

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PREDLOG
PRVA OBRAVNAVA
EVA 2013-2430-0074

ENERGETSKI ZAKON EZ-1

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Energetski zakon (v nadaljnjem besedilu: EZ) je sistemski zakon o delovanju energetskega sistema, ki je bil do zdaj spremenjen petkrat. Vse spremembe doslej, razen novele EZ-D, so bile namenjene prilagoditvi naše zakonodaje evropskemu pravnemu redu, ureditvi pogojev za delovanje trga z električno energijo, regulatorja, ureditvi izvajanja gospodarskih javnih služb na področju elektrike in plina ter učinkoviti rabi energije in obnovljivih virov energije.

Osnovni Energetski zakon (Uradni list RS, št. 79/99) je bil sprejet pred vstopom Slovenije v EU in zato ni prenašal nobene direktive EU, kljub temu pa je uvedel načela, ki sta jih določali takrat veljavni direktivi o odpiranju trga z električno energijo in zemeljskim plinom ter direktiva o navajanju porabe energije z uporabo nalepk.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona-**EZ-A** (Uradni list RS, št. 51/04) je v slovenski pravni red v celoti prenesel določbe Direktive **2003/54/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92/ES ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta **2003/55/ES** o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 98/30/ES.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – **EZ-B** (Uradni list RS, št. 118/06) je v slovenski pravni red v celoti prenesel določbe Direktive Sveta **2004/67/ES** o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom. Delno so bile prenesene tudi določbe Direktive **2002/91/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o energetske učinkovitosti stavb. Prenos Direktive 2002/91/ES v zvezi z metodologijo za izračun in zahtevami za energetske učinkovitost stavb je bil opravljen z zakonom, ki ureja gradnjo objektov, v zvezi z rednimi pregledi kotlov pa z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – **EZ-C** (Uradni list RS, št. 70/08) je uvedel novo podporno shemo za električno energijo iz obnovljivih virov energije ter iz sproizvodnje toplote in električne energije. S tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi so bile v celoti prenesene določbe:

- Direktive **2001/77/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo
ter

- Direktive **2004/8/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju sproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo in o spremembi Direktive 92/42/EGS;
- Direktive Evropskega parlamenta in Sveta **2005/32/ES** z dne 6. julija 2005 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo, in o spremembi Direktive Sveta 92/42/EGS ter direktiv 96/57/ES in 2000/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta,
- Direktive Evropskega parlamenta in Sveta **2006/32** z dne 5. aprila 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/76/EGS,
- Direktive Evropskega parlamenta in Sveta **2005/89/ES** o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – **EZ-D** (Uradni list RS, št. 22/10) v slovenski pravni red ni prenesel novih direktiv, odpravil pa je nekatere pomanjkljivosti obstoječe ureditve graditve energetske infrastrukture, izdaje energetskih dovoljenj, učinkovite rabe energije, uporabe obnovljivih virov energije in zagotavljanja zanesljive oskrbe z energijo. Odpravil je tudi nekatere pomanjkljivosti v zvezi z delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom ter delovanjem regulatorja

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – **EZ-E** (Uradni list RS št. 10/12) je v celoti prenesel določbe Direktive 2009/28/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES, Direktive 2009/125/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (prenovitev), in Direktive 2010/30/EU Evropskega Parlamenta in Sveta o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku. Poleg tega je prenesel tudi del določb iz Direktive 2009/31/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe 1013/2006, in Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES.

Razlogi za nov Energetski zakon so predvsem v obstoječi neskladnosti s predpisi EU (prenos direktiv in izvedbo uredb EU) in odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

V pravni red Republike Slovenije je potrebno delno ali v celoti prenesti še naslednje predpise EU:

- Direktiva **2009/72/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L št. 211 z dne 14.8.2009),
- Direktiva **2009/73/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L št. 211 z dne 14.8.2009),
- Direktiva **2010/31/EU** Evropskega parlamenta in Sveta o energetske učinkovitosti stavb (prenovitev) (UL L št. 153 z dne 18.6.2010),
- Direktiva **2009/28/ES** Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L št. 140 z dne 5.6.2009),
- Direktiva **2012/27/EU** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL EU L št. 315).

Prenos navedenih direktiv zahteva veliko sprememb določb veljavnega energetskega zakona; sprememb veljavnih členov je toliko, da je po Resoluciji o normativni dejavnosti potrebno sprejeti nov zakon. Dodaten razlog za sprejem novega zakona je povečanje preglednosti samega besedila in transparentnosti prenosa obsežne evropske zakonodaje v nacionalni pravni red, saj je bil osnovni zakon iz leta 1999 že petkrat spremenjen. S temi spremembami je bilo že dodanih in spremenjenih več sto členov.

Predlog zakon ohranja nekatere rešitve iz veljavnega zakona. Pri prenosu že prenesenih direktiv ne prihaja do nobenih novosti in do večjih sprememb glede na veljavni zakon. Direktive, katerih prenos je v novem zakonu zgolj povzet po veljavnem zakonu, so:

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/89/ES z dne 18. januarja 2006 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo (UL EU L št. 33),
- Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL EU L št. 140),
- Direktiva 2009/31/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe 1013/2006 (UL EU L št. 140),
- Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL EU L št. 285),
- Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL EU L št. 153).

Razlog za nov Energetski zakon je tudi izvedba (t.j. določitev pristojnih organov za izvajanje in sankcije za kršitve) naslednjih Uredb Evropske unije:

- Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 15; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 714/2009),
- Uredbe (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 715/2009),
- Uredbe (EU) št. 994/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Direktive Sveta 2004/67/ES (UL L št. 295 z dne 12. 11. 2010, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 994/2010),
- Uredbe (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (UL L 211 z dne 14. 8. 2009, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 713/2009),
- Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL L št. 326 z dne 8. 12. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 1227/2011).

S predlogom zakona se odpravljajo naslednje očitane kršitve evropske zakonodaje:

1. Kršitev št. 2011/1125 in tožba C-8/13 Evropska komisija proti Republiki Sloveniji: Nenotifikacija predpisov za prenos Direktive 2009/72/ES

Evropska komisija je Republiki Sloveniji poslala uradni opomin zaradi nenotifikacije predpisov za prenos Direktive 2009/72/ES dne 10.10.2011. Dne 21.6.2012 je Evropska komisija Republiki Sloveniji izdala obrazloženo mnenje in jo pozvala k sprejemu potrebnih aktov najkasneje v dveh mesecih. Dne 7.1.2013 je Evropska komisija pred Sodiščem EU proti Republiki Sloveniji vložila tožbo, s predlagano denarno kaznijo 10.287,36 EUR na dan, šteto od dneva razglasitve sodbe v tej zadevi.

2. Kršitev št. 2011/1126 in tožba C-9/13 Evropska komisija proti Republiki Sloveniji: Nenotifikacija predpisov za prenos Direktive 2009/73/ES

Evropska komisija je Republiki Sloveniji poslala uradni opomin zaradi nenotifikacije predpisov za prenos Direktive 2009/73/ES dne 10.10.2011. Dne 21.6.2012 je Evropska komisija Republiki Sloveniji izdala obrazloženo mnenje in jo pozvala k sprejemu potrebnih aktov najkasneje v dveh mesecih. Dne 7.1.2013 je Evropska komisija pred Sodiščem EU proti Republiki Sloveniji vložila tožbo, s predlagano denarno kaznijo 10.287,36 EUR na dan, šteto od dneva razglasitve sodbe v tej zadevi.

3. Kršitev št. 2011/0346: Uradni opomin in obrazloženo mnenje zaradi nenotifikacije predpisov za prenos Direktive 2009/28/ES

Evropska komisija je Republiko Slovenijo z uradnim opominom dne 17.6.2011 opozorila, da ni bila obveščena o ukrepih za prenos omenjene direktive v slovenski pravni red. Dne 21.6.2012 je Komisija izdala obrazloženo mnenje in Republiko Slovenijo pozvala, da v dveh mesecih sprejme potrebne ukrepe. Prenos direktive bo popoln s sprejetjem novega Energetskega zakona in podzakonskimi akti.

4. Kršitev št. 2012/0402: Uradni opomin in obrazloženo mnenje zaradi nenotifikacije predpisov za prenos Direktive 2010/31/EU

Evropska komisija je Republiko Slovenijo z uradnim opominom dne 21.9.2012 opozorila, da ni bila obveščena o ukrepih za prenos omenjene direktive v slovenski pravni red. Dne 25.4.2013 je Komisija izdala obrazloženo mnenje in Republiko Slovenijo pozvala, da v dveh mesecih sprejme potrebne ukrepe. Prenos direktive bo popoln s sprejetjem novega Energetskega zakona in podzakonskimi akti.

V obstoječi slovenski zakonodaji so sicer že (delno ali v celoti) prenesene nekatere določbe Direktive 2009/72/ES, in sicer v delu, ki se nanaša na definicije (člen 2), obveznosti javnih storitev in varstva odjemalcev (člen 3), izdajo energijskih dovoljenj (člen 7), nalog operaterjev prenosnega sistema (člen 12), razporejanje proizvodnih zmogljivosti (člen 15), nalog operaterjev distribucijskega sistema (člen 25), neodvisnost, cilji, naloge in pooblastila regulatornih organov (člen 35), maloprodajne trge (člen 41), ukrepi za varstvo potrošnikov (Priloga I). Neprenesene v nacionalno zakonodajo ostajajo ključne nove določbe direktive v delu, ki se nanaša na pravila ločevanja omrežij, nacionalne regulatorne organe ter varstvo odjemalcev.

Delno ali v celoti so prenesene tudi nekatere določbe Direktive 2009/73/ES, in sicer v delu, ki se nanaša na definicije (člen 2), obveznosti javnih storitev in varstvo odjemalcev (člen 3), postopek izdaje dovoljenj (člen 4), ločevanje prenosnih sistemov in operaterjev prenosnih sistemov ter njihovo delovanje (členi 9, 17, 18, 21), neodvisnost, cilji, naloge in pooblastila regulatornih organov (člen 39), maloprodajni trgi (člen 45). Neprenesene v nacionalno zakonodajo ostajajo ključne nove določbe direktive s področja pravil o nacionalnih regulatornih organih in varstva odjemalcev.

ODLOČBA USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Ustavno sodišče) je v postopku za presojo ustavnosti in zakonitosti, začetem na zahtevo Računskega sodišča Republike Slovenije, sprejelo odločbo št. U-I-257/09-22 z dne 14.4.2011 (Uradni list RS, št. 37/11), s katero je med drugim (točki 5 in 6) razveljavilo 20., 21. in 34. člen Splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 126/07), ki se nanašajo na povprečni strošek priključevanja (PSP). Členi so razveljavljeni z odložitvijo do 1.1.2012. Razlog za neskladje je, da povprečni stroški priključevanja nikjer v EZ niso bili omenjeni, kot vrsta javne dajatve pa bi potrebovali zakonsko podlago. Za odpravo neskladja je bilo torej treba dopolniti Energetski zakon in potem še ustrezno na novo sprejeti Splošne pogoje za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja, ki jih izdaja SODO - Sistemski operater distribucijskega omrežja, d.o.o.. Vsebinsko plačevanje povprečnih stroškov priključevanja sicer ni sporno, zato je Ustavno sodišče navedene člene razveljavilo z odloženim rokom. V predlaganih dveh spremembah se je v EZ-E uvedla nova vrsta omrežnine, »omrežnina za priključno moč«. To je ena od tarifnih postavk omrežnine, ki se pobira ob prvi priključitvi ali ob povečanju priključne moči. Prav novi priključki in povečane priključne moči namreč odločilno vplivajo na potrebe po razvoju omrežja, tarifne postavke za omrežnino pa so zastavljene stroškovno. V bistvu je to rezervacija moči v omrežju, ki mora biti odjemalcu na voljo vse od priključitve. Vzpostavitev in vzdrževanje te rezervacije sta za operaterja strošek, ne glede na to, v kolikšni meri uporabnik omrežja dejansko uporablja omrežje. Opredeljen je namen te postavke, pa tudi način plačevanja. V 87. členu so naloge agencije za energijo dopolnjene z določanjem tudi te omrežninske postavke.

Neskladnost z ustavo je Ustavno sodišče ugotovilo tudi pri določitvi omrežnin in pravni podlagi zanje. To protiustavnost je moral Državni zbor Republike Slovenije odpraviti v enem letu. Z EZ-E je bila

navedena določba izvedena samo delno. Vse zahtevane podlage za določitev in obračun omrežnine ter podlage za izdajo splošnega akta, ki ga izda agencija na podlagi javnega pooblastila pa so celovito urejene s to spremembo in dopolnitvijo Energetskega zakona.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi U-I-257/09-22 z dne 14.4.2012 (Uradni list RS, št. 37/11) ugotovilo neskladje pri določitvi omrežnine, saj določbe EZ ne opredeljujejo načina ter postopka oblikovanja in določanja cen gospodarske javne službe sistemskih operaterje, pa tudi ne spremembe teh cen, ne dajejo niti vsebinskega okvira in usmeritev določanja in obračunavanja posamezne cene za podzakonski akt o metodologiji, ki ga sprejema agencija. Ker je omrežnina javna dajatev, mora biti določena z zakonom. Iz zakona mora biti razvidno in predvidljivo, kaj država zahteva od zavezanca za plačilo. Omrežnina je sicer določena z EZ, iz zakona tudi izhaja, da so njeni plačniki odjemalci električne energije, plačujejo pa jo sistemskim operaterjem, ki imajo pravico neodvisno in učinkovito odločati o teh sredstvih in premoženju, potrebnem za upravljanje, vzdrževanje in razvoj omrežja. EZ ne določa same cene gospodarske javne službe, ampak pooblašča agencijo, da za izvajanje javnih pooblastil izda splošni akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine in metodologije za določitev omrežnine ter kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov in sistema obračunavanja teh cen. K navedeni metodologiji je treba pridobiti soglasje vlade. Ker temeljni vsebinski okvirji niso določeni v zakonu, gre za neskladje s 147. členom ustave.

Ustavno sodišče je ugotovilo neskladnost določanja dodatkov k omrežnini, kakšni so stroški dobaviteljev zaradi neustavljive dobave energije, evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z električno energijo in pokrivanje stroškov delovanja agencije. Vse te dodatke opredeljuje EZ, zato je smiselna uporaba pravilnika, ki ureja dodatke za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z električno energijo in pokrivanje stroškov delovanja agencije v nasprotju z načelom, da nižji akt, če zakonodajalec opredeli okvir pooblastila za normativno urejanje, ne sme preseči tega pooblastila.

Prav tako je Ustavno sodišče ugotovilo neskladje pri določitvi cene za zagotavljanje sistemskih storitev, pri čemer ceno določi agencija, če ponujena cena zagotavljanja posameznih sistemskih storitev, za katere ni konkurenčnega trga, presega vrednosti, ki omogočajo celovito zagotavljanje sistemskih storitev v skladu z določili akta agencije. Ker nižji akt presega pooblastila zakonodajalca za normativno urejanje in je presegel pooblastila dana v zakonu so te določbe v neskladju z EZ in ustavo.

Tako je odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije pokazala, da je celotno področje omrežnine in prispevkov v zakonu opredeljeno pomanjkljivo in nejasno. Ker so to javne dajatve, je potrebna natančna zakonska podlaga, ki opredeljuje vsako posamezno postavko omrežnine, namen in način določanja. Jasno je treba tudi zapisati, da omrežnino določa agencija, dodatna plačila na računu za elektriko pa vlada. Zato je celotno področje omrežnine urejeno na novo, skladno z načeli jasnosti in preglednosti.

2. CILJI, NAČELA IN POGLOVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilji predloga zakona so:

- prenos evropske zakonodaje na področju trga z energijo, energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije v nacionalni pravni red;
- večja preglednost pravne ureditve na tem področju;
- izpolnitev odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije z dne 14.4.2011.

Cilj predloga zakona je na novo urediti skupna pravila notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom, pa tudi predpisati pravila za ločevanje in certificiranje operaterja prenosnega sistema za elektriko ter pravno in funkcionalno ločevanje operaterjev prenosnih sistemov zemeljskega plina. Prav tako naj bi se uredila pravila za delovanje sistemskih operaterjev in notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom v skladu z določili tretjega energetskega svežnja tako, da se krepijo konkurenca na tem trgu, pravice potrošnikov – odjemalcev, hkrati pa povečuje zanesljivost oskrbe z elektriko in zemeljskim plinom. Zaradi zagotavljanja bolj dolgoročno vzdržne podporne sheme za električno energijo iz obnovljivih virov ali iz soproizvodnje z visokim izkoristkom je potrebno dati Vladi RS večja pooblastila pri odločanju o tem, katere tehnologije in v kakšnem obsegu se bodo spodbujale, da se zasleduje cilje akcijskih načrtov za OVE in URE, ter da se sprejmejo potrebne odločitve glede virov za podporno shemo.

Osnovni cilj urejanja področja distribucije toplote in drugih energetskih plinov je zagotavljanje zanesljive in varne oskrbe s toploto (in hladom) in drugimi energetskimi plini iz zaključenih omrežij. Pri tem je potrebno upoštevati naravni monopol distributerjev in predlog zakona temu primerno ureja zaščito odjemalcev tako glede oskrbe, kot tudi glede pogodbenih obvez in določanja cen.

Izvajanje distribucije toplote in drugih energetskih plinov je načeloma izbirna gospodarska javna služba in kot taka v domeni samoupravne lokalne skupnosti, oziroma občine. Cilj urejanja v tem zakonu je podati zakonodajni okvir za urejanje gospodarske javne službe in določanje postopka odločanja v primerih ko takšna oblika ni optimalna in se občina odloči oziroma dovoli izvajanje distribucije v t.i. tržni distribuciji.

2.2 Načela

Predlagani zakon vsebuje naslednja enaka načela:

1. načelo prioritete
2. načelo stroškovne učinkovitosti
3. načelo socialne kohezivnosti
4. načelo enakega obravnavanja
5. načelo preglednosti
6. načelo javnosti
7. načelo varstva potrošnikov
8. načelo celovitosti
9. načelo spodbujanja
10. načelo pregledne in nepristranske oskrbe z energijo
11. načelo konkurenčnosti.

1.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Električna energija

Ločitev sistemskega operaterja prenosnega omrežja

To je najpomembnejša sprememba, ki jo je prinesel tretji energetske sveženj. Direktiva daje glede ločitve tri možnosti: popolna lastniška ločitev, samostojni operater sistema in neodvisni operater sistema. V popolni lastniški ločitvi je sicer še ena pod različica državnega lastništva, ki dopušča, da država ne izbira med lastništvom v sistemskem operaterju ali v tržnih dejavnostih, ampak lahko zadrži lastništvo v obeh vejah, če njuno lastniško upravljanje izvajata dva ločena javna organa.

Za Slovenijo je najbolj logična izbira popolna lastniška ločitev razen glede lastništva države, ki mora za upravljanje tržnih in reguliranih dejavnosti vzpostaviti dva ločena javna organa. Ta rešitev se ponuja zato, ker je država 100 odstotna lastnica vseh treh operaterjev: sistemskega, distribucijskega in operaterja trga. Država je hkrati izključna ali večinska lastnica v večini proizvodnih in trgovskih podjetjih za oskrbo z elektriko. Zato v Sloveniji nimamo težav z izvedbo lastniške ločitve, saj državi deležev v teh podjetjih ni treba prodati. Ravno nujna te prodaje v nekaterih članicah EU je razlog za naknadno uvedbo modela ISO ali ITO v direktivi. Po drugi strani se tudi v Evropski komisiji zavedajo, da je celoten sektor prav za državnim lastništvom še naprej vertikalno povezan, in bodo pozorni na morebitno izkoriščanja v takih primerih.

Nekatere države so izbrale kombinirane sisteme (za plin ima kombiniran sistem tudi Slovenija). V naši državi v zvezi z elektriko lahko izberemo čisto lastniško ločitev. Če se bo kdaj privatiziral omrežni ali tržni del elektrogospodarstva, je zaradi ohranjanja konkurence bolje, da lastnik obeh sistemov ni isti. Slaba stran modelov ISO in ITO je tudi, da sta administrativno izredno zapletena. V takem primeru je veliko bolj zapletena že zakonodaja, v modelu ISO ali ITO pa je zelo oteženo tudi upravljanje podjetij.

Zakon torej povzema določbe direktive o lastniški ločitvi, izpušča pa vse določbe modelov ISO in ITO. V prehodnih določbah nalaga vladi pristojnost lastniškega upravljanja za dve podjetji: Borzen in ELES. Tako pa ta zakon tri podjetja izloča iz pristojnosti Slovenskega državnega holdinga in posega v Zakon o slovenskem državnem holdingu. Vladi je prepuščeno, da v Zakonu o Vladi Republike Slovenije uredi pravno podlago, za prenos upravljanja v pristojnost katerega ministrstva ali drugega organa. V ta prehodni člen je poleg ELES zajet tudi Borzen. Slednji izvaja gospodarsko javno službo operaterja trga, ki ima pristojnost določanja pravil za delovanje energetskega trga in tega tudi nadzira. Lastniško upravljanje takega podjetja mora biti zagotovo ločeno od lastniškega upravljanja podjetij, ki na tem istem trgu delujejo. Nenazadnje se v direktivi in v večini držav EU ta funkcija opravlja v sistemskem operaterju, za katerega je lastniška ločitev predpisana.

Lastništvo distribucijskega sistema

Izpopolniti je treba določila v zvezi z lastništvom distribucijskega sistema. Ureditev v praksi je prinesla dejansko ločitev lastništva omrežja od izvajalca GJS, kar povzroča veliko težav, predvsem pri najemu omrežja in pogodbenem zagotavljanju storitev za sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zaradi distribucijskih podjetij, ki so lastniki omrežja. Potrebno je natančneje določiti odnose med operaterjem in lastnikom omrežja, pa tudi vlogo in pooblastila regulatorja glede na lastnike.

Neposredni vod

Pojem neposrednega voda je zgolj nekoliko dopolnjen, saj je v bil dosednji obliki nejasen in neizvedljiv.

Pravilo vzajemnosti

Dostop do omrežja oz. do odjemalcev na slovenskem trgu dobavitelju iz tujine zaradi vzajemnosti v praksi ne more zavrniti sistemski operater omrežja, ampak ga lahko zavrne operater trga. Zato je tako zapisano tudi v predlogu novele zakona

Varstvo odjemalcev

To področje je v direktivi urejeno zelo obširno in na več mestih.

Opredelitev pojma ranljivi odjemalec je direktiva prepustila državam članicam. V zakonu je ta pojem opredeljen: zakon prepoveduje odklop ranljivega odjemalca, če bi bilo ogroženo življenje in zdravje (nujna oskrba). S tem je ohranjeno in precej natančneje opredeljeno dosedanje pojmovanje. Na odjemalcu je breme dokazovanja upravičenosti do nujne oskrbe, distribucijskemu operaterju pa je prepuščena presoja tehničnih okoliščin upravičenosti do take oskrbe. Ukrep sicer spada med socialne korektive, ti pa niso del energetskega zakona, zato je ohranjen na minimalni ravni.

Zaščita ranljivih odjemalcev na oddaljenih območjih, ki jo omenja direktiva, je v Sloveniji udejanjena z načelom enake omrežnine v celotni državi ne glede na to, da so stroški omrežja v oddaljenih in redko poseljenih delih države višji, kot v mestih.

V ta sklop spadajo tudi obstoječa določila v zvezi z osnovno oskrbo, saj zagotavljajo odjemalcem varnostno mrežo, če dobavitelj propade ali odjemalec iz kateregakoli razloga ne more dobiti dobavitelja. Osnovna oskrba je zasnovana tako, da spodbuja odjemalce k čim prejšnjemu prestopu v normalno oskrbo, zato ta zasnova ni motnja trga.

Zakon ureja tudi vse v zvezi z obveščanjem odjemalcev, dostopom do podatkov in obveznimi sestavinami pogodbe o dobavi, kakor na več mestih zahteva direktiva. Skupna kontaktna točka je zaupana agenciji.

Certificiranje in imenovanje sistemskega operaterja

Ti postopki zgolj prenašajo zahteve direktive, zaradi pravne jasnosti pa je obseg teh določb sorazmerno velik.

Distribucijski operater

Na distribucije področju je v direktivi sorazmerno malo sprememb. Poudarjeno je, da mora imeti operater za izpolnjevanje svojih nalog na voljo potrebne vire (človeške, tehnične, fizične in finančne). To določilo je preneseno v zakon.

V zakonu je, enako kot v obstoječem zakonu, izrecno dovoljeno, da operater svoje naloge prenese na drugo osebo, saj je sedanja organizacija sektorja dejansko taka, da SODO vse svoje naloge pogodbeno prenaša na distribucijska podjetja. Takega stanja se ne da spremeniti, vsaj ne takoj, zato mora tudi nov zakon dopustiti to možnost. Drugače kot pri prenosu, pri katerem mora imeti operater zaradi lastniške ločitve prenosno omrežje obvezno v svoji lasti, je v distribuciji predviden najem omrežja, ki ima javni značaj. Posebej za ta namen je opredeljen javni značaj. Ta opredelitev določa mejo med distribucijskim sistemom in uporabniki, na drugi strani pa imamo predvideno podrobnejšo določitev meje med distribucijskim in prenosnim sistemom; v ta namen je predvidena uredba vlade.

Zaprta distribucijska območja

Zakon uvaja zaprta distribucijska območja. Pri tem se omejuje na največja, tista ki so priključena na prenosno omrežje. Za ta področja se omrežnina določa drugače, kot za ostalo javno omrežje. Kergre za koncentrirana omrežja z velikim odjemom, lahko pričakujemo, da bo omrežnian na teh področjih nižja kot v drugih delih države. Če izjeme ne bi bilo, bi tudi odjemalci na teh področjih solidarno z drugimi prispevali v kritje celotnih stroškov omrežja, ne glede na svoje dejanske stroške, ki so nižji. Zakon sicer ohranja solidarnostni princip enake omrežnien za celotno državo, a v primeru zaprtih distribucijskih območij, priključenih na prenosno omrežje, bi bila stopnja solidarnosti zaradi velikega odjema bistveno višja, kot pri drugih odjemalcih. Zato je v teh primerih dopuščen poseben status, kot ga predvideva direktiva.

Zemeljski plin

Predlog Energetskega zakona v zvezi z zemeljskim plinom dokončno prenaša v naš pravni red Direktivo 2009/73/ES. Uredba (EU) št. 994/2010 o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe in Uredba št. 715/2009 o dostopu do prenosnih omrežij zemeljskega plina veljata neposredno in samo v nekaterih njihovih delih z zakonom izvajamo nujne odločitve države - glede določitve ranljivih odjemalcev pristojnega organa po Uredbi (EU) št. 994/2010 oziroma zakonske podlage ob uvedbi dostopa do prenosnega omrežja v vstopno- izstopnih točkah.

Predlog zakona tako zastavljene cilje dosega z rešitvami na teh področjih oziroma v poglavjih:

Splošne določbe

Določila tega dela zakona se uporabljajo tudi za bioplin in druge vrste plinov, če jih je mogoče tehnično varno oddajati v sistem zemeljskega plina. Za distribucijo in uporabo (primerno pripravljene) bioplina stran od njegove proizvodnje je torej mogoče pod nekaterimi pogoji uporabiti plinsko omrežje.

Podjetja plinskega gospodarstva so zavezana v javnem interesu izpolnjevati obveznosti javne službe, ki se nanašajo predvsem na zanesljivost oskrbe, rednost, kakovost in ceno oskrbe ter na varovanje okolja, vključno z rabo energije. Pri tem morajo podjetja, ki izvajajo gospodarsko javno službo (sistemski operaterji) zagotavljati varno in zanesljivo delovanje sistemov in omogočati pregleden in nediskriminatorni dostop do sistema. Oboje je ključno za delovanje trga in zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe odjemalcev s plinom.

Pri tem ima lokalna skupnost subsidiarno možnost odločanja o podelitvi izključne pravice opravljanja izbirne gospodarske javne službe za dejavnost operaterja distribucijskega sistema.

Varstvo odjemalcev in potrošnikov je preneseno v zakon ter oblikovano v skladu z direktivo, delno pa se izvaja neposredno z evropsko uredbo. Odjemalec mora imeti sklenjeno pogodbo z dobaviteljem, pri čemer za tega ni pomembno v kateri državi članici je registriran. Za odjemalca v Sloveniji pa je pomembno določilo, da dobavitelj deluje v skladu s slovensko zakonodajo.

Postopek zamenjave dobavitelja mora biti skladno z določili Direktive 73/2009 izveden v 21 dneh, pri čemer zakon določa osnovne odnose med odjemalcem, dobaviteljema in sistemskim operaterjem, natančneje pa je postopek urejen v sistemskih obratovalnih navodilih. Zamenjava dobavitelja je za gospodinjstva odjemalce brezplačna.

Distributerji so zavezani k energetske učinkovitosti in k temu morajo spodbujati tudi odjemalce. V ta namen morajo seznaniti odjemalce s porabo energenta, ponuditi energetske storitve upravljanja energije, razpošiljati energetske kontrolni seznam, razvijati inovativne formule za oblikovanje cen in uvajati napredne merilne sisteme, kadar je to primerno.

Zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom je ena ključnih nalog vseh udeleženi v plinski verigi od vira do končnega odjemalca. To področje je na evropski ravni pretežno preneseno v Uredbo (EU) št. 994/2010 in velja neposredno. Energetski zakon tako določa agencijo za energijo kot pristojni organ po evropski uredbi in obseg zaščitene odjemalcev, ki poleg gospodinjstev odjemalcev zajemajo nekatere osnovne socialne službe. Zakon določa še pravno podlago za morebitno omejitve porabe odjemalcev, če bi tako predvideval načrt nujnih ukrepov, ki ga v soglasju s podjetji plinskega gospodarstva sprejme pristojni organ.

Gospodinjski odjemalci so v zakonu posebej zaščiteni, pri čemer lahko distributer ali dobavitelj te pravice razširi še na druge odjemalce. Gospodinjskim odjemalcem je tako treba ponuditi zadostno podporo pri seznanitvi z njihovimi pravicami in možnostmi tudi ob morebitnem sporu. Zakon prav tako natančno določa vsebine pogodbe o dobavi plina z gospodinjskim odjemalcem, pri čemer morajo biti pregledni in pravični tudi splošni pogojeni pogoji.

Operater distribucijskega sistema mora zagotoviti primerno obveščanje odjemalca in dobavitelja, kar z aktom predpiše agencija. Operater prav tako skladno z navodili agencije zagotavlja uvajanje naprednih merilnih sistemov.

Za obravnavanje pritožb gospodinjskih odjemalcev nad dobavo plina morajo dobavitelji zagotoviti enostaven, brezplačen in neodvisen postopek.

Posebna vrsta gospodinjskih odjemalcev so ranljivi odjemalci, ki si zaradi raznih, predvsem socialnih okoliščin ne morejo zagotoviti drugega vira za ogrevanje. Ti odjemalci so posebej zaščiteni pred zmanjšano dobavo ob neplačilu v času, ko je lahko ogroženo življenje in zdravje ljudi.

Certificiranje prenosnega sistema

Operater prenosnega sistema mora biti pred imenovanjem certificiran. V certifikacijskem postopku, ki ga izvaja agencija za energijo v sodelovanju z Evropsko komisijo, se preveri skladnost z zahtevami po neodvisnosti delovanja operaterja v skladu z zakonom in Uredbo (ES), št. 715/2009. Agencija mora v nekaterih primerih tudi sama preveriti pogoje za certifikat tudi že certificiranim operaterjem prenosnega sistema in jim ga v skrajnem primeru tudi odvzeti. Tako preverjanje pripomore k stalni ureditvi lastniškega ločevanja oziroma neodvisnega delovanja operaterjev prenosnih sistemov.

Poleg neodvisnega delovanja je pri poslovanju operaterja prenosnega sistema pomembno upravljanje poslovno občutljivih podatkov akterjev na trgu, ki jih operater zbira in obdeluje. V ta namen direktiva in zakon predvidevata posebne naloge operaterjev na tem področju.

Distribucija

Dejavnost operaterja distribucijskega sistema je izbirna lokalna gospodarska javna služba, za katero se odloči in jo zagotavlja občina na delu svojega območja - v ta namen podeli operaterju izključno pravico. Občina lahko zagotovi to službo tudi s koncesijo ali zasebno - javnim partnerstvom.

Če je tehnično mogoče in ekonomsko smiselno se lahko distribucijska omrežja medsebojno povezujejo, za kar pod nekaterimi pogoji izda soglasje agencija za energijo.

Dejavnost operaterja distribucijskega sistema je seveda regulirana dejavnost in se financira iz omrežnine, ki jo na podlagi verodostojnih podatkov operaterja določi agencija.

Operater distribucijskega omrežja si mora pridobiti imenovanje agencije in sicer po upravnem postopku ob izpolnjevanju pogojev iz zakona in na podlagi vloge. Agencija lahko akt o imenovanju razveljavi, če da distributer ne izpolnjuje zahtevanih pogojev in ne kaže, da bi jih izpolnil v razumnem času. Zakon predvideva postopek zagotavljanja neprekinjene distribucije plina.

Zakon zaradi neodvisnega odločanja določa tudi pravno in organizacijsko ločitev operaterjev distribucijskega sistema od dejavnosti nakupa ali prodaje plina, vendar hkrati določa izjemo, po kateri določila ne veljajo za integrirana podjetja plinskega gospodarstva, ki imajo pod 100.000 odjemalcev. V Sloveniji noben operater distribucijskega sistema ne dosega takega števila odjemalcev, lahko pa bi se to število doseglo ob morebitnem združevanju podjetij.

Podobno kot pri operaterju prenosnega sistema je tudi pri distribuciji pomembna zaupnost poslovnih podatkov uporabnikov sistema, ki jo mora zagotoviti operater.

V posebnih primerih je za nekatere zaprte distribucijske sisteme, ki so sicer priključeni na prenosni sistem zemeljskega plina smiselno določiti posebne distribucijske pogoje. To so predvsem sistemi na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju, ki praviloma ne oskrbujejo gospodinjskih odjemalcev. Na podlagi izpolnjenih pogojev, agencija izda dovoljenje za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema za deset let. Posebni pogoji se nanašajo predvsem na opustitev dela postopka pri določanju omrežnine za distribucijsko omrežje. Tako je v teh posebnih primerih olajšano določanje omrežnine.

Ločevanje in preglednost računovodskih izkazov

Dejavnost operaterja je monopolna in regulirana. Za realno določitev omrežnin je nujno, da so računovodski izkazi ločeni po dejavnostih in pregledni. Prav tako morajo podjetja plinskega gospodarstva omogočiti agenciji za energijo vpogled v računovodske izkaze. Pomemben element pri določanju računovodskih izkazov pri integriranih podjetjih je določitev sodil za razporejanje sredstev in obveznosti, porabe, dobička in amortizacije. Nacionalni regulator, t.j. agencija, mora k spremembi teh sodil dati soglasje.

Dostop do sistema

Eno ključnih načel za delovanje plinskega trga, je omogočanje objektivnega, preglednega in nediskriminatornega dostopa tretjih strani do omrežja. Zakon tako določa potrebne mehanizme za uveljavljanje pravice dostopa do omrežja vseh odjemalcev, vključno z dobavitelji. O morebitni zavrnitvi dostopa je možna tudi udeležba prosilca pri razširitvi zmogljivosti.

Operater prenosnega omrežja po novem sistemu dostopa do omrežja sklepa pogodbe o prenosu na vstopnih in izstopnih točkah sistema. Za lažje spremljanje in izvedbo transakcij ločenih od neposredne dobave končnemu odjemalcu se uvede posebna virtualna točka, v kateri se šteje, da so se izvedle vse transakcije na plinovodnem sistemu, in skozi katero navidezno potekajo vsi tokovi.

Uporabniki sklepajo pogodbo o prenosu za eno ali več vstopnih - izstopnih točk in za različne vrste zmogljivosti po trajanju in prekinljivosti. Pri tem so izstopne točke na prenosnem omrežju, na katere je priključeno distribucijsko omrežje, rezervirane za operaterja distribucijskega omrežja, ki sklene pogodbo o prenosu za odjemalce na svojem omrežju.

Postopek sklepanja pogodb in dodeljevanja zmogljivosti uporabnikom je pomemben element dostopanja do omrežja. Operater sistema ga podrobneje opiše v sistemskih obratovalnih navodilih in zanj pridobi soglasje agencije. Še posebno je pomemben postopek ob prezasedenosti omrežja, ki ga mora operater izvajati tudi v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009.

Ker se napovedane in dejansko prenesene količine plina le redko skladajo, je treba opraviti izravnavo količinskih razlik oddaje in odjema v obračunskem intervalu, za kar poskrbi operater prenosnega sistema. Vsak uporabnik omrežja si mora zagotoviti izravnavo z lastno pogodbo o izravnavi in obračunu teh razlik z operaterjem prenosnega sistema ali s pridružitvijo v bilančno skupino, ki to storitev opravi za celotno skupino.

Za končne odjemalce na prenosnem omrežju je omogočeno sklepanje tudi več odprtih pogodb oziroma ena bilančna pogodba in več zaprtih pogodb. pri več odprtih pogodbah je treba upoštevati pravilno informiranje in mehanizme razporejanja odstopanj. Vsak dobavitelj mora pred začetkom izvajanja zaprte pogodbe o dobavi operaterju sistema prijaviti količine plina za vsako tako sklenjeno pogodbo.

Na prenosnem omrežju se vse transakcije med dobavitelji in končnimi odjemalci izvajajo v virtualni točki. Pravila delovanja virtualne točke določi operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih.

Dostop do distribucijskega sistema se udejanji že s priključitvijo odjemalca na ta sistem, skladno s soglasjem in pogodbo o dostopu. Pri tem je zakupljena zmogljivost lahko manjša od tehnične zmogljivosti priključka.

Novi zakon ne prinaša bistvenih novosti v določanje omrežnine za prenosno in distribucijsko omrežje zemeljskega plina. Agencija s splošnim aktom določi metodologijo za določitev regulativnega okvirja tako, da spodbuja učinkovitost operaterjev in uporabe sistema. Pri tem agencija uporablja metodo reguliranega letnega prihodka in regulirane omrežnine operaterja sistema, ki zagotavlja pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, pri čemer izhaja iz določanja upravičenih stroškov, upoštevanja vseh prihodkov operaterja, njegove obveze namensko uporabljati presežke omrežnine ter pravici operaterja, da se mu pri določitvi načrtovanega zneska omrežnine upošteva primanjkljaj omrežnine.

Operater sistema v skladu z metodologijo agencije za energijo določi tarifne postavke in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije pred začetkom uporabe.

Za zagotavljanje naložb v novo večjo infrastrukturo in posledično povečanje konkurenčnosti je za nekatere naložbe in s predhodnim soglasjem agencije in Evropske komisije mogoče izvzeti nove infrastrukture od določil, ki določajo lastniško ločitev operaterjev prenosnega sistema, dostop do prenosnega omrežja zemeljskega plina, določitev regulativnega okvira in tarif za uporabo sistema. Postopek odločanja o izvzetju nove infrastrukture vodi agencija, pri čemer mora za vsak posamezni primer pridobiti soglasje Evropske komisije.

Druge določbe

Sistemska obratovalna navodila s spremembo zakona postajajo ključni dokument urejanja pri operaterju sistema, ki zajemajo: tehnične in druge pogoje za varno obratovanje sistemov, način dostopanja do sistema, načine zagotavljanja sistemskih storitev, postopke za obratovanje sistemov v kriznih stanjih, pogoje za priključitev na sistem, splošne pogoje za oddajo in odjem plina, tehnične pogoje za medsebojno priključitev in delovanje sistemov različnih operaterjev, pravila za izvajanje Uredbe (ES) št. 715/2009 in druge naloge operaterja, ki jih določa zakon.

Zaradi zagotavljanja **tehnične varnosti** obratovanja energetskih postrojev, naprav in sistemov za zemeljski plin izdaja minister predpise o zahtevah, ki morajo biti izpolnjene glede varnosti konstrukcije in obratovanja. Tehnični predpisi morajo biti notificirani pri Evropski zaradi nadzora nad onemogočanjem skupnega trga.

Za vsako **priključitev na sistem** ali spremembo meril priključitve mora uporabnik pridobiti soglasje operaterja, skladno s sistemskimi obratovalnimi navodili. Soglasje izda operater v upravnem postopku.

Če so stroški, ki bi nastali ob priključitvi nesorazmerni, operater ne izda soglasja za priključitev. Odjemalec ima v tem primeru možnost samostojnega kritja nesorazmernih stroškov in pridobiti pravico do priključitve na sistem.

Operater lahko **začasno prekine** prenos ali distribucijo plina iz tehničnih razlogov zaradi gradnje ali vzdrževanja sistema. Pri tem predhodno obvesti odjemalce.

Operater sistema lahko **odklopi uporabnika** iz omrežja po predhodnem obvestilu, če ta ne spoštuje določil, ki omogočajo varno in zanesljivo obratovanje omrežja. Brez predhodnega obvestila pa operater odklopi uporabnika, če ta ogroža življenje ali zdravje ljudi ali premoženja ter kadar uporabnik plina ob pomanjkanju plina ne upošteva ukrepov o omejevanju odjema plina.

Zaradi pravne varnosti morajo dobavitelji najmanj pet let **hraniti podatke** v zvezi z vsemi pravnimi posli ali drugim pravnim prometom o oskrbi s plinom in v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje s plinom ter omogočiti dostop do teh podatkov agenciji, državnim organom vključno z organom, ustanovljenim za varstvo konkurence, Evropski komisiji za opravljanje njihovih nalog.

Varstvo odjemalcev

Zaradi razumljive in dostopne obveščenosti mora distributer organizirati skupno kontaktno točko, kjer daje vse potrebne informacije odjemalcu glede na distributerja. Poleg tega mora distributer obveščati odjemalca o njegovi porabi, primerjavi s podobnimi odjemalci in mu zagotoviti napotke o učinkoviti rabi energije.

Distributer poleg tega vsakemu odjemalcu zagotovi merjenje porabe na predajnem mestu ali na skupnem odjemnem mestu več odjemalcev ali stavb.

Obveznosti distributerjev v javnem interesu

Distributer mora v javnem interesu zagotavljati zanesljivo oskrbo, nediskriminatorno obravnavo odjemalcev in nujno oskrbo odjemalcem.

Nujna oskrba nastopi, ko odjemalec ne more poravnati računa za zemeljski plin ter je hkrati v takih socialnih in premoženjskih razmerah, da si ne more zagotoviti drugega načina ogrevanja. V tem primeru distributer zagotavlja oskrbo s toploto dokler prekinitev pomeni tveganje za zdravje in življenje odjemalca in oseb ki z njim prebivajo.

Distribucija toplote in drugih energetskih plinov

Z novim energetskim zakonom je urejanje področja daljinskega ogrevanja in hlajenja ter distribucije drugih energetskih plinov iz zaključenih omrežij združeno v enotno poglavje in s tem tudi bolj pregledno, kot je to bil to primer do sedaj.

Vsebinsko predlog zakona prinaša urejanje področij, ki so nujna za zanesljivo in varno oskrbo odjemalcev. Jasno se določa meja urejanja distribucijskih sistemov za daljinsko ogrevanje, hlajenje in distribucijo drugih energetskih plinov in postopki odločanja občine v primeru pobud za gradnjo takih sistemov.

V Energetski zakon se iz Zakona o kontroli cen prenaša regulacija cen toplote za ogrevanje iz distribucijskih omrežij. Rešitev, ki je v veljavi že več kot 10 let se je konceptualno izkazala za pozitivno in je glede na naravni monopol sistemska in ne interventna, kot je v svoji naravi Zakon o kontroli cen. Zato je tudi predlagana logična selitev v sistemski zakon.

Zakon področje oskrbe z toploto in drugimi energetskimi plini obravnava enotno kot distribucijo iz zaključenih omrežij, kjer se distributer pojavlja v vlogi distributerja energije in dobavitelja končnim odjemalcem hkrati in odjemalec nima možnosti izbire drugega dobavitelja. Poleg že uveljavljenih rešitev (izvajanje distribucije v obliki GJS in javne oskrbe, merjenje porabe in delitev stroškov) predlog zakona določa nekaj novih elementov:

- Distribucija se lahko izvaja kot "tržna distribucija", ki predstavlja enostavno obliko distribucije in je namenjena je predvsem spodbujanju manjših sistemov distribucije. Zaradi svoje vloge in odgovornosti pri določanju energetske politike mora občina aktivno sodelovati pri oblikovanju energetske slike tudi skozi predvideno soglasje k izvajanju distribucije v takih manjših

sistemih. Občina se ob tem mora zavedati da zgrajeno omrežje ostane v lasti distributerja, za razliko od gospodarske javne službe, kjer po koncesijskem obdobju preide v last občine.

- Regulacija cene toplote iz distribucijskih omrežij za tarifne odjemalce je uveljavljena rešitev, ki pa s predlogom zakona prehaja v sistemski zakon in v domeno Agencije za energijo. Agencija bo pri regulaciji samostojna, pri čemer se ukinja tudi soglasje občin, ki pa lahko na postavitve izhodiščne cene podajo neobvezujoče mnenje Agenciji. Predlog zakona regulacijo cen postavlja v okvir izvajanja gospodarske javne službe in dodaja bolj določeno kot je to bil primer do sedaj regulacijo proizvodnje toplote: zakon določa nadzor cene za tiste vire, ki presega 30% letne količine distribuirane toplote. To pomeni, da se občina z odločitvijo o obliki izvajanja distribucije na njenem ozemlju odloči tudi o tovrstni obliki zaščite odjemalcev / občanov glede določanja cen.
- Področje varstvo odjemalcev je posebej poudarjeno z namenom zaščite tudi odjemalcev na manjših sistemih.
- Poročanje je do sedaj teklo v dveh smereh: preko pravilnika o energetskega poročanju in ločeno preko zahtev agencije za energije. Zajet je bil le del distribucijskih sistemov, kar je povzročalo popačeno sliko stanja na tem področju. S predlogom zakona se poročanje sicer razširi tudi na manjše in lastniške sisteme in hkrati poenoti preko Agencije za energijo. Na ta način se bo izboljšala kvaliteta poročanja in podatkov, hkrati pa bo manj obremenjujoča za izvajalce.
- Zakon ukinja licence za energetske dejavnosti in na področju distribucije iz zaključenih omrežij uvaja le priglasitev izvajanja dejavnosti Agenciji za energijo z namenom vzpostavitve zanesljive evidence aktivnih sistemov in distributerjev.

Podpore električni energiji iz obnovljivih virov in iz sproizvodnje z visokim izkoristkom

Področje podeljevanja podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije (OVE) in iz sproizvodnje toplote in električne energije (SPTE) je bilo nazadnje bistveno spremenjeno v letu 2008 s spremembo Energetskega zakona EZ-C, po prejemu odločbe Evropske komisije št. (2007/580/ES) o shemi državne pomoči, ki jo izvaja Slovenija v okviru svoje zakonodaje o kvalificiranih proizvajalcih energije zadeva št. C 7/2007 z dne 24. aprila 2007. Zakonska ureditev za spremenjeno podporno shemo je bila notificirana Evropski komisiji leta 2009, ko je le-ta za odločbo C(2009)8353 z dne 23.10.2009 ugotovila, da je slovenska podporna shema združljiva s skupnim trgom.

Spremembe obstoječih določb so potrebne v manjšem delu zaradi bolj natančnega prenosa nekaterih določb Direktive 2009/28 v zvezi z izdajanjem potrdil o izvoru ter obveznostmi operaterjev pri priključevanju novih proizvodnih naprav OVE in SPTE, kar bo podrobneje pojasnjeno v naslednjih razdelkih. V zvezi z podporno shemo pa prinaša novi zakon določbe, s katerimi bo zagotovljeno, da obveznosti iz podporna sheme ne bodo več rastle nenadzorovano, kot v obdobju po letu 2010, ko je prišlo do naložbenega boom-a na področju fotovoltaike. Zaradi bistvenega porasta novih proizvodnih zmogljivosti je bilo potrebno močno povišati prispevek za podpiranje OVE in SPTE elektrike končnim odjemalcem, ker drugih virov za podporno shemo zakon ne predvideva. Nove določbe v EZ-1 dajejo Vladi RS pooblastilo, da odloča o predvideni rasti naložb v proizvodne naprave OVE in SPTE za naslednja obdobja glede na doseganje vmesnih ciljev iz akcijskih načrtov za obnovljivo energijo in energetske učinkovitost, ter da pri tem upošteva možnost za zviševanje prispevkov in razpoložljivost drugih virov za podporno shemo, ki jih predvideva Energetski zakon.

Da se prepreči prehitra rast stroškov podporna sheme, se znižujejo pragi moči za proizvodne naprave, ki so upravičene do podpor z 125 MW na 10 MW z proizvodne naprave na OVE, razen za veter, kjer je prag višji, ter z 200 MW na 20 MW za proizvodne naprave SPTE. V obdobju 2009-2013 ni bila zgrajena nobena proizvodna naprava, ki bi po moči presežala prag, ki bo določen s spremembo v predlogu zakona.

Zakon nalaga Agenciji za energijo, da vsako leto izvede javni poziv za projekte proizvodnih naprav OVE in SPTE, ki želijo vstopiti v podporno shemo, pri čemer bo pri razvrščanju projektov morala upoštevati pogoje, ki jih bo z določanjem obsega novih investicij in ob upoštevanju sprejetih akcijskih načrtov za določeno obdobje določila Vlada.

Pomembne nove določbe v predlogu zakona so določitev še dodatnih virov, ki jih ima lahko na razpolago Vlada, da zagotovi zadostna sredstva za izvajanje podporna sheme in s tem zmanjša pritisk na končne odjemalce. Prav tako lahko Vlada, zaradi skrbi za konkurenčnost energetske intenzivnega

gospodarstva, prerazporeja obremenitev s prispevkom med odjemnimi skupinami, če to ni v nasprotju s pravili za državne pomoči,

Direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov 2009/28/ES pojasnjuje v svojem recitalu št. 25, da imajo države članice različne možnosti za razvoj obnovljive energije in na nacionalni ravni uporabljajo različne programe podpore. Za dobro delovanje nacionalnih programov podpore je bistvenega pomena, da lahko države članice nadzorujejo učinke in stroške svojih nacionalnih programov podpore v skladu s svojim potencialom. Pomembno sredstvo za doseganje ciljev direktive je, da se zagotovi pravilno delovanje podporne sheme, ker se le tako lahko ohrani zaupanje vlagateljev. Ker Energetski zakon s sedanjimi določbami samo daje pravico do podpore lastnikom proizvodnih naprav, ne daje pa vladi pooblastil, da odloča o tem koliko bo namenjeno za podpore in da lahko določa pogoje, katere tehnologije bo v določenih razmerah potrebno podpreti, je prišlo do razmer, da je postavljeno nad pričakovani veliko fotovoltaičnih proizvodnih naprav, za katere bo potrebno v naslednjih letih namenjati večino sredstev iz podporne sheme. Potrebni obseg sredstev je že tako narasel, da je oteženo zbiranje sredstev za podpore in s tem lahko pride do težav pri izpolnjevanju obveznosti Centra za podpore do lastnikov proizvodnih naprav, ki že stojijo, kar bi bistveno omajalo zaupanje potencialnih investorjev, ki ocenjujejo svoja tveganja za nove naložbe.

Z določbami o energetske učinkovitosti stavb predlog zakona spodbuja krepitev trajnostnih naložb in ustvarjanje novih delovnih mest predvsem v malih in srednje velikih podjetjih. Med drugim bo pomagala državljanom za izboljšanje energetske učinkovitosti njihovih stavb in spodbudila gradbeno industrijo, da bo gradila bolj kakovostne stavbe

Skladno s prenovljeno direktivo prenašamo te spremembe v predlog novele Energetskega zakona.

Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti

Direktiva o energetske učinkovitosti področje, na katero se nanašajo ukrepi, razširja na vse sektorje, kjer obstaja potencial prihranka energije, in s tem vključuje tudi energetske sektor oziroma samo proizvodnjo in distribucijo energije. Nova direktiva bo nadomestila Direktivo 2006/32/ES o učinkovitosti rabe končne energije in Direktivo 2004/8/ES o spodbujanju soprodukcije, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo. Del mehanizmov tako izhaja iz teh dveh direktiv, ki bosta razveljavljeni, dodanih pa je nekaj novih mehanizmov in ukrepov, ki posegajo na področja, ki do sedaj niso bila obravnavana.

Ena izmed ključnih novosti je, da bodo države članice morale določiti cilje glede povečanja energetske učinkovitosti, ki bodo vodili k 20-odstotnemu zmanjšanju porabe energije na nacionalnem nivoju do leta 2020.

Direktiva vzpostavlja več ukrepov, med katerimi ima pomembno mesto vodilna vloga javnega sektorja. Organizacije iz javnega sektorja bodo lahko kupovale samo energetske varčne stavbe, proizvode in storitve, vsako leto bodo morale prenoviti 3 % površine svojih stavb in tako poskrbeti za občutno zmanjšanje porabe energije.

Vzpostavljene bodo sheme obveznega doseganja prihrankov energije za podjetja, ki prodajajo energijo – vsako leto bodo morala doseči 1,5 % prihranka energije glede na povprečno prodajo v letih 2010 do 2012. Ta podjetja bodo morala svoje uporabnike spodbujati k različnim ukrepom za varčevanje z energijo, npr. k zamenjavi starih gospodinjskih električnih aparatov, uporabi varčnih sijalk, toplotni izolaciji stavb ... Spodbujati bo treba tudi izvedbo ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti s strani ponudnikov energetske storitve ali financiranje s strani tretje stranke.

Ostala področja so v novi direktivi 2012/27/ES urejena podobno kot v razveljavljenih direktivah 2006/32/ES in 2004/8/ES. Tudi v novem zakonu bo v pretežni meri povzeta ureditev iz veljavnega zakona.

Direktiva 2009/125/ES o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano

Direktiva 2009/125/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, povezanih z energijo (prenovitev) je nadgradnja direktive 2005/32/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko

primerno zasnovano izdelkov, ki rabijo energijo. Razlika med staro in novo direktivo je v razširitvi osnovnega pojma in sicer iz „proizvoda, ki rabi energijo“ v „proizvod, ki je povezan z energijo“. To v praksi pomeni, da ima nova direktiva bistveno večji obseg proizvodov, saj se nanaša ne le na proizvode, ki za svoje delovanje uporabljajo energijo (npr. električni proizvodi, plinski proizvodi), temveč tudi na proizvode, ki lahko bistveno vplivajo na rabo energije, kot so npr. okna izolacijski materiali, vodne pipe.

Direktiva je že prenesena v slovenski pravni red s Pravilnikom o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev o zahtevah za okoljsko primerno zasnovano proizvodov povezanih z energijo. Zaradi boljše pravne strukture bo pravilnik s tem zakonom nadomeščen z vladno uredbo, posledično bo potrebno izdati Uredbo o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev o zahtevah za okoljsko primerno zasnovano proizvodov povezanih z energijo in o razveljavitvi pravilnika.

V Zakonu so podani tudi upravni in kazenski ukrepi, ki se jih bo uporabilo v primeru neupoštevanja zahtev nacionalnih predpisov in s tem določb prenesene direktive. Na podlagi Direktive 2009/125/ES Evropska komisija sprejema uredbe, ki se nanašajo na posamezne skupine proizvodov in določajo tehnične zahteve glede energijske učinkovitosti, katerim morajo proizvodi zadoščati, da se lahko tržijo na tržišču EU. Uredbe Evropske komisije so direktno zavezujoče za države članice.

Predlagana rešitev in na njeni podlagi sprejeti izvedbeni ukrepi Evropske komisije vzpostavljajo okvir za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovano proizvodov, povezanih z energijo. Posamezne skupine proizvodov, povezanih z energijo, bodo morale zadoščati zahtevam glede določene energijske učinkovitosti, da se bodo lahko tržili na tržišču EU. Z boljšo zasnovano je mogoče številne z energijo povezane proizvode bistveno izboljšati, tako da se zmanjša njihov vpliv na okolje in poveča prihranek energije, kar vodi tudi v ekonomske prihranke za podjetja in končne uporabnike.

Direktiva 2010/30/EU o navajanju porabe energije izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk

Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (prenovitev) je razširila skupino proizvodov, za katere je potrebno navajati določene podatke glede porabe energije, in sicer s prvotnih gospodinjskih aparatov (kar je določala Direktiva 92/75/EGS, katera je bila v celoti prevedena v slovenski pravni red) na proizvode, ki neposredno ali posredno znatno vplivajo na rabo energije, ter s tem okrepila sinergije med obstoječimi zakonodajnimi ukrepi, zlasti z Direktivo 2009/125/ES. Skupaj z navedeno direktivo in drugimi instrumenti Unije je del širšega pravnega okvira in v sklopu celostnega pristopa dosega dodatne prihranke energije in okoljske koristi.

Predlagana rešitev določa zahteve v zvezi z informiranjem končnega uporabnika z nalepkami in podatki o proizvodu, ki se nanašajo na porabo energije ter po potrebi drugih bistvenih virov med uporabo in dodatnih podatkov v zvezi s proizvodi, povezanimi z energijo, s čimer se končnim uporabnikom omogoči, da izberejo učinkovitejše proizvode. Zagotavljanje točnih, ustreznih in primerljivih podatkov o specifični rabi energije proizvodov, povezanih z energijo, bi moralo vplivati na končne uporabnike, da se odločijo za proizvode, ki za svoje delovanje potrebujejo manj energije in drugih bistvenih virov, kar je tudi spodbuda za proizvajalce, da razvijajo čim bolj učinkovite proizvode. Spodbujanje uporabe učinkovitejših proizvodov je eden od ukrepov za doseg cilja EU o 20 % povečanju energijske učinkovitosti do leta 2020. V zakonu je podana podlaga za podzakonski predpis, kakor tudi upravni in kazenski ukrepi, katere se bo uporabilo v primeru neupoštevanja zahtev nacionalnih predpisov in s tem direktive.

Direktiva 2010/30/EU je v celoti prenesena v pravni red Republike Slovenije z Uredbo o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode, povezane z energijo.

Transport ogljikovega dioksida

Slovenija na svojem ozemlju sicer ne predvideva skladišč ogljikovega dioksida na , vendar je skladno z direktivo 2009/31/ES potrebno omogočiti transport ogljikovega dioksida. Zakon tako omogoča transport zajetega ogljikovega dioksida na območju Republike Slovenije preko cevni prenosnih transportnih omrežij. Pri tem zakon določa pogoje, ki jih mora izpolniti izvajalec transporta ogljikovega dioksida preko cevni transportnih omrežij. Področje ni posebej regulirano v energetske zakon zakon razen v segmentu evidence in dostopa do omrežja, kjer ima, podobno kot na področju

zemeljskega plina, ključno vlogo Agencija za energijo. Ker bi tako omrežje potekalo seveda preko več držav članic EU in bi se podobno obravnaval tudi morebiten spor, zakon določa sodelovanje agencije s pristojnimi organi v drugih državah članicah.

b) Način reševanja:

Odločba Ustavnega sodišča

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi št. U-I-257/09-22 z dne 14.4.2011 (Uradni list RS, št. 37/11) v 3. točki izreka določilo rok enega leta, v katerem mora Državni zbor Republike Slovenije odpraviti neskladje Energetskega zakona z Ustavo in spremembe objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije.

Za realizacijo zahteve Ustavnega sodišča novela zakona zelo natančno ureja način in obseg določitve regulativnega okvira. Agencija s splošnim aktom predpiše metodologijo za določitev regulativnega okvira. Novela predpisuje vse temeljne pravne podlage in obseg za določitev regulativnega okvira na podzakonski ravni. Določa pristojnosti agencija pri ocenjevanju naložbenih načrtov v povezavi z določitvijo upravičenih stroškov systemskega operaterja ter vplivov na omrežnino, natančno določa vrste upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, merila za njihovo ugotavljanje in način njihovega določanja; odstopanja od regulativnega okvira ter posebnosti glede ločenega vodenja računovodskih izkazov ter natančen postopek pri izvajanju regulativnega okvira. Določene so vrste omrežnine:

- omrežnina za prenosno omrežje,
- omrežnina za distribucijsko omrežje,
- omrežnina za priključno moč,
- omrežnina za čezmerno prevzeto jalovo energijo in plačilo za druge storitve.

Agencija določi tarifne postavke za omrežnine, za ostale storitve pa agencija določi plačilo po uradni dolžnosti oziroma na zahtevo systemskega operaterja s posebno odločbo.

Prav tako je podrobneje določena obveznost systemskega operaterja skleniti pogodbo s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega sistema za opravljanje nalog systemskega operaterja distribucijskega omrežja po EZ. Z lastnikom omrežja, ki ima javni značaj, mora urediti obseg sredstev in namen uporabe sistema, višino najemnine oziroma drugega plačila systemskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanju omrežja in druga vprašanja. S pogodbo se pogodbeni stranki dogovorita, da bo najemnina oziroma plačilo za storitve takšno kot jo določi agencija z odločbo o regulativnem okviru. Novela predpisuje tudi pravila za določitev najemnine oziroma plačila nalog .

Agencija prav tako določi financiranje gospodarske javne službe systemskega operaterja, ki se poleg omrežnine in drugih prihodkov financira iz prejetih povračil med sistemskimi operaterji omrežij z električno energijo zaradi tranzitnih pretokov električne energije po njihovih sistemih in prihodki iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov.

Dodatna uskladitev z Direktivo 2009/28/ES

Evropska komisija je z opominom in naknadno z obrazloženim mnenjem opozorila na pomanjkljiv prenos določil Direktive 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES.

Direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov 2009/28/ES v svojem recitalu št. 25 pojasnjuje, da imajo države članice različne možnosti za razvoj obnovljive energije in na državni ravni uporabljajo različne programe podpore. Za dobro delovanje nacionalnih programov podpore je bistvenega pomena, da lahko države članice nadzorujejo učinke in stroške svojih nacionalnih programov podpore v skladu s svojimi zmogljivostmi. Pomembno sredstvo za doseganje ciljev direktive je, da se zagotovi pravilno delovanje podporne sheme, ker se le tako lahko ohrani zaupanje vlagateljev. Ker Energetski zakon s sedanjimi določbami samo daje pravico do podpore lastnikom proizvodnih naprav, ne daje pa vladi pooblastil, da odloča o tem, koliko sredstev bo namenjeno za podpore in da lahko določa pogoje, katere tehnologije bo v nekaterih razmerah treba podpreti, je bilo postavljenih nad pričakovani veliko fotovoltaičnih proizvodnih naprav, za katere bo treba v naslednjih

letih nameniti večino sredstev iz podporne sheme. Potrebni obseg sredstev je že tako narastel, da je oteženo zbiranje sredstev za podpore in lahko nastanejo težave pri izpolnjevanju obveznosti centra za podpore lastnikom proizvodnih naprav, ki že stojijo, kar bi bistveno omajalo zaupanje morebitnih investitorjev, ki ocenjujejo svoje tveganje za nove naložbe.

Direktiva 2009/28/ES v 3. členu določa način izračuna deleža obnovljivih virov energije v bruto končni porabi energije. V prilogi II je določen način za normalizacijo proizvedene električne energije iz hidro in vetrnih elektrarn, s katerim se izniči vremenski vpliv posameznih sezon, ki se razlikujejo od povprečja, v prilogi VII pa je določen način izračuna količine energije iz obnovljivih virov, ki je proizvedena s toplotno črpalko. Te določbe do zdaj niso bile prenesene v Energetski zakon. S spremembo je dodana določba, ki ministru, pristojnemu za energijo, daje podlago za izračun deleža energije iz obnovljivih virov energije.

Direktiva 2009/28/ES v 14. členu določa, da morajo biti inštalaterjem naprav na obnovljive vire energije na voljo sistemi certificiranja ali ustrezní sistem kvalifikacij. Podrobnosti o sistemih so določene v prilogi IV. Ta določba je bila prenesena tako, da so bili inštalaterji naprav na obnovljive vire vključeni med upravljavce energetskih naprav, ki morajo strokovno usposobljeni. Zato je dodan nov člen kot ustrezna pravna podlaga za sprejetje pravilnika, ki bo urejal sistem certificiranja, ki bo inštalaterjem na voljo.

Glede na opozorilo v obrazloženem mnenju je v noveli zakona dodana določba, da se natančneje prenašajo določbe osmega odstavka 15. člena Direktive 2009/28/ES, kako se upošteva količina električne energije iz obnovljivih virov energije, ki se prenaša na tretjo stranko.

Z novim odstavkom v 373. členu se določa minimalna vsebina potrdil o izvoru, ki je v novi direktivi 2009/28/ES malo spremenjena glede na prejšnje določbe direktive 2001/77/ES.

Z določbami 376. člena se prenaša zahteva točke c drugega odstavka 16. člena, Direktive 2009/28/ES o spodbujanju rabe obnovljive energije, da namreč sistemski operater poroča agenciji o ukrepih, s katerimi se je zmanjšala uporaba obnovljivih virov energije, ki so bili potrebni za zagotovitev uravnoteženega elektroenergetskega sistema.

V 377. členu, ki natančneje prenaša tretji odstavek 16. člena Direktive 2009/28/ES, ki nalaga državam članicam da zahtevajo od upravljavcev prenosnih in distribucijskih omrežij vzpostavitev in objavo standardnih pravil za določanje stroškov priključevanja, ker je dosedanja ureditev v EZ to nalagala le distribucijskemu operaterju in le za naprave do 10 MW, kar ni dovolj glede na zahteve te direktive.

Energetska učinkovitost stavb

S predlaganimi rešitvami bodo imele energetske izkaznice še pomembnejšo vlogo pri označevanju energetske učinkovitih stavb. Določena je obveznost izdajatelja energetskih izkaznic, da prijavi vsak izdano energetsko izkaznico ali njeno razveljavitev ministrstvu za vpis v register.

Urejena je poenostavitev za izdelavo izkaznic obstoječih stavb, s čimer bo zagotovljena primerno nizka cena izdelave. Posebej je opredeljena zakonska obveznost, kako je treba zagotoviti oglaševanje energetske izkaznice v medijih.

Določena je obveznost lastnikov in upravljavcev izbranih večjih javnih stavb, da namestijo energetsko izkaznico na vidnem mestu.

Skladno s prenovljeno direktivo se vpeljuje nadzor kakovosti energetskih izkaznic. Nadzor izvaja ministrstvo, pristojno za energijo, ki lahko naroči strokovne podlage za izvajanje nadzora, izdelovalec strokovnih podlag pa lahko na podlagi pooblastila ministrstva pridobi podatke iz uradnih evidenc. Med poglavitne predloge v novem zakonu spada tudi akcijski načrt za povečanje skoraj nič energijskih stavb, skladno z direktivo in spremembe glede študij izvedljivosti za uporabo alternativnih virov energije.

Agencija za energijo

Javna agencija Republike Slovenije za energijo se bo v skladu z določili predloga zakona preoblikovala v agencijo za energijo kot nacionalni regulativni organ v skladu z Direktivo 2009/72/ES in Direktivo 2009/73/ES.

Obe navedeni direktivi prinašata vrsto novih zahtev glede ustanovitve in delovanja nacionalne regulatorne agencije (v nadaljnjem besedilu: agencija) za področje električne energije in zemeljskega plina. Predvsem je to zahteva, da mora biti ustanovljena le ena taka agencija za področji elektrike in plina in za celotno državo, kar sicer za Slovenijo ni novost. Poleg številnih novih nalog agencije za energijo je največ novosti pri zagotavljanju neodvisnosti. Pri tem je treba opozoriti na 33. točko preambule Direktive 2009/72/ES in identično 2. točko preambule Direktive 2009/73/ES, v katerih je kot razlog za te spremembe navedena ugotovitev, da »izkušnje kažejo, da je učinkovitost regulacije pogosto omejena, ker regulatorji niso dovolj neodvisni od vlade ter nimajo zadostnih pooblastil in diskrecije«. Okrepitev neodvisnosti nacionalnih regulatorjev poudarja tudi Evropska komisija v svojem razlagalnem sporočilu o obeh direktivah z dne 22.1.2010 (str. 5 – 11).

Zahteve neodvisnosti določata zlasti skoraj enaka četrtemu in petemu odstavku 35. člena Direktive 2009/72/ES in četrtemu in petemu odstavku 39. člena Direktive 2009/73/ES. Te zahteve so zlasti:

Pravna ločenost in funkcionalna neodvisnost od vseh javnih in zasebnih subjektov točka a četrtega odstavka 35. člena Direktive 2009/72/ES in točka a četrtega odstavka 39. člena Direktive 2009/73/ES)

Ta zahteva govori zlasti o t.i. pravni neodvisnosti (čeprav omenja tudi funkcionalno neodvisnost); agencija mora biti pravno ločena od vseh javnih ali zasebnih subjektov. To pomeni, da mora biti samostojna in ločena pravna oseba, ki ne sme biti vključena v nobeno drugo pravno osebo bodisi javnega bodisi zasebnega prava. Poleg tega mora biti pravno ločena od države, torej ne more biti državni organ (ali organ lokalne skupnosti), in tudi ne vključena v državni organ ali kakorkoli del državnega aparata. Seveda taka pravna ločenost velja tudi za katerekoli pravne osebe zasebnega prava in posameznike, torej mora imeti agencija status pravne osebe javnega prava, ki je ne vodijo oziroma upravljajo zasebnopravni ustanovitelji.

Personalna neodvisnost točka b četrtega odstavka 35. člena Direktive 2009/72/ES in točka b četrtega odstavka 39. člena Direktive 2009/73/ES)

Ta razsežnost neodvisnosti agencije zahteva predvsem, da njeno osebje in osebe, odgovorne za njeno upravljanje delujejo neodvisno od kakršnih koli tržnih interesov. To zlasti pomeni, da vodilno in upravljavsko osebje agencije, ne glede na to, ali so zaposleni v agenciji ali ne, ne sme imeti lastniških deležev v izvajalcih energetske dejavnosti, biti zaposlene v teh organizacijah ali kakorkoli interesno z njimi povezane.

Druga razsežnost neodvisnosti osebja se nanaša na neodvisnost odločanja v razmerju do vlade ali kateregakoli drugega javnega ali zasebnega subjekta. Direktivi izrecno zahtevata, da osebje ne sme niti zahtevati niti sprejemati nikakršnih navodil od vlade ali kateregakoli drugega javnega ali zasebnega subjekta, ti organi in subjekti pa jih ne smejo dajati. Ta prepoved je povezana tudi z funkcionalno neodvisnostjo, omenjeno v nadaljevanju. Direktivi poudarjata, da to vladi ne onemogoča oblikovanja smernic splošne energetske politike, ki niso povezane z regulativnimi pooblastili agencije.

K personalni neodvisnosti spadajo tudi zahteve za mandatno dobo in možnost razrešitve vodilnega in upravljavskega osebja agencije (točka b petega odstavka 35. člena Direktive 2009/72/ES in točka b petega odstavka 39. člena Direktive 2009/73/ES). Direktivi zahtevata, da imajo člani sveta agencije, če tega ni, pa njeno najvišje vodstvo, mandat od 5 do 7 let, ki se lahko enkrat obnovi. Razrešitev je mogoča le, če kršijo zakon ali ne izpolnjujejo več pogojev za imenovanje. V svetu agencije za energijo je treba zagotoviti tudi ustrezen sistem menjave članov.

Funkcionalna neodvisnost (točka a petega odstavka 35. člena Direktive 2009/72/ES in točka a petega odstavka 39. člena Direktive 2009/73/ES)

Ta neodvisnost se nanaša na odločanje agencije, saj je njena osrednja dejavnost sestavljena v bistvu sprejemanje odločitev. Te odločitve so splošne, sprejete kot splošni akti, ki je v našem pravnem

sistemu splošni akt za izvajanje javnih pooblastil, ali konkretne, sprejete kot posamični pravni akt izdan po javnem pooblastilu (praviloma odločba v upravnem postopku).

Direktivi izrecno poudarjata, da mora zakon zagotoviti samostojno odločanje regulativnega organa, neodvisno od katerega koli političnega organa. To se po navedenem razlagalnem sporočilu Evropske komisije nanaša na odločanje *ex ante*, torej na urejanje vprašanj iz pristojnosti agencije s splošnim aktom pa tudi na možnost *ex post*, da bi katerikoli politični organ imel pravico potrjevati, spreminjati ali razveljavljati odločitve agencije za energijo.

Splošni akti agencije morajo zato temeljiti neposredno na zakonu in biti z njim v skladu. V zvezi s prepovedjo vplivanja *ex post* na odločitve agencije za energijo, je treba v predlaganem zakonu določiti, da zoper njeno odločitev ni pritožbe ali drugega rednega pravnega sredstva, in da odločitev učinkuje takoj. To pa ne preprečuje sodnega varstva zoper njeno odločitev.

Neodvisnost glede človeških virov in sredstev (točka a petega odstavka 35. člena Direktive 2009/72/ES in točka a petega odstavka 39. člena Direktive 2009/73/ES)

Ta neodvisnost je v direktivah najprej poudarjena z zahtevo, da ima agencija letno dodeljena proračunska sredstva in da je samostojna pri porabi dodeljenih sredstev. Po navedenem razlagalnem sporočilu Evropske komisije je ločena letna dodelitev sredstev zagotovljena predvsem tako, da so sredstva agencije pridobljena ločeno in ne iz proračuna. Prav tako je po mnenju Evropske komisije primerno, da se višina letnih sredstev določi na podlagi načrta dela agencije v obsegu, ki je potreben za opravljanje njenih funkcij in nalog. Pri tem Evropska komisija poudarja, da odločanje o višini letnega proračuna agencije ne sme biti instrument vpliva nanjo in ne sme ogroziti njenih zmožnosti, da opravlja svoje naloge.

Poleg tega direktivi zahtevata, da mora agencija pri izpolnjevanju svojih dolžnosti razpolagati z zadostnimi človeškimi in finančnimi viri. Seveda pa zadostni človeški viri pomenijo tudi zagotovitev zadostnih finančnih sredstev za ustrezno plačilo teh oseb, upoštevaje, da so to strokovnjaki za energetiko, ki imajo alternativne možnosti zaposlitve v energetskih družbah.

Glede na navedeno se agencija preoblikuje v pravno osebo javnega prava, ki je ločena od zbirnega kadrovskega načrta in število zaposlenih samostojno določa v okviru programa dela in finančnega načrta agencije. Nadzor nad zaposlevanjem izvaja svet agencije. Vlada RS kot ustanoviteljica agencije ne sme posegati v njene regulatorne naloge, niti je ne sme omejevati pri zaposlovanju. Agencija izvaja naloge v skladu z določili tega zakona, za področja, ki niso opredeljena s tem zakonom pa uporablja tudi določila Zakona o splošnem upravnem postopku in Zakona o inšpekcijskem nadzoru.

Nacionalni cilj energetske učinkovitosti

Ena izmed ključnih novosti je, da bodo države članice morale določiti cilje glede povečanja energetske učinkovitosti, ki bodo vodili k 20-odstotnemu zmanjšanju porabe energije na nacionalnem nivoju do leta 2020. Cilj bo določen v Nacionalnem akcijskem načrtu energijske učinkovitosti, za sprejem katerega je v zakonu dana pravna podlaga. Nacionalni akcijski načrt vključuje cilje povečanja energetske učinkovitosti ter programe in ukrepe za doseganje ciljev pri oskrbi z energijo in pri rabi energije. Nacionalni akcijski načrt energijske učinkovitosti vključuje ciljno porabo primarne energije in porabo končne energije leta 2020. Vlada bo morala pri določitvi ciljev iz upoštevati da skupna poraba energije v Uniji leta 2020 ne sme preseči 1.474 Mtoe primarne energije ali 1.078 Mtoe končne energije in ukrepe za doseganje ciljev. Vlada na tri leta sprejme nacionalni akcijski načrt energijske učinkovitosti za obdobje do leta 2020.

Obnova javnih stavb

Direktiva vzpostavlja več ukrepov, med katerimi ima pomembno mesto vodilna vloga javnega sektorja. Organizacije iz javnega sektorja bodo lahko kupovale samo energetske varčne stavbe, proizvode in storitve, vsako leto bodo morale prenoviti 3 % površine svojih stavb in tako poskrbeti za občutno zmanjšanje porabe energije. Vlada bo v podzakonskem predpisu določila, na katere javne stavbe se obveznost nanaša. Vlada bo sprejela dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb v prenavo nacionalnega fonda tako javnih kot zasebnih stanovanjskih in poslovnih stavb. Strategija vključuje pregled nacionalnega stavbnega fonda, opredelitev stroškovno učinkovitih pristopov prenove za

različne vrste stavb, ukrepe za spodbujanje stroškovno učinkovite temeljite prenove stavb, ukrepe za usmerjanje naložbenih odločitev posameznikov, gradbene industrije in finančnih institucij.

Prihranki energije pri dobaviteljih

Vzpostavljene bodo sheme obveznega doseganja prihrankov energije za podjetja, ki prodajajo energijo – vsako leto bodo morala doseči 1,5 % prihranka energije glede na povprečno prodajo v letih 2010 do 2012. Ta podjetja bodo morala svoje uporabnike spodbujati k različnim ukrepom za varčevanje z energijo, npr. k zamenjavi starih gospodinjskih električnih aparatov, uporabi varčnih sijalk, toplotni izolaciji stavb. Način izvedbe ukrepov ni določen; ukrepi so lahko izvedeni v obliki pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije. Bistvena sprememba glede na dosedanjo ureditev je v tem, da prihranki oziroma ukrepi ne bodo več financirani iz sredstev dodatka in prispevka a energetske učinkovitosti, ampak iz cene energije. Poleg tega je tudi cilj povišan za pol odstotne točke. Kljub povišanemu cilju, bo s tem ukrepom doseženo približno polovica nacionalnega cilja. Za izvedbo drugih ukrepov za doseganje nacionalnega cilja bo ohranjen bo trenutni prispevek za povečanje energetske učinkovitosti, ki bo namenjen financiranju Eko sklada na področju izvajanja razpisov za povečanje energetske učinkovitosti v gospodinjstvih in večstanovanjskih stavbah. Višina tega prispevka in izvedba ukrepov ne bosta vezana na doseganje 1,5 % cilja dobaviteljev energije.

Direktiva 2009/125/ES

V predlogu zakona so podane osnovne zahteve, ki jih morajo proizvodi, povezani z energijo, izpolnjevati, da se lahko prosto tržijo na območju EU in s tem v Republiki Sloveniji. Prav tako so določeni upravni ukrepi in kazenske sankcije v primeru neizvrševanja zakonskih in podzakonskih določil. Na podlagi zakona bo do sedaj veljaven pravilnik nadomeščen z Uredbo o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo, ki bo povzela Direktivo 2009/125/ES v celoti. V predlogu zakona so določene dolžnosti, katere morajo izpolniti proizvajalci, njihovi pooblašeni zastopniki oziroma uvozniki, preden dajo proizvod na trg, kako mora biti proizvod označen, ukrepi ter sankcije za neizpolnjevanje predpisanih zahtev.

Po sprejetju v prejšnjem stavku navedene Uredbe, bo potrebno razveljaviti Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 50/12).

Direktiva 2010/30/EU

V predlogu zakona so podane osnovne zahteve, na kakšen način morajo biti proizvodi, povezani z energijo, opremljeni z energijskimi nalepkami in potrebnimi podatki, da se lahko prosto tržijo na območju EU, dolžnosti, katere morajo izpolniti dobavitelji teh proizvodov kot tudi trgovci pri prodaji le-teh, ne glede na tehniko prodaje (v prodajalni, preko svetovnega spleta, kataloško). Prav tako so določeni upravni ukrepi in kazenske sankcije v primeru neizvrševanja zakonskih in podzakonskih določil.

Veljavnost že sprejete Uredbe o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode povezane z energijo, ki povzema Direktivo 2010/30/EU v celoti, bo s tem zakonom podaljšana. Izvedbeni predpisi Evropske Komisije, ki se neposredno uporabljajo, pa določajo obliko in vsebino energijskih nalepk ter podatkovne kartice za posamezne skupine proizvodov.

Energetska infrastruktura

V poglavju Energetska infrastruktura predlog zakona določa dve ključni vsebini, in sicer:

1. Splošni del, v katerem so definirani objekti, naprave in omrežja, ki sestavljajo energetska infrastrukturo skupaj s stvarnimi in drugimi pravicami, na nepremičninah, ki so potrebne za gradnjo, rekonstrukcijo, obratovanje, nadzor in vzdrževanje infrastrukture, opredeljena je tudi gospodarska javna infrastruktura in vzdrževanje infrastruktur ter izvajanje del na infrastrukturi. Detajlneje so definirani člani, ki določajo način priprave pobude za državni prostorski načrt ter smernice in soglasja pri poseganju v prostor ter območja varovalnih pasov sistemov električne energije ter sistemov zemeljskega plina.
2. Razlastitev in ustanovitev služnosti v javno korist, v katerem so določene relacije do prostorske zakonodaje, ki določa postopek razlastitve/služnosti ter posebne določbe v zvezi s

tem, določena je javna korist gradnje in prevzema objektov in zemljišč, ki so potrebni za prenos in distribucijo, opredeljen je tudi postopek gradnje energetske infrastrukture, dorečen je postopek razlastitve in ustanovitve služnosti v javno korist ter lastninske pravice ali služnosti v javno korist. izvajanje agrarnih operacij ter določitev skrbnika za posebne primere;

S predlogom Energetskega zakona je na novo določena pravna povezanost objektov energetske infrastrukture s stvarnimi in drugimi pravicami (ter zemljišči) na nepremičninah, ki so potrebne za gradnjo, nadzor in vzdrževanje infrastrukture. Prav tako se v poglavju Energetska infrastruktura odpravljajo tudi omejitve za zunanje investitorje v proizvodne objekte na način, da je odpravljen člen, ki je določal prepoved odsvojitve in obremenitve infrastrukturnih objektov, v katerih ima RS neposredni ali posredni lastniški delež s predhodnim soglasjem vlade oziroma samoupravne lokalne skupnosti. Na novo je določen člen, ki opredeljuje in investitorju (operaterju) omogoča nujno in hiter izvedbo del pri nesreči, poškodbi ali drugem podobnem dogodku in zagotavlja hiter dostop do infrastrukture. S predlaganim zakonom je varovalni pas prenosnega sistema zmanjšan s 100 na 65 m, razen okoli kompresorskih postaj. Na novo je določena tudi obveznost evidentiranja infrastrukture za distribucijo zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov. Predlog zakona, z izjemo področja služnosti v javno korist na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, ohranja sedanjo ureditev, po kateri j služnost na zemljiščih v lasti države ali lokalne skupnosti za namene energetske infrastrukture iz prvega odstavka 472. člena (gre za infrastrukturo, ki je namenjena izvajanju gospodarske javne službe – prenos in distribucija električne energije, distribucija toplote in oskrba z drugimi energetskimi plini) brezplačna, in sicer z namenom, da se ne zvišujejo stroški iz omrežnine, ki bi v nasprotnem primeru lahko bili v breme odjemalcev energije oziroma uporabnikov omrežij. V prehodnih določbah, ki se nanašajo na obravnavano poglavje, sta dodani dve določbi, ki sta povezani s pridobitvijo brezplačne služnosti v javno korist. Prva ureja položaj, ko je bil prostorski akt sprejet pred uveljavitvijo zakona, pa na teh zemljiščih operater ali distributer še ni pridobil služnosti v javno korist na drugi podlagi in predvideva ustanovitev služnosti v javno korist s sprejemom prostorskega načrta, ki predvideva gradnjo energetske infrastrukture. Druga prehodna določba predstavlja ustrežnejšo rešitev (od že obstoječe iz Zakona o temeljnih lastninskopravnih razmerjih oz. Stvarnopravnega zakonika) za vse primere, kjer je javna infrastruktura že postavljena (navadno že več desetletij), iz različnih razlogov pa stvarnopravna razmerja z lastniki zemljišč do danes še niso zemljiškoknjižno urejena. Omenjena določba določa, da izvajalec gospodarske javne službe po tem zakonu na nepremičninah, na katerih se na dan uveljavitve tega zakona že nahaja infrastruktura, pridobi z uveljavitvijo tega zakona služnost v javno korist, če so za to izpolnjeni vsi pogoji za priposestevanje služnosti skladno z zakonom in če je za pridobitev take služnosti izkazana javna korist.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je normativno usklajen z obstoječim pravnim redom v Republiki Sloveniji, splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

Izjema je preoblikovanje Javne agencije RS za energijo, ki se z določili predloga zakona preoblikuje v agencijo za energijo, za katero se ne uporabljajo več določila Zakona o javnih agencijah. Ker ne bo več javna agencija, agencija za energijo tudi ne bo več uvrščena v zbirni kadrovski načrt.

č) Usklajenost predloga predpisa:

Predlog zakona je usklajen z večino pripomb energetskih podjetij, Gospodarske zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Energetske zbornice Slovenije. Sindikati dejavnosti energetike v Sloveniji in ostalih subjektov po, na katere se predlog zakona nanaša, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali v javni obravnavi in v medresorskem usklajevanju predloga zakona.

d) Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predmetni predlog zakona vsebuje rešitve, ki so bile vsebovane že v predlogu Energetskega zakona EZ-1, ki je bil dan v javno obravnavo 24.6.2011, ki je trajala do 29.9.2011. V tem obdobju so pripombe posredovali naslednji subjekti: Združenje občin Slovenije, Zveza občin Slovenije, fizične in pravne osebe, društva v zvezi s prepovedjo graditve na reki Soči, Računsko sodišče RS, Holding Slovenske elektrarne, Energetika Maribor, Energetika Ljubljana, Petrol, savske elektrarne Ljubljana, termoelektrarna Brestanica, Geoplin, Plinovodi, Skupine Gaspooling, Sindikat delavcev dejavnosti

energetike Slovenija, Luka Koper, ELES, GIZ DZP, Trgovinska zbornica Slovenije, Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS, SODO, JARSE, Borzen, Gen energija, Petrol energetika, Elektrotehniška zveza, Inženirska zbornica Slovenije, Inštitut za revizijo, GIZ-distribucije električne energije, Zveza potrošnikov Slovenije,... Po preučitvi predlogov in pripomb smo v besedilo zakona vnesli vse predloge, ki prispevajo h izboljšavi predloga zakona.

Postopek za sprejem omenjenega Energetskega zakona pa je bil ustavljen in namesto njega je bila pripravljena Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – EZ-F. Javna obravnava EZ-F je potekala od 15.10.2012 do 29.10.2012. Mnenja, predloge, pripombe so podali: SNNK-WPC, GIZ distributerjev zemeljskega plina, Goriška Lokalna Energetska agencija, Agencija za prestrukturiranje energetike, d.o.o., Greenpeace, Iskra ESV d.d., HSE – Holding slovenske elektrarne, d.o.o., Andrej Povše, Elita i.b., Trgovinska zbornica Slovenije, ZSFI 30-Združenje slovenske fotovoltaične industrije-GIZ, JARSE, Elektro-Slovenija, d.o.o., Petrol,d.d., INEA d.o.o., NEK, TE Brestanica, BORZEN, SODO, ENOS LNG d.o.o., Jesenice, Slovenski inštitut za revizijo, Zveza potrošnikov Slovenije, Energetska zbornica Slovenije, Inštitut Jožef Stefan – Center za energetsko učinkovitost, Gen-I, Planet.si, ZSFI GIZ, Gen energija, d.o.o., Društvo Focus, TE-TOL, d.o.o., GIZ-distribucije električne energije, Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine, Teos Perne, Javno podjetje Energetika Ljubljana, d.o.o., IZS, Računsko sodišče RS, Energetika Celje, javno podjetje, d.o.o., IRSAR, Zavod poslovno proizvodna cona TEZNO, Plinarna Maribor,d.o.o., Sindikati delavcev dejavnosti energetike Slovenije. Delovna skupina je vse pripombe in predloge preučila in zavrnila pripombe, ki se niso nanašale na tretji energetski paket oziroma so posegale na vsebine zakona, ki niso predmet te spremembe. EZ-F je bil predstavljen predstavnikom Sindikata delavcev energetike in na Energetski zbornici. EZ-F je bil nazadnje umaknjen iz parlamentarnega postopka.

Javna obravnava predloga Energetskega zakona, ki je predmet etga gradiva, je potekala od 11.6.2013 do 30.6.2013. Čas trajanja javne obravnave je krajši zaradi tega, ker je za Energetski zakon že potekala javna obravnava od 24.6.2011 do 30.9.2011. V tem obdobju so pripombe posredovali naslednji subjekti: Združenje občin Slovenije, Zveza občin Slovenije, fizične in pravne osebe, društva v zvezi s prepovedjo graditve na reki Soči, Računsko sodišče RS, Holding Slovenske elektrarne, Energetika Maribor, Energetika Ljubljana, Petrol, savske elektrarne Ljubljana, termoelektrarna Brestanica, Geoplin, Plinovodi, Skupine Gaspooling, Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenija, Luka Koper, ELES, GIZ DZP, Trgovinska zbornica Slovenije, Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS, SODO, JARSE, Borzen, Gen energija, Petrol energetika, Elektrotehniška zveza, Inženirska zbornica Slovenije, Inštitut za revizijo, GIZ-distribucije električne energije, Zveza potrošnikov Slovenije,... Večina pripomb je vključena v novo besedilo EZ.

Tudi pripombe, mnenja in predlogi, podani na EZ-F so bili v novem besedilu EZ-1 upoštevani v največji meri.

Predlog Energetskega zakona EZ-1 smo ponovno poslali v javno obravnavo zaradi vsebin, ki so bile naknadno vključene v besedilo zakona.

EZ-1 prenaša besedilo :

1. Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (Besedilo velja za EGP)

ter predpisuje določbe o določitvi pristojnega organa in kazenske sankcije za izvajanje:

1. Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (Besedilo velja za EGP)
in
2. Uredbe (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetsko infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES in spremembi uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009

Javna obravnava novega EZ-1 se je začela 11.06.2013 in je trajala do 05.07.2013.

Mnenja, predloge, pripombe so podali: GEN energija d.o.o., Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Nuklearna elektrarna Krško, d.o.o., Soške elektrarne Nova Gorica, d.o.o., Termoelektrarna Brestanica, d.o.o., Savske elektrarne, d.o.o., Termoelektrarna Toplarna Ljubljana, d.o.o., Talum d.d. Kidričevo, Petrol, d.d., JP Energetika Celje, d.o.o., JP Energetika Ljubljana, d.o.o., SODO d.o.o., Elektro Slovenija, d.o.o., Borzen, d.o.o., BSP d.o.o., Plinovodi d.o.o., Geoplin d.o.o. Ljubljana, Plinarska Maribor d. o.o., Plinstal, d.d. Jesenice, Elektro Celje d.d., Elektro Gorenjska d.d., Elektro Ljubljana d.d., Elektro Maribor d.d., Elektro Primorska d.d., Energija plus d.o.o., Elektro energija, d.o.o., Elektro Celje Energija d.o.o., Elektro Gorenjska Prodaja, d.o.o., E3, d.o.o., GEN-I, d.o.o., Računsko sodišče RS, Slovenski inštitut za revizijo, Zveza potrošnikov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije (ZGIGM) , Gospodarska zbornica Slovenije (ZPN), Inženirska zbornica Slovenije - Matična sekcija elektro inženirjev, Elektrotehniška zveza Slovenije – EZS, Združenje slovenske fotovoltaične industrije GIZ, ZEG - Zveza ekoloških gibanj, Focus-društvo za sonaraven razvoj, SDE Slovenije, Golea, Občina Ravne na Koroškem, Skupnost občin Slovenije, IJS-Center za energetske učinkovitost, Elektroinštitut Milan Vidmar, Gradbeni inštitut ZRMK, Inštitut za daljinsko energetiko Velenje in Grozd Daljinske energetike Slovenije, AAE d.o.o., ELITA I.B., d.o.o., VEPA d.o.o., DOMPLAN, d.d., Energen d.o.o., Iskra Sistemi, d.d., Teos Perne, Medved Peter, Rajko Koritnik, Robert Seme, Matjaž Valenčič, Ivan Vogrin, poslanec DZ RS.

Predlagatelj je vse pripombe temeljito preučil in jih v največji možni meri upošteval. Obrazložitev, kaj je predlagatelj upošteval in kaj ne ter zakaj ne, bodo objavljene na spletni strani pristojnega ministrstva.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Na osnovi zakona je potrebno v letu 2013 izdelati strokovne podlage za Nacionalni akcijski načrt za skoraj nič energijske stavbe za obdobje od leta 2012 do 2020, elektronski register za energetske izkaznice in klimatske sisteme, strokovne podlage za metodologijo za izračun stroškovno optimalnih zahtev za energetske lastnosti stavb in sistemov, verificiranje programov za izračun izkaza energetske lastnosti stavb in energetske izkaznice, strokovne podlage za pripravo metodologije za izvajanje energetske pregledov, strokovne podlage za prenovo sheme OVE-E in SPTE in ter poročati o izvajanju Akcijskega načrta za obnovljive vire energije ter ga novelirati.

Potrebna sredstva za to so zagotovljena na proračunski postavki Spodbujanje URE in OVE, PP961010 in Operacionalizacija energetske zakonodaje, PP550610, v višini 660.000 EUR.

V letu 2014 in 2015 bo potrebno izdelati strokovne podlage za Energetski koncept Slovenije, strokovne podlage Akcijski načrt za učinkovito rabo energije in poročanje o izvajanju, Dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb v prenovo nacionalnega ter Strokovne podlage za izbiro scenarija za doseganje 10 % deleža OVE v prometu, izvajati nadzor nad uporabo energijskih nalepk in energijskim označevanjem proizvodov, strokovne podlage za metodologijo pregledov ogrevalnih sistemov, priprava podatkov OVE potencialov za uporabo v bazi MZIP POS ter strokovne podlage za prenovo pravilnika o parnih kotlih.

Predvidena sredstva za te naloge so v predlogu Proračuna za 2014 in 2015 na proračunski postavki Spodbujanje URE in OVE, PP961010 in Operacionalizacija energetske zakonodaje, PP550610, v višini 640.000 EUR in 615.000 EUR v letih 2014 in 2015.

Na osnovi Uredbe o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih je določen prispevek za povečanje učinkovitosti rabe električne energije in dodatki k ceni toplote in k ceni goriv za povečanje energetske učinkovitosti. Prihodki bodo v letu 2013 in 2014 na ravni 30 mio EUR. Višina prispevka za leto 2015 in dalje bo določena v skladu s členom 314 tega zakona.

Vir za izplačevanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov, ki je zagotovljen z starim Energetskim zakonom od leta 2008 naprej, je prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz OVE in SPTE, ki ga plačujejo vsi končni uporabniki električne energije. Prispevek ni proračunski vir, pač pa se odvaja v Center za podpore pri Borzenu, ki mu Energetski zakon daje pooblastilo za izvajanje nalog v zvezi s podporno shemo. Obseg potrebnih sredstev za izvajanje podporne sheme se je z leti spreminjal glede na vstopne novih proizvodnih naprav v podporno shemo:

Leto	2009	2010	2011	2012	2013
Potrebna					

sredstva (mio EUR)	22,2	48,6	69,9	100	125
-----------------------	------	------	------	-----	-----

Po uveljavitvi Energetskega zakona, bo imela vpliv na rast podporne sheme Vlada RS, ki bo odobraval porast sredstev za izvajanje podporne sheme. Novi Energetski zakon predvideva še nove vire med drugim tudi sredstva Sklada za podnebne spremembe iz Zakona o varstvu okolja. Na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor je bila ocena, da bi lahko dosegali vmesne cilje za električno energijo iz OVE, če bi bilo vsako naslednje leto zagotovljenih dodatnih 15 mio EUR, tako da bi za podpore v naslednjih treh letih potrebovali:

Leto	2014	2015	2016
Potrebna sredstva (mio EUR)	150	165	180

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Potrebna sredstva za izvajanje zakona v delu, ki se nanaša na državni proračun, so v letu 2013 zagotovljena na proračunski postavki Spodbujanje URE in OVE, PP961010 in Operacionalizacija energetske zakonodaje, PP550610, v višini 660.000 EUR.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Tretji energetske sveženj je sprejela EU in ga morajo implementirati države članice v svoji zakonodaji. To se nanaša predvsem na ustrezen, nacionalnim pravnim redom prilagojen prenos določb posameznih direktiv tako, da se dosežejo in zagotavljajo z direktivo predpisani cilji in ukrepi. Prenesti je treba tudi nekatere člene uredb, ki se nanašajo npr. na imenovanje pristojnega organa, določitev sankcij za kršenje uredbe, sicer pa uredbe ES veljajo neposredno.

Glede na poročilo Evropske komisije je bil na dan 30. april 2013 tretji energetske paket popolnoma prenesen v večini držav članic EU, delno pa le v Sloveniji, na Finskem in v Veliki Britaniji.

Avstrija

V začetku marca 2011 je avstrijska vlada sprejeta novelo Zakona o plinskem gospodarstvu (GWG), ki v avstrijsko zakonodajo vpeljuje določbe tretjega energetskega paketa na področju plina. Zakon ima enake rešitve kot Zakon o elektro-gospodarstvu.

S predlaganimi spremembami spodbuja Avstrija konkurenco na trgu plina in obenem krepi pravice potrošnikov, poleg tega pa krepi zanesljivost energetske oskrbe preko optimalnih investicijskih okvirov ter oblikuje osnovo za vpeljavo novih naprednih merilnih sistemov. Tudi na področju plina je uveden 3 tedenski prehodni rok glede odločitve operaterja o menjavi dobavitelja, poleg tega so določene najvišje cene. Prvič se uvaja pravica do zasilne dobave za gospodinjske odjemalce kot tudi za manjša podjetja, kar posledično pomeni, da zasilni dobavitelj ne sme zaračunavati višjih cen plina kot ostalim podobnim končnim odjemalcem na trgu.

Dodatne prednosti prinaša ustanovitev centralne posvetovalnice oz. pritožbene točke pri regulatorju E-Control kot tudi uzakonitev izračuna tarif oz. tarifnega kalkulatorja. Za zagotovitev večje transparentnosti je določeno katere informacije morajo vsebovati reklamni materiali in računi. Na računih morajo biti tako navedeni podatki o telefonskih kontaktih za primer motenj dobave kot tudi vsi davki in pristojbine. Gospodinjski odjemalec ima tudi pravico, da se mu na zahtevo izstavi tudi obračun za manj kot enoletno obdobje.

Novela zakona bo omogočila zakonske okvire za uvedbo naprednih merilnih sistemov, ki povečajo tako transparentnost kot tudi učinkovitost rabe energije. Podrobnosti glede časovnega obdobja

uvedbe in določitev področij je gospodarski minister določil s sodelovanjem zainteresiranih javnosti (plinsko gospodarstvo, zastopniki potrošnikov, E-Control). Regulator naj bi, po dogovoru z zainteresiranimi javnostmi, poskrbel za enotne tehnične standarde.

Novela zakona krepi zanesljivost oskrbe s plinom. V prihodnje bo zagotavljanje kakovosti in izgradnja plinskih napeljav podprto z uzakonitvijo »regulacije spodbud«. Plačila lastnikom omrežja za uporabo le-tega, morajo zato pokriti stroške za vzdrževanje infrastrukture, kot tudi za nove investicije v omrežje, v kolikor so te izpeljane gospodarno in učinkovito. Iz tega sledi, da morajo operaterji prenosnega sistema regulatorju letno predložiti koordiniran 10-letni načrt razvoja sistema.

Osrednja točka je tudi na področju plina ločitev operaterjev prenosnih omrežij od ostalih aktivnosti vertikalno integriranih plinskih podjetij, da bi zagotovili večjo konkurenčnost na trgu. Sistemski operater prenosnega omrežja je bil certificiran kot neodvisni operater prenosnega sistema.

Določene spremembe so predvidene tudi glede operaterjev distribucijskega sistema, kjer obstajajo sestrška dobavna podjetja v okviru matične družbe kot neposredni dobavitelji končnim odjemalcem (podjetjem in gospodinjstvom). Identiteta blagovne znamke operaterja (logotip, ime) mora biti mora biti takšna, da lahko odjemalec jasno loči med operaterjem sistema in dobaviteljem plina, pri čemer pa ne smejo biti ustvarjene odvečne vzporedne strukture.

Novela zakona prinaša novosti tudi na področju dostopa do sistema. V Avstriji bo uveden »Entry-Exit« model. Trenutno se tarife izračunavajo še odvisno od pogodbenih poti: količine plina se lahko prodajo le, če so na voljo razpoložljive prenosne zmogljivosti in so »rezervirane« oz. knjižene pri posameznih operaterjih sistema. V prihodnje bodo prenosne zmogljivosti za uporabnike prenosnega sistema neodvisne od transporta in poti.

Nizozemska

Nizozemci menijo, da ustrezno delovanje notranjega trga z energijo ustvarja priložnosti za gospodarsko rast in prispeva k stabilni in trajnostni oskrbi z energijo. Tretji energetski sveženj ima podrobne določbe, ki zagotavljajo, da bo ločevanje omrežij v različnih državah članicah EU doseženo na enaki ravni. Na Nizozemskem je operater prenosnega sistema, ki je v lasti države, že lastniško neodvisen od proizvodnje in dobave, ki sta v privatni lasti. To zagotavlja nediskriminatoren dostop do trga elektrike in plina ter zagotavlja ustrezen prenos poslovnih tveganj na dejavnosti, kjer se tveganja pojavljajo (v proizvodnji in dobavi). Nizozemci dopolnjujejo že večkrat dopolnjen osnovni zakon iz leta 1998 in sicer: prilagoditve zaradi novih pravil o ločevanju prenosnih sistemov, prilagajanje pravil v zvezi z upravljanjem povezovalnih vodov, zagotavljanje večje neodvisnosti regulatorja, krepitev varstva potrošnikov, uvajanje možnosti zaprtih distribucijskih sistemov, strožja pravila za upravljanje skladišč plina, izboljšanje evropskega in regionalnega sodelovanja, uvedba naprednih merilnih sistemov.

Nizozemska je že pred časom uzakonila, da lahko upravlja prenosni sistem le njegov lastnik, ki ni povezan s prodajo ali proizvodnjo. Ti lastniški transferji omrežja na operaterja prenosnega sistema so v glavnem že končani. Za tiste dele, kjer so lastniki določenih elektro-energetskih povezovalnih vodov (interkonektorjev) predvsem ameriški investitorji, se bo proces prenosa lastništva izvedel po preteku lizing najemnih pogodb med investitorji in operaterjem.

S certificiranjem se zagotavlja ustrezno implementacijo teh določb o lastniški ločitvi in lastništvu prenosnega sistema s strani operaterja.

Regulator ima »supervizorja« že po obstoječem zakonu. Cilj določb tretjega paketa je ustvariti resnično neodvisne regulatorne organe v vseh državah Evropske unije, kot predpogoj za ustvarjanje enakih konkurenčnih pogojev. Vsaka država članica mora imeti le en regulatorni organ na nacionalni ravni za spremljanje trga elektrike in plina.

Nizozemski regulatorni organ že izpolnjuje zahteve, da mora biti pravno ločen in neodvisen od drugih javnih in zasebnih subjektov. Regulatorni organ je združen z uradom za varstvo konkurence. Zakon o električni energiji in plinu iz leta 1998 nalaga dolžnosti in pooblastila regulatorja. Skozi Zakon o konkurenci in Okvirnega zakona o neodvisnih upravnih organih se zagotavlja, da ima regulator na

razpolago ustrezne človeške in finančne vire ter da deluje samostojno pri izvrševanju proračuna. Regulator skladno s tretjim paketom ne zahtevajo ali sprejemajo nobenih navodil pri opravljanju njegovih nalog od podjetij ali vlade oziroma ministrstva. Minister ohranja le orodja za oblikovanje energetske politike, vključno s področjem dostopnosti energije, zanesljivosti in trajnosti. Ukrepanje proti regulatorju je mogoče le, če gre za kršitve evropskega prava, če je to razvidno iz odziva Evropske komisije. Naloge, ki jih morajo izvajati regulatorji so obširne in zahtevne. Glavne naloge so nadzor in spremljanje energetskih trgov in določanje pogojev in tarif za prenos. Novi izzivi vključujejo sodelovanje v novi agenciji ACER, z Evropsko komisijo in regulatorji v drugih državah. Na splošno nalaga zakon nove dolžnosti večjega osredotočenja na same ukrepe.

Zaščita potrošnikov je v tretjem energetskega paketa na osrednjem mestu. Visoko kakovost storitev potrošniku zagotavljajo prednosti konkurenčnega trga v širšem okviru EU. Glede na prejšnjo direktivo so določbe usmerjene v povečanje preglednosti za potrošnike, zagotavljanje izvensodnih postopkov za obravnavanje pritožb in reševanje sporov ter zagotavljanje oskrbe z energijo za ranljive odjemalce. Poleg tega so številne nove določbe v zvezi z daljinskim odčitavanjem podatkov o porabi. Napredne merilne sisteme je treba uvesti, da se zagotovi dejavno sodelovanje odjemalcev na trgu z elektriko. Uvajanje teh merilnih sistemov je lahko predmet ekonomske ocene stroškov in koristi za trg in posamezne potrošnike. Z raziskavo je moč ugotoviti, kakšna oblika merjenja je ekonomsko izvedljiva in stroškovno učinkovita ter izvedljiva. Ta ocena bi morala biti narejena najkasneje do 3. septembra 2012. Ob upoštevanju te ocene država članica ali pristojni organ, ki ga imenuje, naredi časovni načrt za uvajanje naprednih merilnih sistemov. V skladu s tretjo Direktivo za električno energijo se »vozni red« uvajanja določi za obdobje največ 10 let. V Direktivi za zemeljski plin ni določen najdaljši rok uvajanja. Določbe direktive v zvezi s sistemi naprednega merjenja zagotavljajo kritje stroškov uvajanja iz omrežnine. Ocenjevanje uspešnosti uvajanja naprednih merilnih sistemov in odstotek strank je mogoče določiti na daljavo. Določena je zgornja časovna meja za prehod na drugega dobavitelja (tri tedne) in sprejemanje končnega obračuna po prehodu na drugega dobavitelja v šestih tednih.

Posebne socialno ogrožene skupine potrošnikov energije so zaščitene s splošnimi predpisi v okviru sistema socialne varnosti ali na primer z ukrepi za varčevanje z energijo.

Potrošniki se s pritožbo glede dobavitelja lahko obrnejo na Odbor za energijo in vodo. Odločitve tega Odbora so zavezujoče za obe strani. Če se potrošnik ne strinja s tem, lahko v določenem roku pred odločitvijo, predloži spor na civilnem sodišču.

Glavni namen ustvarjanja možnosti zaprtih distribucijskih sistemov (npr. železniške postaje, bolnišnice, letališča in območja kemične industrije) je, da se prepreči nepotrebno (upravno) breme, če je narava razmerja med tem operaterjem in uporabniki sistema drugačna od tiste v javnem sistemu in so izpolnjeni z direktivama določeni pogoji. Cilj je zmanjšati upravno breme za operaterje zaprtih distribucijskih sistemov. To ne pomeni, da je "zaprt distribucijski sistem" izven splošnih pravil za distribucije sisteme. Ta pravila še vedno veljajo, tudi zahteva za dostop tretjih strani. V bistvu je to odločitev Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi Citiworks v obliki odločbe. Zakon o električni energiji in plinu nalaga obveznosti operaterjem, ki jih je razglasil za lastnike in hkrati operaterje zaprtih distribucijskih sistemov.

Poleg tega države članice v določenih situacijah omogočijo dobavo električne energije ali plina po "neposrednih vodih". S tem se omogoči dobavo z neposrednim vodom med proizvajalcem in odjemalcem. V tem primeru ni operaterja sistema in reguliranega dostopa do njega. Ker na Nizozemskem ni možna neposredna fizična dobava, ta element ni definiran.

Češka

Češka je izvedla popolni prenos tretjega energetskega paketa septembra 2011. Češki nacionalni regulator (ERO) je popolnoma samostojen od vlade, tudi kadrovsko in finančno ni vezan na proračun ministrstva, pač pa na odločitve nacionalnega parlamenta. Sistemski operater prenosnega omrežja na področju elektrike je v večinski lasti države in je bil ustrezno notificiran pri Evropski komisiji. Sistemski operater prenosnega omrežja na plinu je bil pri Evropski komisiji certificiran kot neodvisni operater prenosnega sistema (t.i. ITO možnost). Na področju distribucije plina obstaja 6 podjetij z več kot 90.000 odjemalci. Štiri od teh podjetij sodi v skupino RWE in so funkcionalno ločeni. Na področju plina

je prisotnih še 71 manjših distribucijskih podjetij z manj kot 90.000 odjemalci. Distribucija na področju elektrike je pokrita s strani treh večjih podjetij ter več kot 200 manjših.

Švedska

Švedski nacionalni regulativni organ deluje kot agencija, ki je sestavni del pristojnega ministrstva. Kljub temu ima zagotovljeno visoko samostojnost, zato Evropska komisija ocenjuje, da je ureditev skladna z tretjim energetskega paketa. Oba sistemska operaterja prenosnega omrežja, tako za plin kot za elektriko, sta pri Evropski komisiji certificirana kot lastniško ločena operaterja. Na elektriki obstaja 170 distribucijskih podjetij, na plinu pa šest, ki imajo zagotovljeno funkcionalno ločitev.

Francija

Francija ima od maja 2011 oblikovan energetskega kodeks, ki naslavlja vsa področja: električno energijo, zemeljski plin, obnovljive vire energije (posebej hidroenergijo), nafto in omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje. Prenos tretjega energetskega paketa je bil izvršen decembra 2010 s t.i. NOME zakonom. S tem naj bi predvsem dosegli odpravo ovir za razvoj konkurence na francoskem elektroenergetskem trgu. Liberalizacijo cen naj bi dosegli tudi z zahtevo, da EDF proda del proizvodnje (do 100 TWh) iz svojih jedrskih elektrarn do leta 2025 po reguliranih cenah drugim proizvajalcem, kar naj bi omogočilo le-tem, da konkurenčno nastopijo na francoskem trgu.

Francoski nacionalni regulator (CRE) je s prenosom tretjega energetskega paketa leta 2010 dobil večja pooblastila, vendar pa je finančno in kadrovske še vedno povezan s pristojnim ministrstvom, zato se pojavljajo dvomi na strani regulatorja, ali je z novimi pristojnostmi po zakonodaji prišlo tudi do ustreznih kadrovske in finančne okrepitve regulatorja, kar bi omogočalo dejansko izvajanje njegovih nalog.

Poleg CRE je za trg pristojen tudi Francoski urad za konkurenco, ki ima pristojnosti v celotnem gospodarskem sektorju pri preprečevanju izkrivljanja konkurence na trgu in zlorabah položaja na trgu. Na področju elektrike in plina mora o svojih ugotovitvah in preiskavah obveščati tudi CRE.

Na področju prenosa in distribucije morajo operaterji zagotoviti nediskriminatoreno in pravičen dostop do omrežja. To preverja CRE. Vsak operater z več kot 100.000 odjemalci mora imeti objavljena pravila, ki zagotavljajo skladnost z nediskriminacijskim načelom. CRE objavlja tudi letno oceno neodvisnosti operaterjev.

CRE potrjuje tudi metodologije za izračun priključnine in omrežnine.

Vzpostavljen je bil tudi energetskega ombudsman, ki naj bi obveščal potrošnike o njihovih pravicah, veljavni zakonodaji in možnostih za rešitve sporov.

Francija je glede lastniške ločitve tako na plinu kot na elektriki izbrala možnost neodvisnega operaterja prenosnega sistema (t.i. ITO možnost). Na področju distribucij ustrezne ločitve distribucijskih podjetij napram materinskim družbam še ni bilo opravljene. Energetskega kodeks sicer ne določa omejitev glede lastništva tujcev ali posameznikov na področju energetskega sektorja, vendar pa določa minimalne državne deleže in sicer 70% v EDF in 30% v GDF Suez.

V Franciji pa še vedno ostajajo v veljavi regulirane cene, ki bodo za porabnike s pogodbami nad 36 kVA ukinjene po letu 2015, za porabnike pod to mejo pa zakon ne predvideva ukinitve reguliranih cen. Energetskega kodeks vsebuje tudi del o obnovljivih virih, ki temelji na dveh t.i. Grenelle zakonih, ki sta bila rezultat širokega posvetovanja o OVE in omejevanju porabe. Med drugim ta del določa cilj 23% delež OVE v končni porabi pred koncem 2020. Za promocijo OVE lahko oblasti uporabljajo feed-in tarife ali razpise za subvencije.

Danska

Danska ima enega sistemskega operaterja prenosnega omrežja, tako za plin kot za elektriko, in ta je v državni lasti. Danska je izvedla lastniško ločitev in postopek certificiranja pri Evropski komisiji je zaključen. Prav tako je Danska izvedla popolno lastniško ločitev na področju distribucije.

Nemčija

Nemčija ima na področju elektrike štiri sistemske operaterje, na področju plina pa 18. V zakonodaji je dopustila tako možnost popolne lastniške ločitve kot tudi možnost neodvisnega operaterja prenosnega sistema (t.i. ITO možnost), zato se v nemškem sistemu pojavljata oba modela. Certificiranje pri Evropski komisiji je za večino teh podjetij še v teku.

Italija

Energetski trg v Italiji regulira AEEG, ki ga vodi 5 komisarjev (imenuje jih vlada, potrdi pa z dvotretjinsko večino pristojni odbor parlamenta). AEEG ima pristojnosti za nadzor dostopa na trg, prenosnih in distribucijskih omrežij in skladišč, promocijo konkurence, zaščita interesov potrošnikov, zagotavljanje transparentnosti trga in spodbujanje energetske učinkovitosti.

Italija je pričela s postopki liberalizacije trga pri elektriki in plinu že s prvim paketom evropske zakonodaje konec 1990ih, kjer so z ločevanjem državnih monopolov presegle zahteve direktiv. Tako je bil na področju elektrike sistemski operater prenosnega omrežja lastniško ločen že leta 2004. Tudi na področju plina je Italija v letu 2012 izvedla popolno lastniško ločitev.

Tržni akterji ne potrebujejo posebnih licenc za delovanje, proizvajalci se morajo držati splošnih predpisov s področja urejanja prostora, varovanja okolja ter varnosti in zdravja. Upravljalci omrežij so pod nadzorom AEEG in opravljajo z omrežji na podlagi koncesije (državne ali lokalne). Vsi upravljalci omrežij morajo omogočiti dostope proizvajalcem in prodajalcem.

V Italiji ni omejitev glede lastništva energetskih objektov ali gospodarskih družb, z izjemo pravil glede varovanja konkurence. Marca 2012 je začela veljati uredba, ki določa, da mora država identificirati strateško premoženje za nacionalni interes na področju prometa, telekomunikacij in energije. Za tako identificirano premoženje veljajo posebne omejitve glede prodaje ali prenosa lastništva.

AEEG določa tudi višino in metodologijo za priključnino, prenos in meritve. Te cene vključujejo tudi dajatve za feed-in tarife in druge spodbude za OVE, razgradnjo jedrskih elektrarn in ostale sistemske stroške).

V Italiji je organizator trga GME, ki je privatna družba v državni lasti. Upravlja tako trg za elektriko kot tudi za plin.

Za spodbujanje OVE je v uporabi feed-in tarifa za fotovoltaike in zeleni certifikati za ostale oblike. S tem želi Italija zagotoviti doseganje ciljev iz OVE direktive. Spodbujanje učinkovite rabe energije poteka preko sheme belih certifikatov in programa davčnih oprostitev za energetske učinkovitost in URE investicije v stavbe.

Portugalska

Liberalizacija trga na Portugalskem je skoraj zaključena, zadnje regulirane cene bodo ukinili 2015.

Nadzor na trgu naj bi izvajala ERSE, uprava za energetske storitve, vendar je veliko pristojnosti še vedno pri direktoratu za energijo, torej pristojnem ministrstvu. Z novim zakonom iz januarja 2013 se sicer pristojnosti ERSE povečujejo. Še vedno pa je ministrstvo pristojno za izdajanje licenc in ostalih upravnih dovoljenj kar zadeva proizvodnjo, raziskovanje in izkoriščanje. ERSE izdaja akte v zvezi z regulacijo tarif, kvalitetnih standardov storitev, trgovskih odnosov in upravljanja infrastrukture. medtem ko ministrstvo izdaja uredbi o prenosnem in distribucijskem omrežju.

Portugalska regulira aktivnosti na področju prenosnih in distribucijskih omrežij, prav tako pa raziskave in izkoriščanje plina in nafte ter skladiščenja in upravljanja LNG terminalov.

Portugalska ima izvedeno popolno lastniško ločitev prenosnih sistemov za elektriko in plin. Med drugim je sistemskemu operaterju prenosnega sistema tudi izrecno prepovedan nakup elektrike ali plina z namenom nadaljnje prodaje. Prav tako je k pravni ločitvi vezan tudi dobavitelj zadnje instance. Kljub temu pa so na Portugalskem s prenosom tretjega energetskega svežnja omogočili tudi ITO opcijo.

Omrežnino in druge dajatve določa ERSE na osnovi uredbe o dajatvah. ERSE prav tako določi nujne elemente v sporazumu o uporabi omrežja, kot je dolžina, pogoji prekinitve oskrbe, načini plačil in reševanje sporov. Prav tako mora ERSE odobriti splošne pogoje uporabe omrežja.

Portugalska in Španija imata že od julija 2007 skupen regionalni trg za elektriko (MIBEL). Med drugim to pomeni recipročno priznavanje statusa udeležencev trga v obeh državah.

Zaradi gospodarske krize na Portugalskem so znižali tudi spodbude za OVE in URE.

Romunija

Pri prenosu tretjega energetskega svežnja se je Romunija odločila za popolno lastniško ločevanje, saj ima v veliki meri lastniško ločena prenosna podjetja od tržnih dejavnosti. Upravljalci prenosnih sistemov še niso bili certificirani. Na obeh področjih – elektrika in plin – ima Romunija enega upravljalca prenosnega omrežja v večinski državni lasti. Distribucijske aktivnosti so dovoljene po koncesijah, trenutno obratuje 8 distribucij na področju elektrike in 147 na področju plina.

Energetske dejavnosti nadzira več regulatorjev, glavni med njimi je ANRE s pristojnostmi za plin, elektriko in toploto. Nekaj pristojnosti ima tudi ANRAM in sicer za izkoriščanje naravnih danosti ter ANRSC za nadzor javnih služb (daljinsko ogrevanje).

ANRE določa omrežnine za prenos in distribucijo elektrike in plina, prav tako pa tudi za podzemna skladišča plina. ANRE nadzira delovanje trga in ima možnost kaznovanja operaterjev, če ne izpolnjujejo zahtev in pogojev iz licenc. ANRE lahko v primeru hujših kršitev licenco suspendira ali odvzame, lahko pa tudi vzpostavi zaščitne ukrepe za trg v primeru, če bi bilo pod vprašanjem delovanje nacionalnega oz tudi EU omrežja.

Dostop na energetske trg je nekoliko omejen za tujce, saj načeloma velja, da mora za medsebojno priznavanje licenc obstajati bilateralni sporazum z drugo državo, vendar takega bilateralnega sporazuma Romunija še nima z nobeno državo. To torej pomeni, da morajo tržni akterji pridobiti licenco v Romuniji.

Energetski zakon določa, da morajo vse tržne transakcije s področja električne energije potekati na centralnem energetskega trgu – OPCOM, ki je hčerinska družba systemskega operaterja prenosnega sistema. Za plin je dovoljeno sklepanje bilateralnih pogodb ali trgovanje na centralnem trgu, ki ga organizira TSO. Nafto in premog lahko akterji trgujejo preko bilateralnih pogodb.

Za določene tipe potrošnikov veljajo regulirane cene, ki jih določa ANRE. Te bodo ukinjene s popolno liberalizacijo trga.

Za spodbujanje OVE uporabljajo v Romuniji zelene certifikate.

Zbirni pregled ureditve nacionalnih regulatorjev

Za ustanovitev, organizacijo in delovanje nacionalnih regulatorjev je pripravljen pregled po posameznih državah:

Država članica	Ustanovitelj regulatorja	Kdo imenuje člane uprave	Nadzor nad delom regulatorja (in poročanje)
Romunija	Parlament	Parlament	Parlament
Češka	Parlament	Predsednik	Parlament
Poljska	Vlada	Predsednik vlade	Ministrstvo za gospodarstvo
Nemčija	Vlada (ministrstvo za gospodarstvo)	Vlada (na predlog Advisory Council (Svet), ki je sestavljen iz 16 članov parlamenta in 16 predstavnikov vlad zveznih dežel)	Delo nadzoruje Svet (poročila poslana v parlament, na EK in ACER)
Danska	Parlament	Člane uprave imenuje pristojni minister	Pristojno ministrstvo (ki pa ne sme vplivati na delo regulatorja), poročilo poslano članom parlamenta
Litva	Vlada	Parlament (na predlog predsednika)	Državni urad za revizijo; poročilo poslano v parlament, predsedniku, vladi
Latvija	Vlada (Parlament)	Parlament	Parlament
Estonija	Pristojno ministrstvo	Na predlog državnega sekretarja direktorja imenuje ministrstvo	Ministrstvo nadzira proračun
Švedska	Parlament (Vlada dodeljuje letne naloge in odloča o proračunu)	Vlada	Regulatorja nadzira Računsko sodišče (National Audit Office)
Avstrija	Vlada (zakonodajalec)	Vodstvo imenuje Ministrstvo za gospodarstvo, družino in mladino; 5 članov nadzornega sveta imenuje vlada; eden izmed članov mora biti iz vrst sodstva (izbran izmed treh kandidatov, ki jih predlaga vrhovno sodišče), ostali 4 člani so imenovani na predlog Ministrstva za gospodarstvo, družino in mladino)	Ministrstvo

Italija	Parlament	Člani so imenovani s predsedniškim odlokom (Presidential decree)	Letna poročilo poslano v parlament in predsedniku vlade.
Belgija	Parlament	Vlada	Parlament

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Pri pripravi predloga zakona je predlagatelj skrbel, da se v največji možni meri izvaja ukrep odprave administrativnih bremen ter ne predpisujejo nepotrebni postopki in odločanje pristojnih organov, pa tudi, da ne povzroča dodatnih stroškov za organe, izvajalce energetske dejavnosti ali za odjemalce.

Predlog zakona ukinja licence za energetske dejavnosti. Na področju distribucije toplote in drugih energetskih plinov uvaja le priglasitev izvajanja dejavnosti Agenciji za energijo in AJ PES z namenom vzpostavitve zanesljive evidence aktivnih sistemov in distributerjev (kar seznam licenc seveda ni bil).

Postopki, opredeljeni s predlogom zakona ne bodo zahtevali novih zaposlitev ali finančnih in materialnih sredstev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne povzroča novih obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov .

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona je usklajen s predpisi s področja prostora oziroma varstva okolja.

S spodbujanjem URE in OVE, kot tudi posredno z boljšim delovanjem trga električne energije in plina ter energetskih storitev, bodo nedvomno pozitivne posledice na zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in na dolgi rok s tem tudi zmanjšane podnebne spremembe. Pozitivni vplivi pri gradnji HE so tudi na urejanje poplavne varnosti območij ob rekah in s tem zmanjšanje negativnih učinkov podnebnih sprememb, ki imajo ob povečanih ekstremnih učinkih za posledico tudi večjo verjetnost poplav.

Z zmanjšanjem rabe energije se bodo zmanjšali negativni učinki rabe naravnih virov, predvsem omejenih.

Raba OVE bo imela vpliv na naravno krajino in habitate, vendar se bo pri umešanju v prostor OVE naprav upoštevalo pravila varovanja narave in ohranjanja biotske raznovrstnosti. V okviru zakonodaje o zaščiti naravnih virov se bo z omilitvenimi ukrepi zmanjšalo ta negativni vpliv.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona bo imel vpliv na plinsko gospodarstvo. Podjetja plinskega gospodarstva in ostali akterji povezani z oskrbo z zemeljskim plinom (predvsem agencija) bodo v skladu z določili predloga zakona izvajali nove ali spremenjene naloge tako, da bo dosežen cilj uvajanja tretjega energetskega svežnja na področju zemeljskega plina: zanesljiva in varna oskrba z zemeljskim plinom v konkurenčnem okolju. Agencija mora letno pripraviti poročilo o stanju na trgu z zemeljskim plinom.

predvsem pa bo imel pa bo vpliv na delovanje in status sistemskih operaterjev Eles in Plinovodov, d.o.o.. S krepitvijo vloge agencije za energijo ter z ukrepi za varstvo potrošnikov se skozi visoko kakovost storitev zagotavljajo prednosti konkurenčnega trga, ki bo po mnenju predlagatelja imel pozitiven vpliv tudi na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona nima posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledice na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Po sprejemu zakona bo ministrstvo predstavilo zakon ciljnim skupinam: podjetjem elektrogospodarstva, Sindikatu dejavnosti elektrogospodarstva Slovenije, upravnim enotam, samoupravnim lokalnim skupnostim in drugim zainteresiranim subjektom.

Predlagatelj bo zagotovil spremljanje izvajanja sprejetega Energetskega zakona, spremljal bo pritožbe oziroma priporočila energetskih podjetij oziroma civilne družbe.

Po sprejemu zakona bo pristojno ministrstvo ustanovilo delovno skupino, ki bo določila merila za ugotavljanje doseganja ciljev (delno se to že izvaja v okviru veljavnih Akcijskih načrtov za OVE in URE).

II. BESEDILO ČLENOV

ENERGETSKI ZAKON (EZ-1)

Prvi del SPLOŠNE DOLOČBE

I. poglavje: VSEBINA IN PODROČJE UPORABE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa načela energetske politike, pravila delovanja trga z energijo, načine in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb na področju energetike, načela in ukrepe za doseganje zanesljive oskrbe z energijo, za povečanje energetske učinkovitosti in varčevanja z energijo ter za večjo rabo energije iz obnovljivih virov, določa pogoje za obratovanje energetskih naprav, ureja pristojnosti, organizacijo in delovanje Agencije za energijo (v nadaljnjem besedilu: agencija) ter pristojnosti drugih organov, ki opravljajo naloge po tem zakonu.

2. člen (prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske unije:

- Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 55; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/72/ES),
- Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 94; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/73/ES),
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/89/ES o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo (UL L št. 33 z dne 18.1. 2006, str. 22; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2005/89/ES),
- Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 16; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/28/ES),
- Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano

izdelkov, povezanih z energijo (UL L št. 285 z dne 31. 10. 2009, str. 10; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2005/89/ES),

- Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL L št. 153 z dne 18. 6. 2010, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/30/EU),
- Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L št. 153 z dne 18. 6. 2010, str. 13; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/31/EU),
- Direktiva 2012/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/EU in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L št. 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/27/ES),
- Direktiva 2004/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o spodbujanju sproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo in o spremembi Direktive 92/42/EGS (UL L št. 52 z dne 21. 4. 2004, str. 50; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/8/ES),
- Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, Direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/31/ES).

(2) Ta zakon določa tudi pristojne organe za izvajanje in sankcije za kršitve naslednjih Uredb Evropske unije:

- Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 15; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 714/2009),
- Uredbe (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 715/2009),
- Uredbe (EU) št. 994/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Direktive Sveta 2004/67/ES (UL L št. 295 z dne 12. 11. 2010, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 994/2010),
- Uredbe (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetske regulatorjev (UL L št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (ES) št. 713/2009),
- Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL L št. 326 z dne 8. 12. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 1227/2011).

3. člen (namen zakona)

Namen zakona je zagotoviti konkurenčno, varno, zanesljivo in dostopno oskrbo z energijo in energetskimi storitvami ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja.

4. člen (pomen izrazov)

Razen če ni v posameznem delu zakona posamezen pomen izraza določen drugače, imajo v zakonu uporabljeni izrazi naslednji pomen:

1. »ACER« pomeni Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev, ustanovljena z Uredbo (ES) št. 713/2009;
2. »biogorivo« je tekoče ali plinasto gorivo, namenjeno uporabi v prometu, proizvedeno iz biomase;
3. »daljinsko hlajenje« pomeni distribucijo ohlajenih tekočin iz centralnih proizvodnih virov po omrežju do končnih odjemalcev v več zgradbah ali lokacijah;
4. »daljinsko ogrevanje« pomeni distribucijo pare, vroče ali tople vode iz centralnih proizvodnih virov po omrežju do končnih odjemalcev v več zgradbah ali lokacijah;
5. »distribucija tekočih goriv« pomeni distribucijo tekočih goriv do končnih uporabnikov, ki se ne izvaja po distribucijskih cevni omrežjih;
6. »distribucija toplote« pomeni prenos toplote po distribucijskem sistemu, ki vključuje tudi dobavo končnim odjemalcem;
7. »distribucijski operater« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnost distribucijskega operaterja električne energije in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj distribucijskega sistema električne energije na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji električne energije;
8. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje potrebnih naložb v proizvodnjo, prenosne in distribucijske zmogljivosti ter druge objekte za zadostitev povpraševanja sistema po električni energiji, zemeljskem plinu in drugih energentih in za zagotovitev zanesljive oskrbe odjemalcev;
9. »elektrika« pomeni električno energijo;
10. »elektrooperater« pomeni systemskega operaterja ali distribucijskega operaterja;
11. »energetski pregled« pomeni sistematični postopek za namene seznanitve z obstoječo porabo energije stavbe ali skupine stavb, industrijskega ali komercialnega procesa, obrata, zasebne ali javne storitve, s katerim se opredelijo in ocenijo stroškovno učinkovite možnosti za prihranek energije, ter v okviru katerega se poroča o ugotovitvah;
12. »energija« pomeni vse oblike energentov, goriv, toplote, obnovljivih virov energije, električne energije ali katero koli drugo obliko energije, kakor so opredeljene v členu 2(d) Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (UL L 304 z dne 14. 11. 2008, str. 1);

13. »gospodinjski odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje električno energijo, zemeljski plin, toploto ali drug energetski plin za svojo lastno rabo v gospodinjstvu, kar izključuje rabo za opravljanje trgovskih ali poklicnih dejavnosti;
14. »končna bruto poraba energije« pomeni energijo ali energent, dobavljen za energetske namene industriji, prometu, gospodinjstvom, storitvenemu sektorju, vključno z javnim sektorjem, kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, vključno z električno energijo in toploto, ki jo porabi sektor pretvorbe energije za proizvodnjo električne energije in toplote, ter izgubami električne energije in toplote pri distribuciji in prenosu;
15. »končna poraba energije« pomeni energijo ali energent, dobavljen za energetske namene industriji, prometu, gospodinjstvom, storitvenemu sektorju, vključno z javnim sektorjem, kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, razen dobave sektorju pretvorbe energije;
16. »končni odjemalec« pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje energijo za lastno končno rabo;
17. »lokalna skupnost« pomeni samoupravno lokalno skupnost;
18. »lokalni energetski koncept« je koncept razvoja lokalne skupnosti ali več lokalnih skupnosti na področju oskrbe in rabe energije, ki vključuje ukrepe za učinkovito rabo energije ter način oskrbe z energijo iz obnovljivih virov, soproizvodnje, odvečne toplote in iz drugih virov;
19. »napredni merilni sistem« pomeni elektronski sistem, ki lahko meri porabo energije, ob čemer doda več informacij kot običajni števec ter lahko pošilja in prejema podatke z uporabo elektronske komunikacije;
20. »nizkoogljične tehnologije« pomeni tehnologije, ki med proizvodnjo toplote ali električne energije ne povzročajo emisij ogljikovega dioksida;
21. »obveznost glede obnovljivih virov energije« pomeni program podpore, ki zahteva od: -proizvajalcev energije, da v proizvodnjo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov; - dobaviteljev energije, da v dobavo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov; - od porabnikov energije, da v porabo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov;
22. »odjemalec« je pravna ali fizična oseba, ki kupuje energijo ali gorivo za lastno rabo ali za nadaljnjo prodajo;
23. »operater« pomeni elektrooperater ali operater sistema zemeljskega plina;
24. »operater distribucijskega sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti distribucije zemeljskega plina in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj distribucijskega sistema na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji plina;
25. »operater prenosnega sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti prenosa zemeljskega plina in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnega sistema na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po transportu plina;

26. »operater sistema« je operater prenosnega sistema zemeljskega plina ali operater distribucijskega sistema zemeljskega plina;
27. »podjetje za maloprodajo energije« pomeni pravno ali fizično osebo, ki prodaja energijo končnim odjemalcem;
28. »pogodbeno zagotavljanje prihranka energije« pomeni pogodbeni dogovor med koristnikom in ponudnikom ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki se preverja in spremlja v vsem obdobju pogodbe in v okviru katerega se naložbe (delo, dobava ali storitev) v ukrep plačujejo sorazmerno s stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo, ali drugim dogovorjenim merilom za energetske učinkovitost, kot so finančni prihranki;
29. »ponudnik energetskih storitev« pomeni fizično ali pravno osebo, ki opravlja energetske storitve ali druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti v objektu ali prostorih končnega odjemalca;
30. »prihranek energije« pomeni količino prihranjene energije, določeno z meritvijo ali oceno porabe pred izvedbo ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti in po njej, ob zagotovljenih normalnih zunanjih pogojih, ki vplivajo na porabo energije;
31. »revizor« je revizijska družba ali samostojni revizor, ki ima po zakonu, ki ureja revidiranje, dovoljenje za opravljanje revidiranja;
32. »sistemski operater« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost systemskega operaterja prenosa električne energije in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po transportu električne energije;
33. »soproizvodnja« pomeni postopek sočasne proizvodnje toplote in električne ali mehanske energije;
34. »toplota« pomeni toploto v obliki pare, vroče vode, tople vode ali ohlajenih tekočin;
35. »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 odstotkov energije iz obnovljivih virov, 50 odstotkov odvečne toplote, 75 odstotkov toplote iz soproizvodnje ali 75 odstotkov kombinacije takšne energije in toplote;
36. »učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem dobave za individualno ogrevanje in hlajenje, ki v primerjavi z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem znatno zmanjša vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, potrebne za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, ali zahteva enak vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, vendar ob nižjih stroških, pri čemer se upošteva energija, potrebna za pridobivanje, pretvorbo, prevoz in distribucijo energije;
37. »ukrep politike« pomeni regulativni, finančni, davčni, prostovoljni instrument ali instrument o obveščanju, ki ga država ali lokalna skupnost uvede in izvaja, da ustvari podporni okvir, zahteve ali spodbude, s katerimi zagotovi, da udeleženci na trgu nudijo ali kupujejo energetske storitve ter izvajajo druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti.

5. člen (cilji zakona)

Cilji na področju oskrbe in rabe energije so zlasti:

- zanesljiva oskrba z energijo,
- zagotavljanje učinkovite konkurence na trgu energije,
- konkurenčnost pri izvajanju netržnih dejavnosti,
- učinkovita pretvorba energije,
- zmanjšanje rabe energije,
- učinkovita raba energije,
- energetska učinkovitost,
- večja proizvodnja in raba obnovljivih virov energije,
- prehod na nizkoogljično družbo z uporabo nizkoogljičnih energetskih tehnologij,
- zagotavljanje energetskih storitev,
- zagotavljanje socialne kohezivnosti,
- varstvo potrošnikov kot končnih odjemalcev energije,
- zagotavljanje učinkovitega nadzora nad izvajanjem določb tega zakona.

6. člen (uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona se, če ni v posameznih členih drugače določeno, uporabljajo za pravne osebe javnega in zasebnega prava ter fizične osebe, ki opravljajo dejavnosti na naslednjih področjih energetskih dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalci energetskih dejavnosti):

- predelava nafte ali naftnih derivatov,
- skladiščenje plinastih, tekočih in trdih goriv,
- transport energije in goriv po omrežjih,
- proizvodnja, pridobivanje, trgovanje in distribucija tekočih in plinastih goriv,
- proizvodnja električne energije,
- proizvodnja in distribucija toplote za daljinsko ogrevanje in hlajenje,
- dejavnost operaterja sistema prenosnega in distribucijskega omrežja,
- dobava električne energije, plina ali toplote,
- dejavnost operaterja trga z električno energijo oziroma zemeljskim plinom,
- trgovanje, zastopanje in posredovanje na trgu z električno energijo oziroma zemeljskim plinom.

(2) Določbe tega zakona se, če ni v posameznih členih drugače določeno, uporabljajo tudi za druge pravne osebe javnega in zasebnega prava ter fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: drugi zavezanci), in sicer za:

- gospodarske subjekte, ki opravljajo dejavnost pridobivanja premoga, nafte in zemeljskega plina,
- izvajalce energetskih storitev, energetskega svetovanja in energetskih pregledov,
- inštalaterje naprav na obnovljive vire energije,

- proizvajalce ali njihove pooblaščenec zastopnike ali uvoznike, ki dajejo na trg proizvode, povezane z energijo,
- proizvajalce ali njihove pooblaščenec zastopnike ali uvoznike, ki dajejo na trg naprave za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije,
- upravljavce oziroma lastnike javnih parkirišč in parkirišč, ki so dostopna javnosti, ter parkirišč stavb oseb javnega sektorja,
- osebe javnega sektorja,
- Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad,
- lastnike stavb,
- uporabnike stavb,
- pravne osebe javnega in zasebnega prava ter fizične osebe, ki so lastniki oz. uporabniki energetskih postrojev, naprav in napeljav,
- končne odjemalce energije.

II. poglavje: TEMELJNA NAČELA

7. člen (načelo prioritete)

(1) Ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje rabe energije imajo pri primerljivih stroških, upoštevanih v življenjski dobi ukrepa, prednost pred zagotavljanjem novih zmogljivosti za oskrbo z energijo.

(2) Ukrepi za zagotavljanje novih zmogljivosti za oskrbo z energijo iz obnovljivih in nizkoogljičnih virov imajo pri primerljivih stroških, upoštevanih v življenjski dobi naprave, prednost pred zagotavljanjem novih zmogljivosti za oskrbo z energijo iz drugih virov.

8. člen (načelo stroškovne učinkovitosti)

Državni organi in organi lokalnih skupnosti si morajo pri sprejemanju politik, strategij, programov, načrtov, splošnih in konkretnih pravnih aktov ter pri izvedbi ukrepov na podlagi tega zakona, prizadevati doseči čim nižje neposredne stroške ukrepov za pravne in fizične osebe in čim nižje zunanje stroške glede na dosežene rezultate, ob upoštevanju načela stroškov v celotni življenjski dobi.

9. člen (načelo socialne kohezivnosti)

Oskrba z energijo omogoča primerne življenjske pogoje revnejšim skupinam prebivalstva oziroma gospodinjstvom.

10. člen (načelo enakega obravnavanja)

Postopki, ki so povezani z gradnjo zmogljivosti za oskrbo z energijo, z oskrbo z energijo ali z rabo energije, ki jih vodi država ali lokalne skupnosti, morajo biti vodeni na način, ki zagotavlja enakopravno obravnavanje vseh udeležencev v postopku.

11. člen
(načelo preglednosti)

Postopki, ki so povezani z gradnjo zmogljivosti za oskrbo z energijo, z oskrbo z energijo ali z rabo energije, ki jih vodi država ali lokalne skupnosti, morajo biti vodeni na način, ki zagotavlja preglednost vodenja postopkov in sprejemanja odločitev.

12. člen
(načelo javnosti)

(1) Količinski podatki o dobavah energije po vrstah odjemnih skupin in po skupinah končnih odjemalcev, so javni, razen v primerih, ko ta ali drug zakon določa drugače.

(2) Javnost je vključena v postopke sprejemanja politik, strategij, programov in načrtov, ki se nanašajo na oskrbo in rabo energije, skladno s tem zakonom.

(3) Javnost je vključena v postopke izdajanja konkretnih pravnih aktov, ki se nanašajo na oskrbo in rabo energije, skladno s tem zakonom.

13. člen
(načelo varstva potrošnikov)

Pri oskrbi z energijo morajo biti upoštevane pravice gospodinjskih odjemalcev energije.

14. člen
(načelo celovitosti)

Država in lokalna skupnost morata pri sprejemanju politik, strategij, programov, načrtov in splošnih pravnih aktov ter pri izvajanju drugih zadev iz svoje pristojnosti upoštevati njihove vplive na doseganje ciljev s področja energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije in okoljske sprejemljivosti.

15. člen
(načelo spodbujanja)

(1) Država in lokalna skupnost v skladu s svojimi pristojnostmi spodbujata dejavnosti za povečanje energetske učinkovitosti in deleža obnovljivih ter drugih nizkoogljičnih virov energije.

(2) Pri določanju spodbud morajo biti okolju prijaznejše naprave, tehnologije, oprema, proizvodi in storitve ter dejavnosti deležne večjih ugodnosti od okolju manj prijaznih.

(3) Država in lokalne skupnosti spodbujajo ozaveščanje, informiranje in izobraževanje o energetske učinkovitosti in obnovljivih virih energije.

16. člen

(načelo pregledne in nepristranske oskrbe z energijo)

Odjemalci energije iz omrežij imajo pravico do oskrbe na pregleden in nepristranski način pod pogoji, določenimi s tem zakonom in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi ter s splošnimi akti, izdanimi po javnem pooblastilu.

17. člen

(načelo konkurenčnosti)

(1) Država je dolžna uveljavljati tržna pravila in spodbujati konkurenco pri oskrbi z energijo.

(2) Proizvajalce ali dobavitelje energije je treba obravnavati nepristransko v okviru pogojev za obratovanje sistemov, določenih s tem zakonom.

III. poglavje: ENERGETSKA POLITIKA

18. člen

(energetska politika)

(1) Energetska politika je izvajanje ukrepov v skladu z načeli tega zakona, s katerimi se zagotavlja doseganje zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe države z energijo, in sicer s spodbujanjem:

- zanesljive in kakovostne oskrbe z energijo,
- dolgoročne uravnoteženosti razvoja energetskega gospodarstva glede na gibanje porabe energije,
- načrtne diverzifikacije različnih primarnih virov energije, upoštevajoč njihovo ekonomiko,
- konkurenčne oskrbe z energijo,
- rabe obnovljivih in nizkoogljičnih virov energije,
- zagotavljanja prednosti učinkovite rabe energije pred oskrbo z energijo,
- okoljske sprejemljivosti pri pridobivanju, proizvodnji, transportu in rabi vseh vrst energije,
- konkurence na trgu z energijo,
- prilagodljivih porabnikov energije,
- varstva potrošnikov.

(2) Ukrepi za doseganje ciljev iz prejšnjega odstavka tega člena se določijo v naslednjih dokumentih dolgoročnega načrtovanja: v energetske konceptu Slovenije, državnem razvojnem energetske načrtu ter v operativnih in akcijskih

načrtih za posamezna področja oskrbe in ravnanja z energijo. Ukrepi morajo zajemati regulativno urejanje oskrbe z energijo, sklepanje in izvajanje mednarodnih pogodb s področja energije, izvajanje investicij in spodbujanje investicij na področju energije ter druge aktivnosti.

(3) Izvajanje ukrepov za doseganje ciljev iz prvega odstavka tega člena je v splošnem gospodarskem interesu države.

19. člen (prednostna raba energije)

Ob enakih specifičnih stroških za doseganje prihrankov energije v primerjavi s stroški za zagotavljanje novih zmogljivosti za enako količino energije imajo prednost ukrepi za doseganje prihrankov energije, ob hkratni zahtevi po ohranjanju obstoječe zanesljivosti energetskega sistema.

20. člen (mednarodne obveznosti)

Obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb in sporazumov, predvsem glede trga energije, naložb, prenosa energije in energentov ter povezovanja v mednarodne energetske sisteme, so sestavni del energetske politike in načrtovanja razvoja energetskih dejavnosti.

21. člen (Energetski koncept Slovenije)

(1) Energetski koncept Slovenije (v nadaljnjem besedilu: EKS) je osnovni razvojni dokument, ki predstavlja nacionalni energetski program in ga na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z resolucijo sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor).

(2) Z EKS se na podlagi projekcij gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja države ter na podlagi sprejetih mednarodnih obvez določijo cilji zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe z energijo za obdobje prihodnjih 20 let in okvirno za 40 let.

(3) Z EKS se določijo:

- projekcija energetske bilance in način oskrbe ter ravnanja z energijo, ki temeljita na dvajsetletni razvojni projekciji države, upoštevajoč tehnološke, okoljske in geopolitične smeri razvoja;
- cilji države pri oskrbi in ravnanju z energijo;
- potrebni ukrepi za doseganje ciljev iz prejšnje alineje;
- obveznosti glede obnovljivih virov energije;
- kazalniki po pripadajočih ciljnih energetske politike programskega proračuna Republike Slovenije.

(4) EKS vlada obnovi vsakih deset let, razen v primeru iz šestega odstavka tega člena.

(5) Za izvajanje ukrepov EKS je odgovorna vlada. Vlada vsake tri leta poroča Državnemu zboru o doseganju ciljev nacionalne energetske politike, izvajanju ukrepov iz EKS ter o izvajanju naložb v infrastrukturne objekte, opredeljene v državnem razvojnem energetskega načrtu.

(6) V primeru, da je na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka tega člena potrebno veljavni EKS pri določenih ciljih ali ukrepih spremeniti oziroma dopolniti, vlada predlaga Državnemu zboru sprejem novega EKS.

22. člen (letna energetska bilanca)

(1) Letna energetska bilanca napoveduje skupno letno porabo posameznih virov energije in načine zagotavljanja oskrbe z energijo v državi.

(2) Ministrstvo, pristojno za energijo, predloži vsakoletno energetska bilanco v sprejem vladi.

(3) Obvezne sestavine energetske bilance so bilance količin primarne in končne energije, izražene v naravnih količinah in ekvivalentni energijski vrednosti, po posameznih virih v državi, in sicer realizacije za predpreteklo leto, oceno za preteklo leto ter napovedi za tekoče in prihodnje leto. Energetske bilance morajo vsebovati tudi načrt za delovanje podporne sheme za električno energijo iz obnovljivih virov in iz soprodukcije z visokim izkoristkom ter napoved razpoložljivih virov sredstev za doseganje predvidenih letnih ciljev podporne sheme.

23. člen (Državni razvojni energetska načrt)

(1) Državni razvojni energetska načrt (v nadaljnjem besedilu: DREN) je okvirni načrt pomembnejših naložb v energetska infrastrukturo za doseganje ciljev iz 5. člena tega zakona.

(2) V enem letu od sprejema EKS ministrstvo, pristojno za energijo, pripravi predlog DREN in ga predloži v sprejem vladi.

(3) Naložbe v energetska infrastrukturo, zajete v DREN, so v splošnem gospodarskem interesu države.

(4) Pri sprejemanju DREN mora vlada upoštevati kriterije za presojo pobud za pripravo prostorskih aktov v skladu s predpisi, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor iz 464. člena tega zakona, razen kriterija iz četrte alineje prvega odstavka 464. člena.

24. člen (akcijski načrti in operativni programi)

(1) Za izvedbo EKS ali za izvrševanje obveznosti iz ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb, predpisov, strategij in programov Evropske unije, ki se nanašajo na oblikovanje programov na področju oskrbe z energijo in rabe energije, vlada na predlog ministrstva, pristojnega za energijo, sprejme akcijske načrte ali operativne programe za oskrbo oziroma rabo energije, in sicer:

- akcijski načrt energetske učinkovitosti
- akcijski načrt za obnovljive vire;
- akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe;
- druge akcijske načrte ali operativne programe za oskrbo oziroma rabo energije.

(2) V operativnem programu ali akcijskem načrtu iz prejšnjega odstavka tega člena se določijo cilji, programi in ukrepi politike za doseganje ciljev, izvajalci ter višina in viri financiranja izvajanja programov in ukrepov politike.

25. člen (akcijski načrt energetske učinkovitosti)

(1) Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za energijo, vsaka tri leta obnovi akcijski načrt energetske učinkovitosti za obdobje do leta 2020.

(2) Akcijski načrt energetske učinkovitosti vključuje cilje povečanja energetske učinkovitosti, programe in ukrepe politike za doseganje ciljev pri oskrbi z energijo in pri rabi energije ter ciljno porabo primarne energije in porabo končne energije leta 2020.

(3) Akcijski načrt za energetske učinkovitost se ob pripravi dopolni glede na posodobljene ocene pričakovane skupne porabe primarne energije leta 2020 in ocene porabe primarne energije po sektorjih.

(4) Ministrstvo, pristojno za energijo, vsako leto pripravi poročilo o napredku pri povečanju energetske učinkovitosti in o tem obvesti Evropsko komisijo.

26. člen (akcijski načrt za obnovljive vire)

(1) Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za energijo, sprejme akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje do leta 2020 in ga posreduje Evropski komisiji.

(2) Akcijski načrt za obnovljive vire vključuje nacionalne in sektorske cilje obnovljivih virov, programe in ukrepe za doseganje ciljev ter kadrovske in finančne vire za izvedbo programov in ukrepov za doseganje ciljev.

(3) Vlada v akcijskem načrtu za obnovljive vire za vsako leto do leta 2020 določi naslednje sektorske cilje:

- končne bruto porabe električne energije iz obnovljivih virov;
- končne bruto porabe energije iz obnovljivih virov za ogrevanje in hlajenje ter

- končne porabe energije iz obnovljivih virov v prometu.

(4) Akcijski načrt za obnovljive vire vključuje tudi oceno potrebnih gradenj nove infrastrukture za daljinsko ogrevanje in hlajenje, proizvedeno iz obnovljivih virov energije, za doseganje ciljev iz drugega odstavka tega člena, ki se prilagaja razvoju proizvodnje toplote v obratih na biomaso, sončno energijo in geotermalno energijo.

(5) Akcijski načrt za obnovljive vire vključuje tudi ustrezne ukrepe za razvoj omrežne infrastrukture za prenos in distribucijo inteligentnih omrežnih storitev, skladiščnih objektov in elektroenergetskega sistema, ki omogočajo varno delovanje elektroenergetskega sistema in njegovo prilagoditev nadaljnjemu razvoju na področju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije, vključno z medsebojnimi povezavami med državami članicami Evropske unije ter med državami članicami Evropske unije in tretjimi državami.

(6) Minister, pristojen za energijo, določi način izračuna nacionalnih in sektorskih ciljev iz tretjega odstavka tega člena in kazalnike za preverjanje izpolnjevanja teh ciljev.

(7) Ministrstvo, pristojno za energijo, vsaki dve leti oceni napredek pri doseganju ciljev s področja obnovljivih virov energije in o tem obvesti Evropsko komisijo.

27. člen (lokalni energetske koncept)

(1) Lokalna skupnost sprejme lokalni energetske koncept (v nadaljnjem besedilu: LEK) kot program ravnanja z energijo v lokalni skupnosti po predhodnem soglasju ministra, pristojnega za energijo, in ga objavi na svojih spletnih straneh.

(2) Na podlagi LEK se načrtujejo prostorski in gospodarski razvoj lokalne skupnosti, razvoj lokalnih energetskih gospodarskih javnih služb, učinkovita raba energije in njeno varčevanje, uporaba obnovljivih virov energije ter izboljšanje kakovosti zraka na območju lokalne skupnosti.

(3) V LEK se opredelijo cilji in ukrepi za doseganje teh ciljev, ki morajo biti v skladu z EKS in akcijskimi načrti iz 24. člena tega zakona in cilji za izboljšanje kakovosti zraka. LEK vključuje posebne cilje in ukrepe za prihranek energije in za povečanje energetske učinkovitosti stavb v lasti lokalnih skupnosti in stanovanjskih skladov ter lokalne načrte za energetske učinkovitost, ki upoštevajo dolgoročne strategije za spodbujanje naložb prenove stavb in možnost učinkovitega individualnega ogrevanja in hlajenja.

(4) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo priprave ter obvezno vsebino LEK.

(5) Lokalne skupnosti so dolžne uskladiti LEK z novo sprejetim EKS ali akcijskim načrtom v roku enega leta od sprejetja EKS ali akcijskega načrta.

(6) Več lokalnih skupnosti lahko sprejme skupen LEK, iz katerega morajo biti razvidni cilji in ukrepi posamezne lokalne skupnosti.

(7) LEK se sprejme na vsakih deset let oziroma tudi pogosteje, če se z EKS ali akcijskimi načrti spremenijo cilji in ukrepi ali če se spremenijo podlage za urejanje prostora in razvoja v lokalni skupnosti.

(8) Lokalna skupnost lahko na podlagi usmeritev iz LEK z odlokom predpiše prioritarno uporabo energentov za ogrevanje in obvezno uporabo toplote iz sistema distribucije toplote, ki se izvaja kot gospodarska javna služba.

(9) Organi lokalne skupnosti ter izvajalci energetske dejavnosti na območju, ki ga pokriva LEK, so dolžni svoje razvojne dokumente ter delovanje uskladiti s cilji in ukrepi, predvidenimi v LEK.

(10) LEK predstavlja obvezno strokovno podlago za pripravo prostorskih načrtov lokalnih skupnosti. Lokalna skupnost je dolžna svoje prostorske načrte usklajevati z LEK, ki velja na njihovem območju. V primeru neskladnosti med LEK in prostorskim načrtom, lokalna skupnost neskladnosti upošteva v postopku priprave oziroma sprememb in dopolnitev prostorskega načrta. Če lokalna skupnost v času sprejema LEK ne vodi postopka priprave oziroma sprememb in dopolnitev prostorskega načrta, začne ta postopek na podlagi ugotovljenih neskladnosti v LEK.

28. člen

(razvojni načrti operaterjev in drugih izvajalcev energetske dejavnosti)

(1) Operater prenosnega sistema ter sistemski in distribucijski operater morajo na podlagi metodologije iz petega odstavka tega člena v devetih mesecih po sprejetju DREN izdelati razvojne načrte sistema in zanje pridobiti soglasje ministra, pristojnega za energijo. Razvojni načrti morajo biti narejeni za najmanj deset let in morajo biti usklajeni z DREN.

(2) Operaterji iz prejšnjega odstavka morajo razvojne načrte sistema sprejeti vsaki dve leti.

(3) O soglasju k razvojnemu načrtu mora minister, pristojen za energijo, odločiti v roku treh mesecev, sicer se šteje, da je bilo soglasje dano.

(4) Razvojni načrt mora opredeliti glavno infrastrukturo za prenos elektrike in zemeljskega plina in za distribucijo elektrike, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti za zanesljivo oskrbo z elektriko in zemeljskim plinom, varno delovanje omrežij in prilagajanje nadaljnjemu razvoju na področju proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov, ob uvajanju inteligentnih omrežnih storitev in zagotavljanju skladiščnih objektov. Pri tem mora izhajati iz napovedi prevzema energije in moči ali zemeljskega plina, ter iz napovedi pokrivanja prevzete elektrike in moči ter zemeljskega plina. Razvojni načrt mora vsebovati oceno možnosti za povečanje energetske učinkovitosti plinske in električne infrastrukture z uravnavanjem obremenitev in interoperabilnostjo, povezanostjo z obrati za proizvodnjo energije, vključno z mikroproizvodnjo ter opredeliti časovno dinamiko in finančno ovrednotenje načrtovanih investicij in dejanskih ukrepov za stroškovno učinkovite izboljšave v omrežni infrastrukturi.

(5) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo za izdelavo razvojnih načrtov.

29. člen
(strokovna usposobljenost)

(1) Za zagotavljanje varnosti in zanesljivosti obratovanja energetskih naprav ter učinkovite rabe energije morajo biti delavci, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskih naprav, strokovno usposobljeni.

(2) Minister, pristojen za energijo, predpiše način izpolnjevanja pogoja strokovne usposobljenosti iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Za namen priznavanja strokovne usposobljenosti upravljavcev energetskih naprav iz drugih držav članic Evropske unije, se smiselno uporablja 341. člen tega zakona.

30. člen
(naloge ministrstva, pristojnega za energijo)

(1) Ministrstvo, pristojno za energijo, v zvezi z energetskim načrtovanjem in spremljanjem izvajanja energetske politike opravlja naslednje naloge:

- spremlja naložbe v energetska infrastrukturo in daje soglasje k desetletnemu načrtu razvoja operaterja iz prvega odstavka 28. člena tega zakona,
- zbira in analizira podatke o proizvodnji, pridobivanju, skladiščenju, transportu, distribuciji, uvozu, izvozu, porabi, cenah energije in goriv in trgovanju z njimi ter druge podatke, potrebne za energetska načrtovanja,
- izvaja aktivnosti v zvezi s spodbujanjem proizvodnje električne energije in toplote iz obnovljivih virov energije ter učinkovito rabo primarne energije za proizvodnjo električne energije in toplote,
- izdeluje poročila s področja energetike in jih v okviru informacij javnega značaja objavlja na spletnih straneh,
- izvaja naloge nosilca urejanja prostora skladno s predpisi, ki urejajo urejanje prostora,
- sodeluje pri pripravi državnega prostorskega načrta ter odgovarja za njegovo strokovno in učinkovito pripravo v skladu s predpisi, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor s področja energetske infrastrukture za oskrbo z elektriko in zemeljskim plinom ter nafto,
- izvaja sektorsko politiko iz EKS, akcijskih načrtov in operativnih programov.

(2) Minister, pristojen za energijo, za ugotavljanje primernosti oziroma zadostnosti ukrepov za učinkovito izvajanje sprejete energetske politike predpiše obseg in vrsto potrebnih podatkov, ki so mu jih dolžni sporočiti izvajalci energetskih dejavnosti in drugi zavezanci.

(3) Minister, pristojen za energijo, izdaja tehnične predpise za postavitve, načrtovanje, gradnjo, obratovanje in vzdrževanje energetskih naprav, postrojev, objektov, napeljav, omrežij in sistemov, s katerimi lahko dobaviteljem, upravljavcem in uporabnikom predpiše pogoje za zagotavljanje varnega in zanesljivega

obratovanja oziroma uporabe energetskih naprav, postrojev, napeljav, omrežij, sistemov in energentov.

(4) Če se tehnični predpis sklicuje na standarde in so energetske naprave, postroji, objekti, napeljave, omrežja in sistemi skladni z njimi, velja domneva, da so energetske naprave, postroji, objekti, napeljave, omrežja in sistemi skladni z zahtevami tehničnega predpisa.

31. člen (izmenjava podatkov)

(1) Državni organi, agencija in drugi nosilci javnih pooblastil, ki na podlagi tega zakona zbirajo podatke od izvajalcev energetskih dejavnosti in drugih zavezancev za poročanje, so dolžni zagotoviti učinkovito medsebojno sodelovanje pri izmenjavi podatkov.

(2) Pri medsebojni izmenjavi podatkov se lahko organom in osebam iz prejšnjega odstavka tega člena posredujejo samo tisti podatki, ki jih ta organ ali oseba potrebuje za opravljanje svojih nalog po tem zakonu ali drugih nalog s področja energetike. Podatki se posredujejo na način, ki ne obsega posredovanja ali razkritja osebnih podatkov, razen če je to nujno za izvrševanje zakonskih pristojnosti uporabnika podatkov ali če zakon izrecno določa posredovanje osebnih podatkov drugim osebam iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ministrstvo, pristojno za energijo, usklajuje in skrbi za poenotenje postopkov izmenjave podatkov med organi in osebami iz prvega odstavka tega člena.

Drugi del ELEKTRIČNA ENERGIJA

I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

1. oddelek: Uvodne določbe

32. člen (uporaba določb tega dela)

Določbe tega dela zakona se uporabljajo za elektroenergetska podjetja in za končne odjemalce elektrike.

33. člen (elektroenergetske dejavnosti)

(1) Elektroenergetske dejavnosti obsegajo:

- proizvodnjo elektrike,
- dobavo elektrike,
- dejavnost sistemskega operaterja,
- dejavnost distribucijskega operaterja,
- dejavnost operaterja trga z električno energijo.

(2) Dejavnosti proizvodnje in dobave elektrike se opravljata prosto na trgu, na katerem se udeleženci med seboj svobodno dogovorijo o količini in ceni dobavljene elektrike, končni odjemalci imajo pravico izbire in zamenjave dobavitelja uporabnikom, od katerega kupujejo elektriko, proizvajalci pa imajo pravico izbire in zamenjave dobavitelja uporabnikom, kateremu elektriko prodajajo. Trgovci sklepajo pogodbe med seboj, razen v primeru prezasedenosti v sistemu iz točke (c) drugega odstavka 2. člena Uredbe (ES) št 714/2009), kjer se pravica do sklepanja pogodb dodeljuje skladno z določili 59. člena tega zakona. Dobavitelji uporabnikom sklepajo odprte pogodbe o dobavi končnim odjemalcem in o odkupu od proizvajalcev, ne glede na mesto priključitve. Dobavitelji morajo imeti izravnano bilanco, v primeru neizravnane bilance se odstopanja obračunavajo skladno s pravili, ki jih na podlagi četrtega odstavka 97. člena tega zakona sprejme operater trga.

(3) Dejavnosti sistemskega operaterja, distribucijskega operaterja in dejavnost operaterja trga z električno energijo so obvezne državne gospodarske javne službe.

(4) Sistemski operater izvaja gospodarsko javno službo na prenosnem sistemu, ki obsega elemente elektroenergetskega sistema na 400- in 220-kilovoltni ravni, distribucijski operater pa na distribucijskem sistemu, ki obsega elemente na napetostnih ravneh, nižjih od 110 kilovoltov. Vlada z uredbo podrobneje opredeli, elemente na 110-kilovoltni ravni, ki spadajo v prenosni oziroma v distribucijski sistem, pri čemer upošteva zlasti dejansko funkcionalnost vodov in stikališč, obstoječe stanje, minimizacijo potrebnih lastniških prenosov in plačil ter lastniško enotnost posameznih zank.

34. člen (pomen izrazov)

V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »bilančna pogodba« pomeni pravni posel, s katerim pravna ali fizična oseba z operaterjem trga za električno energijo uredi dobavo izravnalne energije in finančno poravnavo odstopanj v primeru neizravnane bilance, s čimer se pravna ali fizična oseba uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
2. »certifikat« pomeni odločbo, s katero agencija certificira sistemskega operaterja;
3. »distribucija« pomeni razdeljevanje elektrike po distribucijskem sistemu;
4. »dobava« pomeni prodajo, vključno z nadaljnjo prodajo, elektrike odjemalcem;
5. »dobavitelj« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave, in ne pomeni proizvajalca, razen če se proizvajalec uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;

6. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje potrebnih naložb v proizvodnjo ter prenosne in distribucijske zmogljivosti za zadostitev povpraševanja sistema po elektriki in zagotovitev zanesljive oskrbe odjemalcev;
7. »elektroenergetsko podjetje« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije, dejavnost operaterja trga z električno energijo, elektrooperaterja, dobave ali nakupa elektrike in je odgovorna za komercialne, tehnične in vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, in ne vključuje končnih odjemalcev;
8. »horizontalno integrirano podjetje« pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti proizvodnje za prodajo, prenosa, distribucije, elektrooperaterja, dejavnost operaterja trga z električno energijo ali dobave elektrike in neelektroenergetsko dejavnost;
9. »integrirano elektroenergetsko podjetje« pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje;
10. »izravnalna energija« pomeni električno energijo, ki je v določeni uri potrebna za izravnavo odstopanj odjema, oddaje in čezmejnih prenosov od napovedanih;
11. »izravnalni trg z električno energijo« pomeni organizirani trg izravnalne energije;
12. »izvedeni finančni instrument za trgovanje z električno energijo« pomeni finančni instrument, opredeljen v 5., 6. ali 7. točki drugega odstavka 7. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12 in 105/12 – ZBan-1J), če se nanaša na električno energijo;
13. »končni odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje elektriko za svojo lastno porabo ali odjem;
14. »mali poslovni odjemalec« je negospodinjski odjemalec, ki ima manj kot 50 zaposlenih in letni promet ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR;
15. »nadzor« pomeni pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:
  - a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
  - b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja;
16. »neposredni vod« pomeni vod, ki povezuje izdvojeno elektrarno z izdvojenim odjemalcem, ali vod, ki povezuje proizvajalca elektrike in dobavitelja z elektriko zaradi neposredne oskrbe njegovih lastnih objektov, hčerinskih podjetij in odjemalcev;
17. »območje distribucijskega sistema« pomeni funkcionalni del distribucijskega sistema električne energije s svojim nadzornim sistemom, na katerem se lahko ločeno izvaja dejavnost distribucijskega operaterja;
18. »odjemalec« pomeni dobavitelja ali končnega odjemalca električne energije. Vsi odjemalci so upravičeni odjemalci;
19. »odprta pogodba o dobavi« pomeni pravni posel na trgu z elektriko, ki določa bilančno pripadnost prevzemno-predajnih mest;

20. »omrežnina« pomeni znesek, ki ga je za uporabo sistema elektrike dolžan plačati uporabnik sistema;
21. »operater trga« pomeni izvajalca obvezne državne gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko;
22. »pogodba o članstvu v bilančni shemi« pomeni pravni posel, na podlagi katerega operater trga z električno energijo fizično ali pravno osebo uvrsti v bilančno shemo;
23. »pogodba o dobavi« pomeni odprto ali zaprto pogodbo o dobavi elektrike, brez izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje z elektriko;
24. »pogodba o izravnavi« pomeni pravni posel, s katerim pravna ali fizična oseba s članom bilančne sheme trga z elektriko uredi dobavo izravnalne energije in poravnavo v primeru neizravnane bilance, s čimer se pravna ali fizična oseba uvrsti v bilančno shemo in pridobi status člana bilančne sheme;
25. »pogodba o uporabi sistema« pomeni pogodbo, ki jo skleneta elektrooperater in uporabnik sistema, na podlagi katere se uporabnik sistema zaveže plačevati omrežnino za uporabo omrežja, elektrooperater pa se uporabniku zaveže omogočiti oddajo elektrike v sistem oziroma odjem elektrike iz sistema;
26. »pogodba o priključitvi« pomeni pogodbo, ki jo skleneta elektrooperater in imetnik soglasja za priključitev, na podlagi katere se urejajo odnosi v zvezi s priključkom, omrežnino za priključno moč in plačilom za priključitev na omrežje;
27. »poslovni odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje elektriko za lastno rabo, ki ni namenjena za rabo v gospodinjstvu;
28. »povezani sistem« pomeni prenosne in distribucijske sisteme, ki so povezani z enim ali več povezovalnimi vodi;
29. »povezano podjetje« pomeni nadrejeno ali podrejeno družbo v smislu 56. ali 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 83/09- odl.US, 33/11, 91/11, 100/11 - skl.US, 32/12, 57/12 in 44/13-odl.US) ali podjetje, ki pripada istim delničarjem;
30. »povezovalni vod« pomeni električni vod, ki povezuje elektroenergetska sistema;
31. »proizvajalec« pomeni pravno ali fizično osebo, ki proizvaja elektriko;
32. »prenos« pomeni prenos elektrike po prenosnem sistemu;
33. »prevzemno-predajno mesto« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer se izvajata prevzem in predaja elektrike in na katerem se izvajajo meritve ali drug način ugotavljanja realiziranih količin o oddaji in odjemu elektrike;
34. »redni cenik« pomeni cenik za določen tip odjemalca (gospodinjski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih najmanj 10 odstotkov in najmanj 1000 odjemalcev pri posameznem dobavitelju;
35. »regulirani letni prihodek« pomeni reguliran letni prihodek elektrooperaterja posameznega leta regulativnega obdobja iz zaračunanih omrežnin za sistem in drugih prihodkov ter je namenjen pokrivanju upravičenih stroškov tega operaterja;

36. »regulativno obdobje« pomeni obdobje enega ali več zaporednih koledarskih let, za katero se določa regulativni okvir;
37. »regulativni okvir« pomeni vrednostno opredelitev načrtovanih upravičenih stroškov elektrooperaterja po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovanih omrežnin, načrtovanih drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti elektrooperaterja, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let;
38. »sistem« pomeni elektroenergetske objekte, naprave in omrežja, ki se uporabljajo za dejavnost elektrooperaterja;
39. »sistemske storitve« pomenijo storitve, ki so nujne za zagotavljanje zanesljivega in varnega obratovanja prenosnih in distribucijskih sistemov ter se podrobneje opredelijo v sistemskih obratovalnih navodilih iz 142. člena tega zakona;
40. »tarifa« pomeni strukturirani seznam tarifnih elementov, ki na podlagi tarifnih postavk omogočajo izračun omrežnine za sistem elektrike;
41. »tarifna postavka« je vrednost posameznega tarifnega elementa za uporabo omrežja, izražena v denarni enoti na obračunsko enoto;
42. »trgovec« pomeni fizično ali pravno osebo, ki po zaprti pogodbi kupuje elektriko za nadaljnjo prodajo znotraj ali zunaj sistema, kjer ima sedež;
43. »uporabnik sistema« pomeni proizvajalca ali končnega odjemalca;
44. »upravičeni odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje električno energijo od dobavitelja po lastni izbiri;
45. »vertikalno integrirano podjetje« pomeni elektroenergetsko podjetje ali skupino elektroenergetskih podjetij, v katerih lahko nadzor iz 15. točke tega člena izvaja ista oseba ali iste osebe, in sicer neposredno ali posredno, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa ali distribucije in vsaj eno od dejavnosti proizvodnje ali dobave elektrike;
46. »vrstni red gospodarnosti« pomeni razvrstitev virov dobave električne energije skladno z gospodarskimi merili;
47. »zanesljivost« pomeni zanesljivost oskrbe z elektriko;
48. »zaprt pogodba o dobavi« pomeni pravni posel med člani bilančne sheme trga z električno energijo, pri katerem je količina dobavljene elektrike v relevantnem časovnem obdobju določena za vsak obračunski interval;
49. »zaprt distribucijski sistem« je od javnega distribucijskega omrežja izdvojeno omrežje, ki je pod pogoji iz tega zakona namenjeno distribuciji električne energije na geografsko zaokroženem industrijskem ali trgovskem območju, ali območju skupnih storitev in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjskih odjemalcev, ter je neposredno priključen na prenosno omrežje.

2. oddelek: Naloge v javnem interesu in izvajanje gospodarske javne službe

35. člen
(naloge elektroenergetskih podjetij)

(1) Elektroenergetska podjetja morajo v javnem interesu izvajati naloge, ki se nanašajo na zanesljivost, rednost, kakovost in ceno oskrbe ter na varovanje okolja, vključno z učinkovito rabo energije, energijo iz obnovljivih virov in varstvom podnebja.

(2) Elektroenergetska podjetja, ki izvajajo gospodarske javne službe iz tega zakona, morajo zagotoviti:

- trajno in nepretrgano obratovanje sistema v okviru omejitev, ki jih določajo stanje tehnike in standardi kakovosti oskrbe;
- varno in zanesljivo obratovanje ter vzdrževanje sistema;
- razvoj sistema;
- priključitev uporabnikov sistema pod splošnimi in nediskriminatornimi pogoji;
- zagotavljanje sistema, ki omogoča odjemalcem prosto izbiro dobavitelja, proizvajalca in dobaviteljem pa prosto prodajo ter nakup elektrike;
- zaračunavanje uporabe sistema;
- dolgoročno načrtovanje razvoja sistema;
- zagotavljanje nujne oskrbe ranljivih odjemalcev;
- zagotavljanje zasilne oskrbe;
- druge obveznosti, določene z zakonom ali drugim predpisom.

36. člen (posebne in izključne pravice)

Zaradi zagotavljanja opravljanje obveznosti obveznih državnih gospodarskih javnih služb iz prejšnjega člena tega zakona vlada skladno s predpisi o gospodarskih javnih službah in o javno-zasebnem partnerstvu ter skladno s tem zakonom podeli izključno pravico opravljati gospodarsko javno službo dejavnost systemskega operaterja, izključno pravico za opravljanje dejavnosti distribucijskega operaterja ter izključno pravico za opravljanje dejavnosti operaterja trga z elektriko.

3. oddelek: Varstvo končnih odjemalcev in potrošnikov

1. pododdelek: Splošne določbe o varstvu končnih odjemalcev

37. člen (pravica do sklenitve pogodbe z dobaviteljem)

(1) Končni odjemalci elektrike imajo pravico do dobave elektrike na podlagi odprte pogodbe o dobavi z dobaviteljem, ne glede na državo članico Evropske unije, v kateri je dobavitelj registriran.

(2) Dobavitelj mora pred sklenitvijo pogodbe o dobavi iz prejšnjega odstavka izpolnjevati zahteve glede članstva v bilančni shemi in druge zahteve, ki so določene s tem zakonom in drugimi predpisi o izvajanju dejavnosti dobave na trgu z elektriko v Republiki Sloveniji.

(3) Distribucijski operater mora pred priključitvijo na sistem obvestiti odjemalca o njegovih pravicah in obveznostih v zvezi z izbiro dobavitelja in v zvezi z zasilno oziroma nujno oskrbo, skladno s tem zakonom.

(4) Za dobavo elektrike odjemalcem in za nakup elektrike od proizvajalcev, ki so priključeni na prenosni ali distribucijski sistem v Republiki Sloveniji, se uporabljajo določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, ne glede na to, kje je pogodba o dobavi sklenjena.

38. člen (menjava dobavitelja)

(1) Končni odjemalec, ki želi zamenjati dobavitelja, posreduje zahtevo za zamenjavo elektrooperaterju sistema, na katerega je priključen. V imenu in za račun končnega odjemalca lahko na podlagi pooblastila zahtevo posreduje tudi novi dobavitelj.

(2) Elektrooperater, ki je prejel zahtevo, mora izvesti vse potrebno, da lahko končni odjemalec začne izvrševati pogodbo o dobavi elektrike z novim dobaviteljem najkasneje v 21 dneh od vložitve popolne zahteve. Končnim odjemalcem se menjava dobavitelja ne sme zaračunati.

(3) Elektrooperater zavrne menjavo dobavitelja, če novi dobavitelj ne izpolnjuje zahtev, določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil.

(4) Končni odjemalec mora prejeti zaključni račun po vsaki menjavi dobavitelja najkasneje šest tednov po začetku dobave elektrike s strani novega dobavitelja.

(5) Podrobnejši način menjave dobavitelja določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

39. člen (dostop do podatkov o porabi)

(1) Dobavitelj mora odjemalce brezplačno periodično obveščati o njihovi porabi elektrike, o značilnostih porabe ter o možnostih učinkovite rabe energije, in sicer dovolj pogosto, da lahko odjemalci sami uravnavajo svojo porabo elektrike.

(2) Elektrooperater mora odjemalcem, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja, omogočiti dostop do podatkov o porabi. Podatke o tem mora zagotoviti v primernem roku, pri čemer se upoštevajo zmogljivost opreme odjemalca za merjenje porabe, zadevni produkt elektrike in stroškovna učinkovitost takšnih ukrepov. Elektrooperater mora dostop do podatkov omogočiti tudi drugi pravni ali fizični osebi, ki zahtevi za dostop do podatkov o porabi odjemalca predloži pooblastilo odjemalca za vsak primer posebej ali za vse bodoče primere do preklica.

(3) Stroški dostopa iz prejšnjega odstavka morajo ustrezati neposrednim stroškom storitve operaterja. Odjemalcem te storitve ni mogoče dodatno zaračunati.

(4) Podrobnejši način dostopa do podatkov o porabi uredi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

40. člen

(prikaz sestave proizvodnih virov energije na računu dobavitelja)

(1) Dobavitelji elektrike morajo končnim odjemalcem na izdanih računih za dobavljeno elektriko, na promocijskih gradivih in na spletu prikazati:

- delež posameznega proizvodnega vira energije v celotni strukturi elektrike, ki jo je dobavitelj koristil v predhodnem letu, tako, da je mogoča razumljiva primerjava med različnimi dobavitelji na državni ravni;
- vsaj navedbo sklica na obstoječe referenčne vire (npr. spletne strani, kjer so javno dostopni podatki o vplivih na okolje, izraženih z emisijami CO₂ in količinami radioaktivnih odpadkov, ki so posledica proizvodnje elektrike iz celotne strukture proizvodnih virov elektrike, ki jo je dobavitelj koristil v predhodnem letu);
- informacije o pravicah končnih odjemalcev v zvezi z metodami reševanja morebitnih sporov.

(2) Glede obveznosti iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka se lahko v zvezi z elektriko, kupljeno na borzi z električno energijo ali uvoženo iz podjetja, ki je zunaj Evropske unije, uporabijo zbirne številke, ki jih borza ali podjetje posreduje za predhodno leto.

(3) Če dobavitelj elektrike v svojem naboru energetskih virov uporablja tudi elektriko iz obnovljivih virov, lahko delež ali količino elektrike iz obnovljivih virov energije dokazuje z uporabo potrdil o izvoru iz svojega računa, vodenega v registru iz 367. člena. Količina energije iz obnovljivih virov, ki ustreza potrdilom o izvoru in jo dobavitelj prenese na tretjo osebo, se odšteje od deleža energije iz obnovljivih virov v njegovem naboru energetskih virov.

(4) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše način določanja deležev posameznih proizvodnih virov in način njihovega prikazovanja.

(5) Agencija spremlja izvajanje obveznosti dobaviteljev, zlasti pa preverja verodostojnost podatkov, ki jih dobavitelji posredujejo svojim odjemalcem, in ali so podatki posredovani na način, ki omogoča enostavno primerjavo na državni ravni.

41. člen

(zagotavljanje energetske učinkovitosti)

Elektroenergetska podjetja morajo zagotoviti čim večjo energetsko učinkovitost s tem, da skladno s priporočili agencije optimizirajo porabo elektrike, zlasti z nudenjem storitve upravljanja porabe elektrike, razvojem inovativnih formul za oblikovanje cen in uvajanjem naprednih merilnih sistemov ali omrežij, kadar je to primerno.

2. pododdelek: Zasilna oskrba

42. člen (zasilna oskrba)

(1) Distribucijski operater mora samodejno in brez prestopnih rokov zagotoviti dobavo končnim odjemalcem, ki so priključeni na njegov sistem, če jim preneha veljavnost pogodbe o dobavi zaradi ukrepov, ki so posledica insolventnosti ali nelikvidnosti dobavitelja, v skladu s predpisom, ki ureja delovanje trga z električno energijo. O prenehanju veljavnosti pogodbe o dobavi in začetku izvajanja zasilne oskrbe mora distribucijski operater takoj obvestiti odjemalca.

(2) Distribucijski operater mora na zahtevo odjemalca zagotoviti dobavo tudi vsakemu:

- odjemalcu gospodinjkega odjema;
- malemu poslovnemu odjemalcu.

(3) Cena dobave iz prejšnjih dveh odstavkov mora biti javno objavljena in višja od tržne cene za dobavo primerljivemu odjemalcu, ne sme pa je presegati več kot 25 odstotkov. Ceno elektrike za zasilno oskrbo določi distribucijski operater v višini, ki pokriva dolgoročno ceno nabave elektrike ter dodatne stroške zagotavljanja in izvajanja zasilne oskrbe. Pogoji zasilne oskrbe se natančneje določijo v sistemskih obratovalnih navodilih.

(4) Če distribucijski operater ne določi cene elektrike za zasilno oskrbo ali jo določi v nasprotju s prejšnjim odstavkom, jo določi agencija.

(5) Distribucijski operater mora odjemalce obvestiti o možnosti in pogojih zasilne oskrbe ter o obveznostih v zvezi z oskrbo ranljivih odjemalcev iz 49. člena tega zakona.

3. pododdelek: Posebne določbe o varstvu gospodinjstkih in malih poslovnih odjemalcev ter drugih uporabnikov sistema

43. člen (splošno)

(1) Določbe od 43. do 49. člena tega zakona se uporabljajo za gospodinjstke odjemalce, določbe 44. in 46. člena pa tudi za male poslovne odjemalce, razen kolikor se nanašajo na obravnavo pritožb iz 48. člena. Določba 47. člena se uporablja za vse uporabnike sistema.

(2) Dobavitelj ali distribucijski operater lahko nediskriminatorno zagotovi pravice, ki so v tem pododdelku določene za gospodinjstke odjemalce, tudi drugim končnim odjemalcem.

44. člen (skupna kontaktna točka)

(1) Agencija mora gospodinjskim odjemalcem na enem mestu zagotoviti dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil ter metod za obravnavo pritožb iz 48. člena, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali distribucijskim operaterjem (v nadaljnjem besedilu: skupna kontaktna točka).

(2) V skupni kontaktni točki mora agencija zagotoviti dostop najmanj do informacij o:

- načinih obravnave pritožb iz prejšnjega odstavka;
- veljavnih tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z uporabo omrežja;
- primerjavi veljavnih rednih cenikov ponudnikov elektrike za gospodinjske in male poslovne odjemalce, brez primerjave akcijskih ali paketnih cenikov;
- načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
- pravicah do zasilne oskrbe iz 42. člena ali nujne oskrbe iz 49. člena tega zakona;
- kakovosti napetosti, zanesljivosti oskrbe ter komercialni kakovosti, ki jih je dolžan zagotavljati elektrooperater;
- pravici do menjave dobavitelja.

(3) Dobavitelji morajo za izvajanje nalog iz tretje alineje prejšnjega odstavka tega člena na elektronski način, kot ga s splošnim aktom določi agencija, najkasneje z začetkom uporabe spremenjene cene posredovati podatke o spremenjeni ceni agenciji.

(4) Agencija s splošnim aktom določi način elektronskega posredovanja podatkov za izvajanje nalog iz tretje alineje drugega odstavka tega člena, v katerem določi sistem za posredovanje podatkov o cenah in način uporabe sistema oziroma določi obliko za elektronsko pošiljanje podatkov.

45. člen (energetski kontrolni seznam)

(1) Dobavitelji elektrike končnim odjemalcem so dolžni javno objaviti in vsakemu gospodinjskemu odjemalcu, ki mu dobavljajo energijo, posredovati energetski kontrolni seznam, ki ga vzpostavi Evropska komisija na podlagi šestnajstega odstavka 3. člena Direktive 2009/72/ES, skupaj s podatki za njegovo uporabo.

(2) Podrobneje uredi vprašanja načina in pogostosti pošiljanja energetskega kontrolnega seznama agencija s splošnim aktom. Agencija energetski kontrolni seznam objavi na svoji spletni strani.

46. člen (pogodba o dobavi in splošni pogodbeni pogoji)

(1) Pogodba o dobavi med gospodinjskim odjemalcem in dobaviteljem mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki skladno s predpisi o elektronskem poslovanju.

(2) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora določati najmanj naslednje:

- ime in naslov dobavitelja,
- ceno in plačilne pogoje,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- vrste storitev, ki ji nudi dobavitelj, in ponujeno raven kakovosti storitev,
- načine za pridobitev podatkov o vseh veljavnih tarifah in stroških nudenega vzdrževanja,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odpoved pogodbe ali storitev ter navedbo, ali je dovoljen brezplačen odstop od pogodbe,
- dogovore o nadomestilu in povračilu, v primeru da ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem dobavljene elektrike in dodatnih storitev,
- način za sprožitev postopkov za obravnavo pritožb v skladu z 48. členom tega zakona ter
- informacije o pravicah gospodinjskih odjemalcev, vključno z obravnavanjem pritožb iz 48. člena tega zakona in vsemi informacijami, ki jih morajo dobavitelji pregledno sporočiti ob posredovanju računov in na spletnih straneh.

(3) Gospodinjski odjemalec lahko odstopi od pogodbe o dobavi brez plačila pogodbene kazni, odškodnine, nadomestila ali kakršnega koli drugega plačila iz naslova odstopa od pogodbe pred določenim rokom, če odpoved začne učinkovati najmanj eno leto po sklenitvi pogodbe.

(4) Zaradi menjave dobavitelja lahko gospodinjski odjemalec od pogodbe o dobavi odstopi brez odpovednega roka. Če v primeru iz prejšnjega odstavka tega člena odstop učinkuje prej kot eno leto po sklenitvi pogodbe, nosi odjemalec posledice, ki jih za predčasni odstop od pogodbe o dobavi določa pogodba.

(5) Sestavni del pogodbe o dobavi so splošni pogodbeni pogoji, ki morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora gospodinjskemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Splošni pogodbeni pogoji morajo biti pregledni, objavljeni v jasnem in razumljivem jeziku ter ne smejo vsebovati nepogodbenih ovir za uveljavljanje pravic odjemalcev, na primer preobsežno pogodbeno dokumentacijo. Dobavitelj ne sme uporabljati nepoštenih in zavajajočih načinov prodaje elektrike. Dobavitelj mora gospodinjskim odjemalcem najmanj z objavo na svoji spletni strani zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dobavo elektrike.

(6) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti gospodinjskemu odjemalcu najmanj en mesec pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na izpolnjevanje pogodbe z gospodinjskim odjemalcem.

(7) Zaradi spremembe splošnih pogodbenih pogojev iz prejšnjega odstavka tega člena ima gospodinjski odjemalec pravico odstopiti od pogodbe o dobavi v roku enega meseca po začetku veljave spremenjenih splošnih pogojev, brez odpovednega roka in brez obveznosti plačila pogodbene kazni, o čemer ga mora dobavitelj v obvestilu iz prejšnjega odstavka tudi obvestiti.

(8) Določbe šestega in sedmega odstavka tega člena veljajo tudi za spremembo cen elektrike, ki lahko pomeni povišanje plačila za elektriko gospodinjskega odjemalca.

(9) Dobavitelj mora gospodinjskemu odjemalcu ponuditi možnost široke izbire načinov plačevanja. Plačilni sistem ne sme povzročiti neupravičenega diskriminiranja odjemalcev, morebitne razlike v ceni in drugih pogojih plačila pa morajo odražati stroške dobavitelja zaradi različnih plačilnih sistemov.

(10) Dobavitelj lahko gospodinjskim odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje, v cenikih akcijskih ali paketnih ponudb. Gospodinjskim odjemalcem ni dovoljeno zaračunati pavšalnih stroškov poslovanja z rednim cenikom. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med pavšalne stroške poslovanja.

47. člen (napredni merilni sistemi)

(1) Distribucijski operater mora gospodinjskim odjemalcem in drugim uporabnikom sistema zagotoviti uvajanje naprednih merilnih sistemov, ki spodbujajo dejavno sodelovanje odjemalcev na trgu elektrike, omogočajo obračunavanje po dejanski porabi, uporabo novih načinov obračunavanja, ki so prilagojeni ponudbi in povpraševanju na trgu, ter izvajanje storitev s strani ponudnikov na trgu.

(2) Agencija mora izdelati ekonomsko oceno dolgoročnih stroškov in koristi za trg in posamičnega odjemalca, ekonomsko oceno, katera oblika naprednega merjenja je ekonomsko razumna in stroškovno učinkovita ter kakšen časovni okvir je izvedljiv za njihovo uvedbo. V primeru, da je uvedba pozitivno ocenjena, se do leta 2020 najmanj 80 odstotkov odjemalcev opremi z inteligentnimi merilnimi sistemi.

(3) Vlada z uredbo predpiše ukrepe in postopke, da se zagotovi uvedba in povezljivost naprednih merilnih sistemov na območju Republike Slovenije, pri čemer upošteva ekonomsko oceno iz drugega odstavka tega člena, najboljše prakse pa tudi pomembnost razvoja notranjega trga z elektriko.

48. člen (obravnavanje pritožb gospodinjskih odjemalcev v zvezi z dobavo elektrike)

(1) Dobavitelj elektrike gospodinjskim odjemalcem mora zagotoviti pregleden, enostaven in brezplačen postopek za obravnavo pritožb odjemalcev.

(2) Za namen iz prejšnjega odstavka tega člena dobavitelj sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja imenuje neodvisno in nepristransko osebo ali več oseb (v nadaljevanju besedila: imenovana oseba), odgovornih za odločanje o pritožbah, na katere gospodinjski odjemalec naslovi svojo pritožbo v zvezi z domnevnimi kršitvami dobavitelja pri izvajanju pogodbe o dobavi elektrike.

(3) Neodvisnost imenovanih oseb se zagotovi z naslednjimi ukrepi:

- imenovana oseba mora imeti znanja, izkušnje in izobrazbo, posebno na pravnem področju, potrebne za reševanje teh sporov;
- oseba je imenovana za šest let, predčasna razrešitev je mogoča le v utemeljenih primerih;
- oseba ne more biti imenovana, če je bila tri leta pred imenovanjem zaposlena pri istem dobavitelju ali združenju.

(4) Dobavitelj mora pisno ali v drugi primerni obliki zagotoviti gospodinjskemu odjemalcu naslednje informacije:

- natančen opis vrst pritožb, o katerih odloča imenovana oseba, morebitne omejitve in višine sporne terjatve;
- pravila o dodelitvi pritožbe imenovani osebi, skupaj z morebitnimi zahtevami za gospodinjskega odjemalca in druga postopkovna pravila, zlasti glede pisne ali ustne narave postopka, osebne prisotnosti in jezika;
- pravila, ki služijo kot osnova za odločanja o pritožbi;
- o vrsti odločitev, ki se sprejemajo v postopku iz prvega odstavka tega člena.

(5) Imenovana oseba mora odločiti o pritožbi v roku dveh mesecev od prejema pritožbe. Odločitev dobavitelja zavezuje, če odjemalec v osmih dneh po prejemu odločitve to potrdi s pisno izjavo. Če se odjemalec z odločitvijo ne strinja, lahko zahtevek uveljavlja v postopku pred sodiščem.

(6) Dobavitelj ali združenje iz drugega odstavka lahko določi sistem povračil in odškodnin, ki jih zagotavlja odjemalcem za posamezne kršitve svojih obveznosti v zvezi z dobavo, če je to upravičeno glede na višino škode, težo kršitve in stopnjo odgovornosti.

(7) Postopek, po katerem imenovana oseba obravnava pritožbe, mora ustrezati naslednjim načelom:

- obema stranema mora biti omogočeno, da predstavita svoje argumente ter se seznanita z argumenti nasprotne strani ali z izjavami strokovnjakinj ali strokovnjakov (v nadaljnjem besedilu: strokovnjakov);
- enostavnost postopka, kar omogoča odjemalcu, da v njem sodeluje tudi brez zastopnika;
- brezplačnost postopka;
- imenovana oseba ima pri postopku aktivno vlogo, kar ji omogoča upoštevanje vseh pomembnih dejstev pri odločanju o pritožbi;
- odločitev o pritožbi se skupaj z obrazložitvijo posreduje obema stranema.

(8) Podrobnejša pravila v zvezi z imenovanjem osebe za obravnavo pritožb, informiranjem gospodinjskih odjemalcev o reševanju pritožb, sistemom povračil ali odškodnin in s postopkom za obravnavo pritožb določi dobavitelj ali združenje dobaviteljev in jih javno objavi.

(9) Stroške delovanja imenovane osebe oziroma oseb mora pokriti dobavitelj oziroma združenje dobaviteljev.

(10) Dobavitelj oziroma združenje dobaviteljev vsako leto javno objavi poročilo o rešenih pritožbah.

49. člen
(ranljivi odjemalci in nujna oskrba)

(1) Ranljivi odjemalec je gospodinjski odjemalec, ki si zaradi svojih premoženjskih razmer, dohodkov in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za gospodinjsko rabo, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za najnujnejšo gospodinjsko rabo.

(2) Distribucijski operater ne sme ranljivemu odjemalcu odklopiti elektrike oziroma odjema omejiti pod količino oziroma moč, ki je glede na okoliščine (letni čas, temperaturne razmere, kraj prebivanja, zdravstveno stanje in druge podobne okoliščine) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca ter oseb, ki z njim prebivajo.

(3) Distribucijski operater mora odjemalca pred odklopom obvestiti o možnosti nujne oskrbe, o dokazilih, ki jih mora odjemalec predložiti operaterju, da mu operater odobri nujno oskrbo, in o rokih, v katerih je treba ta dokazila predložiti. Podrobnejše pogoje in ceno nujne oskrbe, ki pokriva stroške nabave energije, predpiše operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 142. člena tega zakona.

(4) Stroške nujne oskrbe ranljivih odjemalcev nosi distribucijski operater do takrat, ko jih plača ranljivi odjemalec.

(5) Stroški iz prejšnjega odstavka, ki jih distribucijski operater ne izterja od ranljivega odjemalca, so upravičeni stroški tega operaterja.

II. poglavje: PROIZVODNJA ELEKTRIKE

50.
(energetsko dovoljenje za proizvodne zmogljivosti)

(1) Za gradnjo objektov za proizvodnjo elektrike nazivne električne moči, večje od 1 MW, ki so priključeni na javno omrežje, mora investitor pred pričetkom gradnje imeti dokončno energetsko dovoljenje, ki ga izda minister, pristojen za energijo.

(2) V primeru gradnje objekta iz prejšnjega odstavka tega člena, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, lahko investitor zahteva izdajo gradbenega dovoljenja po pridobitvi dokončnega energetskega dovoljenja, oziroma v primeru gradnje objekta, ki je prostorska ureditev državnega pomena, se lahko postopek za pripravo prostorskega načrta uvede po pridobitvi dokončnega energetskega dovoljenja.

(3) Z energetskim dovoljenjem se določijo:

- lokacija in območje, na katero se energetsko dovoljenje nanaša;
- vrsta objekta, goriva, naprave, na katere se energetsko dovoljenje nanaša;
- način in pogoji opravljanja energetske dejavnosti v objektu, napravi;
- pogoji v zvezi z objektom, napravo po prenehanju njenega obratovanja;
- pogoji v zvezi z uporabo javnega dobra ali javne infrastrukture;

- obveznosti imetnika energetskega dovoljenja v zvezi s posredovanjem podatkov ministru, pristojnemu za energijo.

(4) Minister, pristojen za energijo, predpiše pogoje in vsebino vloge za izdajo energetskega dovoljenja za posamezne vrste objektov iz prvega odstavka tega člena, ki se nanašajo na:

- opredelitev meril in pogojev za določitev izpolnjevanja pogoja iz prvega odstavka tega člena o moči, večji od 1 MW;
- vpliv objekta na varnost in zanesljivost elektroenergetskega sistema, naprav in pripadajoče opreme;
- zahtevano energetsko učinkovitost tehnologije ali upoštevanja zadnjega stanja tehnike;
- vrsto primarnih virov energije s poudarkom na obnovljivih virih in domačih virih energije;
- tehnično, gospodarsko in finančno usposobljenost vlagatelja zahteve za energetsko dovoljenje za dokončanje objekta;
- usklajenost objekta z ukrepi za zagotavljanje obveznosti iz prvega odstavka 35. člena tega zakona, v smislu zagotavljanja zanesljive, redne, kakovostne in cenovno ustrezne proizvodnje, vključno z uporabo obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in varstva okolja;
- vrste lokacij in območja, na katerih se bo izvajala energetska dejavnost;
- prispevek proizvodne zmogljivosti objekta k izpolnjevanju ciljev države o deležu obnovljivih virov energije v končni bruto porabi energije Evropske unije leta 2020;
- prispevek proizvodne zmogljivosti k zmanjšanju emisij.

(5) Energetsko dovoljenje je treba pridobiti tudi za vsako rekonstrukcijo objektov iz prejšnjega odstavka, ki spreminja energetske parametre objekta in katere obseg sprememb je tak, da je za rekonstrukcijski poseg potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

(6) Če investitor, ki mu je bilo izdano energetsko dovoljenje, pred začetkom gradnje ali med gradnjo prenese pravico gradnje za proizvodni objekt, na katerega se energetsko dovoljenje nanaša, na drugo osebo, energetsko dovoljenje ostane v veljavi in se sme na zahtevo novega investitorja spremeniti. Novi investitor mora zahtevi za spremembo predložiti dokazilo o pravici graditi. Za dokazilo pravice graditi veljajo poleg dokazil iz 56. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popravek, 92/05 – ZJC, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07 in 108/09, 61/10 – ZRud-1A, 20/11 – odl. US in 57/12; v nadaljnjem besedilu: ZGO-1) tudi listine iz 475. člena tega zakona. V tem primeru se energetsko dovoljenje spremeni po skrajšanem postopku in brez zaslišanja strank.

(7) Ministrstvo, pristojno za energijo, vodi register energetskih dovoljenj. Kadar je imetnik energetskega dovoljenja fizična oseba, se v register vpišejo naslednji podatki: osebno ime imetnika dovoljenja in naslov stalnega ali začasnega prebivališča imetnika dovoljenja. Podatki iz registra so javni.

51. člen
(javni razpis za manjkajoče nove zmogljivosti)

(1) Če obseg zmogljivosti za proizvodnjo elektrike, za katere je bil sprejet državni prostorski načrt oziroma za katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje, če državni prostorski načrt ni obvezen, in ukrepi za energetske učinkovitost, sprejeti na podlagi tega zakona, ne zagotavljajo zanesljive oskrbe z elektriko, lahko za nove proizvodne zmogljivosti ali za izvedbo ukrepov učinkovite rabe elektrike ministrstvo, pristojno za energijo, ali po njegovem pooblastilu operater trga izvede javni razpis.

(2) Pred začetkom postopka javnega razpisa iz prejšnjega odstavka mora ministrstvo, pristojno za energijo, ugotoviti, ali ni mogoče zanesljive oskrbe z elektriko zagotoviti z ukrepi učinkovite rabe energije.

(3) Javni razpis se mora objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije in Uradnem listu Evropske unije. Rok za predložitev vlog (ponudb) mora biti najmanj šest mesecev. Postopek javnega razpisa, pogoji za sodelovanje in merila za izbiro morajo biti transparentni in nediskriminatorni.

(4) Javni razpis za nove zmogljivosti ali za izvedbo ukrepov učinkovite rabe energije mora vsebovati podroben opis pogodbenih pogojev in postopek izbire ponudnika, izčrpen seznam meril, ki veljajo za izbor ponudnikov, vključno z opredelitvijo predvidenih oblik spodbud, ki jih bodo deležni izbrani ponudniki. Med kriteriji mora biti tudi zahteva, da se z novim proizvodnim objektom povečuje konkurenčnost na trgu z elektriko.

(5) Kandidat lahko namesto nove proizvodne zmogljivosti ponudi elektriko iz obstoječih proizvodnih zmogljivosti, če je pri tem zagotovljena dolgoročnost, enaka zanesljivost oskrbe in okoljska sprejemljivost proizvodnje elektrike.

(6) V javnem razpisu se med pogoji za sodelovanje kandidatov na javnem razpisu določijo tudi pogoji, ki jih mora za umestitev v prostor v skladu s 464. členom tega zakona izpolnjevati objekt, ki je predmet javnega razpisa.

(7) Postopek odločanja o izbiri kandidata za novo zmogljivost se izvede po predpisih o javno-zasebnem partnerstvu, če bo med investitorjem in Republiko Slovenijo v zvezi z novo zmogljivostjo nastalo javno-zasebno partnerstvo.

III. poglavje: PRENOS

1. oddelek: Gospodarska javna služba dejavnost systemskega operaterja

52. člen
(dejavnost systemskega operaterja)

(1) Dejavnost systemskega operaterja je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Gospodarska javna služba dejavnost systemskega operaterja obsega:

1. varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje prenosnega sistema;
2. razvoj sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema, zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema ter usmeritev razvojnega načrta systemskega operaterja iz 28. člena tega zakona;
3. zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti prenosnega sistema, tako da ta omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in za prenos energije;
4. upravljanje pretokov električne energije v prenosnem sistemu in zagotavljanje sistemskih storitev;
5. izravnavo odstopanj odjema, oddaje in čezmejnih prenosov v sistemu;
6. posredovanje informacij, potrebnih za zagotovitev varnega in učinkovitega obratovanja, usklajenega razvoja in skladnega delovanja povezanih sistemov kateremu koli drugemu operaterju;
7. zagotavljanje podatkov, potrebnih za učinkovito sklepanje pogodb o dobavi in uveljavljanje pravice do priključitve, uporabnikom sistema in dobaviteljem;
8. nediskriminatorno obravnavo uporabnikov sistema in dobaviteljev;
9. napoved porabe elektrike ter potrebnih energetskega virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri uporabnikih sistema;
10. pobiranje plačil za prezasedenost in plačil v mehanizmu nadomestil med upravljavci prenosnih omrežij v skladu s 13. členom Uredbe (ES) št. 714/2009;
11. nakup elektrike za pokritje izgub v prenosnem sistemu in nakup sistemskih storitev v prenosnem sistemu po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih;
12. zagotavljanje kakovosti oskrbe v skladu z minimalni standardi.

(3) Systemski operater mora opravljati naloge na način, s katerim se zlasti spodbuja integracija trga z električno energijo.

53. člen

(način opravljanja gospodarske javne službe)

(1) Za izvajanje obvezne gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo pravni ali fizični osebi za celotno območje Republike Slovenije, in sicer za obdobje največ 50 let.

(2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka tega člena se ne plačuje koncesijske dajatve.

(3) Dejavnost systemskega operaterja lahko izvaja koncesionar, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima v lasti prenosni sistem,
- ima certifikat systemskega operaterja in
- je imenovan za systemskega operaterja.

54. člen
(podelitev koncesije)

(1) Glede podelitve koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja se uporabljajo predpisi o gospodarskih javnih službah in o javno-zasebnem partnerstvu, če ni s tem zakonom posamezno vprašanje urejeno drugače.

(2) Za podelitev koncesije se izvede postopek javnega razpisa ali drugega konkurenčnega postopka, določenega s predpisi o javno-zasebnem partnerstvu, razen če se koncesija podeli gospodarski družbi, ki je v celoti v lasti Republike Slovenije, in če ne opravlja tržnih energetskih dejavnosti. V slednjem primeru se koncesija podeli z neposredno sklenitvijo koncesijske pogodbe.

(3) Če je za pridobitev koncesije predviden konkurenčni postopek, se v koncesijskem aktu določijo splošni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni pogoji, ki jih mora izpolnjevati pravna ali fizična oseba za pridobitev koncesije. Lastništvo prenosnega sistema oziroma njegovega dela, certifikat operaterja prenosnega sistema in imenovanje za operaterja prenosnega sistema ni pogoj za pridobitev koncesije.

(4) Postopek podelitve koncesije na javnem razpisu vodi ministrstvo, pristojno za energijo. Odločbo o izbiri koncesionarja izda vlada.

(5) Po dokončnosti odločbe o izbiri koncesionarja skleneta koncesionar in koncedent koncesijsko pogodbo.

55. člen
(financiranje gospodarske javne službe)

Dejavnost systemskega operaterja se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

56. člen
(čezmejne izmenjave elektrike)

(1) Systemski operater zagotavlja in ureja pogoje za dodeljevanje pravic za uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti in za sklepanje pogodb o čezmejnih prenosih elektrike v skladu s pravili Uredbe (ES) št. 714/2009.

(2) Systemski operater mora sprejeti in na spletnih straneh objaviti pravila dodeljevanja in uporabe zmogljivosti povezovalnih vodov, če so te zmogljivosti premajhne, da bi zadostile vsem zahtevam za dostop do omrežja. Ta pravila morajo biti objektivna, nediskriminatorna in v skladu s smernicami iz Priloge 1 k Uredbi (ES) št. 714/2009.

(3) Pred objavo pravil iz prejšnjega odstavka tega člena mora systemski operater pridobiti soglasje agencije.

57. člen
(gradnja in obratovanje prenosnega sistema)

- (1) Pri izdaji gradbenega dovoljenja za gradnjo ali rekonstrukcijo objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema, je lahko investitor samo sistemski operater.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek, je lahko v primeru gradnje ali rekonstrukcije objekta ali naprave, ki povezuje proizvajalca, distribucijski sistem ali porabnika s prenosnim sistemom, pa ta objekt ali naprava še ni v lasti sistema operaterja, investitor tudi proizvajalec, distribucijski operater ali porabnik.
- (3) Določbi prvega in prejšnjega odstavka tega člena se uporabljata tudi za izdajo uporabnega dovoljenja ali drugega posamičnega akta, s katerim je dovoljeno obratovanje objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema.
- (4) Ta člen se ne uporablja za nove povezovalne vode, ki so upravičeni do izvzetja v skladu s 137. členom tega zakona.

2. oddelek: Ločevanje prenosnih sistemov in operaterjev
prenosnih sistemov

1. Pododdelek: Lastniška ločitev

58. člen
(lastnina prenosnega sistema)

- (1) Pravna ali fizična oseba, ki ima v lasti prenosni sistem, mora izvajati dejavnost sistema operaterja. Druga oseba, razen sistema operater, ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosnega sistema, na katerem ta sistemski operater izvaja dejavnost sistema operaterja, razen če ta zakon ne določa drugače.
- (2) Šteje se, da je zahteva iz prejšnjega odstavka tega člena izpolnjena, če dvoje ali več pravnih ali fizičnih oseb, ki imajo v lasti prenosni sistem, ustanovijo skupno podjetje, ki deluje kot sistemski operater v dveh ali več državah članicah Evropske unije. Nobeno drugo podjetje ne more biti udeleženo v skupnem podjetju. Lastnika ali lastniki prenosnega sistema, ki so ustanovili skupno podjetje, morajo izpolnjevati pogoje iz 59., 61. in 62. člena tega zakona.

59. člen
(prepovedi glede nadzora)

- (1) Ista pravna ali fizična oseba oziroma iste pravne ali fizične osebe ne smejo:
- izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 15. točke 34. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 15. točke 34. člena

tega zakona nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njima ali

- izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 15. točke 34. člena tega zakona nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 15. točke 34. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njim.

(2) Podjetje, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave iz prejšnjega odstavka tega člena ne zajema končnih odjemalcev, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave elektrike, neposredno ali prek podjetij, nad katerimi izvajajo individualni ali skupni nadzor, če so končni odjemalci, vključno z njihovim deležem električne energije, proizvedene v nadzorovanih podjetjih, v letnem povprečju neto odjemalci električne energije in če gospodarska vrednost električne energije, ki jo prodajo tretjim stranem, ni bistvenega pomena v razmerju do njihovega preostalega poslovnega delovanja.

(3) Za podjetje, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave iz prvega odstavka tega člena se šteje podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje in dobave v smislu tretjega dela tega zakona, ki ureja zemeljski plin. Za sistemskega operaterja in prenosni sistem iz prvega odstavka tega člena se štejeta tudi operater prenosnega sistema in prenosni sistem v smislu tretjega dela tega zakona, ki ureja zemeljski plin.

(4) Ista pravna ali fizična oseba oziroma osebe ne morejo imenovati članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri sistemskem operaterju ali prenosnem sistemu in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 15. točke 34. člena tega zakona ali uveljavljati pravic nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave.

60. člen (opredelitev pravic)

Pravice iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena vključujejo zlasti:

- a) pravico do izvrševanja glasovalnih pravic,
- b) pravico do imenovanja članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, ali
- c) pravico na poslovnem deležu, ki presega polovico osnovnega kapitala ali delnic družbe.

61. člen (prepovedi glede članstva v organih)

Ista pravna ali fizična oseba ne sme biti hkrati:

- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, pri sistemskem operaterju ali osebi, ki ima v lasti prenosni sistem, ali predstavnik v zvezi z lastniškim upravljanjem prenosnega sistema električne energije ali prenosnega sistema električne energije ali zemeljskega plina in

- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, ki izvaja dejavnost proizvodnje ali dobave zemeljskega plina ali električne energije.

62. člen

(posebna določba v primeru državnega lastništva)

Če je oseba iz 59. ali 61. člena Republika Slovenija ali druga država članica Evropske unije, lokalna skupnost ali organ teh oseb, se šteje, da so zahteve iz 59. in 61. člena tega zakona izpolnjene, če dva ločena organa teh oseb izvajata nadzor iz 15. točke 34. člena tega zakona nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom in nad podjetjem, ki opravlja dejavnost na področju proizvodnje ali dobave.

63. člen

(dolžnost ukrepanja za odpravo razlogov, ki predstavljajo kršitve prepovedi)

(1) Pravna ali fizična oseba, pri kateri nastane razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi z zahtevami iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona, mora takoj ukreniti vse potrebno, da se razlog odpravi, ter o nastanku razloga in ukrepih obvestiti agencijo.

(2) Sistemski operater mora obvestiti agencijo po prejšnjem odstavku tega člena, takoj, ko izve za razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi z zahtevami iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona, in pri tem ukreniti, kar lahko, da se razlog odpravi.

(3) Sistemski operater mora agencijo obvestiti tudi o vsaki načrtovani transakciji, zaradi katere bi lahko bila potrebna ponovna proučitev izpolnjevanja zahtev iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona.

(4) Agencija nadzira izpolnjevanje v zvezi z zahtevami iz 58., 59., 61. in 62. člena tega zakona. Če pri nadzoru ugotovi, da je pri določeni osebi nastal razlog, ki predstavlja kršitev, jo opozori na razlog in na dolžnost ukrepanja po prvem oziroma drugem odstavku tega člena.

64. člen

(ukrepi agencije)

(1) Če v razumnem času, ki ni krajši od enega in ne daljši od šest mesecev od dneva obvestitve o razlogu v skladu s prvim, drugim ali tretjim odstavkom prejšnjega člena ali če v času, ko je agencija opozorila na razlog v skladu s četrnim odstavkom prejšnjega člena, razlog v zvezi z zahtevami iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona ni odpravljen, agencija z odločbo:

- prepove izvrševanje glasovalnih pravic ali izvrševanje lastniških upravičenj v zvezi z upravljanjem manj kot polovičnega lastniškega deleža v nasprotju s 59. členom tega zakona;
- naloži prodajo deleža na osnovnem kapitalu ali lastniškega deleža na prenosnem sistemu, kolikor presega polovico osnovnega kapitala ali delnic družbe;

- ugotovi, da je bil član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki zastopa podjetje, imenovan v nasprotju s tem zakonom, ali, da je bila oseba, ki predstavlja lastnika prenosnega sistema, pooblaščen v nasprotju s tem zakonom ter pristojnemu organu predlaga uvedbo postopka za razrešitev ali odvzem pooblastila;
- prepove izvrševanje posrednega ali neposrednega nadzora iz 15. točke 34. člena tega zakona.

(2) Agencija lahko z odločbo naloži enega ali več ukrepov iz prejšnjega odstavka tega člena, kolikor je to nujno potrebno, da se odpravi razlog kršitve zahtev iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona.

(3) Če je odločbo iz prvega odstavka tega člena treba izvršiti s prisilitvijo, ne glede na pravila zakona, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilitvijo ne sme presegati 100.000 evrov.

(4) Če z ukrepi iz tega člena ni mogoče odpraviti razloga kršitve z zahtevami iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona, začne agencija postopek preizkusa pogojev za certifikat.

2. Pododdelek: Certificiranje in imenovanje systemskega operaterja

65. člen (certifikat)

(1) Systemski operater mora biti certificiran.

(2) Certificiran je systemski operater, ki ima certifikat.

(3) V postopku certificiranja agencija ugotavlja, ali vlagatelj zahteve za izdajo certifikata izpolnjuje pogoje za systemskega operaterja iz 58., 59., 61. in 62. člena tega zakona.

66. člen (zahteva za certifikat)

(1) Postopek certificiranja se začne z vložitvijo vloge za izdajo certifikata s strani lastnika prenosnega sistema ali systemskega operaterja. Vloga je popolna, ko se k vlogi predložijo dokazila o izpolnjevanju zahtev iz 58., 59., 61. in 62. člena tega zakona.

(2) Agencija ob prejemu popolne vloge za certificiranje izda potrdilo o prejemu popolne vloge, ki mora vsebovati rok odločitve o zahtevi za certificiranje in informacijo, pod kakšnimi pogoji se uporabi pravna domneva izdaje certifikata.

(3) Agencija mora o zahtevi odločiti v štirih mesecih od prejema popolne vloge. Če agencija do preteka tega roka stranki ne vroči odločitve o zahtevi za certificiranje, se domneva, da je agencija izdala certifikat.

(4) Rok za izdajo odločbe ne teče, če je postopek prekinjen ali če je bilo zadržano izvajanje predpisa, na podlagi katerega mora agencija odločiti.

(5) V postopku certificiranja ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje.

(6) V primeru domneve iz tretjega odstavka tega člena se popolna vloga in potrdilo o prejemu popolne vloge, po preteku roka iz drugega odstavka 67. člena štejeta za izdan certifikat, razen če je agencija izdala zavrnilno odločbo v tem postopku.

(7) Rok za vložitev pravnih sredstev zoper certifikat, ki ima pravno veljavo na podlagi prejšnjega odstavka tega člena, začne teči naslednji dan po preteku roka iz drugega odstavka 67. člena.

(8) Pravna domneva o izdanem certifikatu iz šestega odstavka tega člena se ne uporabi v postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev.

(9) Sistemski operater in podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave morajo agenciji in Evropski komisiji posredovati vse zahtevane informacije, ki jih potrebuje za izvajanje nalog v postopku certificiranja.

(10) V postopku certificiranja mora agencija varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

67. člen (posredovanje Evropski komisiji)

(1) Odločitev agencije ali domnevo o izdaji certifikata iz prejšnjega odstavka tega člena agencija nemudoma posreduje Evropski komisiji, skupaj s podatki, ki se nanašajo na odločitev.

(2) Odločitev agencije ali domneva izdaje certifikata iz drugega odstavka tega člena začeta učinkovati po izdaji mnenja Evropske komisije ali po preteku roka iz prvega odstavka 3. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

68. člen (certificiranje v zvezi s tretjimi državami)

(1) Če certificiranje zahteva lastnik prenosnega sistema ali sistemski operater, ki ga nadzoruje oseba ali osebe iz države ali držav, ki niso članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: tretja država) ali ki je sam iz tretje države oziroma držav, se za postopek certificiranja in preizkus pogojev za certifikat uporabljajo določbe 65., 66., 67. in 69. člena, v kolikor ni drugače določeno. Za tretjo državo šteje tudi država članica Evropske unije, za katero velja odstopanje iz 44. člena Direktive 2009/72/ES.

(2) Agencija o prejemu vloge in o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 15. točke 34. člena tega zakona

nad prenosnim sistemom ali sistemskim operaterjem nemudoma obvesti Evropsko komisijo.

(3) Sistemski operater je dolžan nemudoma obvestiti agencijo o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 15. točke 34. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali sistemskim operaterjem.

(4) V postopku certificiranja po tem členu se ne uporablja domneva izdaje certifikata iz drugega odstavka 66. člena tega zakona.

(5) Vlagatelj zahteve za izdajo certifikata iz prvega odstavka tega člena mora v postopku certificiranja agenciji dokazati, da izpolnjuje pogoje iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona ter, da izdaja certifikata ne bo ogrozila zanesljivosti oskrbe Republike Slovenije, druge države članice Evropske unije in Evropske unije z energijo. Pri tem agencija upošteva:

- pravice in obveznosti Evropske unije v zvezi s to tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz sporazumov, sklenjenih z eno ali več tretjimi državami, katerih podpisnica je Evropska unija, in ki obravnavajo zanesljivost oskrbe z energijo;
- pravice in obveznosti držav članic do te tretje države, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih z njo, če so v skladu s pravom Evropske unije, in
- druge posebne lastnosti primera in zadevne tretje države.

(6) Agencija mora sprejeti osnutek odločitve v štirih mesecih po prejemu vloge in nemudoma seznaniti Evropsko komisijo z njim in z vsemi informacijami v zvezi z njim.

(7) Agencija mora pred sprejetjem odločitve o certificiranju Evropsko komisijo zaprositi za mnenje o tem, ali stranka izpolnjuje prepovedi iz 58., 59., 61. ali 62. člena tega zakona in ali lahko odobritev certificiranja ogrozi zanesljivost oskrbe Evropske unije z energijo.

(8) Agencija izda odločbo v postopku certificiranja po tem členu v dveh mesecih po izteku roka za izdajo mnenja Evropske komisije skladno s šestim odstavkom 11. člena Direktive 2009/72/ES, pri čemer v čim večji meri upošteva mnenje Evropske komisije. Agencija Evropsko komisijo nemudoma seznaniti z odločitvijo in z vsemi informacijami v zvezi z njo.

(9) Agencija lahko zavrne izdajo certifikata, če bi njegova izdaja ogrozila zanesljivost oskrbe Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije z energijo.

(10) Dokončna odločba agencije in mnenje Evropske komisije se objavita skupaj v Uradnem listu Republike Slovenije. Če se dokončna odločba razlikuje od mnenja Evropske komisije, se objavi tudi obrazložitev odločbe agencije.

69. člen
(postopek preizkusa pogojev za certifikat)

(1) Agencija spremlja, ali sistemski operater izpolnjuje zahteve iz člena 58., 59., 61. in 62. člena tega zakona. Agencija po uradni dolžnosti začne postopek preizkusa pogojev za certifikat, če:

- prejme obvestilo sistema operaterja iz drugega odstavka 63. člena tega zakona;
- je seznanjena z načrtovano transakcijo iz tretjega odstavka 63. člena;
- ugotovi, da obstaja utemeljen razlog za domnevo, da je prišlo ali bi lahko prišlo zaradi načrtovane spremembe pravic ali vpliva nad lastniki prenosnega sistema ali sistema operaterja do kršitve zahtev iz 58., 59., 61., ali 62. člena tega zakona, skladno s četrtem odstavkom 64. člena tega zakona;
- tako utemeljeno zahteva Evropska komisija.

(2) V postopku za preizkus pogojev za certifikat se uporabljajo določbe tega zakona o rednem postopku certificiranja, če ni v tem členu ta postopek urejen drugače.

(3) Domneva iz drugega odstavka 66. člena se uporablja v postopku preizkusa pogojev za certifikat le v primeru iz prve in četrte alineje prvega odstavka tega člena. Štirimesečni rok za uveljavitev domneve izdaje certifikata začne teči z dnem, ko agencija prejme obvestilo sistema operaterja ali zahtevo Evropske komisije.

(4) Agencija z odločbo:

- odloči o skladnosti načrtovane transakcije z zahtevami iz členov 58., 59., 61. in 62. tega zakona;
- potrdi certifikat;
- odvzame certifikat.

(5) Odvzem certifikata začne učinkovati z dnem pravnomočnosti odločbe.

70. člen

(imenovanje sistema operaterja)

(1) Če so po dokončnosti odločbe o izdaji certifikata ali po vzpostavitvi domneve iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona, pri določeni pravni ali fizični osebi izpolnjeni pogoji iz prve in druge alineje tretjega odstavka 53. člena tega zakona, jo imenuje vlada na predlog agencije za sistema operaterja s sklepom.

(2) Vlada na predlog agencije na podlagi dokončne odločbe o ugotovitvi neizpolnjevanja pogojev, razveljavi sklep o imenovanju sistema operaterja, če sistemski operater ne izpolnjuje katerega od pogojev za izvajanje dejavnosti sistema operaterja iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona, pa ni mogoče pričakovati, da bo ta pogoj v razumnem času izpolnjen.

(3) Sklep o imenovanju oziroma sklep o razveljavitvi imenovanja se objavi v Uradnem listu Evropske unije in Uradnem listu Republike Slovenije ter posreduje Evropski komisiji.

71. člen

(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti sistema operaterja)

(1) Če kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja in če systemski operater preneha izvajati dejavnost systemskega operaterja in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:

- določi certificiranega systemskega operaterja v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti systemskega operaterja na prenosnem sistemu, na katerega se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanje dejavnosti systemskega operaterja;
- določi pogoje, pod katerimi je lastnik ali so lastniki dolžni dati v uporabo prenosni sistem systemskemu operaterju, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji tega odstavka, ter rok, v katerem je lastnik ali so lastniki to dolžni storiti;
- odloči o drugih vprašanih razmerja med lastnikom ali solastniki prenosnega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti systemskega operaterja.

(2) Operater iz prejšnjega odstavka tega člena opravlja dejavnost systemskega operaterja do prevzema opravljanja dejavnosti s strani drugega systemskega operaterja, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(3) Če lastnik ali lastniki prenosnega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena, ne zagotovijo, da začne dejavnost systemskega operaterja na njihovem prenosnem sistemu izvajati systemski operater, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona, pa je obratovanje tega prenosnega sistema nujno za varno in zanesljivo oskrbo z elektriko v Republiki Sloveniji ali delu njenega ozemlja ali gre za povezovalni vod, predlaga agencija Republiki Sloveniji kot razlastitvenemu upravičencu, začetek postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice.

(4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice v primeru iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

3. oddelek: Zagotavljanje systemskih storitev

72. člen

(naložitev obveznosti sklenitve pogodbe za zagotovitev systemskih storitev)

(1) Kadar systemski operater na trgu ne uspe zagotoviti zadostnih systemskih storitev ali če jih ne uspe nabaviti pod konkurenčnimi pogoji, lahko agencija na zahtevo systemskega operaterja brez poseganja v sklenjene pogodbe o dobavi z odločbo naloži enemu ali več proizvajalcem ali odjemalcem elektrike, ki lahko glede na tehnična in ekonomska merila pod najugodnejšimi pogoji ponudijo ustrezne količine systemskih storitev (v nadaljnjem besedilu tega člena: zavezanec), naj nemudoma sklenejo pogodbo za zagotavljanje systemskih storitev s systemskim operaterjem.

(2) Odsotnost konkurenčnih pogojev iz prejšnjega odstavka se ugotavlja zlasti glede na strukturo upoštevne trga, število ponudnikov na trgu, togost ponujenih cen, vstopnih ovir na trg ter glede na druga merila, od katerih je odvisno delovanje učinkovite konkurence.

(3) Z odločbo iz prvega odstavka tega člena agencija na podlagi metodologije iz četrtega odstavka tega člena določi vrsto, ceno in količino sistemskih storitev, čas trajanja pogodbe in rok za sklenitev pogodbe.

(4) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo določanja cen sistemskih storitev. Pri določitvi metodologije agencija izhaja iz stroškov zagotavljanja sistemskih storitev, vključno s primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva, pri čemer upošteva s tem povezana tveganja. Pri tem lahko agencija upošteva tudi cene, ki so za primerljive sistemske storitve na voljo pri sistemskih operaterjih v regiji.

(5) Agencija lahko v postopku izdaje odločbe zahteva od zavezanca podatke, potrebne za odločitev o zahtevi sistemskega operaterja iz prvega odstavka tega člena.

(6) Če je zaradi zanesljive oskrbe z elektriko neogibno potrebno, da se še pred koncem postopka zagotovijo sistemskemu operaterju sistemske storitve, agencija izda začasno odločbo, s katero začasno uredi razmerja v skladu s tem členom. V postopku izdaje začasne odločbe po tem členu se uporabljajo določila Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08 in 8/10; v nadaljnjem besedilu: ZUP), razen določbe drugega odstavka 221. člena ZUP.

(7) Če iz razlogov, ki so na strani zavezanca, ne pride do sklenitve pogodbe, se zavezanca prisili k izpolnitvi obveznosti po izvršljivi odločbi z denarno kaznijo v skladu z ZUP o izvršitvi upravnih odločb s prisilitvijo. Ne glede na določilo tretjega odstavka 298. člena ZUP, prva denarna kazen, ki se izreče za prisilitev, ne sme presegati 100.000 evrov.

(8) Zavezanec, ki ravna v nasprotju z odločbo, s katero mu je bil naložen ukrep po tem členu, je dolžan udeležencem trga z elektriko in sistemskemu operaterju povrniti vso škodo, ki jim je bila s tem povzročena.

(9) Če agencija zavezancu naloži obveznost po tem členu, ima zavezanec pravico od Republike Slovenije zahtevati primerno odškodnino, če mu zaradi izvrševanja ukrepa nastane škoda.

73. člen (nabava rezervne delovne moči)

(1) V obsegu, ki ga terja interes zanesljivega izvajanja sistemskih storitev in ki ga pogojujejo objektivni razlogi tehnične narave, kot na primer tehnične omejitve prenosnega sistema oziroma omejitve čezmejnih povezovalnih vodov, sistemski operater zagotavlja rezervno delovno moč iz razpoložljivih rezervnih zmogljivosti za

proizvodnjo izravnalne energije, ki se nahajajo znotraj regulacijskega območja prenosnega sistema Republike Slovenije.

(2) Kadar na razpisu za nakup rezervne zmogljivosti sodelujejo ponudniki proizvodnih enot lociranih zunaj regulacijskega območja, s katerim upravlja sistemski operater, morajo v postopku oddaje naročila izkazati:

- da imajo v obsegu ponujenih količin sistemskih storitev zagotovljene prenosne čezmejne zmogljivosti na mejah med različnimi regulacijskimi območji,
- da je ponujeni obseg rezervne zmogljivosti namenjen izključno samo za zagotavljanje razpisanih potreb po rezervni delovni moči (prepoved večkratne prodaje istih zmogljivosti različnim naročnikom) in
- da izpolnjujejo minimalne zahteve glede tehnične usposobljenosti za nudenje rezervne delovne moči, ki so opredeljene v sistemskih obratovalnih navodilih.

(3) Sistemski operater prenosnega omrežja mora pred odločitvijo o izbiri kandidata iz prejšnjega odstavka preveriti izpolnjevanje tehnične sposobnosti in druge navedbe v ponudbi. Če ni mogoče na drug način, kot na primer s certifikati o skladnosti tehnične opremljenosti kandidata, ki jih izdajo uradne pooblaščen ustanove, zanesljivo preveriti resničnost podatkov o tehnični sposobnosti iz izbrane ponudbe, se opravi ogled in testiranje proizvodnih zmogljivosti, ki ga opravijo pooblaščen predstavniki sistema operaterja prenosnega omrežja. Če obstaja utemeljen dvom v poštenost ponudbe izbranega ponudnika, sistemski operater prenosnega omrežja zaprosi za informacije o zakupljenih rezervnih zmogljivosti pri drugih naročnikih pristojne operaterje sistema v drugih državah oziroma sistema operaterja prenosnega omrežja iz katerega se nudi rezerva delovne moči.

(4) Če obseg ustreznih rezervnih zmogljivosti iz obstoječih proizvodnih enot ne zadošča za zagotavljanje zadostnega obsega rezervne delovne moči za proizvodnjo izravnalne energije, ki je potrebna za zanesljivo obratovanje sistema, lahko sistemski operater spodbudi vlaganje v manjkajoče rezervne zmogljivosti z dolgoročno pogodbo o zakupu rezervne delovne moči iz nove proizvodne enote.

4. oddelek: Zaupnost podatkov za sistema operaterja in za lastnike prenosnih sistemov

74. člen (obveznost varovanja zaupnosti)

(1) Sistemski operater je dolžan varovati tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, ne glede na to, ali so določeni kot poslovna tajnost.

(2) Sistemski operater je dolžan preprečevati diskriminatorno razkrivanje poslovno koristnih podatkov o svojih dejavnostih, zlasti pa ne sme razkriti poslovno občutljivih podatkov drugim delom podjetja, ki se ne ukvarjajo z dejavnostjo sistema operaterja, razen če in kolikor je to nujno potrebno za izvedbo pravnega posla.

(3) Lastnik prenosnega sistema in v primeru operaterja kombiniranega sistema tudi distribucijski operater ter ostali deli podjetja, ki se ne ukvarjajo z dejavnostjo systemskega operaterja, ne smejo imeti skupnih služb, kot so skupne pravne službe, razen upravnih služb ali služb za informacijsko tehnologijo.

(4) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji in pristojnim organom.

75. člen

(prepoved zlorabe podatkov in dolžnost objave)

(1) Systemski operater pri prodaji ali nabavi elektrike prek povezanih podjetij ne sme zlorabiti poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb v okviru zagotavljanja dostopa do sistema ali pogajanja o njem.

(2) Systemski operater je dolžan objaviti podatke, potrebne za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga. Ta obveznost ne posega v dolžnost varovanja poslovno občutljivih podatkov iz prejšnjega člena.

IV. poglavje: DISTRIBUCIJA

1. oddelek: Gospodarska javna služba dejavnost distribucijskega operaterja

76. člen

(naloge gospodarske javne službe)

(1) Dejavnost distribucijskega operaterja je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Gospodarska javna služba dejavnost distribucijskega operaterja obsega:

1. varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema;
2. razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju:
  - predvidenih potreb uporabnikov sistema,
  - zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema, ter
  - usmeritev iz razvojnega načrta distribucijskega operaterja iz 28. člena tega zakona;
3. zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti distribucijskega sistema, tako da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in prenos energije;
4. zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z elektriko z ustrezno zmogljivostjo in zanesljivostjo omrežja;
5. upravljanje pretokov elektrike v sistemu in zagotavljanje systemskih storitev;
6. zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema in dobaviteljem, da lahko učinkovito sklepajo pogodbe o dobavi in uveljavljajo pravico do priključitve;

7. napovedovanje porabe elektrike ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja in z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih;
8. posredovanje informacij, potrebnih za zagotovitev varnega in učinkovitega obratovanja, usklajenega razvoja in skladnega delovanja povezanih sistemov kateremu koli drugemu operaterju;
9. zagotavljanje kakovosti oskrbe v skladu z minimalni standardi;
10. nakup elektrike za pokritje izgub in sistemskih storitev v distribucijskem sistemu po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.

(3) Pri načrtovanju razvoja distribucijskega sistema distribucijski operater upošteva ukrepe za energetsko učinkovitost oziroma uravnavanje odjema ali porazdeljeno proizvodnjo, s katerimi nadgradnja ali nadomeščanje elektroenergetskih zmogljivosti ne bi bila potrebna.

(4) Distribucijski operater lahko po predhodnem soglasju vlade s pogodbo začasno prenese izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena na drugo fizično ali pravno osebo, ki razpolaga z ustreznimi kadri in tehnično opremo, ki je potrebna za izvajanje prenesenih nalog, in ki v isti osebi ne izvaja dejavnosti dobave ali proizvodnje elektrike. Ta mora distribucijskemu operaterju omogočiti neposreden in stalen dostop do vseh podatkov, ki jih uporablja in jih pridobiva za potrebe izvajanja nalog distribucijskega operaterja.

(5) V primeru prenosa nalog na osebo iz prejšnjega odstavka tega člena lahko v okviru strokovnih nalog za izvrševanje javnih pooblastil distribucijskega operaterja vodijo in odločajo v postopkih iz 145. in 465. člena tega zakona osebe, ki so zaposlene pri tej tretji osebi in izpolnjujejo pogoje za vodenje in odločanje v upravnem postopku.

(6) Distribucijski operater je dolžan kvartalno izvajati nadzor nad izvajanjem prenesenih nalog, fizična ali pravna oseba iz četrtega odstavka tega člena, pa je dolžna distribucijskemu operaterju omogočiti celoten vpogled za potrebe izvajanja nadzora.

(7) Distribucijski operater nabavi elektriko, ki jo potrebuje pri opravljanju dejavnosti, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.

(8) Distribucijski operater ne sme diskriminirati posameznih uporabnikov sistema ali dobaviteljev, zlasti ne v korist svojih povezanih podjetij.

77. člen (financiranje gospodarske javne službe)

Dejavnost distribucijskega operaterja se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za storitve gospodarske javne službe.

78. člen
(območje gospodarske javne službe)

(1) Izvajanje gospodarske javne službe dejavnost distribucijskega operaterja lahko zagotovi država na delu svojega območja ali na celotnem območju države na način, določen z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe.

(2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka tega člena se ne plačuje koncesijska dajatev ali drugo plačilo, ki bi bilo z njo po učinku izenačeno.

79. člen
(pogoji za izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja)

Dejavnost distribucijskega operaterja lahko izvaja oseba, ki od vlade pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe in ki ima v lasti ali najemu distribucijski sistem.

80. člen
(najem distribucijskega sistema in plačilo za izvajanje nalog)

(1) Če distribucijski operater ni lastnik distribucijskega sistema ali njegovega dela, ki ima javni značaj, mora z lastnikom ali drugo osebo, ki z lastnino upravlja ali razpolaga, skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega sistema za opravljanje nalog distribucijskega operaterja po tem zakonu. V pogodbi se zlasti uredi obseg in namen uporabe sistema, višino najemnine oziroma drugega plačila distribucijskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki distribucijskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Agencija nadzira vsebino pogodbe in način njenega izvrševanja z vidika skladnosti s splošnimi akti agencije. Sistem ali del sistema ima javni značaj, če je potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema. Skupni deli, namenjeni napajanju posameznih uporabnikov sistema v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, in priključni vod, ki je v skupnem lastništvu lastnikov takšne stavbe, nimajo javnega značaja.

(2) Pogodbeni stranki s pogodbo ne smeta določiti višje obveznosti plačila najemnine oziroma plačila za izvajanje nalog, ki jih je distribucijski operater na podlagi četrtega odstavka 76. člena prenesel na najemodajalca, kot jo določi agencija z odločbo o regulativnem okviru v skladu s 121. členom tega zakona. Določila pogodbe, ki so v nasprotju s to pogodbo, so nična, namesto njih pa se za obveznosti strank glede plačila najemnine oziroma storitev uporablja odločba agencije o regulativnem okviru.

(3) Če distribucijski operater z lastnikom ali drugo osebo, ki upravlja sistem ali njegov del oziroma razpolaga z njima, ne doseže soglasja o sklenitvi najemne pogodbe v treh mesecih po tem, ko je operater ugotovil obstoj takega sistema ali dela sistema in o tem obvestil agencijo in lastnika, agencija na zahtevo distribucijskega operaterja naloži lastniku ali drugi osebi, ki upravlja lastnino oziroma razpolaga z njo (v nadaljnjem besedilu tega člena: zavezanec), dolžnost oddati sistem ali njegov del v

uporabo distribucijskemu operaterju. Sestavni del odločbe je tudi seznam objektov, naprav in drugih sredstev, na katere se ta ukrep nanaša.

(4) Distribucijski operater mora v zahtevi za naložitev obveznosti iz prejšnjega odstavka natančno opredeliti objekte, naprave in druga sredstva, na katere se obveznost nanaša, z navedbo enoličnih identifikacijskih znakov, ki se uporabljajo v prometu s temi sredstvi. Če teh sredstev ni mogoče ugotoviti z ogledom kraja ali na drug način, ki ne posega v pravice zavezanca, lahko agencija v postopku ugotavljanja po pridobitvi odločbe sodišča mimo volje zavezanca vstopi v prostore in objekte, na zemljišča ter k opremi in napravam zavezanca. Stroške vstopa in morebitno škodo, ki pri tem neizogibno nastane, nosi zavezanec.

(5) Če so sredstva v prostorih oziroma na zemljiščih, ki ne pripadajo zavezancu, mora lastnik ali posestnik teh prostorov oziroma zemljišč dovoliti ogled distribucijskemu operaterju, če so tam stvari zavezanca, ki so predmet postopka iz tretjega odstavka tega člena. Če oseba ne dovoli ogleda, se zoper njo in na njene stroške po pridobitvi odločbe sodišča lahko ogled opravi tudi mimo njene volje.

(6) Če distribucijski operater ob vložitvi zahteve iz tretjega odstavka tega člena nima na razpolago ustreznega števila kadrov, s katerimi lahko prevzame v uporabo sistem ali njegov del, ali če je to iz dejanskih razlogov neizvedljivo, agencija na njegovo zahtevo naloži obveznost lastniku ali drugi osebi, ki upravlja lastnino oziroma z njo razpolaga in ki je do vložitve zahteve opravljal storitve v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema, ki so potrebne za izvajanje gospodarske javne službe, da te storitve še naprej opravlja pod pogoji in na način, kot jih določi agencija v odločbi, če je to nujno potrebno za nemoteno in varno obratovanje sistema. Agencija v tem primeru z odločbo opredeli vrsto teh storitev in pogoje njihovega izvajanja.

(7) Če zavezanec ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, s katero so mu bili naloženi ukrepi po tem členu, se zavezanca prisili k izpolnitvi obveznosti z denarno kaznijo v skladu s pravili ZUP o izvršitvi upravnih odločb s prisilitvijo. Ne glede na določilo tretjega odstavka 298. člena ZUP, prva denarna kazen, ki se izreče za prisilitev, ne sme presegati 50.000 evrov.

(8) Zavezanec, ki ravna v nasprotju z odločbo, s katero so mu bili naloženi ukrepi po tem členu, je dolžan uporabnikom sistema, dobaviteljem in distribucijskemu operaterju povrniti vso škodo, ki jim je bila s tem povzročena.

(9) Zavezancu, ki so mu bile naložene obveznosti po tem členu, pripada pravica do plačila za uporabo njegovega sistema v višini najemnine, ki jo določi agencija z odločbo o regulativnem okviru oziroma odločbo iz tretjega odstavka tega člena. Enako velja tudi za plačilo storitev v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem, ki se nanašajo na opravljanje nalog distribucijskega operaterja, pri čemer lahko plačilo določi agencija tudi v odločbi iz šestega odstavka tega člena.

(10) Ukrep agencije iz tretjega odstavka tega člena traja do sklenitve najemne ali druge potrebne pogodbe, pravnomočnega dokončanja razlastitvenega postopka iz četrtega odstavka 81. člena tega zakona ali dokler distribucijski operater ne zgradi

svojega sistema, na katerega priključi vse uporabnike sistema na zadevnem območju.

81. člen

(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema)

(1) Če kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja iz 79. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja ali če distribucijski operater preneha izvajati dejavnosti distribucijskega operaterja in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:

- določi distribucijskega operaterja v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti distribucijskega operaterja na distribucijskem sistemu, operaterja na katerega operaterja se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanja dejavnosti sistemskega operaterja;
- določi pogoje, pod katerimi je lastnik ali so lastniki dolžni dati v uporabo distribucijski sistem distribucijskemu operaterju, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji tega odstavka, ter rok, v katerem so dolžni to storiti;
- odloči o drugih vprašanih razmerja med lastnikom ali solastniki distribucijskega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti distribucijskega operaterja.

(2) Operater iz prve alineje prejšnjega odstavka opravlja dejavnosti distribucijskega operaterja do takrat, ko prevzame distribucijski operater, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 79. člena tega zakona.

(3) Če lastnik ali solastniki distribucijskega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena ne zagotovijo, da začne dejavnost distribucijskega operaterja na njihovem distribucijskem sistemu izvajati distribucijski operater, ki izpolnjuje pogoje iz 79. člena tega zakona, lahko država kot razlastitveni upravičenec začne postopek razlastitve ali omejitve lastninske pravice.

(4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice v primeru iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

2. oddelek: Ločevanje distribucijskih operaterjev

82. člen

(funkcionalna ločitev)

(1) Če je distribucijski operater sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo glede pravne oblike, organizacije, sprejemanja odločitev in informacijskega sistema.

(2) Ta zahteva ne predstavlja obveznosti po lastniškem ločevanju nad sredstvi distribucijskega sistema od vertikalno integriranega podjetja.

(3) Določbe tega in 83. člena se ne uporabljajo za distribucijskega operaterja, ki ima manj kot 1000 priključenih odjemalcev.

83. člen (zahteve glede ločitve dejavnosti)

(1) Dejavnost distribucijskega operaterja mora distribucijski operater izvajati v ločeni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.

(2) Če je distribucijski operater sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti poleg zahteve iz prejšnjega odstavka tega člena neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, tudi glede organizacije in sprejemanja odločitev. V ta namen mora zagotoviti izvajanje najmanj naslednjih ukrepov:

- a) osebe, ki so odgovorne za upravljanje distribucijskega operaterja, ne smejo sodelovati v organih integriranega elektroenergetskega podjetja, ki so posredno ali neposredno odgovorni za tekoče operacije proizvodnje, prenosa in dobave električne energije;
- b) poklicni interesi oseb, pristojnih za upravljanje distribucijskega operaterja, se upoštevajo na način, ki zagotavlja njihovo sposobnost za neodvisno delovanje;
- c) distribucijski operater mora imeti, neodvisno od integriranega elektroenergetskega podjetja, dejanske pravice sprejemanja odločitev glede sredstev, ki so potrebna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja.

(3) Za izpolnjevanje nalog iz točke (c) prejšnjega odstavka mora imeti distribucijski operater na voljo tudi potrebne človeške, tehnične, finančne in fizične vire. Matično podjetje potrjuje letni finančni načrt ali drug enakovreden instrument distribucijskega operaterja, določa omejitve zadolževanja distribucijskega operaterja kot hčerinskega podjetja ter ohranja pravice do ekonomskega nadzora in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju. Matično podjetje ne sme dajati navodil v zvezi z vsakodnevnim poslovanjem ali s posameznimi odločitvami o gradnji ali nadgradnji distribucijskih vodov, ki ne presegajo omejitev v potrjenem finančnem načrtu ali v drugem enakovrednem instrumentu.

(4) Distribucijski operater mora oblikovati program za doseganje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in zagotavlja ustrezen nadzor nad izvajanjem programa. Program za doseganje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev tega cilja. K programu za doseganje skladnosti mora distribucijski operater pred začetkom njegove veljavnosti pridobiti soglasje agencije.

(5) Distribucijski operater mora imeti nadzornika za skladnost, ki mora biti popolnoma neodvisen od distribucijskega operaterja in mora imeti dostop do vseh informacij distribucijskega operaterja in morebitnih povezanih podjetij, ki jih potrebuje za izpolnjevanje svojih nalog. Ukrepi za zagotovitev neodvisnosti nadzornika za skladnost in učinkovitosti njegovega nadzora morajo biti določeni v programu za doseganje skladnosti.

(6) Oseba ali organ, ki je odgovoren za nadzor nad programom za doseganje skladnosti, pošlje agenciji letno poročilo o sprejetih ukrepih, ki se objavi.

84. člen
(preprečevanje izkrivljanja konkurence)

(1) Če je distribucijski operater del vertikalno integriranega podjetja, mora agencija spremljati dejavnosti distribucijskega operaterja, da vertikalne integracije ne izrablja za izkrivljanje konkurence.

(2) Vertikalno integrirani distribucijski operaterji ne smejo z dejavnostmi na področju komuniciranja in trženja blagovne znamke ustvarjati zmede v zvezi z ločeno identiteto dela vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja z dobavo.

3. oddelek: Zaupnost podatkov za distribucijskega operaterja

85. člen
(zahteve glede zaupnosti podatkov)

(1) Distribucijski operater je dolžan varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, in preprečiti, da bi se poslovno koristni podatki o njegovih dejavnostih razkrili, tako da bi povzročali diskriminacijo uporabnikov distribucijskega sistema.

(2) Distribucijski operater v zvezi s prodajo ali nabavo elektrike prek povezanih podjetij ne sme zlorabljati poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb, pri izvajanju dejavnosti distribucijskega operaterja.

(3) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji in pristojnim organom.

4. oddelek: Operater kombiniranega sistema

86. člen
(operater kombiniranega sistema)

Ne glede na 82. člen tega zakona, lahko ista pravna ali fizična oseba hkrati opravlja dejavnost systemskega operaterja in dejavnost distribucijskega operaterja, če deluje v skladu z 58., 59., 61. in 62. členom tega zakona.

5. oddelek: Zaprti distribucijski sistemi

87. člen
(splošna določba)

Distribucija električne energije znotraj malih in zaprtih sistemov za distribucijo električne energije, ki v skladu s tem zakonom pridobijo status zaprtega distribucijskega sistema, se ne opravlja kot gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema iz 76. člena tega zakona.

88. člen

(pogoji za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Sistem za distribucijo elektrike, ki je s skupnim odjemnim mestom priključen neposredno na prenosni sistem in je namenjen distribuciji elektrike na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve, in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjskih odjemalcev, pridobi status zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije, če:

- so iz posebnih tehničnih ali varnostnih razlogov operacije ali proizvodni procesi končnih odjemalcev tega sistema integrirani, ali
- sistem distribuira elektriko predvsem lastniku ali operaterju sistema ali njegovim povezanim podjetjem. Ta pogoj je izpolnjen, če vsaj 80 % vsote letno porabljene in proizvedene energije odpade na lastnika sistema in njegova povezana podjetja.

(2) Če sistem za distribucijo elektrike iz prejšnjega odstavka tega člena postransko uporablja majhno število gospodinjskih odjemalcev, ki so v zaposlitvenem ali drugačnem razmerju z lastnikom tega omrežja, to ne onemogoča pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema.

89. člen

(dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Agencija izda dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema na podlagi zahteve lastnika tega sistema ali druge osebe, ki bo upravljala zaprt distribucijski sistem (v nadaljevanju: operater zaprtega distribucijskega sistema).

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda za obdobje 10 let.

(3) Dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema mora poleg sestavin, ki so z zakonom o splošnem upravnem postopku predpisane za pisne odločbe, v izreku vsebovati tudi opredelitev zaokroženega geografskega območja, ki je jasno ločeno od preostalega območja.

(4) V postopku izdaje dovoljenja se lahko distribucijski operater, ki opravlja to dejavnost na geografskem območju, kjer se nahaja zaprt distribucijski sistem kot stranski udeleženec udeležuje postopka.

(5) Agencija na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema podaljša dovoljenje vsakokrat za 10 let, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema.

90. člen
(posledice pridobitve statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema mora operaterju zaprtega distribucijskega sistema pod pogoji iz tega zakona omogočiti dostop do prenosnega sistema skladno s tem zakonom.

(2) Operater zaprtega distribucijskega sistema ima enake pravice in obveznosti ter odgovornosti, kot jih ima po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih distribucijski operater, razen izjem, ki jih z odločbo odobri agencija skladno s 91. členom tega zakona.

(3) Pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema ni ovira, da se končnemu odjemalcu, ki se nahaja na geografsko zaokroženem območju, na njegovo zahtevo skladno s tem zakonom omogoči dostop do distribucijskega sistema ali do prenosnega sistema.

91. člen
(izjeme operaterja zaprtega distribucijskega sistema)

Operater zaprtega distribucijskega sistema ima enake pravice in obveznosti ter odgovornosti, kot jih ima po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih distribucijski operater, razen izjem, ki jih, skladno s tem zakonom, odobri agencija:

- operaterju zaprtega distribucijskega sistema ni potrebno kupovati električne energije, ki jo rabi za pokritje izgub energije in rezervne zmogljivosti v svojem sistemu, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih;
- agencija ne določa omrežnine na področju zaprtega distribucijskega sistema vnaprej. Omrežnino potrjuje agencija na podlagi zahteve uporabnika zaprtega distribucijskega sistema. Agencija v splošnem aktu določi kriterije za potrjevanje omrežnine v zaprtih distribucijskih sistemih, pri tem pa mora uporabljati metodologijo iz akta o metodologiji iz 114. člena tega zakona.

92. člen
(prenos dovoljenja na drugo osebo)

(1) Operater zaprtega distribucijskega sistema lahko prenese dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema na novega operaterja zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda na zahtevo prenosnika ali prevzemnika dovoljenja, v kateri mora biti izkazano, da:

- prevzemnik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti operaterja zaprtega distribucijskega sistema;
- sta prenosnik in prevzemnik uredila vsa razmerja z odjemalci v zvezi s prenosom dovoljenja,
- je prevzemnik lastnik zaprtega distribucijskega sistema.

93. člen

(razlogi za odvzem statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Agencija z odločbo odvzame status zaprtega distribucijskega sistema na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema, distribucijskega operaterja, ali po uradni dolžnosti, če niso več izpolnjeni pogoji za status zaprtega distribucijskega sistema iz tega zakona.

(2) Operater zaprtega distribucijskega sistema mora vsako spremembo izpolnjevanja pogojev iz 88. člena tega zakona nemudoma sporočiti agenciji.

94. člen

(posledice prenehanja statusa zaprtega distribucijskega sistema)

Po prenehanju dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema, ali v primeru, če je bila zahteva za podaljšanje pravnomočno zavrnjena, ali po pravnomočnosti odločbe o odvzemu statusa zaprtega distribucijskega sistema, se za ureditev razmerij med lastnikom zaprtega distribucijskega sistema in operaterjem distribucijskega sistema, na območju katerega se nahaja zaprt distribucijski sistem, uporabijo določbe iz 80. člena tega zakona.

V. poglavje: DEJAVNOST OPERATERJA TRGA Z ELEKTRIKO

95. člen

(gospodarska javna služba)

(1) Dejavnost operaterja trga z elektriko je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Gospodarska javna služba dejavnost operaterja trga z elektriko obsega:

- upravljanje bilančne sheme trga z elektriko;
- evidentiranje pogodb o članstvu v bilančni shemi, obratovalnih napovedi in zaprtih pogodb;
- izvajanje izravnalnega trga z elektriko;
- izvajanje dejavnosti centra za podpore iz 375. člena tega zakona;
- izvajanje bilančnega obračuna;
- izvajanje obračuna in poravnave poslov, povezanih z nalogami iz prejšnjih alinej;
- zbiranje, analiza in objava podatkov z namenom zagotavljanja preglednosti delovanja trga z elektriko.

(3) Operater trga mora svoje dejavnosti opravljati tako, da omogoča pošteno, nediskriminatorno in pregledno delovanje trga.

(4) Operater trga za izvajanje gospodarske javne službe po javnem pooblastilu izdaja naslednje predpise:

- pravila za delovanje trga z elektriko, za katera mora pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje agencije;
- pravila za izvajanje izravnalnega trga z elektriko, ki jih izda po predhodnem usklajevanju s sistemskim operaterjem in za katera mora pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje agencije;
- pravila za delovanje centra za podpore, za katera mora pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje vlade.

(5) Kadar terjatve oseb v okviru izvajanja dejavnosti iz drugega odstavka tega člena preidejo na operaterja trga in slednji prevzame denarne obveznosti teh oseb zaradi pobotanja vzajemnih denarnih terjatev in obveznosti, se v stečajnem postopku nad temi osebami ne uporabljajo določbe predpisa, ki ureja stečajni postopek o nedovoljenosti pobota terjatev ob začetku stečajnega postopka in prepovedi pobota terjatev stečajnega dolžnika, nastalih po začetku stečajnega postopka.

(6) Prejšnji odstavek tega člena se uporablja tudi za terjatve oseb, ki v okviru izvajanja dejavnosti energetske borze in kliringa borznih poslov preidejo na izvajalca te dejavnosti in slednji prevzame denarne obveznosti teh oseb zaradi pobotanja vzajemnih denarnih terjatev in obveznosti.

(7) Izvajalci energetskih dejavnosti so operaterju trga dolžni omogočiti sproten in neomejen dostop do podatkov, ki jih operater trga potrebuje za izvajanje nalog v okviru gospodarske javne službe operaterja trga. Vrste podatkov in način dostopa se uredijo s predpisi iz četrtega odstavka tega člena.

96. člen (financiranje gospodarske javne službe)

(1) Dejavnost operaterja trga z elektriko se financira iz:

- prispevka za delovanje operaterja trga;
- plačil članov bilančne sheme za evidentiranje zaprtih pogodb;
- dela prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji elektrike v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, ki se določi na podlagi sedmega odstavka 377. člena tega zakona;
- iz drugih plačil uporabnikov za uporabo storitev gospodarske javne službe.

(2) Prispevek za delovanje operaterja trga je namenjen pokrivanju stroškov operaterja trga, ki se nanašajo na opravljanje nalog gospodarske javne službe. Prispevek plačujejo končni odjemalci po posameznem odjemnem mestu glede na prevzeto delovno električno energijo (kWh). Končni odjemalec plačuje prispevek kot posebno postavko na mesečnem računu za omrežnino. Oseba, ki prejme prispevek skupaj s plačilom računa, ga mora nemudoma in brezplačno prenesti v korist operaterja trga.

(3) K plačilu za evidentiranje zaprtih pogodb iz druge alineje prvega odstavka tega člena so zavezani člani bilančne sheme, ki v zaprtih pogodbah nastopajo na strani dobave, razen izvajalcev gospodarske javne službe iz 52., 76. in 95. člena tega zakona ter energetske borze. Plačila članov bilančne sheme so odvisna od obsega evidentiranih zaprtih pogodb, brez upoštevanja zaprtih pogodb za uvoz elektrike.

(4) Višino virov financiranja iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena določi vlada ob upoštevanju obsega del posameznih vrst nalog operaterja trga in upravičenih stroškov poslovanja skladno z načeli racionalnosti in učinkovitosti poslovanja. Ob tem vlada upošteva predviden obseg stroškov, ki se razdelijo na posamezne prispevke. Če viri financiranja v posameznem obdobju presežejo stroške, se to upošteva ob naslednji spremembi višine virov.

97. člen
(izključna pravica)

(1) Za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo enemu operaterju trga za celotno območje Republike Slovenije.

(2) Za koncesijo iz prvega odstavka se ne plačuje koncesijska dajatev ali drugo plačilo, ki bi bilo z njo po učinku izenačeno.

98. člen
(način podelitve koncesije)

Glede podelitve koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z električno energijo se uporabljajo predpisi o gospodarskih javnih službah in o javno-zasebnih partnerstvih, če ni s tem zakonom posamezno vprašanje urejeno drugače.

99. člen
(vloge na trgu električne energije)

(1) Udeleženci na trgu poslujejo z elektriko na naslednji način:

- proizvajalec: prodaja v svojem imenu po odprti pogodbi;
- končni odjemalec: kupuje v svojem imenu po odprti pogodbi;
- dobavitelj uporabnikom sistema: prodaja končnim odjemalcem ali kupuje od proizvajalcev po odprti pogodbi;
- trgovec: kupuje in prodaja elektriko po zaprti pogodbi.

(2) Posamezna pravna ali fizična oseba lahko hkrati posluje z elektriko v več različnih vlogah iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Pri operaterju trga se količinsko in terminsko evidentirajo vse sklenjene zaprte pogodbe, potrebne za oskrbo z elektriko na celotnem območju Republike Slovenije, vključno z zaprtimi pogodbami z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti, najmanj enkrat dnevno za naslednji dan.

100. člen
(bilančna shema)

(1) Trg z elektriko je hierarhično urejen v bilančno shemo, v kateri so razmerja med člani bilančne sheme ter vodenje bilanc prilivov in odlivov članov bilančne sheme

enolično določena s pogodbami o članstvu v bilančni shemi. Članstvo v bilančni shemi in njena struktura sta določena z bilančnimi pogodbami in pogodbami o izravnavi, ki so podrobneje urejene s predpisom iz prve alineje četrtega odstavka 95. člena tega zakona.

(2) V bilančno shemo se posamezna fizična ali pravna oseba vključi kot član bilančne sheme le z eno bilančno pogodbo ali eno pogodbo o izravnavi, razen izvajalcev gospodarske javne službe iz 52., 76. in 95. člena tega zakona, ki lahko za potrebe transparentnega in ekonomsko učinkovitejšega izvajanja posameznih nalog iz obsega gospodarske javne službe poleg obvezne ustanovitve lastne bilančne skupine oblikujejo ločene bilančne skupine ali podskupine. S pravili za delovanje trga z elektriko iz prve alineje četrtega odstavka 95. člena tega zakona se lahko določijo posebni statusi članov bilančne sheme, ki izvajajo gospodarsko javno službo po tem zakonu.

(3) Operater trga mora bilančni obračun voditi na način in v rokih, ki ne predstavljajo ovire za pravico končnega odjemalca, da se zamenjava dobavitelja izvede v roku iz drugega odstavka 38. člena tega zakona.

(4) Udeleženci trga, ki želijo aktivno poslovati na trgu in s tem prevzeti odgovornost za izravnavo odstopanj in finančno poravnavo bilančnega obračuna v primeru neizravnane bilance, se morajo uvrstiti v bilančno shemo.

(5) Organizator trga s sklenitvijo bilančne pogodbe z udeležencem trga oziroma na podlagi pogodbe o izravnavi uvrsti v bilančno shemo tistega udeleženca trga, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

(6) Članstvo v bilančni shemi preneha s prenehanjem veljavnosti bilančne pogodbe ali pogodbe o izravnavi.

(7) Za namene upravljanja bilančne sheme, vpisa podatkov o pravnih poslih in drugih razmerjih, ki vplivajo na bilanco prilivov in odlivov članov bilančne sheme, operater trga na podlagi druge alineje drugega odstavka 95. člena tega zakona vzpostavi in vodi evidenco, ki obsega najmanj naslednje podatke o:

- pogodbah o članstvu v bilančni shemi,
- obratovalnih napovedih,
- zaprtih pogodbah ter
- obstoju in uporabi pravic uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

(8) Zaprta pogodba se lahko sklene le med dvema članoma bilančne sheme, razen zaprtih pogodb z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti, kjer je ena izmed strank član bilančne sheme, druga pa udeleženec tujega trga.

(9) Odprta pogodba se lahko sklene le med članom bilančne sheme in pravno ali fizično osebo, ki je upravičena skleniti odprto pogodbo za prevzemno-predajno mesto v Republiki Sloveniji, ki je predmet pogodbe. V odprtih pogodbah in zaprtih pogodbah z uporabo čezmejnih prenosnih zmogljivosti lahko na obeh straneh nastopa ista pravna ali fizična oseba.

(10) Dejanska realizacija prevzemno-predajnega mesta se upošteva v bilanci člana bilančne sheme, ki mu prevzemno-predajno mesto pripada.

101. člen
(vzajemnost)

Operater trga lahko zavrne ali omeji vključitev v bilančno shemo zaradi vzajemnosti. Operater trga lahko odloči, da se ta pravica ne podeli pravni osebi, ustanovljeni v državi, v kateri nimajo vsi odjemalci pravice do proste izbire dobavitelja. Operater trga lahko takemu dobavitelju prepove dobavo tistim odjemalcem v Republiki Sloveniji, ki ne bi mogli kupovati elektrike od dobavitelja po lastni izbiri v državi, v kateri je dobavitelj ustanovljen.

102. člen
(tržni plan in vozni red)

(1) Vsaka zaprta pogodba mora biti evidentirana pri operaterju trga na način, določen s pravili za delovanje trga z električno energijo iz prve alineje četrtega odstavka 95. člena tega zakona. Operater trga na podlagi količin prodane in kupljene elektrike v evidentiranih zaprtih pogodbah izračunava tržni plan članov bilančne sheme, ki je osnova za bilančni obračun.

(2) Obratovalno napoved oddaje ali odjema vsakega prevzemno-predajnega mesta mora odgovorni bilančne skupine, čigar bilančni skupini ali bilančni podskupini oziroma hierarhično nižji bilančni podskupini prevzemno-predajno mesto pripada, dnevno napovedati operaterju trga na način, določen s pravili za delovanje trga z elektriko iz četrtega odstavka 95. člena tega zakona.

(3) Število prevzemno-predajnih mest, ki jih ima lahko član bilančne sheme, ni omejeno.

(4) Operater trga na podlagi evidentiranih zaprtih pogodb in obratovalnih napovedi sestavi okvirni vozni red prenosnega in distribucijskega omrežja. Sistemski operater izdelava končni vozni red tako, da v okvirni vozni red doda rešitve morebitnih tehničnih ovir in sistemskih storitev ter ga takoj posreduje v vednost operaterju trga. Končni vozni red je osnova za obratovanje prenosnega sistema in izvajanje izravnalnega trga.

103. člen
(obvezen izravnalni trg)

Za potrebe učinkovitega in transparentnega delovanja izravnalnega trga so proizvajalci in odjemalci dolžni sodelovati na izravnalnem trgu glede na tehnične parametre njihovih naprav ter druge relevantne lastnosti in okoliščine. Način sodelovanja proizvodnih in porabniških enot na izravnalnem trgu se podrobneje uredi s pravili za izvajanje izravnalnega trga z elektriko iz četrtega odstavka 95. člena tega zakona.

104. člen
(poravnava in presežek bilančnega obračuna)

(1) Operater trga izvaja obračun in finančno poravnavo bilančnega obračuna odgovornih bilančnih skupin.

(2) Presežki prihodkov nad odhodki iz naslova bilančnega obračuna so namenjeni za zavarovanje in kritje tveganj operaterja trga in jih operater trga vodi na posebnem računu. Določitev višine potrebnih sredstev za namene zavarovanja in kritja tveganj operaterja trga se podrobneje uredi s pravili za delovanje trga z elektriko iz četrtega odstavka 95. člena tega zakona.

(3) Sredstva, ki v posameznem koledarskem letu presegajo namene iz prejšnjega odstavka tega člena, agencija razporedi med udeležence bilančnega obračuna glede na dejanske stroške, ki jih je imel v istem letu sistemski operater iz naslova izravnave.

(4) Sistemski operater posreduje operaterju trga podatke o dejanjih izravnave elektroenergetskega sistema Republike Slovenije, iz katerih izvirajo stroški izravnave odstopanj, tako da sta razvidna namen nakupa oziroma prodaje elektrike in izvor oziroma ponor elektrike.

105. člen

(spremljanje restriktivnih pogodbenih praks)

(1) Operater trga spremlja pojave restriktivnih pogodbenih praks, ki lahko velikim poslovnim odjemalcem preprečijo sklenitev pogodb z več kot enim dobaviteljem hkrati ali jih pri tem omejujejo, ter o tem obvešča agencijo in organ pristojen za varstvo konkurence.

(2) Zbrane podatke operater trga posreduje agenciji.

(3) Operater trga mora zagotavljati varstvo poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi pri izvajanju svojih nalog.

VI. poglavje: LOČEVANJE IN PREGLEDNOST RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

106. člen

(revidiranje in objava letnih računovodskih izkazov)

(1) Elektroenergetska podjetja morajo ne glede na lastništvo ali pravno obliko pripraviti, predložiti v revizijo in objaviti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Elektrooperater in najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona, morajo ne glede na velikost pripraviti, revidirati in javno objaviti letne računovodske izkaze in letno poročilo na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, za velike družbe.

(3) Elektrooperater in najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona predložijo agenciji nerevidirano letno poročilo v treh mesecih po preteku koledarskega leta, revidirano letno poročilo in revizorjevo poročilo pa v roku

osem dni od prejema revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta.

(4) Pri reviziji letnih računovodskih izkazov se zlasti preveri upoštevanje zahtev iz 84. člena tega zakona glede izogibanja diskriminaciji in navzkrižnemu subvencioniranju ter zahtev iz četrtega in petega odstavka 118. člena glede izkazovanja ugotovljenih odstopanj od regulativnega okvira.

(5) Elektroenergetska podjetja, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, niso zavezana objavljati letnih računovodskih izkazov, morajo njihovo kopijo hraniti na sedežu, tako da je dostopna javnosti.

107. člen (ločene dejavnosti)

(1) Elektroenergetska podjetja morajo skladno z računovodskimi standardi voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za prenosne in distribucijske dejavnosti, kot bi se to od njih zahtevalo, če bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja.

(2) Če elektroenergetska podjetja opravljajo druge dejavnosti, ki niso prenosne ali distribucijske, morajo tudi za te dejavnosti voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti računovodske izkaze skladno s prvim odstavkom tega člena.

(3) Elektroenergetska podjetja morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom izkazati prihodke in stroške iz najemnine prenosnega ali distribucijskega sistema.

(4) Če opravljajo elektroenergetska podjetja tudi dejavnosti, ki niso elektroenergetske dejavnosti, lahko vodijo zbirne računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti računovodske izkaze za te dejavnosti skladno s prvim odstavkom tega člena.

(5) Za ločene računovodske izkaze iz prvega in drugega odstavka tega člena se štejejo: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz denarnih tokov.

(6) Elektroenergetska podjetja, na katera se nanaša zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti, so dolžna voditi računovodske evidence in izkaze tudi po navedenem zakonu, če to ni v nasprotju s tem zakonom.

108. člen (sodila za razporejanje po dejavnostih in prikaz poslov s povezanimi družbami)

(1) Elektroenergetska podjetja morajo v notranjih aktih opredeliti sodila za razporejanje sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih upoštevajo pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov za energetske dejavnosti.

(2) Za določanje sodil iz prejšnjega odstavka tega člena se uporabljajo določbe zakona, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti.

(3) Sodila iz prvega odstavka tega člena se lahko spremenijo samo izjemoma, pri čemer morajo biti spremembe utemeljene ter v letnem poročilu pojasnjene.

(4) Elektroenergetska podjetja morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti vse posle, opravljene s povezanimi podjetji, katerih posamična vrednost presega 100.000 evrov.

(5) Elektroenergetska podjetja morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi za energetske dejavnosti, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkriti tudi sodila iz prvega odstavka tega člena. Ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe mora revizor letno revidirati in o tem podati posebno poročilo.

(6) Agencija nadzira primernost in izvajanje sodil skladno z določbami tega zakona o nadzoru.

109. člen (pravica do vpogleda v računovodske izkaze)

(1) Agencija ima pravico do vpogleda v računovodske izkaze elektroenergetskih podjetij, vodenih skladno s 106., 107. in 108. členom tega zakona, kolikor je to potrebno za opravljanje njenih nalog.

(2) Če elektroenergetsko podjetje ne omogoči vpogleda v svoje računovodske izkaze, opravi agencija vpogled po določbah tega zakona o nadzoru agencije.

(3) Agencija je dolžna varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi z vpogledom v računovodske izkaze. Ta določba ne preprečuje agenciji, da posreduje podatke pristojnemu državnemu organu, organu lokalne skupnosti ali nosilcu javnih pooblastil, če jih ta v skladu z zakonom potrebuje za izvrševanje svojih pristojnosti.

VII. poglavje: DOSTOP DO SISTEMA

1. oddelek: Organiziranje dostopa do sistema

1. pododdelek: Splošne določbe o dostopu do sistema

110. člen
(načelo reguliranega dostopa do sistema)

- (1) Oskrba z elektriko se izvaja po načelu reguliranega dostopa tretje strani do sistema. Uporabniki sistema plačujejo stroške sistema na podlagi tarifnih postavk, predhodno objavljenih skladno z določbo 136. člena tega zakona.
- (2) Osebe, ki želijo postati uporabniki sistema in elektrooperaterji, imajo pravico do priključitve na sistem, skladno z merili v sistemskih obratovalnih navodilih.
- (3) Elektrooperater vsakemu uporabniku sistema ali elektrooperaterju v soglasju za priključitev na sistem iz 145. člena tega zakona določi obseg pravice do uporabe sistema, tako da določi največjo priključno moč ali drugo obratovalno omejitev.
- (4) Pred pričetkom oddaje elektrike v sistem ali odjema elektrike iz sistema oziroma pred priključitvijo na sistem skleneta elektrooperater in uporabnik sistema pogodbo o uporabi sistema v okviru omejitev iz prejšnjega odstavka tega člena. Elektrooperater mora pred sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema obvestiti uporabnika sistema o pravicah in obveznostih izbire dobavitelja in seznaniti končnega odjemalca s seznamom dobaviteljev končnim odjemalcem.
- (5) Pred priključitvijo na sistem mora uporabnik sistema skleniti tudi pogodbo o dobavi.

111. člen
(zavrnitev priključitve)

- (1) Elektrooperater lahko zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve uporabnika sistema zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali če bi mu povečan odjem oziroma oddaja energije onemogočil izvajanje obveznosti javne službe iz 35. člena tega zakona.
- (2) Razloge za zavrnitev priključitve ali zavrnitev zmanjšanja obratovalne omejitve mora elektrooperater ustrezno utemeljiti na podlagi objektivnih ter tehnično in ekonomsko upravičenih meril in te razloge nemudoma pisno sporočiti osebi, ki zahteva priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve. Zavrjnjeni osebi mora operater omogočiti tudi vpogled v vso dokumentacijo, ki je povezana z zavrnitvijo.
- (3) O sporih v zvezi s priključitvijo ali zmanjšanjem obratovalne omejitve odloča agencija po postopku iz 413. do 418. člena tega zakona.
- (4) Elektrooperater, ki zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav, je dolžan na zahtevo zavrjnene osebe izvesti potrebne razširitve sistema, če je to gospodarno ali če je ta oseba, lahko tudi skupaj z drugimi osebami, pripravljena plačati stroške razširitve.
- (5) Če po pogajanjih med elektrooperaterjem in osebo iz prejšnjega odstavka tega člena ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti sistema, odloči o tem

na zahtevo te osebe agencija po postopku iz 413. do 418. člena tega zakona ter določi pogoje povečanja zmogljivosti sistema ali zavrne zahtevo.

2. pododdelek: Pogodba o uporabi sistema in dobavi elektrike
končnim odjemalcem

112. člen
(pogodba o uporabi sistema)

(1) Če elektrooperater zahteve za priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve ne zavrne v skladu s prejšnjim členom tega zakona, mora uporabniku sistema zagotoviti uporabo prenosnega ali distribucijskega sistema s sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema, na podlagi katere se uporabnik zavezuje plačevati omrežnino, elektrooperater pa se zaveže uporabniku omogočiti oddajo elektrike v sistem oziroma odjem elektrike iz sistema v okviru postavljene obratovalne omejitve. Če se spremenijo obratovalne omejitve prevzemno-predajnega mesta skladno s 145. členom tega zakona, je to razlog za spremembo pogodbe o uporabi sistema.

(2) Uporabnik sistema lahko pogodbo o uporabi distribucijskega sistema z distribucijskim operaterjem sklene sam ali pa jo po njegovem pooblastilu zanj sklene dobavitelj, ki mu dobavlja elektriko.

(3) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 145. člena tega zakona, mora za sklenitev pogodbe o uporabi sistema pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da uporablja njegovo prevzemno-predajno mesto.

(4) Obveznost plačevanja omrežnine za posamezno prevzemno-predajno mesto lahko namesto ali poleg uporabnika sistema in v dogovoru z njim prevzame dobavitelj, tako da uporabniku izstavi enotni račun. Elektrooperater ima pravico zavrniti sklenitev pogodbe z dobaviteljem o plačevanju omrežnine, če dobavitelj na zahtevo elektrooperaterja ne priskrbi ustreznega zavarovanja za prevzete obveznosti.

(5) Podrobnejša pravila o sklepanju in izvajanju pogodb o uporabi sistema ter načinu plačevanja omrežnine določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih.

113. člen
(pogodba o dobavi)

(1) Dobavitelj in uporabnik sistema skleneta pogodbo o dobavi elektrike, ki določa bilančno pripadnost posameznega prevzemno-predajnega mesta uporabnika (v nadaljnjem besedilu: odprta pogodba).

(2) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 145. člena tega zakona, mora za sklenitev pogodbe o dobavi pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje

uporabniku sistema, da odjema elektriko preko njegovega prevzemno-predajnega mesta.

(3) Z uporabnikom sistema lahko odprto pogodbo sklene samo dobavitelj, ki je član bilančne sheme.

(4) Uporabnik sistema mora imeti za posamezno prevzemno-predajno mesto sklenjeno odprto pogodbo o dobavi.

(5) Za posamezno prevzemno-predajno mesto na distribucijskem sistemu je istočasno lahko sklenjena samo ena odprta pogodba z enim dobaviteljem. Za prevzemno-predajno mesto s priključno močjo, višjo od 40 MW, lahko uporabniki sistema istočasno sklenejo odprto pogodbo z več dobavitelji. V tem primeru je bilančna pripadnost vnaprej porazdeljena med dobavitelje.

(6) Evidenco prevzemno-predajnih mest in njihove bilančne pripadnosti vodijo elektrooperaterji, ki morajo zagotoviti dostop do podatkov iz evidence operaterju trga in agenciji.

(7) Podrobnejša pravila o evidentiranju odprtih pogodb določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 142. člena tega zakona.

2. oddelek: Omrežnina za prenosni in distribucijski sistem

1. pododdelek: Regulativni okvir

114. člen

(metodologija za določitev regulativnega okvira)

(1) Uporabnik sistema je dolžan za uporabo sistema elektrike plačati omrežnino, ki je eden izmed virov, namenjenih pokrivanju upravičenih stroškov elektrooperaterjev. Upravičene stroške elektrooperaterjev, omrežnino in druge vire za pokrivanje teh stroškov določi agencija v regulativnem okviru.

(2) Agencija s splošnim aktom predpiše metodologijo za določitev regulativnega okvira na način, ki spodbuja učinkovitost elektrooperaterjev in uporabe sistema. Agencija pri določitvi metodologije izhaja iz metode reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin elektrooperaterja, ki operaterju zagotavlja pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom.

(3) Agencija s splošnim aktom iz drugega odstavka tega člena podrobneje predpiše:

- trajanje regulativnega obdobja,
- vrste elementov regulativnega okvira,
- kriterije za določitev posameznih elementov regulativnega okvira,
- način izračunavanja posameznih elementov regulativnega okvira,
- vrste upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, kriterije za njihovo ugotavljanje in način njihovega določanja,
- pravila in način ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira ter način upoštevanja ugotovljenih odstopanj,

- parametre posameznih dimenzij kakovosti, njihove referenčne vrednosti ter načine in standarde njihovega izračunavanja,
- pravila za izračunavanje vpliva kakovosti na upravičene stroške,
- minimalne standarde kakovosti različnih storitev elektrooperaterjev in
- višino nadomestila ter način in roke za plačilo nadomestila iz tretjega odstavka 128. člena tega zakona.

115. člen
(določitev regulativnega okvira)

(1) Agencija določi regulativni okvir z odločbo, v kateri vrednostno opredeli načrtovane upravičene stroške elektrooperaterja po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovane omrežnine, načrtovane druge prihodke iz izvajanja dejavnosti elektrooperaterja, presežke ali primanjkljaje omrežnin iz preteklih let. Če je regulativno obdobje daljše od enega leta, regulativni okvir, z namenom preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnine po posameznih letih regulativnega obdobja, lahko določa tudi izravnavo tarifnih postavk.

(2) Agencija določi vrednosti regulativnega okvira tako, da omrežnina skupaj z drugimi prihodki iz opravljanja dejavnosti elektrooperaterja in upošteva ugotovljeni kumulativni presežek oziroma primanjkljaj omrežnin elektrooperaterja iz preteklih let pokrije načrtovane upravičene stroške elektrooperaterja, kot jih določi agencija, upošteva vse predvidene okoliščine stroškovno učinkovitega poslovanja elektrooperaterja.

(3) Pri določitvi regulativnega okvira se drugi prihodki iz upravljanja prezasedenosti, po predhodni napovedi systemskega operaterja, upoštevajo v tistem letu regulativnega obdobja, ko se načrtujejo upravičeni stroški iz namenov, določenih v šestem odstavku 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009 ter skladno s smernicami iz Priloge 1 Uredbe (ES) št. 714/2009, in se v regulativnem okviru razkrijejo ločeno.

(4) Systemski operater ločeno spremlja zneske prihodkov iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih zmogljivosti, ki začasno še ne bodo porabljeni za enega od namenov, določenih v šestem odstavku 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009, za katere upravičeni stroški še ne bodo nastali, vključno z zneski na ločenem računu po tretjem pododstavku šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009, ki se do nastanka upravičenih stroškov spremljajo zunaj regulativnega okvira.

(5) Systemski operater pred začetkom novega regulativnega obdobja zagotovi in agenciji napove:

- ločene podatke o načrtovanih prihodkih iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov po posameznih letih regulativnega obdobja;
- zneske prihodkov iz upravljanja prezasedenosti, ki še niso bili vključeni v pretekle regulativne okvire skladno s prejšnjim odstavkom, vključno z zneskom začasno neporabljenih prihodkov iz preteklih let iz ločenega računa po tretjem pododstavku šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
- zneske odstopanj od regulativnega okvira iz 118. člena tega zakona, ki se nanašajo na področje upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov;

- ločene podatke o namenih porabe prihodkov od prve do tretje alineje tega odstavka za namene iz šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009 in o zneskih načrtovanih upravičenih stroškov za te namene po posameznih letih regulativnega obdobja.

(6) Agencija pri določitvi regulativnega okvira, pod pogoji iz Uredbe (ES) št. 714/2009, odobri namensko porabo prihodkov iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov za pokrivanje omrežnine po drugem pododstavku šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009, če sistemski operater izkaže, da prihodkov iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov ni mogoče učinkovito uporabiti za namene iz točk a) in b) šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

(7) Agencija pri določitvi regulativnega okvira ločeno razkrije prihodke iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov, vključno z neporabljenimi prihodki iz upravljanja prezasedenosti zaradi odstopanj od regulativnega okvira in z začasno neporabljenimi prihodki iz preteklih let na ločenem računu po tretjem pododstavku šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009, ter upravičene stroške po namenih iz šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

(8) Za posameznega elektrooperaterja določi agencija regulativni okvir z odločbo, ki jo izda elektrooperaterju najkasneje do 15. novembra v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša (v nadaljnjem besedilu: odločba o regulativnem okviru). Za operaterja distribucijskega sistema se lahko regulativni okvir razdeli na posamezna območja distribucijskega sistema.

(9) Odločbo o regulativnem okviru izda agencija po uradni dolžnosti. Najkasneje do 15. septembra v letu pred prvim letom naslednjega regulativnega obdobja agencija uvede postopek odločanja o regulativnem okviru s sklepom, v katerem določi elektrooperaterju, katere podatke mora v določenem roku poslati agenciji za odločanje v postopku, vključno z naložbenim načrtom iz 116. člena tega zakona.

116. člen (naložbeni načrt elektrooperaterja)

(1) Zaradi določitve regulativnega okvira pripravi elektrooperater naložbeni načrt in ga predloži agenciji do 31. januarja v letu, v katerem agencija odloča o regulativnem okviru. V naložbenem načrtu elektrooperater finančno ovrednoti naložbe iz veljavnega desetletnega razvojnega načrta, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju. V naložbenem načrtu sistemski operater posebej razkrije naložbe, ki jih bo financiral iz namenskih prihodkov za upravljanje prezasedenosti čezmejnih vodov po Uredbi (ES) št. 714/2009.

(2) V postopku določitve regulativnega okvira agencija preveri in oceni naložbeni načrt. Navedena ocena je podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov elektrooperaterja v naslednjem regulativnem obdobju. Pri oceni naložbenih načrtov in določitvi upravičenih stroškov elektrooperaterja agencija ni vezana na vrednosti naložb in dinamiko njihove izvedbe iz EKS, drugih načrtov razvoja na področju energetike ali načrtov razvoja elektrooperaterjev.

(3) Če agencija pri oceni naložbenih načrtov ugotovi, da ima upoštevanje vseh naložb iz naložbenega načrta v upravičenih stroških elektrooperaterja prevelik vpliv na omrežnino, lahko upošteva le določene naložbe po prioriteten vrstnem redu, kot so opredeljene v naložbenem načrtu.

(4) Distribucijski operater mora v naložbenem načrtu posebej razkriti investicije, ki so namenjene za ohranjanje obratovalne sposobnosti obstoječe infrastrukture (rekonstrukcije) in investicije v novo infrastrukturo.

(5) Če sistemski operater ne realizira načrtovanih naložb v povečanje povezovalnih zmogljivosti, ki naj bi jih skladno z naložbenim načrtom financiral iz namenskih prihodkov za upravljanje prezasedenosti čezmejnih vodov po Uredbi (ES) št. 714/2009, jih obravnava kot še neporabljene prihodke iz upravljanja prezasedenosti, ki se lahko porabijo le za namene iz šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009 ter njene Priloge 1 oziroma jih agencija uporabi za znižanje omrežnin pri določitvi regulativnega okvira.

(6) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov, v katerem določi vsaj:

- metodološke osnove za ocenjevanje in vrednotenje naložb;
- vrste in obvezno vsebino naložbenih načrtov;
- postopke za pripravo in ocenjevanje naložbene dokumentacije ter odločanje o naložbah;
- minimum meril za ugotavljanje učinkovitosti projektov.

117. člen

(upravičeni stroški elektrooperaterja)

(1) Upravičeni stroški elektrooperaterja za izvajanje dejavnosti elektrooperaterja, se ugotavljajo in določajo za posamezno leto regulativnega obdobja. Kadar elektrooperater poleg storitev dejavnosti elektrooperaterja opravlja tudi druge dejavnosti, mora tem dejavnostim ustrezno pripisati sorazmerni del stroškov.

(2) Upravičeni stroški obsegajo tudi reguliran donos elektrooperaterja.

(3) Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati elektrooperaterja k stroškovno učinkovitemu poslovanju in mu omogočati, da doseže višji realiziran donos od priznanega v regulativnem okviru, če so prihranki pri upravičenih stroških rezultat njegovih prizadevanj za večjo stroškovno učinkovitost. Če elektrooperater posluje s stroški, ki so višji od upravičenih, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.

(4) Pri določitvi upravičenih stroškov agencija upošteva, da mora elektrooperater učinkovitost svojega poslovanja izboljšati za določen faktor, ki ga v splošnem aktu opredeli agencija, upošteva načrtovano splošno produktivnost gospodarstva in učinkovitost elektrooperaterja, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti po strokovnih metodah.

(5) Reguliran donos elektrooperaterja in upravičeni strošek amortizacije se določita na način, da omogočata ekonomsko upravičenost vlaganja v razvoj sistema in sta odvisna od regulirane višine opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi in neopredmetenih sredstev v uporabi v odvisnosti od uporabe sistema, narave dejavnosti elektrooperaterja ter regulirane strukture virov financiranja in učinkovite uporabe sistema. Reguliran donos na sredstva se ne prizna za del vrednosti sredstev v višini brezplačno prevzetih sredstev, pridobljenih s plačili nesorazmernih stroškov za priključitev na sistem, na sredstva v gradnji in izdelavi, sredstva, zgrajena iz sredstev od prezasedenosti, sredstva, zgrajena s sofinanciranjem, brezplačno prevzeta evropska sredstva in druga nepovratna sredstva ter sredstva, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti systemskega operaterja. Za brezplačno prevzeta evropska sredstva se operaterju sistema prizna posebna stimulacija za pridobitev takih sredstev v deležu od njihove višine. Ta stimulacija se vključi v regulativni okvir v letu, ko se sredstva, zgrajena iz teh virov, predajo v uporabo.

118. člen (odstopanja od regulativnega okvira)

(1) Elektrooperater je dolžan ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira za posamezno leto, ki se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnin, in ugotovljena odstopanja razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

(2) Presežek omrežnin je presežek reguliranega letnega prihodka nad dejanskimi letnimi upravičenimi stroški elektrooperaterja. Ugotovi se kot presežek celotnega letnega zneska zaračunanih omrežnin (zmanjšanega za primanjkljaj omrežnin iz preteklih let ali povečanega za presežek omrežnin iz preteklih let) in zneska drugih letnih prihodkov iz dejavnosti elektrooperaterja nad zneskom dejanskih letnih upravičenih stroškov.

(3) Primanjkljaj omrežnin je presežek dejanskih letnih upravičenih stroškov nad reguliranim letnim prihodom elektrooperaterja. Ugotovi se kot presežek dejanskih letnih upravičenih stroškov nad celotnim letnim zneskom omrežnin (povečanim za primanjkljaj omrežnin iz preteklih let ali zmanjšanim za presežek omrežnin iz preteklih let) in drugimi letnimi prihodi iz dejavnosti elektrooperaterja.

(4) Presežek omrežnin je dolžan elektrooperater uporabiti kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost elektrooperaterja naslednjega ali naslednjih let, zato mora presežek omrežnin izkazati kot preplačilo tistega leta regulativnega obdobja za katerega je presežek ugotovljen. Agencija znesek presežka omrežnin upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem regulativnem obdobju kot že zaračunano omrežnino v preteklih obdobjih.

(5) Primanjkljaj omrežnin ima elektrooperater pravico prejeti v naslednjem letu oziroma zaradi preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnin v naslednjih letih kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost elektrooperaterja tistega leta, za katero je primanjkljaj ugotovljen. Primanjkljaj omrežnin elektrooperater izkaže kot terjatev tistega leta regulativnega obdobja, za katerega je primanjkljaj omrežnin ugotovljen, če zanesljivo pričakuje, da bo

primanjkljaj omrežnine zaračunan in plačan v naslednjih obdobjih. Agencija znesek primanjkljaja omrežnin upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem regulativnem ali naslednjih regulativnih obdobjih.

(6) Elektrooperater je dolžan agenciji posredovati izračun presežka oziroma primanjkljaja omrežnin posameznega leta regulativnega obdobja v petnajstih dneh od prejema revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta. Če agencija v postopku ugotavljanja odstopanja ugotovi drugačne presežke oziroma primanjkljaje omrežnin, kot jih je ugotovil elektrooperater, o tem izda posebno odločbo, s katero v skladu z določbami drugega in tretjega odstavka tega člena ugotovi višino presežka oziroma primanjkljaja.

(7) Ne glede na določbo osmega odstavka 115. člena lahko agencija med regulativnim obdobjem izda odločbo, s katero določi nov regulativni okvir za preostala leta regulativnega obdobja, če je zaradi nepričakovanih sprememb v obsegu uporabe sistema ali drugih nepričakovanih okoliščin nastal tolikšen presežek ali primanjkljaj omrežnin, da ga ni mogoče izravnati pri določitvi regulativnega okvira v naslednjem regulativnem obdobju.

(8) Sistemski operater v izračunu odstopanj od regulativnega okvira za posamezno leto ločeno razkrije prihodke in upravičene stroške za področje upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov.

(9) Sistemski operater v letnem poročilu ločeno razkrije tudi letne zneske prejemkov in izdatkov iz plačil za pridobitev pravice do uporabe čezmejne prenosne zmogljivosti skladno z nameni, določenimi v šestem odstavku 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

(10) Agencija preverja dejansko namensko porabo prihodkov iz upravljanja prezasedenosti čezmejnih vodov, pri čemer preveri ter potrdi, ali je skupni dejanski znesek prihodkov od prezasedenosti, ki izhaja iz dodeljevanja čezmejnih vodov, namenjen enemu od namenov iz šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

(11) Določbe o poračunavanju presežka oziroma primanjkljaja omrežnin se uporabljajo tudi v primeru, da dejavnost operaterja na zadevnem sistemu začne izvajati drug izvajalec. Dosedanji izvajalec je dolžan morebitni presežek plačati novemu izvajalcu, morebitni primanjkljaj pa lahko zahteva od novega izvajalca, oboje najkasneje do konca regulativnega obdobja, v katerem se ta primanjkljaj oziroma presežek upoštevata pri določitvi omrežnine.

2. pododdelek: Posebne določbe o določitvi regulativnega okvira, če distribucijski operater ni lastnik pomembnega dela distribucijskega sistema ali če bistvene naloge distribucijskega operaterja izvaja druga oseba

119. člen

(določitev regulativnega okvira na distribucijskem sistemu, ki ga operater nima v lasti)

(1) Če distribucijski operater ni lastnik vsega ali pomembnega dela distribucijskega sistema, na katerem opravlja dejavnost, in najame pomemben del ali celoto distribucijskega sistema od lastnika ali druge pravne ali fizične osebe, ki ga upravlja ali z njim razpolaga (v nadaljnjem besedilu: najemodajalec), oziroma ga uporablja na drugi pravni podlagi, ki ni lastninska pravica, se za določitev regulativnega okvira na takem distribucijskem sistemu, za ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira in za obračunavanje omrežnine poleg določb 114. do 118. in 125. do 128. člena tega zakona, uporabljajo tudi določbe od 119. do 124. člena tega zakona.

(2) Pomemben del distribucijskega sistema iz prejšnjega odstavka tega člena je del sistema, ki izpolnjuje naslednja pogoja:

- da je nanj v koledarskem letu pred letom, v katerem se določi omrežnina za naslednje regulativno obdobje, bilo v katerem koli dnevu priključenih najmanj 1000 končnih odjemalcev in
- da je letno prenesena električna energija po tem omrežju obsegala v koledarskem letu pred letom, v katerem se določi omrežnina za naslednje regulativno obdobje, najmanj 5 odstotkov vse prenesene električne energije po distribucijskem sistemu v Republiki Sloveniji.

(3) Določba prvega odstavka tega člena velja tudi za primer, ko naloge distribucijskega operaterja, vključno s strokovnimi nalogami za izvrševanje javnih pooblastil, izvaja druga pravna ali fizična oseba, na katero je distribucijski operater prenesel opravljanje nalog ali te naloge opravlja na drugi pravni podlagi (v nadaljnjem besedilu: vzdrževalec).

(4) Distribucijski operater mora razmerje z najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena urediti za celotno naslednje regulativno obdobje najkasneje do začetka postopka za določitev regulativnega okvira. Agencija vroči sklep iz devetega odstavka 115. člena tudi najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena, če ob izdaji sklepa razpolaga s podatki, ki jih potrebuje za določitev regulativnega okvira, sicer pridobi te podatke od distribucijskega operaterja in pozove te stranke v postopek po pridobitvi podatkov.

(5) Distribucijski operater razmerij z najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena med regulativnim obdobjem ne sme spreminjati. Če je zaradi razlogov, ki so nastali po začetku regulativnega obdobja, na katere distribucijski operater ni mogel vplivati, treba med regulativnim obdobjem spremeniti razmerja z najemodajalcem in vzdrževalcem iz prvega in tretjega odstavka tega člena, pa to bistveno vpliva na veljavni regulativni okvir, izda agencija novo odločbo o regulativnem okviru s smiselno uporabo sedmega odstavka 118. člena tega zakona.

120. člen (ločeno vodenje računovodskih izkazov)

(1) Najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka prejšnjega člena morajo v poslovnih knjigah zagotavljati ločene računovodske evidence in sestavljati ločene računovodske izkaze skladno s 107. do 109. členom tega zakona, tudi če ne opravljajo energetske dejavnosti s področja električne energije.

(2) Najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka prejšnjega člena v poslovnih knjigah zagotavljajo ločene računovodske evidence in sestavljajo ločene računovodske izkaze od drugih dejavnosti za distribucijski sistem in njegov razvoj ter ločeno za opravljanje nalog.

(3) Pri izdaji odločbe iz osmega odstavka 115. člena tega zakona lahko agencija uporabi drugačna sodila za razporeditev stroškov, odhodkov in prihodkov na različne dejavnosti, če najemodajalec in vzdrževalec iz prvega in tretjega odstavka prejšnjega člena ne uporablja sodil, ki bi bila skladna določili iz s 107. do 109. člena tega zakona o ločenih računovodskih izkazih elektroenergetskih podjetij.

121. člen

(pravila za določitev najemnine oziroma plačila za izvajanje nalog)

(1) Za določitev najemnine distribucijskega operaterja za uporabo distribucijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: plačilo za najem sistema), in za plačila za izvajanje nalog, ki jih opravlja druga oseba, se uporabljajo določbe 114. do 118. člena tega zakona o določitvi regulativnega okvira.

(2) Plačilo za najem sistema in plačilo za izvajanje nalog se določita v odločbi o regulativnem okviru po posameznih pomembnih delih distribucijskega sistema tako, da v regulativnem obdobju pokrijeta načrtovane upravičene stroške za distribucijski sistem in izvajanje nalog distribucijskega operaterja, skupaj z reguliranim donosom.

(3) Določbe pogodbe med najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona ter distribucijskim operaterjem, ki določajo višje plačilo za najem sistema ali plačilo za izvajanje nalog kot jih določa odločba o regulativnem okviru iz prejšnjega odstavka tega člena, so nične.

122. člen

(določitev plačila za najem in izvajanje nalog v odločbi o regulativnem okviru)

V primeru iz prvega in drugega odstavka 119. člena tega zakona agencija z odločbo iz osmega odstavka 115. člena tega zakona določi tudi višino plačila za najem sistema ali plačila za izvajanje nalog za najemodajalca in vzdrževalca iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona. To plačilo je upravičeni strošek distribucijskega operaterja.

123. člen

(pošiljanje podatkov in nadzor)

Določbe tega zakona o obveznosti posredovanja podatkov agenciji iz 406. člena tega zakona in o nadzoru agencije iz 420. do 432. člena tega zakona se uporabljajo tudi

za najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona.

124. člen

(najem drugih delov distribucijskega omrežja ali opravljanje storitev)

(1) Če ima distribucijski operater v najemu ali v uporabi del distribucijskega sistema, ki ni pomemben del distribucijskega sistema v smislu prvega odstavka 119. člena tega zakona, ali če opravlja na takem delu distribucijskega sistema posamezne naloge za distribucijskega operaterja druga pravna ali fizična oseba, mora v postopku določitve regulativnega okvira predložiti agenciji vse potrebne podatke za določitev višine upravičenih stroškov za najem takega dela sistema ali take storitve.

(2) Če distribucijski operater ne predloži podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena, se za določitev regulativnega okvira uporabljajo najmanjši upravičeni stroški za najem takega dela sistema ali za take storitve, ki so bili ugotovljeni za primerljiv del distribucijskega sistema ali primerljive storitve.

3. pododdelek: Določbe o reguliranju s kakovostjo

125. člen

(reguliranje s kakovostjo)

(1) Pri določitvi upravičenih stroškov za namen določitve regulativnega okvira na distribucijskem sistemu elektrike agencija upošteva tudi reguliranje s kakovostjo oskrbe z elektriko v okviru dejavnosti distribucijskega operaterja.

(2) Kakovost oskrbe v okviru izvajanja dejavnosti distribucijskega operaterja se ugotavlja glede na naslednje dimenzije kakovosti:

- kakovost napetosti,
- komercialno kakovost in
- neprekinjenost napajanja.

(3) Za posamezne dimenzije kakovosti agencija za distribucijskega operaterja oziroma za posamezno območje distribucijskega sistema določi referenčne vrednosti parametrov dimenzij kakovosti, ki glede na stanje sistema, dosedanje izvajanje dejavnosti in poslovanje sistema predstavljajo realen cilj zagotavljanja kakovosti oskrbe.

(4) Distribucijski operater je odgovoren za kakovost oskrbe, tudi v primeru, če sam ne opravlja vseh storitev, glede katerih se ugotavljajo dosežene vrednosti parametrov posameznih dimenzij kakovosti, razen kolikor gre za najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona, ki odgovarjajo za kakovost skupaj z operaterjem sistema.

126. člen

(monitoring kakovosti oskrbe in nadzor monitoringa)

(1) Distribucijski operater oziroma najemodajalci in vzdrževalci iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona so za distribucijski sistem oziroma posamezno območje distribucijskega sistema dolžni izvajati monitoring kakovosti oskrbe, ki obsega:

- meritve kakovost napetosti,
- izračunavanje parametrov dimenzij kakovosti iz drugega odstavka prejšnjega člena in
- sporočanje rezultatov meritev in parametrov dimenzij kakovosti agenciji.

(2) Agencija nadzoruje monitoring kakovosti pri distribucijskem operaterju oziroma najemodajalcu in vzdrževalcu iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona.

(3) Postopek nadzora mora biti voden tako, da ne ovira poslovanja in izvajanja dejavnosti distribucijskega operaterja ter ne nalaga operaterju nesorazmernih bremen v zvezi s presojo monitoringa.

(4) Pooblaščen osebica agencije po opravljenem nadzoru sestavi poročilo, v katerem oceni ustreznost monitoringa.

(5) Če agencija pri nadzoru monitoringa ugotovi nepravilnosti pri njegovem izvajanju, se glede vpliva na upravičene stroške upošteva največji negativni vpliv, ki ga določa splošni akt agencije.

(6) Agencija s splošnim aktom predpiše pravila monitoringa kakovosti oskrbe, s katerim določi:

- postopke in načine monitoringa kakovosti oskrbe ter izračunavanja različnih parametrov kakovosti,
- način in roke posredovanja teh podatkov agenciji in
- postopek in način presoje monitoringa kakovosti ter ukrepe za njegovo izboljšanje.

127. člen

(vpliv kakovosti oskrbe na regulativni okvir)

(1) Agencija pri določitvi omrežnine za prihodnje regulativno obdobje upošteva vpliv dosežene vrednosti parametrov posameznih dimenzij kakovosti v razmerju z referenčnimi vrednostmi teh parametrov, ki jih določajo minimalni standardi kakovosti na upravičene stroške, razen v primeru iz šestega odstavka prejšnjega člena.

(2) Spodbuda za boljšo kakovost oziroma sankcija za slabšo kakovost se določa glede na odstopanje dosežene ravni kakovosti od referenčne ravni in se odraža v deležu upravičenih stroškov elektrooperaterja.

128. člen

(zajamčeni standardi kakovosti oskrbe)

(1) Minimalni standardi kakovosti oskrbe distribucijskega operaterja v obliki zajamčenih standardov, ki jih mora zagotavljati operater, so določeni z minimalnimi vrednostmi parametrov kakovosti storitev, ki jih mora distribucijski operater zagotavljati za vsako prevzemno-predajno mesto.

(2) Če distribucijski operater posameznemu uporabniku sistema krši zajamčeni standard kakovosti, in je kršitev nastala iz razlogov na njegovi strani, je dolžan uporabniku sistema na njegovo pisno zahtevo plačati nadomestilo.

(3) Višino nadomestila ter način in roke plačila nadomestila za posamezno vrsto kršitve določi agencija s splošnim aktom iz 114. člena tako, da odvrča operaterje sistema od ponavljanja teh kršitev.

(4) Če operater uporabniku sistema ne plača nadomestila v predpisanem roku po vložitvi pisne zahteve, odloči o pravici do nadomestila na zahtevo uporabnika sistema agencija.

(5) Ne glede na plačilo nadomestila, lahko uporabnik sistema od elektrooperaterja po splošnih predpisih o odškodninski odgovornosti zahteva povrnitev škode zaradi kršitve zajamčenega standarda kakovosti, če škoda presega plačano nadomestilo.

129. člen

(določbe, ki veljajo za systemskega operaterja)

Določbe prve in tretje alineje drugega odstavka 125. člena, četrtega odstavka 125. člena ter prvega, drugega, tretjega, četrtega, petega in sedmega odstavka 126. člena se uporabljajo tudi za systemskega operaterja.

4. pododdelek: Obračunavanje omrežnine in drugih storitev elektrooperaterja

130. člen

(načelo določitve metodologije)

(1) Uporabniki sistema plačujejo omrežnine, ki predstavljajo plačilo za storitve elektrooperaterja, ki jih je ta dolžan izvajati skladno s tem zakonom.

(2) Kategorije uporabnikov sistema in medsebojna razmerja njihovih tarifnih postavk predpiše agencija tako, da odražajo stroške, ki jih povzročajo pri uporabi sistema električne energije.

(3) V tarifnih postavkah za proizvajalce iz obnovljivih virov morajo biti upoštevane uresničljive stroškovne koristi, ki izhajajo iz vključitve elektrarne v omrežje.

(4) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše metodologijo obračunavanja omrežnine, in sicer za prenosni in distribucijski sistem, čezmerno prevzeto jalovo

energijo in za druge storitve ter za priključno moč na način, ki spodbuja učinkovitost elektrooperaterjev in uporabe sistema.

131. člen
(omrežnina za prenosni sistem)

(1) Omrežnina za prenosni sistem je namenjena pokrivanju stroškov sistemskega operaterja, ki se nanašajo na vzdrževanje, delovanje in razvoj sistema. Omrežnina za prenosni sistem je namenjena tudi pokrivanju stroškov sistemskega operaterja za sistemske storitve, katerih namen je izravnavanje nihanj moči v sistemu, regulacija napetosti in jalove moči ter angažiranje zagona agregatov brez zunanjega napajanja.

(2) Omrežnino za prenosni sistem, ki se zaračunava periodično, plačujejo končni odjemalci po posameznem prevzemno-predajnem mestu.

(3) Tarifne postavke za omrežnino za prenosni sistem so določene glede na obračunsko moč (kW) in prevzeto delovno električno energijo (kWh).

132. člen
(omrežnina za distribucijski sistem)

(1) Omrežnina za distribucijski sistem je namenjena pokrivanju stroškov distribucijskega operaterja, ki se nanašajo na vzdrževanje in delovanje ter razvoj sistema.

(2) Omrežnino za distribucijski sistem, ki se periodično zaračunava, plačujejo končni odjemalci po posameznem prevzemno-predajnem mestu.

(3) Tarifne postavke za omrežnino za distribucijski sistem so določene glede na obračunsko moč (kW) in prevzeto delovno električno energijo (kWh).

133. člen
(omrežnina za priključno moč)

(1) Omrežnina za priključno moč je namenjena pokrivanju stroškov elektrooperaterja, ki se nanašajo na vzdrževanje in delovanje ter razvoj sistema.

(2) Omrežnino za priključno moč mora plačati vsak končni odjemalec kot enkratni pavšalni znesek glede na priključno moč (kW) ob prvi priključitvi na omrežje in ob vsakem povečanju priključne moči že obstoječega priključka, razen za začasne priključitve, določene s sistemskimi obratovalnimi navodili iz 142. člena.

(3) Višino omrežnine za priključno moč določi agencija glede na vpliv moči priključka uporabnika sistema na potrebne razširitve, ojačitve in razvoj sistema.

134. člen
(omrežnina za čezmerno prevzeto jalovo energijo)

(1) Omrežnina za čezmerno prevzeto jalovo energijo je namenjena pokrivanju stroškov elektrooperaterja za zagotavljanje napetostnih razmer v omrežju, hkrati pa spodbuja uporabnike k ukrepom za zmanjšanje porabe jalove energije.

(2) Omrežnino za čezmerno prevzeto jalovo energijo, ki se periodično zaračunava, plačujejo uporabniki sistema glede na čezmerno prevzeto ali oddano jalovo energijo (kvarh) po posameznem prevzemno-predajnem mestu.

135. člen
(plačilo za druge storitve)

Plačilo za druge storitve, ki se nanašajo na stroške izdelave različnih tipov priključkov, stroške opominjanja, predplačniške števec, zamenjavo varovalk in podobno, ki jih elektrooperater zaračunava uporabnikom sistema, določi agencija tako, da upošteva dejanske stroške teh storitev.

136. člen
(določitev tarifnih postavk)

(1) Za omrežnine iz 131., 132., 133., in 134. člena tega zakona agencija določi tarifne postavke z odločbo o regulativnem okviru iz 115. člena tega zakona. Plačilo za druge storitve iz 135. člena tega zakona določi agencija po uradni dolžnosti ali na zahtevo elektrooperaterja s posebno odločbo.

(2) Agencija določi tarifne postavke za omrežnine iz prejšnjega odstavka tega člena po uradni dolžnosti ali na zahtevo elektrooperaterja tudi v primeru, če ne izda nove odločbe o regulativnem okviru, pa je to potrebno zaradi nepredvidenih odstopanj dejanske uporabe sistema od načrtovane.

(3) Tarifne postavke za omrežnine iz prvega odstavka tega člena objavi agencija v Uradnem listu Republike Slovenije najmanj pet dni pred začetkom veljavnosti.

VIII. poglavje: DRUGE DOLOČBE

1. oddelek: Izvzetje za novo infrastrukturo – novi povezovalni vodi

137. člen
(obseg in pogoji izvzetja)

(1) Za novo elektroenergetsko infrastrukturo večjega obsega, če gre za nove povezovalne vode za enosmerni tok ali pomembna povečanja zmogljivosti na obstoječih povezovalnih vodih, lahko agencija v skladu z določili 17. člena Uredbe (ES) št. 714/2009 za določeno obdobje na zahtevo stranke dovoli izvzetje iz obsega

uporabe določb šestega odstavka 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009 ter 58. do 62., 110. in 114. do 136. člena tega zakona.

(2) Odločbo o izvzetju agencija objavi na svoji spletni strani in v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje v enem mesecu po njeni dokončnosti.

138. člen
(postopek agencije po odločitvi Evropske komisije)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, agencija po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka izdaje odločbe o dovolitvi izvzetja v enem mesecu po prejemu odločitve Evropske komisije, v kateri Evropska komisija od agencije zahteva, naj spremeni ali odpravi odločbo o odobritvi izvzetja.

(2) V obnovljenem postopku agencija odloča brez posebnega ugotovitvenega postopka, mora pa omogočiti stranki, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitve.

2. oddelek: Distribucijski čezmejni vod

139. člen
(distribucijski čezmejni vod)

(1) Če se preko distribucijskega voda, ki prečka državno mejo, oskrbujejo z elektriko odjemalci zunaj Republike Slovenije, je zavezanec za plačilo omrežnine dobavitelj, ki po čezmejnem distribucijskem vodu tem odjemalcem dobavlja elektriko.

(2) Glede plačevanja omrežnine se dobavitelj iz prejšnjega odstavka tega člena šteje za končnega odjemalca ali proizvajalca s prevzemno-predajnim mestom na meji z odjemom oziroma proizvodnjo v višini pretoka elektrike na distribucijskem čezmejnem vodu. Dobavitelj na čezmejnem distribucijskem vodu je oproščen plačila prispevkov iz 376. člena tega zakona.

(3) Za priključitev in način obratovanja čezmejnega distribucijskega voda je potrebno pridobiti tudi soglasje systemskega operaterja.

3. oddelek: Neposredni vodi

140. člen
(dopustnost neposrednega voda)

(1) Oskrba z elektriko po neposrednem vodu je dopustna za:

- pravne ali fizične osebe, ki izvajajo dejavnost proizvodnje in dobave končnim odjemalcem s sedežem v Republiki Sloveniji, da oskrbijo svoje obrate, podružnice in odjemalce;

- končne odjemalce na ozemlju Republike Slovenije, ki se želijo po neposrednem vodu oskrbovati z elektriko neposredno od pravne ali fizične osebe, ki izvaja dejavnost proizvodnje in dobave končnim odjemalcem.

(2) Možnost dobave elektrike po neposrednem vodu iz prejšnjega odstavka tega člena ne vpliva na možnost sklenitve pogodb o dobavi elektrike v skladu s 37. členom tega zakona.

141. člen (dovoljenje za neposredni vod)

(1) Neposredni vod lahko zgradi elektroenergetsko podjetje ali odjemalec, če pridobi dovoljenje agencije.

(2) Agencija izda dovoljenje za neposredni vod le, če je bila pravnim ali fizičnim osebam ali končnim odjemalcem iz prvega odstavka prejšnjega člena pravnomočno zavrnjena priključitev na sistem po 111. členu tega zakona ali če potrebni sistem ne obstaja in če agencija ne odloči, da se poveča zmogljivosti sistema po petem odstavku 111. člena.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, lahko agencija zavrne dovoljenje za neposredni vod, če bi se občutno poslabšali pogoji za opravljanje dejavnosti systemskega operaterja.

(4) Agencija podrobneje določi merila za izdajo dovoljenja za gradnjo neposrednega voda, ki morajo biti objektivna in nediskriminatorna.

4. oddelek: Systemska obratovalna navodila in tehnična varnost obratovanja

142. člen (systemska obratovalna navodila)

(1) Systemska obratovalna navodila urejajo obratovanje in način vodenja prenosnih in distribucijskih sistemov. Systemska obratovalna navodila morajo zagotavljati zmožnost skupnega delovanja sistemov ter morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna.

(2) S systemskimi obratovalnimi navodili se zlasti uredijo:

- tehnični in drugi pogoji za varno obratovanje sistemov z namenom zanesljive in kakovostne oskrbe z elektriko;
- način zagotavljanja systemskih storitev;
- postopki za obratovanje sistemov v kriznih stanjih;
- pogoji za priključitev na sistem in način priključitve na sistem;
- tehnični pogoji za medsebojno priključitev in delovanje sistemov različnih elektrooperaterjev;
- monitoring kakovosti storitev oskrbe z elektriko;

- vrsta, struktura, frekvenca in način izmenjave podatkov med elektrooperaterji, potrebnih za varno obratovanje in učinkovito vodenje sistemov.

(3) Sistemska obratovalna navodila morajo urejati stroške tehničnih ukrepov, ki so potrebni za priključitev novih proizvajalcev elektrike.

(4) V sistemskih obratovalnih navodilih morajo biti vloge in odgovornosti sistemskih operaterjev, distribucijskih operaterjev, dobaviteljev, končnih odjemalcev, proizvajalcev in operaterja trga opredeljene glede na pogodbene dogovore, obveznosti do odjemalcev, izmenjavo podatkov, lastništvo podatkov in odgovornost za merjenje porabe, vključno s postopki, ko dobavitelj ali končni odjemalec odstopi od pogodbe o dobavi.

(5) Sistemska obratovalna navodila za posamezen prenosni ali distribucijski sistem izda po javnem pooblastilu elektrooperater, ki na tem sistemu izvaja dejavnost operaterja, in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(6) Pred objavo sistemskih obratovalnih navodil mora elektrooperater pridobiti soglasje agencije in vlade.

143. člen (tehnična varnost obratovanja)

(1) Elektrooperater ali druga oseba, ki vodi obratovanje energetskega postroja, naprav in omrežij, mora zagotoviti varnost njihovega delovanja.

(2) Tehnični predpisi iz 30. člena tega zakona, ki se nanašajo na področje oskrbe z električno energijo, morajo zagotavljati interoperabilnost sistemov ter morajo biti objektivni in nediskriminatorni.

5. oddelek: Zaščitni ukrepi zaradi kriznih stanj v elektroenergetskem sistemu

144. člen (izjemna stanja v sistemu)

(1) Če na energetskega trgu nastopi nenadna kriza in so ogroženi zdravje ljudi, varnost opreme in naprav ali celovitost elektroenergetskega sistema, lahko sistemski operater uvede ukrepe, s katerimi omeji dobavo energije določenim kategorijam odjemalcev, določi vrstni red omejitev, določi način uporabe energije in obvezno proizvodnjo energije. Sistemski operater izvaja ukrepe v sodelovanju z distribucijskim operaterjem.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena, uvede ukrepe distribucijski operater, če so pogoji za uvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka tega člena omejeni na distribucijski sistem.

(3) Ukrepi iz prvega odstavka tega člena morajo biti izvedeni na način, da se v najmanjši meri povzročata motnje v delovanju notranjega trga z elektriko, ter po

obsegu in trajanju ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo posledic pomanjkanja in vzpostavitev normalnega delovanja sistema.

(4) Način izvajanja in razloge za uvedbo ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena določi vlada z uredbo, natančneje pa jih v okviru sistemskih obratovalnih navodil določijo elektrooperaterji. Pri določanju obsega in vrstnega reda omejevanja mora elektrooperater upoštevati varnostne, zdravstvene, tehnične in ekonomske kriterije in pri tem enakopravno upoštevati odjem v državi in čezmejne izmenjave.

(5) V primeru omejevanja obtežb v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena je operater, ki izvaja omejevanje obtežb, oproščen morebitne odškodninske odgovornosti oziroma odškodninskih zahtev s strani odjemalcev, proizvajalcev, trgovcev, posrednikov, dobaviteljev in operaterjev povezanih omrežij.

(6) Elektrooperater mora o uvedbi ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena in pogojih njihovega izvajanja nemudoma obvestiti ministrstvo, pristojno za energijo, to pa mora o sprejetih ukrepih nemudoma obvestiti druge države članice Evropske unije in Evropsko komisijo.

(7) Elektrooperater mora nemudoma spremeniti ali ukiniti ukrepe iz prvega in drugega odstavka tega člena, če Evropska komisija ugotovi, da so v nasprotju s pravili o varstvu konkurence na notranjem trgu.

6. oddelek: Priklučevanje na sistem in možnost odklopa uporabnika sistema

145. člen (priklučitev na sistem)

(1) Za priklučitev na prenosni ali distribucijski sistem ali njeno spremembo mora potencialni uporabnik sistema pridobiti soglasje za priklučitev, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov, in tem zakonom. Soglasje za priklučitev po tem zakonu se šteje za soglasje za priklučitev na elektroenergetsko omrežje po zakonu, ki ureja gradnjo objektov. Za pridobitev soglasja pri novogradnji je potrebno elektrooperaterju predložiti idejno zasnovo ali idejni projekt, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov. Elektrooperater v soglasju za priklučitev določi priključno mesto in pogoje za priklučitev. Podrobnejše pogoje za soglasje za priklučitev določajo sistemska obratovalna navodila.

(2) Dokončno soglasje za priklučitev velja dve leti. V tem roku mora imetnik soglasja za priklučitev obstoječega objekta izpolniti vse pogoje, predpisane v soglasju za priklučitev, in izvesti priklučitev.

(3) Če imetnik soglasja za priklučitev gradi nov objekt, mora v roku iz prejšnjega odstavka tega člena predložiti dokončno gradbeno dovoljenje, s čimer se izdanemu soglasju za priklučitev veljavnost podaljša za obdobje veljavnosti predloženega gradbenega dovoljenja.

(4) Veljavnost soglasja za priklučitev lahko elektrooperater na zahtevo imetnika soglasja za priklučitev podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto.

Zahtevo za podaljšanje mora imetnik soglasja za priključitev podati 30 dni pred iztekom veljavnosti soglasja za priključitev.

(5) Če je imetnik soglasja za priključitev pred potekom veljavnosti soglasja za priključitev sklenil pogodbo o priključitvi in plačal omrežnino za priključno moč, te za isto merilno mesto ni več dolžan plačati.

(6) Po izvedbi priključitve veljajo pogoji iz soglasja za priključitev do ukinitve oziroma spremembe na merilnem mestu.

(7) O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča po javnem pooblastilu elektrooperater z odločbo v upravnem postopku.

(8) Potencialni uporabnik sistema nima pravice do priključitve, če:

- ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev,
- bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v oskrbi ali
- bi priključitev elektrooperaterju povzročila nastanek nesorazmernih stroškov.

(9) Nesorazmerni stroški iz prejšnjega odstavka tega člena pomenijo stroške gradnje priključitvenega voda do točke v sistemu, kjer je priključitev možna, ali stroške, ki so potrebni zaradi ojačitve obstoječega omrežja, ali kombinacijo obojega, pri čemer ni pričakovati, da bi v razumnem času prišlo do povečanja uporabe sistema na novem priključitvenem vodu oziroma obstoječem omrežju v tolikšnem obsegu, ki omogoča normalno amortizacijo naložbe.

(10) V primeru iz tretje alineje osmega odstavka tega člena ima uporabnik sistema pravico do priključitve v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili, če sam krije stroške, ki so višji od sorazmernih.

(11) O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča agencija. Zavrnjeni uporabnik sistema ima pravico do vpogleda v vso tehnično dokumentacijo elektrooperaterja v zvezi z zavrnitvijo soglasja za priključitev.

(12) Po dokončnosti odločbe o soglasju za priključitev skleneta elektrooperater in uporabnik sistema, v korist katerega je bilo izdano soglasje za priključitev (v nadaljnjem besedilu: imetnik soglasja za priključitev), pogodbo o priključitvi, s katero pogodbeni stranki uredita medsebojna razmerja, ki se nanašajo na izvedbo priključka in priključitev, ter medsebojna razmerja v zvezi z vzdrževanjem priključka.

(13) Uporabnik sistema mora zaprositi za novo soglasje za priključitev, če želi spremeniti obratovalne omejitve, zapisane v soglasju za priključitev.

(14) Če elektrooperater končnemu odjemalcu zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve, ker sistem nima zadostne zmogljivosti ali mu to onemogoča izvajanje obveznosti javne službe iz 35. člena tega zakona, se za zavrnitev uporabljajo določbe 111. člena tega zakona. Glede višine sredstev, potrebnih za ojačitev sistema, se uporabljajo določbe devetega odstavka tega člena o nesorazmernih stroških.

146. člen
(prenos priključka)

(1) Soglasje za priključitev se lahko prenese na pravno ali fizično osebo, ki pridobi objekte, naprave ali napeljave, če:

- imetnik soglasja, ki je fizična oseba, umre,
- imetnik soglasja, ki je pravna oseba, preneha obstajati,
- se spremeni gradbeno dovoljenje zaradi spremembe investitorja,
- se izvrši pravni promet z objektom, napravo ali napeljavo.

(2) Novi uporabnik sistema mora najkasneje v tridesetih dneh po prejemu sodne oziroma upravne odločbe ali sklenitve pogodbe o nastali spremembi obvestiti elektrooperaterja in o tem predložiti ustrezne listine, ki dokazujejo zatrjevane spremembe, sicer mora zaprositi za novo soglasje za priključitev.

(3) Prenos soglasja za priključitev, ki ni posledica univerzalnega pravnega nasledstva, je dopusten le pod pogojem, če so v roku, ki ga v postopku za prenos soglasja določi elektrooperater in ki ne sme biti krajši od deset dni, poravnane vse obveznosti iz naslova pogodbe o uporabi sistema in pogodbe o priključitvi na sistem v zvezi s priključkom, ki se prenaša, razen če se v tem roku prevzemnik priključka in elektrooperater ne dogovorita o prevzemu dolga ali pristopu k dolgu.

147. člen
(tehnične zahteve za naprave uporabnika sistema)

(1) Postroji, naprave in napeljave uporabnika sistema morajo izpolnjevati predpisane tehnične zahteve, s katerimi se zagotavljata njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja.

(2) Elektrooperater sme začasno odkloniti priključitev novih objektov, naprav in napeljav na svoj sistem oziroma sme uporabnika sistema odklopiti, če ugotovi, da objekti, naprave ali omrežje uporabnika sistema ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih zahtev, ali če ugotovi, da gre za nedovoljeno gradnjo po predpisih o graditvi objektov.

(3) Priključitev na sistem ali ponovni priklop izvede elektrooperater po odpravi pomanjkljivosti.

(4) Energetski inšpektor oziroma inšpektorica (v nadaljnjem besedilu: inšpektor) nadzira skladnost energetskih postrojev, naprav in napeljav uporabnika.

148. člen
(začasni odklop)

(1) Elektrooperater sme začasno odklopiti uporabnika sistema zaradi:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov,
- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

(2) Za predvideni odklop mora elektrooperater izbrati čas, ki čim manj prizadene uporabnika sistema.

(3) Elektrooperater mora o predvidenem odklopu pravočasno obvestiti uporabnika sistema v pisni obliki ali na drug osebni način. V primeru večjega števila odjemalcev in v primeru, da osebno obveščanje ni stroškovno učinkovito, pa v sredstvih javnega obveščanja in na spletu vsaj 48 ur pred odklopom.

149. člen
(odklop po predhodnem obvestilu)

(1) Elektrooperater odklopi uporabnika sistema na posameznem prevzemno-predajnem mestu po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema:

- a) moti oskrbo z elektriko drugih uporabnikov sistema;
- b) odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo operaterja sistema, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskega objekta, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;
- c) brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali če omogoči prek svojih energetskega objekta, naprav ali napeljav dostop do energetskega objekta, naprav ali napeljav drugim uporabnikom;
- č) na opomin elektrooperaterja ne zniža odjema ali oddaje moči oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
- d) onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin elektrike ali če uporablja elektriko brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
- e) ne plača omrežnine v predpisanem roku;
- f) v roku, ki ga določi elektrooperater oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci;
- g) nima veljavne pogodbe o dobavi elektrike na določenem prevzemno-predajnem mestu ali dobavitelj pisno obvesti operaterja, da je dobavitelj ali končni odjemalec odstopil od pogodbe o dobavi elektrike na določenem prevzemno-predajnem mestu uporabnika sistema, razen v primerih iz 42. člena tega zakona.

(2) Distribucijski operater ne sme odklopiti ranljivega odjemalca iz razloga iz točk e) in g) prejšnjega odstavka, če so izpolnjeni pogoji iz 49. člena tega zakona.

(3) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi, ali dobavitelj, kateremu je končni odjemalec sporočil, da odstopa od pogodbe o dobavi, je dolžan distribucijskega operaterja obvestiti o odstopu najkasneje zadnji delovni dan tekom odpovednega roka.

(4) V primeru, ko dobavitelj odstopi od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca, je zavezanec za plačilo vseh stroškov, ki iz tega naslova nastanejo distribucijskemu operaterju, končni odjemalec.

(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, distribucijski operater prevzemno-predajno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave, ne glede na to, ali je distribucijski operater dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Distribucijski operater je dolžan zaključni odčitek merilne naprave opraviti najkasneje v petih delovnih dneh pred ali po zadnjem dnevu v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je bil distribucijski operater obveščen o odstopu, oziroma zadnjem dnevu dobave, če je že prej urejena zamenjava dobavitelja ali sklenjena nova pogodba o dobavi z obstoječim dobaviteljem.

(6) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov neplačila stroškov dobavljene elektrike, lahko do izvedbe odčitka zaključnega stanja merilne naprave s strani distribucijskega operaterja, z enostransko izjavo odstop prekliče.

(7) Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 142. člena podrobneje določi obveznosti in postopek ravnanja distribucijskega operaterja in dobavitelja v primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, ter vrste stroškov iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Če traja odklop iz prvega odstavka tega člena dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 145. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi brez plačila omrežnine za priključno moč.

(9) Elektrooperater mora gospodinjkega odjemalca o odklopu obvestiti vsaj 15 dni vnaprej, poslovnega odjemalca pa vsaj 8 dni vnaprej.

150. člen

(odklop brez predhodnega obvestila)

(1) Elektrooperater odklopi uporabnika sistema brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik sistema z obratovanjem svojih energetskih objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
- uporabnik sistema ob pomanjkanju elektrike ne upošteva zaščitnih ukrepov o omejevanju odjema elektrike iz sistema iz 144. člena tega zakona.

(2) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 145. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi, brez plačila omrežnine za priključno moč.

(3) Če uporabnik sistema elektrooperaterju oziroma pooblaščenim osebam elektrooperaterja ne dovoli izvesti odklopa skladno z določili tega člena in členov 148. in 149. ali mu grozi, lahko pooblaščen osebni operaterja izvede odklop s pomočjo policije.

151. člen
(odklop na zahtevo uporabnika sistema)

- (1) Uporabnik sistema, ki je imetnik soglasja za priključitev, lahko zahteva od elektrooperaterja, naj njegovo prevzemno-predajno mesto odklopi od omrežja.
- (2) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 145. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi, brez plačila omrežnine za priključno moč.
- (3) Elektrooperater lahko uporabniku sistema, ki je zahteval odklop, zavrne ponovno priključitev na sistem ali izdajo novega soglasja za priključitev, dokler uporabnik sistema ne poravnava vseh zapadlih obveznosti iz pogodbe o uporabi sistema in pogodbe o priključitvi na sistem.
- (4) Elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih podrobneje uredi medsebojna razmerja in plačilo stroškov v primeru ponovnega priklopa, če je bil odklop izveden na zahtevo uporabnika sistema.

152. člen
(ponovni priklop)

- (1) Elektrooperater je dolžan uporabnika sistema, ki je bil odklopljen, na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem, ko ugotovi, da je uporabnik sistema odpravil razloge za odklop, in sicer najkasneje v treh dneh po plačilu stroškov odklopa in ponovnega priklopa.
- (2) Elektrooperater, ki je uporabnika sistema neutemeljeno odklopil, mora v roku 24 ur od ugotovitve neutemeljenega odklopa na svoje stroške znova priklopiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika sistema na svoj sistem.

153. člen
(povračilo škode zaradi odklopa)

- (1) Elektrooperater ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanja uporabnika sistema, zaradi katerih je elektrooperater odklopil uporabnika sistema po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila.
- (2) Uporabnik sistema ima pravico do povračila škode, ki mu je bila povzročena zaradi neutemeljenega odklopa elektrooperaterja.

7. oddelek: Evidence

154. člen
(hramba in posredovanje podatkov)

(1) Dobavitelji so dolžni najmanj pet let hraniti podatke v zvezi s pravnimi posli o dobavi elektrike in z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje z elektriko, ki so jih imeli z drugimi dobavitelji in sistemskimi operaterji, ter omogočiti dostop do teh podatkov agenciji, državnim organom, organom, pristojnim za varstvo konkurence, in Evropski komisiji v zvezi z opravljanjem njihovih pristojnosti.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka vključujejo podrobnosti o transakcijah, kot so trajanje, pravila za dobavo in poravnavo, količina, datum in ura izvedbe, cene transakcij in način identifikacije trgovca, pa tudi podrobnosti o neporavnanih pogodbah o dobavi elektrike in izvedenih finančnih instrumentih za trgovanje z elektriko.

(3) Agencija s splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil določi vrste informacij, ki se lahko posredujejo udeležencem na trgu pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki o posameznih akterjih na trgu ali posameznih transakcijah. Ta odstavek se ne uporablja za podatke o finančnih instrumentih, ki spadajo na področje uporabe zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov.

155. člen (izvedeni finančni instrumenti)

(1) Hramba in dostop do podatkov v zvezi s izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje z elektriko iz prejšnjega člena tega zakona se zagotovi po sprejemu smernice iz četrtega odstavka 40. člena Direktive 2009/72/ES.

(2) Določbi prejšnjega in tega člena subjektom, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, ne nalagata dodatnih obveznosti do organov iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(3) Če organi iz prvega odstavka prejšnjega člena potrebujejo dostop do podatkov, ki jih hranijo subjekti, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, organ, pristojen za regulacijo trga finančnih instrumentov, organom iz prvega odstavka prejšnjega člena posreduje zahtevane podatke.

Tretji del ZEMELJSKI PLIN

I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

1. oddelek: Uvodne določbe

156. člen (uporaba določb tega dela)

(1) Določbe tega dela zakona se uporabljajo za podjetja plinskega gospodarstva na področju zemeljskega plina in odjemalce zemeljskega plina.

(2) Energetske dejavnosti, ki jih opravljajo podjetja na področju plinskega gospodarstva iz prejšnjega odstavka tega člena, obsegajo:

- pridobivanje zemeljskega plina,
- dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina,
- dejavnost operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina,
- dobava zemeljskega plina,
- dejavnost operaterja skladišča zemeljskega plina,
- dejavnost operaterja terminala za utekočinjen zemeljski plin (v nadaljnjem besedilu: UZP).

(3) Določbe tega dela zakona se uporabljajo tudi za bioplina ali druge vrste plinov, če jih je tehnično mogoče varno dodajati v sistem zemeljskega plina in jih prek njega prenašati.

157. člen (pomen izrazov)

V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »bioplina« pomeni energetski plin, pridobljen iz biomase ali iz biološko razgradljivih odpadkov, ali lesni plin, ki ga je mogoče prečistiti do kakovosti, da je zamenljiv z zemeljskim plinom;
2. »bilančna pogodba« je pogodba o izravnavanju in obračunavanju odstopanj med uporabnikom sistema in operaterjem prenosnega sistema;
3. »bilančna shema zemeljskega plina« je seznam udeležencev na trgu, ki imajo sklenjeno bilančno pogodbo z operaterjem prenosnega sistema ali pogodbo o izravnavi z nosilcem bilančne skupine;
4. »bilančna skupina« je skupina uporabnikov sistema, za katero se izravnava in obračunava količinska odstopanja odjema in oddaje zemeljskega plina v okviru obračunskega intervala;
5. »certifikat« pomeni odločbo, s katero agencija certificira operaterja prenosnega sistema;
6. »distribucija« pomeni transport zemeljskega plina po lokalnih ali regionalnih plinovodnih omrežjih z namenom oskrbe odjemalcev, razen dobave;
7. »dobava« pomeni prodajo odjemalcem, tudi nadaljnjo prodajo zemeljskega plina in UZP;
8. »dobavitelj« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave;
9. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje oskrbovalnih in prenosnih zmogljivosti podjetij plinskega gospodarstva za zadostitev povpraševanja po zemeljskem plinu iz sistema, z namenom zagotoviti raznolike dobavne vire in zanesljivo oskrbo odjemalcev;
10. »horizontalno integrirano podjetje« pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti pridobivanja, prenosa, distribucije, dobave ali skladiščenja zemeljskega plina in neplinsko dejavnost;

11. »integrirano podjetje plinskega gospodarstva« pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje;
12. »izstopne točke« so vsa odjemna mesta na prenosnem sistemu in vse točke v katerih je prenosni sistem v Republiki Sloveniji povezan s prenosnimi sistemi v sosednjih državah, drugimi prenosnimi sistemi v Republiki Sloveniji ali skladišči zemeljskega plina;
13. »izvedeni finančni instrument za trgovanje s plinom« pomeni finančni instrument, opredeljen v 5., 6. ali 7. točki drugega odstavka 7. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12 in 105/12 – ZBan-1J), če se ta instrument nanaša na zemeljski plin;
14. »izravnalni trg« je namenjen trgovanju s količinami zemeljskega plina, ki so potrebne za izravnavo odstopanj pri operaterju prenosnega sistema med prevzetimi in predanimi količinami v plinovodnem sistemu;
15. »končni odjemalec« pomeni odjemalca, ki ima sklenjeno pogodbo o dobavi in kupuje zemeljski plin za svojo lastno rabo;
16. »mali poslovni odjemalec« je negospodinjiski odjemalec zemeljskega plina, katerega predvidena povprečna letna poraba ne presega 10.000 Sm³;
17. »nadzor« pomeni, pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:
  - a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
  - b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja;
18. »nastajajoči trg« pomeni državo članico v kateri je bila prva trgovska dobava v okviru prve dolgoročne pogodbe za oskrbo z zemeljskim plinom izvršena pred manj kot desetimi leti;
19. »negospodinjiski odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje zemeljski plin, ki ni namenjen za rabo v lastnem gospodinjstvu;
20. »neposredni plinovod« pomeni plinovod zemeljskega plina, ki dopolnjuje povezani sistem;
21. »nosilec bilančne skupine« je uporabnik sistema, ki ima sklenjeno bilančno pogodbo;
22. »nova infrastruktura« pomeni plinsko infrastrukturo, ki ni bila dokončana do 4. avgusta 2003;
23. »obračunski interval« pomeni časovno obdobje, za katero se ugotavljajo količinska odstopanja odjema in oddaje zemeljskega plina; obračunski interval je obdobje izravnave odstopanj v smislu Uredbe (ES) št. 715/2009;
24. »obrat za UZP« pomeni terminal, ki se uporablja za utekočinjanje zemeljskega plina, uvoz, raztovarjanje in ponovno uplinjanje UZP ter vključuje systemske storitve in prehodna skladišča, ki so nujni pri postopku ponovnega uplinjanja in kasnejšem dovajanju zemeljskega plina v prenosni sistem, vendar ne sme vključevati nobenega dela terminalov za UZP, ki se uporablja za skladiščenje; izraz se ne nanaša na postroje, namenjene utekočinjanju zemeljskega plina in

- distribuciji utekočinjenega zemeljskega plina v posodah končnim odjemalcem ali končnim odjemalcem na nepovezanem omrežju;
25. »oddaja zemeljskega plina« je pretok zemeljskega plina v sistem na vstopni točki;
  26. »odjem zemeljskega plina« je pretok zemeljskega plina iz sistema na izstopni točki;
  27. »odjemno mesto« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer končni odjemalec odjema zemeljski plin iz omrežja, ali mesto, na katerem se izvajajo meritve ali drug način ugotavljanja količin zemeljskega plina za končnega odjemalca;
  28. »odjemalec« pomeni trgovca, končnega odjemalca zemeljskega plina ali podjetje plinskega gospodarstva, ki kupuje zemeljski plin;
  29. »odprta pogodba« je pogodba o dobavi zemeljskega plina, ki določa pripadnost odjemnega mesta bilančni skupini;
  30. »omrežnina« pomeni znesek, ki ga je za uporabo sistema zemeljskega plina dolžan plačati uporabnik sistema in ki se izračuna na podlagi tarifnih postavk omrežnine in obsega uporabe tega sistema;
  31. »operater sistema za UZP« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti utekočinjanja zemeljskega plina ali dejavnosti uvoza, raztovarjanja in ponovnega uplinjanja UZP in je odgovorna za upravljanje obrata za UZP;
  32. »operater skladiščnega sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti skladiščenja in je odgovorna za delovanje skladišča;
  33. »podjetje plinskega gospodarstva« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od naslednjih dejavnosti: pridobivanje, prenos, distribucija, dobava, nakup ali skladiščenje zemeljskega plina, vključno z UZP, ki je odgovorna za komercialne, tehnične ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, vendar ne vključuje končnih odjemalcev;
  34. »pogodba o dobavi plina« pomeni pogodbo za dobavo zemeljskega plina, ki ne vključuje izvedenih finančnih instrumentov za trgovanje s plinom;
  35. »pogodba o prenosu« pomeni pogodbo, ki jo operater prenosnega sistema sklene z uporabnikom sistema z namenom izvajati prenos zemeljskega plina;
  36. »povezani sistem« pomeni več sistemov, ki so povezani drug z drugim;
  37. »povezano podjetje« pomeni nadrejeno ali podrejeno družbo v smislu 56. ali 69. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 83/09-odl.US, 33/11, 91/11, 100/11-skl.US, 32/12, 57/12 in 44/13-odl.US) ali podjetje, ki pripada istim delničarjem;
  38. »povezovalni plinovod« pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje Republike Slovenije z drugo državo izključno zaradi povezave nacionalnih prenosnih omrežij teh držav;
  39. »prenos« pomeni transport zemeljskega plina po omrežju, ki v pretežni meri zajema visokotlačne plinovode, z namenom dostave odjemalcem, ki ne vključuje dobave. Prenos ne pomeni transporta po pridobivalnem plinovodnem omrežju in po delu visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo predvsem za lokalno distribucijo zemeljskega plina;

40. »pridobivalno plinovodno omrežje« pomeni plinovod ali plinovodno omrežje, uporabljeno ali zgrajeno kot del projekta za pridobivanje nafte ali zemeljskega plina, ali pa se uporablja za prenos zemeljskega plina od enega ali več takih projektov do obrata za pripravo ali terminala ali do končnega obalnega terminala;
41. »priključek« pomeni plinovod, ki je namenjen povezavi distribucijskega ali prenosnega plinovoda in odjemnega mesta;
42. »prosti trg« je trg, na katerem lahko udeleženci neposredno med seboj sklepajo pogodbe o dobavi zemeljskega plina. Dobavitelj in odjemalec se prosto dogovorita o ceni in količini dobavljenega zemeljskega plina;
43. »ranljivi odjemalec« je gospodinjski odjemalec, ki si zaradi svojih premoženjskih razmer, dohodkov in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za ogrevanje, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za ogrevanje stanovanjskih prostorov;
44. »regulirani letni prihodek« pomeni reguliran letni prihodek operaterja sistema zemeljskega plina posameznega leta regulativnega obdobja iz zaračunanih omrežnin za sistem in drugih prihodkov in je namenjen pokrivanju upravičenih stroškov tega operaterja;
45. »redni cenik« pomeni cenik za določen tip odjemalca (gospodinjski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih najmanj 10 odstotkov in najmanj 1000 odjemalcev pri posameznem dobavitelju;
46. »regulativni okvir« pomeni vrednostno opredelitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja sistema zemeljskega plina po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovanih omrežnin, drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti operaterja sistema zemeljskega plina, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let;
47. »regulativno obdobje« je obdobje enega ali več zaporednih koledarskih let, za katero se določa regulativni okvir;
48. »sistem« pomeni prenosno omrežje, distribucijsko omrežje, obrat za UZP oziroma skladišče, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva ali ki ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno s skladiščno zmogljivostjo plinovoda in njenimi objekti, ki opravljajo systemske storitve, ter s tistimi objekti povezanih podjetij, ki so potrebni za zagotavljanje dostopa do prenosa, distribucije in UZP;
49. »systemske storitve« pomenijo vse storitve, ki so nujne za zagotavljanje dostopa do in obratovanje prenosnih omrežij, distribucijskih omrežij, obratov za UZP ali skladišč, vključno z izravnavo obremenitve, mešanjem in vbrizgavanjem inertnih plinov, razen objektov, ki so rezervirani izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
50. »skladišče« pomeni objekt za skladiščenje zemeljskega plina, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva ali ki ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno z delom obrata za UZP, ki se uporablja za skladiščenje, razen tistega dela, ki je namenjen dejavnostim pridobivanja, in razen objektov, ki so namenjeni izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;

51. »skladiščna zmogljivost plinovoda« pomeni zmogljivost skladiščenja zemeljskega plina s kompresijo v prenosnih in distribucijskih sistemih, razen skladiščnih zmogljivosti, ki so namenjene za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti;
52. »tarifa« je strukturirani seznam tarifnih elementov, ki na podlagi tarifnih postavk omogočajo izračun omrežnine za uporabo sistema zemeljskega plina;
53. »tarifna postavka omrežnine« je znesek za uporabo sistema na obračunsko enoto;
54. »transakcija« je vsak pravni posel, ki ga sklene udeleženec na trgu z zemeljskim plinom, na podlagi katerega se spremeni pravica do razpolaganja z določeno količino zemeljskega plina v prenosnem sistemu v enem ali več obračunskih intervalih, vključno s pravnimi posli, ki lahko privedejo do take spremembe, tudi če celotno zaporedje pravnih poslov od oddaje do odjema ni povzročilo spremembe končnega odjemalca;
55. »trgovec na debelo« pomeni fizično ali pravno osebo, razen operaterja prenosnega sistema ali operaterja distribucijskega sistema, ki kupuje zemeljski plin za nadaljnjo prodajo znotraj ali zunaj sistema, kjer ima sedež;
56. »uporabnik sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki dobavlja v sistem ali ki se ji dobavlja iz sistema;
57. »upravičeni odjemalec« pomeni odjemalca, ki lahko kupuje plin od dobavitelja po lastni izbiri;
58. »vertikalno integrirano podjetje« pomeni podjetje ali skupino podjetij plinskega gospodarstva, v katerih lahko nadzor iz 17. točke tega člena izvaja ista oseba ali iste osebe, in sicer neposredno ali posredno, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa, distribucije, utekočinjanja zemeljskega plina ali skladiščenja in vsaj eno od dejavnosti pridobivanja ali dobave zemeljskega plina;
59. »virtualna točka« je navidezna točka med vstopnimi in izstopnimi točkami prenosnega sistema, v kateri se šteje, da so podjetja plinskega gospodarstva in končni odjemalci v Republiki Sloveniji izvedli vse transakcije s količinami zemeljskega plina;
60. »vstopne točke« prenosnega sistema so točke, v katerih je prenosni sistem v Republiki Sloveniji povezan s prenosnimi sistemi v sosednjih državah, drugimi prenosnimi sistemi v Republiki Sloveniji ali dobavnimi viri, skladišči in terminali za utekočinjen zemeljski plin v Republiki Sloveniji;
61. »zaprta pogodba« je pogodba o dobavi zemeljskega plina, v kateri je količina dobavljenega zemeljskega plina v relevantnem časovnem obdobju fiksno določena za vsak obračunski interval in za katero se šteje, da je bila v celoti realizirana;
62. »zanesljivost« pomeni zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom in tehnično varnost;
63. »zaprt distribucijski sistem« je od distribucijskega sistema v lokalni skupnosti izločen distribucijski sistem, ki je namenjen distribuciji zemeljskega plina na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za

skupne storitve in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjskih odjemalcev na tem območju ter je priključen neposredno na prenosni sistem na izstopni točki.

2. oddelek: Naloge v javnem interesu in izvajanje gospodarske javne službe

158. člen (naloge podjetij plinskega gospodarstva)

(1) Podjetja plinskega gospodarstva morajo v javnem interesu izvajati naloge, ki se nanašajo na zanesljivost oskrbe, na rednost, kakovost in ceno oskrbe in na varovanje okolja, vključno z učinkovito rabo energije, energijo iz obnovljivih virov in varstvom podnebja.

(2) Podjetja plinskega gospodarstva, ki izvajajo gospodarske javne službe iz tega zakona, morajo zagotoviti:

- trajno in nepretrgano obratovanje sistema okviru omejitev, ki jih določajo stanje tehnike in standardi kakovosti oskrbe;
- varno in zanesljivo obratovanje ter vzdrževanje sistema;
- priključevanje uporabnikov sistema pod splošnimi in nediskriminatornimi pogoji;
- omogočanje dostopa do sistema pod splošnimi in nediskriminatornimi pogoji;
- zaračunavanje dostopa do sistema po regulirani omrežnini;
- dolgoročno načrtovanje razvoja sistema;
- druge obveznosti, določene z zakonom ali drugim predpisom.

(3) Ministrstvo pristojno za energijo, vsaki dve leti obvešča Evropsko komisijo o novih ukrepih za zagotavljanje javnih storitev, vključno z namenom varstva potrošnikov in okolja, in o njihovem možnem vplivu na nacionalno in mednarodno konkurenco.

3. oddelek: Varstvo odjemalcev in potrošnikov

1. pododdelek: Splošne določbe o varstvu odjemalcev

159. člen (pravica do sklenitve pogodbe z dobaviteljem)

(1) Odjemalci zemeljskega plina, ki so priključeni na prenosni ali distribucijski sistem, imajo pravico do dobave zemeljskega plina na podlagi pogodbe z dobaviteljem, ne glede na to, v kateri državi članici Evropske unije je dobavitelj registriran.

(2) Dobavitelj mora pred sklenitvijo pogodbe iz prejšnjega odstavka izpolnjevati zahteve glede izravnave odstopanj in druge zahteve, ki so določene s tem zakonom ter drugimi predpisi o izvajanju dejavnosti dobave zemeljskega plina v Republiki Sloveniji.

(3) Za dobavo zemeljskega plina odjemalcem, ki so priključeni na prenosni ali distribucijski sistem v Republiki Sloveniji, se uporabljajo določbe tega zakona in na

njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, ne glede na to, kje je pogodba o dobavi sklenjena.

160. člen
(menjava dobavitelja)

(1) Končni odjemalec, ki želi zamenjati dobavitelja, posreduje zahtevo za zamenjavo operaterju sistema, na katerega je priključen.

(2) V imenu in za račun končnega odjemalca lahko na podlagi pooblastila zahtevo posreduje tudi novi dobavitelj.

(3) Operater, ki je prejel zahtevo o menjavi dobavitelja, mora izvesti vse potrebno, da lahko končni odjemalec začne izvrševati pogodbo o dobavi zemeljskega plina z novim dobaviteljem v 21 dneh od vložitve popolne zahteve. Končnemu odjemalcu se menjava dobavitelja ne sme zaračunati.

(4) Operater sistema zagotovi odčitek števca ob menjavi. Stroški, ki jih ima operater sistema z odčitavanjem stanja na merilni napravi se krijejo iz zneska za meritve. Če dobavitelj v zvezi z menjavo dobavitelja zahteva izvedbo dodatne meritve, lahko operater sistema stroške te meritve zaračuna dobavitelju, skladno s cenikom, ki ga potrdi agencija.

(5) Operater zavrne menjavo dobavitelja v primeru, če novi dobavitelj ne izpolnjuje zahtev, določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil.

(6) Končni odjemalec mora prejeti zaključni račun po vsaki menjavi dobavitelja najkasneje šest tednov po začetku dobave zemeljskega plina s strani novega dobavitelja.

(7) Podrobnejši način menjave dobavitelja uredi vlada z uredbo iz 238. člena tega zakona.

161. člen
(obveščanje o porabi)

(1) Operater sistema mora brezplačno periodično obveščati končne odjemalce, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja sistema, o njihovi porabi zemeljskega plina ter o značilnostih te porabe in sicer tako pogosto, da lahko sami uravnavajo svojo porabo zemeljskega plina.

(2) Na zahtevo končnega odjemalca ali na podlagi soglasja končnega odjemalca drugi pravni ali fizični osebi mora operater sistema obvestiti končnega odjemalca oziroma drugo pravno ali fizično osebo o njegovi porabi plina ter o značilnostih te porabe. Podatke o tem mora zagotoviti v primernem roku, pri čemer se upoštevata zmogljivost opreme končnega odjemalca za merjenje porabe in stroškovna učinkovitost takšnih ukrepov.

(3) Stroški obvestila iz prejšnjega odstavka tega člena morajo ustrezati neposrednim stroškom storitve operaterja. Končnim odjemalcem se stroški obvestila ne smejo zaračunati.

(4) Podrobnejši način obveščanja končnih odjemalcev o porabi določi operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih.

162. člen (zagotavljanje energetske učinkovitosti)

Podjetja plinskega gospodarstva si morajo prizadevati za zagotavljanje energetske učinkovitosti na način, da skladno s priporočili agencije optimizirajo porabo zemeljskega plina, zlasti z nudenjem energetskih storitev upravljanja energije, razvojem inovativnih formul za oblikovanje cen ali uvajanjem naprednih merilnih sistemov ali naprednih omrežij, kadar je primerno.

163. člen (energetski kontrolni seznam)

(1) Dobavitelji so dolžni vsakemu končnemu odjemalcu, ki mu dobavljajo zemeljski plin, poslati energetski kontrolni seznam, ki ga vzpostavi Evropska komisija na podlagi dvanajstega odstavka 3. člena Direktive 2009/73/ES, skupaj s podatki za njegovo uporabo.

(2) Podrobneje uredi način in pogostost pošiljanja energetskega kontrolnega seznama agencija s splošnim aktom. Agencija energetski kontrolni seznam objavi na svoji spletni strani.

2. pododdelek: Zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom

164. člen (splošna določba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom)

(1) Zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom se zagotavlja skladno z Uredbo (EU) št. 994/2010.

(2) Za zagotovitev zanesljive oskrbe na trgu z zemeljskim plinom Republika Slovenija sodeluje z drugimi državami članicami Evropske unije zaradi spodbujanja regionalne in dvostranske solidarnosti.

(3) Sodelovanje obsega obveščanje o razmerah, katerih kratkoročna posledica so ali verjetno bodo resne motnje v dobavi, ki prizadenejo Republiko Slovenijo in obsegajo zlasti:

- a) usklajevanje ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom;
- b) določitev in po potrebi razvoj ali nadgradnjo povezav za oskrbo z električno energijo in zemeljskim plinom ter

c) pogoje in praktične podrobnosti za medsebojno pomoč.

(4) Ministrstvo pristojno za energijo o sodelovanju iz prejšnjega odstavka tega člena obvesti Evropsko komisijo in druge države članice Evropske unije.

(5) Če je v preteklem koledarskem letu en dobavitelj zagotavljal dobavo zemeljskega plina za končne odjemalce v Republiki Sloveniji, mora v tekočem koledarskem letu zagotavljati dobavo zemeljskega plina po sklenjenih dobavnih pogodbah iz vsaj dveh različnih dobavnih virov, pri čemer največji dobavni vir ne presega 70 odstotkov dobavljenih količin tega dobavitelja za končne odjemalce v Republiki Sloveniji.

165. člen

(imenovanje pristojnega organa iz Uredbe (EU) št. 994/2010)

(1) Pristojni organ iz drugega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 je agencija.

(2) Agencija lahko posebne naloge iz 2. točke drugega odstavka 2. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 prenese na druge organe.

(3) Pristojni organ iz 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 je agencija, ki glede vsebin iz tega člena odloča v upravnem postopku. Glede postopka obravnave izjeme se smiselno uporabljajo določila tega zakona, ki urejajo izvzeta za novo infrastrukturo.

166. člen

(določitev zaščitenih odjemalcev)

(1) Zaščiteni odjemalci iz točke (a) točke 1. drugega odstavka 2. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 so poleg gospodinjskih odjemalcev, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem.

(2) Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka tega člena so izvajalci:

- zdravstvene dejavnosti, vključno z rehabilitacijo in nego;
- vzgojno-varstvene dejavnosti;
- izobraževalne dejavnosti, vključno z dijaškimi in študentskimi domovi ter univerzitetnimi knjižnicami;
- socialnovarstvene dejavnosti.

(3) O sporih glede tega, ali je določena oseba zaščiteni odjemalec, odloča agencija po postopku iz 413. do 418. člena tega zakona.

(4) V pogodbi o dobavi zemeljskega plina se navede ali je odjemalec zaščiteni odjemalec, ter o tem obvesti operaterja sistema, na čigar sistem je odjemalec priključen.

167. člen

(nujni ukrepi za zagotavljanje zanesljive oskrbe)

(1) Če zaradi obsega in trajanja izrednih razmer ali drugih okoliščin, zaradi katerih je ogrožena zanesljiva oskrba zemeljskega plina oziroma je ta oskrba v Republiki Sloveniji resno motena dalj časa, dobavitelji pa z ukrepi iz Načrta za izredne razmere iz drugega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 ne morejo zagotoviti dobave zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem v zadostni količini, morajo operaterji sistema storiti vse, da pri varnem obratovanju sistema omogočajo prenos in distribucijo za dobavo zemeljskega plina tem odjemalcem.

(2) Za zagotovitev cilja iz prejšnjega odstavka tega člena morajo operaterji sistema pripraviti načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati okoliščine za uporabo nujnih ukrepov ter način, čas in obseg njihove izvedbe, ter mora biti usklajen tudi z Načrtom za izredne razmere, ki ga sprejme agencija, skladno z Uredbo (EU) 994/2010. Ukrepi morajo biti izvedeni nediskriminatorno in pregledno ter smejo prizadeti odjemalce le toliko, kolikor je potrebno, da se zagotovi zanesljiva oskrba zaščitenim odjemalcem. Načrt nujnih ukrepov mora operater sistema objaviti na svoji spletni strani in ga poslati agenciji.

(3) Če zaradi obsega in trajanja izrednih razmer načrtovani nujni ukrepi iz prejšnjega odstavka tega člena ne morejo zagotoviti zanesljive oskrbe zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem, morajo operaterji sistema ne glede na svoje pogodbene obveznosti v razmerju do dobaviteljev, uporabnikov in odjemalcev v skladu z Načrtom za izredne razmere zmanjšati ali prekiniti odjem zemeljskega plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil.

(4) Odjemalci, razen gospodinjskih odjemalcev, morajo operaterju sistema, na katerega sistem so priključeni, sporočiti podatke o svojih trošilih zaradi izvedbe ukrepa zmanjšanja ali prekinitve odjema iz prejšnjega odstavka tega člena. Če podatki niso sporočeni, operater sistema odloči na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, in splošnih značilnosti trošil posamezne vrste odjemalcev. Obrazce za sporočanje podatkov o trošilih pripravijo operaterji sistema in jih objavijo na spletnih straneh.

(5) Vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema zemeljskega plina posameznim vrstam odjemalcev glede na njihova trošila predpiše agencija v Načrtu za izredne razmere, pri čemer mora upoštevati način uporabe zemeljskega plina pri posamezni vrsti odjemalcev, nujnost odjema zemeljskega plina za zagotavljanje življenja in zdravja ljudi ter vrsto in obseg škode, ki jo pri posamezni vrsti odjemalcev povzroči zmanjšanje ali prekinitve odjema zemeljskega plina.

(6) Operater sistema mora o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov nemudoma v elektronski obliki in pisno obvestiti agencijo.

(7) Operater sistema, dobavitelj ali odjemalec zemeljskega plina krije stroške izvedbe nujnih ukrepov oziroma ukrepov zmanjšanja ali prekinitve odjema iz tretjega odstavka tega člena in nosi škodo, ki mu nastane zaradi tega. V primeru nastopa višje sile ne nosi odgovornosti za škodo, ki nastane tretjim osebam zaradi kršitve oziroma neizpolnjevanja pogodbe.

3. pododdelek: Posebne določbe o varstvu gospodinjskih in malih poslovnih odjemalcev ter drugih uporabnikov sistema

168. člen
(splošno)

(1) Določbe 169., 170., 171., 172., 173. in 174. člena tega zakona se uporabljajo za gospodinjske odjemalce, določbe 169. in 170. člena pa tudi za male poslovne odjemalce, razen kolikor se nanašajo na obravnavo pritožb iz 173. člena. Določba 172. člena se uporablja za vse uporabnike sistema.

(2) Dobavitelj ali operater distribucijskega sistema lahko nediskriminatorno zagotovi pravice, ki so v tem pododdelku določene za gospodinjske odjemalce, tudi drugim končnim odjemalcem.

169. člen
(skupna kontaktna točka)

(1) Agencija mora gospodinjskim odjemalcem na enem mestu omogočiti dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil in metod obravnavo pritožb iz 173. člena, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali operaterjem distribucijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: skupna kontaktna točka).

(2) V skupni kontaktni točki mora agencija zagotoviti dostop najmanj do naslednjih informacij o:

- načinih obravnave pritožb iz prejšnjega odstavka;
- primerjavi veljavnih rednih cenikov zemeljskega plina za gospodinjske in male poslovne odjemalce, brez primerjave akcijskih ali paketnih cenikov, in tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dostopom do teh storitev in njihovo uporabo;
- načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
- pravici do menjave dobavitelja;
- pravicah do oskrbe z zemeljskim plinom določene kakovosti po razumni ceni v skladu z veljavnimi predpisi in splošnimi akti.

(3) Dobavitelji morajo za izvajanje nalog iz druge alineje prejšnjega odstavka tega člena na elektronski način, kot ga s splošnim aktom določi agencija, najkasneje z začetkom uporabe spremenjene cene posredovati podatke o spremenjeni ceni agenciji.

(4) Agencija s splošnim aktom določi način elektronskega posredovanja podatkov za izvajanje nalog iz druge alineje drugega odstavka tega člena, v katerem določi sistem za posredovanje podatkov o cenah in način uporabe sistema oziroma določi obliko za elektronsko pošiljanje podatkov.

170. člen
(pogodba o dobavi in splošni pogodbeni pogoji)

(1) Pogodba o dobavi zemeljskega plina med gospodinjskim odjemalcem in dobaviteljem zemeljskega plina mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki skladno s predpisi o elektronskem poslovanju.

(2) Pogodba iz prejšnjega odstavka tega člena mora določati najmanj naslednje:

- ime in naslov dobavitelja,
- ceno in plačilne pogoje,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- vrste storitev, ki ji nudi dobavitelj, in ponujeno raven kakovosti storitev,
- načine pridobivanja podatkov o veljavnih tarifah in stroških vzdrževanja,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odpoved pogodbe ali storitev, ter navedbo, ali je dovoljen brezplačen odstop od pogodbe,
- dogovore o nadomestilu in povračilu v primeru, da ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem dobavljenega zemeljskega plina ali vzdrževalnih storitev,
- način za sprožitev postopkov za obravnavo pritožb v skladu s 173. členom tega zakona ter
- informacije o pravicah gospodinjskih odjemalcev, vključno z obravnavanjem pritožb iz 173. člena tega zakona in vsemi informacijami, ki jih morajo dobavitelji pregledno sporočiti ob posredovanju računov in na spletnih straneh.

(3) Gospodinjski odjemalec lahko odstopi od pogodbe o dobavi brez plačila pogodbene kazni, odškodnine, nadomestila ali kakršnega koli drugega plačila iz naslova odstopa od pogodbe pred določenim rokom, če odpoved začne učinkovati najmanj eno leto po sklenitvi pogodbe.

(4) Zaradi menjave dobavitelja lahko gospodinjski odjemalec od pogodbe o dobavi odstopi brez odpovednega roka. Če v primeru iz prejšnjega odstavka odstop učinkuje prej kot eno leto po sklenitvi pogodbe, nosi odjemalec posledice, ki jih za predčasni odstop od pogodbe o dobavi določa ta pogodba.

(5) Sestavni del pogodbe o dobavi so splošni pogodbeni pogoji, ki morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora gospodinjskemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Splošni pogodbeni pogoji morajo biti pregledni, objavljeni v jasnem in razumljivem jeziku ter ne smejo vsebovati nepogodbenih ovir za uveljavljanje pravic odjemalcev, na primer preobsežno pogodbeno dokumentacijo. Dobavitelj ne sme uporabljati nepoštenih in zavajajočih načinov prodaje zemeljskega plina. Dobavitelj mora gospodinjskim odjemalcem zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dobavo zemeljskega plina najmanj z objavo na svoji spletni strani.

(6) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti gospodinjskemu odjemalcu najmanj en mesec pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na izpolnjevanje pogodbe z gospodinjskim odjemalcem.

(7) Zaradi spremembe splošnih pogojev iz prejšnjega odstavka tega člena ima gospodinjiski odjemalec pravico odstopiti od pogodbe o dobavi zemeljskega plina v roku enega meseca po začetku veljave spremenjenih splošnih pogojev, brez odpovednega roka in brez obveznosti plačila pogodbene kazni, o čemer ga mora dobavitelj v obvestilu iz prejšnjega odstavka tudi obvestiti.

(8) Vsako povišanje cene zemeljskega plina mora dobavitelj neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti vsakemu gospodinjiskemu odjemalcu pred iztekom obračunskega obdobja, ki sledi povišanju cene. Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za vsako povišanje cene zemeljskega plina, ki lahko pomeni povišanje plačila za zemeljski plin gospodinjiskega odjemalca.

(9) Dobavitelj mora gospodinjiskemu odjemalcu ponuditi možnost široke izbire načinov plačevanja, vključno s sistemom akontacij, ki morajo biti pravični in odražati verjetno porabo. Plačilni sistem ne sme povzročiti neupravičenega diskriminiranja odjemalcev, morebitne razlike v ceni in drugih pogojih plačila pa morajo odražati stroške dobavitelja zaradi različnih plačilnih sistemov.

(10) Dobavitelj lahko gospodinjiskim odjemalcem zaračuna pavšalne stroške poslovanja, ne glede na njihovo poimenovanje v cenikih akcijskih ali paketnih ponudb. Gospodinjiskim odjemalcem ni dovoljeno zaračunati pavšalnih stroškov poslovanja z rednim cenikom. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo med pavšalne stroške poslovanja.

171. člen

(obveščanje in dostop do podatkov o porabi)

(1) Operater distribucijskega sistema mora ob priključitvi na sistem zemeljskega plina obvestiti gospodinjiskega odjemalca o njegovih pravicah do oskrbe z zemeljskim plinom določene kakovosti po razumni ceni v skladu z veljavnimi predpisi in splošnimi akti.

(2) Operater distribucijskega sistema mora na zahtevo gospodinjiskega odjemalca ali na podlagi njegovega pooblastila za vsak primer posebej ali za vse bodoče primere do preklica, določenemu podjetju plinskega gospodarstva brezplačno omogočiti dostop do podatkov o porabi tega odjemalca. Operater distribucijskega sistema, ki je odgovoren za obdelavo podatkov, mora te podatke posredovati podjetju plinskega gospodarstva v roku petih delovnih dni.

(3) Minister, pristojen za energijo, predpiše obliko za predstavitev podatkov in postopek, s katerim se dobaviteljem in odjemalcem zagotovi dostop do podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena. Zagotovitve dostopa do podatkov operater distribucijskega sistema ne sme dodatno zaračunati.

(4) Operater distribucijskega sistema mora gospodinjiske odjemalce, ki so priključeni na distribucijski sistem, na katerem opravlja dejavnost operaterja sistema, obveščati o dejanski porabi zemeljskega plina in stroških, in sicer najmanj enkrat letno. Podatke o tem mora zagotoviti v primernem roku, pri čemer se upoštevata zmogljivost opreme

odjemalca za merjenje porabe in stroškovna učinkovitost takšnih ukrepov. Te storitve odjemalcem operater distribucijskega sistema ne sme dodatno zaračunati.

172. člen
(napredni merilni sistemi)

1) Operater distribucijskega sistema mora gospodinjskim odjemalcem zagotoviti napredne merilne sisteme, ki spodbujajo dejavno sodelovanje odjemalcev na trgu dobave zemeljskega plina.

(2) Vlada predpiše ukrepe in časovni raspored uvajanja naprednih merilnih sistemov, pri čemer upošteva dolgoročno ekonomsko oceno primernosti oblike, časovnega okvira in povezanega delovanja naprednih merilnih sistemov za razvoj notranjega trga z zemeljskim plinom, ki jo izdelata agencija.

173. člen
(obravnavanje pritožb gospodinjskih odjemalcev v zvezi z dobavo plina)

(1) Dobavitelj zemeljskega plina gospodinjskim odjemalcem mora zagotoviti pregleden, enostaven in brezplačen postopek za obravnavo pritožb odjemalcev.

(2) Za namen iz prejšnjega odstavka tega člena dobavitelj sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja imenuje neodvisno in nepristransko osebo ali več oseb, odgovornih za odločanje o pritožbah, na katere gospodinjski odjemalec naslovi pritožbo v zvezi z domnevnimi kršitvami dobavitelja pri izvajanju pogodbe o dobavi zemeljskega plina.

(3) Neodvisnost imenovanih oseb se zagotovi z naslednjimi ukrepi:

- imenovana oseba mora imeti znanja, izkušnje in izobrazbo, posebno na pravnem področju, potrebne za reševanje teh sporov;
- oseba je imenovana za šest let, predčasna razrešitev je mogoča le v utemeljenih primerih;
- oseba ne more biti imenovana, če je bila tri leta pred imenovanjem zaposlena pri istem dobavitelju ali združenju.

(4) Dobavitelj mora pisno ali v drugi primerni obliki zagotoviti gospodinjskemu odjemalcu naslednje informacije:

- natančen opis vrst pritožb, o katerih odloča imenovana oseba, morebitne omejitve in višine sporne terjatve;
- pravila o dodelitvi pritožbe imenovani osebi, skupaj z morebitnimi zahtevami za gospodinjskega odjemalca in druga postopkovna pravila, zlasti glede pisne ali ustne narave postopka, osebne prisotnosti in jezika;
- pravila, ki služijo kot osnova za odločanja o pritožbi;
- vrste odločitev, ki se sprejemajo v postopku iz prvega odstavka tega člena.

(5) Imenovana oseba mora odločiti o pritožbi v roku dveh mesecev od prejema pritožbe. Odločitev dobavitelja zavezuje, če odjemalec v osmih dneh po prejemu

odločitve to potrdi s pisno izjavo. Če se odjemalec z odločitvijo ne strinja, lahko svoj zahtevek uveljavlja v postopku pred sodiščem.

(6) Dobavitelj ali združenje iz drugega odstavka lahko določi sistem povračil in odškodnin, ki jih zagotavlja odjemalcem za posamezne kršitve svojih obveznosti v zvezi z dobavo, če je to upravičeno glede na višino škode, težo kršitve in stopnjo odgovornosti.

(7) Postopek, po katerem imenovana oseba obravnava pritožbe, mora ustrezati naslednjim načelom:

- obema stranema mora biti omogočeno, da predstavita svoje argumente ter se seznanita z argumenti nasprotne strani ali izjavami strokovnjakov;
- enostavnost postopka, kar omogoča odjemalcu, da v njem sodeluje tudi brez zastopnika;
- brezplačnost postopka;
- imenovana oseba ima pri postopku aktivno vlogo, kar ji omogoča upoštevanje vseh pomembnih dejstev pri odločanju o pritožbi;
- odločitev o pritožbi se skupaj z obrazložitvijo posreduje obema stranema.

(8) Podrobnejša pravila v zvezi z imenovanjem osebe za obravnavo pritožb, informiranjem gospodinjskih odjemalcev o reševanju pritožb, sistemom povračil ali odškodnin in s postopkom za obravnavo pritožb določi dobavitelj ali združenje dobaviteljev in jih javno objavi.

(9) Stroške delovanja imenovane osebe oziroma oseb mora pokriti dobavitelj oziroma združenje, ki zastopa dobavitelje.

(10) Dobavitelj oziroma združenje, ki zastopa dobavitelje, vsako leto javno objavi poročilo o rešenih pritožbah.

174. člen

(ranljivi odjemalci in nujna oskrba)

(1) Operater distribucijskega sistema ne sme ranljivega odjemalca odklopiti oziroma mu omejiti odjem zemeljskega plina pod količino, ki je glede na okoliščine (letni čas, temperaturne razmere, kraj prebivanja, zdravstveno stanje in druge podobne okoliščine) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca in oseb, ki z njim prebivajo.

(2) Stroške odjema zemeljskega plina ranljivih odjemalcev nosi operater distribucijskega sistema do takrat, ko jih plača ranljivi odjemalec.

(3) Stroški iz prejšnjega odstavka tega člena, ki jih operater distribucijskega sistema ne more izterjati od ranljivega odjemalca, so upravičeni stroški tega operaterja.

(4) Operater distribucijskega sistema mora odjemalca pred odklopom obvestiti o možnosti nujne oskrbe, o dokazilih, ki jih mora odjemalec predložiti operaterju, da mu operater odobri nujno oskrbo, in o rokih, v katerih je treba ta dokazila predložiti. Podrobnejšo ureditev varstva ranljivih odjemalcev v zvezi z zagotavljanjem nadaljnje

dobave zemeljskega plina določi operater distribucijskega sistema v sistemskih obratovalnih navodilih.

II. poglavje: PRENOS, SKLADIŠČENJE IN UZP

1. oddelek: Gospodarska javna služba dejavnost operaterja prenosnega sistema

175. člen (gospodarska javna služba)

(1) Dejavnost operaterja prenosnega sistema je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Gospodarska javna služba dejavnost operaterja prenosnega sistema obsega:

- izvajanje prenosa;
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje prenosnega sistema;
- razvoj sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema, zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema in usmeritev razvojnega načrta operaterja prenosnega sistema iz 28. člena oziroma 198. člena tega zakona;
- zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti prenosnega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do sistema;
- zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina z ustrežno zmožljivostjo in zanesljivostjo sistema;
- zagotavljanje sistemskih storitev;
- ugotavljanje in obračunavanje izravnave odstopanj odjema in oddaje zemeljskega plina od napovedi;
- posredovanje kateremu koli drugemu operaterju prenosnega sistema, operaterju skladiščnega sistema, operaterju sistema za UZP in operaterju distribucijskega sistema dovolj informacij, da se lahko zagotovita prenos in skladiščenje zemeljskega plina, ki bosta združljiva z varnim in učinkovitim obratovanjem povezanega sistema;
- pravočasno zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju, opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega omrežja zemeljskega plina;
- napoved porabe zemeljskega plina ter potrebnih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri uporabnikih sistema;
- nediskriminatorno obravnavanje posameznih uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij;
- druge naloge, določene z zakonom, predpisom in splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil;
- organiziranje izravnalnega trga zemeljskega plina.

(3) Gospodarsko javno službo dejavnost operaterja prenosnega sistema izvaja operater prenosnega sistema, ki pridobi koncesijo in izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 176. člena tega zakona.

(4) Operater prenosnega sistema je dolžan vzpostaviti zadostno čezmejno zmogljivost za vključitev evropske prenosne infrastrukture, prilagojene vsem ekonomsko upravičenim in tehnično izvedljivim zahtevam po zmogljivosti, upošteva zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom.

(5) Operaterji prenosnih sistemov nabavljajo energijo, ki jo potrebujejo za opravljanje svojih dejavnosti, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.

176. člen

(način izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema)

(1) Za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo za celotno območje Republike Slovenije, in sicer za obdobje največ 35 let.

(2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka tega člena ni dovoljeno podeljevati posebnih ali izključnih pravic.

(3) Dejavnost operaterja prenosnega sistema lahko izvaja koncesionar, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima v lasti prenosni sistem,
- ima certifikat operaterja prenosnega sistema in
- je imenovan za operaterja prenosnega sistema.

(4) Če lastnik prenosnega sistema ne izpolnjuje pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz prejšnjega odstavka tega člena, mora najkasneje v enem letu od veljavnosti uporabnega dovoljenja za prenosni sistem, izpolniti te pogoje, sicer se uporabljajo določbe 208. člena tega zakona o ukrepih v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema.

(5) Vlada z uredbo predpiše podrobnejša pravila načina izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema.

177. člen

(podelitev koncesije)

(1) Glede podelitve koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema se uporabljajo predpisi o gospodarskih javnih službah in o javno-zasebnem partnerstvu, če ni s tem zakonom posamezno vprašanje urejeno drugače.

(2) V koncesijskem aktu, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, se določijo splošni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni pogoji, ki jih mora izpolnjevati

pravna ali fizična oseba za pridobitev koncesije. Lastništvo prenosnega sistema oziroma njegovega dela, certifikat operaterja prenosnega sistema in imenovanje za operaterja prenosnega sistema ni pogoj za pridobitev koncesije. Če koncedent omogoči koncesionarju pridobitev stvarnih pravic na nepremičninah v lasti države ali drugih ugodnosti v zvezi z izvajanjem koncesije, mora te ugodnosti nuditi vsakemu koncesionarju pod enakimi pogoji.

(3) Koncesijo lahko pridobi vsaka pravna ali fizična oseba, ustanovljena v državi članici Evropske unije.

(4) O podelitvi koncesije odloči na zahtevo stranke vlada z odločbo. Za podelitev koncesije se ne izvede postopek javnega razpisa ali drug konkurenčni postopek, določen s predpisi o javno-zasebnem partnerstvu. Za postopek izdaje odločbe iz tega odstavka se uporabljajo tudi določbe zakona, ki ureja storitve na notranjem trgu.

(5) O razlogih za zavrnitev podelitve koncesije mora ministrstvo, pristojno za energijo, v 30 dneh po dokončnosti odločbe, s katero je podelitev koncesije zavrnjena, obvestiti Evropsko komisijo.

(6) Po dokončnosti odločbe o podelitvi koncesije skleneta koncesionar in koncedent koncesijsko pogodbo.

178. člen (financiranje gospodarske javne službe)

(1) Dejavnost operaterja prenosnega sistema se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

(2) Med druge prihodke iz prejšnjega odstavka tega člena spadajo tudi prihodki iz avkcij zaradi prezasedenosti čezmejnih vodov.

179. člen (gradnja in obratovanje prenosnega sistema)

(1) V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za gradnjo objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema lahko kot investitor nastopa koncesionar gospodarske javne službe, ki opravlja dejavnost operaterja prenosnega sistema ali tretja oseba na podlagi točke b) petega odstavka 199. člena tega zakona.

(2) Določba prejšnjega odstavka tega člena se uporablja tudi za izdajo uporabnega dovoljenja ali drugega posamičnega akta, s katerim je dovoljeno obratovanje objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema.

(3) Ministrstvo, pristojno za energijo, v 30 dneh po dokončnosti odločbe državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil, s katerimi je bilo koncesionarju gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema onemogočena izvedba investicije oziroma obratovanje objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema, obvesti Evropsko komisijo.

2. oddelek: Ločevanje prenosnih sistemov in operaterjev prenosnih sistemov

1. pododdelek: Lastniška ločitev

180. člen (lastnina prenosnega sistema)

(1) Pravna ali fizična oseba, ki ima v lasti prenosni sistem, mora v skladu s tem zakonom izvajati dejavnost operaterja prenosnega sistema. Druga oseba, razen operater prenosnega sistema, ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosnega sistema, na katerem ta operater prenosnega sistema izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema, razen, če ni v tem delu zakona drugače določeno.

(2) Zahteva iz prejšnjega odstavka tega člena je izpolnjena, če dve ali več pravnih ali fizičnih oseb, ki imajo v lasti prenosni sistem, ustanovijo skupno podjetje, ki deluje kot operater prenosnega sistema v dveh ali več državah članicah Evropske unije. Drugo podjetje ne more biti udeleženo v skupnem podjetju, razen če je bilo certificirano kot neodvisni operater prenosnega sistema. Lastnika ali lastniki prenosnega sistema, ki so ustanovili skupno podjetje, morajo izpolnjevati pogoje iz 181., 183. in 184. člena tega zakona ali pogoje za neodvisnega operaterja prenosnega sistema 187. člena tega zakona.

181. člen (prepovedi za proizvajalce, dobavitelje, operaterje sistema ter osebe, ki jih nadzirajo)

- (1) Ista pravna ali fizična oseba oziroma iste pravne ali fizične osebe ne smejo:
- izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 17. točke 157. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 17. točke 157. člena tega zakona nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom ali uveljavljati pravice nad njima ali
  - izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 17. točke 157. člena tega zakona nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 17. točke 157. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, ali uveljavljati pravice nad njim.

(2) Za podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje in dobave v smislu drugega dela tega zakona, ki ureja električno energijo. Za operaterja prenosnega sistema in prenosni sistem iz prvega odstavka tega člena se štejeta tudi sistemski operater in prenosni sistem v smislu drugega dela tega zakona, ki ureja električno energijo.

(3) Ista pravna ali fizična oseba oziroma osebe ne morejo imenovati članov oziroma članic (v nadaljnjem besedilu: član) nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno

zastopajo podjetje, pri operaterju prenosnega sistema ali prenosnem sistemu in hkrati ne smejo izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 17. točke 157. člena tega zakona ali uveljavljati pravic nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave.

(4) Določbe tega člena ne pomenijo odstopa od zahteve iz prvega odstavka 180. člena tega zakona.

182. člen (opredelitev pravic)

Pravice iz prvega in tretjega odstavka prejšnjega člena vključujejo zlasti:

- a) pravico do izvrševanja glasovalnih pravic,
- b) pravico do imenovanja članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, ali
- c) pravico na poslovnem deležu, ki presega polovico osnovnega kapitala ali delnic družbe.

183. člen (prepovedi glede članstva v organih)

Ista pravna ali fizična oseba ne sme biti hkrati:

- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, pri operaterju prenosnega sistema ali osebi, ki ima v lasti prenosni sistem, ali predstavnik v zvezi z lastniškim upravljanjem prenosnega sistema električne energije ali prenosnega sistema zemeljskega plina in
- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, ki izvaja dejavnost proizvodnje ali dobave zemeljskega plina ali električne energije.

184. člen (posebna določba v primeru državnega lastništva)

Če je oseba iz 181. ali 183. člena tega zakona Republika Slovenija ali druga država članica Evropske unije, lokalna skupnost ali organ teh oseb, se šteje, da so zahteve iz 181. in 183. člena tega zakona izpolnjene, če dva ločena organa teh oseb izvajata nadzor iz 17. točke 157. člena tega zakona nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom in nad podjetjem, ki opravlja dejavnost na področju proizvodnje ali dobave.

185. člen (dolžnost ukrepanja za odpravo razlogov, ki predstavljajo kršitve prepovedi)

(1) Oseba, pri kateri nastane razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi z zahtevami iz 180., 181., 183. ali 184. člena tega zakona, mora takoj ukreniti vse potrebno, da se razlog odpravi, ter o nastanku razloga in ukrepih obvestiti agencijo.

(2) Operater prenosnega sistema mora obvestiti agencijo po prejšnjem odstavku, takoj ko izve za razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi z zahtevami iz 180., 181., 183. ali 184. člena tega zakona, in pri tem ukreniti, kar more, da se razlog odpravi.

(3) Operater prenosnega sistema mora agencijo obvestiti tudi o vsaki načrtovani transakciji, zaradi katere bi lahko bila potrebna ponovna proučitev izpolnjevanja zahtev iz 180., 181., 183. ali 184. člena tega zakona.

(4) Agencija nadzira izpolnjevanje v zvezi z zahtevami iz 180., 181., 183. in 184. člena tega zakona. Če pri nadzoru ugotovi, da je pri določeni osebi nastal razlog, ki predstavlja kršitev teh zahtev, opozori osebo na razlog in na dolžnost ukrepanja po prvem oziroma drugem odstavku tega člena.

186. člen (ukrepi agencije)

(1) Če v razumnem času, ki ni krajši od enega in ne daljši od šest mesecev od dne, ko je bila agencija obveščena o razlogu po prvem, drugem ali tretjem odstavku prejšnjega člena ali ko je agencija opozorila na razlog po četrtem odstavku prejšnjega člena, razlog v zvezi z zahtevami iz 180., 181., 183. ali 184. člena tega zakona ni odpravljen, agencija z odločbo:

- prepove izvrševanje glasovalnih pravic ali izvrševanje lastniških upravičenj v zvezi z upravljanjem manj od polovičnega lastniškega deleža v nasprotju s 181. členom tega zakona;
- naloži prodajo deleža na osnovnem kapitalu ali lastniškega deleža na prenosnem sistemu, kolikor presega delež, ki ne predstavlja kršitve 181. člena tega zakona;
- ugotovi, da je bil član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki zastopa podjetje, imenovan v nasprotju s tem zakonom, ali, da je bila oseba, ki predstavlja lastnika prenosnega sistema, pooblaščen v nasprotju s tem zakonom ter pristojnemu organu predlaga uvedbo postopka za razrešitev ali odvzem pooblastila;
- prepove izvrševanje posrednega ali neposrednega nadzora iz sedemnajste točke 157. člena tega zakona.

(2) Agencija lahko z odločbo naloži enega ali več ukrepov iz prejšnjega odstavka tega člena, vendar v obsegu, kolikor je to nujno potrebno, da se odpravi razlog kršitve zahtev iz 180., 181., 183. ali 184. člena tega zakona.

(3) Če je odločbo iz prvega odstavka tega člena treba izvršiti s prisilo, ne glede na pravila zakona, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilo ne sme presegati 100.000 evrov.

(4) Če z ukrepi iz tega odstavka ni mogoče odpraviti razloga kršitve z zahtevami iz 180., 181., 183. ali 184. člena tega zakona, začne agencija postopek preizkusa pogojev za certifikat.

2. pododdelek: Neodvisni operater prenosnega sistema

187. člen (izjema od lastniškega ločevanja)

(1) Ne glede na določbe 180., 181. in 183. člena tega zakona mora operater prenosnega sistema, ki deluje kot vertikalno integrirano podjetje, ki je imelo na dan 3. septembra 2009 v lasti prenosni sistem mora izpolnjevati zahteve 187. do 200. člena tega zakona.

(2) Podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ne smejo prevzeti neposrednega ali posrednega nadzora iz 17. točke 157. člena tega zakona ali uveljavljati pravic iz 182. člena tega zakona nad operaterji prenosnega sistema, ki delujejo na podlagi določb 180. do 186. člena tega zakona.

188. člen (pravni status, identiteta in dejavnost neodvisnega operaterja prenosnega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema mora imeti pravno obliko delniške družbe, družbe z omejeno odgovornostjo ali komanditne družbe.

(2) Dejavnost operaterja prenosnega sistema obsega naslednje naloge:

- a) zastopanje operaterja prenosnega sistema v pravnem prometu in v kakršnih koli komunikacijah z agencijo, drugimi regulativnimi organi ter tretjimi osebami;
- b) zastopanje operaterja prenosnega sistema v Evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov za zemeljski plin (ENTSO za plin);
- c) odločanje o dostopu do sistema in izvrševanje dejanj, potrebnih za njegovo izvajanje, pri čemer ne diskriminira posameznih uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij;
- č) pobiranje vseh plačil v zvezi s prenosnim sistemom;
- d) obratovanje, vzdrževanje in razvoj varnega, učinkovitega in ekonomičnega prenosnega sistema;
- e) načrtovanje naložb za zagotovitev dolgoročne zmogljivosti sistema, da zadosti razumnemu povpraševanju, in zanesljivosti oskrbe;
- f) vzpostavitev ustreznih družb, tudi z enim ali več operaterji prenosnih sistemov, borzami zemeljskega plina in drugimi ustreznimi akterji za napredek pri vzpostavljanju regionalnih trgov ali olajšanje procesa liberalizacij;
- g) opravljanje skupnih storitev, tudi pravnih, računovodskih in informacijskih storitev, ter
- h) druge naloge, ki jih določa ta zakon za operaterja prenosnega sistema.

(3) Operater prenosnega sistema ne sme v firmi družbe, v celostni podobi podjetja, v komunikacijah, pri trženju blagovne znamke in na objektih delovati tako, da ustvarja zmedo v zvezi z ločeno identiteto vertikalno integriranega podjetja ali njegovega dela.

(4) Ne glede na pravno obliko družbe, ki je operater prenosnega sistema, mora imeti ta družba organe, kot jih zakon, ki ureja gospodarske družbe, določa za delniško družbo. Kolikor ta zakon ne določa drugače, se za vlogo, naloge in odgovornost organov operaterja prenosnega sistema, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, o organih delniške družbe .

(5) Operater prenosnega sistema ne sme imeti enotirnega sistema upravljanja v smislu zakona, ki ureja gospodarske družbe.

(6) Družbeniki operaterja prenosnega sistema ne smejo neposredno upravljati družbe ali voditi njenih poslov.

189. člen

(sredstva, oprema in osebje operaterja prenosnega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema mora imeti človeške, tehnične, fizične in finančne vire, potrebne za izpolnjevanje svojih obveznosti in za opravljanje dejavnosti prenosa zemeljskega plina.

(2) Operater prenosnega sistema mora imeti v celoti v lasti prenosni sistem in druga sredstva, potrebna za opravljanje dejavnosti prenosa zemeljskega plina. Druga oseba, ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosni sistem, na katerem ta operater prenosnega sistema izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema.

(3) Osebje, potrebno za izvajanje dejavnosti prenosa zemeljskega plina, vključno z opravljanjem vseh nalog družbe, mora biti zaposleno pri operaterju prenosnega sistema.

(4) Del vertikalno integriranega podjetja ne sme drugemu delu podjetja dajati ali zagotavljati osebja, zanj opravljati storitev, najemati osebja, zaposlenega v drugem delu tega podjetja, ali opravljati storitev, ki jih opravlja drugi del podjetja.

(5) Operater prenosnega sistema lahko opravlja storitve za vertikalno integrirano podjetje, če:

a) opravljanje teh storitev ni diskriminatorno do uporabnikov sistema, je vsem uporabnikom sistema na voljo pod enakimi pogoji, pogoji pa ne omejujejo, izkrivljajo ali onemogočajo konkurenco pri proizvodnji ali dobavi, in

b) je k pogojem za opravljanje teh storitev agencija dala soglasje pred začetkom opravljanja storitev.

(6) Operater prenosnega sistema ne sme deliti sistemov ali opreme informacijske tehnologije, fizičnih prostorov in sistemov za varnostni dostop z drugim delom vertikalno integriranega podjetja ali jih uporabljati skupaj z njim, ter ne sme imeti istih svetovalcev ali zunanjih izvajalcev za sisteme ali opremo informacijske tehnologije in sisteme za varnostni dostop.

190. člen

(finančni viri in finančna neodvisnost operaterja prenosnega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema zagotavlja finančna in druga sredstva, potrebna za ustrezno in učinkovito opravljanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema ter za razvoj in vzdrževanje učinkovitega, varnega in ekonomičnega prenosnega sistema.

(2) Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz 194. člena tega zakona mora vertikalno integrirano podjetje operaterju prenosnega sistema dati na voljo ustrezne finančne vire za naložbene projekte in za nadomestitev obstoječih sredstev v zadostnem času in na zahtevo operaterja prenosnega sistema.

(3) Operater prenosnega sistema obvesti agencijo o finančnih virih iz prejšnjega odstavka tega člena.

(4) Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz 194. člena tega zakona mora imeti operater prenosnega sistema pooblastilo za pridobivanje denarja na trgu kapitala, zlasti z izposojanjem in povečanjem kapitala. Ne glede na zakon, ki ureja gospodarske družbe, odločitev o najemu posojila ali izdaji dolžniških vrednostnih papirjev sprejme uprava operaterja prenosnega sistema, odločitev o povečanju kapitala operaterja prenosnega sistema pa nadzorni organ iz 194. člena tega zakona.

(5) Operater prenosnega sistema mora imeti neodvisno od vertikalno integriranega podjetja dejanske pravice sprejemanja odločitev v zvezi s sredstvi, potrebnimi za obratovanje, vzdrževanje ali razvoj sistema. Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz 194. člena tega zakona sprejema odločitve v zvezi s sredstvi, potrebnimi za obratovanje, vzdrževanje ali razvoj sistema, uprava operaterja prenosnega sistema samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti.

(6) Računovodske izkaze operaterja prenosnega sistema revidira revizor, ki ne revidira vertikalno integriranega podjetja ali njegovega dela.

191. člen

(komercialna, finančna in kapitalska razmerja v vertikalno integriranem podjetju)

(1) Komercialna in finančna razmerja med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema, morajo biti v skladu s tržnimi pogoji. Posojila operaterja prenosnega sistema vertikalno integriranemu podjetju niso dovoljena.

(2) Operater prenosnega sistema mora voditi evidenco komercialnih in finančnih razmerij iz prejšnjega odstavka tega člena ter agenciji na zahtevo omogočiti dostop do njih.

(3) Operater prenosnega sistema mora predložiti agenciji v soglasje komercialne in finančne pogodbe ali sporazume z vertikalno integriranim podjetjem.

(4) Pogodba ali sporazum iz prejšnjega odstavka tega člena, h kateremu ni dala soglasja agencija, je ničen.

(5) Hčerinska podjetja vertikalno integriranega podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ne smejo neposredno ali posredno imeti v lasti delnic ali deležev operaterja prenosnega sistema.

(6) Operater prenosnega sistema ne sme imeti neposredno ali posredno v lasti delnic ali deležev hčerinskega podjetja vertikalno integriranega podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ter ne sme prejemati dividend tega podjetja in ne sme imeti drugih finančnih koristi od tega podjetja.

192. člen

(neodvisnost delovanja operaterja prenosnega sistema)

(1) Splošna struktura upravljanja in akt o ustanovitvi oziroma statut družbe operaterja prenosnega sistema morata zagotavljati dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu z določbami 187. do 200. člena tega zakona.

(2) Vertikalno integrirano podjetje ne sme neposredno ali posredno po svojih predstavnikih v organih operaterja prenosnega sistema določati ravnanja operaterja prenosnega sistema pri dejavnostih in upravljanju sistema ter zagotavljanju konkurenčnosti tega delovanja ali pri dejavnostih, potrebnih za pripravo desetletnega načrta za razvoj omrežja na podlagi 198. člena tega zakona.

(3) Operater prenosnega sistema mora pri opravljanju nalog iz tega zakona ter pri upoštevanju prvega odstavka 13. člena, a) točke, prvega odstavka 14. člena, drugega, tretjega in petega odstavka 16. člena, šestega odstavka 18. člena ter prvega odstavka 21. člena Uredbe (ES) št. 715/2009 različne osebe ali subjekte obravnavati brez diskriminacije ter ne sme omejevati, izkrivljati ali preprečevati konkurence na področju proizvodnje ali dobave.

(4) Vertikalno integrirano podjetje se mora vzdržati dejanj, ki operaterja prenosnega sistema ovirajo pri izpolnjevanju obveznosti iz tega zakona ali nanj vplivajo, ter od operaterja prenosnega sistema ne sme zahtevati, da mora od vertikalno integriranega podjetja pridobiti dovoljenje za izpolnjevanje teh obveznosti.

(5) Uprava operaterja prenosnega sistema samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti sprejema potrebne odločitve in izvršuje potrebna dejanja za zagotavljanje neodvisnega ravnanja operaterja prenosnega sistema.

193. člen

(neodvisnost osebja)

(1) Odločitve v zvezi z imenovanjem, plačilom in prenehanjem mandata članov uprave operaterja prenosnega sistema sprejema nadzorni organ operaterja prenosnega sistema iz 194. člena tega zakona.

(2) Nadzorni organ mora pisno obvestiti agencijo o vsakem imenovanju, prenehanju mandata ali drugih odločitvah o pogojih za mandat članov uprave operaterja prenosnega sistema in oseb, odgovornih za izvršno upravljanje, njegovo trajanje in prenehanje, ter o razlogih za vsak predlog za prenehanje mandata teh oseb.

(3) Odločitev nadzornega organa iz prvega odstavka tega člena učinkuje, če ji agencija v treh tednih po prejemu obvestila o odločitvi ne nasprotuje.

(4) Agencija lahko nasprotuje odločitvi iz prvega in drugega odstavka tega člena, če se pojavijo dvomi o:

- a) strokovni neodvisnosti osebe, imenovane za člana uprave, ali
- b) upravičenosti predčasnega prenehanja mandata.

(5) Za osebo, pristojno za upravljanje posameznega področja in člana uprave operaterja prenosnega sistema je lahko imenovana oseba, ki v obdobju treh let pred imenovanjem ni imela strokovne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa ali poslovnega odnosa z vertikalno integriranim podjetjem ali njegovim delom, delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem, razen z operaterjem prenosnega sistema.

(6) Prejšnji odstavek se uporablja za večino oseb, pristojnih za upravljanje, in večino članov uprave operaterja prenosnega sistema. Za preostale člane uprave operaterja prenosnega sistema se uporablja zahteva, da v obdobju šest mesecev pred njihovim imenovanjem niso opravljali nobene vodstvene ali druge pomembne dejavnosti v vertikalno integriranem podjetju.

(7) Člani uprave ter zaposleni pri operaterju prenosnega sistema ne smejo imeti druge poklicne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, od njega ne smejo pridobivati finančnih koristi ali imeti poslovnega odnosa z njegovimi delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem.

(8) Plačilo oseb, odgovornih za upravljanje, in članov uprave ter zaposlenih pri operaterju prenosnega sistema ne sme biti odvisno od dejavnosti ali rezultatov vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema.

(9) Predsednik ali član uprave oziroma druga oseba, odgovorna za upravljanje posameznega področja operaterja prenosnega sistema, ki ima časovno omejen mandat, lahko zoper odločitev operaterja prenosnega sistema ali njegovega organa, s katero ji je predčasno prenehal mandat, zahteva varstvo v sporu pred agencijo. O zahtevi za pravno varstvo zaradi predčasnega prenehanja mandata odloča agencija po postopku, določenem v 413. do 418. členih tega zakona.

(10) Osebe, odgovorne za upravljanje posameznega področja, in člani uprave operaterja prenosnega sistema vsaj štiri leta po koncu svojega mandata pri operaterju prenosnega sistema ne smejo imeti poklicne funkcije, odgovornosti ali interesa v delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, in ne smejo imeti poslovnega odnosa z njegovimi delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem.

(11) Delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem v smislu petega, sedmega in prejšnjega odstavka tega člena so oseba ali osebe, katerih delež glasovalnih pravic posamično ali skupaj dosega prevzemni prag v smislu zakona, ki ureja prevzeme.

(12) Peti, šesti, sedmi, osmi, deveti, deseti in prejšnji odstavek tega člena se uporabljajo za osebe, ki skrbijo za izvršno upravljanje operaterja prenosnega sistema, in osebe, ki tem osebam neposredno poročajo o zadevah, povezanih z obratovanjem, vzdrževanjem in razvojem omrežja.

(13) Odločitve iz sedmega in osmega odstavka 194. člena sprejema uprava operaterja prenosnega sistema samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti.

194. člen (nadzorni organ)

(1) Operater prenosnega sistema mora imeti nadzorni organ, oblikovan skladno z določbami tega člena.

(2) Nadzorni organ je nadzorni svet operaterja prenosnega sistema. Nadzorni svet lahko izvršuje naloge in pristojnosti nadzornega sveta po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, kolikor to ni v nasprotju z določbami tega zakona ali uredb Evropske unije.

(3) Nadzorni organ sestavljajo naslednji člani:

- predstavniki vertikalno integriranega podjetja, ali
- predstavniki podjetja, za katerega po zakonu, ki ureja prevzeme, velja domneva, da deluje usklajeno z vertikalno integriranim podjetjem;
- predstavniki delničarjev tretjih strani skladno s pravili akta operaterja prenosnega sistema;
- predstavniki delavcev v skladu z zakonom, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju.

(4) Glede odločitve o predčasnem prenehanju mandata predsednika ali člana nadzornega organa se uporablja določba točke b) četrtega odstavka 193. člena tega zakona.

(5) Za člane nadzornega organa, ki predstavljajo enega člana manj kot polovico vseh članov nadzornega organa, se uporabljajo določbe drugega, tretjega, petega, sedmega, osmega, devetega, desetega in enajstega odstavka 193. člena tega zakona. Vsi člani nadzornega organa morajo varovati tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobijo na podlagi članstva v nadzornem organu.

(6) Nadzorni organ sprejema odločitve, ki lahko bistveno vplivajo na vrednost sredstev delničarjev v okviru operaterja prenosnega sistema, zlasti naslednje odločitve v zvezi:

- z odobritvijo letnih in dolgoročnejših finančnih načrtov,
- s stopnjo zadolževanja operaterja prenosnega sistema in
- z določitvijo zneska dividend, ki se razdeli delničarjem.

(7) Odločitve, ki so v pristojnosti nadzornega organa, ne smejo vključevati odločitev, povezanih z rednim poslovanjem in vsakodnevnimi dejavnostmi operaterja prenosnega sistema in upravljanjem omrežja, vključno s sklepanjem pravnih poslov v zvezi s tem in sprejemanjem odločitev za njihovo izvrševanje.

(8) Nadzorni organ ne sme sprejemati odločitev, ki bi vplivale na dejavnosti, ki so potrebne za pripravo desetletnega razvojnega načrta omrežja v skladu s 198. členom tega zakona, ali bi bile povezane z njimi.

195. člen
(program za zagotavljanje skladnosti)

(1) Operater prenosnega sistema mora pripraviti program za zagotavljanje skladnosti, ki določa cilje in ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in določa obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev.

(2) K programu za zagotavljanje skladnosti mora pred začetkom njegove uporabe dati soglasje agencija.

(3) Operater prenosnega sistema mora zagotoviti izvajanje programa za zagotavljanje skladnosti in spremljanje njegovega izpolnjevanja. Sistem in ukrepi za izvajanje programa in spremljanje njegovega izpolnjevanja morajo biti sestavni del programa.

(4) Brez poseganja v pristojnosti agencije izvajanje programa za zagotavljanje skladnosti neodvisno spremlja nadzornik za skladnost v skladu z 196. in 197. členom tega zakona.

(5) Kadar operater prenosnega sistema sodeluje pri skupnem podjetju iz 180. člena tega zakona, oblikuje in izvaja program za zagotavljanje skladnosti skupno podjetje. Program za zagotavljanje skladnosti določa obveznosti, ki jih morajo zaposleni v skupnem podjetju izpolniti za uresničitev cilja preprečitve diskriminatornega in proti konkurenčnega ravnanja. Program iz prejšnjega stavka odobri ACER in se zanj ne uporablja drugi odstavek tega člena. Upoštevanje zastavljenih ciljev programa neodvisno spremljajo nadzorniki za skladnost v skupno podjetje vključenih operaterjev prenosnih sistemov.

196. člen
(nadzornik za skladnost)

(1) Nadzorni organ operaterja prenosnega sistema mora imenovati nadzornika za skladnost, ki je lahko fizična ali pravna oseba.

(2) K odločitvi o imenovanju nadzornika za skladnost mora dati soglasje agencija.

(3) Agencija lahko zavrne soglasje k odločitvi o imenovanju nadzornika za skladnost zaradi pomanjkanja njegove neodvisnosti ali strokovne usposobljenosti.

(4) Nadzorni organ lahko po predhodnem soglasju agencije razreši nadzornika za skladnost. Na predlog agencije mora nadzorni organ razrešiti nadzornika za skladnost, če je razlog za predlog njegove razrešitve pomanjkanje neodvisnosti ali strokovne usposobljenosti.

(5) Pogoje, ki veljajo za mandat, za zaposlitev nadzornika za skladnost, in trajanje njegovega mandata, sprejme nadzorni organ po predhodnem soglasju agencije.

(6) Pogoji iz prejšnjega odstavka tega člena morajo zagotavljati neodvisnost nadzornika za skladnost tako, da se mu zagotovijo vsa potrebna sredstva za izpolnjevanje njegovih nalog.

(7) Nadzornik za skladnost med mandatom ne sme imeti druge poklicne funkcije, odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v nobenem delu ali z nobenim delom vertikalno integriranega podjetja ali njegovimi delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem.

(8) Za nadzornika za skladnost se uporabljajo določbe drugega, četrtega, petega, šestega, sedmega, osmega, devetega, desetega in enajstega odstavka 193. člena tega zakona.

197. člen

(naloge in pooblastila nadzornika za skladnost)

(1) Nadzornik za skladnost je odgovoren za:

- a) spremljanje izvajanja programa za zagotavljanje skladnosti;
- b) pripravo letnega poročila, v katerem so določeni ukrepi za izvajanje programa za zagotavljanje skladnosti, ki ga predloži agenciji;
- c) poročanje nadzornemu organu in izdajo priporočil o programu za zagotavljanje skladnosti in njegovem izvajanju;
- č) pisno obveščanje agencije o večjih kršitvah, storjenih pri izvajanju programa za doseganje skladnosti, in
- d) poročanje agenciji o komercialnih in finančnih odnosih med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema.

(2) Nadzornik za skladnost predlagane odločitve glede naložbenega načrta ali posameznih naložb v sistem predloži agenciji najpozneje takrat, ko jih uprava operaterja prenosnega sistema predloži nadzornemu organu.

(3) Če vertikalno integrirano podjetje na skupščini operaterja prenosnega sistema ali z glasovanjem članov nadzornega organa, ki jih je imenovala, prepreči sprejetje odločitve, zaradi česar se preprečijo ali zadržujejo naložbe, ki bi jih bilo v skladu z desetletnim razvojnim načrtom omrežja treba izvesti v naslednjih treh letih, nadzornik za skladnost o tem poroča agenciji, ki ravna v skladu z 199. členom tega zakona.

(4) Nadzornik za skladnost mora redno ustno ali pisno poročati agenciji in ima pravico do rednega ustnega ali pisnega poročanja nadzornemu organu operaterja prenosnega sistema.

(5) Nadzornik za skladnost se lahko udeležuje sej uprave operaterja prenosnega sistema, nadzornega organa in skupščine družbe.

(6) Nadzornik za skladnost se mora udeležiti sej, na katerih se obravnavajo naslednje zadeve:

- a) pogoji za dostop do omrežja iz Uredbe (ES) št. 715/2009, zlasti v zvezi s tarifami, storitvami, povezanimi z dostopom tretjih strani, dodeljevanjem zmogljivosti in upravljanjem prezasedenosti, preglednostjo, usklajevanjem in sekundarnimi trgi;
- b) projekti za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnih omrežij, tudi naložbe v nove prenosne povezave, povečanje zmogljivosti in izboljšanje uporabe obstoječih zmogljivosti;
- c) nakupi ali prodaja energije, ki so potrebni za delovanje prenosnega sistema.

(7) Nadzornik za skladnost spremlja, ali operater prenosnega sistema izpolnjuje zahteve iz 212. in 213. člena tega zakona.

(8) Nadzornik za skladnost mora imeti dostop do ustreznih podatkov in prostorov operaterja prenosnega sistema ter do vseh informacij, ki so potrebne za opravljanje njegove naloge. Nadzornik za skladnost mora imeti dostop do pisarn operaterja prenosnega sistema brez vnaprejšnjega obvestila.

198. člen (razvoj omrežja)

(1) Ne glede na določbe 28. člena tega zakona, mora operater prenosnega sistema pripraviti desetletni razvojni načrt omrežja skladno z določbami tega člena.

(2) Operater prenosnega sistema mora vsako leto najkasneje do 1. junija po posvetovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi sprejeti in predložiti agenciji desetletni razvojni načrt omrežja. Za prva tri leta tega načrta mora operater prenosnega sistema priložiti tudi naložbeni načrt, usklajen z desetletnim razvojnim načrtom in izdelan v skladu z metodologijo iz četrtega odstavka 250. člena tega zakona.

(3) Desetletni razvojni načrt omrežja mora temeljiti na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju in mora vsebovati učinkovite ukrepe za zagotovitev ustreznosti sistema in zanesljivosti oskrbe.

(4) Desetletni razvojni načrt omrežja zlasti:

- a) za udeležence na trgu opredeli glavno infrastrukturo za prenos, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti;
- b) vsebuje že sprejete naložbe in opredeli nove, ki jih je treba izvesti v naslednjih treh letih, ter
- c) zagotovi časovni okvir za vse naložbene projekte.

(5) Operater prenosnega sistema pri pripravi desetletnega razvojnega načrta omrežja oblikuje tudi razumne predpostavke o razvoju proizvodnje, oskrbe, porabe in izmenjav z drugimi državami, pri tem pa upošteva naložbene načrte za omrežja v

Republiki Sloveniji, regionalna omrežja in omrežja, ki pokrivajo celotno Evropsko unijo, ter naložbene načrte za skladišča in obrate za UZP.

(6) Agencija se mora o desetletnem razvojnem načrtu omrežja posvetovati z vsemi dejanskimi in možnimi uporabniki sistema, in sicer na odprt in pregleden način. Od oseb ali podjetij, ki izjavijo, da so možni uporabniki sistema, lahko zahteva, da svoje trditve utemeljijo.

(7) Agencija mora objaviti rezultate posvetovalnega postopka in zlasti možne potrebe po naložbah na svoji spletni strani, ter o njih obvestiti operaterja prenosnega sistema.

(8) Agencija preuči, ali desetletni razvojni načrt omrežja pokriva potrebe po naložbah, ki so bile opredeljene v posvetovalnem postopku, in ali je razvojni načrt omrežja v skladu z nezavezujočim desetletnim razvojnim načrtom omrežja za Evropsko unijo iz točke b) tretjega odstavka 8. člena Uredbe (ES) št. 715/2009. Če obstajajo dvomi glede skladnosti z razvojnim načrtom omrežja za Evropsko unijo, se agencija o tem posvetuje z ACER.

(9) Agencija lahko od operaterja prenosnega sistema zahteva spremembo desetletnega razvojnega načrta in naložbeni načrt za njegova prva tri leta. Operater prenosnega sistema mora predložiti agenciji z njenimi zahtevami usklajen desetletni razvojni načrt in naložbeni načrt, najkasneje v dveh mesecih od prejema zahtev agencije.

(10) Na desetletni razvojni načrt omrežja mora dati soglasje agencija.

199. člen

(pristojnosti glede naložbenih odločitev)

(1) Agencija mora spremljati in ocenjevati izvajanje desetletnega razvojnega načrta omrežja.

(2) Če operater prenosnega sistema zaradi razlogov, na katere ne more vplivati ne izvede naložbe, ki jo je potrebno v skladu z desetletnim razvojnim načrtom omrežja izvesti v naslednjih treh letih in je še vedno pomembna na podlagi najnovejšega desetletnega razvojnega načrta omrežja, agencija od operaterja prenosnega sistema zahteva:

a) izvedbo naložbe ali

b) sprejem povečanja kapitala za financiranje potrebnih naložb ter neodvisnim vlagateljem omogoči, da sodelujejo pri kapitalu.

(3) O ukrepu iz prejšnjega odstavka tega člena agencija odloči z odločbo.

(4) Če operater v roku, določenem z odločbo iz prejšnjega odstavka tega člena, ne ravna skladno z odločbo, agencija organizira razpisni postopek, ki je odprt za vse vlagatelje za navedene naložbe iz drugega odstavka tega člena.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka tega člena, lahko agencija operaterju prenosnega sistema z odločbo naloži, da:

- a) omogoči financiranje s strani tretje strani z dolžniškim ali lastniškim kapitalom v operaterju prenosnega sistema;
- b) omogoči gradnjo s strani tretje strani ter v primeru, če le ta ni operater prenosnega sistema, prenos lastninske in drugih stvarnih pravic na objektih in napravah, ki sestavljajo omrežje, na operaterja prenosnega sistema ter vzpostavitev ustreznih obilgacijskih razmerij med operaterjem sistema in investitorjem;
- c) sam zgradi zadevne nove objekte in naprave;
- d) sam upravlja zadevne nove objekte in naprave.

(6) Določbe prejšnjega odstavka ne pomenijo odstopanja od zahteve drugega odstavka 189. člena tega zakona.

(7) Operater prenosnega sistema mora vlagateljem zagotoviti informacije, ki so potrebne za izvedbo naložbe ter vključiti nove naprave v prenosni sistem in si na splošno v največji možni meri prizadevati, da olajša izvajanje naložbenega projekta.

(8) K pogodbam o financiranju naložb iz tega člena mora pred sklenitvijo dati soglasje agencija.

(9) Stroški naložb iz tega člena se krijejo iz omrežnine ne glede na obseg uporabe naložbe.

200. člen

(priklučevanje skladišč, obratov za UZP in industrijskih odjemalcev)

(1) Operater prenosnega sistema mora v sistemskih obratovalnih navodilih določiti pregledne in učinkovite postopke ter tarife za nediskriminatorno priklučevanje skladišč, obratov za UZP in industrijskih odjemalcev na prenosni sistem.

(2) Operater prenosnega sistema ne sme zavrniti priklučitve novega skladišča, obrata za UZP ali industrijskega odjemalca na podlagi morebitnih prihodnjih omejitev glede razpoložljivih zmogljivosti omrežja ali dodatnih stroškov, povezanih s potrebnim povečanjem zmogljivosti.

(3) Operater prenosnega sistema mora za novo priklučitev zagotoviti zadostno vstopno in izstopno zmogljivost.

201. člen

(nadzor in ukrepi agencije)

(1) Agencija nadzira izpolnjevanje zahtev iz 187. do 200. člena tega zakona.

(2) Poleg pooblastil iz tega zakona ima agencija pri nadzoru iz prejšnjega odstavka tega člena še naslednja pooblastila:

- a) spremlja komunikacijo med operaterjem prenosnega sistema in vertikalno integriranim podjetjem;

- b) spremlja komercialne in finančne odnose med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema, vključno s posojili;
- c) zahteva utemeljitev s strani vertikalno integriranega podjetja na podlagi obvestila nadzornika za skladnost v skladu s 193. členom tega zakona;

(3) Pri izvajanju pooblastil agencija nadzira operaterja prenosnega sistema, vertikalno integrirano podjetje in z njim povezane družbe ali druge osebe, na katere se nanašajo zahteve iz 187. do 200. člena tega zakona.

(4) O sporu med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema v zvezi z izpolnjevanjem zahtev iz 187. do 200. člena tega zakona odloča agencija v postopku odločanja o sporih.

(5) H komercialnemu in finančnemu sporazumu med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema mora dati soglasje agencija. Agencija izda soglasje, če je sporazum v skladu s tržnimi pogoji.

(6) Agencija lahko vse ali posamezne naloge operaterja prenosnega sistema dodeli drugemu operaterju prenosnega sistema skladno z drugim in tretjim odstavkom 208. člena tega zakona, če operater prenosnega sistema krši svoje obveznosti iz tega zakona, zlasti če gre za ponavljajoče se diskriminatorno ravnanje v prid vertikalno integriranemu podjetju.

(7) Če pri nadzoru agencija ugotovi, da je pri operaterju prenosnega sistema, njegovem organu ali članu tega organa, pri vertikalno integriranem podjetju ali njegovem organu ali pri drugi osebi nastal razlog, ki predstavlja kršitev v zvezi s temi zahtevami, ji oziroma mu z odločbo naloži, naj v določenem roku, ki ni krajši od enega in ne daljši od šest mesecev od dokončnosti odločbe, odpravi razlog kršitve.

(8) Če je odločbo iz prvega odstavka tega člena treba izvršiti s prisilo, ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilo ne sme presežati 100.000 evrov.

(9) Če z ukrepi iz tega člena ni mogoče odpraviti razloga kršitve zahtev iz 187. do 200. člena tega zakona, začne agencija postopek preizkusa pogojev za certifikat.

3. pododdelek: Certificiranje in imenovanje operaterja prenosnega sistema

202. člen (certifikat)

(1) Operater prenosnega sistema mora biti certificiran.

(2) Certificiran je operater prenosnega sistema, ki ima certifikat.

(3) V postopku certificiranja agencija ugotavlja, ali vlagatelj zahteve za izdajo certifikata izpolnjuje pogoje za operaterja prenosnega sistema iz 180., 181., 183. in 184. člena tega zakona ali za izpolnjevanje zahtev iz 187. do 200. člena tega zakona

203. člen
(zahteva za certifikat)

(1) Postopek certificiranja se začne z vložitvijo vloge za izdajo certifikata s strani lastnika prenosnega sistema ali operaterja prenosnega sistema. Vloga je popolna, ko se k vlogi predložijo dokazila o izpolnjevanju zahtev iz 180., 181., 183., in 184. člena tega zakona oziroma dokazila o izpolnjevanju zahtev iz 187. do 200. člena tega zakona.

(2) Agencija ob prejemu popolne vloge za certificiranje izda potrdilo o prejemu popolne vloge, ki mora vsebovati rok odločitve o zahtevi za certificiranje in informacijo, pod kakšnimi pogoji se uporabi pravna domneva izdaje certifikata.

(3) Agencija mora o zahtevi odločiti v štirih mesecih po prejemu popolne vloge. Če agencija do preteka tega roka stranki ne vroči odločitve o zahtevi za certificiranje, se domneva, da je agencija izdala certifikat.

(4) Rok za izdajo odločbe ne teče, če je postopek prekinjen ali če je bilo zadržano izvajanje predpisa, na podlagi katerega mora agencija odločiti.

(5) V postopku certificiranja ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje.

(6) V primeru domneve iz tretjega odstavka tega člena se popolna vloga in potrdilo o prejemu popolne vloge, po preteku roka iz drugega odstavka 67. člena štejeta za izdan certifikat, razen če je agencija izdala zavrnilno odločbo v tem postopku.

(7) Rok za vložitev pravnih sredstev zoper certifikat, ki ima pravno veljavo na podlagi prejšnjega odstavka tega člena, začne teči naslednji dan po preteku roka iz drugega odstavka 67. člena.

(8) Pravna domneva o izdanem certifikatu iz šestega odstavka tega člena se ne uporabi v postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev.

(9) Sistemski operater in podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave morajo agenciji in Evropski komisiji posredovati vse zahtevane informacije, ki jih potrebuje za izvajanje nalog v postopku certificiranja.

(10) V postopku certificiranja mora agencija varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

204. člen
(posredovanje Evropski komisiji)

(1) Odločitev agencije ali domnevo o izdaji certifikata iz prejšnjega odstavka tega člena agencija nemudoma posreduje Evropski komisiji, skupaj s podatki, ki se nanašajo na odločitev.

(2) Odločitev agencije ali domneva izdaje certifikata iz drugega odstavka tega člena začneta učinkovati po izdaji mnenja Evropske komisije ali po preteku roka iz prvega odstavka 3. člena Uredbe (ES) št. 715/2009.

205. člen
(certificiranje v zvezi s tretjimi državami)

(1) Če certificiranje zahteva lastnik prenosnega sistema ali operater prenosnega sistema, ki ga nadzoruje oseba ali osebe iz države ali držav, ki niso članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: tretja država) ali ki je sam iz tretje države oziroma držav, se za postopek certificiranja in preizkus pogojev za certifikat uporabljajo določbe 202., 203., 204. in 205. člena tega zakona, v kolikor ni drugače določeno. Za tretjo državo šteje tudi država članica Evropske unije, za katero velja odstopanje iz 49. člena Direktive 2009/73/ES.

(2) Agencija o prejemu vloge in o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 17. točke 157. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema nemudoma obvesti Evropsko komisijo.

(3) Operater prenosnega sistema je dolžan nemudoma obvestiti agencijo o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 17. točke 157. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema.

(4) V postopku certificiranja po tem členu se ne uporablja domneva izdaje certifikata iz drugega odstavka 203. člena tega zakona.

(5) Vlagatelj zahteve za izdajo certifikata iz prvega odstavka tega člena mora v postopku certificiranja agenciji dokazati, da izpolnjuje pogoje iz 180., 181., 183. in 184. člena ali zahteve iz 187. do 200. člena tega zakona ter da izdaja certifikata ne bo ogrozila zanesljivosti oskrbe Republike Slovenije, druge države članice Evropske unije in Evropske unije z energijo. Pri tem agencija upošteva:

- pravice in obveznosti Evropske unije v zvezi s tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz sporazumov, sklenjenih z eno ali več tretjimi državami, katerih podpisnica je Evropska unija in ki obravnavajo zanesljivost oskrbe z energijo;
- pravice in obveznosti držav članic Evropske unije do tretje države, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih z njo, če so v skladu s pravom Evropske unije, in
- druge posebne lastnosti primera in zadevne tretje države.

(6) Agencija mora sprejeti osnutek odločitve v štirih mesecih po prejemu vloge in nemudoma seznaniti Evropsko komisijo z njim in z vsemi informacijami v zvezi z njim.

(7) Agencija mora pred sprejetjem odločitve o certificiranju Evropsko komisijo zaprositi za mnenje o tem, ali stranka izpolnjuje prepovedi iz 180., 181., 183. in 184. člena tega zakona ali zahteve iz 187. do 200. člena tega zakona in ali lahko odobritev certificiranja ogrozi zanesljivost oskrbe Evropske unije z energijo.

(8) Agencija izda odločbo v postopku certificiranja po tem členu v dveh mesecih po izteku roka za izdajo mnenja Evropske komisije skladno s šestim odstavkom 11.

člena Direktive 2009/73/ES, pri čemer v čim večji meri upošteva mnenje Evropske komisije. Agencija Evropsko komisijo nemudoma seznanj z odločitvijo in z vsemi informacijami v zvezi z njo.

(9) Agencija lahko zavrne izdajo certifikata, če bi njegova izdaja ogrozila zanesljivost oskrbe Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije z energijo.

(10) Dokončna odločba agencije in mnenje Evropske komisije se objavita skupaj v Uradnem listu Republike Slovenije. Če se dokončna odločba razlikuje od mnenja Evropske komisije, se objavi tudi obrazložitev odločbe agencije.

206. člen

(postopek preizkusa pogojev za certifikat)

(1) Agencija spremlja, ali sistemski operater izpolnjuje zahteve iz 180., 181., 183. in 184. člena tega zakona. Agencija po uradni dolžnosti začne postopek preizkusa pogojev za certifikat, če:

- prejme obvestilo operaterja prenosnega sistema iz drugega odstavka 185. člena tega zakona;
- je seznanjena z načrtovano transakcijo iz tretjega odstavka 185. člena;
- ugotovi, da obstaja utemeljen razlog za domnevo, da je prišlo ali bi lahko prišlo zaradi načrtovane spremembe pravic ali vpliva nad lastniki prenosnega sistema ali operaterja prenosnega sistema do kršitve zahtev iz 180., 181., 183. in 184. člena tega zakona ali zahtev iz 187. do 200. člena tega zakona skladno z desetim odstavkom 201. člena tega zakona;
- tako utemeljeno zahteva Evropska komisija.

(2) V postopku za preizkus pogojev za certifikat se uporabljajo določbe tega zakona o rednem postopku certificiranja, če ni v tem členu ta postopek urejen drugače.

(3) Domneva iz drugega odstavka 203. člena se uporablja v postopku preizkusa pogojev za certifikat le v primeru iz prve in četrte alineje prvega odstavka tega člena. Štirimesečni rok za uveljavitev domneve izdaje certifikata začne teči z dnem, ko agencija prejme obvestilo operaterja prenosnega sistema ali zahtevo Evropske komisije.

(4) Agencija z odločbo:

- odloči o skladnosti načrtovane transakcije z zahtevami iz 180., 181., 183. in 184. člena tega zakona;
- potrdi certifikat;
- odvzame certifikat.

207. člen

(imenovanje operaterja prenosnega sistema)

(1) Če so po dokončnosti odločbe o izdaji certifikata ali po vzpostavitvi domneve iz drugega odstavka 203. člena, pri določeni pravni ali fizični osebi izpolnjeni pogoji iz

prve in druge alineje tretjega odstavka 176. člena tega, jo imenuje vlada na predlog agencije, za operaterja prenosnega sistema s sklepom.

(2) Vlada na predlog agencije, na podlagi dokončne odločbe o ugotovitvi neizpolnjevanja pogojev, razveljavi sklep o imenovanju operaterja prenosnega sistema, če operater prenosnega sistema ne izpolnjuje katerega od pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz tretjega odstavka 176. člena tega zakona, pa ni mogoče pričakovati, da bo ta pogoj v razumnem času izpolnjen.

(3) Sklep o imenovanju oziroma sklep o razveljavitvi imenovanja se objavi v Uradnem listu Evropske unije in Uradnem listu Republike Slovenije ter posreduje Evropski komisiji.

208. člen

(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema)

(1) Če kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz tretjega odstavka 176. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja ali če operater prenosnega sistema preneha izvajati dejavnosti operaterja prenosnega sistema in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:

- določi certificiranega operaterja prenosnega sistema v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema na prenosnem sistemu operaterja na katerega se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema;
- določi pogoje, pod katerimi je lastnik ali so lastniki dolžni dati v uporabo prenosni sistem operaterju prenosnega sistema, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji tega odstavka, ter rok, v katerem je lastnik ali so lastniki to dolžni storiti;
- odloči o drugih vprašanih razmerja med lastnikom ali solastniki prenosnega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti operaterja prenosnega sistema.

(2) Operater iz prejšnjega odstavka opravlja dejavnosti operaterja prenosnega sistema do prevzema opravljanja dejavnosti s strani drugega operaterja prenosnega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 176. člena tega zakona.

(3) Če lastnik ali solastniki prenosnega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena ne zagotovijo, da začne dejavnost operaterja prenosnega sistema na njihovem prenosnem sistemu izvajati operater prenosnega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 176. člena tega zakona, pa je obratovanje tega prenosnega sistema nujno za varno in zanesljivo oskrbo z zemeljskim plinom v Republiki Sloveniji ali delu njenega ozemlja ali gre za povezovalni plinovod, predlaga agencija Republiki Sloveniji kot razlastitvenemu upravičencu, začetek postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice.

(4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice za namen iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

3. oddelek: Operaterji skladiščnih sistemov in sistemov UZP

209. člen

(imenovanje operaterjev skladiščnih sistemov in sistemov za UZP)

(1) Lastnik oziroma lastniki skladiščnega sistema ali sistema za UZP so dolžni pred začetkom obratovanja imenovati najmanj enega operaterja skladiščnega sistema oziroma sistema za UZP.

(2) Obdobje za katerega se imenuje operater skladiščnega sistema oziroma sistema za UZP določi agencija na zahtevo lastnika ali lastnikov skladiščnega sistema ali sistema za UZP z odločbo, pri čemer upošteva oceno učinkovitosti in gospodarskega ravnotežja.

210. člen

(naloge operaterja skladiščnega sistema in sistema za UZP)

(1) Operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP mora obratovati z varnimi, zanesljivimi in učinkovitimi napravami za prenos, skladiščenje ali obrati za UZP, vzdrževati in razvijati naprave glede na gospodarske razmere in upoštevanje varovanja okolja ter zagotoviti ustrezne načine za izpolnitev obveznosti storitev.

(2) Operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP ne sme diskriminirati uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, zlasti ne v korist svojih povezanih podjetij.

(3) Operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP mora posredovati operaterju prenosnega sistema, drugemu operaterju skladiščnega sistema, drugemu operaterju sistema za UZP ali operaterju distribucijskega sistema informacije za zagotovitev prenosa in skladiščenja zemeljskega plina, ki bo združljiv z varnim in učinkovitim obratovanjem povezanega sistema.

(4) Operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP mora uporabnikom sistema zagotoviti informacije, ki jih potrebujejo za učinkovit dostop do sistema.

211. člen

(ločevanje operaterjev skladiščnih sistemov)

(1) Operater skladiščnega sistema, katerega objekti so tehnično ali gospodarsko potrebni za zagotavljanje učinkovitega dostopa do sistema zaradi oskrbe odjemalcev v skladu s tretjim odstavkom 244. člena tega zakona, ki je del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane s prenosom, distribucijo in skladiščenjem zlasti glede pravne oblike, organizacije in sprejemanja odločitev.

(2) Za zagotovitev neodvisnosti operaterja skladiščnega sistema mora operater iz prejšnjega odstavka tega člena pri organizaciji in delovanju zagotoviti izvajanje najmanj naslednjih ukrepov:

- a) osebe, ki so odgovorne za vodenje operaterja skladiščnega sistema, ne smejo sodelovati v organih integriranega podjetja plinskega gospodarstva, ki so neposredno ali posredno odgovorni za vsakodnevno pridobivanje in dobavo zemeljskega plina;
- b) poklicni interesi oseb, odgovornih za vodenje operaterja skladiščnega sistema, morajo biti upoštevani na način, ki jim omogoča neodvisno delovanje;
- c) operater skladiščnega sistema mora imeti neodvisno od integriranega podjetja plinskega gospodarstva pravico odločanja o sredstvih, ki so potrebna za upravljanje, vzdrževanje in razvoj objektov za skladiščenje.

(3) Za izpolnjevanje nalog iz točke c) prejšnjega odstavka so dovoljeni mehanizmi za zaščito pravice matičnega podjetja do ekonomskega nadzora in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju. Matičnemu podjetju mora biti omogočena predvsem potrditev letnega finančnega načrta ali drugega enakovrednega instrumenta operaterja skladiščnega sistema in določitev splošnih omejitev stopnje zadolževanja njegovega hčerinskega podjetja, razen pravice dajanja navodil za vsakodnevno poslovanje ali za posamezne odločitve o gradnji ali nadgradnji objektov za skladiščenje, ki ne presegajo omejitev v potrjenem finančnem načrtu ali drugem enakovrednem instrumentu.

(4) Operater skladiščnega sistema mora oblikovati program za zagotovitev skladnosti, ki podrobneje določa ukrepe iz prejšnjega odstavka tega člena in ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja, ter mora zagotoviti ustrezen nadzor nad izvajanjem tega programa. Program za zagotavljanje skladnosti mora določiti posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev. Oseba ali organ, ki je v operaterju odgovoren za spremljanje izvajanja programa za zagotovitev skladnosti, pošlje agenciji letno poročilo o sprejetih ukrepih, katerega objavi tudi na njegovi spletni strani.

(5) Če Evropska komisija sprejme smernice za zagotovitev učinkovitega izpolnjevanja zahtev iz tega člena, je operater skladiščnega sistema dolžan ravnati v skladu s temi smernicami.

4. oddelek: Zaupnost podatkov za operaterje prenosnih sistemov, skladiščnih sistemov in sistemov za UZP in za lastnike prenosnih sistemov

212. člen (obveznost varovanja zaupnosti)

(1) Operater prenosnega sistema, operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP ter lastnik prenosnega sistema je dolžan varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, ne glede na to, ali so določeni kot poslovna tajnost.

(2) Operater iz prejšnjega odstavka tega člena je dolžan preprečevati diskriminatorno razkrivanje poslovno koristnih podatkov o svojih dejavnostih, zlasti pa ne sme razkriti poslovno občutljivih podatkov drugim delom podjetja, ki niso povezani z opravljanjem dejavnosti operaterja prenosnega sistema, ali operaterja skladiščnega sistema ali operaterja sistema za UZP, razen če in kolikor je to nujno potrebno za izvedbo pravnega posla.

(3) Lastnik prenosnega sistema, operater skladiščnega sistema ali sistema za UZP, in v primeru operaterja kombiniranega sistema tudi operater distribucijskega sistema, ter ostali deli podjetja, ki niso povezani z opravljanjem dejavnosti operaterja prenosnega sistema, ali operaterja skladiščnega sistema ali operaterja sistema za UZP, ne smejo imeti skupnih služb, kot so skupne pravne službe, razen upravnih služb ali služb za informacijsko tehnologijo.

(4) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji, ministrstvu in pristojnim organom, ter koncedentu v okviru izvajanja gospodarske javne službe na podlagi koncesije.

213. člen

(prepoved zlorabe podatkov in dolžnost objave)

(1) Operater prenosnega sistema, operaterji skladiščnih sistemov ali operaterji sistemov za UZP pri prodaji ali nabavi zemeljskega plina prek povezanih podjetij ne smejo zlorabiti poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb v okviru zagotavljanja dostopa do sistema ali pogajanja o njem.

(2) Operater prenosnega sistema, operaterji skladiščnih sistemov ali operaterji sistemov za UZP so dolžni objaviti podatke, potrebne za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga, razen poslovno občutljivih podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena.

III. poglavje: DISTRIBUCIJA

1. oddelek: Gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema

214. člen

(gospodarska javna služba)

(1) Dejavnost operaterja distribucijskega sistema je izbirna lokalna gospodarska javna služba.

(2) Gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema obsega:

- izvajanje distribucije;
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema v ekonomsko sprejemljivih pogojih, z obveznim upoštevanjem varovanja okolja in energetske učinkovitosti;
- razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema ter zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema;
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti distribucijskega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in dostop do njega;
- zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina z ustrezno zmogljivostjo in zanesljivostjo omrežja;

- zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema in njegovo uporabo.

(3) Operater distribucijskega sistema ne sme diskriminirati uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, zlasti ne v korist svojih povezanih podjetij.

(4) Izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema lahko zagotovi lokalna skupnost na delu svojega območja ali na celotnem svojem območju na način, določen z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, in zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

(5) Če lokalna skupnost podeli za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema koncesijo, se za podelitev koncesije uporabljajo tudi določbe zakona, ki ureja gospodarske javne službe, in zakona, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

(6) Distribucijski sistem je praviloma priključen na prenosni sistem najmanj z enim priključkom. Distribucijski sistem je lahko priključen na drug distribucijski sistem le, na podlagi predhodnega soglasja agencije in v primeru istega operaterja distribucijskega sistema.

(7) Agencija pri izdaji soglasja iz prejšnjega odstavka tega člena upošteva desetletni razvojni načrt prenosnega plinovodnega omrežja in razvojni načrt distribucijskega omrežja ter izda soglasje, če je:

- povezovanje distribucijskih sistemov stroškovno in razvojno smiselno in
- zagotovljena ustrezna varnost in zanesljivost obratovanja vseh zadevnih distribucijskih sistemov.

Za tako povezane distribucijske sisteme operater distribucijskega sistema sprejme enoten akt o določitvi tarifnih postavk omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina.

(8) Ne glede na določbe zakona o gospodarskih javnih službah v zvezi s postopkom podelitve koncesije, lahko lokalna skupnost, v primeru pozitivnega soglasja agencije iz šestega odstavka tega člena, neposredno podeli koncesijo izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina operaterju distribucijskega sistema na katerega se novi sistem navezuje.

(9) Spremembe glede povezanih distribucijskih sistemov, zaradi ustanovitve novih lokalnih skupnosti ali njihovega preoblikovanja in spremembe koncesijskega razmerja v zadevnih lokalnih skupnostih po izdaji soglasja iz šestega odstavka tega člena, ne vplivajo na veljavnost soglasja, če te spremembe ne spreminjajo varnosti in zanesljivosti obratovanja zadevnih distribucijskih sistemov. Če povezani distribucijski sistemi ne izpolnjujejo katerega izmed pogojev iz sedmega odstavka tega člena, agencija razveljavi izdano soglasje.

(10) Operater distribucijskega sistema zemeljskega plina posreduje drugim operaterjem distribucijskih sistemov, operaterju prenosnega sistema zemeljskega plina, operaterju sistema za UZP in operaterju skladiščnega sistema dovolj informacij, s katerimi zagotovi prenos in skladiščenje zemeljskega plina tako, da bo zagotovljeno tudi zanesljivo in učinkovito obratovanje povezanega sistema.

215. člen
(financiranje gospodarske javne službe)

Dejavnost operaterja distribucijskega sistema se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

216. člen
(izključna pravica)

(1) Lokalna skupnost lahko skladno s predpisi o gospodarskih javnih službah na delu ali celotnem območju lokalne skupnosti podeli izključno pravico opravljati izbirno lokalno gospodarsko javno službo dejavnost operaterja distribucijskega sistema, če je to pravno ali dejansko potrebno za izpolnjevanje obveznosti iz prejšnjega člena, ki so naložene izvajalcem te javne službe.

(2) Če lokalna skupnost skladno s prejšnjim odstavkom tega člena podeli za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema na določenem območju izključno pravico, sme na tem območju priključevati končne odjemalce zemeljskega plina na sistem le operater distribucijskega sistema, ki je imetnik te izključne pravice, razen če je operater distribucijskega sistema zavrnil priključitev na sistem ali dostop do sistema zaradi premajhne zmogljivosti distribucijskega sistema.

(3) Izključna pravica iz prvega odstavka tega člena se ne nanaša na območje zaprtega distribucijskega sistema.

217. člen
(imenovanje operaterja distribucijskega sistema)

(1) Dejavnost operaterja distribucijskega sistema lahko izvaja pravna ali fizična oseba, ki:

- ima pravico izvajati to gospodarsko javno službo,
- ima v lasti ali najemu distribucijski sistem, ki sme obratovati skladno s predpisi, in
- je imenovana za operaterja distribucijskega sistema.

(2) Če operater distribucijskega sistema ni lastnik tega sistema ali njegovega dela, mora z lastnikom skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega sistema za opravljanje nalog operaterja sistema po tem zakonu. V pogodbi se zlasti uredi obseg in namen uporabe sistema, pravice in obveznosti glede priključevanja novih odjemalcev in kritja nesorazmernih stroškov priključevanja, obveznosti glede bodočih razširitev omrežja, višino najemnine oziroma drugega plačila systemskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki systemskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Agencija nadzira vsebino pogodbe in način njenega izvrševanja v okviru nadzornih pooblastil po tem zakonu.

(3) Osebo, ki izpolnjuje pogoja iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena, imenuje na zahtevo te osebe agencija za določeno obdobje za operaterja distribucijskega sistema z odločbo. Pri določitvi obdobja, za katero agencija imenuje operaterja distribucijskega sistema, upošteva agencija oceno učinkovitosti in gospodarskega ravnotežja, pri čemer je v primeru podelitve koncesije to obdobje enako trajanju koncesije.

(4) Agencija razveljavi akt imenovanja operaterja distribucijskega sistema, če preneha kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena in ni mogoče pričakovati, da bo ta pogoj v razumnem času izpolnjen, ter če ravna v nasprotju z določbami členov 214. in 219. do 223. tega zakona.

218. člen

(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema)

(1) Če kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema iz prvega odstavka 217. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja ali če operater distribucijskega sistema preneha izvajati dejavnost operaterja distribucijskega sistema in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:

- določi operaterja distribucijskega sistema v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema na distribucijskem sistemu, operaterja na katerega se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanja dejavnosti systemskega operaterja;
- določi pogoje, pod katerimi je lastnik dolžan ali so solastniki dolžni dati v uporabo distribucijski sistem operaterju distribucijskega sistema, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji tega odstavka, ter rok, v katerem so to dolžni storiti;
- odloči o drugih vprašanih razmerja med lastnikom ali solastniki distribucijskega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti operaterja distribucijskega sistema.

(2) Operater iz prejšnjega odstavka opravlja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema do takrat, ko prevzame drug operater distribucijskega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 217. člena tega zakona.

(3) Če lastnik ali solastniki distribucijskega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena ne zagotovijo, da začne dejavnost operaterja distribucijskega sistema na njihovem distribucijskem sistemu izvajati operater distribucijskega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz 217. člena tega zakona, lahko lokalna skupnost kot razlastitveni upravičenec začne postopek razlastitve ali omejitev lastninske pravice.

(4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice za namen iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

2. oddelek: Ločevanje operaterjev distribucijskih sistemov

219. člen

(splošna določba in dejavnost operaterja kombiniranega sistema)

(1) Če je operater distribucijskega sistema sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, vsaj kar zadeva pravno obliko, organizacijo in sprejemanje odločitev.

(2) Ta zahteva ne predstavlja obveznosti po lastniškem ločevanju sredstev operaterja distribucijskega sistema od vertikalno integriranega podjetja.

(3) Določba prvega odstavka tega člena ne preprečuje delovanja operaterja kombiniranega sistema prenosa, UZP, skladiščenja in distribucije, če ta operater izpolnjuje zahteve lastniške ločitve dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz 180. do 183. člena tega zakona ali zahteve za neodvisnega operaterja prenosnega sistema iz 188. do 200. člena tega zakona.

220. člen

(zahteve glede ločitve dejavnosti)

(1) Dejavnost operaterja distribucijskega sistema mora operater distribucijskega sistema izvajati v ločeni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.

(2) Če je operater distribucijskega sistema sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti poleg zahtev iz prejšnjega odstavka tega člena neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, tudi glede organizacije in sprejemanja odločitev. Zato mora zagotoviti izvajanje najmanj naslednjih ukrepov:

- a) osebe, ki so odgovorne za upravljanje operaterja distribucijskega sistema, ne smejo sodelovati v organih integriranega podjetja plinskega gospodarstva, ki so posredno ali neposredno odgovorni za tekoče operacije pridobivanja, prenosa in dobave zemeljskega plina;
- b) poklicni interesi oseb, pristojnih za upravljanje operaterja distribucijskega sistema, morajo biti upoštevani na način, ki jim omogoča neodvisno delovanje;
- c) operater distribucijskega sistema mora imeti neodvisno od integriranega podjetja plinskega gospodarstva dejanske pravice sprejemanja odločitev glede sredstev, ki so potrebna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja.

(3) Za izpolnjevanje nalog iz točke c) prejšnjega odstavka tega člena mora imeti operater distribucijskega sistema na voljo potrebne človeške, tehnične, finančne in fizične vire. Matično podjetje potrjuje letni finančni načrt ali drug enakovreden dokument distribucijskega operaterja, določa splošne omejitve stopnje zadolževanja distribucijskega operaterja kot hčerinskega podjetja, ter ohranja ekonomski nadzor in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju. Matično podjetje ne sme dajati navodil v zvezi z vsakodnevnim poslovanjem ali s posameznimi odločitvami o gradnji ali nadgradnji distribucijskih vodov, ki ne

presejajo omejitve v potrjenem finančnem načrtu ali v drugem enakovrednem instrumentu.

(4) Operater distribucijskega sistema mora oblikovati program za doseganje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in zagotavlja ustrezen nadzor nad izvajanjem programa. Program za doseganje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev tega cilja. K programu za doseganje skladnosti mora operater distribucijskega sistema pred začetkom njegove veljavnosti pridobiti soglasje agencije.

(5) Operater distribucijskega sistema mora imeti nadzornika za skladnost, ki mora biti popolnoma neodvisen od operaterja distribucijskega sistema in mora imeti dostop do vseh informacij operaterja distribucijskega sistema in morebitnih povezanih podjetij, ki jih potrebuje za izpolnjevanje svojih nalog. Ukrepi za zagotovitev neodvisnosti nadzornika za skladnost in učinkovitost njegovega nadzora morajo biti določeni v programu za doseganje skladnosti.

(6) Oseba ali organ, ki je odgovoren za nadzor nad programom za doseganje skladnosti pošlje agenciji letno poročilo o sprejetih ukrepih, ki se objavi.

221. člen

(preprečevanje izkrivljanja konkurence)

(1) Če je operater distribucijskega sistema del vertikalno integriranega podjetja, agencija spremlja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema, da svoje vertikalne integracije ne izrablja za izkrivljanje konkurence.

(2) Vertikalno integrirani operaterji distribucijskega sistema ne smejo z dejavnostmi na področju komuniciranja in trženja blagovne znamke ustvarjati zmede v zvezi z ločeno identiteto dela vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja z dobavo.

222. člen

(izjema za pravno neodvisnost operaterja distribucijskega sistema)

Določbe 219., 220. in 221. člena tega zakona se ne uporabljajo za integrirana podjetja plinskega gospodarstva, ki imajo priključenih manj kot 100.000 končnih odjemalcev.

3. oddelek: Zaupnost podatkov za operaterje distribucijskih sistemov

223. člen

(zahteve glede zaupnosti podatkov)

(1) Operater distribucijskega sistema je dolžan varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, in preprečiti, da bi se poslovno koristni podatki o njegovih dejavnostih, razkrili tako, da bi povzročali diskriminacijo uporabnikov distribucijskega sistema oziroma odjemalcev.

(2) Operaterji distribucijskih sistemov v zvezi s prodajo ali nabavo zemeljskega plina prek povezanih podjetij ne smejo zlorabljeni poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb pri zagotavljanju dostopa do sistema ali pogajanjih o njem.

(3) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji, ministrstvu in drugim pristojnim organom ter koncedentu v zvezi z izvajanjem gospodarske javne službe v okviru koncesijskega razmerja.

4. oddelek: Zaprti distribucijski sistemi

224. člen (splošna določba)

Distribucija zemeljskega plina znotraj malih in zaprtih sistemov za distribucijo zemeljskega plina, ki v skladu s tem zakonom pridobijo status zaprtega distribucijskega sistema, se ne opravlja kot gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema iz 214. člena tega zakona.

225. člen (pogoji za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Sistem za distribucijo zemeljskega plina, ki je s skupnim odjemnim mestom priključen neposredno na prenosni sistem in je namenjen distribuciji zemeljskega plina na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjskih odjemalcev, lahko pridobi status zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije, če:

- so zaradi posebnih tehničnih ali varnostnih razlogov operacije ali proizvodni procesi končnih odjemalcev tega sistema integrirani ali
- omrežje distribuira zemeljski plin predvsem lastniku sistema ali njegovim povezanim podjetjem.

(2) Če sistem za distribucijo zemeljskega plina iz prvega odstavka tega člena postransko uporablja majhno število gospodinjskih odjemalcev, ki so v zaposlitvenem ali drugačnem razmerju z lastnikom tega omrežja, to ne onemogoča pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema.

226. člen (dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Agencija izda dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema na podlagi zahteve lastnika tega sistema ali druge osebe, ki bo upravljala zaprt distribucijski sistem (v nadaljnjem besedilu: operater zaprtega distribucijskega sistema).

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka tega člena se izda za obdobje deset let.

(3) Dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema mora poleg sestavin, ki so z zakonom o splošnem upravnem postopku predpisane za odločbe, v izreku vsebovati tudi opredelitev zaokroženega geografskega območja, ki je jasno ločeno od preostalega območja.

(4) V postopku izdaje dovoljenja se lahko udeležuje postopka kot stranski udeleženec operater distribucijskega sistema, na območju katerega je zaprt distribucijski sistem, če mu je lokalna skupnost v skladu z 216. členom tega zakona za izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema podelila izključno pravico, ki obsega tudi območje predvidenega zaprtega distribucijskega sistema.

(5) Agencija na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema podaljša dovoljenje vsakokrat za deset let, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema.

227. člen

(posledice pridobitve statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema mora operaterju zaprtega distribucijskega sistema omogočiti dostop do prenosnega sistema skladno s tem zakonom.

(2) Operater zaprtega distribucijskega sistema ima enake pravice in obveznosti ter odgovornosti, kot jih ima po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih operater distribucijskega sistema, razen izjem, ki jih z odločbo odobri agencija skladno z 228. členom tega zakona.

(3) Pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema ni ovira, da se končnemu odjemalcu, ki je na zaokroženem območju, na njegovo zahtevo skladno s tem zakonom omogoči dostop do distribucijskega sistema oziroma do prenosnega sistema.

228. člen

(izvzem od obveznosti)

(1) Če s tem soglašajo končni odjemalci zaprtega distribucijskega sistema, ki razpolagajo z več kot 90 odstotki pogodbene prenosne zmogljivosti na izstopni točki prenosnega sistema v zaprti distribucijski sistem, agencija z odločbo izvzame operaterja zaprtega distribucijskega sistema obveznosti po 252. členu tega zakona, o pridobitvi soglasja agencije k omrežnini in k tarifi za njeno obračunavanje. Izvzete agencije je potrebno pridobiti pred vsako spremembo omrežnine oziroma tarife.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka tega člena lahko končni odjemalec zaprtega distribucijskega sistema, ki ni soglašal z odobritvijo izjeme, zahteva od agencije, naj v postopku nadzora ugotovi, ali je omrežnina oziroma tarifa za njeno obračunavanje določena v skladu s splošnimi akti agencije, ki urejajo metodologijo za določitev in za obračunavanje omrežnine.

229. člen
(prenos dovoljenja na drugo osebo)

(1) Operater zaprtega distribucijskega omrežja lahko prenese dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema na novega operaterja z dovoljenjem agencije.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka tega člena se izda na zahtevo prenosnika ali prevzemnika dovoljenja, v kateri mora biti izkazano, da:

- prevzemnik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti operaterja zaprtega distribucijskega sistema;
- sta prenosnik in prevzemnik uredila vsa razmerja z odjemalci v zvezi s prenosom dovoljenja.

230. člen
(razlogi za odvzem statusa zaprtega distribucijskega sistema)

(1) Agencija z odločbo odvzame status zaprtega distribucijskega sistema na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema, operaterja distribucijskega sistema v lokalni skupnosti, lokalne skupnosti ali po uradni dolžnosti, če:

- niso več izpolnjeni pogoji iz 225. člena tega zakona;
- je operater zaprtega distribucijskega sistema kršil zahteve tega zakona o ločevanju dejavnosti operaterja distribucijskega sistema iz 220. člena, varovanju zaupnosti podatkov iz 223. člena ali ločevanja in preglednosti računovodskih izkazov iz 233. in 235. člena.

(2) Operater zaprtega distribucijskega sistema mora vsako spremembo izpolnjevanja pogojev iz 225. člena tega zakona nemudoma sporočiti agenciji.

231. člen
(posledice prenehanja statusa zaprtega distribucijskega sistema)

Po prenehanju dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema, ki ni bilo podaljšano skladno s petim odstavkom 226. člena tega zakona ali je bila zahteva za podaljšanje pravnomočno zavrnjena, ali po pravnomočnosti odločbe o odvzemu statusa zaprtega distribucijskega sistema, se za ureditev razmerij med lastnikom zaprtega distribucijskega sistema in operaterjem distribucijskega sistema, na območju katerega je zaprt distribucijski sistem, uporabijo določbe drugega odstavka 217. člena tega zakona.

IV. poglavje: LOČEVANJE IN PREGLEDNOST RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

232. člen
(revidiranje in objava letnih računovodskih izkazov)

(1) Podjetja plinskega gospodarstva morajo ne glede na lastništvo ali pravno obliko pripraviti, predložiti v revizijo in objaviti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, razen, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Operater sistema, ne glede na velikost, pripravi, predloži v revizijo in javno objavi letne računovodske izkaze in letno poročilo na način, kot to zahteva zakon, ki ureja gospodarske družbe, za velike družbe.

(3) Operater sistema predloži agenciji revidirano letno poročilo in revizorjevo poročilo v roku osem dni od prejema revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta.

(4) Pri reviziji letnih računovodskih izkazov se zlasti preveri upoštevanje zahtev iz 233. in 234. člena tega zakona glede izogibanja diskriminaciji in navzkrižnemu subvencioniranju ter zahtev iz četrtega in petega odstavka 253. člena glede izkazovanja ugotovljenih odstopanj od regulativnega okvira.

(5) Podjetja, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, niso zavezana objavljati svojih letnih računovodskih izkazov, morajo njihovo kopijo hraniti na svojem sedežu, tako da je na voljo javnosti.

233. člen (ločene dejavnosti)

(1) Podjetja plinskega gospodarstva morajo v svojem računovodstvu skladno z računovodskimi standardi voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za prenosne, distribucijske, UZP ali skladiščne dejavnosti, kot bi se to od njih zahtevalo, če bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja.

(2) Podjetja plinskega gospodarstva morajo na način iz prejšnjega odstavka tega člena voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za druge plinske dejavnosti, ki niso povezane s prenosom, distribucijo, UZP ali skladiščenjem.

(3) Podjetja plinskega gospodarstva morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom navesti prihodke ali stroške iz naslova najemnine prenosnega ali distribucijskega sistema.

(4) Če opravljajo podjetja plinskega gospodarstva tudi druge dejavnosti, ki niso dejavnosti plinskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: neplinske dejavnosti), lahko vodijo zbirne računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti zbirne računovodske izkaze za neplinske dejavnosti.

(5) Za ločene računovodske izkaze iz prvega in drugega odstavka tega člena se štejejo: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz denarnih tokov.

(6) Podjetja plinskega gospodarstva, na katera se nanaša zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti, so dolžna voditi računovodske izkaze tudi po navedenem zakonu, če to ni v nasprotju s tem zakonom.

234. člen

(sodila za razporejanje po dejavnostih in prikaz poslov s povezanimi družbami)

(1) Podjetja plinskega gospodarstva morajo skladno z računovodskimi standardi v notranjih aktih opredeliti sodila za razporejanje sredstev in obveznosti, stroškov, odhodkov in prihodkov, ki jih upoštevajo pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov iz prejšnjega člena.

(2) Za določanje sodil iz prejšnjega odstavka tega člena se uporabljajo določbe zakona, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti.

(3) Sodila iz prvega odstavka se lahko spremenijo samo v izjemoma, pri čemer mora podjetje plinskega gospodarstva take spremembe ustrezno utemeljiti ter jih v letnem poročilu posebej pojasniti.

(4) Podjetja plinskega gospodarstva morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti vse posle, opravljene s povezanimi podjetji, katerih posamična vrednost presega 20.000 evrov.

(5) Podjetja plinskega gospodarstva morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi za energetske dejavnosti, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkriti sodila za razporejanje po dejavnostih. Ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe mora letno revidirati revizor, ki mora o tem podati posebno poročilo.

(6) Agencija nadzira primernost in izvajanje sodil skladno z določbami tega zakona o nadzoru.

235. člen

(pravica do vpogleda v računovodske izkaze)

(1) Agencija ima pravico do vpogleda v računovodske izkaze podjetij plinskega gospodarstva in v ostalo dokumentacijo podjetij plinskega gospodarstva, vodene skladno z 232. in 233. členom tega zakona, kolikor je to potrebno za opravljanje njenih nalog.

(2) Če podjetje plinskega gospodarstva ne omogoči vpogleda v svoje računovodske izkaze, opravi agencija vpogled po določbah tega zakona o nadzoru agencije.

(3) Agencija je dolžna varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi z vpogledom v dokumentacijo podjetja plinskega gospodarstva. Ta določba ne preprečuje agenciji, da posreduje podatke pristojnemu državnemu organu, organu lokalne skupnosti ali nosilcu javnih pooblastil, če jih ta v skladu s predpisi potrebuje za izvrševanje svojih pristojnosti.

V. poglavje: DOSTOP DO SISTEMA

1. oddelek: Organiziranje dostopa do sistema

1. pododdelek: Splošne določbe o dostopu do prenosnega in distribucijskega sistema

236. člen

(načelo reguliranega dostopa do sistema)

(1) Oskrba z zemeljskim plinom se izvaja po načelu reguliranega dostopa tretje strani do sistema. Uporabniki sistema plačujejo stroške sistema na podlagi tarifnih postavk, predhodno objavljenih skladno z 255. členom tega zakona.

(2) Pravico dostopa do prenosnih sistemov drugih operaterjev imajo tudi operaterji prenosnih sistemov, če je to potrebno zaradi opravljanja njihovih dejavnosti, v zvezi s prenosom zemeljskega plina čez meje Republike Slovenije.

(3) Operater distribucijskega sistema ima pravico dostopa do izstopnih točk prenosnega sistema, na katerih je priključen distribucijski sistem, na katerem izvaja dejavnost operaterja distribucijskega sistema.

(4) Operater sistema mora objektivno in nediskriminatorno omogočati dostop do sistema uporabnikom sistema.

237. člen

(zavrnitev dostopa)

(1) Operater sistema lahko zavrne dostop do sistema:

- zaradi pomanjkanja zmogljivosti,
- če dostop do sistema onemogoča izvajanje naloženih obveznosti javne službe iz 175. ali 214. člena tega zakona ali
- zaradi resnih ekonomskih ali finančnih težav podjetij plinskega gospodarstva v povezavi s pogodbami »vzemi ali plačaj«.

(2) Pri zavrnitvi dostopa do sistema zaradi ekonomskih ali finančnih težav s pogodbami »vzemi ali plačaj« mora operater sistema upoštevati merila in postopke iz 276. člena tega zakona.

(3) Razloge za zavrnitev dostopa do sistema mora operater sistema utemeljiti in jih nemudoma pisno sporočiti osebi, ki zahteva dostop do sistema.

(4) O sporih v zvezi z zavrnitvijo dostopa do sistema odloča agencija po postopku iz 413. do 418. člena tega zakona.

(5) Operater sistema, ki zavrne dostop do sistema zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav, je dolžan na zahtevo osebe, ki ji je dostop zavrnil, izvesti potrebne razširitve sistema, če je to gospodarno ali če je zavrnjena oseba, lahko tudi skupaj z drugimi osebami, pripravljena plačati stroške razširitve sistema.

(6) Če po pogajanjih med operaterjem sistema in osebo iz prejšnjega odstavka tega člena ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti sistema, o tem odloči agencija na zahtevo te osebe agencija po postopku iz 413. do 418. člena tega zakona. Agencija določi pogoje povečanja zmogljivosti sistema ali zavrne zahtevo.

238. člen

(trg z zemeljskim plinom in pogodbe o dobavi)

(1) V bilančno shemo se posamezna fizična ali pravna oseba vključi le z eno bilančno pogodbo ali eno pogodbo o izravnavi. Članstvo bilančne sheme preneha s prenehanjem veljavnosti bilančne pogodbe ali pogodbe o izravnavi.

(2) Dobavitelj in uporabnik sistema skleneta pogodbo o dobavi zemeljskega plina.

(3) Z uporabnikom sistema lahko odprto pogodbo sklene samo dobavitelj, ki je član bilančne sheme.

(4) Končni uporabnik sistema mora imeti za posamezno odjemno mesto sklenjeno odprto pogodbo, ki določa bilančno pripadnost posameznega odjemnega mesta. Za posamezno odjemno mesto na sistemu je istočasno lahko sklenjena samo ena odprta pogodba z enim dobaviteljem. Končni uporabnik ne sklepa zaprtih pogodb o dobavi. Vsi odjemalci so upravičeni odjemalci.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena se za odjemno mesto odjemalca, na katerem letno porabi več kot 20 mio Sm³ zemeljskega plina, lahko nanaša več odprtih pogodb z več dobavitelji. V tem primeru mora odjemalec sistemskemu operaterju in dobaviteljem za vsak obračunski interval vnaprej sporočiti razmerje med bilančnimi skupinami na odjemnem mestu, sicer sistemski operater upošteva zadnje sporočeno razmerje.

(6) Dejanska realizacija odjemnega mesta se upošteva v bilanci bilančnih skupin, skladno s pripadnostjo odjemnega mesta.

(7) Podrobnejša pravila o izvajanju oziroma prijavljanju pogodb o dobavi zemeljskega plina določi operater prenosnega sistema v sistemskih obratovnih navodilih.

(8) Vlada z uredbo predpiše podrobna pravila o delovanju trga z zemeljskim plinom, obračunavanju odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina, zamenjavi dobavitelja ter ostale elemente delovanja trga z zemeljskim plinom.

2. pododdelek: Dostop do prenosnega sistema zemeljskega plina

239. člen

(sistem vstopnih in izstopnih točk ter virtualna točka)

(1) Operater prenosnega sistema zagotovi dostop do prenosnega sistema s sklepanjem pogodb o prenosu na vstopnih in izstopnih točkah prenosnega sistema.

(2) Tehnične zmogljivosti posameznih vstopnih in izstopnih točk prenosnega sistema ter njihove omejitve določa in dnevno objavi operater prenosnega sistema na svoji spletni strani. Prenos zemeljskega plina med vstopnimi in izstopnimi točkami se izvaja v okviru tehnične zmogljivosti prenosnega sistema in v skladu z določili Uredbe (ES) št. 715/2009.

(3) Relevantne točke, ki jih operater prenosnega sistema določi in objavi v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009, potrdi agencija po predhodnem posvetovanju z uporabniki omrežja.

(4) Šteje se, da so vse transakcije z zemeljskim plinom ne glede na vstopno ali izstopno točko izvedene v virtualni točki.

240. člen (pogodbe o prenosu)

(1) Uporabniki prenosnega sistema lahko sklenejo ločeno pogodbo o prenosu za eno ali več vstopnih točk oziroma ločeno pogodbo o prenosu za eno ali več izstopnih točk iz prenosnega sistema.

(2) Posamezne pogodbe, ki jih uporabniki sistema sklenejo za vstopne oziroma izstopne točke, so lahko sklenjene za različne prenosne zmogljivosti in za različna časovna obdobja.

(3) Pogodba o prenosu se lahko sklene, če to dopuščajo tehnična zmogljivost prenosnega sistema in omejitve tehnične zmogljivosti posamezne vstopne oziroma izstopne točke.

(4) Pogodbo o prenosu na izstopnih točkah prenosnega sistema v Republiki Sloveniji, na katere so neposredno priključeni končni odjemalci, sklepajo končni odjemalci, priključeni na prenosni sistem, oziroma dobavitelji zemeljskega plina v imenu in za račun končnega odjemalca.

(5) Pogodbo o prenosu na izstopnih točkah prenosnega sistema v Republiki Sloveniji, na katere je priključen distribucijski sistem, lahko sklene le operater tega distribucijskega sistema. Predmet pogodbe o prenosu je lahko skupna zmogljivost distribucijskega omrežja za več izstopnih točk.

(6) Operater prenosnega sistema sklepa pogodbe o prenosu z uporabniki sistema po vrstnem redu prejetih vlog za prenos, po sistemu sorazmerne razdelitve ali po tržnih načinih razdelitve. Zavrnitev sklenitve pogodbe o prenosu za zahtevano zmogljivost je zavrnitev dostopa po 237. členu tega zakona, razen v primeru uporabe postopkov iz osmega odstavka tega člena.

(7) Operater prenosnega sistema mora predvideti postopke dodeljevanja zmogljivosti prenosnega sistema, upravljanja prezasedenosti sistema in trgovanja z zmogljivostmi na sekundarnem trgu skladno z Uredbo (ES) št. 715/2009 ter jih podrobneje urediti v sistemskih obratovalnih navodilih.

241. člen (izravnava odstopanj)

(1) Uporabnik sistema si mora zagotoviti izravnavo količinskih odstopanj odjema in oddaje zemeljskega plina v okviru obračunskega intervala (v nadaljnjem besedilu: izravnava odstopanj) s sklenitvijo bilančne pogodbe ali vključitvijo odjemnega mesta v bilančno skupino s sklenitvijo odprte pogodbe.

(2) Dobavitelj zemeljskega plina, ki dobavlja plin v prenosni sistem v Republiki Sloveniji, mora skleniti bilančno pogodbo, s katero oblikuje bilančno skupino.

(3) Nosilec bilančne skupine sklene bilančno pogodbo ter izvaja napovedi odjema in oddaje zemeljskega plina za člane bilančne skupine za vsak obračunski interval, operater prenosnega sistema pa nosilcu bilančne skupine obračunava odstopanja med odjemom in oddajo zemeljskega plina za bilančno skupino.

(4) Nosilec bilančne skupine je dolžan operaterju prenosnega sistema napovedati količine zemeljskega plina za bilančno skupino na posamezni vstopni točki v prenosni sistem, in sicer ločeno za posamezno pogodbo o dobavi skladno s sistemskimi obratovalnimi navodili. Za uporabnika sistema v bilančni skupini na izstopni točki iz prenosnega sistema je nosilec bilančne skupine dolžan operaterju prenosnega sistema napovedati količine zemeljskega plina skladno s sistemskimi obratovalnimi navodili in ločeno za posamezno pogodbo o dobavi v primeru, da:

- a) je izstopna točka povezana s prenosnim sistemom v sosednji državi,
- b) za posamezno izstopno točko v Republiki Sloveniji obstaja več kot ena pogodba o dobavi ali
- c) je pogodbeno zmogljivost za posamezno izstopno točko v Republiki Sloveniji, na katero je priključen končni odjemalec, pomembna za nemoteno delovanje prenosnega sistema.

(5) Operater prenosnega sistema je dolžan skladno s sistemskimi obratovalnimi navodili preveriti usklajenost napovedi iz prejšnjega odstavka tega člena. Če operater prenosnega sistema ugotovi, da napovedi odjema in oddaje niso skladne, napovedi zavrne. Zavrnenih napovedi uporabniki sistema ne smejo izvesti.

(6) Nosilec bilančne skupine je dolžan vzpostaviti in voditi evidenco odjemnih mest, ki neposredno ali posredno pripadajo njegovim bilančnim skupinam, in podatke redno pošiljati v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili operaterju sistema, na čigar omrežju so pripadajoča odjemna mesta. Evidenco in podatke iz prejšnjega stavka mora voditi in pošiljati nosilec bilančne skupine organizirane po strukturi bilančne skupine in bilančnih podskupin.

(7) Operaterji distribucijskih sistemov posredujejo operaterju prenosnega sistema in nosilcu bilančne skupine potrebne podatke za izvedbo obračuna odstopanj med

odjemom in oddajo zemeljskega plina na prenosnem sistemu ločeno po bilančnih skupinah in podskupinah na distribucijskem sistemu.

(8) Podrobnejša pravila o izravnavi odstopanj, ki so objektivna, pregledna in nediskriminatorna, določi operater prenosnega sistema v sistemskih obratovalnih navodilih.

242. člen

(transakcije z zemeljskim plinom v prenosnem sistemu)

(1) Podjetja plinskega gospodarstva in končni odjemalci na prenosnem sistemu izvajajo transakcije s količinami zemeljskega plina v prenosnem sistemu v virtualni točki, ki jo uvede operater prenosnega sistema.

(2) Šteje se, da so vse transakcije količin zemeljskega plina v prenosnem sistemu med posameznimi udeleženci trga izvedene v virtualni točki in na ravni obračunskega intervala, ne glede na vstopno ali izstopno točko prenosnega sistema in ne glede na določila posameznih pogodb o dobavi zemeljskega plina.

(3) Pri transakcijah s količinami zemeljskega plina v virtualni točki je dopustna tudi transakcija brez sklenjene pogodbe o prenosu zemeljskega plina, če je za obseg količin, ki so predmet transakcije, sklenjena pogodba o prenosu na vstopni točki in pogodba o prenosu na izstopni točki za obračunsko obdobje ali obdobja, na katera se transakcija nanaša.

(4) Podjetja plinskega gospodarstva in končni odjemalci lahko izvedejo transakcijo s količinami zemeljskega plina v virtualni točki pod pogojem, da svojo udeležbo v virtualni točki registrirajo pri operaterju prenosnega sistema in prijavijo želeno transakcijo v skladu s pravili o delovanju virtualne točke, ki so določena v sistemskih obratovalnih navodilih.

(5) Operater prenosnega sistema je dolžan preizkusiti skladnost napovedane transakcije ali transakcij podjetij plinskega gospodarstva ali končnih odjemalcev skladno s pravili o delovanju virtualne točke. Če operater prenosnega sistema ugotovi, da se veriga transakcij podjetij plinskega gospodarstva ali končnih odjemalcev ne zaključi oziroma je ni mogoče uskladiti, zavrne vse prijavljene transakcije v taki verigi.

243. člen

(storitve virtualne točke)

(1) Operater prenosnega sistema mora za transakcije na virtualni točki zagotoviti obravnavo vseh udeležencev na trgu pod transparentnimi in nediskriminatornimi pogoji.

(2) Uporabniki virtualne točke morajo operaterju prenosnega sistema plačati stroške registracije udeležbe in stroške za posamezne transakcije. Plačilo za storitve

virtualne točke določi operater prenosnega sistema po predhodnem soglasju agencije.

244. člen

(posebna določba za sisteme za UZP, pridobivalna plinovodna omrežja in skladišča)

(1) Določba 237. člena tega zakona se uporablja tudi za dostop do sistema za UZP in do pridobivalnih plinovodnih omrežij, razen za dele omrežij in naprav, ki se uporabljajo za lokalno obratovanje na mestu, kjer se pridobiva plin.

(2) V čezmejnih sporih se uporabljajo mehanizmi za reševanje sporov države članice Evropske unije, ki je pristojna za pridobivalno plinovodno omrežje, ki zavrne dostop. Če je več držav članic Evropske unije pristojnih za pridobivalno plinovodno omrežje, se zadevne države članice posvetujejo za zagotovitev usklajenega delovanja.

(3) Določba 237. člena tega zakona se uporablja tudi za dostop do skladišča zemeljskega plina ali skladiščne zmogljivosti plinovodov, kadar je zagotovitev učinkovitega dostopa do tega sistema nujna zaradi oskrbe odjemalcev iz tehničnih ali ekonomskih razlogov, in za organiziranje dostopa do sistemskih storitev.

(4) Določbe tega člena ne veljajo za sistemske storitve in za prehodna skladišča, ki so povezana z obrati za UZP in se uporabljajo pri postopku ponovnega uplinjanja in pri kasnejšem dovajanju zemeljskega plina v prenosni sistem.

(5) Uporabnik skladiščnega sistema lahko sklene pogodbo o dobavi s konkurenčnim podjetjem plinskega gospodarstva, ki ni lastnik ali operater sistema ali z njim povezano podjetje.

3. pododdelek: Dostop do distribucijskega sistema zemeljskega plina

245. člen

(dostop na izstopnih točkah iz prenosnega sistema)

(1) Operater distribucijskega sistema zagotavlja dostop do prenosnega sistema na izstopnih točkah iz prenosnega sistema, na katerih je na prenosni sistem priključen distribucijski sistem, na katerem izvaja dejavnost operaterja distribucijskega sistema, vsem uporabnikom distribucijskega sistema.

(2) Druga oseba ne more sama neposredno pridobiti dostopa iz prejšnjega odstavka tega člena.

246. člen

(dostop do distribucijskega sistema)

(1) Končni odjemalec ima s priključitvijo na distribucijski sistem omogočen dostop do sistema skladno s pogoji za priključitev, sistemskimi obratovalnimi navodili in

pogodbo o dostopu. Končni odjemalec lahko sklene pogodbo o dostopu za manjšo zmogljivost kot je tehnična zmogljivost priključka.

(2) Končni odjemalec lahko za sklenitev pogodbe o dostopu do distribucijskega sistema z operaterjem distribucijskega sistema pooblasti dobavitelja, ki mu dobavlja zemeljski plin, ki pogodbo sklene v imenu in za račun končnega odjemalca.

(3) Zavrnitev sklenitve pogodbe o dostopu za zahtevano zmogljivost pomeni zavrnitev dostopa po 237. členu tega zakona.

247. člen (enotni račun)

(1) Operater distribucijskega sistema mora omogočiti izdajanje enotnega računa s strani dobavitelja za dobavljen zemeljski plin in za uporabo sistema za odjemna mesta, za katera je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca.

(2) Operater distribucijskega sistema in dobavitelj skleneta sporazum o izdajanju enotnega računa s strani dobavitelja po vzorcu, ki ga objavi agencija na svoji spletni strani, v roku enega meseca od prejema dobaviteljeve zahteve za sklenitev sporazuma.

(3) Operater distribucijskega sistema lahko zavrne sklenitev ali odstopi od sporazuma o izdajanju enotnega računa, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja prevzete obveznosti iz sporazuma.

2. oddelek: Omrežnina za prenosni in distribucijski sistem

1. pododdelek: Regulativni okvir

248. člen (metoda regulacije)

(1) Uporabnik sistema je dolžan za uporabo sistema zemeljskega plina plačati omrežnino za pokrivanje upravičenih stroškov operaterjev sistema. Upravičene stroške operaterjev sistema, omrežnino in druge vire za pokrivanje teh stroškov določi operater sistema v regulativnem okviru po predhodnem soglasju agencije.

(2) Agencija s splošnim aktom predpiše metodologijo za določitev regulativnega okvira na način, ki spodbuja učinkovitost operaterjev sistema in uporabe sistema.

(3) Agencija s splošnim aktom iz prejšnjega odstavka podrobneje predpiše:

- vrste, kriterije za določitev in način izračuna elementov regulativnega okvira,
- vrste upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, kriterije za njihovo ugotavljanje in način njihovega določanja,
- način vključitve stimulacije za pridobitev evropskih sredstev,
- trajanje regulativnega obdobja,

- vsebino zahteve operaterja sistema za izdajo soglasja k regulativnemu okviru,
- vrsto, format in način posredovanja podatkov, potrebnih za določitev regulativnega okvira,
- podrobnejša pravila in način ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira.
- parametre posameznih dimenzij kakovosti, njihove referenčne vrednosti ter načine in standarde njihovega izračunavanja,
- minimalne standarde kakovosti različnih storitev operaterja sistema,
- višino nadomestila ter način in roke za plačilo nadomestila iz tretjega odstavka 258. člena tega zakona.

(4) Agencija pri določitvi metodologije uporablja metodo reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin operaterja sistema, ki operaterju sistema zagotavlja pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, razen če ta zakon ne zagotavlja pokritja upravičenih stroškov v daljšem časovnem obdobju.

249. člen

(upravičeni stroški operaterja sistema)

(1) Upravičeni stroški operaterja sistema za izvajanje nalog v okviru dejavnosti operaterja sistema, se ugotavljajo in določajo za posamezno leto regulativnega obdobja. Kadar operater sistema poleg storitev dejavnosti operaterja sistema opravlja tudi druge dejavnosti, mora tem dejavnostim pripisati sorazmerni del stroškov.

(2) Upravičeni stroški obsegajo tudi reguliran donos operaterja sistema.

(3) Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati operaterja sistema k stroškovno učinkovitemu poslovanju in mu omogoča višji realiziran donos od priznanega v regulativnem okviru, če so prihranki pri upravičenih stroških rezultat njegovih prizadevanj za večjo stroškovno učinkovitost. Če operater sistema posluje s stroški, ki so višji kot upravičeni, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.

(4) Pri določitvi upravičenih stroškov se upošteva, da mora operater sistema učinkovitost svojega poslovanja izboljšati za določen faktor (v nadaljnjem besedilu: faktor učinkovitosti). Agencija v splošnem aktu opredeli način določanja faktorja učinkovitosti ob upoštevanju načrtovane splošne produktivnosti gospodarstva in učinkovitost operaterja sistema, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti po strokovnih metodah.

(5) Reguliran donos operaterja sistema in upravičeni strošek amortizacije se določita na način, da omogočata ekonomsko upravičenost vlaganja v razvoj sistema in sta odvisna od regulirane višine opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi in neopredmetenih sredstev v uporabi brez dobrega imena, ki so neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti. Reguliran donos je odvisen tudi od narave in tveganosti dejavnosti operaterja sistema in regulirane strukture virov financiranja ter od učinkovitosti uporabe sistema. Reguliran donos na sredstva se ne prizna na sredstva v gradnji in izdelavi, na sredstva oziroma del vrednosti sredstev v višini brezplačno prevzetih sredstev od posameznikov in pravnih oseb zasebnega prava, na brezplačno prevzeta evropska sredstva, druga nepovratna sredstva države, lokalnih

skupnosti ter pravnih oseb javnega prava, sredstva oziroma del sredstev, pridobljenih s plačili nesorazmernih stroškov za priključitev na sistem, in na sredstva, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti operaterja sistema. Za brezplačno prevzeta evropska sredstva se prizna operaterju sistema posebna stimulacija za pridobitev takih sredstev v deležu od njihove višine. Ta stimulacija se vključi v regulativni okvir enkrat, in sicer v letu, ko se sredstva, zgrajena iz teh virov, predajo v uporabo.

(6) Če zaradi primerjalne analize tarifnih postavk omrežnine učinkovitega in strukturno primerljivega operaterja omrežja sistema za posamezno regulativno obdobje ni mogoče zagotoviti take spremembe tarifnih postavk, ki zagotavljajo pokritje celotnega upravičenega stroška amortizacije, se upravičeni strošek skladno z 253. členom tega zakona poračuna v naslednjih regulativnih obdobjih, vendar najkasneje v obdobju dobe uporabnosti sredstev.

250. člen (naložbeni načrt operaterjev sistema)

(1) Zaradi določitve regulativnega okvira pripravi operater sistema naložbeni načrt, v katerem finančno ovrednoti naložbe iz desetletnega razvojnega načrta, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju.

(2) V postopku določitve regulativnega okvira agencija preveri in oceni naložbeni načrt. Navedena ocena je podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja sistema v naslednjem regulativnem obdobju. Pri oceni naložbenih načrtov in določitvi upravičenih stroškov operaterja sistema agencija ni vezana na vrednosti naložb in dinamiko njihove izvedbe iz EKS, drugih načrtov razvoja na področju energetike ali načrta razvoja operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina.

(3) Če agencija pri oceni naložbenih načrtov ugotovi, da ima upoštevanje vseh naložb iz naložbenega načrta v upravičenih stroških operaterja sistema prevelik vpliv na omrežnino, lahko naloži operaterju sistema, naj pri določitvi predloga regulativnega okvira upošteva le določene naložbe po prioriteten vrstnem redu, kot so opredeljene v naložbenem načrtu.

(4) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov, v katerem določi:

- metodološke osnove za ocenjevanje in vrednotenje naložb;
- vrste in obvezno vsebino naložbenih načrtov;
- postopke za pripravo in ocenjevanje naložbene dokumentacije ter odločanje o naložbah;
- minimum meril za ugotavljanje učinkovitosti projektov;
- roke za pripravo naložbenega načrta in njegovo posredovanje agenciji v preveritev in oceno.

(5) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se ne uporabljajo za operaterja prenosnega sistema, ki pripravi desetletni razvojni načrt omrežja skladno z določbo 198. člena tega zakona.

251. člen
(določitev regulativnega okvira)

(1) Regulativni okvir je v soglasju z agencijo določena vrednostna opredelitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja sistema po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovanih omrežnin, načrtovanih drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti operaterja sistema, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let. Če je regulativno obdobje daljše od enega leta, regulativni okvir, z namenom preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnine po posameznih letih regulativnega obdobja, lahko določa tudi izravnavo tarifnih postavk.

(2) Regulativni okvir, tarifne postavke omrežnine in tarifne postavke za ostale storitve določi operater sistema v skladu s splošnima aktoma iz 248. in 254. člena s soglasjem agencije.

(3) Operater sistema določi regulativni okvir tako, da prihodki iz omrežnine skupaj z drugimi prihodki iz opravljanja dejavnosti operaterja sistema in upošteva ugotovljen presežek oziroma primanjkljaj omrežnin do vključno predpreteklega leta pred pričetkom regulativnega obdobja pokrijejo načrtovane upravičene stroške operaterja sistema, če ta zakon ne določa drugače.

(4) Najkasneje do 30. aprila v letu pred začetkom regulativnega obdobja agencija z odločbo določi za posameznega operaterja prenosnega ali distribucijskega sistema faktor učinkovitosti, za katerega mora operater sistema v naslednjem regulativnem obdobju znižati upravičene stroške. Pri določitvi faktorja učinkovitosti mora agencija upoštevati načrtovano splošno produktivnost gospodarstva in učinkovitost operaterja sistema, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti po strokovnih metodah.

252. člen
(postopek za pridobitev soglasja agencije)

(1) Zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, tarifnim postavkam omrežnine in tarifnim postavkam za ostale storitve operater sistema vloži pri agenciji najkasneje do 15. julija v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša. Če v tem roku operater sistema ne vloži zahteve za izdajo soglasja, mu agencija s sklepom naloži, naj jo predloži v roku, ki ni daljši od 30 dni.

(2) V zahtevi iz prejšnjega odstavka tega člena mora operater sistema predložiti agenciji tudi naložbeni načrt iz 250. člena tega zakona.

(3) Če operater sistema tudi po podaljšanem roku ne vloži zahteve za izdajo soglasja, določi regulativni okvir in tarifne postavke omrežnine agencija z odločbo o regulativnem okviru, ki jo izda najkasneje do 30. novembra v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša, ob upoštevanju meril iz 248. in 251. člena tega zakona.

(4) Če na pravočasno zahtevo za izdajo soglasja agencija ne izda soglasja do 15. novembra v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša, lahko agencija izda odločbo, s katero zavrne izdajo soglasja in začasno podaljša regulativni

okvir ali začasno določi novi regulativni okvir in tarifne postavke omrežnine (nadaljnjem besedilu: začasna odločba), in sicer:

- nesporni elementi regulativnega okvira se določijo v višini, kot so ugotovljeni v zahtevi za izdajo soglasja;
- v primeru spornih elementov regulativnega okvira, se upoštevajo istovrstni parametri iz prejšnjega regulativnega obdobja, pri čemer se pri določitvi upravičenih stroškov upošteva faktor učinkovitosti iz četrtega odstavka 251. člena.

(5) Začasna odločba velja do izdaje soglasja na zahtevo operaterja sistema. Z začasno odločbo agencija lahko določi rok, v katerem mora operater dati novo zahtevo za soglasje, ki ni daljši od šest mesecev. Če je začasno odločbo v delu, kjer je z njo določen rok za predložitev zahteve za izdajo soglasja, treba prisilno izvršiti, ne glede na pravila zakona, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilitvijo ne sme presegati 100.000 evrov.

253. člen (odstopanja od regulativnega okvira)

(1) Operater sistema je dolžan ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira za posamezno leto, ki se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnin, in ugotovljena odstopanja razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

(2) Presežek omrežnin je presežek reguliranega letnega prihodka nad dejanskimi letnimi upravičenimi stroški operaterja sistema, ki niso zmanjšani za prihranek pri upravičenih stroških, ki jih je operater sistema dosegel z večjo stroškovno učinkovitostjo poslovanja. Ugotovi se kot presežek celotnega letnega zneska zaračunanih omrežnin (zmanjšanega za primanjkljaj omrežnin iz preteklih let ali povečanega za presežek omrežnin iz preteklih let) in zneska drugih letnih prihodkov iz dejavnosti operaterja sistema nad zneskom dejanskih letnih upravičenih stroškov.

(3) Primanjkljaj omrežnin je presežek dejanskih letnih upravičenih stroškov nad reguliranim letnim prihodom operaterja sistema. Ugotovi se kot presežek dejanskih letnih upravičenih stroškov nad celotnim letnim zneskom zaračunanih omrežnin (povečanim za primanjkljaj omrežnin iz preteklih let ali zmanjšanim za presežek omrežnin iz preteklih let) in drugimi letnimi prihodi iz dejavnosti operaterja sistema.

(4) Presežek omrežnin je dolžan operater sistema uporabiti kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost operaterja sistema naslednjega ali naslednjih let. Presežek omrežnin se izkaže kot preplačilo tistega leta regulativnega obdobja za katerega je presežek ugotovljen. Operater sistema znesek presežka omrežnin upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem regulativnem obdobju kot že zaračunano omrežnino v preteklih obdobjih.

(5) Primanjkljaj omrežnin ima operater sistema pravico prejeti v naslednjem letu oziroma zaradi preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnin v naslednjih letih kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost operaterja sistema tistega leta, za katero je primanjkljaj ugotovljen. Operater sistema primanjkljaj omrežnin izkaže kot terjatev tistega leta regulativnega obdobja, za

katerega je primanjkljaj omrežnin ugotovljen, če zanesljivo pričakuje, da bo primanjkljaj omrežnine zaračunan in plačan v naslednjih obdobjih. Operater sistema znesek primanjkljaja omrežnin upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem regulativnem ali naslednjih regulativnih obdobjih.

(6) Operater sistema je dolžan agenciji posredovati izračun presežka oziroma primanjkljaja omrežnin posameznega leta regulativnega obdobja v petnajstih dneh od prejema revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta. Če agencija v postopku ugotavljanja odstopanj ugotovi drugačne presežke oziroma primanjkljaje omrežnin, kot jih je ugotovil operater sistema, o tem izda posebno odločbo, s katero v skladu z določbami četrtega in petega odstavka tega člena ugotovi višino presežka oziroma primanjkljaja.

(7) Operater sistema lahko izjemoma med regulativnim obdobjem vloži zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, če je zaradi nepričakovanih sprememb v obsegu uporabe sistema ali drugih nepričakovanih okoliščin nastal tolikšen presežek ali primanjkljaj omrežnin, v primerjavi z načrtovanim primanjkljajem iz 249. člena tega zakona, da ga brez te spremembe ne bo mogoče izravnati pri določitvi regulativnega okvira v naslednjih regulativnih obdobjih. V postopku odločanja o tej zahtevi se ne uporabljajo določbe četrtega in petega odstavka prejšnjega člena o začasni odločbi.

(8) Določbe o poračunavanju presežka oziroma primanjkljaja omrežnin se uporabljajo tudi, če dejavnost operaterja sistema na zadevnem sistemu začne izvajati drug izvajalec. Dosedanji izvajalec je dolžan morebitni presežek plačati novemu izvajalcu, morebitni primanjkljaj pa lahko zahteva od novega izvajalca, oboje najkasneje do konca regulativnega obdobja, v katerem bo novi drug izvajalec pri ugotavljanju odstopanj od regulativnega okvira ugotovil realizacijo teh postavk.

2. pododdelek: Tarifa za uporabo sistema zemeljskega plina

254. člen

(metodologija za obračunavanje omrežnine)

(1) Uporabniki sistema plačujejo omrežnino, ki predstavlja plačilo za storitve operaterja sistema, ki jih je ta dolžan izvajati skladno s tem zakonom.

(2) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše metodologijo obračunavanja omrežnine, in sicer ločeno za:

- uporabo prenosnega sistema (ločeno za vstopne in izstopne točke),
- uporabo distribucijskega sistema,
- sistemske storitve (lastna raba za zagotavljanje delovanja sistema, izravnava odstopanj),
- meritve,
- druge storitve.

(3) Agencija predpiše metodologijo iz prejšnjega odstavka tega člena na način, ki spodbuja učinkovitost operaterjev sistema in uporabe sistema.

(4) V splošnem aktu iz prejšnjega odstavka agencija določi:

- tarife in tarifne elemente, ki predstavljajo kategorije uporabnikov sistema glede na značilnost njihove uporabe sistema v določenih največjih razponih teh značilnosti;
- storitve, ki jih lahko operater sistema zaračunava v okviru izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja sistema uporabnikom sistema poleg omrežnine;
- način izračuna omrežnin;
- način zaračunavanja omrežnine in cene storitev iz druge alineje tega odstavka.

(5) Tarife in tarifne postavke omrežnine so objektivne, pregledne in nediskriminatorne ter morajo spodbujati uporabo plina iz obnovljivih virov.

255. člen (določitev tarifnih postavk)

(1) Tarifne postavke mora operater sistema določiti v skladu z metodologijo iz prejšnjega člena tega zakona tako, da ob načrtovani uporabi sistema prihodki iz omrežnin dosežejo znesek reguliranega prihodka iz omrežnin v regulativnem obdobju, pri čemer ne sme diskriminirati oddaljenih območij.

(2) Cene za ostale storitve, ki niso vsebovane v omrežnini in jih operater sistema zaračunava uporabnikom sistema, določi operater sistema v soglasju z agencijo tako, da upošteva dejanske stroške teh storitev.

(3) Tarifne postavke operater sistema objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na svoji spletni strani.

3. pododdelek: Posebne določbe o zagotavljanju kakovosti na prenosnem in distribucijskem sistemu zemeljskega plina

256. člen (kakovost storitev operaterjev sistema)

(1) Kakovost storitev operaterja sistema se ugotavlja glede na posamezne dimenzije kakovosti izvajanja storitev operaterjev sistema, ki vplivajo na dostopnost uporabnikov do storitev in njihovo zadovoljstvo s storitvami, in sicer:

- trajanje in pogostost prekinitev delovanja sistema;
- čas, potreben za popravila sistema;
- čas za obravnavanje pritožb in posredovanje informacij;
- čas, potreben za priključitev na sistem;
- druge dimenzije kakovosti storitev, določene v splošnem aktu agencije.

(2) Za posamezne dimenzije kakovosti agencija za vsakega operaterja sistema zemeljskega plina oziroma za območje sistema zemeljskega plina določi referenčne vrednosti kakovosti storitev, ki glede na stanje sistema, dosedanje izvajanje

dejavnosti in poslovanje na sistemu predstavljajo realen cilj zagotavljanja kakovosti storitev.

(3) Operater sistema je odgovoren za kakovost oskrbe tudi v primeru, če sam ne opravlja vseh storitev, glede katerih se ugotavljajo dosežene vrednosti parametrov posameznih dimenzij kakovosti.

257. člen

(monitoring kakovosti storitev in nadzor monitoringa)

(1) Operater sistema je dolžan izvajati meritve ugotavljanja parametrov dimenzij kakovosti storitev, izračunavati te parametre in jih sporočiti agenciji na predpisan način in v predpisanih rokih.

(2) Operater sistema lahko za izvajanje monitoringa iz prejšnjega odstavka pooblasti drugo osebo, pri čemer je odgovoren za pravilno in pravočasno izvajanje monitoringa in pošiljanje podatkov agenciji.

(3) Agencija lahko opravi nadzor monitoringa kakovosti pri operaterju sistema zemeljskega plina ali pri osebi, ki opravlja monitoring.

(4) Postopek nadzora mora biti voden tako, da ne ovira poslovanja operaterja sistema zemeljskega plina in izvajanja dejavnosti operaterja sistema ter da ne nalaga operaterju sistema nesorazmernih bremen v zvezi s presojo monitoringa.

(5) Pooblaščenca osebja agencije po opravljenem nadzoru sestavi poročilo, v katerem oceni ustreznost monitoringa.

258. člen

(zajamčeni standardi kakovosti storitev)

(1) Minimalni standardi kakovosti storitev operaterja sistema zemeljskega plina v obliki zajamčenih standardov, ki jih mora zagotavljati operater sistema, so določeni z minimalnimi vrednostmi parametrov kakovosti storitev, ki jih mora operater sistema zagotavljati za vsako prevzemno-predajno mesto.

(2) Če operater sistema zemeljskega plina posameznemu uporabniku sistema krši zajamčeni standard kakovosti, in je kršitev nastala iz razlogov na njegovi strani, je dolžan uporabniku sistema na njegovo pisno zahtevo plačati nadomestilo.

(3) Višino nadomestila ter način in roke plačila nadomestila za posamezno vrsto kršitve določi agencija s splošnim aktom tako, da odvrča operaterje sistema od ponavljanja kršitev.

(4) Če uporabniku sistema operater ne plača nadomestila v predpisanem roku po vložitvi pisne zahteve, odloči o pravici do nadomestila na zahtevo uporabnika sistema agencija. Postopka določitve nadomestila agencija ne more uvesti po uradni dolžnosti.

(5) Ne glede na plačilo nadomestila, lahko uporabnik sistema od operaterja sistema po splošnih predpisih o odškodninski odgovornosti zahteva povrnitev škode zaradi kršitve zajamčenega standarda kakovosti, če škoda presega plačano nadomestilo.

3. oddelek: Izvzetje za novo infrastrukturo

259. člen (obseg in pogoji izvzetja)

(1) Nova infrastruktura večjega obsega, in sicer povezovalni plinovod, obrat za UZP in skladišče, se lahko za določeno obdobje na zahtevo izvzame iz obsega uporabe določb 180., 181., 182., 183., 184., 236., 240., 244., 248., 249., 250., 251., 252., 253., 254. in 255. člena tega zakona.

(2) Izvzetje iz prejšnjega odstavka tega člena se lahko dovoli, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- a) z investicijo se povečuje konkurenca pri oskrbi z zemeljskim plinom in zanesljivost oskrbe;
- b) raven tveganja, povezana z investicijo, dopušča izvedbo investicije samo v primeru odobritve izvzetja;
- c) lastnik infrastrukture je pravna ali fizična oseba, ki je vsaj glede svoje pravne oblike ločena od operaterjev sistemov, v okviru katerih bo infrastruktura zgrajena;
- č) stroški se zaračunajo uporabnikom infrastrukture in
- d) izvzetje ne ovira konkurence, učinkovitega delovanja notranjega trga z zemeljskim plinom ali učinkovitega obratovanja reguliranega sistema, na katerega je infrastruktura priključena.

(3) Izvzetje iz prvega odstavka tega člena se lahko dovoli tudi za znatna povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture in za spremembe infrastrukture, ki omogoča razvoj novih virov oskrbe z zemeljskim plinom.

260. člen (odločanje o izvzetju)

(1) O dovolitvi izvzetja iz 259. člena tega zakona odloči agencija na zahtevo lastnika infrastrukture ali investitorja.

(2) Izvzetje lahko zajema celotno zmogljivost, del zmogljivosti nove infrastrukture ali obstoječe infrastrukture z znatno povečano zmogljivostjo.

(3) Pri odločanju o odobritvi izvzetja se upošteva potreba po uvedbi pogojev glede trajanja izvzetja in nediskriminatornega dostopa do infrastrukture. Pri tem agencija upošteva dodatne zmogljivosti, ki bodo zgrajene, ali spremembo obstoječih zmogljivosti, časovni rok projekta in stanje na področju oskrbe z zemeljskim plinom v državi.

(4) Agencija določi pravila in mehanizme za upravljanje in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, s katerimi določi tudi postopek zbiranja interesa uporabe zmogljivosti vseh potencialnih uporabnikov infrastrukture, vključno z lastno rabo, še preden se zmogljivosti dodelijo.

(5) Agencija mora v splošnem aktu iz prejšnjega odstavka določiti obvezno ponudbo neuporabljene prenosne zmogljivosti nove infrastrukture na trgu, pravico uporabnikov te infrastrukture do trgovanja s pridobljenimi zmogljivostmi na sekundarnem trgu.

(6) Agencija pri ocenjevanju izpolnjevanja pogojev iz točk a), b) in d) drugega odstavka 259. člena tega zakona upošteva rezultate postopka dodeljevanja prenosnih zmogljivosti iz prejšnjih dveh odstavkov tega člena.

(7) Agencija mora o zahtevi za izvetje odločiti v šestih mesecih od prejema zahteve, razen v primeru odločanja o novi infrastrukturi v več državah članicah.

(8) Odločbo o izvetju agencija objavi na svoji spletni strani najkasneje v enem mesecu po odobritvi s strani Evropske komisije.

261. člen

(ravnanje agencije po prejemu zahteve)

(1) Agencija Evropski komisiji po prejemu zahteve za izvetje iz 259. člena tega zakona posreduje kopije zahteve.

(2) Agencija Evropsko komisijo nemudoma seznaniti z odločbo iz prejšnjega člena in z informacijami, ki se nanašajo na:

- a) podroben opis razlogov, na podlagi katerih je agencija odobrila ali zavrnila izvetje vključno s finančnimi informacijami, ki utemeljujejo potrebo po izvetju;
- b) opravljene analize o vplivu odobritve izvetja na konkurenco in na učinkovito delovanje notranjega trga z zemeljskim plinom;
- c) razloge za časovno obdobje in delež celotne zmogljivosti zadevne plinske infrastrukture, za katero se izvetje odobri;
- č) rezultat posvetovanja z regulativnimi organi sosednjih držav v primeru izvetja za povezovalne plinovode;
- d) prispevek infrastrukture k raznolikosti oskrbe z zemeljskim plinom.

(3) Agencija mora na zahtevo Evropske komisije dopolniti obvestilo iz prejšnjega odstavka tega člena. Če zahtevani podatki niso predloženi v roku, določenem v zahtevi Evropske komisije, se šteje, da je obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom tega obdobja rok podaljša po privolitvi Evropske komisije ali če agencija Evropsko komisijo z utemeljeno izjavo obvesti, da je obvestilo popolno.

262. člen

(postopek agencije po odločitvi Evropske komisije)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, agencija po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka izdaje odločbe o dovolitvi izvetja po prejemu zahteve Evropske komisije o spremembi ali odpravi odločbe o odobritvi izvetja.

(2) V obnovljenem postopku agencija odloča brez posebnega ugotovitvenega postopka, mora pa omogočiti stranki, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev.

(3) Na podlagi podatkov, ki so bili zbrani v obnovljenem postopku agencija razveljavi ali odpravi odločbo o dovolitvi izvetja v skladu z odločitvijo Evropske komisije najkasneje v enem mesecu po prejemu zahteve Evropske komisije in o tem obvesti Evropsko komisijo.

(4) Odločba o dovolitvi izvetja, ki jo je odobrila Evropska komisija, preneha veljati dve leti po sprejemu odločitve Evropske komisije o odobritvi odločbe, če se gradnja infrastrukture še ni začela, in pet let po njenem sprejetju, če infrastruktura še ni začela obratovati, razen če Evropska komisija odloči, da je do zaostanka prišlo zaradi ovir, na katere oseba, ki ji je bilo izvetje odobreno, ni mogla vplivati.

263. člen

(nova infrastruktura v več državah članicah Evropske unije)

(1) Kadar vsi regulativni organi držav članic Evropske unije, na ozemlju katerih se nahaja nova infrastruktura, ki je predmet izvetja po 259. členu tega zakona, v šestih mesecih sklenejo dogovor glede izvetja, o tem obvestijo ACER.

(2) Agencija ne izvaja nalog v zvezi z dovolitvijo izvetja, kadar:

- a) se regulativni organi iz prvega odstavka tega člena ne dogovorijo v šestih mesecih od dneva, ko zahtevo za izvetje prejme zadnji od regulativnih organov, ali
- b) je podana skupna zahteva regulativnih organov iz prejšnjega odstavka tega člena za izvajanje nalog v zvezi z dovolitvijo izvetja s strani ACER.

(3) Regulativni organi iz prvega odstavka tega člena lahko skupaj zahtevajo podaljšanje roka iz točke a) prejšnjega odstavka za največ tri mesece.

VI. poglavje: DRUGE DOLOČBE

1. oddelek: Neposredni plinovodi

264. člen

(dopustnost neposrednega plinovoda)

Podjetja plinskega gospodarstva s sedežem na območju Republike Slovenije oskrbujejo odjemalce na območju Republike Slovenije po neposrednih plinovodih.

265. člen

(dovoljenje za gradnjo neposrednega plinovoda)

(1) Neposreden plinovod zgradi podjetje plinskega gospodarstva, če pridobi dovoljenje agencije.

(2) Agencija izda dovoljenje za zgraditev neposrednega plinovoda, če je za oskrbo iz prejšnjega člena pravnomočno zavrjen dostop do sistema po 237. členu tega zakona ali če potrebni sistem ne obstaja.

(3) Agencija izda dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, če so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka tega člena in če agencija ne odloči, da se povečajo zmogljivosti sistema po šestem odstavku 237. člena.

2. oddelek: Sistemska obratovalna navodila in tehnična varnost obratovanja

266. člen (sistemska obratovalna navodila)

(1) Sistemska obratovalna navodila, ki urejajo obratovanje in način vodenja prenosnih in distribucijskih sistemov morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna.

(2) S sistemskimi obratovalnimi navodili se zlasti uredijo:

- tehnični in drugi pogoji za varno obratovanje sistemov z namenom zanesljive in kvalitetne oskrbe z zemeljskim plinom;
- način izvajanja dostopa do sistema;
- način zagotavljanja sistemskih storitev;
- postopki za obratovanje sistemov v kriznih stanjih;
- pogoji za priključitev na sistem in način priključitve na sistem;
- splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina;
- tehnični pogoji za medsebojno priključitev in delovanje sistemov različnih operaterjev sistemov;
- pravila za izvajanje Uredbe (ES) št. 715/2009.

(3) V sistemskih obratovalnih navodilih morajo biti vloge in odgovornosti operaterjev sistemov, dobaviteljev, odjemalcev in po potrebi drugih udeležencev na trgu opredeljene glede na pogodbene dogovore, obveznosti do odjemalcev, izmenjavo podatkov ter pravil glede poravnave, lastništvo podatkov in odgovornost za merjenje porabe.

(4) Sistemska obratovalna navodila za posamezen prenosni ali distribucijski sistem izda po javnem pooblastilu operater sistema, ki na tem sistemu opravlja dejavnost operaterja sistema, in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije ter z njimi seznaniti Evropsko komisijo.

(5) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše obvezno vsebino sistemskih obratovalnih navodil.

(6) Pred objavo sistemskih obratovalnih navodil mora operater sistema pridobiti soglasje agencije. Agencija izda soglasje pod pogojem, da so sistemska obratovalna navodila zakonita in skladna s splošnim aktom iz prejšnjega odstavka tega člena.

267. člen
(tehnična varnost obratovanja)

Tehnični predpisi iz 30. člena tega zakona, ki se nanašajo na področje zemeljskega plina morajo zagotavljati interoperabilnost sistemov ter morajo biti objektivni in nediskriminatorni.

3. oddelek: Priključevanje na sistem in možnost odklopa uporabnika sistema

268. člen
(priklučitev na sistem)

(1) Za priključitev na sistem ali njeno spremembo mora uporabnik sistema pridobiti soglasje za priključitev. Operater sistema v soglasju za priključitev določi priključno mesto na omrežju. Podrobnejše pogoje za soglasje za priključitev določajo sistemska obratovalna navodila.

(2) Dokončno soglasje za priključitev velja dve leti. V tem času mora imetnik soglasja za priključitev objekta izpolniti vse pogoje, predpisane v soglasju za priključitev, in operaterju naročiti izvedbo priključitve. Veljavnost soglasja za priključitev lahko operater sistema na zahtevo imetnika soglasja za priključitev podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto. Zahtevo za podaljšanje mora imetnik soglasja za priključitev podati 30 dni pred iztekom veljavnosti soglasja za priključitev. V primeru zamud na strani operaterja sistema se šteje, da se soglasje avtomatično podaljša, kar je operater dolžan sporočiti imetniku soglasja, ki še ni izvedel priključitve na sistem.

(3) O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča po javnem pooblastilu operater sistema z odločbo v upravnem postopku.

(4) Uporabnik sistema nima pravice do priključitve, če:

- ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev,
- bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v delovanju sistema ali
- bi priključitev operaterju sistema povzročila nastanek nesorazmernih stroškov.

(5) V primeru iz tretje alineje prejšnjega odstavka tega člena ima uporabnik sistema pravico do priključitve v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili, če sam krije nesorazmerno visoke stroške, ki pomenijo nesorazmerni del stroškov gradnje priključka do točke v sistemu, kjer je priključitev možna, ali nesorazmerni del stroškov, ki so potrebni za povečanje zmogljivosti ali obsega obstoječega omrežja, ali kombinacijo obojega, pri čemer ni pričakovati, da bi v razumnem času prišlo do povečanja uporabe sistema na novem priključku oziroma obstoječem omrežju v tolikšnem obsegu, ki bi omogočal normalno amortizacijo naložbe.

(6) Pri določitvi nesorazmerno visokih stroškov mora operater sistema upoštevati predvsem:

- obseg potrebne investicije;
- predvidene dodatne prihodke operaterja sistema, glede na predvideni obseg uporabe priključka s strani uporabnika sistema;
- predvidene dodatne stroške operaterja sistema, kot na primer stroške za vzdrževanje in obratovanje novega priključka oziroma povečanja zmogljivosti sistema;
- predviden reguliran donos na sredstva operaterja sistema.

(7) Nesorazmerne stroške izračuna operater sistema tako, da so ob predvidenem obsegu uporabe priključka v ekonomski dobi uporabe priključka in ob pokritju nesorazmernih stroškov s strani uporabnika sistema pokriti vsi stroški operaterja sistema, vključno s predvidenim reguliranim donosom na sredstva. Izračun mora temeljiti na metodah, ki se uporabljajo za ocenjevanje investicij, in mora upoštevati časovno vrednost denarja. Če v času amortizacije dela sistema ali priključka, za katerega je uporabnik sistema plačal nesorazmerne stroške, pride do priključitve dodatnih uporabnikov, je operater sistema dolžan povrniti uporabniku ustrezen del nesorazmernih stroškov, ki jih kot nove nesorazmerne stroške zaračuna novim uporabnikom sistema na tem delu sistema ali priključka.

(8) Podrobnejši način in postopek določitve nesorazmernih stroškov predpiše operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih.

(9) O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča agencija.

(10) Po dokončnosti odločbe o soglasju za priključitev skleneta operater sistema in uporabnik sistema, v korist katerega je bilo izdano soglasje za priključitev (v nadaljnjem besedilu: imetnik soglasja za priključitev), pisno pogodbo o priključitvi, s katero pogodbeni stranki uredita medsebojna razmerja, ki se nanašajo na izvedbo priključka in priključitev, ter medsebojna razmerja v zvezi z vzdrževanjem priključka.

(11) Uporabnik sistema mora zaprositi za novo soglasje za priključitev, če se spremenijo osnovni parametri priključka, za katerega je bilo izdano soglasje.

(12) Uporabnika omrežja zemeljskega plina, ki se nahaja na območju posebne ali izključne pravice izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina lahko priključi operater prenosnega sistema le v primeru, če operater distribucijskega sistema zemeljskega plina zavrne priključitev tega uporabnika zaradi premajhne zmogljivosti distribucijskega sistema.

(13) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za priključitev na skladiščni sistem, sistem za UZP in pridobivalno plinovodno omrežje.

269. člen
(prenos soglasja za priključitev)

(1) Če imetnik soglasja za priključitev umre (fizična oseba) ali preneha obstajati (pravna oseba), če gre za spremembo gradbenega dovoljenja zaradi spremembe investitorja ali zaradi pravnega prometa z objektom, se soglasje za priključitev lahko prenese na pravno ali fizično osebo, ki pridobi te objekte, naprave ali napeljave.

(2) Pravna ali fizična oseba, ki na podlagi sprememb iz prejšnjega odstavka tega člena pridobi objekte, naprave ali napeljave, mora najkasneje v tridesetih dneh po prejemu sodne oziroma upravne odločbe ali sklenitve pogodbe o nastali spremembi obvestiti operaterja sistema in o tem predložiti dokazila, sicer mora zaprositi za novo soglasje za priključitev.

270. člen (tehnične zahteve za naprave uporabnika sistema)

(1) Postroji, naprave in napeljave uporabnika sistema morajo izpolnjevati predpisane tehnične zahteve, s katerimi se zagotavljata njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja. Za izpolnjevanje tehničnih zahtev za objekt, napravo ali napeljavo je odgovoren lastnik.

(2) Operater sistema sme začasno odkloniti priključitev novih objektov, naprav in napeljav na svoj sistem oziroma sme odklopiti uporabnika sistema, če ugotovi, da objekti, naprave ali omrežje uporabnika sistema ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih zahtev.

(3) Priključitev na sistem ali nadaljevanje prenosa oziroma distribucije zemeljskega plina izvede operater sistema po odpravi pomanjkljivosti.

(4) Energetski inšpektor nadzira skladnost postrojev, naprav in napeljav uporabnika.

271. člen (začasni odklop)

(1) Operater sistema sme začasno odklopiti uporabnika sistema zaradi:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov,
- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

(2) Za predvideni odklop mora operater sistema izbrati čas, ki čim manj prizadene uporabnika sistema.

(3) Operater sistema mora o predvidenem odklopu pravočasno obvestiti uporabnika sistema v pisni obliki ali na drug osebni način. V primeru večjega števila odjemalcev in v primeru, da osebno obveščanje ni stroškovno učinkovito, pa v sredstvih javnega obveščanja in na spletu vsaj 48 ur pred odklopom.

272. člen
(odklop po predhodnem obvestilu)

(1) Operater sistema odklopi uporabnika sistema na posameznem odjemnem mestu po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema:

- a) moti dobavo zemeljskega plina drugim uporabnikom sistema;
- b) odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo operaterja sistema, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;
- c) brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali omogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih uporabnikov sistema;
- č) na opomin operaterja sistema ne zniža odjema oziroma oddaje količine zemeljskega plina na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
- d) onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin zemeljskega plina;
- e) uporablja zemeljski plin brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
- f) ne plača odstopanj ali omrežnine za uporabo sistema v roku, določenem v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili;
- g) v roku, ki ga določi operater sistema oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci, ali ne izpolni predpisanih tehničnih zahtev;
- h) nima veljavne pogodbe o dobavi zemeljskega plina na določenem odjemnem mestu ali dobavitelj pisno obvesti operaterja, da je dobavitelj ali končni odjemalec odstopil od pogodbe o dobavi zemeljskega plina na določenem odjemnem mestu uporabnika sistema;
- i) nima pogodbeno urejene odgovornosti za izravnavo odstopanj.

(2) Operater distribucijskega sistema ne sme odklopiti ranljivega odjemalca iz razloga iz f), h) ali i) točke prejšnjega odstavka tega člena, če so izpolnjeni pogoji za nujno oskrbo iz 174. člena tega zakona.

(3) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi, ali dobavitelj, kateremu je končni odjemalec sporočil, da odstopa od pogodbe o dobavi, je dolžan distribucijskega operaterja obvestiti o odstopu najkasneje zadnji delovni dan tekom odpovednega roka.

(4) V primeru, ko dobavitelj odstopi od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca, je zavezanec za plačilo vseh stroškov, ki iz tega naslova nastanejo operaterju distribucijskega sistema, končni odjemalec.

(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali uporabnika sistema, ki je končni odjemalec, operater distribucijskega sistema odjemno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja z dnem odčitka zaključnega stanja merilne naprave, ne glede na to, ali je operater distribucijskega sistema dejansko izvedel odklop skladno s tem členom. Operater distribucijskega sistema je dolžan zaključni odčitek merilne naprave opraviti

najkasneje v petih delovnih dneh pred ali po zadnjem dnevu v mesecu, ki sledi mesecu v katerem je bil distribucijski operater obveščen o odstopu, oziroma zadnjem dnevu dobave, če je že prej urejena zamenjava dobavitelja ali sklenjena nova pogodba o dobavi z obstoječim dobaviteljem.

(6) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov neplačila stroškov dobavljenega zemeljskega plina, lahko do izvedbe odčitka zaključnega stanja merilne naprave s strani operaterja distribucijskega sistema, z enostransko izjavo odstop prekliče.

(7) Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 266. člena podrobneje določi obveznosti in postopek ravnanja operaterja distribucijskega sistema in dobavitelja v primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali končnega odjemalca, ter vrste stroškov iz četrtega odstavka tega člena.

(9) Operater sistema mora gospodinjskega odjemalca o odklopu obvestiti vsaj 15 dni vnaprej, poslovnega odjemalca pa vsaj 8 dni vnaprej.

273. člen (odklop brez predhodnega obvestila)

Operater sistema odklopi uporabnika sistema brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik sistema z obratovanjem svojih energetskega objekta, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
- uporabnik sistema ob pomanjkanju zemeljskega plina ne upošteva ukrepov o omejevanju odjema zemeljskega plina iz sistema.

274. člen (ponovna priključitev)

(1) Operater sistema je dolžan uporabnika sistema, ki je bil odklopljen, na njegove stroške ponovno priključiti na sistem, po odpravi razlogov za odklop in ob izpolnjevanju pogojev iz tega oddelka zakona

(2) Če uporabnik sistema v primeru odklopa iz 272. in 273. člena tega zakona v roku treh let ne odpravi razlogov za odklop, ga operater sistema trajno odklopi.

(3) Priključitev uporabnika sistema na priključku, kjer je bil izveden trajni odklop, je mogoča kot nova priključitev na sistem.

(4) Operater sistema, ki je uporabnika sistema neutemeljeno odklopil ali mu prekinil prenos ali distribucijo zemeljskega plina, mora v roku 24 ur od ugotovitve neutemeljenega odklopa ali prekinitve na svoje stroške znova priključiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika sistema na svoj sistem in uporabniku sistema nemudoma povrniti stroške, ki so povezani z neutemeljenim odklopom.

(5) Operater sistema ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanj uporabnika sistema, zaradi katerih ga je odklopil po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila.

(6) Uporabnik sistema ima pravico do povračila škode, ki mu je bila povzročena zaradi neutemeljenega odklopa operaterja sistema.

(7) V primeru, da se uporabnik ponovno priključi na sistem v roku, ki je krajši od enega leta, mora ob priklopu plačati fiksne stroške omrežnine v času odklopa.

275. člen (odklop na zahtevo uporabnika)

(1) Uporabnik sistema, ki je imetnik soglasja za priključitev na sistem, lahko zahteva od operaterja sistema, da njegovo odjemno mesto odklopi od omrežja.

(2) Operater sistema je dolžan uporabnika sistema na njegove stroške ponovno priklopiti na sistem, v kolikor izpolnjuje pogoje za priklop. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred ponovnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 268. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi.

(3) Operater sistema lahko uporabniku sistema, ki je zahteval odklop, zavrne ponovno priključitev na sistem ali izdajo novega soglasja za priključitev, dokler uporabnik sistema ne poravna vseh obveznosti iz pogodbe o prenosu oziroma dostopu in pogodbe o priključitvi na sistem, ki izvirajo iz časa pred odklopom.

(4) Operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih podrobneje uredi medsebojna razmerja in plačilo stroškov v primeru ponovnega priklopa, če je bil odklop izveden na zahtevo uporabnika sistema.

(5) V primeru, da se uporabnik ponovno priključi na sistem v roku, ki je krajši od enega leta, mora ob priklopu plačati fiksne stroške omrežnine v času odklopa.

4. oddelek: Odstopanja v zvezi z obveznostmi »vzemi ali plačaj«

276. člen (možnost odstopanja od pogodb tipa »vzemi ali plačaj«)

(1) Agencija lahko podjetju plinskega gospodarstva dovoli začasno odstopanje od zahtev v zvezi z dostopom do sistema iz 236., 237. in 240. člena tega zakona, če se podjetje sooča ali meni, da se bo soočalo z resnimi gospodarskimi in finančnimi težavami zaradi svojih obveznosti tipa »vzemi ali plačaj«, sprejetih z eno ali več pogodbami o nakupu zemeljskega plina.

(2) Za odobritev odstopanja mora podjetje plinskega gospodarstva vložiti zahtevo pred zavrnitvijo dostopa do sistema ali po njej. Če podjetje plinskega gospodarstva zavrne dostop do sistema, mora zahtevo vložiti nemudoma.

(3) Zahtevi iz prejšnjega odstavka tega člena mora podjetje plinskega gospodarstva priložiti informacije o naravi in obsegu težav iz prvega odstavka tega člena in o prizadevanjih podjetja plinskega gospodarstva za rešitev.

(4) Pri odločanju o odstopanju iz prvega odstavka tega člena agencija upošteva zlasti naslednja merila:

- a) zagotovitev konkurenčnega trga z zemeljskim plinom;
- b) izpolnitev obveznosti javnih storitev in zagotovitev zanesljivosti oskrbe;
- c) položaj podjetja plinskega gospodarstva na trgu z zemeljskim plinom in stanje konkurence na tem trgu;
- č) resnost gospodarskih in finančnih težav, s katerimi se soočajo podjetja plinskega gospodarstva in podjetja za prenos ali upravičeni odjemalci;
- d) datume podpisov in pogoje takšne pogodbe ali pogodb, vključno z obsegom, v katerem ti pogoji omogočajo upoštevanje sprememb na trgu;
- e) prizadevanja pri iskanju rešitev problema;
- f) obseg resnih verjetnih težav, ki bi jih podjetje ob prevzemu obveznosti »vzemi ali plačaj«, ob upoštevanju določb te direktive, lahko razumno predvidelo;
- g) raven povezanosti sistema z drugimi sistemi in stopnjo usklajenosti obratovanja teh sistemov;
- h) učinke dovolitve odstopanja na nemoteno delovanje notranjega trga z zemeljskim plinom.

(5) Šteje se, da resne težave obstajajo, če se prodaja zemeljskega plina zniža pod raven minimalnih zajamčenih količin odjema, ki jih vsebujejo pogodbe za nakup zemeljskega plina, če se pogodba za nakup zemeljskega plina ne more prilagoditi novim količinam, ali če podjetje plinskega gospodarstva ne najde alternativne možnosti.

(6) Šteje se, da obstojijo ekonomsko upravičene alternativne možnosti, če gre za pogodbe, sklenjene pred 4. avgustom 2003.

(7) Podjetje plinskega gospodarstva, ki ni dobilo dovoljenja za odstopanje iz prvega odstavka tega člena, ne sme zavrniti dostopa do sistema zaradi obveznosti »vzemi ali plačaj«, sprejetih s pogodbo za nakup zemeljskega plina.

277. člen

(obveščanje Evropske komisije v zvezi s pogodbo tipa »vzemi ali plačaj«)

(1) Agencija seznanja Evropsko komisijo o sprejemu odločbe o dovolitvi odstopanja iz prejšnjega člena tega zakona ter ji posreduje vse informacije glede odstopanja v zbirni obliki.

(2) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, agencija po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka izdaje odločbe o dovolitvi odstopanja po prejemu zahteve Evropske komisije o spremembi ali odpravi odločbe o dovolitvi odstopanja.

(3) V obnovljenem postopku odloča agencija brez posebnega ugotovitvenega postopka, mora pa omogočiti stranki, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev.

(4) Na podlagi podatkov, ki so bili zbrani v obnovljenem postopku, agencija razveljavi ali odpravi odločbo o dovolitvi odstopanja v skladu z odločitvijo Evropske komisije najkasneje v štirih tednih po prejemu zahteve Evropske komisije in o tem obvesti Evropsko komisijo.

(5) Če agencija ne izpolni zahteve Evropske komisije v štirih tednih, se dokončna odločitev sprejme hitro v skladu s postopkom iz člena 51(2) Direktive 2009/73/ES.

5. oddelek: Evidence

278. člen

(hramba in posredovanje podatkov)

(1) Dobavitelji so dolžni najmanj pet let hraniti podatke v zvezi z pravnimi posli o oskrbi z zemeljskim plinom in v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje z zemeljskim plinom, ki so jih imeli s trgovci na debelo in operaterji prenosnih sistemov ter operaterji skladiščnih sistemov in sistemov za UZP, in omogočiti dostop do teh podatkov agenciji, državnim organom, organom, pristojnim za varstvo konkurence in Evropski komisiji, za opravljanje njihovih nalog.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka vključujejo podrobnosti o transakcijah, kot so trajanje, pravila za dobavo in poravnavo, količina, datum in ura izvedbe, cene transakcij in način identifikacije trgovca na debelo, pa tudi podrobnosti o neporavnanih pogodbah o dobavi zemeljskega plina in izvedenih finančnih instrumentih za trgovanje z zemeljskim plinom.

(3) Agencija s splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil določi vrste informacij, ki se lahko posredujejo udeležencem na trgu pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki o posameznih akterjih na trgu ali posameznih transakcijah. Ta odstavek se ne uporablja za podatke o finančnih instrumentih, ki spadajo na področje uporabe zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov.

279. člen

(izvedeni finančni instrumenti)

(1) Hramba in dostop do podatkov v zvezi s izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje z elektriko iz prejšnjega člena tega zakona se zagotovi po sprejemu smernice iz četrtega odstavka 44. člena Direktive 2009/73/ES.

(2) Določbi prejšnjega in tega člena subjektom, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, ne nalagata dodatnih obveznosti do organov iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(3) Če organi iz prvega odstavka prejšnjega člena potrebujejo dostop do podatkov, ki jih hranijo subjekti, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, organ, pristojen za regulacijo trga finančnih instrumentov, organom iz prvega odstavka prejšnjega člena pošlje zahtevane podatke.

Četrty del

TOPLOTA IN DRUGI ENERGETSKI PLINI IZ ZAKLJUČENIH DISTRIBUCIJSKIH SISTEMOV

I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

280. člen (uporaba določb tega dela)

(1) Določbe tega dela zakona urejajo pogoje za zagotavljanje oskrbe s toploto in drugimi energetskimi plini iz distribucijskih sistemov (v nadaljnjem besedilu: distribucijski sistem).

(2) Določbe tega dela zakona ne veljajo za distribucijske sisteme, ki imajo skupno nazivno moč priključenih naprav odjemalcev na omrežju manjšo od 500 kW, razen 286. in 309. člena tega zakona.

(3) Določbe tega dela zakona tudi ne veljajo za lastniške distribucijske sisteme, razen 308. in 309. člena tega zakona.

281. člen (pomen izrazov)

V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »drug energetski plin« pomeni energetski plin, ki se uporablja kot energent, razen zemeljskega plina;
2. »distribucija« pomeni prenos toplote ali drugih energetskih plinov po distribucijskem sistemu in vključuje tudi dobavo končnim odjemalcem;
3. »distribucijski sistem« pomeni sistem naprav in napeljav, ki ni povezan z drugimi distribucijskimi ali prenosnimi sistemi in ki omogoča prenos toplote ali drugega energetskega plina po omrežju od enega ali več virov do končnih odjemalcev v več stavbah ali lokacijah;
5. »distributer« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnost distribucije;
6. »končni odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje toploto ali drugi energetski plin za svojo lastno rabo;
7. »lastniški distribucijski sistem« pomeni distribucijski sistem v solasti ali skupni lasti končnih odjemalcev in lahko vključuje tudi proizvodni vir;
8. »odjemno mesto« pomeni mesto, na katerem se izvajajo meritve ali drug način ugotavljanja količin toplote ali drugih energetskih plinov za končnega odjemalca;

9. »priključek« pomeni vod, ki poteka od glavnega voda do toplotne postaje pri distribuciji toplote oziroma do požarne pipe pri distribuciji ostalih energetskih plinov;
10. »reguliran proizvajalec toplote« je pravna ali fizična oseba, ki dobavlja toploto distributerju toplote, ki izvaja gospodarsko javno službo in je z njim lastniško povezan ali mu proda več kot 30 % celotne predvidene distribuirane toplote v naslednjem letu;
11. »tarifna postavka toplote« je znesek za distribucijo toplote na obračunsko enoto;
12. »tržna distribucija« pomeni obliko izvajanja distribucije toplote ali drugih energetskih plinov brez podelitve izključne pravice ali določitve obveznega priključevanja na sistem in brez regulacije cene toplote za ogrevanje.

282. člen

(način opravljanja dejavnosti distribucije toplote in distribucije drugih energetskih plinov)

(1) Dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije drugih energetskih plinov se lahko opravlja kot:

- izbirna lokalna gospodarska javna služba (v nadaljnjem besedilu: gospodarska javna služba) ali
- tržna distribucija.

(2) V primerih, če distributer oskrbuje ali namerava oskrbovati več kot sto gospodinjstev, se distribucija toplote opravlja kot gospodarska javna služba.

(3) Dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije drugih energetskih plinov se opravlja kot gospodarska javna služba, kadar je trajna in nemotena oskrba s toploto in drugimi energetskimi plini v javnem interesu zaradi zagotavljanja javnih potreb. Z odlokom iz 283. člena tega zakona se določi tudi natančen prostorski obseg distribucijskega območja za opravljanje gospodarske javne službe.

283. člen

(izključna pravica)

(1) Lokalna skupnost določi pogoje in način opravljanja gospodarske javne službe v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe in javno-zasebno partnerstvo.

(2) Za zagotavljanje javnih potreb iz tretjega odstavka prejšnjega člena s potrebnim obsegom investicij v nov ali obstoječ distribucijski sistem, lahko lokalna skupnost z odlokom podeli distributerju izključno pravico opravljanja gospodarske javne službe distribucije toplote ali drugih energetskih plinov na območju lokalne skupnosti ali njenem delu.

(3) Lokalna skupnost obvesti agencijo o sprejetju odloka o določitvi gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka tega člena.

284. člen

(postopek odločitve lokalne skupnosti glede tržne distribucije)

(1) Za izvajanje dejavnosti distribucije toplote in distribucije drugih energetskih plinov kot tržne distribucije mora distributer predhodno pridobiti soglasje lokalne skupnosti, na območju katere se bo izvajala tržna distribucija. K vlogi za izvajanje tržne distribucije distributer priloži idejno zasnovo investicije, prostorsko opredelitev območja distribucije ter opredeli predvideno število in vrsto uporabnikov ter njihovo skupno porabo.

(2) Lokalna skupnost odloči o izdaji soglasja za izvajanje tržne distribucije v treh mesecih od prejema vloge iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Lokalna skupnost zavrne soglasje za izvajanje tržne distribucije, če:

a) se lokalna skupnost na predlaganem območju odloči izvajati gospodarsko javno službo iz 282. člena ali 214. člena tega zakona ali

b) je predlagana energetska oskrba v nasprotju s smernicami iz sprejetega LEK.

(4) V primeru zavrnitve soglasja iz a) točke prejšnjega odstavka tega člena, mora lokalna skupnost v roku treh mesecev po zavrnitvi soglasja začeti postopek za pripravo koncesijskega akta za uvedbo gospodarske javne službe.

(5) Lokalna skupnost mora v soglasju iz drugega odstavka tega člena določiti natančno prostorsko opredelitev distribucijskega sistema.

(6) Če investitor ne prične z gradnjo distribucijskega sistema v roku dveh let po izdaji soglasja, lahko lokalna skupnost soglasje prekliče.

285. člen

(priglasitev dejavnosti agenciji)

(1) Distributer mora pred pričetkom in po prenehanju opravljanja dejavnosti distribucije toplote ali drugih energetskih plinov na določenem distribucijskem sistemu o tem obvestiti agencijo.

(2) Za namen vodenja evidenc izvajalcev dejavnosti distribucije toplote ali drugih energetskih plinov lahko agencija, skladno z zakonom, ki ureja varovanje osebnih podatkov, zbira, vodi in obdeluje naslednje osebne podatke distributerja, ki je fizična oseba: ime, priimek, naslov stalnega prebivališča in naslov opravljanja dejavnosti.

II. poglavje: VARSTVO ODJEMALCEV

286. člen

(pogodba o dobavi in splošni pogodbeni pogoji)

(1) Pogodba o dobavi toplote ali drugega energetskega plina med odjemalcem in distributerjem mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki skladno s predpisi o elektronskem poslovanju.

(2) Pogodba iz prejšnjega odstavka tega člena mora določati najmanj naslednje:

- ime in naslov distributerja,
- opravljene storitve, ponujeno raven kakovosti storitev,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- vrste vzdrževalnih storitev,
- načine pridobivanja podatkov o vseh veljavnih tarifah in stroških vzdrževanja,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in prenehanje vzdrževalnih storitev in pogodbe,
- dogovore o nadomestilu in povračilu v primeru, če ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem toplote ali drugega energetskega plina,
- informacije o pravicah odjemalcev.

(3) Sestavni del pogodbe o dobavi so tudi splošni pogodbeni pogoji, ki morajo biti pravični in znani vnaprej, distributer pa jih mora odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Splošni pogodbeni pogoji distributerja, ki izvaja gospodarsko javno službo, morajo biti skladni s sistemskimi obratovalnimi navodili iz 295. člena tega zakona. Distributer ne sme uporabljati nepoštenih in zavajajočih načinov prodaje toplote ali drugega energetskega plina.

(4) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora distributer neposredno ter na pregleden in razumljiv način sporočiti odjemalcu najmanj mesec dni pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na pogodbo odjemalca.

287. člen (kontaktna točka za odjemalce)

(1) Distributer mora odjemalcem na enem zagotoviti potrebne informacije glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in metod za reševanje sporov, ki so jim na voljo v primeru spora z distributerjem (v nadaljnjem besedilu: kontaktna točka).

(2) V kontaktni točki mora distributer zagotoviti najmanj informacije o:

- načinih reševanja sporov;
- veljavnih cenah toplote ali drugega energetskega plina ter splošno veljavnih pogojih v zvezi z dostopom do teh storitev in v zvezi njihovo uporabo;
- načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
- pravicah do oskrbe s toploto ali drugim energijskim plinom določene kakovosti po razumni ceni v skladu s predpisi in splošnimi akti.

288. člen (obveščanje odjemalcev)

(1) Distributer mora najmanj enkrat letno svojim končnim odjemalcem v jasni in razumljivi obliki podati informacije o:

- veljavni ceni in porabi energije;
- primerjavi porabe energije odjemalca s porabo energije v istem obdobju prejšnjega leta;
- primerjavi s povprečnim normaliziranim ali referenčnim porabnikom energije iz iste porabniške kategorije, kadar je to mogoče.

(2) Poleg informacij iz prejšnjega odstavka tega člena mora distributer svojim končnim odjemalcem posredovati tudi podatke o pravnih in fizičnih osebah, ki nudijo informacije o učinkoviti rabi energije, vključno z naslovi spletnih strani, na katerih je mogoče dobiti informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti.

III. poglavje: MERJENJE PORABE

289. člen (merjenje porabe in oddaje)

(1) Distributer mora zagotoviti merjenje porabe na odjemnem mestu posameznega odjemalca ali skupnem odjemnem mestu več odjemalcev ali stavb. Distributer toplote mora zagotoviti tudi meritev kvalitete dobavljene toplote.

(2) Proizvajalec toplote za nadaljnjo prodajo mora meriti količino predane toplote v omrežje. Proizvajalec toplote v skupni kotlovnici mora meriti količino proizvedene toplote na pragu kotlovnice, ne glede na vrsto naprave za proizvodnjo toplote.

290. člen (obveščanje distributerja)

(1) Odjemalec, ki odjema toploto v delu stavbe ali v stavbi iz skupnega odjemnega mesta več odjemalcev ali več stavb, je dolžan najkasneje v petnajstih dneh po začetku odjemanja toplote ali po njegovem prenehanju sporočiti distributerju naslednje podatke: ime in priimek ali firmo odjemalca, naslov in podatke o delu stavbe, v katerem odjema toploto, oziroma o stavbi, v kateri odjema to energijo, davčno številko in datum začetka ali prenehanja odjema toplote. Za začetek ali prenehanje odjema toplote se šteje začetek ali prenehanje uporabe dela stavbe oziroma stavbe iz prejšnjega stavka.

(2) Če distributer nima pravih podatkov o odjemalcu iz prejšnjega odstavka tega člena, neposredno ali s posredovanjem upravnika stavbe pozove osebo, ki uporablja zadevni del stavbe oziroma stavbo, da nemudoma sporoči podatke.

(3) Inšpektor, ki v inšpekcijskem postopku zaradi kršitve prvega in drugega odstavka tega člena ugotovi podatke o odjemalcu iz prvega odstavka tega člena, je te podatke dolžan sporočiti distributerju.

IV. poglavje: OBVEZNOSTI DISTRIBUTERJEV V JAVNEM INTERESU

291. člen (obveznosti v javnem interesu)

(1) Distributerji morajo v javnem interesu zagotavljati:

- zanesljivo oskrbo s toploto in drugimi energetske plini;
- nediskriminatorno obravnavo odjemalcev;
- nujno oskrbo odjemalcev daljinskega ogrevanja.

(2) Distributerji, ki izvajajo gospodarsko javno službo distribucije toplote in regulirani proizvajalci toplote, zagotavljajo dobavo toplote končnim odjemalcem daljinskega ogrevanja po reguliranih cenah, skladno z določili iz 297. do 300. člena tega zakona.

292. člen (zanesljivost oskrbe)

(1) Distributerji morajo s primernimi ukrepi zagotoviti zanesljivost obratovanja distribucijskega sistema z zagotavljanjem zadostne zmogljivosti in zanesljivosti sistema ter zanesljivost dobave v sistem.

(2) Minister, pristojen za energijo, lahko predpiše distributerjem obvezne minimalne zaloge primarnih goriv, obveznost sklenitve dolgoročnih pogodb s proizvajalci toplote ali dobavitelji goriv ter druge primerne ukrepe ali kriterije, da se zagotovi zanesljivost oskrbe.

(3) Distributerji morajo zagotoviti sprejemanje informacij odjemalcev o motnjah na sistemu pri dobavi energije in na zahtevo odjemalca odpravijo motnjo, ki onemogoča odjem toplote ali drugih energetskih plinov v dogovorjeni količini in kvaliteti.

293. člen (nediskriminatorno obravnavanje odjemalcev)

(1) Distributer ne sme diskriminirati odjemalcev sistema glede pogojev uporabe sistema. Razlike v pogojih uporabe sistema morajo temeljiti na objektivnih in preglednih merilih ter biti opredeljene v sistemskih obratovalnih navodilih oziroma splošnih pogodbenih pogojih izvajalcev tržne distribucije.

(2) Odjemalec, ki s količino odjema ali prilagajanjem svojega odjema prispeva k ugodnejši obremenitvi distribucijskega sistema, je upravičen do ugodnejših pogojev oskrbe, če so razlogi in kriteriji za ugodnejšo obravnavo določeni v sistemskih obratovalnih navodilih oziroma splošnih pogodbenih pogojih izvajalcev tržne distribucije.

294. člen (nujna oskrba gospodinjskega odjemalca)

(1) Do nujne oskrbe je upravičen gospodinjski odjemalec, ki si zaradi svojih premoženjskih razmer, dohodkov in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za ogrevanje, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za ogrevanje stanovanjskih prostorov.

(2) Distributer ne sme odjemalca iz prejšnjega odstavka tega člena odklopiti oziroma mu omejiti odjem toplote ali drugega energetskega plina pod količino, ki je glede na okoliščine (letni čas, temperaturne razmere, kraj prebivanja, zdravstveno stanje in druge podobne okoliščine) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca in oseb, ki z njim prebivajo.

(3) Stroške odjema toplote odjemalcev iz prvega odstavka tega člena nosi distributer do takrat, ko jih plača odjemalec. Stroški, ki jih distributer, ki izvaja gospodarsko javno službo distribucijo toplote, ne more izterjati od odjemalca iz prvega odstavka tega člena, so upravičeni stroški tega distributerja in se upoštevajo pri regulaciji cene.

V. poglavje: DRUGE OBVEZNOSTI DISTRIBUTERJEV

295. člen

(sistemska obratovalna navodila)

(1) Distributer, ki dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije drugih energetskih plinov opravlja kot gospodarsko javno službo, mora izdati sistemska obratovalna navodila, ki urejajo obratovanje in način vodenja distribucijskega sistema. Sistemska obratovalna navodila morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna. S sistemskimi obratovalnimi navodili se zlasti uredijo:

- splošni pogoji za dobavo in odjem, ki urejajo pravice in obveznosti odjemalcev glede dobave toplote ali drugih energetskih plinov;
- obratovanje omrežja, tehnični in drugi pogoji za varno obratovanje sistema, pogoji in način izvajanja priključitev na sistem ter druga vprašanja v zvezi z zanesljivo in kvalitetno oskrbo s toploto ali drugimi energetskimi plini;
- tarifni sistem, ki določa način zaračunavanja dobave in tarifne elemente za dobavo toplote ali drugih energetskih plinov različnim kategorijam odjemalcev glede na moč, vrsto in karakteristiko odjema, kvaliteto in druge elemente.

(2) Sistemska obratovalna navodila iz prejšnjega odstavka tega člena morajo biti zakonita in pripravljena skladno s splošnim aktom agencije s katerim agencija podrobneje predpiše vsebino tega akta.

(3) Pred objavo sistemskih obratovalnih navodil mora distributer pridobiti soglasje agencije.

(4) Sistemska obratovalna navodila se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

(5) Distributer, ki opravlja tržno distribucijo, mora pripraviti splošne pogodbene pogoje, ki urejajo pravice in obveznosti odjemalcev glede dobave toplote ali drugih energetskih plinov in s katerimi se opredelijo obratovanje omrežja, tehnični in drugi

pogoji za varno obratovanje sistema, pogoji in način izvajanja priključitev na sistem in druga vprašanja v zvezi z zanesljivo in kvalitetno oskrbo, ter seznaniti odjemalce s temi pogoji.

296. člen
(obratovanje sistema za daljinsko ogrevanje ali hlajenje)

Distributerji toplote z močjo sistema nad 10 MW morajo zagotoviti:

- sistem nadzora obratovanja sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja, ki omogoča optimalno termično in hidravlično obratovanje sistema;
- izvedbo ukrepov za optimiranje obratovanja sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja.

**VI. poglavje: REGULACIJA CENE OSKRBE S TOPLOTO ZA DALJINSKO
OGREVANJE**

297. člen
(metoda reguliranja cene)

(1) Cena toplote za daljinsko ogrevanje iz distribucijskih sistemov, katerih distributerji izvajajo gospodarsko javno službo, in cena, ki jo zaračunava regulirani proizvajalec toplote, je regulirana v skladu s določili tega poglavja.

(2) Regulacija cene toplote iz prejšnjega odstavka tega člena se izvaja na podlagi metodologije za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje (v nadaljnjem besedilu: metodologija), ki jo s splošnim aktom predpiše agencija. Z metodologijo se določi način oblikovanja izhodiščne cene kot najvišje povprečne cene, na podlagi katere distributer in regulirani proizvajalec toplote v skladu z merili in mehanizmom iz metodologije oblikujeta cene toplote za daljinsko ogrevanje. Z metodologijo se določijo:

- vrste in merila za določitev upravičenih stroškov;
- elementi izhodiščne cene, ki vključujejo fiksni in variabilni del;
- način oblikovanja izhodiščne cene in razlogi za njeno spremembo;
- merila oziroma mehanizem za prilagajanje posameznih elementov izhodiščne cene spremembam upravičenih stroškov;
- vrste podatkov, obliko in način posredovanja podatkov, potrebnih za določitev upravičenih stroškov in izhodiščne cene.

(3) Metodologija mora biti oblikovna tako, da spodbuja energetske in stroškovno učinkovito izvajanje distribucije in proizvodnje toplote ter uravnoteženo spodbuja investicije in koristi odjemalcev.

298. člen
(oblikovanje izhodiščne cene toplote)

Izhodiščna cena toplote se določi na podlagi upravičenih stroškov in je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela.

299. člen
(upravičeni stroški)

(1) Upravičeni stroški distributerja oziroma reguliranega proizvajalca toplote so stroški, ki so nujni za opravljanje dejavnosti distribucije. Kadar distributer oziroma regulirani proizvajalec toplote poleg dejavnosti distribucije opravlja tudi druge dejavnosti, mora tem dejavnostim pripisati sorazmerni del skupnih stroškov. Upravičeni stroški vsebujejo stroške energentov, energije, stroške delovanja in vzdrževanja, amortizacijo in druge upravičene stroške, ki so nujno potrebni za izvajanje dejavnosti.

(2) Pri ugotavljanju upravičenih stroškov za najem distribucijskega sistema, vira ali njegovega dela od lastnika lahko agencija v postopku odločanja o soglasju k izhodiščni ceni izvede analizo upravičenih stroškov tudi za najemodajalca distribucijskega sistema, pri čemer mora najemodajalec zagotoviti, da so agenciji na razpolago vsi potrebni podatki najemodajalca. V tem primeru agencija upošteva višino najemnine na podlagi gibanja primerljivih cen v preteklih letih

300. člen
(postopek za pridobitev soglasja agencije na izhodiščno ceno)

(1) Distributer toplote oziroma regulirani proizvajalec toplote mora pred pričetkom opravljanja dejavnosti distribucije toplote agenciji vložiti zahtevo za izdajo soglasja k izhodiščni ceni in obrazložitev predloga. Distributer mora pridobiti soglasje agencije tudi za vsako spremembo izhodiščne cene.

(2) Distributer toplote kopijo zahteve posreduje lokalni skupnosti, na območju katere opravlja dejavnost distribucije toplote. Lokalna skupnost lahko agenciji v petnajstih dneh od prejema kopije zahteve posreduje mnenje o zahtevi.

(3) Distributer toplote in regulirani proizvajalec toplote sta dolžna na zahtevo agencije posredovati vse podatke, ki jih agencija zahteva za odločanje o zahtevi.

(4) V primeru spremembe metodologije določitve izhodiščne cene, mora distributer toplote oziroma regulirani proizvajalec toplote podati zahtevo za novo soglasje k izhodiščni ceni toplote.

301. člen
(obračunavanje tarifnih postavk toplote)

(1) Distributer toplote določi objektivne, pregledne in nediskriminatorne tarifne postavke toplote za posamezne končne odjemalce v skladu z izhodiščno ceno, določeno na podlagi metodologije in tarifnim sistemom.

(2) Pred začetkom zaračunavanja tarifnih postavk mora distributer toplote tarifne postavke javno objaviti ter vsaj tri dni pred objavo pisno obvestiti agencijo.

302. člen (obračunavanje dobavljene energije)

(1) Dobavljeno toploto in njeno kvaliteto ter dobavljene druge energetske pline iz distribucijskih sistemov plačujejo končni odjemalci na podlagi pogodb o dobavi, ki jo sklenejo z distributerjem.

(2) Dobavljena toplota ali drugi energetski plini se obračunavajo najmanj enkrat letno. V vmesnem času med dvema obračunoma končni odjemalec plačuje akontacije.

(3) Distributer mora omogočiti končnemu odjemalcu plačevanje mesečnega zneska na osnovi akontacije ali na podlagi dejanske porabe.

(4) Na zahtevo končnega odjemalca je distributer tudi med obračunskim obdobjem dolžan izdelati obračun za dobavljeno toploto ali druge energetske pline. Distributer lahko za storitev dodatnega obračuna zaračuna stroške po ceniku, ki ne smejo presežati dejanskih stroškov distributerja in ga potrdi agencija.

303. člen (ločene računovodske evidence)

(1) Distributerji, ki izvajajo gospodarsko javno službo in ki poleg dejavnosti distribucije opravljajo tudi druge dejavnosti, morajo skladno z računovodskimi standardi voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za dejavnost distribucije toplote, proizvodnjo toplote in ostale dejavnosti, kot bi se to od njih zahtevalo, če bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja.

(2) Za ločene računovodske izkaze iz prvega odstavka tega člena se štejejo: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz denarnih tokov.

(3) Distributerji toplote, ki poleg dejavnosti distribucije toplote opravljajo tudi druge dejavnosti, morajo skladno z računovodskimi standardi v svojih notranjih aktih opredeliti sodila za razporejanje sredstev in obveznosti, stroškov in odhodkov ter prihodkov, ki jih upoštevajo pri vodenju računovodskih evidenc in pripravi ločenih računovodskih izkazov iz prejšnjega odstavka tega člena.

(4) Za določanje sodil iz prejšnjega odstavka se uporabljajo določbe zakona, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti.

(5) Letni računovodski izkazi morajo v pojasnilih prikazati vse posle, opravljene s povezanimi podjetji, katerih posamična vrednost presega 20.000 evrov.

(6) Distributerji toplote, ki izvajajo gospodarsko javno službo morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi za energetske dejavnosti, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkriti tudi sodila iz tretjega odstavka tega člena. Ustreznost in pravilnost njihove uporabe mora biti letno revidirano s strani revizorja, ki mora o tem podati posebno poročilo.

VII. poglavje: PRIKLJUČITEV NA SISTEM

304. člen (priključitev na sistem)

(1) Za priključitev na distribucijski sistem ali spremembo parametrov priključitve mora odjemalec od distributerja pridobiti soglasje za priključitev. Pogoji za priključitev so določeni v splošnih pogodbenih pogojih oziroma v sistemskih obratovalnih navodilih.

(2) Dokončno soglasje za priključitev velja dve leti. V tem času mora imetnik soglasja za priključitev objekta izpolniti vse pogoje, predpisane v soglasju za priključitev, in operaterju naročiti izvedbo priključitve. Veljavnost soglasja za priključitev lahko operater sistema na zahtevo imetnika soglasja za priključitev podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto. Zahtevo za podaljšanje mora imetnik soglasja za priključitev podati 30 dni pred iztekom veljavnosti soglasja za priključitev. V primeru zamud na strani operaterja sistema se šteje, da je soglasje podaljšano, kar je operater dolžan sporočiti imetniku soglasja, ki še ni izvedel priključitve na sistem.

(3) Distributer, ki izvaja gospodarsko javno službo, odloča o soglasju za priključitev po javnem pooblastilu v upravnem postopku. O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča župan. O številu pritožb zoper odločbe o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev, mora lokalna skupnost enkrat letno obvestiti agencijo.

(4) Distributer, ki izvaja gospodarsko javno službo, zavrne zahtevo za priključitev, če:

- vlagatelj ne izpolnjuje pogojev za priključitev;
- bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v oskrbi;
- bi priključitev distributerju povzročila nastanek nesorazmernih stroškov. Nesorazmerni stroški pomenijo stroške gradnje priključka do točke v sistemu, kjer je priključitev možna, ali stroške, ki so potrebni zaradi ojačitve obstoječega sistema, ali kombinacijo obojega, pri čemer ni pričakovati, da bi v razumnem času prišlo do povečanja odjema iz sistema na novem priključku oziroma obstoječem distribucijskem sistemu v tolikšnem obsegu, ki bi omogočal normalno amortizacijo naložbe.

(5) V primeru ugotovitve nastanka nesorazmernih stroškov ima odjemalec pravico do priključitve v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili, če sam krije nesorazmerno visoke stroške.

(6) Po dokončnosti odločbe o soglasju za priključitev na sistem skleneta distributer in odjemalec sistema, v čigar korist je bilo izdano soglasje za priključitev (v nadaljnjem besedilu: imetnik soglasja za priključitev), pogodbo, s katero uredita medsebojna razmerja v zvezi s priključkom, vzdrževanjem priključka, dobavo toplote ali drugih energetskih plinov in druga medsebojna razmerja, ki se nanašajo na izvedbo priključka, priključitev in dobavo.

(7) Pogodbo o dobavi toplote ali drugih energetskih plinov je dolžan distributer, ki izvaja gospodarsko javno službo, skleniti tudi z osebo, ki ni imetnik soglasja za priključitev, če ta oseba pridobi dovoljenje imetnika soglasja, da preko njegovega priključka odjema toploto ali druge energetske pline.

(8) V primeru spremembe lastništva objekta je novi lastnik o tem dolžan v petnajstih dneh obvestiti distributerja in predložiti ustrezna dokazila.

305. člen (začasni odklop)

(1) Distributer sme začasno odklopiti odjemalca zaradi:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov,
- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

(2) Za predvideni odklop mora distributer izbrati čas, ki čim manj prizadene odjemalce.

(3) Distributer mora o predvidenem odklopu pravočasno obvestiti uporabnika sistema v pisni obliki ali na drug osebni način. V primeru večjega števila odjemalcev in v primeru, da osebno obveščanje ni stroškovno učinkovito, pa v sredstvih javnega obveščanja in na spletu vsaj 48 ur pred odklopom.

306. člen (odklop odjemalca)

(1) Distributer odklopi odjemalca po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, in sicer :

- na opomin distributerja ne poravna pogodbenih obveznosti;
- moti dobavo toplote ali drugih energetskih plinov drugim odjemalcem;
- odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo distributerja, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;
- brez soglasja distributerja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali onemogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih odjemalcev;

- na opomin distributerja skladno s sistemskimi obratovalnimi navodili oziroma pogodbo o dobavi ne zniža odjema oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
- onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin ali porablja toploto ali druge energetske pline brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
- v roku, ki ga določi distributer oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave.

(2) Distributer lahko odklopi odjemalca brez predhodnega obvestila, če odjemalec z obratovanjem svojih energetskih objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali premoženje.

307. člen

(ponovna priključitev in povrnitev škode)

(1) Distributer je dolžan odjemalca, ki je bil odklopljen, na njegovo zahtevo in na njegove stroške ponovno priključiti na sistem, po odpravi razlogov za odklop in izpolnjevanju pogojev iz tega poglavja.

(2) Distributer, ki je odjemalca neutemeljeno odklopil, mora v roku 24 ur od ugotovitve neutemeljenega odklopa na svoje stroške znova priključiti objekte, naprave ali napeljave odjemalca omrežja na svoj sistem.

(3) Distributer ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanj odjemalca, zaradi katerih ga je odklopil po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila.

(4) Odjemalec ima pravico do povračila škode zaradi neutemeljenega odklopa.

VIII. poglavje POSEBNE DOLOČBE

308. člen

(priključitev na lastniški distribucijski sistem)

(1) Na lastniški distribucijski sistem se lahko priključi odjemalec, ki po predpisih, ki urejajo pravice na delih stavb, ni solastnik ali skupni lastnik tega sistema, če pridobi soglasje lokalne skupnosti.

(2) Lokalna skupnost izda soglasje skladno s 284. členom tega zakona, če na območju priključitve ni zagotovljena izbirna gospodarska javna služba dejavnost distribucije iz 214. ali 283. člena tega zakona ali če je izvajalec javne službe odjemalcu zavrnil priključitev na sistem.

309. člen

(poročanje in analiza cen toplote)

(1) Distributerji, upravljavci lastniških distribucijskih sistemov in proizvajalci toplote ali drugih energetskih plinov za prodajo morajo sporočati agenciji naslednje podatke o:

- distribucijskem omrežju in napravah,
- soglasjih za priključitev in priključevanju odjemalcev,
- proizvedenih in distribuiranih količinah toplote ali drugega energetskega plina,
- doseženi ravni kakovosti,
- pritožbah odjemalcev,
- tarifah in cenah ločeno po kategorijah odjemalcev,
- številu končnih odjemalcev po posameznih kategorijah, vključno s podatki o deležu dobavljene energije po posamezni kategoriji.

(2) Za namen izvajanja tega člena agencija, skladno z zakonom, ki ureja varovanje osebnih podatkov, zbira, vodi in obdeluje naslednje osebne podatke distributerja, upravjavca lastniškega distribucijskega sistema in proizvajalca toplote ali drugih energetskih plinov za prodajo, ki je fizična oseba: ime, priimek, naslov stalnega prebivališča in naslov opravljanja dejavnosti.

(3) Agencija s splošnim aktom določi obseg in periodiko sporočanja podatkov iz prvega odstavka tega člena ter pripravi analizo cen toplote na osnovi poročil distributerjev in ostalih pridobljenih podatkov. Agencija objavi rezultate analize enkrat letno do 1. julija za preteklo leto.

Peti del

ENERGETSKA UČINKOVITOST IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

310. člen (uporaba določb tega dela)

Ta del zakona ureja izvajanje politike države in lokalnih skupnosti na področju energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije.

311. člen (pomen izrazov)

(1) V tem delu zakona imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

1. »aerothermalna energija« je energija, ki je shranjena v obliki toplote v zraku okolice;
2. »biomasa« je biološko razgradljiva frakcija proizvodov, ostankov in odpadkov biološkega izvora iz kmetijstva (vključujoč rastlinske in živalske substance), gozdarstva in z njim povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in ribogojstvom, kot tudi biološko razgradljiva frakcija industrijskih in komunalnih odpadkov;

3. »dati na trg« pomeni prvič ponuditi proizvod, povezan z energijo, na trgu Evropske unije z namenom distribucije ali uporabe v Evropski uniji, za plačilo ali brezplačno, ne glede na vrsto prodaje (prodajno tehniko);
4. »dati v uporabo« pomeni prvo uporabo proizvoda, povezanega z energijo, za predviden namen s strani končnega uporabnika v Evropski uniji;
5. »dobava« pomeni prodajo, vključno z nadaljnjo prodajo, energije odjemalcem;
6. »dobavitelj energije« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave;
7. »distributer proizvoda, povezanega z energijo« je vsaka pravna oseba, podjetnik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost v dobavni verigi, ki ni proizvajalec ali uvoznik in ki omogoči dostopnost proizvoda, povezanega z energijo, na trgu ali v uporabi;
8. »dobavitelj proizvoda, povezanega z energijo« je proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik v Evropski uniji ali uvoznik, ki da proizvod, povezan z energijo, na trg ali v uporabo v Evropski uniji. Če teh ni, se za dobavitelja šteje druga fizična ali pravna oseba, ki da proizvode, povezane z energijo, na trg, ali v uporabo;
9. »dostopnost proizvoda na trgu« pomeni vsako dobavo proizvoda, povezanega z energijo, za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Evropske unije v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi odplačno ali brezplačno;
10. »drugi bistveni viri« pomeni vodo, kemikalije ali katero koli drugo snov, ki jo proizvod, povezan z energijo, porabi pri normalnem delovanju;
11. »Eko sklad« je Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, ustanovljen z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08 in 108/09);
12. »električna energija iz obnovljivih virov energije« je električna energija, ki jo proizvedejo proizvodne naprave, ki uporabljajo samo obnovljive vire energije, kot tudi del električne energije, ki jo iz obnovljivih virov energije proizvedejo kombinirane proizvodne naprave, ki uporabljajo tudi neobnovljive vire energije, vendar brez električne energije iz črpalnih hidroelektrarn in drugih sistemov za skladiščenje energije;
13. »energetska izkaznica stavbe« je javna listina s podatki o energetske učinkovitosti stavbe s priporočili za povečanje energetske učinkovitosti;
14. »energetska storitev« pomeni fizikalni učinek, korist ali ugodnost, ki izhaja iz kombinacije energije in energetske učinkovite tehnologije ali ukrepa, ki lahko vključuje potrebno obratovanje, vzdrževanje in nadzor za opravljanje storitve, in se opravi na podlagi pogodbe ter za katero se je izkazalo, da v običajnih okoliščinah preverljivo in merljivo oziroma ocenljivo izboljša energetske učinkovitost ali prihrani primarno energijo;
15. »energetska učinkovitost stavbe« pomeni izračunano ali izmerjeno količino energije, potrebno za zadovoljevanje potreb po energiji, povezanih z običajno uporabo stavbe, ki med drugim vključuje energijo za ogrevanje, hlajenje, prezračevanje, toplo vodo in razsvetljavo;
16. »energetska učinkovitost« je razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo ter vloženo energijo;

17. »distributer energije« pomeni fizično ali pravno osebo, tudi operaterja distribucijskega sistema, ki je odgovorna za prenos energije zaradi dobave končnim odjemalcem ali distribucijskim postajam, ki energijo prodajajo končnim odjemalcem;
18. »geotermalna energija« je energija, ki je shranjena v obliki toplote pod trdnim zemeljskim površjem;
19. »hidrotermalna energija« pomeni energijo, ki je shranjena v obliki toplote v površinski vodi;
20. »indeks pozidanosti« pomeni razmerje med tlorisno površino stavb in površino zemljišč na določenem ozemlju;
21. »izboljšanje energetske učinkovitosti« pomeni povečanje energetske učinkovitosti zaradi tehnoloških, vedenjskih ali gospodarskih sprememb;
22. »koristna toplota« je toplota, proizvedena v postopku sproizvodnje za zadovoljitev ekonomsko opravičljivega povpraševanja po toploti oziroma hlajenju. Ekonomsko opravičljivo povpraševanje je povpraševanje, ki ne presega potreb po toploti ali hladu in ki bi ga bilo treba sicer zadovoljiti po pogojih na trgu s postopki za proizvodnjo toplote ali hladu, različnimi od sproizvodnje;
23. »mala sproizvodnja« je proizvodna naprava za sproizvodnjo z instalirano močjo, manjšo od 1 MWe;
24. »mikro sproizvodnja« je proizvodna naprava za sproizvodnjo z maksimalno močjo, manjšo od 50 kWe;
25. »nazivna električna moč« je najvišja trajna električna moč (brez časovnih omejitev) proizvodne naprave, za katero je ta izdelana in je navedena na napisni ploščici na proizvodni napravi oziroma jo je mogoče razbrati iz proizvajalčevih specifikacij ali pa je določena na podlagi prevzemnih meritev;
26. »nedovoljena raba nalepke« pomeni rabo nalepke, s katero se označuje energijski razred, v katerega se proizvod uvršča, ki je v nasprotju s predpisi;
27. »neto proizvedena električna energija« je proizvedena električna energija v proizvodni napravi, zmanjšana za električno energijo, porabljeno za delovanje same naprave;
28. »nazivna izhodna moč klimatskega sistema« je največja toplotna moč, za katero proizvajalec navede in zagotavlja, da jo je mogoče doseči ob podani učinkovitosti pri neprekinjenem delovanju;
29. »nova proizvodna naprava« pomeni napravo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije oziroma s sproizvodnjo z visokim izkoristkom, pri kateri od njenega prvega obratovanja do vložitve popolne vloge za dodelitev podpore po tem zakonu še ni preteklo več kot eno leto. Za prvo obratovanje proizvodne naprave se šteje datum izdaje uporabnega dovoljenja za obratovanje proizvodne naprave oziroma datum prvega priklopa na omrežje, če pridobitev uporabnega dovoljenja za proizvodno napravo ni predpisana. Če je proizvodna naprava dejansko obratovala že pred tem datumom, agencija za določitev starosti proizvodne naprave ugotovi datum začetka obratovanja v ugotovitvenem postopku;
30. »nova stavba« je novozgrajena stavba, kot jo določajo predpisi s področja graditve objektov;

31. »obnovljivi viri energije« so obnovljivi nefosilni viri energije (veter, sonce, aerotermaalna, hidrotermaalna in geotermaalna energija, energija oceanov, vodna energija, biomasa, plin, pridobljen iz odpadkov, plin iz naprav za čiščenje odplak in bioplin);
32. »obsežna prenova« pomeni prenavo, katere stroški presegajo 50 odstotkov vrednosti naložbe za novo primerljivo napravo;
33. »okoljsko primerna zasnova« pomeni sistematično integracijo okoljskih vidikov v zasnovo proizvoda, da bi se izboljšala okoljska učinkovitost proizvoda v njegovi življenjski dobi;
34. »osebe javnega sektorja« so državni organi, uprava samoupravnih lokalnih skupnosti, javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javni skladi, javne agencije in ustanove, katerih ustanovitelj je država ali občina;
35. »podatkovna kartica proizvoda« pomeni standardno preglednico podatkov v zvezi s proizvodom, povezanim z energijo;
36. »pooblaščen zastopnik« pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Evropski uniji, ki je pridobila pisno pooblastilo proizvajalca za opravljanje vseh ali dela obveznosti in formalnosti v zvezi s proizvodi, povezanimi z energijo, v njegovem imenu;
37. »posamezni ukrep« pomeni ukrep, ki zagotovi preverljivo in merljivo ali ocenljivo izboljšanje energetske učinkovitosti ter je sprejet kot rezultat ukrepa politike;
38. »potrdilo o izvoru« je javna listina v elektronski obliki, ki dokazuje, da je določena količina električne energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije;
39. »povezovalc« pomeni ponudnika storitev povpraševanja, ki kombinira več kratkotrajnih bremen porabnika, z namenom da jih proda, lahko tudi na dražbi, na organiziranih trgih z energijo;
40. »prihranek primarne energije« je prihranek energije, dovedene z gorivom, ki ga ustvari proizvodna naprava s soproizvodnjo, v primerjavi z ločeno proizvodnjo električne energije in toplote;
41. »priključitev na omrežje« je fizična priključitev ali priklop na energetska omrežje pod pogoji, določenimi s tem zakonom;
42. »program podpore« pomeni vsak instrument, program ali mehanizem, ki spodbuja energetska učinkovitost ali uporabo energije iz obnovljivih virov z zmanjševanjem stroškov te energije, povečanjem cene, po kateri se lahko prodaja, ali povečanjem količine nabavljene energije na podlagi obveznosti glede obnovljive energije ali drugače. Sem med drugim spadajo naložbena pomoč, davčne oprostitve ali olajšave, vračilo davkov, programi podpore, ki zavezujejo k uporabi obnovljive energije, vključno s programi, ki uporabljajo zelene certifikate, in neposredni programi zaščite cen, vključno s tarifami za dovajanje toka in plačili premij;
43. »proizvajalec proizvodov, povezanih z energijo« pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izdeluje proizvode, povezane z energijo, ali se zanj načrtujejo ali izdelujejo in ki jih trži pod svojim imenom ali blagovno znamko;
44. »proizvod, povezan z energijo« pomeni vsak proizvod, ki med uporabo vpliva na porabo energije ter je dan na trg ali v uporabo, vključno z deli, namenjenimi

vgradnji v proizvode, povezane z energijo, ki so dani na trg in/ali v uporabo kot posamezni deli, namenjeni končnim uporabnikom, in za katere se lahko naredi samostojna ocena okoljske učinkovitosti;

45. »proizvodna naprava« je sklop opreme in instalacij, ki pretvarjajo druge vrste energije v električno energijo in lahko samostojno obratuje;
46. »sistem upravljanja energije« pomeni sklop medsebojno povezanih ali medsebojno delujočih elementov načrta, ki določa cilj energetske učinkovitosti in strategijo za doseganje tega cilja;
47. »skoraj nič-energijska stavba« pomeni stavbo z zelo visoko energetsko učinkovitostjo oziroma zelo majhno količino potrebne energije za delovanje, pri čemer je potrebna energija v veliki meri proizvedena iz obnovljivih virov na kraju samem ali v bližini;
48. »stavbe oseb javnega sektorja« so vse stavbe, ki so v lasti oseb javnega sektorja in se uporabljajo za opravljanje njihove dejavnosti, na podlagi zakonitega pravnega naslova;
49. »stroškovno optimalna raven« raven energetske učinkovitosti, ki vodi v najnižje stroške med ocenjenim ekonomskim življenjskim ciklom, pri čemer se najnižji stroški določijo ob upoštevanju stroškov naložb, povezanih z energijo, stroškov vzdrževanja in operativnih stroškov (vključno s stroški energije, energijskimi prihranki, kategorijo zadevne stavbe in zaslužki od proizvedene energije), kjer je to primerno, in stroškov odstranjevanja, kjer je to primerno. Stroškovno optimalna raven se nahaja v območju ravni učinkovitosti, kjer je analiza stroškov in koristi, izračunana med ocenjenim ekonomskim življenjskim ciklom, pozitivna;
50. »toplotna črpalka« pomeni stroj, napravo ali sistem, ki prenaša toploto iz naravnega okolja (zrak, voda ali zemlja) v stavbo ali za uporabo v industriji, in sicer s preusmeritvijo naravnega toka toplote, tako da ta potuje od nižje temperature k višji. Pri povratnih toplotnih črpalkah je možno tudi prehajanje toplote iz stavbe v naravno okolje;
51. »trgovec proizvodov, povezanih z energijo« pomeni trgovca na drobno ali drugo osebo, ki proizvode, povezane z energijo, končnemu uporabniku prodaja, oddaja v najem, ponuja na obroke ali razstavlja (daje na ogled);
52. »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 odstotkov energije iz obnovljivih virov, 50 odstotkov odvečne toplote, 75 odstotkov toplote iz soproizvodnje ali 50 odstotkov kombinacije takšne energije in toplote;
53. »učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem dobave za individualno ogrevanje in hlajenje, ki v primerjavi z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem znatno zmanjša vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, potrebne za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, ali zahteva enak vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, vendar ob nižjih stroških, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo;
54. »uvoznik proizvoda, povezanega z energijo« je pravna oseba ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost s sedežem v Evropski uniji in proizvode, povezane z energijo, daje na trg Evropske unije iz tretjih držav;

55. »varčevalni potencial« je delež energije v skupnem obsegu rabe energije pri končnem porabniku, ki ga je možno znižati z ekonomsko utemeljenimi vlaganji;
56. »večja obnova« je rekonstrukcija ali vzdrževanje stavbe, pri kateri se prenavlja več kot 25 odstotkov površine ovoja stavbe;
57. »zasnova proizvoda« pomeni vrsto postopkov, ki pretvarjajo pravne, tehnične, varnostne, funkcionalne, tržne ali druge zahteve v tehnične lastnosti proizvoda, katerim mora proizvod, povezan z energijo, ustrezati;
58. »zavezana stran« pomeni distributerja energije ali podjetje za maloprodajo energije, ki ga zavezuje sistem obveznosti energetske učinkovitosti.

(2) Izrazi, ki urejajo področje graditve objektov, in ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.

II. poglavje: ENERGETSKA UČINKOVITOST IN RABA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

312. člen

(spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije)

(1) Spodbujanje ukrepov energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije izvaja država s programi izobraževanja, informiranja in ozaveščanja javnosti, z energetske svetovanjem, spodbujanjem energetskih pregledov, pripravo predpisov, finančnimi spodbudami in drugimi programi podpore.

(2) Eko sklad na nacionalni ravni pripravlja in izvaja program za izboljšanje energetske učinkovitosti. Eko sklad dodeljuje finančne spodbude po tem zakonu na podlagi potrjenega programa za izboljšanje energetske učinkovitosti in po postopku, določenem z zakonom, ki ureja varstvo okolja, za dodeljevanje namenskega premoženja Eko sklada, če ta zakon ne določa drugače.

(3) Ukrepi in mehanizmi za spodbujanje povečanja energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov so podrobno določeni v nacionalnih akcijskih načrtih.

313. člen

(namen spodbujanja učinkovite rabe in obnovljivih virov energije)

(1) Spodbujanje ukrepov učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije se izvaja z namenom zmanjšanja porabe energije, povečanja količine in deleža obnovljivih virov energije, povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo, zmanjšanja uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo in drugih energetskih razlogov, ki so določeni v Energetskem konceptu Slovenije.

(2) Višina spodbud je z energetskega vidika oblikovana stroškovno učinkovito in mora zagotavljati izvedbo ukrepov. Pogoji in merila za dodelitev spodbud in upravičence do spodbud so določeni v predpisu iz drugega odstavka 314. člena tega zakona.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena, je višina spodbud v primeru celovite energetske sanacije obstoječih objektov, ki vključuje sanacijo ovoja stavbe, sanacijo stavbnih tehničnih sistemov in vgradnjo naprav za rabo obnovljivih virov, relativno višja, tako da investitorje spodbuja k celoviti sanaciji.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena, se pri določitvi načinov spodbujanja in višine spodbud lahko upošteva tudi socialni vidik.

(5) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena, se lahko pri določitvi načinov spodbujanja in višine spodbud upoštevajo tudi drugi vidiki, kot so varovanje okolja, predvsem zmanjševanje emisij, ohranjanje kulturne dediščine, ohranjanje narave, uporaba naravnih materialov, spodbujanje zaposlovanja, spodbujanje tehnologij, spodbujanje regionalnega razvoja.

(6) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena, je lahko spodbuda za demonstracijske projekte višja.

314. člen (vrste finančnih spodbud)

(1) Minister, pristojen za energijo, določi vrste finančnih spodbud za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije, pogoje in merila za njihovo dodelitev ter vrste upravičencev do spodbud.

(2) Minister, pristojen za energijo, določi spodbude, ki se dodeljujejo kot državne pomoči, spodbude, ki se dodeljujejo po pravilu »de minimis«, in druge finančne spodbude (v nadaljnjem besedilu: subvencije).

(3) Organ, ki dodeljuje finančne spodbude iz prvega odstavka tega člena objavi vse prejemnike finančnih spodbud, njihov naslov ter vrsto in velikost financiranega projekta.

(4) V predpisu iz drugega odstavka tega člena minister določi tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za proizvodnjo energije iz obnovljive energije, da so upravičeni do finančnih spodbud.

315. člen (sredstva za izvajanje programa Eko sklada)

(1) Sredstva za izvajanje programa Eko sklada iz drugega odstavka 312. člena se zagotavljajo s prispevkom na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: prispevek za energetske učinkovitost). Prispevek za energetske učinkovitost bremeni daljinsko toploto, električno energijo ter trda, tekoča in plinasta goriva. Prispevek za energetske učinkovitost plačuje vsak končni odjemalec elektrike in zemeljskega plina iz omrežja operaterju, vsak končni odjemalec toplote iz omrežja, ter trdih, tekočih in drugih plinastih goriv pa dobavitelju energije.

(2) Operaterji in dobavitelji toplote iz omrežja ter trdih, tekočih in drugih plinastih goriv zbrana sredstva iz prvega odstavka tega člena nakazujejo Eko skladu.

(3) Vlada določi višino prispevka iz prvega odstavka tega člena in sicer tako, da je vsa energija, ne glede na vrsto, enakomerno obremenjena.

(4) Vlada ob potrditvi programa, ki je sestavni del Poslovnega načrta Eko sklada določi del zbranih sredstev, ki so prihodek Eko sklada in se porabijo za izvajanje programa za izboljšanje energetske učinkovitosti.

(5) Vlada lahko določi, da nastane obveznost zaračunavanja dodatka za goriva tudi, preden se ta dobavijo končnim odjemalcem.

(6) Eko sklad enkrat letno objavi poročilo o izvedenem programu, doseženih prihrankih energije, višini porabljenih sredstev za izvajanje programa in specifičnih stroških doseganja prihrankov.

316. člen

(prihranki energije pri končnih odjemalcih)

(1) Dobavitelji elektrike, toplote, plina ter tekočih in trdnih goriv končnim odjemalcem so zavezanci za doseganje prihrankov (v nadaljnjem besedilu: zavezanci), ki morajo zagotoviti prihranke energije pri končnih odjemalcih.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko zavezanci namesto zagotavljanja prihrankov energije pri končnih odjemalcih, izpolnijo svojo obveznost iz prejšnjega odstavka z nakazilom finančnih sredstev Eko skladu. Znesek, ki ga morajo nakazati, je enak zmnožku prihrankov, ki bi jih morali doseči pri končnih odjemalcih in specifičnega stroška doseganja prihrankov iz šestega odstavka 315. člena tega zakona.

(3) Vlada z uredbo določi:

- obdobje in višino prihrankov, ki jih zavezanci morajo doseči v tem obdobju;
- način izračuna višine prihrankov;
- porazdelitev prihrankov po posameznih letih določenega obdobja in;
- način in roke za izpolnjevanje obveznosti zavezancev po določbah prejšnjega odstavka.

(4) Vlada v uredbi iz prejšnjega odstavka lahko določi izjeme, in sicer na način, da se prihranek primarne energije, dosežen v sektorjih pretvorbe, distribucije in prenosa energije, vključno z infrastrukturami za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, upošteva pri prihranku končne energije.

317. člen

(vrste energetskih storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti)

(1) Vrste energetskih storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti za doseganje prihrankov energije, ki jih v svoje programe lahko vključijo zavezanci iz prejšnjega člena, so predvsem:

- ukrepi učinkovite rabe in večje rabe obnovljivih virov energije pri proizvodnji toplote v javnem in storitvenem sektorju ter industriji in gospodinjstvih,
- ukrepi učinkovite rabe energije v stavbah,
- ukrepi učinkovite rabe energije v prometu,
- ukrepi za povečanje učinkovitosti sistemov daljinskega ogrevanja,
- programi izvajanja energetskih pregledov.

(2) Vlada v uredbi iz drugega odstavka 316. člena podrobno določi vrste energetskih storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.

318. člen (vrednotenje ukrepov in programov)

Pri pripravi, izvajanju in vrednotenju ukrepov in programov za izboljšanje energijske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov se za določanje prihrankov energije in količine energije iz obnovljivih virov energije, doseženih s posameznimi ukrepi za izboljšanje energijske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov, upoštevajo metode, ki jih predpiše minister za energijo.

319. člen (poročanje in preverjanje doseganja prihrankov)

(1) Zavezanci iz 316. člena agenciji do 31. marca pošljejo poročilo o doseganju ciljev za preteklo leto.

(2) Agencija do 30. aprila za preteklo leto objavi vse prihranke energije, ki jih je dosegel vsak zavezanec.

(3) Agencija preveri vsaj statistično pomemben delež in reprezentativen vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki jih izvedejo zavezanci.

(4) Na zahtevo agencije zavezanci največ enkrat na leto predložijo:

- zbirne statistične podatke o svojih končnih odjemalcih (in opredelijo bistvene spremembe v primerjavi s predhodnimi podatki) in
- trenutne podatke o porabi končnih odjemalcev, po potrebi vključno z diagrami porabe, delitvijo odjemalcev in njihovo geografsko lokacijo, pri tem pa zagotovijo nedotakljivost in zaupnost zasebnih ali poslovno občutljivih podatkov.

(5) Minister, pristojen za energijo, določi obliko in vsebino poročila iz prvega odstavka tega člena.

320. člen (obvezna uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

(1) Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja morajo biti učinkoviti. Distributerji toplote morajo zagotoviti, da je na letnem nivoju zagotovljena toplota iz vsaj enega od naslednjih virov:

- vsaj 50 odstotkov toplote proizvedene iz obnovljivih virov energije,
- vsaj 50 odstotkov odvečne toplote,
- vsaj 75 odstotkov toplote iz soproizvodnje ali
- vsaj 75 odstotkov kombinacije toplote iz prvih treh alinej.

(2) Preverjanje obveznosti iz prvega odstavka na podlagi poročil iz 309. člena izvaja agencija. Agencija do 1. maja za preteklo leto objavi, kateri sistemi daljinskega ogrevanja so energetske učinkoviti.

(3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena, se vrednosti iz prvega odstavka tega člena lahko dosežejo tudi v več omrežjih na območju iste lokalne skupnosti, če tako določa lokalni energetski koncept.

321. člen

(plačilo prispevka za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije)

(1) Končni odjemalci toplote in goriv plačujejo prispevek za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se prispevek za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije ne plačuje za obnovljive vire in za toploto iz učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja.

(3) Višino prispevka in način plačevanja določi vlada in sicer tako, da je vsa energija, ne glede na vrsto, enakomerno obremenjena.

(4) Zbrana sredstva iz prvega odstavka tega člena distributerji toplote in goriv nakazujejo Eko skladu. Vlada v predpisu iz tretjega odstavka tega člena določi način porabe sredstev iz prvega odstavka tega člena, in sicer na način, da se sredstva porabijo kot spodbude ali subvencije za gradnjo naprav za proizvodnjo toplote in sistemov daljinskega ogrevanja iz obnovljivih virov ter za plačilo stroškov Eko sklada pri upravljanju teh sredstev.

322. člen

(sistem upravljanja z energijo)

(1) Osebe javnega sektorja vzpostavijo sistem upravljanja z energijo.

(2) Vlada z uredbo določi zavezance in minimalne vsebine sistema upravljanja z energijo, ki vključujejo cilje s področja energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije, ukrepe za doseganje ciljev, odgovorne osebe in način preverjanja doseganja ciljev.

(3) Vlada v uredbi iz prejšnjega odstavka določi tudi obvezne deleže obnovljivih virov in zahteve glede energetske učinkovitosti stavb oseb javnega sektorja ter ukrepe za

povečanje energetske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije v stavbah, ki jih uporabljajo osebe javnega sektorja.

323. člen
(lokalne energetske agencije)

(1) Ena ali več lokalnih skupnosti lahko za izvajanje nalog iz tega zakona, ki so v pristojnosti lokalnih skupnosti, ustanovi oziroma pooblasti lokalno energetske agencijo.

(2) Naloge, ki jih lokalne energetske agencije izvajajo v javnem interesu, so:

- priprava in izvajanje lokalnih energetskih konceptov,
- naloge povezane z vzpostavitvijo in izvajanjem sistema upravljanja z energijo,
- izvajanje in vodenje mednarodnih projektov s področja učinkovite rabe in obnovljivih virov energije.

(3) Lokalne energetske agencije vodijo ločene računovodske evidence za sredstva, namenjena opravljanju nalog v javnem interesu iz prejšnjega odstavka.

324. člen
(podatki za pripravo lokalnih energetskih konceptov)

(1) Končni odjemalci energije, ki so locirani na območju posamezne lokalne skupnosti, morajo tej lokalni skupnosti na zahtevo posredovati podatke o porabi energije, ki so potrebni za pripravo in izvajanje lokalnega energetskega koncepta.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka so podatki o porabi energentov za proizvodnjo toplote, o proizvedeni toploti, o potrebni toploti in o odvečni toploti ter ocene za prihodnje pet letno obdobje.

III. poglavje: ENERGETSKA UČINKOVITOST

1. oddelek: Zahteve za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo

325. člen
(okoljske zahteve za proizvode na trgu in v uporabi)

(1) Proizvod, povezan z energijo (v nadaljnjem besedilu: proizvod), se sme dati na trg, v uporabo oziroma je lahko dostopen na trgu, ko:

- je skladen s predpisanimi tehničnimi zahtevami za okoljsko primerno zasnovo proizvodov,
- je narejena ocena skladnosti proizvoda,
- je izdana izjava Evropske unije o skladnosti,
- je izdelana tehnična dokumentacija v enem izmed uradnih jezikov držav članic Evropske unije,

- je označen z znakom skladnosti CE ter
- so zagotovljene informacije za končne uporabnike v slovenskem jeziku.

(2) Proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik mora hraniti tehnično dokumentacijo, ki omogoča oceno skladnosti proizvoda, in izjavo Evropske unije o skladnosti, še deset let po tem, ko je bil izdelan zadnji proizvod.

(3) Če proizvajalec nima sedeža v Evropski uniji in v Evropski uniji nima pooblaščenega zastopnika, je izpolnjevanje zahtev iz prvega in drugega odstavka tega člena dolžan zagotoviti uvoznik.

(4) Dobavitelj ali distributer proizvodov na poziv nadzornega organa zagotovi tehnično dokumentacijo proizvoda, iz katere je razvidna ustreznost proizvoda zahtevam za okoljsko primerno zasnovu.

(5) Prepovedano je označevanje proizvoda z znaki, ki bi lahko zavajali uporabnike glede pomena ali oblike znaka skladnosti CE.

(6) Proizvod, ki ne izpolnjuje vseh zahtev glede okoljsko primerne zasnove, se lahko prikazuje na sejnih, razstavah, demonstracijah in drugih dogodkih, če je vidno označeno, da ne bo dan na trg oziroma v uporabo pred zagotovitvijo skladnosti.

(7) Vlada z uredbo podrobneje določi tehnične zahteve za okoljsko primerno zasnovu proizvodov.

2. oddelek: Energijsko označevanje proizvodov

326. člen

(energijsko označevanje proizvodov na trgu)

(1) Proizvodi smejo biti dani na trg, v uporabo oziroma so lahko dostopni na trgu, ko:

- so zanje izvedeni merilni postopki, skladno z uredbo iz desetega odstavka tega člena,
- so opremljeni z nalepko o energijski učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: nalepka) in s podatkovno kartico proizvoda,
- je zanje izdelana tehnična dokumentacija, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in podatkovna kartica proizvoda.

(2) Oblika in vsebina nalepke in podatkovne kartice proizvoda morata biti pravilni in v slovenskem jeziku.

(3) Dobavitelj proizvodov mora hraniti tehnično dokumentacijo, ki omogoča oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in podatkovna kartica proizvoda, še pet let po izdelavi zadnjega zadevnega proizvoda.

(4) Dobavitelj ali distributer proizvodov mora trgovcu brezplačno zagotoviti potrebne nalepke in podatkovne kartice proizvodov, pri čemer jamči za točnost podatkov na posredovani nalepki in podatkovni kartici proizvoda.

(5) Dobavitelj ali distributer proizvodov mora na poziv nadzornega organa priskrbeti vso potrebno dokumentacijo, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in podatkovni kartici proizvoda.

(6) Trgovci morajo za proizvode, ki se prodajajo, razstavljajo ali dajejo v najem, končnemu uporabniku pred nakupom oziroma najemom ali ob razstavi izdelka posredovati podatke, ki so navedeni na nalepki in podatkovni kartici proizvoda.

(7) Oglaševanje proizvoda in promocijski material za proizvod morata vsebovati razred energijske učinkovitosti ali potrebne podatke o rabi energije.

(8) Na proizvodih je prepovedano prikazovanje drugih nalepk, znakov, simbolov ali napisov, ki niso skladni z zahtevami tega zakona, če tako prikazovanje zavaja končne uporabnike v zvezi s porabo energije ali drugimi bistvenimi viri med uporabo.

(9) Prepovedano je zavajajoče oglaševanje energijskih značilnosti oziroma prihrankov proizvoda. Za zavajajoče oglaševanje se šteje navajanje napačnih ali pomanjkljivih informacij o energijski ali stroškovni učinkovitosti proizvoda glede na dopusten način njegove uporabe. Pri oglaševanju stroškov oziroma prihrankov, okoljskih in drugih lastnosti proizvoda ni dopustno zamolčati ali manj vidno zapisati podatkov, ki so glede na način in namen uporabe proizvoda bistveni.

(10) Vlada z uredbo podrobneje določi tehnične zahteve glede navajanja podatkov o energijski učinkovitosti pri različnih načinih prodaje, oddajanju v najem, oglaševanju ter vsebino tehnične dokumentacije.

327. člen (poročanje o proizvodih)

(1) Proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik, ki daje na trg proizvode, poroča ministrstvu, pristojnemu za energijo, o količini proizvodov danih na trg v Republiki Sloveniji in o njihovem energijskem razredu. Prav tako morajo podatke o količini in energijskem razredu proizvodov dobavljenih na tržišče Republike Slovenije podati tudi distributerji.

(2) Proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik, uvoznik ali distributer, ki daje na trg naprave za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije, poroča ministrstvu, pristojnemu za energijo, o količini proizvodov danih na trg v Republiki Sloveniji in o njihovem energijskem razredu.

(3) Minister, pristojen za energijo, v predpisu določi vrsto podatkov in način poročanja iz prvega in drugega odstavka.

3. oddelek: Energetska učinkovitost stavb

328. člen (skoraj nič-energijske stavbe)

Vse nove stavbe morajo biti skoraj nič-energijske.

329. člen
(akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe)

(1) Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za energijo sprejme in vsaka tri leta obnovi akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020.

(2) Akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe vključuje cilje ter programe in ukrepe za doseganje teh ciljev, pa tudi kadrovske in finančne vire za izvedbo teh programov in ukrepov. Vlada v tem načrtu oblikuje tudi politiko in ukrepe za spodbuditev energetske sanacije obstoječih stavb v skoraj nič-energijske.

(3) Ministrstvo, pristojno za energijo, vsake tri leta pripravi poročilo o napredku pri povečanju števila skoraj nič-energijskih stavb in o tem obvesti Evropsko komisijo.

330. člen
(študija izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo)

(1) Pri graditvi nove stavbe in večji prenovi stavbe ali njenega posameznega dela, ki po predpisih o graditvi objektov pomeni rekonstrukcijo, je treba izdelati študijo izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo (v nadaljnjem besedilu: študija), pri čemer se upošteva tehnična, funkcionalna, okoljska in ekonomska izvedljivost teh sistemov. Za alternativne štejejo naslednji sistemi:

- decentralizirani sistemi na podlagi obnovljivih virov energije;
- soproizvodnja z visokim izkoristkom;
- daljinsko ali skupinsko ogrevanje ali hlajenje, če je na voljo;
- toplotne črpalke.

(2) Študija iz prejšnjega odstavka je obvezna sestavina projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja v skladu s predpisi o graditvi objektov.

(3) Študije iz prvega odstavka tega člena ni treba izdelati za stavbe:

- za katere je način oskrbe z energijo določen v lokalnem energetskem konceptu iz 27. člena tega zakona;
- za katere je način oskrbe z energijo določen s predpisom;
- iz šestega odstavka 332. člena tega zakona;
- če je v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja določeno, da bosta več kot dve tretjini potrebne končne energije za delovanje stavbe zagotovljeni iz enega ali več alternativnih sistemov, se šteje, da je zahteva za izdelavo študije izpolnjena;
- do velikosti 1000 m², če za območje, na katerem stoji ali bo postavljena, obstaja lokalni energetski koncept ali analiza zaokrožene prostorske enote z opredeljenimi možnostmi in zmogljivostmi uporabe obnovljivih virov energije.

(4) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo izdelave in obvezno vsebino pri izdelavi študije.

331. člen
(energetska izkaznica)

(1) Energetska izkaznica stavbe mora vsebovati referenčne vrednosti, ki omogočajo primerjavo in oceno energetske učinkovitosti stavbe. Sestavni del energetske izkaznice so priporočila za stroškovno učinkoviteboljšave energetske učinkovitosti, razen pri novih stavbah in pri najemu.

(2) Veljavnost energetske izkaznice je deset let. Stranka lahko pridobi novo energetska izkaznico pred potekom desetih let.

(3) Posamezna stavba ali posamezni del stavbe ne more imeti dveh ali več veljavnih energetskih izkaznic. Nova energetska izkaznica za posamezno stavbo ali posamezni del stavbe razveljavi prejšnjo.

(4) Ko lastnik posameznega dela stavbe v večstanovanjski stavbi, za katero se lahko izda energetska izkaznica le za celotno stavbo, naroči izdajo energetske izkaznice, izdana energetska izkaznica velja za celotno stavbo.

(5) Energetska izkaznico stavb izdaja pooblaščen pravna ali fizična oseba iz 337. člena tega zakona na zahtevo stranke.

(6) Vsako izdajo energetske izkaznice mora neodvisni strokovnjak za izdelavo energetske izkaznice sočasno z njeno izdajo prijaviti za vpis v register energetskih izkaznic.

(7) Register energetskih izkaznic vodi ministrstvo, pristojno za energijo. V register se vpišejo podatki o stavbi oziroma delu stavbe, podatki o energetska izkaznici, podatki o neodvisnem strokovnjaku, ki je izdelovalec ali izdelovalka (v nadaljnjem besedilu: izdelovalec) izkaznice: ime in priimek ter številka in datum izdaje licence. Register energetskih izkaznic je javen. Podatki iz registra energetskih izkaznic se povežejo s podatki iz katastra stavb.

(8) Podrobnejšo vsebino, obliko in metodologijo za izdajo energetske izkaznice ter vsebino podatkov, način vodenja registra energetskih izkaznic in način prijave izdane energetske izkaznice za vpis v register energetskih izkaznic predpiše minister, pristojen za energijo.

332. člen
(dolžnosti, povezane z energetska izkaznico)

(1) Lastnik stavbe ali njenega posameznega dela mora pri njeni prodaji ali oddaji v najem kupcu oziroma najemniku najpozneje pred sklenitvijo pogodbe predložiti veljavno energetska izkaznico stavbe ali njenega posameznega dela. Namesto energetske izkaznice posameznega dela stavbe se lahko predloži energetska izkaznica za celotno stavbo.

(2) Izkaznice za stavbo ali njen posamezni del ni potrebno predložiti pri:
- oddaji v najem za obdobje, krajše od enega leta,

- prodaji v primeru izkazane javne koristi za razlastitev,
- prodaji v postopku izvršbe ali v stečajnem postopku,
- prodaji ali oddaji nepremičnine, ki je v last Republike Slovenije prešla na podlagi sklepa o dedovanju kot zapuščina brez dedičev.

(3) Energetska izkaznica je obvezna sestavina projekta izvedenih del. Energetska izkaznica nove stavbe mora izkazovati izpolnjevanje zahtev predpisa, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah.

(4) Če se stavba ali njen del prodaja ali oddaja v najem še pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja, mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti izkaz o energijskih lastnostih stavbe, ki je izdelan v skladu s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah in je sestavni del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja. Po pridobitvi uporabnega dovoljenja mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti energetska izkaznico.

(5) Pri prodaji in oddaji stavbe ali njenega posameznega dela v najem mora lastnik zagotoviti, da se pri oglaševanju navedejo energijski kazalniki energetske učinkovitosti stavbe ali njenega posameznega dela iz energetske izkaznice.

(6) Zahteve glede energetske izkaznice ter izkaza o energijskih lastnostih stavbe iz tega člena se ne nanašajo na:

- stavbe, ki so varovane v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine,
- začasne objekte,
- industrijske stavbe in skladišča,
- nestanovanjske kmetijske stavbe, če se v njih ne uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev, ter
- enostavne in nezahtevne objekte.

333. člen

(stroški izdelave energetske izkaznice)

(1) Strošek izdelave energetske izkaznice mora plačati lastnik oziroma lastniki stavbe.

(2) Strošek za izdelavo izkaznice se šteje kot strošek upravljanja, ki bremeni vse lastnike po solastniških deležih.

(3) Minister, pristojen za energijo, predpiše merila za določitev cene energetske izkaznice.

334. člen

(obveznost namestitve energetske izkaznice)

(1) V stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja, mora upravljavec stavbe veljavno energetska izkaznico namestiti na vidno mesto.

(2) Vrste stavb za katere velja obveznost iz prvega odstavka tega člena podrobneje predpiše minister, pristojen za energijo.

335. člen
(pregled klimatskih sistemov)

(1) Lastnik stavbe ali dela stavbe, v katerem je vgrajen klimatski sistem z izhodno močjo nad 12 kW, mora zagotoviti učinkovito delovanje in redne preglede klimatskih sistemov.

(2) Preglede klimatskih sistemov izvajajo neodvisni strokovnjaki pooblaščenih pravnih in fizičnih oseb iz 339. člena tega zakona.

(3) Pregledi vključujejo oceno učinkovitosti klimatskih sistemov in njihove primernosti glede na uporabo stavbe.

(4) Na podlagi pregleda neodvisni strokovnjak uporabnikom svetuje tehnično mogoče in stroškovno učinkovite izboljšave ali zamenjavo klimatskega sistema in alternativne rešitve.

(5) Vsako izdajo poročila o pregledu klimatskega sistema mora neodvisni strokovnjak prijaviti za vpis v register poročil pregledov klimatskih sistemov.

(6) Register poročil pregledov klimatskih sistemov vodi ministrstvo, pristojno za energijo. V register se vpišejo podatki o stavbi oziroma delu stavbe, podatki o poročilu klimatske naprave, podatki o neodvisnem strokovnjaku, ki je izdelovalec ali izdelovalka (v nadaljnjem besedilu: izdelovalec) poročila: ime in priimek ter številka in datum izdaje licence. Podatki iz registra poročil pregledov klimatskih sistemov se povežejo s podatki iz katastra stavb.

(7) Podrobnejšo vsebino, način izvedbe, roke rednih pregledov in merila za določitev cene poročila o pregledu klimatskega sistema ter način vodenja registra poročil pregledov klimatskih sistemov predpiše minister, pristojen za energijo.

336. člen
(pregled ogrevalnih sistemov)

(1) Lastnik stavbe ali dela stavbe mora zagotoviti redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje, kot so kurilne naprave, nadzorni sistemi in obtočne črpalke, s kotli z nazivno močjo za ogrevanje prostorov nad določeno močjo, ki jo predpiše minister.

(2) Preglede ogrevalnih sistemov izvajajo neodvisni strokovnjaki pooblaščenih pravnih in fizičnih oseb iz 339. člena tega zakona.

(3) Pregledi med drugim vključujejo oceno učinkovitosti ogrevalnega sistema in primernosti glede na uporabo stavbe.

(4) Na podlagi pregleda neodvisni strokovnjak za izdelavo poročila o pregledu ogrevalnega sistema uporabnikom svetuje mogoče izboljšave ali zamenjavo delov sistema za ogrevanje.

(5) Vsako izdajo poročila o pregledu ogrevalnega sistema mora neodvisni strokovnjak prijaviti za vpis v register poročil o pregledu ogrevalnega sistema.

(6) Pri pregledu morajo neodvisni strokovnjaki pooblaščenih pravnih ali fizičnih oseb upoštevati metodologijo, določeno s predpisom, ki predpisuje redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje.

(7) Register poročil pregledov ogrevalnih sistemov vodi ministrstvo, pristojno za energijo. V register se vpišejo podatki o stavbi oziroma delu stavbe, podatki o poročilu o pregledu ogrevalnega sistema, podatki o neodvisnem strokovnjaku, ki je izdelovalec ali izdelovalka (v nadaljnjem besedilu: izdelovalec) poročila: ime in priimek ter številka in datum izdaje licence. Podatki iz registra poročil pregledov se povežejo s podatki iz katastra stavb.

(8) Podrobnejšo vsebino, obliko in roke za redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje, vsebino podatkov, način vodenja registra, način poročanja v register in način usposabljanja ter merila za določitev cene poročila o pregledu ogrevalnega sistema predpiše minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje.

337. člen

(pooblastilo za izdajanje energetskih izkaznic in poročil o pregledih klimatskih ali ogrevalnih sistemov)

(1) Energetske izkaznice, poročila o pregledih klimatskih sistemov in poročila o pregledih ogrevalnih sistemov izdajajo pooblaščen pravne ali fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: izdajatelji). Minister, pristojen za energijo, z odločbo podeli pooblastilo osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- za izdajanje energetskih izkaznic, če ima v sodni register oziroma v Poslovni register Slovenije vpisano dejavnost projektiranja ali tehničnega svetovanja,
- za izdajanje poročil o pregledih klimatskih sistemov ali poročil o pregledih ogrevalnih sistemov, če ima v sodni register oziroma Poslovni register Slovenije vpisano dejavnost projektiranja ali tehničnega svetovanja ali meritev, in
- če ima za izvajanje nalog iz prve ali druge alineje tega odstavka s pogodbo o zaposlitvi, s pogodbo o delu v skladu z obligacijskimi razmerji, preko kooperacije ali na drug zakonit način zagotovljeno sodelovanje vsaj enega neodvisnega strokovnjaka.

(2) Naloge v zvezi z izdelovanjem energetskih izkaznic, pregledov klimatskih in ogrevalnih sistemov opravljajo posamezniki, ki imajo veljavno licenco za izvajanje teh nalog (v nadaljnjem besedilu: neodvisni strokovnjaki).

338. člen

(izdajanje energetske izkaznice in poročila o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov)

(1) Izdajatelj mora na zahtevo stranke izvesti postopek izdaje energetske izkaznice, postopek izdaje poročila o pregledu klimatskega ali ogrevalnega sistema. Naročnik energetske izkaznice, pregleda klimatskega ali ogrevalnega sistema mora neodvisnemu strokovnjaku dati na voljo vse potrebne podatke ter projektno dokumentacijo v skladu s predpisi o graditvi objektov, zaradi potrebnega preverjanja podatkov pa mu omogočiti tudi vstop v prostore ter ogled relevantnih predmetov, naprav in sistemov.

(2) Pri opravljanju svojih nalog morajo neodvisni strokovnjaki ravnati v skladu s predpisi v zvezi z izdajanjem energetske izkaznice, pregledi klimatskih sistemov ali pregledi ogrevalnih sistemov in jih opravljati v skladu s pravili stroke ter neodvisno od vpliva naročnika ali drugih oseb ali navodil delodajalca.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, neodvisni strokovnjak ne sme izdelati energetske izkaznice ali pregleda klimatskega ali ogrevalnega sistema, če:

- obstaja kateri od razlogov za njegovo izločitev v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek;
- je v zadnjih treh letih bil zaposlen pri stranki oziroma naročniku energetske izkaznice oziroma pregleda ali je v zadnjih treh letih bil z njim v kakršnem koli drugem razmerju, na podlagi katerega je zanj proti plačilu izvajal storitve ali delo v odvisnem razmerju v skladu s predpisi o dohodnini;
- ne dela na neodvisen način, tako, da to vpliva na nepristransko izdelavo energetske izkaznice, poročila o pregledu klimatskega ali ogrevalnega sistema;
- pri oblikovanju priporočenih ukrepov daje prednost konkretni opremi ali storitvam določenega ponudnika in zaradi interesov ponudnikov opreme ali storitev predlaga ukrepe, ki strokovno niso utemeljeni.

(4) Neodvisni strokovnjak mora naročniku izročiti pisno izjavo, da ne obstaja nobena od okoliščin iz prejšnjega odstavka, ki bi mu preprečevala izdelavo energetske izkaznice, izvedbo pregleda klimatskega ali ogrevalnega sistema.

(5) Cena energetske izkaznice, poročila o pregledu klimatskega sistema ali poročila o pregledu ogrevalnega sistema je sestavljena iz stroška izdaje energetske izkaznice oziroma stroška izdaje poročila in pristojbine.

(6) Osnova pristojbine za izdajo energetske izkaznice oziroma poročila je odvisna od namembnosti stavbe, velikosti stavbe, števila posameznih enot stavbe in vgrajenega sistema za ogrevanje in hlajenje. Osnovo in višino pristojbine za izdajo energetske izkaznice in poročila o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov podrobneje določi vlada, upoštevajoč stroške nadzora in stroške vodenja registrov, povezanih z energetskimi izkaznicami, in poročila o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov.

339. člen

(licenca neodvisnega strokovnjaka)

(1) Licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo ali izobrazbo po študijskem programu prve stopnje s študijskih področij, ki spadajo v ožje področje Tehnika ali v ožje področje Arhitektura, urbanizem in gradbeništvo ali v podrobno področje Lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija, skladno s predpisi o visokem šolstvu;
- ima najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj od pridobitve izobrazbe iz prejšnje alineje na strokovnem področju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije v stavbah;
- je v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence uspešno opravil usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic skladno s tem zakonom.

(2) Licenco neodvisnega strokovnjaka za preglede klimatskih sistemov lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo ali izobrazbo po študijskem programu prve stopnje s študijskih področij, ki spadajo v ožje področje Tehnika (razen v podrobno področje Kemijska tehnologija in procesno inženirstvo ali v Motorna vozila, ladje in letala), skladno s predpisi o visokem šolstvu;
- ima najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj od pridobitve izobrazbe iz prejšnje alineje na strokovnem področju klimatskih sistemov;
- je v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence uspešno opravil usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za pregled klimatskih sistemov.

(3) Licenco neodvisnega strokovnjaka za preglede ogrevalnih sistemov lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednja pogoja:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo ali izobrazbo po študijskem programu prve stopnje s študijskih področij, ki spadajo v ožje področje Tehnika (razen v podrobno področje Kemijska tehnologija in procesno inženirstvo ali v Motorna vozila, ladje in letala), skladno s predpisi o visokem šolstvu;
- ima najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj od pridobitve izobrazbe iz prejšnje alineje na strokovnem področju ogrevalnih sistemov;
- je v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence uspešno opravil usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za pregled ogrevalnih sistemov.

(4) Licenco neodvisnega strokovnjaka na podlagi dokazila o uspešno opravljenem usposabljanju izda ministrstvo, pristojno za energijo, na zahtevo stranke.

(5) Ministrstvo, pristojno za energijo, upravlja register licenc neodvisnih strokovnjakov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena. V registru se za namene upravnega odločanja in delovanja strokovnjakov po tem zakonu obdelujejo osebni podatki o neodvisnem strokovnjaku (osebno ime, naslov prebivališča, strokovni ali znanstveni naslov, po potrebi vrsta specializacije in podatki o objavah, telefonska številka, številka telefaksa, naslov elektronske pošte ipd.), datumu izdaje licence in datumu njenega prenehanja. Javni niso naslednji osebni podatki: naslov prebivališča, enotna matična številka občana, telefonska številka, številka telefaksa, naslov

elektronske pošte. Ne glede na določbo prejšnjega stavka, se posamezniku v vlogi za izdajo licence omogoči, da lahko da privolitev za javno objavo svojih podatkov za stike (telefonska številka, številka telefaksa, naslov elektronske pošte).

(6) Neodvisni strokovnjaki iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena spadajo med regulirane poklice v Republiki Sloveniji.

(7) Minister, pristojen za energijo, predpiše programe usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic in za redne preglede klimatskih ter ogrevalnih sistemov po tem zakonu, podrobnejše pogoje iz 343. člena, obliko in vsebino licence neodvisnega strokovnjaka ter podrobnejšo vsebino in način vodenja registra licenc neodvisnih strokovnjakov.

340. člen (pristojni organ)

(1) Naloge pristojnega organa v skladu s predpisi, ki urejajo postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji, izvaja ministrstvo, pristojno za energijo.

(2) Ministrstvo, pristojno za energijo, ima vse pravice in obveznosti, ki jih določajo predpisi o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za izvajanje teh nalog uporabljajo določbe predpisov o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

(3) Državljeni držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali držav, s katero je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice), lahko v Republiki Sloveniji opravljajo regulirane poklice po tem zakonu pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, razen, če s tem zakonom ni določeno drugače. Pri tem morajo uporabljati metodologijo in standarde, ki jih predpisujejo slovenski predpisi.

341. člen (stalno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

(1) Državljeni držav pogodbenic, ki želijo stalno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri ministrstvu, pristojnem za energijo, pridobiti odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije.

(2) Vloga za priznanje poklicne kvalifikacije se vloži v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij. Poleg dokazil, ki jih za postopek priznavanja določa zakon, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij mora vloga za priznanje poklicne kvalifikacije po tem zakonu vsebovati tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so primerljivi pogojem iz tega zakona.

(3) Zoper odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije, ki jo izda organ, pristojen za energijo, ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

342. člen

(občasno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

(1) Državljanji držav pogodbenic, ki želijo občasno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri ministrstvu, pristojnemu za energijo, vložiti pisno prijavo. Poleg dokazil, ki jih za prijavo določa zakon, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, mora prijava za občasno opravljanje reguliranih poklicev po tem zakonu vsebovati tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so primerljivi pogojem iz tega zakona.

(2) Pri reguliranih poklicih ministrstvo, pristojno za energijo, pred prvim opravljanjem storitev preveri izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka tega člena in poklicno kvalifikacijo ponudnika po določbah zakona, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij.

(3) Ob izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka ministrstvo, pristojno za energijo, ponudnika storitev začasno vpiše v register licenc neodvisnih strokovnjakov, ki občasno opravljajo poklic v Republiki Sloveniji. Register licenc neodvisnih strokovnjakov je javno dostopen na spletni strani ministrstva, pristojnega za energijo. Za ponudnika storitev vpis v register licenc neodvisnih strokovnjakov ne pomeni dodatnih stroškov.

(4) Posameznik, ki storitev opravlja več kot eno leto, svojo prijavo podaljša enkrat v koledarskem letu pri ministrstvu, pristojnem za energijo, in v njej obvesti o morebitni spremembi podatkov.

343. člen

(izvajalci usposabljanja)

Usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic oziroma za redne preglede klimatskih in ogrevalnih sistemov po tem zakonu lahko opravljajo organizacije, ki jih po predhodno opravljenem javnem razpisu z odločbo za največ pet let pooblasti minister, pristojen za energijo. Pogoji za pridobitev pooblastila se nanašajo na:

- usposobljenost predavateljev in drugega pedagoškega kadra, ki ga angažira ta organizacija;
- kader, ki je potreben za uspešno usposabljanje, in druge s tem povezane naloge (sprejemanje prijav, vodenje potrebnih evidenc in podobno);
- opremo in prostore, ki so potrebni za usposabljanje in druge s tem povezane naloge.

344. člen

(opomin ali odvzem pooblastila oziroma licence)

(1) Minister, pristojen za energijo, lahko z odločbo izreče opomin izdajatelju ali odvzame pooblastilo iz 337. člena.

(2) Opomin se izdajatelju izreče v primeru ugotovljenih ponavljajočih se pomanjkljivosti pri izdani energetske izkaznici.

(3) Pooblastilo se lahko odvzame v primerih, če izdajatelj:

- ne izpolnjuje katerega izmed pogojev iz 337. člena;
- ali neodvisni strokovnjak, angažiran pri izdajatelju, pri opravljanju nalog več kot trikrat prekrši določbe tega zakona ali določbe podzakonskega predpisa.

(4) Minister, pristojen za energijo, lahko z odločbo izreče opomin ali odvzame licenco neodvisnemu strokovnjaku.

(5) Opomin se imetniku licence izreče v primeru ugotovljenih ponavljajočih se pomanjkljivosti pri izdelavi energetske izkaznice.

(6) Licenca se odvzame v primerih, če imetnik:

- ne izpolnjuje katerega od pogojev iz 339. člena;
- po izdanem opominu ponavlja napake;
- pri opravljanju nalog več kot enkrat prekrši določbo tega zakona ali določbo podzakonskega predpisa;
- krši tretji odstavek 338. člena.

(7) Licenca ali pooblastilo se lahko ponovno pridobita po poteku treh let od pravnomočnosti odločbe o odvzemu.

345. člen

(strokovni nadzor nad izdanimi energetske izkaznicami in poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov)

(1) Strokovni nadzor energetske izkaznic in poročil o pregledih izvaja ministrstvo, pristojno za energijo.

(2) Ministrstvo je dolžno vsako leto opraviti nadzor nad vsaj statistično pomembnim deležem letno izdanih izkaznic in poročil o pregledu.

(3) Strokovni nadzor obsega preverjanje:

- podatkov o stavbi oziroma sistemu,
- vhodnih podatkov in rezultatov energetske izkaznice oziroma poročila o pregledu ter
- priporočil.

(4) Za preverjanje iz prejšnjega odstavka ministrstvo naroči strokovne podlage.

(5) Za namene strokovnega nadzora lahko ministrstvo ali oseba, ki izdeluje strokovne podlage in pridobi izrecno pooblastilo ministrstva, pridobiva podatke iz uradnih evidenc. Pridobivanje podatkov vključuje tudi osebne podatke iz uradnih evidenc, in sicer ime, priimek in naslov lastnika stavbe oziroma sistema.

(6) Podrobnejšo vsebino, obliko, metodologijo in roke za nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami in poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov predpiše minister, pristojen za energijo.

(7) Nadzor se financira iz pristojbine iz 338. člena tega zakona.

(8) Če v postopku strokovnega nadzora ministrstvo podvomi v pravilnost energetske izkaznice ali poročila o pregledu, o ugotovitvah obvesti pristojni inšpektorat.

346. člen

(dolgoročna strategija za spodbujanje naložb prenove stavb)

(1) Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za energijo in ministrstva, pristojnega za sistem ravnanja s stvarnim premoženjem, sprejme dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb v prenovo nacionalnega fonda javnih ter zasebnih stanovanjskih in poslovnih stavb. Strategija vključuje določitev oseb ožjega in širšega javnega sektorja za potrebe prenove, površine stavb v lasti in v uporabi oseb javnega sektorja, določitev deleža prenove skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi oseb ožjega javnega sektorja, pregled nacionalnega stavbnega fonda, opredelitev stroškovno učinkovitih pristopov prenove za različne vrste stavb, ukrepe za spodbujanje stroškovno učinkovite temeljite prenove stavb, ukrepe za usmerjanje naložbenih odločitev posameznikov, gradbene industrije in finančnih institucij. Stavbe, ki so varovane v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, so v strategiji obravnavane posebej. Strategija mora upoštevati vse programe in akcijske načrte, povezane s tem področjem. Vsake tri leta se strategija posodobi.

(2) Pri izvajanju ukrepov za temeljito prenovo stavb se upošteva stavba kot celota, vključno z ovojem stavbe, opremo, obratovanjem in vzdrževanjem. Prednost pri prenovi morajo imeti stavbe z najnižjo energetsko učinkovitostjo, če je to stroškovno in tehnično izvedljivo.

(3) Iz teh ukrepov so izvzete stavbe, ki se uporabljajo za:

- namene nacionalne obrambe, vendar brez posameznih bivalnih prostorov ali poslovnih delov stavb,
- obredne namene ali verske dejavnosti.

347. člen

(metodologija izračuna deleža prenove)

(1) Za izračun skupne tlorisne površine stavb v lasti oseb javnega sektorja se upošteva uporabna tlorisna površina stavb, ki je večja kot 250 m².

(2) Pri preseganju letnega cilja prenove skupne tlorisne površine se ta lahko upošteva pri ciljih v naslednjih letih. V okvir letne stopnje prenove stavb oseb ožjega javnega sektorja štejejo nove stavbe, ki so v uporabi in lasti kot nadomestilo za določene stavbe oseb ožjega javnega sektorja, porušene v enem od predhodnih dveh let, ali stavbe, ki so bile prodane, porušene ali so prenehale biti v uporabi v enem od predhodnih dveh let zaradi intenzivnejše uporabe drugih stavb.

(3) Ministrstvo, pristojno za energijo, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za sistem ravnanja s stvarnim premoženjem, pripravi popis stavb oseb javnega sektorja, ki vključuje podatke o uporabni tlorisni površini in kazalnike energijske učinkovitosti.

348. člen
(metodologija za izračun energetske učinkovitosti stavb)

(1) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb na nacionalni ravni z upoštevanjem stroškovno optimalne ravni, ki morajo biti določene za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti elementov stavb. Metodologija se upošteva pri določitvi zahtev minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti elementov stavb.

(2) Minister, pristojen za graditev, predpiše metodologijo za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb z upoštevanjem stroškovno optimalne ravni in določi minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in njenih elementov. Metodologija se upošteva pri določitvi zahtev minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti elementov stavb.

(3) Minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb se vsakih pet let preverijo in po potrebi spremenijo.

(4) Zahteve o glede energetske učinkovitosti elementov stavb se preverijo in po potrebi spremenijo vsakih pet let.

IV. poglavje: Informiranje, ozaveščanje, usposabljanje

349. člen
(splošno informiranje, ozaveščanje in usposabljanje)

(1) Center za podpore pripravlja in izvaja programe za informiranje, ozaveščanje in usposabljanje različnih ciljnih skupin o koristih in praktičnih vidikih razvoja in uporabe tehnologij za učinkovito rabo energije in za uporabo obnovljivih virov.

(2) Pri pripravi in izvedbi programov iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na lokalne skupnosti, center za podpore sodeluje z organi lokalne skupnosti, ki so pristojni za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije.

(3) Center za podpore na spletu objavi informacije o učinkoviti rabi energije in obnovljivih virih energije za različne kategorije oseb, in sicer:

- informacije o neto koristih, stroških ter energetski učinkovitosti naprav in sistemov za ogrevanje, hlajenje in proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov,
- informacije o programih podpore za ukrepe energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije,

- informacije o sistemih certificiranja oziroma inštalaterjih energetske naprave za uporabo obnovljivih virov iz 357. člena tega zakona in seznam certificiranih inštalaterjev,
- smernice za najboljšo kombinacijo obnovljivih virov energije, tehnologije z visokim izkoristkom ter daljinskega ogrevanja in hlajenja pri načrtovanju, projektiranju, gradnji in prenovi poslovnih, industrijskih in stanovanjskih območij,
- informacije o razpoložljivosti in okoljskih prednostih različnih obnovljivih virov energije, namenjenih uporabi v prometu,
- informacije o razpoložljivih mehanizmih za povečanje energetske učinkovitosti,
- informacije o finančnih in pravnih okvirih za izvajanje ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti.

(4) Center za podpore objavi geografski prikaz potencialov za uporabo obnovljivih virov energije in podatke o prejemnikih subvencij za projekte za povečanje učinkovitosti rabe energije in za uporabo obnovljivih virov energije, ki vključujejo ime oziroma firmo prejemnika, naslov prejemnika ter vrsto in velikost financiranega projekta.

(5) Sredstva za izvajanje programov iz tega člena, ki jih izvaja center za podpore, se zagotovijo iz sredstev za izvajanje programa za povečanje energetske učinkovitosti Eko sklada iz 315. člena tega zakona.

(6) Ne glede na določbe tega člena, lahko informacije o ukrepih za povečanje energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije porabnikom energije nudijo vsi udeleženci na trgu energetskih storitev, vključno z dobavitelji energije in izvajalci energetskih storitev.

350. člen (energetsko svetovanje za občane)

(1) Energetsko svetovanje za učinkovito rabo energije v široki rabi se organizira z mrežo energetsko svetovalnih pisarn.

(2) Eko sklad organizira in vodi svetovanje iz prvega odstavka tega člena.

(3) Eko sklad organizira mrežo energetsko svetovalnih pisarn v sodelovanju z zainteresiranimi lokalnimi skupnostmi.

(4) Program dejavnosti izobraževanja, informiranja in svetovanja za področje stavb in gospodinjstev poleg podajanja nasvetov lahko vsebuje pripravo in uporabo promocijskih, informacijskih gradiv ter drugih navodil, pripomočkov in orodij za ta namen.

(5) Energetsko svetovanje za občane se financira iz sredstev za izvajanje programa za povečanje energetske učinkovitosti Eko sklada.

351. člen
(izvajalci energetskega svetovanja za občane)

- (1) Dejavnost informiranja in svetovanja za področje stavb in gospodinjstev opravljajo neodvisni strokovnjaki posamezniki, ki
- so opravili usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic z 343. člena in
  - imajo veljavno licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic iz 339. člena.
- (2) V okviru izvajanja energetskega svetovanja iz prejšnjega člena se organizira tudi redno dodatno strokovno usposabljanje za izvajalce energetskega svetovanja.

352. člen
(energetski pregledi)

- (1) Ministrstvo, pristojno za energijo, spodbuja izdelavo in izvajanje energetskih pregledov.
- (2) Minister, pristojen za energijo, predpiše podrobno metodologijo za izdelavo in obvezno vsebino energetskih pregledov.
- (3) Velike družbe, kot so določene v predpisih s področja gospodarskih družb, izvedejo energetski pregled na vsaka štiri leta.
- (4) Šteje se, da je zahteva iz prejšnjega odstavka izpolnjena, če:
- je v okviru prostovoljnih sporazumov izveden pregled rabe energije v skladu s smernicami iz drugega odstavka tega člena ali
  - podjetje izvaja sistem upravljanja energije ali okolja, ki ga je potrdil neodvisni organ v skladu z evropskimi ali mednarodnimi standardi, če sistem upravljanja energije ali okolja vključuje pregled rabe energije v skladu s smernicami iz drugega odstavka tega člena, ali
  - je izvedena širša okoljska presoja, ki vključuje pregled rabe energije v skladu s smernicami iz drugega odstavka tega člena.
- (5) Agencija podrobneje določi, kdaj se šteje, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pri čemer upošteva predpisano metodologijo iz drugega odstavka tega člena.
- (6) Na zahtevo upravičenca agencija z odločbo prizna oprostitev dolžnosti energetskega pregleda podjetju, ki izkaže, da v svojem poslovanju dosega namen energetskih pregledov na enega izmed načinov iz petega odstavka tega člena.

353. člen
(obvezno merjenje energije in obračun)

- (1) Operater oziroma distributer energije iz omrežja mora meriti dobavljeno energijo za vsakega odjemalca.

(2) Dobavitelj energije iz omrežja izvaja obračun dejanske porabe energije v jasni in razumljivi obliki. Dobavitelj energije iz omrežja izvaja obračun dovolj pogosto, da odjemalci lahko uravnavajo svojo porabo energije, oziroma vsaj enkrat letno.

(3) Dobavitelj mora na zahtevo odjemalca v vsakem trenutku obračunati dobavljeno energijo po dejanski porabi.

354. člen

(obvezno merjenje toplote za posamezno stavbo)

(1) Če stavba prejema toploto iz daljinskega ogrevanja ali hlajenja ali se s toploto oskrbuje iz skupne kotlovnice, kot jo določajo predpisi s področja večstanovanjskih stavb, lastniki vsake stavbe zagotovijo, da se toplotni števec namesti za vsako stavbo posebej, posebej za ogrevanje in za pripravo tople sanitarne vode.

(2) Stroški za porabo toplote posamezne stavbe se določijo na podlagi stroškov za toploto oziroma stroškov za gorivo v skupni kotlovnici, na podlagi meritev iz prejšnjega odstavka, in sicer v razmerju izmerjenih porab toplote posameznih stavb.

355. člen

(obvezno merjenje toplote v posameznih delih stavb)

(1) V večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki se oskrbujejo s toploto iz skupnega sistema za ogrevanje, se stroški za ogrevanje in toplo vodo obračunavajo v pretežnem delu na osnovi dejanske porabe toplote. V ta namen lastniki posameznih delov stavbe vgradijo merilne naprave, ki omogočajo indikacijo dejanske porabe toplote posameznega dela stavbe. Podlaga za obračun so stroški, ki so določeni na podlagi merjenja porabe toplote celotne stavbe skladno s prejšnjim členom.

(2) Lastniki posameznih delov stavbe, za katere niso na razpolago odčitki z merilnih naprav, ker te niso pravilno nameščene ali ker lastniki ne omogočajo njihovega odčitavanja, plačajo energijo po ključu delitve ogrevane površine oziroma ogrevane prostornine, povečano na način, določen s predpisom iz naslednjega odstavka, tako, da se tem lastnikom onemogoči udeležba pri prihrankih energije celotne stavbe, doseženih z namestitvijo naprav in obračunom stroškov po dejanski porabi toplote.

(3) Minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za večstanovanjske stavbe, določi način merjenja, delitve ter obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli.

356. člen

(obveščanje končnih odjemalcev o porabi energije)

(1) Dobavitelji energije in goriv iz omrežij morajo končnim odjemalcem v jasni in razumljivi obliki najmanj dvakrat letno podati informacije o obračunu.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, morajo dobavitelji informacije o obračunu podati najmanj štirikrat letno:

- na zahtevo odjemalca ali
- če je odjemalec izbral možnost elektronskega prejemanja obračuna.

(3) Informacije o obračunu iz prvega in drugega odstavka tega člena vključujejo:

- veljavne dejanske cene;
- dejansko porabo energije in dejanske stroške v obračunskem obdobju;
- primerjave porabe energije odjemalca s porabo energije v istem obdobju prejšnjega leta;
- primerjave s povprečnim normaliziranim ali referenčnim porabnikom energije iz iste porabniške kategorije vedno, kadar je to mogoče in koristno.

(4) Če imajo odjemalci nameščene napredne merilne sisteme, jim mora biti omogočen enostaven dostop do dodatnih informacij o pretekli porabi, ki omogočajo podrobno samopreverjanje. Te informacije vključujejo:

- kumulativne podatke za obdobje najmanj treh predhodnih let ali, če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi. Podatki ustrezajo obdobjem, za katera so na voljo informacije o vmesnih obračunih; in
- podrobne podatke o času porabe za vsak dan, teden, mesec in leto. Taki podatki so dani na voljo končnemu odjemalcu na spletu ali vmesniku števca za obdobje najmanj zadnjih 24 mesecev, ali če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi.

(5) Dobavitelj in operater morata na zahtevo končnega odjemalca dati vse informacije o obračunu električne energije in pretekli porabi ponudniku energetskih storitev, ki ga imenuje končni odjemalec.

(6) Dobavitelj in operater zagotovita, da imajo končni odjemalci možnost elektronskega prejemanja informacij o obračunu in obračunov ter da odjemalci na zahtevo prejmejo jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil pripravljen njihov obračun, zlasti če obračuni ne temeljijo na dejanski porabi.

(7) Dobavitelj mora dati končnim odjemalcem na zahtevo informacije o stroških energije in predračun v lahko razumljivi obliki, ki porabnikom omogoča primerjavo ponudb na enaki osnovi.

(8) Dobavitelj in operater dajeta končnim odjemalcem obračune za porabo energije in informacije o njih ter dostop do informacij o njihovi porabi brezplačno.

(9) Poleg informacij iz tretjega odstavka tega člena morata dobavitelj in operater končnim odjemalcem posredovati tudi podatke o pravnih in fizičnih osebah, ki nudijo informacije o učinkoviti rabi in obnovljivih virih energije, vključno z naslovi spletnih strani, na katerih je mogoče dobiti informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti, rabi obnovljivih virov energije, sistemih za sproizvodnjo toplote in električne energije, primerjalnih diagramih porabe končnih porabnikov in nepristranskih tehničnih specifikacijah za opremo in proizvode, ki rabijo energijo.

357. člen

(usposabljanje inštalaterjev naprav na obnovljive vire energije)

(1) Za zagotavljanje pravilnega in učinkovitega delovanja naprav in sistemov na obnovljive vire energije lahko inštalaterji sončnih kolektorjev, toplotnih črpalk, plitvih geotermalnih sistemov, kotlov na lesno biomaso in proizvodnih naprav na sončno energijo opravijo strokovno usposabljanje.

(2) Program usposabljanja izvajajo fizične ali pravne osebe, ki jih pooblasti ministrstvo, pristojno za energijo (v nadaljnjem besedilu: izvajalec usposabljanja). Pooblastilo za izvajanje usposabljanja podeli minister, pristojen za energijo, po izvedenem javnem natečaju kot javno pooblastilo.

(3) Certifikati in druga primerljiva potrdila o strokovni usposobljenosti inštalaterjev malih naprav na obnovljive vire, ki so izdani v državah članicah Evropske unije v skladu z določbami Direktive 2009/28/ES, so enakovredni potrdilom, izdanim skladno s tem zakonom.

(4) Minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, s predpisom podrobneje določi:

- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati inštalaterji, da se lahko udeležijo usposabljanja,
- vsebino programa usposabljanja,
- pogoje za izvajalca usposabljanja,
- evidence o izvedenih programih usposabljanja,
- način preverjanja znanja in,
- vsebino, obliko in veljavnost potrdila o usposobljenosti.

358. člen

(certificiranje izdelovalcev energetskih pregledov in energetskih menedžerjev)

Izdelovalci energetskih pregledov in energetski menedžerji lahko pridobijo certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji v skladu s predpisi, ki urejajo nacionalne poklicne kvalifikacije.

V. poglavje: ELEKTRIČNA ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE IN IZ SOPROIZVODNJE TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM

1. oddelek: Soproizvodnja toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje

359. člen

(celovita ocena možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter analiza stroškov in koristi)

(1) Ministrstvo, pristojno za energijo, vsakih pet let pripravi celovito oceno možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in

hlajenje, ki vključuje opis potreb po ogrevanju in hlajenju ter napoved spreminjanja teh potreb v naslednjih desetih letih, opredelitev potreb po ogrevanju in hlajenju, ki jih je mogoče zadovoljiti s sproizvodnjo z visokim izkoristkom, delež sproizvodnje z visokim izkoristkom ter oceno pričakovanega prihranka primarne energije, ukrepe za povečanje energetske učinkovitosti infrastrukture za daljinsko ogrevanje in hlajenje ter povečanje deleža sproizvodnje.

(2) Celovita ocena iz prejšnjega odstavka mora vključevati analizo stroškov in koristi.

(3) Analiza stroškov in koristi mora vsebovati določitev izhodiščnega scenarija in izvedljive alternativne scenarije, v katerih se morajo upoštevati samo sproizvodnja z visokim izkoristkom, učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ali možnosti za učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje ter ekonomsko analizo z vsemi ekonomskimi učinki.

(4) Minister, pristojen za energijo, s pravilnikom predpiše podrobnejšo vsebino analize stroškov in koristi iz drugega odstavka tega člena.

360. člen (poročilo agencije)

(1) Agencija na vsaki dve leti objavi poročilo, v katerem analizira uspeh pri doseganju sprejetih nacionalnih okvirnih ciljev za električno energijo, proizvedeno v sproizvodnji z visokim izkoristkom, in iz obnovljivih virov energije. V poročilu se morajo upoštevati tudi podnebni dejavniki, ki lahko vplivajo na doseganje sprejetih ciljev, in mora biti ugotovljeno, v kolikšni meri so sprejeti ukrepi skladni z nacionalnimi zavezami v zvezi s podnebnimi spremembami.

(2) V poročilu morajo biti zajeti vsi ukrepi, ki so bili sprejeti, da bi se zagotovila zanesljivost sistema jamstev, da so potrdila o izvoru natančna in zanesljiva.

361. člen (zagotavljanje statističnih podatkov o učinkovitosti pri sproizvodnji)

Državni organ, pristojen za statistiko predloži Evropski komisiji vsako leto do 30. aprila statistične podatke o:

- nacionalni proizvodnji električne energije in toplote iz sproizvodnje z visokim in nizkim izkoristkom v primerjavi s skupnimi zmogljivostmi za proizvodnjo toplote in električne energije,
- letne statistične podatke o zmogljivostih za proizvodnjo toplote in električne energije iz sproizvodnje,
- gorivih, porabljenih za sproizvodnjo,
- proizvodnji in zmogljivostih daljinskega ogrevanja in hlajenja v primerjavi s skupnimi zmogljivostmi za proizvodnjo toplote in električne energije,
- prihrankih primarne energije.

362. člen

(način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom)

Za posamezne vrste tehnologij proizvodnih naprav s soproizvodnjo minister, pristojen za energijo, predpiše način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom, način izračunavanja količine električne energije iz soproizvodnje, ki se šteje za električno energijo, proizvedeno v soproizvodnji z visokim izkoristkom, ter način izračunavanja prihranka primarne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom.

363. člen

(ocena možnosti za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje)

(1) Investitor mora pri načrtovanju novih gradenj in obsežne prenove v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja, ob upoštevanju celovite ocene možnosti iz 359. člena tega zakona zagotoviti analizo stroškov in koristi za možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje v primeru:

- termoelektrarne, katere skupna vhodna toplotna moč presega 20 MW, oceno stroškov in koristi obratovanja elektrarne kot obrata za soproizvodnjo z visokim izkoristkom;
- obsežno prenovljene termoelektrarne s skupno vhodno toplotno močjo nad 20 MW, oceno stroškov in koristi pretvorbe elektrarne v obrat za soproizvodnjo z visokim izkoristkom;
- načrtovanega ali obsežno prenovljenega industrijskega obrata, katerega skupna vhodna toplotna moč presega 20 MW in ki proizvaja odvečno toploto pri koristni ravni temperature, oceno stroškov in koristi uporabe odvečne toplote za zadovoljevanje ekonomsko upravičenega povpraševanja, tudi za soproizvodnjo in priključitev na omrežje za daljinsko ogrevanje in hlajenje;
- načrtovanega novega omrežja za daljinsko ogrevanje ali obstoječega omrežja pri načrtovanju novega kotla ali elektrarne, katere skupna moč presega 20 MW, ali temeljite prenove tega obrata, oceno stroškov in koristi rabe odvečne toplote iz bližnjih industrijskih obratov.

(2) Minister, pristojen za energijo, s pravilnikom določi metodologijo, predpostavke in časovni okvir za ekonomsko analizo ter načela, ki jih je potrebno spoštovati pri izvedbi analize stroškov in koristi iz prejšnjega odstavka.

2. oddelek: Potrdila o izvoru električne energije

364. člen

(potrdilo o izvoru, register deklaracij)

(1) Potrdilo o izvoru električne energije (v nadaljnjem besedilu: potrdilo o izvoru) je dokument v elektronski obliki, ki omogoča proizvajalcem in dobaviteljem, da dokažejo, da je električna energija, ki so jo proizvedli oziroma dobavili, proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom oziroma iz obnovljivih virov energije. Potrdilo o izvoru se lahko prenese na drugo osebo oziroma se z njim izkazuje proizvodnja električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov

energije pri pridobitvi podpor za tekoče poslovanje ali za zagotovljeni odkup električne energije.

(2) Potrdilo o izvoru lahko pridobi proizvajalec za električno energijo, proizvedeno v napravi za proizvodnjo električne energije, ki ima veljavno deklaracijo in ki izkaže, da je v obdobju, na katero se nanaša potrdilo, proizvodna naprava obratovala tako, da je dosegala pogoje in zahteve, predpisane za sproizvodnjo z visokim izkoristkom oziroma za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov.

(3) Agencija izda na zahtevo proizvajalca električne energije za napravo za proizvodnjo električne energije deklaracijo, če proizvodna naprava izpolnjuje predpisane pogoje za sproizvodnjo z visokim izkoristkom ali za proizvodnjo iz obnovljivih virov ali za sproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki izkorišča poleg fosilnega goriva tudi gorivo iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: deklaracija). Deklaracija se izda za določen čas.

(4) Pooblašcene osebe agencije iz 424. člena tega zakona opravljajo nadzirajo imetnike deklaracij ter izpolnjevanje pogojev in zahtev iz deklaracije. Pooblašcene osebe agencije izvajajo nadzor nad imetniki deklaracij in potrdil o izvoru v skladu z določili tega zakona o nadzoru agencije.

(5) Proizvajalec električne energije je dolžan obveščati agencijo o vseh spremembah na proizvodni napravi, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije. Agencija z odločbo odvzame deklaracijo, če naprava za proizvodnjo električne energije ne obratuje ali ni vzdrževana in obnavljana tako, da izpolnjuje pogoje iz deklaracije, ter v primeru, da je bila spremenjena tako, da to vpliva na pogoje in zahteve iz deklaracije.

(6) Agencija vodi register deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom. V registru se vodijo podatki o proizvodnih napravah z veljavno deklaracijo in proizvajalcih, ki so imetniki deklaracij. Če je proizvajalec električne energije fizična oseba, se v register vpišejo tudi naslednji osebni podatki:

- ime in priimek proizvajalca električne energije,
- stalno prebivališče.

(7) Podatki iz registra, razen osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka, so javni.

(8) Osebni podatki se lahko uporabljajo samo za namene vodenja registra deklaracij za proizvodne naprave in vodenje registra potrdil o izvoru.

(9) Vlada predpiše vsebino in obrazec vloge za pridobitev deklaracije, podrobneje uredi način izdajanja deklaracije, čas veljavnosti deklaracij glede na vrsto oziroma tehnologijo proizvodne naprave ter pogoje za sproizvodnjo z visokim izkoristkom, prijavo sprememb podatkov iz deklaracije, pogoje za merilno-registrirne naprave ter za meritve, registracijo in sporočanje merilnih rezultatov, ki jih morajo proizvajalci imeti pri oziroma v napravah za proizvodnjo električne energije, ter vsebino in način vodenja registra deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom.

365. člen
(potrdilo o izvoru)

(1) Potrdilo o izvoru izda agencija na zahtevo proizvajalca električne energije, ki je imetnik deklaracije. Potrdilo o izvoru se izda v elektronski obliki. Tako potrdilo velja za javno listino.

(2) Potrdilo o izvoru je izdano proizvajalcu z vpisom potrdila na račun tega proizvajalca v registru potrdil o izvoru. Potrdilo o izvoru se lahko prenese s prenosom na račun novega imetnika v registru potrdil o izvoru ali z izvozom potrdil na imetnika v tujini.

(3) Če agencija zavrne zahtevo za izdajo potrdila o izvoru, mora o tem izdati zavrnilno odločbo.

(4) Elektrooperaterji sistema, na katerega so priključene naprave za proizvodnjo električne energije, so dolžni sporočiti agenciji vse podatke v zvezi s proizvedeno električno energijo, za katero agencija izdaja potrdila o izvoru.

(5) Standardna enota za izdajanja potrdil o izvoru je 1 MWh. Posamezno potrdilo o izvoru se lahko uporabi le v 12 mesecih od zadnjega dneva proizvodnje zadevne enote energije, za katero je bilo potrdilo izdano. Za vsako enoto proizvedene električne energije iz določene naprave za proizvodnjo električne energije je mogoče izdati največ eno potrdilo o izvoru.

(6) Če je za električno energijo iz proizvodne naprave pridobljena podpora v obliki zagotovljenega odkupa proizvedene električne energije, se vsa potrdila o izvoru ob njihovi izdaji prenesejo na center za podpore. Center za podpore prenesena potrdila v skladu s kriteriji, ki jih agencija določi s splošnim aktom iz četrtega odstavka 40. člena tega zakona, razveljavi na ime dobaviteljev v razmerju njihove dobave končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji za potrebe dokazovanja izvora električne energije. Kadar se podpora za električno energijo iz proizvodne naprave izvaja kot finančna pomoč za tekoče poslovanje, center za podpore prizna dobavitelju električne energije, ki ima sklenjeno pogodbo o odkupu električne energije, proizvedene v tej proizvodni napravi, delež tako pridobljene energije za namen prikazovanja deleža energije iz obnovljivih virov v njegovem naboru energetskega virov, če so bila potrdila o izvoru prenesena na dobaviteljev račun v registru potrdil o izvoru.

(7) Količina energije iz obnovljivih virov, ki ustreza potrdilom o izvoru in jo dobavitelj energije prenese na tretjo stranko, se odšteje od deleža energije iz obnovljivih virov v njegovem naboru energetskega virov za namene obveščanja potrošnikov o deležu energije iz obnovljivih virov oziroma prispevka posameznega vira energije k skupni sestavi goriv, ki jih je dobavitelj izkoristil v predhodnem letu. Enako velja za navedbo sklicevanja na obstoječe referenčne vire, kot so spletne strani, na katerih so javnosti na voljo podatki o vplivih na okolje, ki so izraženi vsaj z emisijami ogljikovega dioksida, ki so rezultat proizvodnje električne energije iz skupne sestave goriv, ki jih je dobavitelj izkoristil v predhodnem letu.

(8) Potrdila o izvoru se ne uporabljajo za izračunavanje končne bruto porabe energije iz obnovljivih virov in dokazovanje doseganja ciljev iz 26. člena tega zakona. S strani

dobaviteljev izvedeni prenos potrdil o izvoru, ločeno ali skupaj s fizičnim prenosom energije, ne vpliva na odločanje Republike Slovenije, da za doseganje svojih ciljev za obnovljivo energijo uporabi statistične prenose, sodeluje z drugimi državami v skupnih projektih ali oblikuje skupne programe podpor obnovljivim virom energije za izpolnjevanje ciljev ali na izračun končne bruto porabe energije iz obnovljivih virov skladno s 5. do 11. členom Direktive 2009/28/ES.

(9) Vlada z uredbo podrobneje uredi pogoje, način in postopek izdaje potrdil o izvoru, podrobneje določi najdaljše obdobje veljavnosti potrdila in načine prenehanja veljavnosti potrdil ter podrobneje uredi način sporočanja podatkov iz četrtega odstavka tega člena.

366. člen (vsebina potrdila o izvoru)

(1) Potrdilo o izvoru električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, mora vsebovati najmanj podatke o:

- energetskega viru, iz katerega je bila električna energija proizvedena, ter datum začetka in konca njene proizvodnje;
- identiteti, lokaciji, vrsti in zmogljivosti proizvodne naprave, v kateri je bila energija proizvedena;
- tem, v kolikšni meri je proizvodna naprava prejela podporo za naložbe, ali in v kolikšni meri je imela enota energije koristi od nacionalnih programov podpore ter vrsti programa podpore;
- datumu začetka obratovanja proizvodne naprave in
- datumu in državi izdaje potrdila ter enotni identifikacijski številki potrdila.

(2) Potrdilo o izvoru električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom mora poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebovati še:

- toplotno in električno zmogljivost proizvodne naprave, v kateri je bila električna energija proizvedena,
- spodnjo kurilno vrednost goriva, iz katerega je bila električna energija proizvedena, uporabo toplote, proizvedene skupaj z električno energijo, in natančno navedbo datumov in krajev proizvodnje,
- podrobno navedbo količine električne energije, proizvedene v soproizvodnji z visokim izkoristkom, skladno s predpisom iz 362. člena tega zakona,
- podrobno navedbo prihrankov primarne energije, izračunane v skladu predpisom iz 362. člena tega zakona,
- nazivni električni in toplotni izkoristek naprave za soproizvodnjo.

(3) Potrdilo o izvoru, ki ga izda pristojni izdajatelj v drugi državi članici Evropske unije na način in pod pogoji iz Direktive 2009/28/ES in Direktive 2012/27/ EU, ima v Republiki Sloveniji enako dokazno moč o podatkih iz prvega in drugega odstavka tega člena kot potrdila o izvoru, ki jih izda agencija. V Republiki Sloveniji se priznavajo potrdila o izvoru, ki jih izda druga država članica, izključno za dokazovanje deleža oziroma količine energije iz obnovljivih virov v naboru energetskih virov lastnika potrdil o izvoru.

(4) Agencija zavrne priznanje potrdila o izvoru, če upravičeno dvomi o točnosti, zanesljivosti ali verodostojnosti potrdila. Zavrnitev priznanja potrdila o izvoru kot dokaza mora temeljiti na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih merilih. Agencija obvesti Evropsko komisijo o zavrnitvi potrdila o izvoru z utemeljitvijo zavrnitve.

(5) V primeru, ko agencija zavrne priznanje potrdila o izvoru, ki ga je izdal pristojni izdajatelj v drugi državi članici Evropske unije, je dolžna na zahtevo Evropske komisije priznati potrdilo o izvoru.

(6) Vlada lahko predpiše tudi druge podatke, ki jih mora vsebovati potrdilo o izvoru, vrsto podatkov, ki jih morajo za pridobitev potrdila o izvoru zagotavljati proizvajalci, in način uporabe potrdil o izvoru.

367. člen (register potrdil o izvoru)

(1) Agencija vodi elektronski register potrdil o izvoru. Organizator trga z električno energijo v okviru dejavnosti centra za podpore iz 375. člena tega zakona zagotavlja tehnično upravljanje in vzdrževanje registra potrdil o izvoru.

(2) Register iz prejšnjega odstavka tega člena mora vsebovati najmanj podatke o:

- proizvedeni električni energiji po posameznih napravah za proizvodnjo električne energije,
- potrdilih o izvoru, ki jih ima posamezen imetnik, vključno s podatkom o državi, v kateri je bilo posamezno potrdilo izdano,
- vseh prenosih posameznega potrdila o izvoru,
- uporabi potrdil o izvoru za dokazovanje, da je bila določena količina električne energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov (unovčenje potrdila) z vsemi podatki o unovčenem potrdilu in podatki o lastniku unovčenega potrdila,
- potrdilih o izvoru, ki so bila izvožena iz Republike Slovenije in uvožena v Republiko Slovenijo.

(3) Če je imetnik potrdila fizična oseba, se v registru potrdil vodijo tudi naslednji osebni podatki:

- ime in priimek imetnika;
- stalno prebivališče imetnika.

(4) Osebni podatki iz registra se lahko uporabljajo samo za namene vodenja registra deklaracij za proizvodne naprave in registra potrdil o izvoru.

(5) Del registra potrdil o izvoru je tudi račun v registru, v katerega so vneseni podatki o posameznem imetniku potrdil o izvoru in podatki o vseh potrdilih o izvoru, s katerimi je imetnik opravljal prenose ali unovčenja (v nadaljnjem besedilu: transakcije). Račun proizvajalca se lahko odpre le za proizvajalca električne energije, ki ima za napravo za proizvodnjo električne energije veljavno deklaracijo, račun trgovca pa tudi za vsako drugo osebo, ki pridobi ali opravlja transakcije s potrdili o izvoru.

(6) Posamezni imetnik računa ima vpogled le v podatke, ki so v njegovem računu ali računih.

(7) Agencija s splošnim aktom podrobneje določi način in pravila za vodenje registra potrdil o izvoru, pogoje za odprtje računa v registru, vodenje računa in zaprtje računa v registru ter način in obliko sporočanja upravičencev do potrdil o proizvodnji električne energije.

3. oddelek: Priklučevanje na omrežje ter prenos električne energije iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje

368. člen (soglasje za priključitev)

(1) Elektrooperater ne sme zavrniti soglasja za priključitev na omrežje investitorju naprave za proizvodnjo električne energije na obnovljive vire oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom iz razloga po tretji alineji osmega odstavka 145. člena tega zakona. Stroške vseh analiz za izdajo soglasja za priključitev na omrežje nosi elektrooperater.

(2) Stroške izdelave priključnega voda od proizvodne naprave do omrežja elektrooperaterja nosi investitor naprave za proizvodnjo električne energije na obnovljive vire oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom.

(3) Investitor proizvodne naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom ne nosi stroškov morebitnih okrepitev obstoječega prenosnega ali distribucijskega omrežja, ki so potrebne zaradi priključitve proizvodne naprave.

(4) V primeru, da je za del električnega omrežja, kjer investitor želi priključiti proizvodno napravo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, v razvojnem načrtu elektrooperaterja že predvidena okrepitev omrežja v naslednjih dveh letih, mora biti zagotovljena izdaja soglasja za priključitev proizvodne naprave najkasneje v dveh letih. Sicer je potrebno zadevno okrepitev omrežja prednostno upoštevati pri pripravi naslednjega razvojnega načrta, izdaja soglasja za priključitev proizvodne naprave pa mora biti zagotovljena prej kot v petih letih od prve investitorjeve vloge za soglasje za priključitev.

(5) Če investitor proizvodne naprave v sporazumu z elektrooperaterjem prevzame stroške okrepitve in razširitve omrežja, mora elektrooperater takoj začeti izvajati potrebne aktivnosti za okrepitev in razširitev omrežja. Način povrnitve vloženih sredstev se uredi s posebno pogodbo, ki se sklene po sprejetju naložbenega načrta elektrooperaterja in po izdaji odločbe regulativne agencije o regulativnem okviru za ta naložbeni načrt.

(6) Ne glede na drugi odstavek tega člena, je investitor proizvodne naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom dolžan povrniti elektrooperaterju stroške okrepitve omrežja ter ostale

stroške, ki jih je ta imel z okrepitvijo omrežja, če v primernem roku, o katerem se dogovori z elektrooperaterjem, ne zagotovi priključitve proizvodne naprave, ali če v roku šestih mesecev od priključitve proizvodne naprave na sistem zaradi neizpolnjevanja predpisanih pogojev za pridobitev deklaracije ne pridobi deklaracije za proizvodno napravo.

(7) Pred izdajo soglasja za priključitev proizvodne naprave, zaradi katere bo treba okrepiti prenosno ali distribucijsko omrežje, mora investitor na zahtevo elektrooperaterja zagotoviti ustrezno zavarovanje, ki ga elektrooperater lahko unovči, če investitor v primernem roku, o katerem se dogovori z elektrooperaterjem, ne zagotovi priključitve proizvodne naprave ali če v roku šestih mesecev od priključitve proizvodne naprave na sistem zaradi neizpolnjevanja predpisanih pogojev za pridobitev deklaracije ne pridobi deklaracije za proizvodno napravo.

(8) Če so stroški, ki jih je imel elektrooperater zaradi ojačitve omrežja, večji od unovčenega zneska ustreznega zavarovanja, ima elektrooperater pravico zahtevati razliko do popolne povrnitve stroškov.

(9) Elektrooperater mora vsaki dve leti posredovati ministrstvu, pristojnemu za energijo, poročilo o priključevanju proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in za sproizvodnjo toplote in električne energije na omrežje. V poročilu morajo biti obrazložitve konkretnih primerov, za katere ni bilo mogoče zagotoviti priklopa proizvodne naprave v roku dveh let, in izvedenih ukrepov za pripravo naslednjega razvojnega načrta, analiza stroškov razvoja omrežja zaradi priključevanja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in za sproizvodnjo toplote in električne energije ter predlogi potrebnih ukrepov za izboljšanje obstoječih okvirov in pravil za prevzemanje in delitev stroškov priključevanja novih proizvajalcev v omrežje.

369. člen

(prenos in distribucija električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom)

(1) Elektrooperater mora zagotavljati prenos in distribucijo električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije ter v sproizvodnji z visokim izkoristkom.

(2) Elektrooperater mora pri svojih aktivnostih uravnavanja delovanja omrežja na podlagi preglednih in nediskriminatornih pravil dajati prednost proizvodnim napravam na obnovljive vire in sproizvodnji z visokim izkoristkom, če to omogoča varno delovanje elektroenergetskega sistema.

(3) Če elektrooperater zaradi zagotavljanja stabilnosti elektroenergetskega sistema in zanesljivosti oskrbe z električno energijo sprejme ukrepe, ki bistveno zmanjšajo uporabo obnovljivih virov energije, mora o teh ukrepih poročati agenciji. V poročilu mora navesti tudi, katere popravne ukrepe namerava sprejeti za preprečitev bistvenega zmanjšanja porabe energije iz obnovljivih virov.

370. člen

(določanje priključnih mest in pogojev za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom)

(1) Elektrooperater mora investitorjem v proizvodne naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov oziroma v proizvodne naprave s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se želijo priključiti na omrežje, priskrbeti zahtevane celovite in potrebne informacije, med drugim:

- celovito in podrobno oceno stroškov, povezanih s priključitvijo na omrežje;
- razumen in točen časovni raspored za prejemanje in obdelavo vlog za priključitev na omrežje;
- razumen okvirni časovni raspored za vsako predlagano priključitev na omrežje.

(2) V sistemskih obratovalnih navodilih iz 142. člena tega zakona mora elektrooperater za priključitev proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov, katerih nazivna električna moč ne presega 10 MW, določiti načine določanja priključnih mest ter na podlagi operaterjevih obvez za zagotavljanje zanesljivega delovanja omrežja določiti zahteve za tehnično opremljenost naprav, na podlagi katerih jim bo izdano soglasje za priključitev na omrežje. Za proizvodne naprave, večje od 10 MW, se zahteve po tehnični opremljenosti proizvodnih naprav za zagotovitev zanesljivega delovanja omrežja določijo v državnem prostorskem načrtu za posamezno proizvodno napravo.

(3) V okviru sistemskih obratovalnih navodil iz 142. člena tega zakona mora elektrooperater določiti standardna pravila za določanje stroškov tehnične izvedbe priključka od proizvodne naprave, ki oddaja električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije, ali iz soproizvodnje z visokim izkoristkom v omrežje, do priključitve na omrežje. Ta pravila morajo biti objektivna, pregledna in nediskriminatorna ter morajo za proizvodne naprave z močjo do 10 MW temeljiti na enakih izhodiščih, kot se uporabljajo za priključevanje odjemalcev električne energije. Za proizvodne naprave z močjo do 1 MW se sistemskih obratovalnih navodilih, določijo normirani faktorji stroška priključitve na omrežje.

(4) Na zahtevo investitorja proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov ali iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, katere nazivna električna moč presega 10 MW in za katero je bil sprejet državni prostorski načrt, je elektrooperater, na katerega omrežje naj bi se izvedla priključitev, dolžan v 60 dneh od prejema vloge, pripraviti celovito in podrobno oceno stroškov priključitve ter terminski plan za izvedbo priključitve na omrežje.

(5) Oceno stroškov za priključke iz prejšnjega odstavka je treba pripraviti z upoštevanjem objavljenih standardnih pravil elektrooperaterja za določanje stroškov tehnične izvedbe priključka, ki morajo biti objektivna, pregledna in nediskriminatorna.

(6) Če se investitor iz prejšnjega odstavka z oceno stroškov in terminskim planom ne strinja, lahko pripravi svoj predlog za priključitev. Če elektrooperater predloga investitorja ne sprejme, o oceni stroškov in o terminskem planu odloči agencija.

4. oddelek: Podpore proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije in v sproizvodnji z visokim izkoristkom

371. člen

(podpora za električno energijo iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom)

(1) Če stroški proizvodnje električne energije, vključno z normalnim tržnim donosom na vložena sredstva, v napravah z veljavno deklaracijo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ter s sproizvodnjo z visokim izkoristkom presegajo ceno električne energije, ki jo je za tovrstno električno energijo mogoče doseči na trgu, se proizvajalcem za to električno energijo lahko dodelijo podpore.

(2) Podpore se namenjajo za proizvodne naprave na obnovljive vire energije, ki ne presegajo 10 MW nazivne električne moči, razen za proizvodne naprave za izrabo vetrne energije, kjer je ta meja 50 MW, ter za proizvodne naprave s sproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki ne presegajo 20 MW nazivne električne moči in ki so bile izbrane na podlagi odprtega javnega poziva agencije za energijo iz 372. člena.

(3) Vrste energetskih tehnologij za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in proizvodne naprave za sproizvodnjo, ki so lahko ob upoštevanju prejšnjega odstavka upravičene do podpor, določi vlada z uredbo.

(4) Če tako določi vlada, so lahko do podpor upravičene tudi proizvodne naprave iz tehnologij, ki niso zajete v uredbi iz prejšnjega odstavka, če izkoriščajo energetske vire, ki ustrezajo opredelitvi obnovljivih virov energije, ali energetske tehnologije in njihove kombinacije, ki ustrezajo opredelitvi sproizvodnje z visokim izkoristkom. V tem primeru lahko vlada določi letne kvote za dodeljevanje teh podpor ali druge pogoje za pridobitev podpore.

(5) Podpora ne sme omogočati prejemniku, da so prihodki v zvezi z obratovanjem naprave za proizvodnjo električne energije, za katero prejema podporo, večji od stroškov iz prvega odstavka tega člena. Če prejemnik podpore prejme tudi drugo državno pomoč, se podpora električni energiji iz te naprave, v odvisnosti od zneska prejete pomoči, zmanjša.

(6) Podpora se izvaja kot:

- zagotovljen odkup proizvedene električne energije, dobavljene v javno omrežje električne energije, po ceni, ki jo določi vlada, za proizvodne naprave z nazivno električno močjo manjšo od 1 MW;
- finančna pomoč za tekoče poslovanje za ostale proizvajalce.

(7) Če proizvajalec iz prve alineje prejšnjega odstavka namesto zagotovljenega odkupa samostojno proda proizvedeno električno energijo, je upravičen do finančne pomoči za tekoče poslovanje. V tem primeru je za ureditev izravnave razlik med napovedano in realizirano proizvodnjo odgovoren član bilančne sheme, ki mu proizvodna naprava pripada. Vlada določi največje število dovoljenih menjav glede načinov izvajanja podpor in minimalno trajanje. V primeru samostojne prodaje so stranke pogodbe o dobavi dolžne pogodbeno ceno samostojno prodane električne

energije razkriti agenciji, ki pridobljene podatke uporablja za analizo podporne sheme ter jih lahko objavlja in posreduje centru za podpore v agregirani obliki, iz katere ni razvidna vrednost posamezne pogodbe.

(8) Podpora se lahko podeli obnovljenim proizvodnim napravam, pri katerih investicija predstavlja več kot 50 odstotkov investicije v enako novo napravo. Pri napravah za sproizvodnjo z visokim izkoristkom se podpora zagotavlja deset let po obnovi ter za proizvodne naprave na obnovljive vire energije petnajst let po obnovi.

(9) Podporo je mogoče pridobiti le za proizvedeno električno energijo, za katero je predloženo veljavno potrdilo o izvoru.

(10) Posamezna podpora se lahko izvaja za:

- nove proizvodne naprave električne energije s sproizvodnjo z visokim izkoristkom deset let;
- nove proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov energije petnajst let

oziroma za starejše naprave tudi za krajši čas, ki predstavlja razliko med dejansko starostjo proizvodne naprave, računano od začetka prvega obratovanja naprave, in zgoraj določenim najdaljšim rokom za izvajanje podpore. Trajanje zagotavljanja podpore se določi z odločbo o dodelitvi podpore.

(11) Vlada podrobneje predpiše vrste energetskih tehnologij, upravičenih do podpor, višino in trajanje posamezne vrste podpore, pogoje za pridobitev podpore, način pridobitve podpore, postopek za znižanje ali odvzem podpore in druga vprašanja podeljevanja in koriščenja podpore. Pri tem mora upoštevati naslednja merila:

- višino in trajanje potrebne pomoči glede na velikost in tehnologijo proizvodnje električne energije, upoštevajoč pri tem vse že pridobljene koristi;
- trajnostno naravo proizvodnje električne energije s poudarkom na trajnostnem načinu proizvodnje in rabe biomase;
- pozitivne učinke pri doseganju zastavljenih ciljev, zlasti pri zniževanju izpustov toplogrednih plinov pri proizvodnji električne energije;
- pogoje in omejitve za podpiranje novih proizvodnih naprav z vidika odobrenega obsega sredstev, potrebnih za izvajanje podporne sheme;
- skladnost s cilji okoljske, prostorske, kmetijske in drugih politik;
- velikost družbe, ki za proizvodno napravo prejema podporo, in tržni delež, ki ga ima na trgu z električno energijo oziroma ga bo imela.

(12) Vlada lahko določi, da so do obratovalne podpore upravičene tudi proizvodne naprave na lesno biomaso, ki zaradi starosti ne izpolnjujejo več pogojev za vstop v podporno shemo, če zaradi stroškov lesne biomase ni mogoče proizvajati električne energije po ceni, ki je nižja od cene, ki jo je za električno energijo iz teh proizvodnih naprav mogoče doseči na trgu. Obratovalna podpora mora biti v tem primeru določena po enakih principih, kot veljajo za določanje spremenljivega dela referenčnih stroškov za nove proizvodne naprave na lesno biomaso.

(13) Za proizvajalce električne energije v proizvodnih napravah na obnovljive vire energije in v sproizvodnji z visokim izkoristkom, ki imajo sklenjene pogodbe o zagotovljenem odkupu, se šteje, da imajo sklenjeno odprto pogodbo o dobavi s centrom za podpore.

(14) Proizvajalci električne energije iz proizvodnih naprav, katerih nazivna električna moč ne presega 1 MW, ki prejemajo potrdila o izvoru, vendar zaradi starosti proizvodnih naprav ne prejemajo podpor, lahko s centrom za podpore sklenejo odprto pogodbo o odkupu vse električne energije, ki je ne porabijo sami. Cena se določi v pogodbi kot zmnožek referenčne cene električne energije, ki jo za posamezno leto določi agencija, in faktorja B za tip naprave, kot je določen v predpisih, ki urejajo podpore električni energiji, proizvedeni v soproizvodnji s toploto z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije, zmanjšan za tri odstotke. Proizvajalci v napravah z nazivno močjo nad 50 kW, so dolžni na zahtevo centra za podpore posredovati urne napovedi proizvodnje. Potrdila o izvoru za električno energijo, ki jo center za podpore odkupi na podlagi tega odstavka, se prenesejo na center za podpore.

(15) Proizvajalci električne energije iz novih proizvodnih naprav z nazivno močjo do 1 MW, ki še niso samostojno sklenili odprte pogodbe za prodajo električne energije, lahko od začetka obratovanja nove proizvodne naprave do začetka zagotavljanja podpore na podlagi pogodbe o zagotovljenem odkupu, vendar ne dlje kot dvanajst mesecev, proizvedeno električno energijo na podlagi pogodbe prodajajo centru za podpore po referenčni tržni ceni, ki jo za posamezno leto določi agencija. Proizvajalci morajo pisno vlogo za odkup podati centru za podpore vsaj en mesec pred predvidenim začetkom proizvodnje. Proizvajalec, ki zahteva sklenitev take pogodbe, je dolžan za prvo izbiro vrste podpore izbrati zagotovljen odkup. Če center za podpore ugotovi, da je proizvajalec, ki je sklenil tako pogodbo, predhodno ali naknadno sklenil tržno odprto pogodbo za prodajo električne energije z dobaviteljem ali pridobil odločbo o dodelitvi podpore kot obratovalno podporo, to sporoči agenciji, ta pa mora razveljaviti odločbo o dodelitvi podpore.

(16) Agencija pripravi vsako leto do 31. oktobra napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s soproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo. Ta napoved se uporabi za določitev cene električne energije iz prvega odstavka tega člena in služi kot podlaga za določanje potrebne višine obratovalnih podpor v prihodnjem letu. Vlada podrobneje predpiše pravila za pripravo napovedi.

(17) Vlada lahko zaradi potrebe po ohranitvi vzdržnosti financiranja podporne sheme določi, da se omeji letna instalirana moč proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom po posamezni tehnologiji in viru energije, ki ji je lahko podeljena podpora, če delež tovrstnih instaliranih proizvodnih naprav presega za tisto leto načrtovani obseg instaliranih naprav v sprejetem akcijskem načrtu za obnovljivo energijo ali učinkovito rabo energije.

372. člen

(izbor projektov za vstop v podporno shemo)

(1) Vsako leto do 1. oktobra agencija objavi javni poziv, ki mora biti odprt najmanj do 1. novembra ali do zapolnitve predvidenega povečanja obsega sredstev za izvajanje podporne sheme za električno energijo za naslednje leto, s katerim povabi investitorje k prijavi projektov za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in za

soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se na razpisu potegujejo za prejem podpore v naslednjem letu. Prijavi za projekte z nazivno električno močjo nad 50 KW morajo investitorji priložiti investicijsko dokumentacijo pripravljeno skladno z uredbo, ki določa enotno metodologijo za pripravo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Agencija za energijo mora na svoji spletni strani voditi javno evidenco prejetih vlog za projekte urejeno po datumih prejema, izbrani tehnologiji in viru ter o predvideni električni moči proizvodnih naprav in predvidenem zaključku projektov.

(2) Agencija izbere projekte na podlagi naslednjih meril:

- dovoljenega povečanja obsega sredstev za podpore v naslednjem letu, ki ga je na podlagi 22. člena tega zakona predhodno določila vlada ob sprejemu letnih energetskega bilanc,
- skladnosti projekta z načrtom delovanja podporne sheme iz 22. člena tega zakona za doseganje ciljev iz akcijskega načrta za izrabo obnovljive energije in akcijskega načrta za energetske učinkovitost pri razvrščanju tehnologij,
- zagotovitveni dela potrebnih sredstev iz razpisov za podeljevanje evropskih sredstev,
- ponujene cene za proizvedeno električno energijo.

(3) Agencija po opravljenem izbirnem postopku s sklepom odloči o potrditvi ali zavrnitvi projekta. Na svoji spletni strani javno objavi podatke o izbranih projektih z navedbo investitorja, izbrane tehnologije, moči proizvodne naprave in referenčne cene električne energije, ki jo je ponudil investitor in bo veljala v času, ko investitor pričakuje začetek obratovanja proizvodne naprave in vstop v podporno shemo.

(4) Investitor, ki je dobil sklep o potrditvi projekta, mora pridobiti deklaracijo za proizvodno napravo v treh letih od vročitve sklepa, v nasprotnem primeru ne bo upravičen do podpore za potrjen projekt. Za projekte, katerih objekti se po predpisih o graditvi objektov uvrščajo med zahtevne objekte, lahko investitor agencijo že v vlogi za razpis zaprosi za daljši rok, ki pa ne sme biti daljši od pet let. Investitor, ki je prejel sklep o zavrnitvi projekta, lahko z istim projektom ponovno kandidira v naslednjem letu.

373. člen (odločanje o podpori)

(1) O upravičenosti do podpore odloča agencija v upravnem postopku na zahtevo vlagatelja.

(2) Če vlagatelj ni lastnik oziroma ni edini lastnik proizvodne naprave, mora zahtevi priložiti pooblastilo lastnika oziroma vseh ostalih solastnikov ali skupnih lastnikov za vložitev vloge za dodelitev podpore in sklenitev pogodbe o zagotavljanju podpore za proizvodno napravo kot celoto.

(3) Agencija lahko po uradni dolžnosti ali na pobudo centra za podpore izda odločbo, s katero odpravi, razveljavi ali spremeni odločbo o dodelitvi podpore, če zaradi spremenjenih okoliščin prejemnik ni upravičen do podpore ali je upravičen v drugačni višini ali drugačnem trajanju.

(4) Agencija z odločbo ugotovi, da odločba o dodelitvi podpore preneha veljati, če preneha veljati deklaracija za proizvodno napravo.

374. člen

(sprememba okoliščin in neupravičeno priznana podpora)

(1) Prejemnik podpore sporoči agenciji vsa dejstva, ki nastanejo po izdaji odločbe in vplivajo na upravičenost do podpore, njeno višino ali obdobje prejemanja. Dejstva mora prejemnik sporočiti v osmih dneh od dne, ko je zanje zvedel.

(2) Če po izdaji odločbe prejemnik podpore prejme drugo državno pomoč za proizvodno napravo oziroma proizvodnjo električne energije iz te naprave, zaradi katere ni upravičen do podpore ali ne v priznani višini, agencija odpravi odločbo o dodelitvi podpore in jo nadomesti z novo, s katero določi drugačno višino podpore.

(3) Če so po izdaji odločbe o dodelitvi podpore nastopile okoliščine, zaradi katerih bi bilo treba izdati drugačno odločbo o dodelitvi podpore, agencija razveljavi odločbo in jo nadomesti z novo, s katero določi drugo višino podpore ali določi drugo obdobje prejemanja podpore.

(4) Če je bila odločba o dodelitvi podpore izdana na podlagi neresničnih navedb in podatkov prejemnika ali na podlagi ponarejene listine ali krive izpovedbe priče ali izvedenca ali kot posledica kakšnega dejanja, ki je kaznivo po kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo in 63/13 – odl. US), mora agencija izvesti obnovo postopka po uradni dolžnosti.

(5) Neupravičeno prejeta sredstva je prejemnik dolžan vrniti v 30 dneh od dokončnosti odločbe. Če so bila sredstva neupravičeno pridobljena v dobri veri, se v času od neupravičeno prejetih sredstev do izdaje odločbe obračunajo obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta, in sicer v višini, ki je veljala na dan neupravičeno pridobljenih sredstev. Prejemnik, ki je vedel ali bi mogel vedeti, da ni upravičen do prejemanja sredstev, je dolžan vrniti neupravičeno pridobljena sredstva z zakonitimi zamudnimi obrestmi. Po preteku roka od dokončnosti odločbe se obračunajo zakonite zamudne obresti.

(6) Ne glede na peti odstavek tega člena, lahko center za podpore in prejemnik podpore skleneta dogovor o načinu in času vračila neupravičeno prejetih sredstev tako, da se obveznost prejemnika poračuna pri izplačilu podpore.

375. člen

(center za podpore)

(1) Dejavnost centra za podpore obsega naslednje naloge:

- upravljanje s sredstvi prispevkov iz 376. člena tega zakona;
- sklepanje pogodb o podporah in izplačevanje podpor;
- odkup električne energije po prvi alineji šestega odstavka 371. člena tega zakona po ceni, ki jo določi vlada;

- odkup električne energije od proizvajalcev iz štirinajstega in petnajstega odstavka 371. člena tega zakona;
- izplačevanje finančnih podpor za tekoče poslovanje;
- prodaja odkupljene električne energije na trgu na dražbi ali z razpisom oziroma na energetski borzi.

(2) Poleg nalog iz prejšnjega odstavka, ki so povezane s podporami proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom, izvaja center tudi druge dejavnosti, povezane z informiranjem, ozaveščanjem in usposabljanjem iz 349. člena tega zakona.

(3) Izvajalec dejavnosti centra za podpore ne sme izvajati dejavnosti elektrooperaterja.

(4) Center za podpore je dolžan najkasneje v 30 dneh, ko je obveščen o vročitvi odločbe o dodelitvi podpore, upravičencu posredovati v podpis pogodbo, s katero uredita zagotavljanje podpore in druga vprašanja medsebojnih razmerij v zvezi s tem (v nadaljnjem besedilu: pogodba o zagotavljanju podpore). S pogodbo o zagotavljanju podpore se urejajo pravice in obveznosti prejemnika podpore glede upoštevanja pravil za delovanje centra za podpore, usklajevanja spremenljivega dela podpore, predvidenega obsega odkupljene električne energije in medsebojnega obveščanje. Če pogodba ni v skladu z odločbo, se glede neusklajenih vprašanj neposredno uporablja odločba. Če se zaradi spremenjenih okoliščin ali obnove postopka spremeni odločba o dodelitvi podpore, center za podpore pozove prejemnika k sklenitvi nove pogodbe o zagotavljanju podpore. Če prejemnik podpore v enem mesecu, ko je pozvan k sklenitvi pogodbe o zagotavljanju podpore ne sklene pogodbe in tega ne stori niti v dodatnem roku, ki ne sme biti krajši od 15 dni, ni več upravičen do podpore.

(5) Če agencija prejemniku podpore z odločbo iz prejšnjega člena ukine podporo, mora center za podpore prenehati izplačevati podporo z dnem, ko je obveščen o opravljeni vročitvi odločbe, s katero je bila podpora ukinjena. Pogodba o zagotavljanju podpore preneha veljati z dnem, ko preneha veljati odločba o dodelitvi podpore.

(6) Center za podpore mora voditi ločene računovodske obračune in evidence o sredstvih, zbranih s prispevki za soproizvodnjo in obnovljive vire, ki jih plačujejo odjemalci električne energije po tem zakonu, in uporabi teh sredstev za različne vrste podpor, delovanje centra za podpore in druge predpisane namene. Vlada podrobneje predpiše način izvajanja nalog iz prvega odstavka tega člena ter ločenega vodenja računovodskih evidenc in obračunov.

(7) Osebe, ki od centra za podpore prejemajo podporo ali prodajajo električno energijo preko centra za podpore, elektrooperaterji, na katerih omrežje so prej navedene osebe priključene, so centru za podpore na njegovo zahtevo dolžni posredovati podatke, ki jih center potrebuje za izvajanje svojih nalog v okviru gospodarske javne službe po tem zakonu.

(8) Center za podpore vodi register prejemnikov podpor. Podatke o prejetih podporah lahko center za podpore posreduje pristojnim organom v okviru poročanj, ki jih je

dolžan izvajati. Center za podpore podatke o višini in prejemnikih podpor objavi na svoji spletni strani.

376. člen

(zagotavljanje sredstev za podpore električni energiji iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom)

Sredstva za izvajanje programov podpor se centru za podpore zagotovijo s:

- prispevkom za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, ki ga mora plačevati vsak končni odjemalec električne energije, zemeljskega plina in drugih energetskih plinov iz omrežja in daljinske toplote, za posamezno prevzemno-predajno mesto,
- prispevkom za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, ki bremeni trda in tekoča fosilna goriva, utekočinjen naftni plin ter utekočinjen zemeljski plin, katerega plačuje vsak končni odjemalec dobavitelju;
- prodajo električne energije, ki jo center za podpore odkupi po zagotavljeni odkupni ceni,
- proračunskimi viri, če se za podpiranje električne energije iz sproizvodnje z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije oblikujejo posebna namenska proračunska postavka in določijo namenski proračunski prihodki,
- sredstvi Sklada za podnebne spremembe, ustanovljenega na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/06-ZMetD, 66/06 - Odl. US, 112/06 - Odl.US, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12 in 97/12 - Odl. US).

377. člen

(določanje prispevkov za spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom in njihova poraba)

(1) Vlada podrobneje predpiše način določanja in obračunavanja prispevkov iz prejšnjega člena, pri čemer lahko pri določanju deleža posameznih skupin končnih odjemalcev upošteva tudi vpliv višine prispevkov na konkurenčnost gospodarstva, če takšna olajšava gospodarstvu ni v nasprotju s pravili za državne pomoči.

(2) Višina prispevka iz prejšnjega člena, ki ga plačujejo končni odjemalci, je odvisna od moči in napetostne ravni prevzemno-predajnega mesta, kategorije odjemalca in namena uporabe energije. Za dobavljeno fosilno trdno, tekoče in plinasto gorivo in toploto se prispevek obračuna kupcem na MWh dobavljene energije.

(3) Višino prispevkov iz prejšnjega člena določi agencija z aktom ter jo po predhodnem soglasju vlade objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, in sicer na podlagi ocene centra za podpore o obsegu potrebnih sredstev za izvajanje programov podpor in za druge namene, za katere se ta sredstva po zakonu uporabljajo in razpoložljivih sredstev za podpore iz preostalih virov določenih v prejšnjem členu. Dokler vlada ne da soglasja k novi višini prispevkov, se uporablja njihova višina iz prejšnjega obdobja.

(4) Končni odjemalec plačuje prispevek kot posebno postavko na mesečnem računu za omrežnino oziroma računu za dobavljeno gorivo ali toploto. Oseba, ki prejme prispevek skupaj s plačilom računa, ga mora nemudoma in brezplačno prenesti v korist centra za podpore.

(5) Dobavitelji fosilnih trdnih, tekočih in plinastih goriv in toplote plačujejo prispevek mesečno na podlagi prodaje, v korist centra za podpore.

(6) Sredstva za izvajanje podpor se uporabljajo za:

- delovanje centra za podpore;
- zagotavljanje podpor;
- odkup električne energije od proizvajalcev v podporni shemi, ki so upravičeni do zagotovljenega odkupa;
- ureditev izravnave razlik med napovedano in realizirano proizvodnjo električne energije;
- druge z zakonom določene namene.

(7) Višino sredstev za delovanje centra za podpore iz dela prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, določi vlada na podlagi obrazloženega predloga centra za podpore. Center za podpore pri pripravi predloga upošteva vse prihodke in stroške, ki jih ima s svojim delovanjem. Dokler vlada ne da soglasja za povečanje sredstev za delovanje centra za podpore, se uporabljajo sredstva v obsegu iz zadnjega potrjenega obdobja.

5. oddelek: Izjeme za fizične osebe, ki proizvajajo električno energijo v proizvodnih napravah do 50 kW

378. člen
(opravljanje dejavnosti)

(1) Ne glede na druge določbe tega zakona, lahko dejavnost proizvodnje električne energije z eno proizvodno napravo na obnovljive vire energije ali za soproizvodnjo z visokim izkoristkom z nazivno močjo do 50 kW opravlja tudi fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: proizvajalec fizična oseba), ki je vpisana v Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (v nadaljnjem besedilu: register) pri Agenciji za javno pravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES).

(2) V register se vpisujejo podatki o fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (osebno ime, prebivališče in EMŠO), podatki o nepremičnini in podatki o proizvodni napravi iz registra deklaracij o proizvodnih napravah električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom.

(3) AJPES po uradni dolžnosti pridobi podatke iz prejšnjega odstavka iz obstoječih uradnih evidenc, ki jih vodijo za to pooblaščen organi.

(4) Podatki iz prejšnjega odstavka tega člena so, razen osebnih podatkov o fizični osebi, javni.

(5) Register vzpostavi, vodi in upravlja AJPES.

(6) O vpisu proizvajalca fizične osebe iz prvega odstavka AJPES izda potrdilo o vpisu, ki se posreduje proizvajalcu fizični osebi in pristojnemu davčnemu uradu.

(7) AJPES v soglasju z agencijo predpiše podrobnejša navodila za vodenje in upravljanje registra.

VI. poglavje: OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE V PROMETU

379. člen (obvezni delež biogoriv)

(1) Distributerji plinastih in tekočih goriv za promet morajo dati v posameznem letu na trg biogoriva ali druge obnovljive vire energije za promet v deležu, kot je določen v akcijskem načrtu iz 26. člena glede na količino goriv, ki jih dajo na trg v tem letu.

(2) Vlada z uredbo določi mehanizme in ukrepe za izpolnjevanje in preverjanje izpolnjevanja obveznosti iz prejšnjega odstavka.

(3) Za izpolnjevanje obveznosti se štejejo le biogoriva, ki izpolnjujejo trajnostna merila skladno s predpisi s področja varstva okolja, ki urejajo trajnostna merila za biogoriva.

(4) Pri izpolnjevanju obveznosti, se količina na podlagi biogoriv, proizvedenih iz odpadkov, ostankov, neživilske celuloze in lesne celuloze, upošteva kot dvakratnik prispevka drugih biogoriv.

380. člen (označevanje biogoriv na prodajnih mestih)

Trgovci z gorivi morajo na prodajnih mestih označiti gorivo, ki vsebuje več kot 10-odstotni delež biogoriv v mešanici z mineralnimi gorivi.

381. člen (poročanje o prodaji goriv in električne energije v prometu)

(1) Prodajalci tekočih goriv, ki se uporabljajo v cestnem prometu, poročajo ministrstvu, pristojnemu za energijo, o količini prodanih goriv. V poročilu morajo biti podatki ločeni za posamezne vrste goriv oziroma njihovih mešanic in strukturirani glede na kupce goriv.

(2) Upravljavci oziroma lastniki javnih parkirišč in parkirišč, ki so dostopna javnosti, ter parkirišč stavb organov javnega sektorja, ministrstvu, pristojnemu za energijo, poročajo o številu priključnih mest za električna vozila in o količini električne energije, ki je bila porabljena na teh polnilnih mestih.

(3) Minister, pristojen za energijo, določi vrsto podatkov in način poročanja iz prvega in prejšnjega odstavka tega člena.

Šesti del **AGENCIJA ZA ENERGIJO**

I. poglavje: Splošne določbe

382. člen (ustanovitev agencije)

(1) S tem zakonom se ustanovi Agencija za energijo (v nadaljnjem besedilu: agencija) kot nacionalni regulativni organ Republike Slovenije na področju trga z energijo.

(2) Agencija je pravna oseba javnega prava

(3) Agencija spremlja, usmerja in nadzira izvajalce energetske dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter opravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetske dejavnosti na področju toplote in drugih energetske plinov.

383. člen (samostojnost in neodvisnost agencije)

(1) Pri izvrševanju nalog in pristojnosti je agencija samostojna in neodvisna.

(2) Direktor agencije, zaposleni v agenciji ter člani sveta agencije pri svojem delu niso vezani na sklepe, stališča, navodila ali usmeritve državnih organov, organov lokalne skupnosti ali drugih organov, pravnih oseb ali posameznikov, niti jih ne smejo zahtevati.

(3) Agencija samostojno določa svojo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

(4) Agencija samostojno odloča o potrebnem številu zaposlenih in finančnih virih za učinkovito izvajanje svojih nalog in pristojnosti, ki jih opredeli v programu dela in finančnem načrtu.

384. člen (temeljni cilji delovanja agencije)

Agencija mora pri svojem delovanju zasledovati naslednje temeljne cilje:

- spodbujanje konkurenčnega, zanesljivega in okoljsko trajnostnega trga z elektriko in zemeljskim plinom ter učinkovito odpiranje trga za vse odjemalce in dobavitelje;
- razvoj konkurenčnih in pravilno delujočih regionalnih trgov z elektriko in zemeljskim plinom;
- odprava omejitev pri trgovanju z elektriko in zemeljskim plinom;
- stroškovno učinkovito spodbujati razvoj varnih, zanesljivih in učinkovitih nediskriminatornih sistemov, usmerjenih k odjemalcem, ki spodbujajo zadostno zmogljivost sistema ter, v skladu s splošnimi cilji energetske politike, energetska učinkovitost in vključevanje proizvodnje elektrike v manjšem in večjem obsegu iz obnovljivih virov energije ter porazdeljene proizvodnje v prenosnih in distribucijskih omrežjih;
- omogočanje lažjega vključevanja v omrežje novih proizvodnih zmogljivosti, zlasti z odpravljanjem ovir, ki bi lahko novim udeležencem preprečile vstop na trg, in elektrike iz obnovljivih virov energije;
- zagotavljanje ustreznih spodbud za operaterje in za uporabnike sistemov, kratkoročno in dolgoročno, da bi povečali učinkovitost omrežij in spodbudili povezovanje trgov;
- zagotavljanje koristi odjemalcev elektrike in zemeljskega plina preko učinkovitega delovanja trga, spodbujanjem učinkovite konkurence in pomoči pri zagotavljanju varstva potrošnikov;
- pomoč pri doseganju visokih standardov storitev za odjemalce elektrike in zemeljskega plina ter pri zaščiti ranljivih odjemalcev in skladnosti potrebnih postopkov izmenjave podatkov za vse odjemalce.

385. člen
(mednarodno sodelovanje agencije)

(1) Agencija je dolžna sodelovati z ACER.

(2) Visokega predstavnika agencije v odboru regulatorjev ACER po prvem odstavku 14. člena Uredbe (ES) št. 713/2009 in njegovega namestnika imenuje svet agencije izmed zaposlenih na agenciji za dobo pet let in je po preteku te dobe lahko ponovno imenovan. Visoki predstavnik in njegov namestnik morata izpolnjevati pogoje iz prvega odstavka 392. člena tega zakona.

(3) Visokemu predstavniku agencije in njegovemu namestniku predčasno preneha mandat iz razlogov, ki veljajo za člana sveta agencije in so navedeni v prvem odstavku 393. člena tega zakona ter z dnem prenehanja delovnega razmerja v agenciji.

(4) Agencija sodeluje, se posvetuje in zagotavlja podatke, ki so potrebni za izpolnjevanje nalog ACER-ja, drugih nacionalnih regulativnih organov, sistemskih operaterjev in operaterjev prenosnih sistemov drugih držav članic Evropske unije neposredno in v okviru regionalnega sodelovanja, po potrebi pa tudi z ustreznimi organi drugih držav.

(5) Agencija spodbuja in omogoča sodelovanje sistemskih operaterjev na regionalni ravni, vključno s čezmejnimi vprašanji, da se ustvari konkurenčen notranji trg za

elektriko in spodbuja usklajenost pravnega in regulativnega ter tehničnega okvira na geografskih območjih, ki so opredeljena v skladu s tretjim odstavkom 12. člena Uredbe (ES) št. 714/2009 ali na drugih geografskih območjih.

(6) Agencija sodeluje z regulativnimi organi v drugih državah članicah Evropske unije pri izvajanju ukrepov, s katerimi:

- spodbuja uvajanje obratovalnih dogovorov, da bi omogočili optimalno upravljanje omrežja, spodbudili skupne borze elektrike in dodeljevanje čezmejnih zmogljivosti ter – vključno z novimi povezavami – omogočili ustrezno raven zmogljivosti za medsebojno povezovanje v regiji in med regijami, da se omogoči razvoj učinkovite konkurence in izboljša zanesljivost dobave brez razlikovanja med dobavitelji v različnih državah članicah;
- uskladi vse omrežne kodekse za operaterje prenosnih sistemov in druge udeležence na trgu;
- uskladi pravila za upravljanje prezasedenosti in
- izvaja svoje pristojnosti skladno z določili Uredbe (EU) št. 1227/2011.

(7) Agencija lahko sklepa sporazume z drugimi regulativnimi organi za pospešitev regulativnega sodelovanja. Pri izvajanju ukrepov iz prejšnjega odstavka tega člena se agencija, če je to potrebno, posvetuje z ministrstvom, pristojnim za energijo, sistemskim operaterjem in operaterjem trga.

386. člen

(sodelovanje agencije z organoma, pristojnima za varstvo konkurence in regulacijo trga finančnih instrumentov)

(1) Agencija, organ, pristojen za varstvo konkurence, in organ, pristojen za regulacijo trga finančnih instrumentov, si izmenjujejo podatke in informacije, ki jih potrebujejo za izvrševanje svojih pristojnosti. Pri tem morajo ohraniti stopnjo zaupnosti teh podatkov, vključno s poslovno občutljivimi podatki.

(2) Podatki in informacije iz prejšnjega odstavka morajo biti omejeni in sorazmerni glede na namen njihove izmenjave.

II. poglavje: Statusne določbe o agenciji

1. oddelek: Splošno

387. člen

(status agencije)

(1) Ustanovitelj agencije je Republika Slovenija.

(2) Agencija letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem delu. Letno poročilo o delu agencije za preteklo leto mora agencija predložiti Državnemu zboru do 30. junija tekočega leta.

388. člen
(poslovnik agencije)

(1) Agencija ima poslovnik, ki določa podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje agencije in njenih organov.

(2) Poslovnik agencije sprejme svet agencije z večino glasov vseh članov.

2. oddelek: Organa agencije

389. člen
(organa agencije)

Organa agencije sta:

- svet agencije;
- direktor agencije.

390. člen
(pristojnosti sveta agencije)

(1) Svet agencije je organ upravljanja agencije.

(2) Svet agencije:

- sprejema splošne akte agencije za izvrševanje javnih pooblastil;
- izdaja soglasja k splošnim aktom izvajalcev energetske dejavnosti h katerim na podlagi tega zakona daje soglasja agencija;
- sprejema program dela agencije, finančni načrt in poslovno poročilo agencije;
- sprejema poročilo agencije o stanju na področju energetike;
- nadzira direktorja agencije glede zakonitosti njegovega dela in doseganja rezultatov dela agencije in njenega poslovanja;
- imenuje in razrešuje direktorja agencije;
- opravlja druge naloge, določene s tem zakonom, uredbo ali splošnim aktom agencije.

391. člen
(sestava in delovanje sveta agencije)

(1) Svet agencije sestavlja predsednik in pet članov.

(2) Predsednika in člane sveta imenuje in razrešuje Državni zbor na predlog vlade.

(3) Minister, pristojen za energijo, obvesti vlado in Državni zbor o izteku mandata predsednika oziroma člana sveta agencije najpozneje šest mesecev pred iztekom mandata.

(4) Minister, pristojen za energijo, objavi v 30 dneh po posredovanju obvestila iz prejšnjega odstavka tega člena v Uradnem listu Republike Slovenije poziv za zbiranje predlogov možnih kandidatov za predsednika oziroma člana sveta agencije. Rok za oddajo predlogov ne sme biti krajši od 30 dni, v primeru predčasnega prenehanja mandata pa ne krajši od 15 dni po objavi poziva. Predlog mora biti obrazložen, priloženo pa mu mora biti pisno soglasje predlaganega kandidata, da je kandidaturo pripravljen sprejeti.

(5) Izmed prijavljenih kandidatov za predsednika oziroma člana sveta agencije minister, pristojen za energijo, sestavi listo kandidatov in jo posreduje vladi. Vlada na podlagi liste kandidatov oblikuje predlog kandidatov, o katerih bo odločal Državni zbor. Kandidata za predsednika oziroma člana sveta lahko predlaga tudi vlada sama. Predlog vlade mora biti obrazložen, s priloženim pisnim soglasjem kandidata, da kandidaturo sprejema. Rok za oddajo predloga vlade je 30 dni po izteku roka iz prejšnjega odstavka tega člena.

(6) Državni zbor mora glasovati o predlaganem kandidatu za predsednika oziroma člana sveta v roku 30 dneh po prejemu predloga vlade.

(7) Če predlagani kandidat za predsednika oziroma člana sveta agencije ne dobi potrebne večine poslanskih glasov, predsednik Državnega zbora o tem takoj obvesti vlado, ki v 14 dneh sporoči predsedniku Državnega zbora svojo odločitev o nadaljnjem postopku za imenovanje predsednika oziroma člana sveta agencije.

(8) Predsednik ali član sveta se imenuje za dobo šest let. Član sveta je lahko enkrat ponovno imenovan, pri čemer se imenovanje za predsednika šteje tudi za imenovanje za člana sveta.

(9) Vsaka tri leta se imenuje polovica članov sveta. Če je zaradi predčasnega prenehanja funkcije predsednika ali člana sveta treba imenovati novega predsednika ali člana sveta, se ta imenuje za preostanek trajanja funkcije.

(10) Predsednik in člani sveta niso zaposleni v agenciji.

(11) Svet agencije veljavno odloča, če so na seji navzoči predsednik ali njegov namestnik in vsaj trije člani sveta.

(12) Svet agencije odloča z večino vseh glasov. V primeru enakega števila glasov odloči glas predsedujočega.

(13) Predsednik in člani sveta agencije so upravičeni do sejin in povračil stroškov, za katere se uporabljajo predpisi, ki urejajo sejnine in povračila stroškov v pravnih osebah javnega prava.

392. člen

(imenovanje predsednika in članov sveta agencije)

(1) Za predsednika ali člana sveta agencije je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je državljan Republike Slovenije;
- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje ali raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustrezajo izobrazbi druge stopnje ustrezne smeri;
- je strokovnjak za elektrotehniška, strojnotehniška, ekonomska ali pravna vprašanja s področja energetike, pri čemer mora biti iz vsakega od navedenih strokovnih področij imenovan v svet agencije vsaj en član, oziroma predsednik;
- ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na kazen zapora šest mesecev ali več, pa obsodba še ni bila izbrisana;
- ni poslanec Državnega zbora, član Vlade Republike Slovenije, državni sekretar ali član organa politične stranke.

(2) Predsednik ali član sveta ne sme biti:

- funkcionar v državnem organu;
- javni uslužbenec v državnem organu;
- zaposlen pri izvajalcu energetskih dejavnosti;
- član organa upravljanja ali nadzora pri izvajalcu energetskih dejavnosti.

(3) Predsednik ali član sveta ali z njim povezana oseba ne sme:

- imeti lastniškega deleža pri izvajalcu energetskih dejavnosti; z lastniškim deležem v smislu te alineje so izenačene druge pravice, na podlagi katerih ima navedena oseba pravico do udeležbe pri dobičku, glasovalne pravice ali lahko prejme plačilo od takega izvajalca energetskih dejavnosti ali
- opravljati kakršno koli delo, storitve ali dobave blaga za izvajalca energetskih dejavnosti, če bi to lahko vplivalo na neodvisno odločanje predsednika ali člana sveta v okviru njegove funkcije.

(4) Povezana oseba v smislu prejšnjega odstavka je:

- zakonec predsednika ali člana sveta, njegov zunajzakonski partner ali partner v istospolni zvezi ali sorodnik v ravni vrsti do vključno drugega kolena;
- pravna oseba, ki jo predsednik ali član sveta v svetu neposredno ali posredno obvladuje na način, da ima on ali oseba iz prejšnje alineje ali pravna oseba, ki jo obvladuje, večinski delež v kapitalu te pravne osebe ali večino glasovalnih pravic v organu upravljanja ali nadzora te pravne osebe.

(5) Če pri predsedniku, članu sveta ali pri povezani osebi ob imenovanju obstaja kateri od razlogov iz drugega ali tretjega odstavka tega člena ali če ta razlog nastane v času opravljanja funkcije, mora predsednik oziroma član sveta najkasneje v dveh mesecih od imenovanja oziroma nastanka razloga uskladiti svoj položaj. Predsednik ali član sveta je prost te obveznosti, če je razlog iz tretjega odstavka tak, da to ne vpliva na neodvisnost njegovega odločanja.

393. člen
(razrešitev predsednika ali člana sveta agencije)

Državni zbor razreši predsednika ali člana sveta agencije na predlog vlade oziroma sveta, če:

- to sam zahteva;
- pri opravljanju funkcije huje krši ta zakon, predpis Evropske unije ali splošni akt agencije, ki ureja izvajanje nalog sveta;
- se ugotovi, da ob imenovanju ni izpolnjeval katerega od pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena;
- je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na kazen zapora šest mesecev ali več;
- ne izpolnjuje pogoja iz prve ali pete alineje prvega odstavka prejšnjega člena;
- je pri njem podan kateri od razlogov iz drugega odstavka prejšnjega člena, pa ga v roku iz petega odstavka prejšnjega člena ne odpravi;
- je pri njem podan kateri od razlogov iz tretjega odstavka prejšnjega člena, pa ga v roku iz petega odstavka prejšnjega člena ne odpravi, razen če je mogoče pričakovati, da to ne vpliva na neodvisnost njegovega odločanja;
- iz zdravstvenih razlogov ni več sposoben opravljati svoje funkcije.

394. člen (direktor agencije)

(1) Direktor je poslovodni organ agencije.

(2) Direktor ima naslednje naloge:

- predstavlja agencijo in jo zastopa v pravnem prometu;
- izdaja posamične akte agencije;
- vodi agencijo in njeno poslovanje;
- odloča o pravicah iz delovnega razmerja zaposlenih na agenciji;
- določi notranjo organizacijo agencije in sistemizacijo delovnih mest;
- imenuje vodilne delavce agencije.

(3) Direktor odgovarja za zakonitost dela agencije.

(4) Glede odškodninske odgovornosti direktorja za poslovanje agencije se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, o odškodninski odgovornosti člana uprave.

395. člen (imenovanje direktorja)

(1) Za direktorja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

- je državljan Republike Slovenije;
- ima izobrazbo, pridobljeno po dokončanem programu druge stopnje visokošolskega izobraževanja ali z njo po zakonu, ki ureja visoko šolstvo, izenačeno stopnjo izobrazbe;
- je strokovnjak za tehnična, ekonomska ali pravna vprašanja s področja energetike, ki ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju trga z elektriko ali zemeljskim plinom;

- ima najmanj deset let delovnih izkušenj, od tega pet let na vodilnih delovnih mestih;
- obvlada angleški jezik;
- ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na kazen zapora šest mesecev ali več, pa obsodba še ni bila izbrisana;
- ni poslanec Državnega zbora, član Vlade Republike Slovenije, državni sekretar ali član organa politične stranke.

(2) Direktorja imenuje svet agencije po opravljenem javnem natečaju za dobo šest let in je lahko enkrat ponovno imenovan.

(3) Direktor za čas opravljanja funkcije sklene pogodbo o zaposlitvi. Doba imenovanja se šteje od dneva nastopa funkcije v skladu s pogodbo o zaposlitvi.

396. člen (nezdružljivost)

(1) Funkcija direktorja agencije ni združljiva s funkcijo predsednika ali člana sveta agencije. Če je za direktorja imenovana oseba, s katero je njegova funkcija nezdružljiva, mora pred nastopom funkcije direktorja uskladiti svoj položaj.

(2) Direktor agencije ne sme:

- biti funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, ki opravlja funkcijo nepoklicno;
- biti zaposlen pri katerem koli drugem delodajalcu, razen pri agenciji,
- biti član organa upravljanja ali nadzora v izvajalcu energetskih dejavnosti;
- imeti lastniškega deleža v izvajalcu energetskih dejavnosti; z lastniškim deležem v smislu te alineje so izenačene druge pravice, na podlagi katerih ima navedena oseba pravico do udeležbe pri dobičku, glasovalne pravice v katerem koli organu takega izvajalca ali lahko prejme kakršno koli plačilo od takega izvajalca ali
- za izvajalca energetskih dejavnosti opravljati delo, storitve ali dobave blaga.

(3) Prepoved iz četrte in pete alineje prejšnjega odstavka velja tudi za z direktorjem povezano osebo v smislu četrtega odstavka 392. člena tega zakona, če bi to lahko vplivalo na neodvisno odločanje direktorja v okviru njegove funkcije.

(4) Če pri direktorju kot tudi pri povezani osebi ob imenovanju obstaja kateri od razlogov iz drugega ali tretjega odstavka tega člena ali če ta razlog nastane v času opravljanja funkcije, mora najkasneje v dveh mesecih od imenovanja oziroma nastanka razloga direktor storiti vse potrebno, da razlog preneha. Direktor je prost te obveznosti, če je razlog iz tretjega odstavka tega člena, ki se nanaša na povezano osebo tak, da to ne vpliva na neodvisnost njegovega odločanja.

397. člen (razrešitev direktorja)

Svet agencije razreši direktorja, če:

- ugotovi, da ob imenovanju ni izpolnjeval katerega od pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena;
- je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na kazen zapora šest mesecev ali več;
- pri opravljanju funkcije huje krši zakon, predpis Evropske unije ali splošni akt agencije, ki ureja izvajanje njegovih nalog;
- svojo funkcijo opravlja nevestno;
- ne izpolnjuje pogoja iz prve ali sedme alineje prvega odstavka 395. člena tega zakona;
- je pri njem podan kateri od razlogov iz prve, druge in tretje alineje drugega odstavka prejšnjega člena, pa ga v roku iz četrtega odstavka prejšnjega člena ne odpravi;
- je pri njem podan kateri od razlogov iz četrte in pete alineje drugega odstavka prejšnjega člena, pa ga v roku iz četrtega odstavka prejšnjega člena ne odpravi, razen če je mogoče pričakovati, da to ne bo vplivalo na neodvisnost njegovega odločanja,
- iz zdravstvenih razlogov ni več sposoben opravljati svoje funkcije.

3. oddelek: Poslovanje agencije

398. člen (vodenje računovodstva)

(1) Agencija vodi poslovne knjige ter izdeluje letno poročilo v skladu z zakonom, ki ureja računovodstvo pravnih oseb javnega prava.

(2) Ne glede na zakon iz prejšnjega odstavka tega člena, mora svet agencije do 31. marca vsakega leta sprejeti letno poročilo za prejšnje leto. O sprejetju odloča svet agencije z večino glasov vseh članov.

(3) Letno poročilo agencije mora pregledati pooblaščen revizor.

(4) Svet agencije mora do 30. septembra sprejeti program dela in finančni načrt agencije za prihodnje leto. Program dela in finančni načrt agencije vključuje program nalog, ki jih je potrebno izvesti v prihodnjem letu, načrt finančnih sredstev, potrebnih za njihovo izvajanje, kadrovski načrt agencije ter potrebno višino nadomestila systemskega operaterja in nadomestila operaterja prenosnega sistema. O sprejemu programa dela in finančnega načrta agencije odloča svet agencije z večino glasov vseh članov.

(5) K programu dela in finančnemu načrtu agencije mora dati soglasje Državni zbor. Šteje se, da sta program dela in finančni načrt agencije potrjena, če Državni zbor v 15 dneh po njunem prejemu ne odloči drugače.

(6) Do poteka roka iz prejšnjega odstavka tega člena, oziroma če program dela in finančni načrt nista potrjena, se financiranje agencije izvaja po sklepu o začasnem financiranju, ki ga sprejme svet agencije.

399. člen
(financiranje agencije)

(1) Agencija se financira izključno iz:

- nadomestil operaterjev prenosnih sistemov in sistemskih operaterjev za izvajanje regulativnih nalog agencije;
- drugih prihodkov, ki jih ustvari agencija s svojim poslovanjem.

(2) Agencija v zvezi s svojimi nalogami ne sme sprejemati donacij in drugih plačil, razen plačil iz prejšnjega odstavka tega člena.

400. člen
(nadomestilo operaterjev)

(1) Operaterji prenosnih sistemov in sistemski operater plačujejo agenciji letno nadomestilo v višini, določeni skladno s tretjim odstavkom tega člena.

(2) Nadomestilo je prihodek agencije.

(3) Nadomestilo iz prvega odstavka tega člena določi svet agencije v programu dela in finančnem načrtu agencije za posamezno leto na enoto prenesene električne energije oziroma zemeljskega plina tako, da skupaj z drugimi predvidenimi prihodki agencije ter višino rezerv iz preteklih let nad zneskom rezerve agencije, ki mora biti trajno zagotovljena, zadošča za pokritje načrtovanih odhodkov agencije v zvezi z izvrševanjem njenih nalog.

(4) Državni zbor da soglasje k višini nadomestila operaterjev prenosnih sistemov in sistemskemu operaterju za posamezno leto ob odločanju o soglasju k programu dela in finančnemu načrtu agencije. Sklep o soglasju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

401. člen
(presežek in primanjkljaj agencije)

(1) Presežek prihodkov nad odhodki agencije v zvezi z izvrševanjem njenih nalog se izloči v rezerve agencije.

(2) Svet agencije določi minimalno višino rezerv agencije, ki mora biti trajno zagotovljena, razen v primeru začasnega pokritja razlike. Če v določenem koledarskem letu sredstva rezerv presežejo višino minimalnih trajnih rezerv, se presežek uporabi za financiranje agencije v naslednjem letu.

(3) Če v posameznem koledarskem letu agencija iz prihodkov, skupaj s presežkom rezerv, ki se uporabi za financiranje agencije po prejšnjem odstavku, ne pokrije vseh odhodkov agencije, se razlika začasno pokrije iz sredstev minimalne rezerve agencije.

402. člen
(zaposleni v agenciji)

(1) Za položaj, pravice in obveznosti zaposlenih v agenciji se uporablja zakon, ki ureja delovna razmerja.

(2) Za plače zaposlenih se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju, pri čemer obseg sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela, in plačilo za tako povečan obseg dela določi agencija sama v okviru namenskih sredstev projekta znotraj finančnega načrta tekočega leta.

(3) Akt, s katerim se določi sistemizacija delovnih mest v agenciji, sprejme direktor agencije.

4. oddelek: Poročanje agencije in nadzor nad uporabo sredstev agencije

403. člen
(poročilo o stanju na področju energetike)

(1) Agencija najmanj enkrat letno najkasneje do 30. junija za preteklo leto vladi in Državnemu zboru Republike Slovenije predloži poročilo o stanju na področju energetike.

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka mora obsegati tudi:

- podatke o alokaciji čezmejnih zmogljivosti;
- podatke o mehanizmih za odpravljanje prenatrpanosti v prenosnem in distribucijskih omrežjih;
- čas, ki ga potrebujejo operaterji za priključitev in popravila;
- podatke o dostopu do omrežij in do skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin;
- podatke o priključitvi novih proizvajalcev elektrike na omrežje;
- podatke o ločenih obračunih izvajalcev energetskih dejavnosti po tem zakonu;
- podatke o izvajanju nalog operaterjev;
- oceno stopnje preglednosti in konkurenčnosti na trgu elektrike in zemeljskega plina;
- podatke o deležu posameznih proizvodnih virov v celotni strukturi elektrike posameznega dobavitelja v preteklem letu;
- podatke o predvidenem povpraševanju po električni energiji in zemeljskem plinu ter ravnatežju med ponudbo in povpraševanjem;
- podatke o predvidenih dodatnih zmogljivostih, ki se načrtujejo ali gradijo;
- podatke o kakovosti in ravni vzdrževanja sistemov elektrike in zemeljskega plina;
- podatke o ukrepih ob konični obremenitvi in izpadu enega ali več dobaviteljev elektrike oziroma zemeljskega plina;
- podatke o morebitnem prevladujočem položaju na trgu z elektriko in zemeljskim plinom ter o okorišcanju in zatiranju konkurence;

- pregled spremembe lastništva podjetij in ukrepov na državni ravni, s katerimi država zagotavlja zadostno število udeležencev trga, ali ukrepov, s katerimi država spodbuja povečevanje čezmejne izmenjave in konkurenco;
- oceno naložbenih načrtov operaterjev prenosnega sistema glede njihove skladnosti z razvojnim načrtom omrežja za celotno Skupnost iz člena 8(3)(b) Uredbe (ES) št. 714/2009; takšna ocena lahko vključuje priporočila za spremembo teh naložbenih načrtov;
- podatke o dejavnostih in ukrepih, ki jih je agencija izvedla v zvezi z izpolnjevanjem svojih nalog.

(3) Poročilo iz prvega odstavka agencija objavi na javnosti dostopen način. Pred objavo se iz poročila izločijo podatki, do katerih se po predpisih o dostopu do informacij javnega značaja dostop zavrne.

(4) Poročilo iz prvega odstavka tega člena agencija najkasneje do 31. julija za preteklo leto posreduje Evropski komisiji in ACER.

404. člen (nadzor nad uporabo sredstev)

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

III. poglavje: Naloge agencije

405. člen (naloge agencije)

(1) Agencija kot javno pooblastilo izvaja upravne in druge naloge, določene s tem zakonom, uredbami Evropske unije, ki določajo pristojnost nacionalnih regulatorjev na področju energije, ali na podlagi zakona sprejetega splošnega akta agencije.

(2) Agencija z izvajanjem svojih nalog zagotavlja, da:

- elektro operaterji in po potrebi tudi lastniki sistema ter elektroenergetska podjetja izpolnjujejo obveznosti, ki jim jih nalagajo ta zakon, predpisi Evropske unije in splošni akti agencije, vključno s čezmejnimi zadevami;
- operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov zemeljskega plina in po potrebi tudi lastniki sistema ter podjetja plinskega gospodarstva izpolnjujejo obveznosti, ki jim jih nalagajo ta zakon, uredbe Evropske unije in splošni akti agencije, vključno s čezmejnimi zadevami.

(3) Agencija mora izpolnjevati in izvajati vse pravno zavezujoče odločitve ACER in Evropske komisije.

(4) Agencija je dolžna preprečevati navzkrižno subvencioniranje med dejavnostmi prenosa, distribucije in dobave.

406. člen
(zahteva za posredovanje podatkov)

(1) Za potrebe izvajanja upravnih in drugih nalog agencije morajo izvajalci energetskih dejavnosti, ne glede na to, ali se zoper njih vodi postopek nadzora ali ne, agenciji na njeno zahtevo nemudoma posredovati podatke, dokumente in druge dokaze, s katerimi razpolagajo, vključno s podatki, ki so skladno s predpisi s področja gospodarskih družb določeni kot poslovna skrivnost.

(2) Če na zahtevo agencije iz prejšnjega odstavka tega člena izvajalec ne posreduje zahtevanih podatkov, agencija naloži posredovanje podatkov s posebnim sklepom, ki vsebuje pravno podlago, namen zahteve, opredelitev zahtevanih podatkov, določitev primerne roka za njihovo posredovanje in opozorilo o zagrojeni denarni kazni zaradi posredovanja nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov ali zaradi neposredovanja podatkov v določenem roku. Zoper navedeni sklep ni pritožbe, je pa dovoljen upravni spor.

(3) Če izvajalec energetskih dejavnosti posreduje agenciji nepravilne, nepopolne ali zavajajoče podatke ali če jih ne posreduje v določenem roku, lahko agencija ne glede na določilo 38. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZIN) izda sklep o plačilu denarne kazni do 50.000 evrov. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca.

(4) Hkrati z izdajo sklepa iz prejšnjega odstavka tega člena izda agencija sklep, s katerim določi nov rok za posredovanje podatkov. Zoper sklep ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Zoper izvajalca energetskih dejavnosti, ki zavrača sodelovanje, agencija izdaja sklepe o plačilu denarne kazni dokler seštevek denarnih kazni iz posameznih sklepov ne doseže enega odstotka letnega prometa osebe iz prvega odstavka tega člena v predhodnem poslovnem letu.

(5) Sklepi po tretjem in četrtem odstavku tega člena so izvršilni naslov. Izvršbo opravi davčni organ po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

(6) Način posredovanja podatkov in dokumentov izvajalcev energetskih dejavnosti, agencija določi s splošnim aktom.

IV. poglavje: Splošni akti agencije

407. člen
(splošne določbe)

(1) Agencija izdaja splošne akte, kadar je za to pooblaščen s tem zakonom ali uredbo Evropske unije.

(2) Splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil agencija objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

408. člen

(izdajanje splošnih aktov o omrežnini in tarifi za uporabo sistema)

(1) Pred sprejemom splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, s katerim se urejata metodologija za ugotavljanje upravičenih stroškov operaterjev in za določanja višine omrežnine ter metodologija za obračun tarife za uporabo sistema, mora agencija predlog akta objaviti na svojih spletnih straneh.

(2) Agencija mora omogočiti javno obravnavo predloga splošnega akta iz prejšnjega odstavka v trajanju najmanj en mesec po njegovi objavi. V okviru javne obravnave mora agencija omogočiti sprejemanje pripomb in predlogov.

(3) Ne glede na določilo prvega odstavka tega člena agencija sprejme splošni akt brez postopka javne obravnave, če gre za:

- manjše spremembe splošnega akta, ki nimajo bistvenih posledic za operaterje in za uporabnike sistemov;
- spremembe splošnega akta, ki jih je nujno uveljaviti čim prej, da se odvrne nevarnost za zdravje in življenje ljudi ali za premoženje večje vrednosti.

409. člen

(zahteva za pregled)

(1) Oseba, ki izkaže, da je zaradi splošnega akta iz prejšnjega člena utrpela škodo, lahko v dveh mesecih po njegovi objavi vloži pri agenciji zahtevo za pregled splošnega akta, s katero zahteva od agencije ponovni pregled vsebine ali posameznega dela.

(2) V zahtevi za pregled mora oseba iz prejšnjega odstavka tega člena izkazati nastanek škode in jasno navesti razloge, zaradi katerih zahteva ponovni preizkus splošnega akta in obseg tega preizkusa.

(3) Zahteva za pregled ne zadrži uveljavitve splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil.

(4) Agencija v dveh mesecih od prejema zahteve za pregled opravi ponovni pregled splošnega akta v izpodbijanem delu in vlagatelja obvesti o svojih odločitvah v zvezi s tem. Če je vlagatelj zahtevo za pregled vložil prepozno, ni izkazal nastanka škode ali v zahtevi navaja neutemeljene razloge, agencija zahtevo v enem mesecu od prejema zavrže.

410. člen

(odprava ali razveljavitev splošnega akta)

(1) Če Evropska komisija odloči, da mora agencija delno ali v celoti spremeniti, razveljaviti ali odpraviti splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil, ker ni skladen s smernicami iz Direktive 2009/72/ES, Direktive 2009/73/ES ali z uredbo Evropske unije, je agencija dolžna v dveh mesecih po prejemu odločitve Evropske komisije

izdati splošni akt, s katerim spremeni, deloma ali v celoti razveljavi ali odpravi neskladni splošni akt, in o tem nemudoma obvestiti Evropsko komisijo.

(2) Odprava splošnega akta učinkuje od dneva uveljavitve odpravljenega splošnega akta agencije.

(3) Agencija najkasneje v enem mesecu od uveljavitve splošnega akta, s katerim je neskladen splošni akt odpravljen, po uradni dolžnosti začne obnovo postopka odločanja o posamičnih aktih, ki jih je izdala na podlagi odpravljenega splošnega akta.

411. člen

(pooblastilo agencije za urejanje vprašanj namesto operaterja)

(1) Če operater oziroma druga oseba, ki izvaja energetske dejavnosti, nima s tem zakonom in splošnimi akti agencije usklajenega splošnega akta, h kateremu daje po tem zakonu soglasje agencija, lahko agencija s svojim splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil uredi vprašanja, ki jih ta oseba ni uredila skladno s tem zakonom in splošnimi akti agencije. V delu, v katerem je agencija drugače uredila vprašanja, ki jih ureja splošni akt operaterja ali druge osebe, se ta splošni akt operaterja oziroma druge osebe ne uporablja. Agencija lahko objavi splošni akt osebe, h kateremu je dala soglasje, pa ga ta oseba ni objavila v roku, določenem v soglasju.

(2) Agencija z odločbo naloži osebi iz prvega odstavka tega člena plačilo stroškov objave splošnega akta in stroškov dela agencije v zvezi s tem.

V. poglavje: Odločanje agencije v posamičnih zadevah

412. člen

(reševanje sporov)

(1) Če se spor nanaša na obveznosti, ki izvirajo iz uredbe Evropske unije, tega zakona ali na njegovi podlagi izdanega podzakonskega akta ali akta za izvrševanje javnih pooblastil, je agencija pristojna za odločanje v naslednjih sporih iz razmerij med uporabniki sistema elektrike iz 43. točke 34. člena tega zakona oziroma uporabniki sistema zemeljskega plina iz 54. točke 157. člena tega zakona in operaterji oziroma operaterjem trga z elektriko:

- o dostopu do sistema;
- v zvezi z obračunanim zneskom za uporabo sistema;
- v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil;
- v zvezi z ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter v zvezi s kršitvami splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo;
- za katere tako določa ta zakon.

(2) V primeru sporov iz prve alineje prejšnjega odstavka se za uporabnika sistema šteje tudi potencialni uporabnik, ki želi skladno s tem zakonom pridobiti dostop do sistema.

413. člen
(izločitev uradne osebe)

O izločitvi uradne osebe agencije odloča direktor, o izločitvi direktorja pa predsednik sveta agencije.

414. člen
(postopek odločanja v sporu)

(1) Kadar stranka zahteva, da agencija odloči o sporu z drugo stranko, je vložitev zahteve dopustna le, če prva stranka izkaže, da je od stranke, zoper katero vlaga zahtevo (v nadaljnjem besedilu: nasprotna stranka), pisno zahtevala, naj ugodi njeni zahtevi, ki je predmet spora, in ji dala primeren rok, ki teče od prejema te zahteve, da na zahtevo odgovori. Ta rok ne sme biti krajši od 15 dni.

(2) Zahtevo, da agencija odloči o sporu z nasprotno stranko, sme stranka vložiti v roku 15 dni od vročitve pisnega odgovora nasprotne stranke, s katerim je ta v celoti ali deloma zvrnila pisno zahtevo stranke, oziroma v roku 15 dni od poteka roka za odgovor, če nasprotna stranka na pisno zahtevo ni odgovorila.

(3) Nasprotna stranka lahko v 15 dneh po vročitvi zahteve stranke za odločitev agencije v sporu vloži nasprotni zahtevek, če je ta zahtevek v zvezi z zahtevkom stranke ali če se zahtevek prve stranke in nasprotni zahtevek lahko pobotata.

415. člen
(usklajevalni narok)

(1) Agencija lahko v postopku, v katerem niso udeležene stranke z nasprotujočimi si interesi, izvede enega ali več usklajevalnih narokov.

(2) Na usklajevalnem naroku lahko poleg uradne osebe agencije sodelujejo tudi drugi javni uslužbenci in strokovni pomočniki agencije.

(3) Na usklajevalnem naroku je javnost izključena. Izključitev javnosti ne velja za stranke, zakonite zastopnike, njihove pooblaščenca in strokovne pomočnike

(4) Na usklajevalnem naroku si morata agencija in stranka prizadevati, da se sporazumeta o dejstvih, pomembnih za odločitev o zadevi.

(5) Na usklajevalnem naroku agencija in stranka lahko skleneta dogovor o posameznih vprašanjih v postopku določitve regulativnega okvira.

(6) Na usklajevalnem naroku se vodi zapisnik. Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, obsega zapisnik le usklajene ugotovitve glede dejstev, pomembnih za odločanje v zadevi, morebitne dogovore med agencijo in stranko ter izjave stranke, za katere stranka zahteva, da se vpišejo v zapisnik.

416. člen (dokazovanje)

(1) Agencija lahko zahteva od stranke, ki je izvajalec energetske dejavnosti, lastnik omrežja ali izvajalec storitev na omrežju, naj predloži listine in druge dokumente ali podatke, vključno s potrebnimi izračuni, skladno z določbami tega zakona o pošiljanju podatkov agenciji v postopku poročanja in nadzora.

(2) Agencija lahko v postopku odločanja o posamični zadevi uporabi dejstva, ki jih je ugotovila v postopku poročanja in nadzora nad stranko.

417. člen (pravna sredstva v upravnem postopku)

(1) Zoper odločbo in sklep agencije ni pritožbe.

(2) Odločbe agencije ni mogoče odpraviti ali razveljaviti po nadzorstveni pravici ali zoper njo uporabiti pravnega sredstva izredne razveljavitve.

(3) Odločbo agencije lahko izreče za nično le agencija pod pogoji in po postopku, določenem v zakonu, ki ureja splošni upravni postopek.

418. člen (odločba)

(1) Rok za izdajo odločbe v postopku, začetem na zahtevo stranke, je dva meseca od vložitve popolne vloge, če ta zakon ne določa drugače. Agencija lahko s sklepom, izdanim pred potekom tega roka, ta rok enkrat podaljša za največ dva meseca, če je to potrebno zaradi obsežnega ugotavljanja dejanskega stanja ali drugih okoliščin, za katere ni odgovorna agencija. Ta rok lahko agencija podaljša s soglasjem vlagatelja zahteve.

(2) Kadar se začne postopek po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, pa pred odločitvijo ni potreben poseben ugotovitveni postopek, mora agencija izdati odločbo v dveh mesecih od začetka postopka oziroma štirih mesecih, če je treba izvesti poseben ugotovitveni postopek.

(3) Z odločbo agencija:

- odloči o zahtevku stranke ali drugem predmetu postopka;
- naloži stranki ravnanje, skladno s tem zakonom in splošnim aktom agencije za izvrševanje javnih pooblastil, vključno s sklenitvijo ustreznih pogodb;

- prepove stranki ravnanje, ki ni skladno s tem zakonom in splošnim aktom agencije za izvrševanje javnih pooblastil;
- delno ali v celoti razveljavi pogodbo ali drug akt, sklenjen v nasprotju s tem zakonom, splošnim aktom agencije za izvrševanje javnih pooblastil in splošnim aktom operaterja, izdanim za izvrševanje javnih pooblastil;
- odloči o zahtevku zaradi preveč ali premalo plačanega zneska omrežnine ali cene za ostale storitve operaterja;
- odloči o drugih vprašanjih, če tako določa ta zakon.

(4) Agencija lahko za določen čas do izdaje pravnomočne odločbe zadrži sklepanje pogodb, ki so povezane s postopkom, ki ga vodi, če je to nujno potrebno za varstvo pravic prizadete stranke in drugih oseb na trgu in sorazmerno glede na potrebe delovanja trga in oskrbe z energijo.

(5) Pogodbe, sklenjene v nasprotju z odločbo agencije, so nične.

419. člen (upravni spor)

(1) Postopek odločanja v upravnem sporu zoper odločbo ali sklep agencije, izdano v postopku odločanja o določitvi omrežnine oziroma soglasju k omrežnini, tarife za uporabo omrežja ali dostopa do omrežja, je nujen.

(2) Če sodišče odpravi odločbo ali sklep izdan v postopku odločanja o določitvi omrežnine oziroma o soglasju k omrežnini, tarife za uporabo omrežja ali dostopa do omrežja in agencija v ponovljenem postopku z odločbo ugotovi to drugačno omrežnino oziroma da soglasje k drugačni omrežnini v zadevnem regulativnem obdobju se v tem regulativnem obdobju uporablja omrežnina, kot je bila določena v skladu z odpravljenimi odločbami. Razlika med to omrežnino in omrežnino, ki jo je v ponovljenem postopku ugotovila agencija, se poračuna v naslednjem regulativnem obdobju. Pri ponovljenem odločanju se uporabljajo predpisi in splošni akti agencije, veljavni v času izdaje odpravljenih odločb.

VI. poglavje: Nadzor agencije

1. oddelek: Splošne določbe o postopku nadzora

420. člen (pristojnost nadzora)

(1) Agencija nadzira izvajanje določb tega zakona s področja trga z elektriko in zemeljskim plinom ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov, razen v primerih, ki po tem zakonu spadajo v pristojnost posameznih pristojnih inšpekcij.

(2) Agencija nadzira tudi izvajanje določb uredb Evropske unije s področja notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom, razen če ni s predpisi drugače določeno.

(3) Agencija vodi postopek nadzora in izreka nadzorne ukrepe po uradni dolžnosti.

421. člen
(uporaba predpisov, ki urejajo inšpekcijski nadzor)

- (1) Glede vprašanj postopka nadzora se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.
- (2) Ne glede na določila 40. člena ZIN se izrekajo kazni za prekrške v skladu s tem zakonom.

422. člen
(stranka postopka nadzora)

- (1) Stranka postopka nadzora je oseba, nad katero agencija opravlja nadzor (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za nadzor).
- (2) Vlagatelj pobude, prijave, sporočila ali druge vloge nima položaja stranke.

423. člen
(varovanje tajnosti vira)

- (1) Agencija mora na zahtevo osebe, ki je vir prijave ali drugih informacij, ki jih agencija uporablja pri izvajanju svojih pristojnosti, varovati tajnost njene identitete, če ta izkaže za verjetno, da bi ji razkritje povzročilo občutno škodo.
- (2) Oseba, ki zahteva varstvo svoje identitete, mora agenciji ob predložitvi dokumentov predložiti tudi različico dokumentov, ki ne vsebuje podatkov, ki bi pomenili razkritje vira.

424. člen
(pooblašcene osebe agencije)

- (1) Naloge nadzora agencije opravljajo osebe, ki so zaposlene na agenciji in imajo za to pooblastilo direktorja agencije.
- (2) Pooblaščen oseba agencije pri opravljanju nalog nadzora samostojno vodi postopek ter izdaja odločbe in sklepe v upravnem in prekrškovnem postopku.
- (3) Pooblašcene osebe agencije morajo izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, za inšpektorje.
- (4) Posamezna strokovna dela v postopku nadzora lahko na podlagi pooblastila direktorja, kadar to ni v nasprotju z javnim interesom ali interesom strank, opravljajo tudi strokovno usposobljene pravne ali fizične osebe.

425. člen
(ustna obravnava)

V postopku nadzora agencija odloči brez ustne obravnave, razen če uradna oseba, ki vodi postopek, presodi, da je treba zaradi razjasnitve ali ugotovitve odločilnih dejstev opraviti ustno obravnavo.

426. člen
(prekrškovni organ)

(1) Agencija odloča o prekrških za kršitve tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, katerih izvajanje nadzira kot prekrškovni organ v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(2) Za nadzor pooblaščenih oseb agencije so hkrati tudi pooblaščenih uradne osebe, ki vodijo postopek prekrškovnega organa in v njem odločajo, vse pod pogoji in skladno z zakonom, ki ureja prekrške.

2. oddelek: Pooblastila agencije

427. člen
(pooblastila agencije)

(1) Pooblaščenih osebe agencije imajo v postopku nadzora naslednja pooblastila:

- zahtevati posredovanje podatkov od izvajalcev energetske dejavnosti v skladu s 406. členom tega zakona;
- vstopiti in pregledati prosto dostopne prostore, zemljišča, postroje, naprave, napeljave, predmete, blago, snovi, delovna in prevozna sredstva na sedežu podjetij in na drugem kraju, kjer podjetje samo ali drugo podjetje po njegovem pooblastilu opravlja dejavnost in posle;
- pregledovati poslovne knjige, pogodbe, listine, poslovno korespondenco, poslovne evidence in druge podatke v zvezi s poslovanjem podjetja, ne glede na nosilec, na katerem so zapisani ali shranjeni (v nadaljnjem besedilu: poslovne knjige in druga dokumentacija);
- odvzeti ali pridobiti kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig in druge dokumentacije z uporabo fotokopirnih sredstev ter računalniške opreme podjetja ali agencije. Če zaradi tehničnih razlogov ni mogoče narediti kopij z uporabo fotokopirnih sredstev ter računalniške opreme podjetja ali agencije, se lahko poslovne knjige in drugo dokumentacijo odnese za čas, potreben za izdelavo kopij. O tem se naredi uradni zaznamek;
- zapečatiti vse poslovne prostore ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas trajanja nadzora in v obsegu, potrebnem za njegovo izvedbo
- zaseči predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za največ 20 delovnih dni, če je to pogojeno z obstojem utemeljenega suma kršitve zakonov ali drugih predpisov, pri tem pa ne sme ovirati izvajanja dejavnosti fizične ali pravne osebe;

- zaslišati stranke in pričeh, če je to pogojeno z obstojem utemeljenega suma kršitve zakonov ali drugih predpisov, pri tem pa se ne sme ovirati izvajanja dejavnosti fizične ali pravne osebe;
- zahtevati od osebe, zaposlene v podjetju, da predloži v pregled poslovne knjige in drugo dokumentacijo, če se zahteva nanaša na dokumentacijo oziroma zbirko podatkov, ki jo je zavezanec za nadzor dolžan voditi na podlagi tega zakona ali drugega predpisa. Če se predpisana dokumentacija nahaja na elektronskem mediju, ima pooblašena oseba pravico zahtevati, da se ji omogoči dostop do predpisane zbirke podatkov;
- zahtevati od osebe, zaposlene v podjetju, ali druge pravne ali fizične osebe, ki je navedena v pregledani ali zaseženi dokumentaciji, ustno ali pisno pojasnilo dejstev ali dokumentov, ki se nanašajo na predmet ali namen nadzora, ter o tem sestaviti zapisnik. Če pooblašena oseba zahteva pisno pojasnilo, določi rok, v katerem mora biti posredovano;
- iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki se nanašajo na zavezanca in ki so potrebni za izvedbo nadzora, brezplačno pridobiti naslednje osebne podatke: ime, priimek, naslov in davčno številko, ter druge podatke;
- pregledati listine, s katerimi lahko ugotovijo istovetnost oseb;
- opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom nadzora.

(2) O zasegu predmetov se sestavi zapisnik o nadzoru, razen v primeru iz četrte alineje prvega odstavka tega člena, v katerem se opišejo predmeti, navede, kje so bili predmeti najdeni, ter se izda potrdilo o njihovem zasegu.

(3) Pooblašene osebe morajo opravljati nadzor tako, da čim manj ovirajo poslovanje podjetja.

(4) Kadar se v kazenskem postopku, preiskovalnem postopku organa, pristojnega za varstvo konkurence, ali drugem sodnem ali uradnem postopku ob izvedbi preiskave prostorov ali kako drugače pridobijo poslovne knjige ali druga dokumentacija, ki bi bile lahko pomembne za odločitev agencije po tem zakonu, lahko agencija od sodišča, organa, pristojnega za varstvo konkurence, ali drugega organa zaprosi za izročitev kopij dokumentacije ali vpogled v njo, razen če bi bilo to v nasprotju z interesi kazenskega ali drugega postopka, tajnostjo takega postopka ali bi očitno oviralo njegovo izvedbo.

428. člen

(odločba sodišča za podroben pregled poslovnih prostorov in elektronskih nosilcev podatkov)

(1) Pri izvajanju nadzora v poslovnih prostorih podjetja, ki niso prosto dostopni javnosti, se lahko proti volji zavezanca za nadzor opravi podroben pregled prostorov in predmetov v njem na podlagi odločbe sodišča ob navzočnosti dveh polnoletnih prič, razen če ni mogoče takoj zagotoviti njihove navzočnosti, nevarno pa bi bilo odlašati. Podroben pregled poslovnih prostorov in predmetov pomeni pregled vseh zaprtih delov prostora, vključno s pisno dokumentacijo ter drugimi stvarmi v njem. Pri preiskavi imata pravico biti navzoča tudi predstavnik podjetja, katerega prostori se pregledujejo, in njegov zastopnik.

(2) Sodišče izda odločbo iz prejšnjega odstavka tega člena na zahtevo agencije, če obstajajo razlogi za sum, da je zavezanec za nadzor kršil ali krši predpise, in je verjetno, da se bodo pri pregledu prostorov in stvari v njem našli dokazi, ki so pomembni za postopek nadzora ali prekrškovni postopek.

(3) Pooblaščen osebe agencije lahko proti volji zavezanca za nadzor pregledajo vsebino elektronskih in z njo povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov (v nadaljnjem besedilu tega člena: elektronska naprava), kot so telefon, telefaks, računalnik, disketa, optični mediji in spominske kartice, na podlagi predhodne odločbe sodišča, če obstajajo razlogi za sum, da je zavezanec za nadzor kršil ali krši predpise, za kršitev katerih je po tem zakonu zagrožena kazen do deset odstotkov letnega prometa ali 100.000 evrov in če je verjetno, da elektronska naprava vsebuje elektronske podatke, ki so pomembni za postopek nadzora oziroma prekrškovni postopek.

(4) Oseba, ki je uporabnik elektronske naprave, ki se pregleduje, mora pooblaščen osebi agencije omogočiti dostop do naprave, predložiti šifrirne ključe oziroma gesla in dati pojasnila o uporabi naprave.

(5) Pregled elektronskih naprav mora biti opravljen na način, s katerim se v najmanjši možni meri posega v pravice oseb, ki niso zavezanci za nadzor, in varuje tajnost oziroma zaupnost podatkov ter ne povzroča nesorazmerna škoda. Če elektronsko napravo uporablja oseba, ki upravičeno pričakuje zasebnost na njej, ima pravico biti navzoča ob pregledu vsebine elektronske naprave.

(6) Odločbo po prvem in tretjem odstavku tega člena izda sodišče najpozneje v dvanajstih urah od popolne zahteve za izvedbo nadzora, ki mora vsebovati podatke:

- opredelitev prostorov oziroma elektronskih naprav, ki jih je treba pregledati;
- opredelitev razlogov za preiskavo;
- opredelitev dokazov oziroma vsebine podatkov, ki se iščejo;
- navedba okoliščin za uporabo preiskovalnega dejanja in način njegove izvršitve.

429. člen (oviranje nadzora)

(1) Če podjetje ne dovoli vstopa v prostore ali ga ovira ali ne dovoli dostopa do poslovnih knjig ali druge dokumentacije ali ga ovira ali kako drugače ovira nadzor ali če se to utemeljeno pričakuje, lahko pooblaščen oseba agencije vstopi v prostore ali dostopi do poslovnih knjig ali druge dokumentacije ob pomoči policije.

(2) Če podjetje ovira pooblaščen osebe pri izvajanju pooblastil iz 428. člena tega zakona, lahko agencija izda sklep, s katerim mu naloži denarno kazen v višini do enega odstotka njegovega letnega prometa v predhodnem poslovnem letu. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca.

(3) Če fizična oseba ovira pooblaščen osebe pri izvajanju pooblastil iz 428. člena tega zakona in se v skladu s petim odstavkom tega člena ne šteje, da nadzor ovira podjetje, lahko agencija izda sklep, s katerim ji naloži denarno kazen v višini do

50.000 evrov. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca.

(4) Sklep iz drugega in tretjega odstavka tega člena je izvršilni naslov. Izvršbo opravi davčni organ po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

(5) Šteje se, da podjetje ovira preiskavo, če jo ovirajo člani organov vodenja ali nadzora podjetja, zaposleni v podjetju, ali pogodbeni sodelavci podjetja.

3. oddelek: Nadzorni ukrepi

430. člen (ukrepi agencije)

(1) Če pooblaščen oseba agencije pri opravljanju nalog nadzora ugotovi, da so kršeni ta zakon ali drugi predpisi oziroma drug akt, katerega izvajanje nadzoruje, ima pravico in dolžnost:

- izvesti preventivne ukrepe in izreči opozorilo;
- izvesti ukrepe za varovanje pravic drugih oseb;
- odrediti ukrepe za odpravo kršitve v skladu s 431. in 432. členom tega zakona;
- izvesti prekrškovne postopke;
- naznaniti kaznivo dejanje ali podati kazensko ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- predlagati drugemu pristojnemu organu sprejetje ukrepov;
- odrediti druge ukrepe, za katere je pooblaščen agencija s tem zakonom ali drugim predpisom.

(2) V primeru, da pooblaščen oseba agencije pri opravljanju nalog nadzora ugotovi kršitev tega zakona ali drugega predpisa oziroma akta, katerega izvajanje nadzoruje drug organ ali inšpekcija, sama ugotovi dejansko stanje ter o svojih ugotovitvah sestavi zapisnik, ki ga posreduje pristojnemu organu oziroma inšpekciji.

431. člen (odprava kršitev)

(1) Če agencija pri nadzoru ugotovi kršitve pri izvajanju določb tega zakona ali uredbe ter na njuni podlagi izdanih predpisov in drugih splošnih aktov, zavezanec za nadzor obvesti o ugotovljenih kršitvah z možnostjo pojasnitve ali odprave posledic kršitve v roku, ki ga določi agencija, in ki je lahko krajši od 30 dni, če gre za ponavljajoče se kršitve ali če se zavezanec za nadzor s tem strinja, razen če ni s tem zakonom ali uredbo Evropske unije drugače določeno.

(2) Če zavezanec za nadzor ne odpravi kršitev v postavljenem roku iz prejšnjega odstavka tega člena, pooblaščen oseba agencije z odločbo sprejme primerne in sorazmerne ukrepe iz prvega odstavka 430. člena tega zakona za zagotovitev odprave kršitve in njenih posledic v roku, ki ga sama določi.

(3) Če so za odpravo kršitev zakona ali drugih predpisov, ki jih nadzira agencija, ukrepi drugače določeni, pooblaščen oseb agencije lahko izreče ukrep po prejšnjem odstavku tega člena šele potem, ko s posebnimi ukrepi ni bilo mogoče odpraviti ugotovljene kršitve.

(4) Če zavezanec za nadzor v roku, ki ga določi agencija, ne odpravi ugotovljene kršitve, lahko pooblaščen oseb agencije z odločbo, če je to potrebno, do odprave kršitve oziroma dokler je to potrebno, prepove opravljanje dejavnosti oziroma zaseže predmete ali dokumentacijo, ki jih zavezanec za nadzor uporablja za kršitve ali so s kršitvami nastali. Pooblaščen oseb agencije ima pravico odrediti tudi druge ukrepe iz 35. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo), ki so povezani s prepovedjo opravljanja dejavnosti.

(5) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov, lahko pooblaščen oseb agencije v primeru neposredne in resne grožnje za javni red, javno varnost ali življenje in zdravje ljudi ali v primeru možnosti povzročitve resnih gospodarskih ali obratovalnih težav drugim izvajalcem energetske dejavnosti oziroma odjemalcem sprejme nujne začasne ukrepe iz prvega odstavka 430. člena tega zakona za odpravo tega stanja, vključno s prepovedjo opravljanja dejavnosti brez predhodne določitve roka za odpravo nepravilnosti.

432. člen

(vsebina odločbe o ukrepih za odpravo kršitev)

(1) Odločba o ukrepih za odpravo kršitev mora v izreku vsebovati:

1. določen opis kršitev in njihovih posledic, katerih odprava je z odločbo naložena;
2. primeren rok, v katerem mora zavezanec odpraviti kršitve in njihove posledice ter predložiti poročilo o odpravi kršitev;
3. način odprave kršitev in njihovih posledic, kadar agencija zavezancu naloži, naj kršitve in njihove posledice odpravi na določen način;
4. listine oziroma druge dokaze, kadar agencija zavezancu naloži, naj o odpravi kršitev predloži določene listine oziroma druge dokaze.

(2) Odločba se izda kot odločba po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek.

4. oddelek: Monitoring delovanja trga z električno energijo in zemeljskim plinom

433. člen

(monitoring delovanja trga)

(1) Agencija po tem zakonu izvaja monitoring delovanja trgov na področju reguliranih in tržnih energetskih dejavnosti.

(2) Izvajanje monitoringa iz prejšnjega odstavka obsega spremljanje dejavnikov, ki vplivajo na učinkovito konkurenco na trgu elektrike in zemeljskega plina, zlasti pa na:

1. zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do omrežij, zagotavljanje predpisane razpoložljivosti in zanesljivosti omrežja, zagotavljanje učinkovitega izvajanja ključnih procesov za delovanje trga (priklučevanje uporabnikov sistema, merjenje, obračunavanje, menjava dobavitelja, zagotavljanje univerzalnih storitev ipd.);
2. raven preglednosti upoštevne trga, vključno z veleprodajnimi cenami in cenami za končne odjemalce;
3. raven in učinkovitost odprtosti trga ter stopnjo konkurenčnosti na veleprodajni in maloprodajni ravni, vključno z borzami elektrike in borzami zemeljskega plina, deležev odklopov, deležev odjemalcev, ki zamenjajo dobavitelja, stroškov vzdrževanja in pritožb gospodinjskih odjemalcev;
4. zadovoljstvo in dobrobit odjemalcev iz vidika učinkov delovanja trga (zahteve, pritožbe, razpoložljivost in zadostnost informacij ipd.);
5. pojav omejevalnih pogodbenih praks, zlasti določb o ekskluzivnosti dobave, ki lahko velikim poslovnim odjemalcem preprečijo sklenitev pogodb z več kot enim dobaviteljem hkrati ali jih pri tem omejujejo;
6. spremljanje trgovanja z veleprodajnimi energetskimi proizvodi skladno z Uredbo (EU) št. 1227/2011 z namenom odkrivanja in preprečevanja trgovanja na podlagi notranjih informacij in tržnih manipulacij;
7. pojav drugih omejevalnih ravnanj udeležencev na trgu, ki preprečujejo, omejujejo ali izkrivljajo konkurenco na trgu, vključno z vidika ravnanja podjetij s prevladujočim položajem in vidika koncentracij;
8. spremljanje zanesljivosti oskrbe, od katere so odvisni ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem na nacionalnem trgu, raven predvidenega prihodnjega povpraševanja in predvidene dodatne zmogljivosti, ki se načrtujejo ali gradijo;
9. izdelavo in vzdrževanje primerjalnika cen rednih cenikov za gospodinjske in male poslovne odjemalce, s katerim je mogoče primerjati veljavne redne cenike ponudnikov elektrike in zemeljskega plina. Agencija ne vodi primerjalnika cen za akcijske oziroma paketne ponudbe;
10. preprečevanje navzkrižnega subvencioniranja med dejavnostmi prenosa, distribucije in proizvodnje.

(3) Agencija o izvajanju monitoringa sestavi poročilo, ki obsega oceno o stopnji preglednosti in konkurenčnosti na trgu elektrike in zemeljskega plina. Vsebina poročila je sestavni del letnega poročila o stanju na področju energetike iz 403. člena tega zakona.

434. člen

(zbiranje podatkov in register udeležencev na trgu)

(1) Za namene izvajanja monitoringa delovanja trga so operaterji, proizvajalci električne energije in trgovci na debelo, dobavitelji končnim odjemalcem, operater trga z elektriko, borze in druge oblike organiziranih trgov, center za podpore in končni odjemalci (v nadaljevanju: zavezanci za poročanje), dolžni na način, ki ga določi agencija skladno s 406. členom tega zakona, sporočati zlasti naslednje sklope podatkov:

a) operaterji:

- podatke o priklučevanju uporabnikov na omrežje,

- podatke o doseženi ravni kakovosti oskrbe in zagotavljanju kakovosti oskrbe z elektriko (ki zajema neprekinjenost napajanja, komercialno kakovost, kakovost napetosti), vključno s podatki o pogodbah o nestandardni kakovosti oskrbe,
- podatke o zahtevah za uveljavitev dostopa do omrežja, ločenih po tipih (potrebe po zmogljivostih, ipd.),
- podatke o menjavah dobavitelja, ločeno po različnih kategorijah uporabnikov, vključno s podatki o količinah energije,
- podatke o izvajanju univerzalnih storitev (zasilna oskrba, ranljivi odjemalci),
- podatke o izvajanju in stopnji učinkovitosti ključnih procesov na trgu z elektriko in zemeljskim plinom (procesi menjave dobavitelja, merjenje, obračunavanje, ipd.) in podatke o zagotavljanju učinkovite in standardizirane izmenjave podatkov med posameznimi udeleženci na trgu,
- podatke o pritožbah gospodinjskih odjemalcev ločenih po tipih (priklučevanje, obračun, kakovost oskrbe itd.),
- podatke o načrtovanju ali izvajanju del na omrežju, ki so potrebna za zagotavljanje zanesljivosti omrežja,
- podatke o prenesenih in distribuiranih količinah elektrike in zemeljskega plina, podatke o čezmejnih prenosnih zmogljivostih,
- podatke o načrtovanju in izvajanju sistemskih storitev,
- druge podatke, od katerih je odvisno ugotavljanje obstoja nediskriminatornega in preglednega dostopa do omrežja ter stanja največje mogoče zmogljivosti omrežja;

b) proizvajalci elektrike in trgovci na debelo:

- podatke o zmogljivostih, razpoložljivosti ter vzdrževanju, proizvodnih enot,
- podatke o načrtovani vključitvi novih proizvodnih zmogljivostih in njihovih lastnosti in načrtovani ustavitvi obstoječih proizvodnih enot,
- podatke o sklenjenih sporazumih o skupnih prodajah električne energije, identiteti pogodbenih strank in količinah energije,
- podatke o veleprodajnih cenah in količinah elektrike in zemeljskega plina za vsako transakcijo, vključno s podatki o trajanju pogodbe, identiteti pogodbenih strank, pogodbenih klavzulah o »vzemi ali plačaj«, rabatih, ekskluzivnosti, klavzulah o prilagajanju cen in pogodbenih kazni,
- podatke o internih obračunskih cenah vertikalno integriranega podjetja,
- druge podatke, od katerih je odvisno ugotavljanje stopnje konkurenčnosti in odprtosti veleprodajnega trga;

c) dobavitelji končnim odjemalcem:

- podatke o količinah in maloprodajnih cenah elektrike in zemeljskega plina, ločeno po kategorijah uporabnikov, vključno s popusti,
- število končnih odjemalcev po posameznih kategorijah, vključno s podatki o deležu dobavljene energije po posamezni kategoriji,
- podatke o pritožbah ločeno po tipih (obračun stroškov storitev, preglednost računov itd.),
- pritožbe zoper delovanje operaterja (dostop do podatkov itd.),
- podatke o izvajanju procesov za zagotavljanje univerzalnih storitev (zasilna oskrba, ranljivi odjemalci),
- druge podatke, od katerih je odvisno ugotavljanje stopnje konkurenčnosti in odprtosti maloprodajnega trga;

č) operater trga:

- podatke o evidentiranju zaprtih pogodb ter bilančnemu obračunu,

- podatke o upravljanju bilančne sheme (podatki o članih, kršitvah, izključitvah ipd.),
  - podatke o ročnosti zaprtih pogodb,
  - podatke o zagotavljanju učinkovite in standardizirane izmenjave podatkov med posameznimi udeleženci na trgu,
  - druge podatke, od katerih je odvisno delovanje bilančne sheme in ima vpliv na delovanje trga;
- d) borze in druge oblike organiziranih trgov:
- podatke o udeležencih v trgovanju na borzi,
  - podatke o cenah, količinah in produktih na borzi,
  - podatke o cenah in količinah energije, s katerimi se trguje na podlagi 441. člena tega zakona,
  - druge podatke, od katerih je odvisno ugotavljanje stopnje konkurenčnosti in odprtosti maloprodajnega trga;
- e) center za podpore:
- podatke o prevzemu in prodaji odkupljene električne energije na organiziranem trgu,
  - druge podatke, od katerih je odvisno ugotavljanje stopnje konkurenčnosti in odprtosti maloprodajnega trga;
- f) končni odjemalci:
- podatke o aktivni vključitvi v upravljanje porabe,
  - podatke o restriktivnih pogodbenih praksah,
  - druge podatke, od katerih je odvisno ugotavljanje stopnje konkurenčnosti in odprtosti maloprodajnega trga.

(2) Agencija lahko zahteva podatke, o katerih je treba poročati na podlagi 8. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011, tudi od drugih oseb, ki vstopajo v posle na veleprodajnem energetske trgu, vključno z osebami, ki izdajajo naročila za trgovanje z veleprodajnimi energetske proizvodi.

(3) Po navodilu ACER lahko agencija od oseb iz prvega in drugega odstavka tega člena zahteva evidenco transakcij na veleprodajnem energetske trgu, vključno z evidenco naročil za trgovanje z veleprodajnimi energetske proizvodi.

(4) V zahtevi za posredovanje podatkov agencija podrobneje določi vrsto podatkov in njihovo vsebino ter trajanje obveznosti poročanja, rok za posredovanje podatkov, periodičnost poročanja in druge okoliščine, od katerih je odvisna obveznost posredovanja podatkov glede na namen njihovega zbiranja. Osebe posredujejo podatke brezplačno ter na način in v obliki, kot to določi agencija.

(5) Podatke iz prvega odstavka tega člena so agenciji dolžni posredovati tudi podjetja in podružnice podjetij iz držav članic Evropske unije ali tretjih držav, ki v Republiki Sloveniji opravljajo energetske dejavnost. Poleg teh so zavezanci za poročanje iz tega člena tudi tretje osebe, ki ravnajo za račun oseb iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(6) V okviru zbiranja podatkov iz prvega odstavka tega člena agencija za namen izvajanja monitoringa delovanja trga zbira, vodi in obdeluje, v skladu z zakonom, ki

ureja varstvo osebnih podatkov, naslednje osebne podatke: ime in priimek, naslov stalnega prebivališča in naslov opravljanja dejavnosti.

(7) Agencija vzpostavi in vodi register udeležencev na trgu, ki sklepajo posle, o katerih je treba poročati ACER v skladu s prvim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011.

435. člen (obdelava in posredovanje podatkov)

(1) Agencija sme uporabljati pridobljene podatke iz 434. člena za izdelavo poročil, ki jih je dolžna pripraviti na podlagi določil tega zakona, in za statistične analize monitoringa ter za izvajanje drugih obveznosti po tem zakonu.

(2) Agencija lahko za potrebe povečanja preglednosti trgov javno objavi le tiste pridobljene podatke, ki niso označeni kot zaupni in so javnega značaja (na primer cene).

(3) Agencija je na utemeljeno zahtevo dolžna posredovati in izmenjevati podatke z drugimi organi Republike Slovenije, regulativnimi organi in drugimi organi držav članic ter organi Evropske unije, ki jih potrebujejo za izvrševanje svojih pristojnosti. Pri tem mora agencija zagotoviti stopnjo njihove zaupnosti.

436. člen (zaupnost podatkov)

(1) Osebe, zaposlene v agenciji, in osebe, ki občasno opravljajo določene naloge za agencijo, so dolžne kot uradno tajnost varovati vsebino podatkov iz 434. člena tega zakona, če imajo podatki lastnost osebnih podatkov, poslovne skrivnosti ali tajnih podatkov.

(2) Dolžnost varovanja uradne tajnosti iz prejšnjega odstavka traja tudi po prenehanju delovnega razmerja v agenciji oziroma po prenehanju opravljanja določenih nalog za agencijo.

437. člen (raziskava posameznih trgov)

(1) Če agencija pri izvajanju monitoringa ugotovi, da obstajajo ovire za vstop novih udeležencev na trg, da togost cen ali druge okoliščine kažejo na to, da trg ni dovolj konkurenčen, lahko izvede raziskavo na posameznem delu trga. Pri tem agencija sodeluje z organom, pristojnim za varstvo konkurence, in organom, pristojnim za varstvo potrošnikov.

(2) Analizo meddržavnih trgov izvede agencija skupaj s pristojnimi organi urejanja iz drugih držav članic Evropske unije, ki jih ta meddržavni trg obsega.

438. člen
(poročilo o raziskavi)

(1) O opravljeni raziskavi agencija pripravi poročilo.

(2) Če agencija v raziskavi ugotovi, da se na določenem trgu električne energije ali zemeljskega plina preprečuje, omejuje ali izkrivlja učinkovita konkurenca na tem trgu, da to ima ali bi lahko imelo škodljiv učinek za potrošnike, mora v poročilu navesti:

- vrsto ukrepov za preprečitev, odpravo ali zmanjšanje škodljivih učinkov za konkurenco oziroma potrošnike;
- predlog pristojnim organom za ukrepanje v skladu z njihovimi pristojnostmi;
- predloge potrebnih sprememb ali dopolnitev predpisov, ki urejajo področje trga z elektriko in zemeljskim plinom.

(3) Agencija lahko objavi poročilo o izsledkih raziskave brez zaupnih podatkov.

439. člen
(sodelovanje agencije pri preiskavah drugih organov)

Pooblaščen osebe agencije na zaprosilo sodelujejo z organom, pristojnim za varstvo konkurence, organom, pristojnim za regulacijo trga finančnih instrumentov, ali Evropsko komisijo, v preiskavah, ki jih vodijo ti organi v zvezi s kršitvami pravil o konkurenci.

5. oddelek: Posebne določbe o zagotavljanju učinkovite konkurence na veleprodajnem trgu električne energije in zemeljskega plina

440. člen
(zagotavljanje konkurenčnosti veleprodajnega trga elektrike in zemeljskega plina)

(1) Kadar agencija z raziskavo posameznega trga ugotovi, da na veleprodajnem trgu elektrike ali zemeljskega plina obstajajo resne in trajne ovire za dostop do proizvodnih virov elektrike ali zemeljskega plina, zaradi česar trg na maloprodajni ravni ni dovolj konkurenčen in ima to škodljive učinke za končne odjemalce, lahko z odločbo naloži proizvajalcu elektrike oziroma dobavitelju zemeljskega plina, naj sprostijo določene količine elektrike ali zemeljskega plina oziroma naj pogodbene pravice do uvoza zemeljskega plina pregledno in nediskriminatorno ponudi zainteresiranim kupcem.

(2) Po posvetovanju z organom, pristojnim za varstvo konkurence, agencija začne postopek za izrek ukrepa po 441. ali 442. členu tega zakona.

441. člen
(sprostitvev obveznih količin elektrike ali zemeljskega plina)

(1) Agencija proizvajalcu naloži sprostitev količin elektrike ali zemeljskega plina na način, da je mogoče razumno pričakovati znatno povečanje konkurenčnosti trga na maloprodajni ravni. Agencija pri tem upošteva načelo sorazmernosti.

(2) Agencija pri določitvi ukrepa iz prejšnjega odstavka tega člena določi:

- obvezno skupno količino energije, na katero se ta ukrep nanaša, vključno z določitvijo različnih produktov energije glede na količine in časovno trajanje dobave;
- trajanje ukrepa;
- izhodiščno ceno ali metodologijo za določitev izhodiščne cene, po kateri je zavezanec dolžan sprostiti obvezne količine;
- plačilne in druge elementi pogodbe o dobavi;
- vrsto postopka, po katerem je zavezanec dolžan sprostiti obvezne količine;
- pogoje dostopa do prenosnega omrežja;
- pogoje dostopa do končnih odjemalcev;
- druge pogoji, ki so potrebni, da se doseže namen ukrepa.

(3) Pri določitvi obvezne skupne količine energije mora agencija upoštevati velikost in strukturo trga, stopnjo vertikalne integriranosti trga, prisotnost vertikalno integriranega podjetja na maloprodajnem trgu in proste zmogljivosti na prenosnem omrežju. Pri določitvi različnih produktov energije mora agencija upoštevati razumne zahteve zainteresiranih kupcev po prilagoditvi strukture obveznih količin lastnim potrebam.

(4) Trajanje ukrepa mora biti določeno dovolj dolgo, da se bistveno in trajno spremenijo pogoji konkurence na trgu.

(5) Izhodiščna cena, po kateri je zavezanec dolžan prodati obvezne količine energije, mora omogočiti razvoj konkurence na maloprodajnem trgu.

(6) Plačilni in drugi elementi pogodbe o dobavi, ki jih zavezanec ponudi zainteresiranim kupcem, ne smejo odvracati kupcev od nakupa obveznih količin energije.

(7) Dodeljevanje obveznih količin energije lahko poteka preko operaterja trga ali energetske borze, obveznih količin plina pa tudi preko avkcij, ki jih organizira zavezanec. Postopek avkcije mora biti zasnovan tako, da omogoča vsem zainteresiranim kupcem sodelovanje pod enakimi in nediskriminatornimi pogoji.

(8) Kadar ima vertikalno integrirano podjetje zakupljene zmogljivosti na prenosnem omrežju, lahko agencija določi, da mora v razmerju do operaterja sprostiti zmogljivosti v obsegu, ki ustreza obvezni sprostitvi količin, če to za kupce teh količin predstavlja oviro za dostop do prenosnega omrežja.

(9) Agencija lahko določi, da mora vertikalno integrirano podjetje svojim končnim odjemalcem na maloprodajnem trgu omogočiti, da zamenjajo dobavitelja brez nesorazmernih stroškov, če pogodbeni razmerja o dobavi predstavljajo oviro za dostop do končnih odjemalcev.

442. člen
(obvezna dodelitev pogodbenih pravic do uvoza zemeljskega plina)

(1) Če agencija oceni, da z ukrepom iz prejšnjega člena ne bi bilo mogoče znatno povečati konkurenčnosti na maloprodajnem trgu zemeljskega plina, lahko dobavitelju zemeljskega plina naloži ukrep obveznega prenosa pogodbenih pravic in obveznosti do uvoza določenih količin zemeljskega plina.

(2) Prenos pogodbenih pravic in obveznosti na zainteresirane kupce je trajen in se izvede na podlagi avkcije, ki jo organizira dobavitelj zemeljskega plina.

(3) Agencija pri določitvi ukrepa iz tega člena smiselno upošteva pogoje iz drugega odstavka 441. člena tega zakona.

443. člen
(izdaja odločbe)

(1) Agencija ukrepe iz 441. in 442. člena tega zakona izreče z odločbo, v kateri določi:

- vsebino in obseg ukrepa,
- obveznosti, s katerimi zagotovi izpolnjevanje ukrepa in nadzor nad njim, in
- rok za izpolnitev ukrepa.

(2) Kadar je izpolnitev ukrepov vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom.

(3) Agencija lahko z zahtevo za posredovanje podatkov od proizvajalca elektrike oziroma dobavitelja zemeljskega plina zahteva poročilo o izpolnjevanju ukrepov in obveznosti, ki so bili naloženi z odločbo.

444. člen
(odprava ali razveljavitev odločbe)

Agencija lahko po uradni dolžnosti odpravi ali razveljavi odločbo o obvezni sprostitvi proizvodnih zmogljivosti električne energije ali zemeljskega plina tako, da z novo odločbo staro v celoti odpravi ali razveljavi ter določi novo vsebino in obseg ukrepa, obveznosti, s katerima zagotovi njihovo izpolnjevanje in nadzor nad njimi ter rok izpolnitve obveznosti, če:

- se po izdaji odločbe bistveno spremenijo okoliščine na trgu, na katerih je temeljila odločba;
- se pri izpolnjevanju obveznosti iz odločbe brez krivde zavezanca pojavijo resne težave, zaradi katerih ni mogoče doseči namena iz odločbe.

445. člen
(sodelovanje agencije z drugimi regulativnimi organi)

Agencija se je dolžna posvetovati z regulativnimi organi drugih držav članic Evropske unije pred sprejetjem ukrepa, njegovo spremembo ali preklicem, če to vpliva na trgovinsko menjavo med državami članicami Evropske unije.

446. člen
(vpliv javnosti)

(1) Agencija je dolžna pred sprejetjem ukrepa iz 441. in 442. člena tega zakona pridobiti in primerno upoštevati mnenje zainteresirane javnosti.

(2) Agencija je dolžna pred sprejetjem ukrepa njegov predlog objaviti in zbirati mnenja v objavljenem roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni.

(3) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka in pred sprejetjem ukrepov iz prvega odstavka tega člena mora agencija na spletnih straneh objaviti pridobljena mnenja in pripombe ter v objavi navesti način, kako so bili upoštevani, ali razloge, zaradi katerih niso bili upoštevani. Pri tem se ne objavijo informacije in podatki, ki so zaupne narave.

6. oddelek: Izmenjava podatkov med udeleženci na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom

447. člen
(določitev entitet v izmenjavi podatkov)

(1) Izvajalci energetske dejavnosti so dolžni za potrebe elektronske izmenjave podatkov označiti virtualne in fizične objekte, storitve ter produkte (v nadaljnjem besedilu: entitete), ki se uporabljajo v elektronski izmenjavi podatkov na trgu z energijo.

(2) Za določitev entitet iz prejšnjega odstavka tega člena morajo izvajalci energetske dejavnosti uporabiti odprte standarde, ki določajo ustrezne standardizirane sisteme identificiranja in obliko identifikatorjev. Izvajalci energetske dejavnosti morajo v procesih izmenjave podatkov na slovenskem trgu z energijo uporabiti vse obstoječe standardizirane identifikatorje entitet, ki so v uporabi na ravni Evropske unije.

(3) Za dodeljevanje identifikatorjev so odgovorni izvajalci energetske dejavnosti, pri katerih nastajajo podatki, ki so predmet določitve, ki vodijo registre entitet ali nadzorujejo procese izmenjave omenjenih podatkov. Če izvajalci energetske dejavnosti nastopajo v vlogi izdajanja oziroma dodeljevanja identifikatorjev, morajo zagotoviti integriteto in trajnost storitve izdajanja oziroma dodeljevanja identifikatorjev ter upoštevati pravila dodeljevanja glede na izbran sistem identificiranja.

(4) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše vrsto uporabljenih sistemov za identifikacijo entitet, pravila in obveznosti izvajanja storitve dodeljevanja identifikatorjev posameznih entitet, ter prehodno obdobje uvajanja novih sistemov identificiranja entitet.

448. člen
(zavezanci za izmenjavo podatkov)

(1) Izvajalci energetske dejavnosti morajo omogočiti izmenjavo podatkov, s katerimi razpolagajo v okviru opravljanja svoje dejavnosti, z drugimi udeležencem na trgu elektrike in zemeljskega plina, ki te podatke potrebuje za nemoteno poslovanje na trgu.

(2) Izvajalci energetske dejavnosti so dolžni uporabnikom na enak način omogočiti dostop do podatkov, ki nastanejo pri izvajanju njihove dejavnosti. Pri določitvi vrste in strukture podatkov ter načina izmenjave podatkov so udeleženci na trgu elektrike in zemeljskega plina dolžni uporabljati razpoložljive odprte standarde.

(3) Vrsto in strukturo podatkov ter način izmenjave podatkov, na katere se nanaša obveznost iz prejšnjega odstavka tega člena in niso opredeljeni z razpoložljivimi odprtimi standardi ali s predpisi s tega področja, predpišejo izvajalci energetske dejavnosti glede na svoje odgovornosti in vlogo na trgu. Pri tem so dolžni upoštevati stanje tehnike in stroškovno učinkovitost.

(4) Podatki se izmenjujejo v agregatni in neosebni obliki. Izvajalci energetske dejavnosti morajo z uporabo standardiziranih modelov in notacij dokumentirati vse poslovne procese izmenjave podatkov, ki so potrebni za nemoteno delovanje trga oziroma vsebujejo podatke, ki se nanašajo na uporabnike, kot npr. procesi izmenjave matičnih in merilnih podatkov, proces menjave dobavitelja, procesi izmenjave podatkov za potrebe bilančnega obračuna, itd.

(5) Obveznost izmenjave podatkov se ne nanaša na:

- podatke, ki so na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljeni kot tajni zaradi javne varnosti, obrambe države, zaupnosti mednarodnih odnosov ali zaupnosti obveščevalne in varnostne dejavnosti državnih organov;
- podatke, ki so opredeljeni kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe;
- osebne podatke, katerih razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov;
- podatke, ki so bili pridobljeni zaradi upravnega postopka, ki ga vodi izvajalec energetske dejavnosti, in bi njihovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi;
- podatke, ki so bili pridobljeni v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo izvajalcev energetske dejavnosti, če bi njihovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti izvajalca.

(6) Obveznosti izvajalcev energetske dejavnosti iz tega člena ne posegajo v obveznosti teh oseb iz drugih določil tega zakona, ki jim nalagajo dolžnost omogočanja dostopa do podatkov ali posredovanja podatkov agenciji in drugim osebam, ki so po tem zakonu upravičene do pridobitve določenih podatkov od izvajalcev elektroenergetske dejavnosti.

449. člen
(dolžnosti zavezancev za izmenjavo podatkov)

- (1) Zavezanci za izmenjavo podatkov odgovarjajo za formalno pravilnost svojih podatkov in njihovo pravočasno razpoložljivost za izmenjavo v standardizirani obliki.
- (2) V zvezi z obveznostjo iz prejšnjega odstavka morajo zavezanci za izmenjavo podatkov zagotoviti hrambo podatkov, kakovost podatkov, avtenticiran in avtoriziran dostop do podatkov ter varnost in zaupnost podatkov.
- (3) Ob upoštevanju pogojev iz prejšnjega člena zavezanci za izmenjavo podatkov v svojih aktih določijo osebe, ki so odgovorne za izmenjavo podatkov, ter predpišejo postopke in ukrepe za učinkovito izmenjavo podatkov, ki obsegajo:
- nabor, vrsto in strukturo podatkov;
  - pravila za dostopanje do podatkov;
  - časovno razpoložljivost podatkov in
  - način zajemanja podatkov.
- (4) Agencija s splošnim aktom predpiše obvezne vsebine aktov iz prejšnjega odstavka, če je to potrebno, da se poenotijo pristopi v informatizaciji procesov izmenjave podatkov.

Sedmi del
INŠPEKCIJSKI NADZOR

450. člen
(inšpekcijski nadzor)

- (1) Inšpektorat, pristojen za energijo (v nadaljevanju: energetska inšpekcija) izvaja nadzor nad določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, razen tistih določb, nad katerimi v skladu s 420. členom izvaja nadzor agencija oziroma pristojni inšpekciji iz drugega ali tretjega odstavka tega člena.
- (2) Inšpektorat, pristojen za nadzor trga, izvaja nadzor nad okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo iz 325. člena tega zakona ter energijskim označevanjem in oglaševanjem iz 326. člena tega zakona, na trgu.
- (3) Inšpektorat, pristojen za graditev, izvaja inšpekcijski nadzor nad energetskimi izkaznicami.
- (4) Organ, pristojen za javnopravne evidence in storitve, je pristojen za nadzor nad izvajanjem določb prvega in drugega odstavka 106. in 232. člena tega zakona.

451. člen
(nadzor energetskega inšpektorja)

(1) Energetska inšpekcija izvaja nadzor nad izvajanjem tehničnih zahtev iz tega zakona ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil pri gradnji, vzdrževanju, obratovanju in uporabi energetskih objektov, naprav in omrežij, ki obsega zlasti:

1. nadzor nad upoštevanjem tehničnih zahtev tega zakona, tehničnih in drugih predpise ter obveznih standardov, ki veljajo za področje učinkovite rabe energije, elektroenergetike in strojne energetike;
2. nadzor tehničnih zahtev pri gradnji, obratovanju in uporabi objektov, postrojev, vodov, naprav in napeljav, ki so namenjeni proizvodnji, prenosu, distribuciji, merjenju, zaščiti, vodenju, lastni porabi in porabi elektrike, in sicer:
  - pri napravah za proizvodnjo elektrike v elektrarnah in toplarnah, pri napravah za prenos in distribucijo elektrike v okviru razdelilnih postaj, transformatorskih postaj, centrov vodenja ter elektroenergetskih omrežij in napeljav v objektih,
  - pri izpolnjevanju tehničnih pogojev za dobavo elektrike, posebno glede prekinitev, omejitev v dobavi in kakovosti napetosti,
  - pri učinkoviti rabi električne energije v objektih in postrojih iz inšpekcijske pristojnosti,
  - nad upoštevanjem določil obratovalnih navodil omrežij, objektov, postrojev ter posameznih sklopov in sistemskih obratovalnih navodil,
  - nad izvajanjem predpisov, ki urejajo omejevanje obtežb in porabo elektrike,
  - nad tehničnimi pogoji iz izdanih soglasij za priključitev elektroenergetskih objektov;
3. nadzor tehničnih zahtev pri gradnji, obratovanju in uporabi objektov, postrojev, napeljav in naprav, ki so namenjeni za proizvodnjo, prenos, shranjevanje, distribucijo, merjenje in indikacijo ter porabo toplote, plinov, ki obsega zlasti:
  - pri postrojih in napravah, ki so namenjeni za proizvodnjo toplote oziroma hladu,
  - pri toplotnih postrojih in napravah, ki so namenjeni za proizvodnjo elektrike in toplote za daljinsko ogrevanje ali neposredno porabo v tehnološke namene,
  - pri opremi pod tlakom in premični tlačni opremi v uporabi,
  - pri postrojih in napravah, ki uporabljajo toploto, tehnične pline, zemeljski oziroma druge energetske pline,
  - pri prenosnih in distribucijskih plinovodih, parovodih in vročevodih ter pripadajočih napravah in opremi,
  - pri polnilnicah in skladiščih utekočinjenega naftnega plina (UNP), tehničnih plinov in polnilnicah komprimiranega zemeljskega plina (CNG),
  - pri napeljavah v objektih, in sicer napeljave za toploto, hlad, tehnične pline, zemeljski plin oziroma druge energetske pline,
  - pri učinkoviti rabi toplote in goriv pri napravah in postrojih,
  - pri sistemih za prezračevanje in klimatizacijo stavb,
  - nad upoštevanjem določil sistemskih obratovalnih navodil prenosnih in distribucijskih omrežij za zemeljski plin in distribucijskih omrežij za oskrbo s toploto oziroma drugimi energetskimi plini.

(2) Energetska inšpekcija opravlja tudi nadzor nad strokovnostjo in usposobljenostjo delavcev, ki upravljajo z energetskimi napravami, v okviru zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja ter učinkovite rabe energije.

(3) Posamezna strokovna dela v postopku nadzora lahko na podlagi pooblastila predstojnika inšpektorata, kadar to ni v nasprotju z javnim interesom ali interesom strank, opravljajo tudi strokovno usposobljene pravne ali fizične osebe.

452. člen
(pogoji za energetskega inšpektorja)

Za energetskega inšpektorja je lahko imenovana oseba, ki ima najmanj izobrazbo pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje ali raven izobrazbe pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustrezajo izobrazbi druge stopnje elektrotehnične ali strojne smeri, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit za inšpektorja ter izpolnjuje druge splošne pogoje za delo v državni upravi.

453. člen
(ukrepi inšpektorja)

Poleg pooblastil, ki jih ima po določbah zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, ima energetskega inšpektorja pravico:

- odrediti, da se ugotovljene nepravilnosti ali pomanjkljivosti odpravijo v roku, ki ga določi;
- odrediti, da se ustavi nadaljnja uporaba objekta, naprav, postrojev, napeljav oziroma prekine dobava energije;
- prepovedati nadaljnjo uporabo energetskih sistemov, objektov, postrojev, napeljav in omrežij oziroma nadaljnje izvajanje takih del, ki ne ustrezajo tehničnim ali drugim predpisom, in zaradi tega obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali nevarnost, da utegne nastati večja materialna škoda;
- prepovedati nadaljnje upravljanje energetske naprave delavcu, ki ni strokovno usposobljen v skladu s predpisi o strokovnem usposabljanju.

454. člen
(dolžnost zavezancev)

Pravne ali fizične osebe ali posameznik morajo energetskega inšpektorja omogočiti oziroma zagotoviti nemoteno izvrševanje inšpekcijskega nadzorstva, mu omogočiti vstop v objekt ter dostop do energetskih naprav, omrežij, postrojev in napeljav ter mu dati na razpolago vse zahtevane podatke, tehnično dokumentacijo in druge listine in poročila.

455. člen
(obvestilo o izvršenem ukrepu)

Odgovorna oseba pravne ali fizične osebe ter posameznik so dolžni energetskega inšpektorja obvestiti o izvršitvi naloženih ukrepov iz odločbe najkasneje v osmih dneh po preteku roka, določenega za odpravo pomanjkljivosti.

456. člen
(obvestilo o nastopu okoliščin)

Odgovorna oseba pravne ali fizične osebe ter posameznik, ki upravlja energetske objekte, naprave, postroje ali napeljave, za katere je predpisan inšpekcijski nadzor po tem zakonu, mora takoj obvestiti energetske inšpekcije o poškodbah in okvarah, ki imajo za posledico prekinitve oziroma omejitve dobave energije ali če obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali nevarnost, da utegne nastati večja materialna škoda.

457. člen
(obvestilo o začetku gradnje in preizkusov)

Odgovorna oseba pravne ali fizične osebe ter posameznik, ki izvaja dela na energetske objekto, napravi, napeljavi oziroma postroju, mora energetske inšpekcije sporočiti datum začetka gradnje, rekonstrukcije ali obnove ter datum začetka funkcionalnih in zagonskih preizkusov na energetskih napravah, napeljavah, postrojih in objektih.

458. člen
(periodični pregledi)

Odgovorna oseba pravne ali fizične osebe ter posameznik, ki upravlja energetske objekte, naprave, postroje ali napeljave, mora zagotoviti izvedbo predpisanih periodičnih pregledov in preizkusov skladno s predpisi iz tretjega odstavka 30. člena, ki urejajo periodične preglede za posamezno vrsto objekta, naprave, instalacij in omrežja.

459. člen
(pooblastila inšpektorjev pri nadzoru nad proizvodi, povezanimi z energijo)

(1) Pri nadzoru izpolnjevanja zahtev okoljsko primerne zasnove in energijskega označevanja proizvodov, povezanih z energijo (v nadaljnjem besedilu: proizvod), imata energetske inšpektor in inšpektor, pristojen za trg, poleg pooblastil po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja tržno inšpekcijo, še naslednja pooblastila:

- izvesti ustrezne preglede in preskuse proizvodov glede skladnosti;
- v primeru dvoma o točnosti podatkov od dobavitelja ali distributerja zahtevati, da se zagotovijo dokazila o točnosti podatkov, ki jih vsebujejo nalepke in podatkovne kartice proizvodov;
- odrediti odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti;
- zahtevati potrebne informacije in vpogled v izdane listine o skladnosti ter tehnično dokumentacijo;
- brezplačno odvzemati vzorce proizvodov;
- prepovedati uporabo listin o skladnosti za neskladne proizvode;
- zahtevati, da so proizvodi pravilno označeni;
- odrediti odstranitev nedovoljenih oznak in prepovedati nedovoljeno rabo nalepke;

- do predložitve dokazil o skladnosti proizvoda ali izpolnjevanja zahtev iz prvega odstavka 325. člena ali prvega odstavka 326. člena tega zakona prepovedati dajanje proizvoda na trg, omejiti njegovo dostopnost na trgu ali prepovedati njegovo uporabo;
- prepovedati prikazovanje neskladnega proizvoda, dokler se ne označi z vidno navedbo, da proizvod ne bo dan v promet ali uporabo, dokler se ne zagotovi njegova skladnost;
- odrediti odpravo ugotovljenih neskladnosti v primernem časovnem obdobju, če se neskladnost nadaljuje, pa prepovedati dajanje proizvoda na trg, omejiti dostopnost proizvoda na trgu ali prepovedati uporabo proizvoda;
- zahtevati, da se proizvodi opremijo s predpisanimi nalepkami in podatki, odrediti odstranitev nedovoljenih nalepk, znakov, simbolov ali napisov;
- v času, ki je potreben za izvedbo pregledov in preskusov, začasno prepovedati dobavo, ponudbo dobave ali razstavljanje proizvodov, če obstaja utemeljen sum, da so ti proizvodi neskladni s predpisi.

(2) Pri nadzoru izpolnjevanja zahtev okoljsko primerne zasnove iz 325. člena tega zakona in energijskega označevanja proizvodov iz 326. člena tega zakona ima inšpektor, pristojen za trg, poleg pooblastil po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja tržno inšpekcijo, še pooblastilo za izrek prepovedi zavajajočega oglaševanja.

(3) Če pristojni inšpekcijski organ ne razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem ali opremo za odvzem in pregled ali preskus vzorca, za izvedbo teh dejanj določi strokovnjaka ali organizacijo, ki ima potrebno strokovno znanje. Šteje se, da ima akreditirana organizacija potrebno strokovno znanje.

(4) Kadar pristojni inšpekcijski organ sprejme odločitev o prepovedi ali omejitvi trgovanja ali uporabe proizvoda, ali odloči, da se proizvod umakne s trga, se priglasijo zaščitna klavzula skladno s predpisom, ki določa način mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi. V obvestilu se navedejo razlogi za odločitev, in sicer:

- neizpolnjevanje zahtev izvedbenega predpisa;
- nepravilna uporaba harmoniziranih standardov;
- pomanjkljivosti v harmoniziranih standardih.

Te odločitve morajo biti dostopne javnosti.

(5) Ob prijavi fizične ali pravne osebe, v kateri je izkazana verjetnost, da je proizvod na trgu ali v uporabi neskladen, je inšpektor dolžan ukrepati skladno z določili ZIN.

460. člen

(posebnosti nadzora nad energetskimi izkaznicami ter poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih naprav)

(1) Pristojni inšpektorat iz 450. člena, je dolžan inšpekcijski nadzor nad energetskimi izkaznicami ter poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih naprav izvesti najkasneje v roku dveh mesecev od prejema zahteve.

(2) Inšpektorat, pristojen za graditev, v primeru ugotovljenih nepravilnosti osebi, ki je izdala energetska izkaznico odredi odpravo nepravilnosti ali izdajo nove energetske izkaznice.

(3) Kopijo zapisnika in odločbe pristojni inšpektorat iz 450. člena posreduje ministrstvu, pristojnem za energijo, ki lahko začne postopek iz 344. člena tega zakona.

(4) Pristojni inšpektorat iz 450. člena ministrstvu dvakrat letno poroča o izvajanju inšpekcijskega nadzora in predlaga ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja.

Osmi del ENERGETSKA INFRASTRUKTURA

I. poglavje: Splošne določbe

461. člen (opredelitev infrastrukture)

- (1) Energetska infrastrukturo sestavljajo naslednji objekti, naprave in omrežja:
- prenosno omrežje elektrike in prenosni sistem zemeljskega plina,
  - distribucijski omrežje elektrike in distribucijski sistem zemeljskega plina,
  - sistem za UNP,
  - sistem za proizvodnjo in skladiščenje zemeljskega plina,
  - sistem za proizvodnjo in distribucijo toplote za daljinsko ogrevanje,
  - sistem za distribucijo drugih energetskih plinov,
  - sistem za proizvodnjo elektrike skupaj s priključkom na prenosni ali distribucijski sistem.
- (2) Objekti, naprave in omrežja iz prejšnjega odstavka se štejejo za energetska infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: infrastruktura) za oskrbo z elektriko, zemeljskim plinom in toploto.
- (3) Določbe tega zakona o infrastrukturi se uporabljajo tudi za stvarne in druge pravice na nepremičninah, potrebne za gradnjo, rekonstrukcijo, obratovanje, nadzor in vzdrževanje objektov, naprav in omrežij iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Infrastruktura za prenosno omrežje elektrike in prenosni sistem zemeljskega plina, distribucijsko omrežje elektrike in distribucijski sistem zemeljskega plina, sistem za UNP in sistem za distribucijo drugih energetskih plinov je gospodarska javna infrastruktura skladno z zakonom, ki ureja področje graditve objektov.
- (5) Podrobneje predpiše vrste objektov, naprav, omrežij in sistemov, ki sestavljajo infrastrukturo, ter način vodenja evidence infrastrukture vlada, na predlog ministra, pristojnega za energijo.

462. člen
(gradnja in vzdrževanje)

(1) Infrastruktura mora biti načrtovana in grajena tako, da ustreza zadnjemu stanju tehnike in je ekonomsko učinkovita, vzdrževana pa mora biti tako, da zagotavlja optimalno tehnično delovanje in je ekonomsko učinkovita.

(2) Lastnik objekta, naprave ali omrežja, ki sestavlja infrastrukturo, je dolžan stvari, ki sestavljajo to infrastrukturo, tekoče in investicijsko vzdrževati in ustrezno škodno zavarovati.

(3) Z namenom zagotavljanja gospodarskih javnih služb na področju energetike vlada z uredbo določi vrste vzdrževalnih del v javno korist na objektih, napravah in omrežjih, ki so potrebni za prenos in distribucijo električne energije, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetske plini, ter način njihovega izvajanja, skladno z določbami zakona, ki ureja področje graditve objektov.

463. člen
(izvajanje del na infrastrukturi v primeru izrednih dogodkov)

(1) Če je zaradi nesreče, poškodbe ali drugega izrednega dogodka treba hitro izvedbo del in drugih ukrepov v zvezi z zavarovanjem ali zagotovitvijo obratovanja infrastrukture, pa za njihovo hitro in učinkovito izvedbo ni mogoče zagotoviti dostopa v okviru pridobljenih služnosti v javno korist in drugih pravic na nepremičninah, mora lastnik ali posestnik nepremičnine, preko katere je potreben nujen začasni dostop do infrastrukture oziroma na kateri se nahaja infrastruktura, proti pravični odškodnini dovoliti nujen začasni dostop do infrastrukture in izvajanje potrebnih del ter ukrepov. Nujno potreben začasni dostop je glede na potrebe zavarovanja ali zagotovitve obratovanja infrastrukture treba izvesti na način, ki čim manj obremenjuje lastnika nepremičnine in povzroča najmanjšo škodo.

(2) Določba prejšnjega odstavka ne daje investitorju v infrastrukturo pravice graditi na tuji nepremičnini v smislu predpisov, ki urejajo področje graditve objektov.

(3) Če lastnik ali posestnik ne dovoli začasnega dostopa po prvem odstavku, mu energetski inšpektor z odločbo naloži, naj začasni dostop dovoli, ter tudi določi trajanje, obseg in način izvedbe tega dostopa.

(4) Če se lastnik ali posestnik in investitor ne dogovorita o odškodnini, je investitor še pred odločitvijo o sporu dolžan lastniku ali posestniku plačati nesporni del odškodnine v višini, kot jo določi sodno zapriseženi cenilec.

464. člen
(pobuda za pripravo prostorskega akta za prostorske ureditve državnega pomena)

Pobuda za pripravo prostorskega akta poleg sestavin, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena na področju

energetske infrastrukture za oskrbo z elektriko in zemeljskim plinom ter nafto, obsega še naslednje zahteve in pogoje:

- analizo vpliva objekta na varnost in zanesljivost elektroenergetskega sistema, naprav in pripadajoče opreme,
- navedbo predvidene energetske učinkovitosti tehnologije in upoštevanja zadnjega stanja tehnike, ki je ekonomsko učinkovita,
- navedbo vrste primarnih virov energije s poudarkom na obnovljivih virih in domačih virih energije,
- navedbo značilnosti investitorja v smislu tehnične, gospodarske in finančne sposobnosti,
- navedbo zagotavljanja zanesljive, redne, kakovostne in cenovno ustrezne proizvodnje, vključno z uporabo obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in varstva okolja,
- oceno prispevka proizvodne zmogljivosti objekta k izpolnjevanju ciljev države o deležu obnovljivih virov energije v končni bruto porabi energije Evropske unije leta 2020 in
- oceno prispevka proizvodne zmogljivosti k zmanjšanju emisij.

465. člen

(smernice in soglasja pri poseganju v prostor)

(1) Operaterji prenosnih sistemov zemeljskega plina in elektrooperater:

- sodelujejo z ministrstvom, pristojnim za energijo, pri pripravi smernic in mnenj v postopku priprave prostorskih aktov v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora in s tem zakonom,
- če investitorji zaprosijo zanje, določajo projektne pogoje pred začetkom izdelave projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja in dajejo soglasja k projektnim rešitvam za načrtovane posege na območju varovalnih pasov prenosnih in distribucijskih omrežij, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov, in tem zakonom.

(2) Smernice, mnenja, projektni pogoji in soglasja k projektnim rešitvam se izdajo za načrtovanje in gradnjo v varovalnih in varstvenih pasovih sistemov elektrike in sistemov zemeljskega plina.

(3) Operaterji prenosnih sistemov zemeljskega plina in elektrooperater obveščajo ministrstvo, pristojno za energijo, o projektnih pogojih iz druge alineje prejšnjega odstavka, če so ti določeni za objekte s priključno električno močjo, večjo od 10 MW ali letno porabo zemeljskega plina večjo od 5 milijonov Sm^3 .

466. člen

(smernice za občinske prostorske načrte)

Minister, pristojen za energijo, podrobneje predpiše obvezno vsebino smernic za občinske prostorske načrte in v njih določi:

- pogoje in zahteve, ki se nanašajo na načrtovanje učinkovitega ogrevanja in hlajenja v naseljih,

- območja naselij, glede na faktor pozidanosti, kjer je načrtovanje daljinskega ogrevanja in hlajenja obvezno.

467. člen

(javno pooblastilo za izdajanje smernic in soglasij pri poseganju v prostor)

(1) Lokalna skupnost lahko z odlokom podeli javno pooblastilo distributerju, ki opravlja lokalno gospodarsko javno službo na področju distribucije zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov, da:

- daje v postopku priprave prostorskih aktov smernice in mnenja na načrtovane prostorske ureditve skladno s predpisi o urejanju prostora in s tem zakonom,
- če je zanje zaprosen, določa projektne pogoje pred začetkom izdelave projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja in daje soglasja k projektnim rešitvam za načrtovane posege v območje varovalnih pasov omrežij, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov, in tem zakonom.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka v postopkih priprave državnih prostorskih načrtov zastopa interese distributerja, ki opravlja lokalno gospodarsko javno službo na področju distribucije zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov lokalna skupnost, ki je lokalni nosilec urejanja prostora na območju, ki je zajeto v državnem prostorskem načrtu.

468. člen

(varovalni pas sistemov elektrike)

(1) Varovalni pas sistemov elektrike je zemljiški pas ob elektroenergetskih vodih in objektih, v katerem se smejo graditi drugi objekti in naprave ter izvajati dela, ki bi lahko vplivala na obratovanje omrežja, le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od vodov in objektov tega omrežja.

(2) Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka na vsako stran od osi elektroenergetskega voda oziroma od zunanje ograje razdelilne ali transformatorske postaje in znaša:

- za nadzemni večsistemski daljnovod in razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 40 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 10 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod in razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 15 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 3 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod nazivnih napetosti od 1 kV do vključno 20 kV 10 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti do vključno 20 kV 1 m;
- za nadzemni vod nazivne napetosti do vključno 1 kV 1,5 m;
- za razdelilno postajo srednje napetosti, transformatorsko postajo srednje napetosti 2 m.

(3) Pogoje, pod katerimi se smejo graditi drugi objekti, naprave v varovalnem pasu sistemov elektrike, in pogoje, pod katerimi se smejo izvajati dela na območju varovalnih pasov sistemov elektrike, predpiše minister, pristojen za energijo.

469. člen
(varovalni in varnostni pas sistemov zemeljskega plina)

(1) Varovalni pas prenosnega sistema zemeljskega plina je zemljiški pas, ki v širini 65 m poteka na vsaki strani plinovoda prenosnega sistema, merjeno od njegove osi, ter zemljiški pas 65 m od ograje merilno-regulacijske postaje in ostalih objektov prenosnega sistema, razen kompresorskih postaj. Varovalni pas prenosnega sistema zemeljskega plina je tudi pas 100 m od ograje kompresorske postaje. Varovalni pas distribucijskega sistema zemeljskega plina pa je zemljiški pas, ki v širini 5 m poteka na vsaki strani plinovoda, merjeno od njegove osi.

(2) V varovalnem pasu sistema zemeljskega plina se smejo načrtovati in graditi drugi objekti, naprave in napeljave ter izvajati dela, ki bi lahko vplivala na varnost obratovanja omrežja, le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od plinovodov in objektov tega omrežja glede na njihovo vrsto in namen.

(3) Če je zaradi graditve objekta, naprave ali napeljave oziroma izvajanja drugih del v večji oddaljenosti od prenosnega sistema zemeljskega plina, kot je meja varovalnega pasu prenosnega sistema iz prvega odstavka, potrebno za zagotovitev sprejemljive stopnje tveganja na plinovodu ali drugih delih prenosnega sistema izvesti dodatne varovalne posege oziroma ukrepe, jih je operater prenosnega sistema dolžan izvesti v okviru nalog izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, stroški teh posegov oziroma ukrepov pa so upravičeni stroški izvajanja te javne službe.

(4) Varnostni pas prenosnega sistema zemeljskega plina je zemljiški pas, ki v širini 5 m poteka na vsaki strani plinovoda prenosnega sistema, merjeno od njegove osi.

(5) V varnostnem pasu prenosnega sistema zemeljskega plina se ne smejo načrtovati in graditi drugi objekti, naprave in napeljave ter izvajati dela, razen če je to nujno potrebno za gradnjo, rekonstrukcijo, obratovanje, nadzor ali vzdrževanje infrastrukture oziroma gospodarske javne infrastrukture po predpisih o graditvi objektov, če investitor oziroma izvajalec del pridobi soglasje operaterja tega prenosnega sistema pred začetkom izvajanja del.

(6) Pogoje za posege na območju varovalnega pasu iz prvega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za energijo, upošteva nazivni tlak omrežja in premer plinovoda.

(7) Pogoje za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov in objektov sistema zemeljskega plina ter posebne varnostne ukrepe, s katerimi se zagotovi povečana stopnja varnosti obratovanja tega omrežja, predpiše minister, pristojen za energijo.

470. člen
(evidentiranje infrastrukture za distribucijo zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov)

(1) Operaterji ter distributer zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov morajo zagotavljati evidenco infrastrukture, ki obsega geodetski kataster vodov in priključkov, ter seznam evidence vgrajenih elementov in naprav v sistemu. S tem je zagotovljena podpora varnemu in zanesljivemu obratovanju sistema. Operaterji in distributerji zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov morajo poročati tudi v zbirni kataster komunalne infrastrukture.

(2) Operaterji ter distributer zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov so dolžni poročati o obsegu in lokaciji infrastrukture koncedentu in v zbirni kataster komunalne infrastrukture na način, ki je določen s predpisom, ki ureja zbirni kataster komunalne infrastrukture.

II. poglavje: Razlastitev in ustanovitev služnosti v javno korist

471. člen (subsidiarna uporaba zakona)

Za vprašanja glede razlastitve in ustanovitve služnosti v javno korist, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitev lastninske pravice v javno korist in določbe zakona, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor.

472. člen (določitev javne koristi)

(1) Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za prenos in distribucijo elektrike, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetskimi plini, sta v javno korist in se zanj uporabljajo določbe prvega in tretjega odstavka 93. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 – popravek, 58/03 – ZZK-1, 33/07 – ZPNačrt, 108/09 – ZGO-1C in 80/10 – ZUPUDPP, v nadaljnjem besedilu: ZUreP-1).

(2) Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za proizvodnjo elektrike, skladišča zemeljskega plina, terminal za utekočinjen zemeljski plin ali transport tekočih goriv po vodih, sta v javno korist in se zanj uporabljajo določbe četrtega odstavka 93. člena ZUreP-1.

473. člen (posebne določbe o razlastitvi in ustanovitvi služnosti v javno korist)

(1) Če investitor v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske pravice na nepremičninah iz prejšnjega člena te pogodbe ne uspe skleniti, vložijo država oziroma lokalna skupnost oziroma operater, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe po tem zakonu, kot razlastitveni upravičenec na predlog investitorja nemudoma predlog za razlastitev. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

(2) Če je razlastitveni upravičenec operater, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe po tem zakonu, je pogodba o odsvojitvi, obremenitvi ali najemu razlaščne nepremičnine, ki je v nasprotju z namenom razlastitve, nična. Zaznamba te prepovedi se vpiše v zemljiško knjigo po uradni dolžnosti.

(3) Če investitor v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist na nepremičninah iz tega člena te pogodbe ne uspe skleniti, lahko nemudoma vloži predlog za omejitev lastninske pravice. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

(4) Ne glede na določbe drugih zakonov se pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist sklepajo za čas obratovanja infrastrukture in v korist vsakokratnega operaterja posamezne infrastrukture ali v korist gospodujočega zemljišča, katerega lastnik je operater.

(5) Ne glede na določbe 104. člena ZUreP-1, so postopki za omejitev lastninske pravice in za razlastitev po tem zakonu nujni, če je javna korist izkazana skladno s tretjim odstavkom 93. člena ZUreP-1 in če razlastitveni upravičenec pri sodišču da v hrambo znesek v višini ocenjene odškodnine za nepremičnino, ki je predmet postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice, in varščino v višini ene polovice ocenjene odškodnine za morebitno drugo škodo po predpisih o razlastitvi, s čimer se šteje, da je izpolnjen pogoj za prevzem posesti na razlaščeni nepremičnini. Nujnosti postopkov ni treba posebej obrazložiti in utemeljiti.

(6) V notarskem zapisu ali zapisniku o prevzemu denarja v hrambo mora biti določen rok hrambe zneska iz prejšnjega odstavka do izpolnitve pogoja za izplačilo odškodnine ali najmanj 10 let, kar nastopi prej. Kot pogoj za izplačilo razlastitvenemu zavezancu ali drugi upravičeni osebi mora biti določena predložitev sporazuma o odškodnini ali pravnomočne odločbe o razlastitvi.

(7) Ne glede na določbe tretjega odstavka 92. člena ZUreP-1, se v postopku razlastitve ali omejitve lastninske pravice na nepremičninah na območju prostorskega akta za prostorske ureditve državnega pomena ne ugotavlja, ali država razpolaga z drugo ustrezno nepremičnino za doseg razlastitvenega namena ali namena omejitve lastninske pravice.

(8) Ne glede na določbe 100. člena ZUreP-1, se postopek razlastitve ali omejitve lastninske pravice na nepremičninah, ki so potrebne za namene iz prvega ali drugega odstavka 472. člena tega zakona, ne uvede z odločbo, temveč po prejemu popolne zahteve za razlastitev ali omejitev lastninske pravice pristojni organ izda sklep o začetku razlastitvenega postopka. Zoper ta sklep ni pritožbe. Sklep o začetku postopka razlastitve se po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi.

(9) Za prenos lastninske pravice ali služnosti na razlaščeni nepremičnini na investitorja se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo prodajo stvarnega premoženja države.

474. člen

(lastninska pravica ali služnost v javno korist po samem zakonu)

(1) Z dnem uveljavitve občinskega podrobnega prostorskega načrta, državnega prostorskega načrta v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora, je na nepremičninah, katerih lastnik je Republika Slovenija ali lokalna skupnost in na katerih je za namen iz prvega odstavka 472. člena tega zakona predvidena omejitev lastninske pravice s služnostjo v javno korist, vzpostavljena brezplačna služnost v javno korist za namen iz prostorskega akta, razen za služnost na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, katere plačilo se določi skladno z določbami zakona, ki ureja vode in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Če pridobi lastninsko pravico na nepremičnini iz prejšnjega odstavka Republika Slovenija ali lokalna skupnost po uveljavitvi načrta iz prejšnjega odstavka, je služnost iz prejšnjega odstavka vzpostavljena z dnem pridobitve lastninske pravice.

(3) Služnost iz prvega odstavka tega člena je vzpostavljena za vode elektrike največ v širini varovalnega pasu za določeno vrsto voda elektrike, kot je določen z 468. členom tega zakona oziroma največ v obsegu območja sprejetega prostorskega akta. Za sisteme zemeljskega plina in distribucijske vode toplote ali drugega energetskega plina je služnost iz prvega odstavka tega člena vzpostavljena največ v naslednjem obsegu:

- za prenosni vod zemeljskega plina 5 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod zemeljskega plina 2,5 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod toplote ali drugega energetskega plina 1,5 m od osi voda na vsako stran.

(4) V času gradnje vodov iz prejšnjega odstavka je služnost iz prvega odstavka vzpostavljena v naslednjem obsegu:

- za vode elektrike največ v širini varovalnega pasu za določeno vrsto voda elektrike ter obligacijska pravica za gradnjo oziroma izvajanje del na takšni nepremičnini v širini delovnega pasu;
  - za prenosni vod zemeljskega plina 12 m od osi voda na vsako stran;
  - za distribucijski vod zemeljskega plina 6 m od osi voda na vsako stran;
- za distribucijski vod toplote ali drugega energetskega plina 5 m od osi voda na vsako stran.

(5) Upravljavec nepremičnine v lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti in upravičenec služnosti v javno korist iz prvega odstavka tega člena sta dolžna skleniti pogodbo, s katero ugotovita obseg služnosti iz prvega odstavka na določeni nepremičnini oziroma nepremičninah, na vodnih in priobalnih zemljiščih pa tudi plačilo za služnost, najkasneje do poteka roka 6 mesecev od pravnomočnosti gradbenega dovoljenja za objekt infrastrukture, za katerega je služnost v javno korist vzpostavljena. Če v tem roku pogodba ni sklenjena, lahko upravljavec nepremičnine ali upravičenec služnosti zahteva, da sodišče s sodbo nadomesti pogodbo.

(6) Ne glede na določbe šestega odstavka 3. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10 in 48/12), prvega odstavka 16.d člena Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo in 56/10 – ORZSKZ16) in četrtega odstavka 13. člena Zakona o Družbi za avtoceste

v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 97/10 in 40/12 - ZUJF) se odškodnina za služnost v javno korist za namen iz prvega odstavka 476. člena tega zakona na zemljiščih v lasti države ali lokalne skupnosti ne plačuje.

(7) Investitor je dolžan vložiti predlog za vpis služnosti iz prvega odstavka v zemljiško knjigo najkasneje v 24 mesecih od uveljavitve načrta iz prvega odstavka tega člena ali od pridobitve lastninske pravice v smislu drugega odstavka tega člena. Vpis v zemljiško knjigo nima oblikovalnega učinka.

(8) Določbe tega zakona o obsegu ustanovitve služnosti v javno korist na zemljiščih v lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti se uporabljajo ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, ki ta vprašanja za posamezne vrste zemljišč urejajo drugače.

475. člen (gradnja infrastrukture)

(1) Kot dokazilo pravice graditi sisteme električne energije z nazivno napetostjo 110 kV in več ali prenosne sisteme zemeljskega plina se poleg dokazil po Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popravek, 92/05 – ZJC, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07 in 108/09, 61/10 – ZRud-1A, 20/11 – odl. US in 57/12) štejejo tudi naslednje listine:

- notarsko overjena pogodba in zemljiškoknjižno dovolilo o pridobitvi lastninske ali kakšne druge stvarne pravice na določeni nepremičnini, in sicer največ do širine varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij iz drugega odstavka 468. člena tega zakona ali nepremičnini, ki je v območju državnega prostorskega načrta oziroma varnostnega pasu prenosnega sistema zemeljskega plina iz tretjega odstavka stavka 469. člena tega zakona;
- potrdilo pristojnega organa, da niso dokončani postopki po Zakonu o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91, 56/92 – od. US, 13/93 – odl. US, 31/93, 24/95 – odl. US, 20/97 – odl. US, 23/97 – odl. US, 65/98, 76/98 – odl. US, 66/00 – obvezna razlaga, 66/00, 11/01 – odl. US, 54/04 – ZDoh in 18/05 – odl. US);
- potrdilo pristojnega sodišča, da niso dokončani zapuščinski postopki po Zakonu o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76 in 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ in 73/04 – ZN) oziroma po Zakonu o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 70/95 in 54/99 – odl. US);
- historični izpisek iz zemljiške knjige, da je bila nepremičnina vknjižena na agrarne skupnosti, oziroma potrdilo pristojnega organa, da niso dokončani postopki vračanja premoženja po Zakonu o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (Uradni list RS, št. 5/94, 38/94, 69/95, 22/97, 97/98 – odl. US, 56/99, 72/00 in 51/04 – odl. US), ali zemljiškoknjižni izpisek, da je nepremičnina v lasti agrarne skupnosti ali vaške skupnosti;
- potrdilo pristojnega organa, da niso dokončani postopki vračanja premoženja po Zakonu o zadrugah (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo);
- zemljiškoknjižni izpisek, da je nepremičnina vknjižena kot javno dobro;

- potrdilo pristojnega organa, da je vložen predlog za razglasitev lastnika nepremičnine za mrtvega ali da je začel postopek za dokazovanje smrti na podlagi predpisov, ki urejajo nepravdni postopek;
- sklep pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka odstavkom 473. člena tega zakona o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začel postopek za pridobitev služnosti v javno korist.

(2) Po končanju vsakega izmed postopkov, ki so navedeni v alinejah iz prejšnjega odstavka, izvede investitor infrastrukture z lastniki nepremičnin postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist v skladu s tem zakonom in s predpisi, ki urejajo razlastitev.

(3) V primerih iz prvega odstavka 474. člena se v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja šteje, da je pravica graditi izkazana že s samo uveljavitvijo državnega prostorskega načrta oziroma občinskega podrobnega prostorskega načrta, v primerih iz drugega odstavka 474. člena pa z dnem pridobitve lastninske pravice države oziroma lokalne skupnosti.

476. člen (agrarne operacije)

(1) Investitor ali lastnik infrastrukture pa tudi operater, kadar ni lastnik infrastrukture, je stranka v postopku agrarnih operacij (na primer komasacije, melioracije ali arondacije), če se kateri izmed teh postopkov začne izvajati na območju, ki je s prostorskim aktom, v skladu s predpisi, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena, predvideno kot območje gradnje infrastrukture, ali je na tem območju zgrajena infrastruktura.

(2) Če investitor infrastrukture pred začetkom postopka ene izmed agrarnih operacij z lastniki zemljišč še nima sklenjene ustrezne pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist ali pogodbe o pridobitvi lastninske pravice, pridobi to pravico z upravno odločbo, ki se izda pri izvajanju agrarne operacije.

(3) Obstoječe služnosti v javno korist se z odločbo iz prejšnjega odstavka določijo na istem mestu in v enakem obsegu na morebitnih novo oblikovanih zemljiških parcelah, pri čemer imetniku te služnosti ni treba plačati odškodnine za novo določeno služnost.

(4) Organ, ki vodi agrarno operacijo, mora upoštevati državni prostorski načrt in izvesti agrarno operacijo tako, da bo zagotovil investitorju infrastrukture pridobitev ustrezne pravice graditi.

(5) Kot dokazilo o pravici graditi po 56. členu ZGO-1 se na območju, kjer se izvajajo agrarne operacije, šteje tudi odločba upravnega organa iz drugega odstavka tega člena, ki vsebuje zemljiškoknjižno dovolilo, ali potrdilo upravnega organa, da je uveden postopek ene izmed agrarnih operacij.

(6) Investitor infrastrukture lahko začne, nadaljuje ali dokonča gradnjo infrastrukture ne glede na to, da je uveden in še ni pravnomočno končan postopek ene izmed agrarnih operacij.

477. člen
(skrbnik za poseben primer)

(1) Če investitor infrastrukture za namen sklenitve pogodbe o služnosti v javno korist ali o pridobitvi lastninske ali stavbne pravice v javno korist ne uspe pridobiti podatkov iz javnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo oziroma organi, ki vodijo javne evidence s podatkom ne razpolagajo, centru za socialno delo posreduje predlog za postavitve skrbnika za poseben primer.

(2) Center za socialno delo v roku 60 dni imenuje skrbnika za poseben primer, ki z investitorjem infrastrukture sklene ustrezno pogodbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ali pogodbo o pridobitvi lastninske ali stavbne pravice v javno korist.

Deveti del DRUGE SKUPNE DOLOČBE

1. poglavje: Posebne določbe o izvršbi in stečaju nad izvajalci energetskih dejavnosti

1. oddelek: Izvršba

478. člen
(predmeti, izvzeti iz izvršbe)

(1) Objekti, naprave in omrežja energetske infrastrukture, ki so nujno potrebni za opravljanje gospodarske javne službe po tem zakonu, razen objektov za proizvodnjo elektrike ali zemeljskega plina v lasti fizičnih oseb in pravnih oseb, v katerih Republika Slovenija nima neposrednega ali posrednega lastniškega deleža, ne morejo biti predmet izvršbe.

(2) Izvzetje iz prejšnjega odstavka ne velja v primeru, če se vodi izvršba zaradi poplačila terjatve iz naslova posojila, s katerim je bil predmet kupljen, oziroma posojila, danega za razvoj dejavnosti javne službe, ter v primeru, kadar se vodi izvršba zaradi poplačila terjatve, ki je bila zavarovana s pogodbeno zastavno pravico na tem predmetu.

2. oddelek: Stečaj

479. člen
(izvzetje iz stečajnih postopkov za koncesionarje in javna podjetja)

(1) Nad družbami v 100-odstotni lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti, ki imajo v skladu s tem zakonom podeljeno koncesijo za izvajanje gospodarske javne

službe, ter nad javnimi podjetji v lasti države ali lokalne skupnosti, ki opravljajo gospodarsko javno službo po tem zakonu, ni mogoče uvesti stečajnega postopka v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10, 106/10-ORZPPIP, 26/11, 47/11- ORZPPIP-1, 87/11, 23/12-odl. US 47/13).

(2) Za obveznosti pravnih oseb iz prejšnjega odstavka odgovarjajo subsidiarno njihovi ustanovitelji.

480. člen
(posebna pravila o prodaji premoženja v stečaju)

Energetska infrastruktura in premoženjske pravice, ki so kot celota nujno potrebne za opravljanje gospodarske javne službe po tem zakonu, se v stečaju lahko prodajo samo kot poslovna celota.

481. člen
(predkupna pravica v stečaju)

(1) Če je stečajni dolžnik pravna ali fizična oseba, ki ne opravlja gospodarske javne službe, ima izvajalec gospodarske javne službe predkupno pravico pri prodaji premoženja kot poslovne celote v stečajnem postopku ter pri prodaji v stečaju energetska infrastruktura in premoženjske pravice, ki sestavlja infrastrukturo po tem zakonu.

(2) Predkupna pravica izvajalca gospodarske javne službe se nanaša tudi na zemljišča, ki so del stečajne mase in na njih stojijo objekti, naprave ali napeljave izvajalca gospodarske javne službe.

(3) Kadar je stečajni dolžnik izvajalec gospodarske javne službe po tem zakonu na temelju koncesije gradnje ali koncesije storitev, način prodaje premoženja iz prejšnjega člena in predkupna pravica po tem členu ne posegata v izločitveno pravico koncedenta po Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu.

(4) Predkupna pravica izvajalca gospodarske javne službe iz prvega in drugega odstavka tega člena se uveljavi v skladu s predpisi, ki urejajo uveljavljanje zakonitih predkupnih pravic v stečajnem postopku.

482. člen
(posebna pravila o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika)

(1) Ne glede na predpise, ki urejajo poslovanje stečajnega dolžnika po začetku stečajnega postopka, je stečajnemu dolžniku, ki je izvajalec gospodarske javne službe ali ki po pooblastilu izvajalca gospodarske javne službe opravlja naloge gospodarske javne službe, dovoljeno nadaljevanje opravljanja dejavnosti javne službene ali opravljanje drugih poslov, ki so nujno potrebni za nemoteno opravljanje gospodarske javne službe v skladu z določili 317. člena Zakona o finančnem

poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10, 106/10- ORZPPIPP, 26/11, 47/11- ORZPPIPP-1, 87/11, 23/12-odl. US47/13).

(2) Stečajni upravitelj mora v primeru iz prejšnjega odstavka tega člena poskrbeti, da se opravljanje nalog gospodarske javne službe zagotovi v neokrnjenem obsegu.

2. poglavje: Posebne določbe o stavki pri izvajalcih energetskih dejavnosti

483. člen

(določba o omejitvi pravice do stavke v energetskih dejavnostih)

Pravica do stavke delavcev pri delodajalcih iz 484. in 485. člena tega zakona se lahko uveljavi pod pogojem, da se zagotovi minimum delovnega procesa, v skladu z določili 484. in 485. člena tega zakona.

484. člen

(omejitev stavke pri izvajalcih gospodarske javne službe)

(1) Delavci so pri delodajalcih, ki opravljajo gospodarsko javno službo po tem zakonu, dolžni med stavko opravljati dela in naloge, ki so nujno potrebni za to, da je zagotovljena obratovalna pripravljenost objektov, omrežij in naprav, kot je predpisana za nedelje, praznike in druge dela proste dneve. Dela in naloge ter način njihovega opravljanja med stavko podrobneje določi vlada z uredbo.

(2) Naloge iz prejšnjega odstavka tega člena so delavci dolžni opravljati pravočasno, učinkovito in v skladu z navodili poslovodnega organa. Če o tem ni doseženo soglasje med delavci, ki sodelujejo v stavki, poslovodni organ s sklepom določi delavce, ki so med stavko dolžni opravljati naloge v skladu s prejšnjim odstavkom.

(3) Obveznosti iz prejšnjih dveh odstavkov veljajo tudi za delavce pri delodajalcu, na katerega je izvajalec gospodarske javne službe prenesel opravljanje bistvenih nalog s področja gospodarske javne službe.

485. člen

(omejitev stavke pri dobaviteljih sistemskih storitev)

Delavci pri delodajalcu, ki operaterju dobavlja sistemske storitve, so dolžni med stavko zagotavljati stalno pripravljenost ter opravljati dela in naloge, ki so nujno potrebne za to, da je v okviru prevzetih pogodbenih obveznosti delodajalca zagotovljena zanesljiva in pravočasna izvedba ustreznih sistemskih storitev, ki jih za vodenje sistema potrebuje operater.

Deseti del

TRANSPORT OGLJIKOVEGA DIOKSIDA

486. člen (transport ogljikovega dioksida)

Na območju Republike Slovenije je omogočen transport zajetega ogljikovega dioksida po cevnih prenosnih transportnih omrežjih (v nadaljevanju: transportno omrežje).

487. člen (pogoji za transport ogljikovega dioksida)

(1) Transport zajetega ogljikovega dioksida po cevnih prenosnih transportnih omrežjih na območju Republike Slovenije je mogoč pod naslednjimi pogoji:

- a) podjetje pred izvajanjem prenosa ali predelave ogljikovega dioksida za transport prijavi svojo dejavnost agenciji;
- b) dostop do prenosnega transportnega omrežja ali predelave ogljikovega dioksida se mora izvajati transparentno in nediskriminatorno. Pri tem je treba upoštevati:
  - tehnične in druge zmogljivosti transportnih omrežij in postrojenj, ki so ali bodo na voljo,
  - usklajenost tehničnih specifikacij,
  - delež s predpisi določenega obveznega zmanjšanja ogljikovega dioksida uporabnika transportnega omrežja,
  - potrebo po upoštevanju potreb lastnika, upravljavca in ostalih uporabnikov transportnega omrežja, skladišča ali predelave ogljikovega dioksida, ki jih to zadeva.

(2) Pravna ali fizična oseba, ki upravlja transportno omrežje (v nadaljevanju: upravljavec transportnega omrežja) lahko zavrne transport ogljikovega dioksida po transportnih omrežjih na podlagi utemeljenih razlogov v primeru pomanjkanja zmogljivosti transportnega omrežja. V tem primeru izvede analizo možnih ukrepov za zagotovitev zmogljivosti. V primeru ekonomske upravičenosti ukrepa ali financiranja s strani zavrjenega uporabnika upravljavec transportnega omrežja poveča zmogljivost transportnega omrežja.

488. člen (spori glede dostopa do omrežja ogljikovega dioksida)

(1) V primeru spora glede dostopa do omrežja odloča agencija, pri čemer upošteva število zainteresiranih odjemalcev za transport. Pri tem lahko od strank zahteva vse podatke, ki so nujno potrebni za rešitev spora.

(2) V primeru čezmejnih sporov glede dostopa do omrežja ogljikovega dioksida agencija sodeluje s pristojnimi organi v drugih državah.

(3) Agencija enkrat letno do 1. julija poroča vladi o zahtevah za dostop in sporih s področja dostopa do transportnega omrežja.

Enajsti del KAZENSKE DOLOČBE

489. člen (prekrški za prvi del zakona)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne posreduje podatkov, zahtevanih s predpisom iz drugega odstavka 30. člena;

(2) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

490. člen (prekrški za drugi del zakona)

(1) Z globo do deset odstotkov letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki je operater ali vertikalno integrirano podjetje, če:

- ravna v nasprotju s 59. členom tega zakona;
- ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo agencije, izdane na podlagi 64. člena tega zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z globo od 15.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- uporabnikom sistema ne zagotovi dostopa do prenosnega sistema elektrike pod nediskriminatornimi pogoji (8. točka drugega odstavka 52. člena tega zakona);
- ne obvesti agencije v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 63. člena tega zakona;
- ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo agencije o odpravi kršitev, iz tretjega odstavka 64. člena tega zakona;
- ne obvesti agencije v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 185. člena tega zakona;
- za opravljanje dejavnosti, ki je po tem zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice njenega opravljanja (52., 76. in 95. člen tega zakona);

- distribucijskemu operaterju ne omogoči neposrednega in stalnega dostopa do vseh podatkov, ki jih uporablja in jih pridobiva za potrebe izvajanja prenesenih nalog, kot določa četrty odstavek 76. člena tega zakona;
- pri vodenju računovodskih izkazov ravna v nasprotju s 107. členom tega zakona;
- nima sprejetih in objavljenih aktov v skladu s 142. členom tega zakona.

(4) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(5) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz tretjega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(6) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne zagotovi zasilne dobave elektrike na zahtevo odjemalca v skladu z drugim odstavkom 42. člena tega zakona;
- ne posreduje podatkov o spremenjeni ceni v skladu z tretjim odstavkom 44. člena tega zakona;
- končnim odjemalcem elektrike ne pošlje energetskega kontrolnega seznama v skladu s predpisom iz drugega odstavka 45. člena tega zakona;
- sprejeme splošne pogodbene pogoje, katerih vsebina je v nasprotju s tretjim ali četrtyim odstavkom 46. člena tega zakona
- določi ali spremeni splošne pogodbene pogoje o dobavi elektrike gospodinjskim odjemalcem ali malim poslovnim odjemalcem v nasprotju s petim oziroma šestim odstavkom 46. člena tega zakona;
- na svoji spletni strani ne objavi splošnih pogodbenih pogojev in informacij o veljavnih cenah in tarifah za gospodinjske odjemalce ter za male poslovne odjemalce v skladu s petim odstavkom 46. člena tega zakona;
- zaračunava pavšalne stroške poslovanja dobavitelja v nasprotju z desetim odstavkom 46. člena tega zakona;
- ne imenuje osebe za sprejem in obravnavo pritožb gospodinjskih odjemalcev v zvezi z dobavo elektrike ali zemeljskega plina, skladno z drugim in tretjim odstavkom 48. člena tega zakona;
- ne zagotovi gospodinjskim odjemalcem informacij skladno s četrtyim odstavkom 48. člena tega zakona;
- ne objavi pravil iz osmega odstavka 48. člena tega zakona;
- ne zagotovi zadostnih sredstev za delovanje imenovane osebe oziroma oseb skladno z devetim odstavkom 48. člena tega zakona;
- ne sodeluje na izravnalnem trgu na način, kot je to določeno s predpisom iz druge alineje četrtega odstavka 95. člena tega zakona;
- ne predloži letnega poročila zaradi javne objave na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe (prvi in drugi odstavek 106. člena tega zakona);
- ne predloži agenciji letnega poročila v rokih iz tretjega odstavka 106. člena tega zakona;
- energetski objekti, naprave in napeljave pravne osebe ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev (143. člena tega zakona);

- brez soglasja operaterja na njegovo omrežje priključi svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (145. člen tega zakona);
- o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 148. člena tega zakona);
- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (drugi odstavek 152. člena tega zakona);
- ravna v nasprotju s prvim odstavkom 154. člena tega zakona;
- drugim udeležencem na trgu z električno energijo ne da na razpolago podatkov v skladu s splošnim aktom agencije iz tretjega odstavka 154. člena tega zakona.

(7) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz šestega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(8) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz šestega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(9) Z globo od 400 do 2.000 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz šestega odstavka tega člena.

(10) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ob priključitvi na sistem ne obvesti odjemalca o njegovih pravicah iz tretjega odstavka 37. člena tega zakona;
- ne omogoči končnemu odjemalcu elektrike, da zamenja dobavitelja v roku iz drugega odstavka 38. člena tega zakona;
- v roku ne pošlje zaključnega računa končnemu odjemalcu elektrike, ki je zamenjal dobavitelja (četrti odstavek 38. člena tega zakona);
- končnim odjemalcem elektrike ali drugim osebam, ki zahtevi za dostop do podatkov o porabi energije predložijo pooblastilo končnega odjemalca, ne omogoči dostopa do podatkov o porabi v skladu s 39. členom tega zakona;
- dostop do podatkov o porabi elektrike zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 39. člena tega zakona;
- ne obvešča končnih odjemalcev elektrike periodično o njihovi porabi (prvi odstavek 39. člena tega zakona);
- na izdanih računih za dobavljeno elektriko končnim odjemalcem ne prikaže podatkov iz prvega odstavka 40. člena tega zakona;
- pogodba o dobavi elektrike ne vsebuje vseh minimalnih sestavin iz drugega odstavka 46. člena tega zakona;

(11) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz desetega odstavka tega člena.

(12) Z globo od 100 do 500 evrov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz desetega odstavka tega člena.

491. člen
(prekrški za tretji del zakona)

(1) Z globo do deset odstotkov letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek podjetje plinskega gospodarstva, če:

- ravna v nasprotju s 181. členom tega zakona;
- ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, ki jo agencija izda na podlagi 186. člena tega zakona ali sklepom izdanim v postopku odločanja;
- ravna v nasprotju s 192. členom tega zakona;
- pri zagotavljanju dostopa do prenosnega sistema zemeljskega plina diskriminira v korist povezanega podjetja, v nasprotju s točko c) drugega odstavka 188. člena;

(2) Z globo od 15.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- za opravljanje dejavnosti, ki je po tem zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice opravljanja te dejavnosti (175., 214. člen tega zakona);
- pri vodenju računovodskih izkazov ravna v nasprotju s 233. členom tega zakona;
- uporabnikom sistema ne zagotovi dostopa do prenosnega sistema zemeljskega plina pod objektivnimi in nediskriminatornimi pogoji (četrti odstavek 236. člena tega zakona);

(3) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(4) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz drugega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(5) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- končnim odjemalcem zemeljskega plina ne pošlje energetskega kontrolnega seznama v skladu s predpisom iz drugega odstavka 163. člena tega zakona;
- ne posreduje podatkov za delovanje skupne kontaktne točke v skladu s tretjim odstavkom 169. člena tega zakona;
- na svoji spletni strani ne objavi splošnih pogodbenih pogojev in informacij o veljavnih cenah in tarifah za gospodinjske odjemalce in za male poslovne odjemalce zemeljskega plina v skladu s petim odstavkom 170. člena tega zakona;
- sprejeme splošne pogodbene pogoje, katerih vsebina je v nasprotju s tretjim ali četrtem odstavkom 170. člena tega zakona
- določi ali spremeni splošne pogodbene pogoje o dobavi zemeljskega plina gospodinjskim odjemalcem oziroma malim poslovnim odjemalcem v nasprotju s petim oziroma šestim odstavkom 170. člena tega zakona
- zaračunava pavšalne stroške poslovanja dobavitelja v nasprotju z desetim odstavkom 170. člena tega zakona;
- ne imenuje osebe za sprejem in obravnavo pritožb gospodinjskih odjemalcev v zvezi z dobavo elektrike ali zemeljskega plina, skladno s 173. členom tega zakona;

- ne zagotovi gospodinjskim odjemalcem informacij skladno s 173. členom tega zakona;
- ne objavi pravil iz osmega odstavka 173. člena tega zakona;
- ne zagotovi zadostnih sredstev za delovanje imenovane osebe oziroma oseb skladno z devetim odstavkom 173. člena tega zakona;
- ne predloži letnega poročila zaradi javne objave na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske družbe (prvi in drugi odstavek 232. člena tega zakona);
- ne predloži agenciji letnega poročila v rokih iz tretjega odstavka 232. člena tega zakona;
- nima sprejetih in objavljenih aktov v skladu z 266. členom tega zakona.
- o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 271. člena tega zakona);
- ne omogoči izdaje enotnega računa v skladu s prvim odstavkom 247. člena tega zakona;
- energetski objekti, naprave in napeljave pravne osebe ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev (267. člena tega zakona);
- brez soglasja operaterja na njegovo omrežje priključi svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (268. člen tega zakona);
- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (četrti odstavek 274. člena tega zakona);
- ravna v nasprotju s prvim odstavkom 278. člena tega zakona;
- drugim udeležencem na trgu z zemeljskim plinom ne da na razpolago podatkov v skladu s splošnim aktom agencije iz tretjega odstavka 278. člena tega zakona.

(6) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz petega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(7) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz petega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(8) Z globo od 400 do 2.000 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz petega odstavka tega člena.

(9) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne omogoči končnemu odjemalcu zemeljskega plina, da zamenja dobavitelja v roku iz tretjega odstavka 160. člena tega zakona;
- stroške za menjavo dobavitelja zemeljskega plina zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 160. člena tega zakona;
- v roku ne pošlje zaključnega računa končnemu odjemalcu, ki je zamenjal dobavitelja (šesti odstavek 160. člena tega zakona);
- ne obvešča odjemalcev periodično o njihovi porabi (prvi odstavek 161. člena tega zakona);
- ne obvesti končnega odjemalca o njegovi porabi in o značilnostih te porabe, če je odjemalec to zahteval (prvi odstavek 161. člena tega zakona);

- končnemu odjemalcu zemeljskega plina ali drugi osebi, ki zahtevi za dostop do podatkov o porabi energije predloži soglasje tega odjemalca, ne omogoči dostopa do podatkov o porabi (drugi odstavek 161. člena tega zakona;
- stroške obvestila o porabi zemeljskega plina in o značilnostih te porabe zaračuna v nasprotju s tretjim odstavkom 161. člena tega zakona;
- pogodba o dobavi zemeljskega plina ne vsebuje vseh minimalnih sestavin iz drugega odstavka 170. člena tega zakona;

(10) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz devetega odstavka tega člena.

(11) Z globo od 100 do 500 evrov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz devetega odstavka tega člena.

492. člen (prekrški za četrti del zakona)

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- pri vodenju računovodskih izkazov ravna v nasprotju s 303. členom tega zakona;

(2) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- ne zagotovi meritev iz 289. člena tega zakona;
- v roku ne izvrši predpisanega ukrepa zaradi zagotavljanja zanesljive oskrbe s toploto in drugimi energetskimi plini, ki ga določi predpis iz drugega odstavka 292. člena tega zakona;
- nima sprejetih, potrjenih in objavljenih aktov v skladu z 295. členom tega zakona;
- nima vzpostavljenega sistema za nadzor obratovanja distribucijskega sistema skladno z 296. členom tega zakona;
- cene za dobavo toplote za daljinsko ogrevanje ne določi v skladu z metodologijo agencije iz drugega odstavka 297. člena tega zakona;
- predhodno ne pridobi soglasja agencije na izhodiščno ceno ali na spremembo izhodiščne cene za dobavo toplote za daljinsko ogrevanje (300. člen tega zakona);
- brez soglasja distributerja na njegov zaključen distribucijski sistem priključi svoje objekte, naprave in napeljave oziroma omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav (304. člen tega zakona);
- o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 305. člena tega zakona);

- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (drugi odstavek 307. člena tega zakona);
- ne posreduje podatkov, zahtevanih s predpisom iz 309. člena tega zakona;

(5) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(6) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(7) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

- kot odjemalec, ki odjema toploto v delu stavbe ali v stavbi preko skupnega odjemnega mesta več odjemalcev ali več stavb, ne sporoči distributerjem podatkov po 290. členu tega zakona;
- ne pripravi ali seznaní odjemalcev s splošnimi pogodbenimi pogoji v skladu s petim odstavkom 295. člena tega zakona;
- v roku ne obvesti agencije o spremembi cene za dobavo toplote za daljinsko ogrevanje (četrti odstavek 297. člena tega zakona);

(8) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz sedmega odstavka.

(9) Z globo od 100 do 500 evrov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz sedmega odstavka tega člena.

(10) Z globo od 50 do 400 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz sedmega odstavka tega člena.

493. člen (prekrški za peti del zakona)

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- ne zbira sredstev in jih ne nakazuje Eko skladu skladno z določbami 315. in 321. člena tega zakona;
- ne dosega prihrankov energije pri končnih odjemalcih skladno z določbami 316. člena tega zakona;
- ne da na trg biogoriv ali drugih obnovljivih virov energije skladno z določbami 379. člena tega zakona.

(2) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

- (4) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
- ne poroča agenciji skladno z določbami 319. člena tega zakona;
  - izdeluje energetske preglede, ki niso skladni z metodologijo iz drugega odstavka 352. člena tega zakona;
  - ne izvede energetskega pregleda skladno z določbo tretjega odstavka 352. člena tega zakona;
  - ne meri in obračunava energije skladno z določbami 353. člena tega zakona;
  - ne obvešča končnih odjemalcev skladno z določbami 356. člena tega zakona;
  - na prodajnem mestu ne označi goriva skladno z določbo 380. člena tega zakona;

  - ne obvesti agencije o vseh spremembah na proizvodni napravi, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije (peti odstavek 364. člena tega zakona);
  - pri pripravi razvojnega načrta ne upošteva prednostno potrebne krepitve omrežja, da bi bilo mogoče izvesti priključek proizvodne naprave na obnovljive vire ali priključek, ki proizvaja električno energijo v soproizvodnji z visokim izkoristkom prej kot v petih letih od prve investitorjeve vloge za soglasje za priključitev (368. člen tega zakona);
  - investitorjem v proizvodne naprave za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se želijo vključiti v omrežje, ne priskrbi zahtevane celovite in potrebne informacije (prvi odstavek 370. člena tega zakona);
- (5) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (6) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.
- (7) Z globo od 400 do 2.000 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz četrtega odstavka tega člena.
- (8) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
- ne namesti energetske izkaznice na vidno mesto skladno s prvim odstavkom 334. člena tega zakona;
  - ne zagotovi rednega pregleda klimatskega sistema (335. člen tega zakona);
  - ne zagotovi rednega pregleda ogrevalnega sistema (336. člen tega zakona).
- (9) Z globo od 1.000 do 10.000 evrov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz osmega odstavka tega člena.
- (10) Z globo od 100 do 500 evrov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz osmega odstavka tega člena.

(11) Z globo v višini 1.000 evrov se za prekršek kaznuje izdajatelj, ki ravna v nasprotju z 331., 332., 334., 338. in 336. členom tega zakona.

(12) Z globo v višini 500 evrov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če:

- pri njeni prodaji ali oddaji v najem kupcu oziroma najemniku najpozneje pred sklenitvijo pogodbe ne predloži originala ali kopije veljavne energetske izkaznice stavbe ali njenega posameznega dela skladno s 332. členom tega zakona.

(13) Z globo v višini 1.000 evrov se za prekršek kaznuje upravljavec stavbe ali posameznega dela stavbe, če:

- v stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja, ne namesti veljavne energetske izkaznice na vidno mesto skladno s 334. členom tega zakona.

(14) Z globo v višini 300 evrov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če:

- v stavbi ali delu stavbe, v katerem je vgrajen klimatski sistem z izhodno močjo nad 12 kW, ne zagotovi rednih pregledov klimatskih sistemov skladno s 335. členom tega zakona;
- v stavbi ali delu stavbe, v katerem je vgrajen ogrevalni sistem z določeno močjo, ki jo je predpisal minister, ne zagotovi rednih pregledov ogrevalnih sistemov skladno s 336. členom tega zakona.

(15) Z globo v višini 250 evrov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če:

- pri prodajanju in oddajanju stavbe ali posameznega dela stavbe v najem ne zagotovi, da se pri oglaševanju navedejo energijski kazalniki energetske učinkovitosti stavbe ali posameznega dela stavbe iz energetske izkaznice skladno s 332. členom tega zakona.

(16) Z globo 3.000 evrov se kaznujejo lastniki posameznih stavb, ki ne zagotovijo merjenja porabe toplote posamezne stavbe (prvi odstavek 354. člen tega zakona).

(17) Z globo 1.200 evrov se kaznuje za prekršek dobavitelj toplote iz omrežja ali upravljavec skupne kotlovnice, če:

- stroškov za porabo toplote posamezne stavbe ne obračunava na podlagi meritev porabe toplote posameznih stavb (drugi odstavek 354. člena tega zakona).
- v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli ne obračunava stroškov toplote po dejanski porabi za vsak njen posamezni del skladno s predpisom iz drugega odstavka 355. člena tega zakona.

(18) Z globo 1.200 evrov se kaznuje za prekršek izvajalec delitve stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki ravna v nasprotju s predpisom iz drugega odstavka 355. člena tega zakona.

(19) Z globo 1.200 evrov se kaznuje za prekršek izvajalec obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki ravna v nasprotju s predpisom iz drugega odstavka 355. člena tega zakona.

(20) Z globo 100 do 500 evrov se za prekršek iz šestnajstega do devetnajstega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(21) Z globo 200 evrov se kaznuje za prekršek lastnik posameznega dela stavbe, če ne vgradi merilnih naprav v skladu s prvim odstavkom 355. člena tega zakona.

494. člen

(prekrški za peti del zakona, s področja energijskih nalepk in okoljsko primerne zasnove proizvodov)

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 3.000 do 10.000 evrov pa se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj dal na trg oziroma začel uporabljati proizvod, povezan z energijo, in :

- proizvod ni skladen s predpisanimi tehničnimi zahtevami za okoljsko primerno zasnovo proizvodov (prva alineja prvega odstavka 325. člena tega zakona);
- ne naredi ocene skladnosti proizvoda (druga alineja prvega odstavka 325. člena tega zakona);
- ne izda izjave Evropske unije o skladnosti (tretja alineja prvega odstavka 325. člena tega zakona);
- ne izdela oziroma ne hrani tehnične dokumentacije na predpisan način (četrti alineja prvega odstavka in drugi odstavek 325. člena tega zakona);
- ne zagotovi informacij za končne uporabnike v slovenskem jeziku (šesta alineja prvega odstavka 325. člena tega zakona);
- ne zagotovi tehnične dokumentacije nadzornemu organu (četrti odstavek 325. člena tega zakona)
- označi proizvod z znakom, ki uporabnike zavaja glede skladnosti (peti odstavek 325. člena tega zakona).

(2) Z globo od 500 do 1.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj ne označi proizvoda z znakom skladnosti CE (peta alineja prvega odstavka 325. člena tega zakona).

(3) Z globo od 250 do 500 evrov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe oziroma odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj stori prekršek iz prvega in prejšnjega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 2.000 do 5.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, z globo od 1.000 do 3.000 evrov pa se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot distributer ali uporabnik proizvoda:

- ne zagotovi informacij za končne uporabnike v slovenskem jeziku (šesta alineja prvega odstavka 325. člena tega zakona);
- ne zagotovi tehnične dokumentacije nadzornemu organu (četrti odstavek 325. člena tega zakona).

(5) Z globo od 200 do 400 evrov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe oziroma odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot distributer ali uporabnik stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

(6) Z globo od 3.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma z globo od 2.000 do 5.000 evrov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj dal na trg oziroma začel uporabljati proizvod in ne:

- zagotovi izvedbe merilnih postopkov (prva alineja prvega odstavka 326. člena tega zakona),
- opremi proizvodov z nalepko in podatkovno kartico (druga alineja prvega odstavka 326. člena tega zakona);
- zagotovi pravilne oblike in vsebine nalepke ter podatkovne kartice proizvoda (drugi odstavek 326. člena tega zakona);
- izdela ali ne hrani tehnične dokumentacije, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov na nalepki in podatkovni kartici proizvoda (tretja alineja prvega odstavka in tretji odstavek 326. člena tega zakona).

(7) Z globo od 1.000 do 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelji oziroma distributer:

- trgovcem brezplačno ne zagotovi potrebne nalepke in podatkov s podatkovne kartice proizvoda (četrti odstavek 326. člena tega zakona);
- na poziv nadzornega organa ne priskrbi potrebne dokumentacije, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in podatkovni kartici proizvoda (peti odstavek 326. člena tega zakona).

(8) Z globo od 200 do 400 evrov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe oziroma odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelji oziroma distributer stori prekršek iz šestega ali prejšnjega odstavka tega člena.

(9) Z globo od 1.000 do 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma z globo od 800 do 1.500 evrov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj, distributer ali trgovec :

- pri prodaji, razstavljanju ali dajanju proizvoda v najem končnemu uporabniku ne zagotovi nalepke ali podatkov, navedenih na nalepki in podatkovni kartici proizvoda, v slovenskem jeziku (drugi in šesti odstavek 326. člena tega zakona);
- oglašuje proizvode brez navajanja predpisanih podatkov ali podatke navaja na neustrezen način (sedmi odstavek 326. člena tega zakona);
- pri oglaševanju navaja netočne podatke glede energijske učinkovitosti oziroma skuša prikriti bistvene podatke (deveti odstavek 326. člena tega zakona)
- proizvode opremi z drugimi nalepkami, znaki, simboli ali napisi, ki niso skladni, če tako prikazovanje lahko zmede končne uporabnike v zvezi s porabo energije ali drugih bistvenih virov med uporabo (osmi odstavek 326. člena tega zakona).

(10) Z globo od 200 do 400 evrov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe oziroma odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj, distributer ali trgovec stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

495. člen
(prekrški za šesti del zakona)

(1) Z globo do enega odstotka letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna ali fizična oseba, če:

– ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo agencije o odrejenih ukrepih iz drugega odstavka 431. člena tega zakona;

(2) Z globo od 15.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

– ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo o obvezni sprostitev elektrike ali zemeljskega plina oziroma ukrepom obveznega prenosa pogodbenih pravic in obveznosti do uvoza določenih količin zemeljskega plina, ki jo je agencija izdala na podlagi 443. člena tega zakona;

(3) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek iz drugega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(4) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

496. člen
(prekrški za sedmi del zakona)

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

– prepreči energetske inšpektorju opraviti naloge inšpekcijskega nadzora ali mu jih ne omogoči opraviti ali mu noče dati potrebnih podatkov (454. člen tega zakona);

– ne obvesti energetske inšpekcije o nastalih poškodbah in okvarah (456. člen tega zakona);

– ne opravi predpisanega periodičnega pregleda oziroma preizkusa (458. člen tega zakona);

(2) Z globo od 15.000 do 150.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Z globo od 400 do 2.000 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

- (5) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
- energetske inšpekcije ne obvesti pravočasno o izvedbi ukrepov (455. člen tega zakona);
  - ne obvesti energetske inšpekcije o datumu začetka gradnje, rekonstrukcije ali obnove ter datumu začetka funkcionalnih in zagonskih preskusov na energetskih napravah, napeljavah in postrojih (457. člen tega zakona);
- (6) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.
- (7) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz petega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.
- (8) Z globo od 50 do 400 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz petega odstavka tega člena.

497. člen
(prekrški za deseti del zakona)

- (1) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
- ne prijavi izvajanja prenosa ali predelave ogljikovega dioksida skladno z s točko a) prvega odstavka 487. člena tega zakona.
- (2) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik.
- (3) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

498. člen
(prekrški za kršitve določb Uredbe (ES) št. 714/2009)

- (1) Z globo od 30.000 do 100.000 evrov se kaznuje za prekršek sistemski operater električne energije oziroma operater prenosnega sistema zemeljskega plina, če:
- ne določi transparentnih cen v skladu s prvim odstavkom 14. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
  - ne obravnava enakopravno udeležencev na trgu pri odpravljanju težav s prezasedenostjo omrežja v skladu s prvim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
  - če ne omejuje transakcij le v izrednih okoliščinah v skladu z drugim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba operaterja prenosnega sistema oziroma sistemskega operaterja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 20.000 do 50.000 se kaznuje za prekršek sistemski operater električne energije oziroma operater prenosnega sistema zemeljskega plina, če:

- ne vzpostavi načina za usklajevanje in izmenjavo in formacij v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
- ne objavi informacij v skladu z drugim odstavkom 15. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
- ne objavi ocene razpoložljivih zmogljivosti v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
- ne da na voljo najvišje možne zmogljivosti povezovalnih daljnovodov v skladu s tretjim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
- ne da na trg dodeljene zmogljivosti, ki ni bila uporabljena v skladu s četrtem odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009;
- ne združi vseh zahtev po prenosni zmogljivosti v nasprotni smeri v skladu s petim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 714/2009.

(4) Z globo od 1.000 do 2.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba operaterja prenosnega sistema oziroma sistemskega operaterja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

499. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe (ES) št. 715/2009)

(1) Z globo od 30.000 do 100.000 evrov se kaznuje za prekršek operater prenosnega sistema, ki:

- ne uporablja tarif, ki jih je potrdila agencija v skladu s prvim odstavkom 13. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne nudi storitve vsem uporabnikom omrežja brez diskriminacije v skladu s točko a) prvega odstavka 14. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne upošteva tržne vrednosti storitve v pogodbah o prenosu v skladu z drugim odstavkom 14. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- zahteva jamstva, ki predstavljajo neupravičeno oviro za vstop na trg ali so diskriminatorna, nepregledna ali nesorazmerna v skladu s tretjim odstavkom 14. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- udeležencem na trgu ne zagotovi največje možne zmogljivosti v skladu s prvim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne objavi in ne izvaja nediskriminatornih in preglednih postopkov upravljanja prezasedenosti v skladu s tretjim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne uporabi nediskriminatornih in preglednih mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti v primeru fizične prezasedenosti v skladu s četrtem odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne oblikuje pravil za izravnavo odstopanj na pošten, nediskriminatoren in pregleden način na podlagi objektivnih meril v skladu s prvim odstavkom 21. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;

- ne obračunava odstopanja v skladu s tretjim odstavkom 21. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne pripravi usklajene pogodbe o prenosu ter ne razvije postopkov na primernem trgu za spodbujanje sekundarnega trgovanja z zmogljivostmi ter ne prizna prenosa primarnih pravic do zmogljivosti v skladu z 22. členom Uredbe (ES) št. 715/2009.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba operaterja prenosnega sistema, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 20.000 do 50.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka operater prenosnega sistema, če:

- določa tarife, ki ovirajo trgovanje (drugi odstavek 13. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne nudi zagotovljene in prekinljive storitve dostopa do omrežja v skladu s točko b) prvega odstavka 14. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne nudi uporabnikom omrežja dolgoročne in kratkoročne storitve dostopa do omrežja v skladu s točko c) prvega odstavka 14. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne objavi ali ne izvaja nediskriminatornih in preglednih mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti v skladu z drugim odstavkom 16. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne objavi podrobnih informacij glede storitev in pogojev za pridobitev dejanskega dostopa do omrežja v skladu s prvim odstavkom 18. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne objavi primerne in podrobne informacije o oblikovanju in strukturi tarif v skladu z drugim odstavkom 18. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne objavi informacije o tehničnih, pogodbenih in razpoložljivih zmogljivostih za relevantne točke sistema v skladu s tretjim odstavkom 18. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne razkrije zahtevanih informacij na smiseln, količinsko jasn, dostopen in nediskriminatoren način v skladu s petim odstavkom 18. člena Uredbe (ES) št. 715/2009;
- ne objavi podrobnih predhodnih in naknadnih informacij o ponudbi in povpraševanju v skladu s šestim odstavkom 18. člena Uredbe (ES) št. 715/2009.

(4) Z globo od 2.000 do 4.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba operaterja prenosnega sistema oziroma systemskega operaterja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

500. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) št. 994/2010)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 evrov se kaznuje za prekršek podjetje plinskega gospodarstva, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če:

- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih podjetjem plinskega gospodarstva skladno s točkami (b), (c) in (d) prvega odstavka 5. člena

Uredbe (EU) št. 994/2010 nalaga veljavni nacionalni ali skupni preventivni načrt ukrepov;

- v roku ne izpolni obveznosti iz petega odstavka 6. člena Uredbe (EU) št. 994/2010;
- v nasprotju s prvim odstavkom 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 ne pošlje v roku agenciji predloga oziroma zahteve iz točke a) oziroma točke b) prvega odstavka 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010;
- ne zagotovi standarda oskrbe z zemeljskim plinom zaščitenim odjemalcem skladno s prvim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 ali ravna v nasprotju z drugim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 994/2010;
- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih podjetjem plinskega gospodarstva skladno z 10. členom Uredbe (EU) št. 994/2010 nalaga veljavni Načrt za izredne razmere, ali v rokih in po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih tem podjetjem naloži pristojni organ ali drugo pristojno podjetje skladno s pooblastili iz veljavnega Načrta za izredne razmere;
- v izrednih razmerah pristojnemu organu dnevno ne zagotavljajo vsaj informacij o:
  - a) dnevni napovedi povpraševanja in ponudbe zemeljskega plina za naslednje tri dni;
  - b) dnevnem pretoku plina na vseh čezmejnih vstopnih in izstopnih točkah ter na vseh točkah, ki omrežje povezujejo s proizvodnim obratom, skladiščem ali terminalom za UZP;
  - c) obdobju, izraženem v dnevih, ko se predvideva, da je mogoče zagotoviti oskrbo s plinom zaščitenim odjemalcem v skladu z drugim odstavkom 13. člena Uredbe (EU) št. 994/10.

(2) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

501. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) št. 1227/2011)

- (1) Z globo od 25.000 do 125.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
- uporabi notranje informacije o veleprodajnem energetskega proizvodu v nasprotju s točko a) prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
  - razkrije notranje informacije kateri koli drugi osebi v nasprotju s točko b) prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
  - na podlagi notranje informacije kateri koli drugi osebi priporoči sklenitev posla v nasprotju s točko c) prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011 ali jo k temu napelje;
  - ne objavi notranjih informacij, ki se nanašajo nanj ali na z njim povezane osebe v skladu s 4. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011;
  - sklepa kakršen koli posel ali izdaja kakršna koli naročila za trgovanje ali razširja informacije na način, ki pomeni ali bi lahko pomenil tržno manipulacijo v nasprotju s 5. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011;

- ACER ne predloži evidence o transakcijah, povezanih z veleprodajnimi energetske trgi, v skladu s prvim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- pred sklepanjem transakcij, o katerih mora poročati, transakcij ne prijavi agenciji v skladu z 9. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011 ali nemudoma ne obvesti agencije o spremembah podatkov, ki jih vsebuje prijava za vpis v register udeležencev iz sedmega odstavka 448. člena tega zakona.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 evrov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz petega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 500 do 2.000 evrov se za prekršek kaznuje fizična oseba, ki stori prekršek iz prve, druge in tretje alineje petega odstavka tega člena.

502. člen
(globo, izrečena v hitrem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe določene s tem zakonom.

Dvanajsti del PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

503. člen
(rok za uskladitev prostorskih aktov in skladnost projektne dokumentacije glede načina ogrevanja)

(1) Lokalne skupnosti uskladijo svoje prostorske akte z lokalnim energetske konceptom v roku dveh let po sprejetju lokalnega energetskega koncepta.

(2) Do uskladitve občinskih prostorskih aktov z lokalnim energetske konceptom se šteje, da je projektna dokumentacija glede načina ogrevanja skladna z določbami občinskih prostorskih aktov:

- če objekt leži znotraj območja odločitve lokalne skupnosti iz osmega odstavka 27. člena tega zakona in je predviden način ogrevanja objekta skladen s to odločitvijo,
- če objekt leži zunaj območja odločitve lokalne skupnosti iz osmega odstavka 27. člena tega zakona oziroma območje ni določeno in je predviden način ogrevanja skladen s predpisom o učinkoviti rabi energije v stavbah.

504. člen
(nacionalni akcijski načrt energetske učinkovitosti)

Vlada nacionalni akcijski načrt energetske učinkovitosti za obdobje do leta 2020 iz 25. člena sprejme do 30. aprila 2014.

505. člen
(nacionalni akcijski načrt za obnovljive vire energije)

Nacionalni akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020, ki je bil sprejet pred uveljavitvijo tega zakona se šteje za nacionalni akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje do leta 2020 iz 26. člena tega zakona.

506. člen
(pogodba o dobavi elektrike)

(1) Če gospodinjski ali mali poslovni odjemalec ob uveljavitvi tega zakona nima sklenjene pogodbe o dobavi elektrike v pisni ali elektronski obliki, se šteje, da ima sklenjeno pogodbo o dobavi za nedoločen čas skladno s 46. členom tega zakona, dobavitelj elektrike pa jo je dolžan skleniti v pisni ali elektronski obliki na zahtevo gospodinjskega ali malega poslovnega odjemalca oziroma ob prvi spremembi pogodbe.

(2) Dobavitelj je dolžan na zahtevo gospodinjskega ali malega poslovnega odjemalca, ki ob uveljavitvi tega zakona že imajo sklenjeno pogodbo o dobavi elektrike v pisni ali elektronski obliki, uskladiti vsebino pogodbe s 46. členom tega zakona.

507. člen
(pogodba o uporabi sistema)

Če končni odjemalec ob uveljavitvi tega zakona nima sklenjene pogodbe o dostopu do distribucijskega sistema elektrike v pisni ali elektronski obliki, se šteje, da ima sklenjeno pogodbo o uporabi sistema za nedoločen čas, skladno s 112. člena tega zakona, distribucijski operater pa jo je dolžan skleniti v pisni ali elektronski obliki na zahtevo končnega odjemalca ali ob prvi spremembi pogodbe.

508. člen
(izvajalci gospodarske javne službe)

(1) Elektroenergetsko podjetje, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja električne energije, nadaljuje opravljanje dejavnosti sistemskega operaterja v skladu s tem zakonom.

(2) Elektroenergetsko podjetje, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja z električno energijo, nadaljuje opravljanje dejavnosti distribucijskega operaterja v skladu s tem zakonom.

(3) Podjetje, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja dejavnost organizatorja trga z električno energijo, nadaljuje opravljanje dejavnosti operaterja trga z elektriko v skladu s tem zakonom.

509. člen
(uskladitev systemskega operaterja električne energije)

(1) Vlada mora v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona sprejeti koncesijski akt in na podlagi izdane odločbe o podelitvi koncesije z družbo ELES, d. o. o., kot koncesionarjem skleniti koncesijsko pogodbo za opravljanje gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja električne energije.

(2) Do sklenitve koncesijske pogodbe gospodarska družba iz prejšnjega odstavka tega člena izvaja gospodarsko javno službo na način, kot jo je izvajala do uveljavitve tega zakona.

510. člen
(ukrepi za zagotovitev lastniške ločitve)

Z dnem uveljavitve tega zakona se za kapitalsko naložbo države v družbah ELES, d. o. o., SODO, d. o. o., in Borzen, d. o. o., preneha uporabljati Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 105/12 in 39/13). Pravice in dolžnosti, ki pripadajo Republiki Sloveniji na podlagi kapitalske naložbe v teh družbah, z dnem uveljavitve tega zakona izvršuje vlada. Za spremljanje naložb je pristojno ministrstvo, pristojno za energijo.

511. člen
(prenos visokonapetostnega omrežja na systemskega operaterja)

Gospodarske družbe, ki imajo v lasti visokonapetostno 110-kilovoltno prenosno omrežje, so dolžne v roku treh let od uveljavitve tega zakona s pogodbo odplačno prenesti lastnino in druge obligacijske ali stvarne pravice na omrežju, določenem z uredbo iz četrtega odstavka 33. člena tega zakona.

512. člen
(začetek uporabe določb o omrežnini za elektriko)

(1) Določbe 114., 115., 116., 117., 130., 131., 132., 133., 134., 135. in 136. člena tega zakona se za določitev omrežnine in določitev tarife ter tarifnih postavk začnejo uporabljati 1. januarja prvega leta prvega regulativnega obdobja po izteku regulativnega obdobja, ki teče na dan uveljavitve tega zakona.

(2) Če je ob uveljavitvi tega zakona do konca regulativnega obdobja, ki teče na dan uveljavitve tega zakona, manj kot eno leto, se to regulativno obdobje podaljša za eno leto tako, da se za to leto podaljšanja uporabljajo upravičeni stroški, omrežnina in tarifne postavke, kot so bili določeni za zadnje leto tega regulativnega obdobja.

(3) Do začetka uporabe določb iz prvega odstavka tega člena se glede omrežnine in odločanja o upravičenih stroških uporablja Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja in metodologiji za obračunavanje omrežnine (Uradni list RS, št. 81/12 in 47/13).

(4) Agencija mora najkasneje do 31. avgusta 2015 sprejeti metodologijo za določitev regulativnega okvira iz 114. člena tega zakona in metodologijo za obračunavanje omrežnine iz 130. člena tega zakona.

513. člen
(ureditev statusa distribucijskega sistema)

Lastniki distribucijskih omrežij morajo za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema po 88. členu tega zakona, podati vlogo agenciji v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. Agencija mora o vlogah odločiti v treh mesecih od njihovega prejema.

514. člen
(ureditev najemnih razmerij z lastniki distribucijskih omrežij)

Distribucijski operater je dolžan v roku enega leta od dneva uveljavitve tega zakona z lastniki distribucijskih omrežij z javnim značajem, ki niso vložili vloge za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema iz 88. člena tega zakona, skleniti pogodbe iz prvega odstavka 80. člena tega zakona.

515. člen
(financiranje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko)

Vlada sprejme uredbo iz četrtega odstavka 96. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

516. člen
(vzpostavitev skupne kontaktne točke na področju elektrike in zemeljskega plina)

Agencija mora najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona vzpostaviti skupno kontaktno točko na področju elektrike iz 44. člena in na področju zemeljskega plina iz 169. člena tega zakona.

517. člen
(razveljavitev in podaljšanje uporabe splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil na področju elektrike)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil:

- Sistemska obratovalna navodila za prenosno omrežje električne energije (Uradni list RS, št. 71/12)
- Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega omrežja Slovenije (Uradni list RS, št. 18/13),
- Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije (Uradni list RS, št. 41/11)

- Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 126/07 in 1/08-popr.),
- Pravila o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti z dne 28.5.2013
- Pravila za delovanje organiziranega trga z električno energijo (Uradni list RS, št. 98/09 in 97/11),
- Pravila za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo (Uradni list RS, št. 73/12),
- Pravila za delovanje centra za podpore (Uradni list RS, št. 86/09).

(2) Splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil iz prejšnjega odstavka tega člena se uporabljajo do uveljavitve splošni aktov za izvrševanje javnih pooblastil, izdanih na podlagi tega zakona.

518. člen

(razveljavitev in podaljšanje uporabe splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil na področju zemeljskega plina in toplote)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil, ki se uporabljajo do uveljavitve splošni aktov za izvrševanje javnih pooblastil, izdanih na podlagi tega zakona:

- Sistemska obratovalna navodila za prenos zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 89/05);
- Splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina iz prenosnega omrežja (Uradni list RS, št. 89/05);
- Pravila za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 49/09);
- Pravila za delovanje izravnalnega trga z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 23/11 in 31/11);
- Pravila za obračun odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 23/11);
- Pravila o postopku za izvajanje Uredbe (ES) št. 715/2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (Uradni list RS, št. 68/12 in 80/13).

(2) Splošni akti, izdani na podlagi drugega odstavka 32. člena, četrtega odstavka 40. člena, tretjega in petega odstavka 70. člena ter 97. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07- uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11- odl. US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L) z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati, uporabljajo pa se do uveljavitve novih splošnih aktov, izdanih na podlagi tega zakona.

519. člen

(pogodba o dobavi zemeljskega plina)

(1) Če gospodinjstvi ali mali poslovni odjemalec ob uveljavitvi tega zakona nima sklenjene pogodbe o dobavi zemeljskega plina v pisni ali elektronski obliki, se šteje,

da ima pod pogoji iz 170. člena tega zakona sklenjeno pogodbo o dobavi zemeljskega plina za nedoločen čas.

(2) Dobavitelj zemeljskega plina je dolžan skleniti pogodbo o dobavi zemeljskega plina z gospodinjskim ali malim poslovnim odjemalcem v pisni ali elektronski obliki na zahtevo gospodinjskega ali malega poslovnega odjemalca ali ob prvi spremembi pogodbe iz prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Dobavitelj je dolžan na zahtevo gospodinjskega ali malega poslovnega odjemalca, ki ob uveljavitvi tega zakona že imajo sklenjeno pogodbo o dobavi zemeljskega plina v pisni ali elektronski obliki, uskladiti vsebino pogodbe s 170. členom tega zakona.

520. člen

(izvajanje naložb iz desetletnega razvojnega načrta)

Za naložbe, ki jih operater prenosnega sistema izvaja v okviru potrjenega desetletnega načrta razvoja omrežja za obdobje 2011 - 2020, se ne uporabljajo določbe petega odstavka 249. člena tega zakona, če je za gradnjo posamezne naložbe operater sistema do uveljavitve tega zakona sklenil eno ali več pogodb o najemu posojila ali poroštvu za obveznosti iz posojil.

521. člen

(prehod obstoječih pogodb o dostopu na nov sistem vstopno-izstopnih točk)

Šteje se, da imajo uporabniki prenosnega sistema, ki imajo z dnem uveljavitve tega zakona z operaterjem prenosnega sistema sklenjeno pogodbo o dostopu, sklenjene pogodbe o prenosu za vsako vstopno točko in za vsako izstopno točko iz prenosnega sistema v obsegu in pod pogoji sklenjene pogodbe o dostopu. Če ima oseba, ki hkrati opravlja dejavnost dobave zemeljskega plina in dejavnost operaterja distribucijskega sistema, sklenjeno pogodbo o dostopu do prenosnega sistema po prejšnjem stavku, se šteje, da ima sklenjeno pogodbo o prenosu na vstopni točki kot dobavitelj in na izstopni točki, kjer je priključen distribucijski sistem, kot operater distribucijskega sistema.

522. člen

(stanje prenosnih in distribucijskih sistemov)

Plinovodi in drugi deli prenosnega ali distribucijskega sistema, ne glede na njihovo tlačno stopnjo in namen, za katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje pred uveljavitvijo tega zakona, se štejejo za sestavni del prenosnega ali distribucijskega sistema, katerega del so ob uveljavitvi tega zakona.

523. člen

(ekonomska ocena uvajanja naprednih merilnih sistemov)

Ekonomsko oceno uvajanja naprednih merilnih sistemov iz 172. člena tega zakona mora agencija izvesti v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

524. člen

(povezani distribucijski sistemi zemeljskega plina in določitev tarifnih postavk omrežnine)

(1) Obstoječi distribucijski sistemi zemeljskega plina, ki so priključeni na drug distribucijski sistem zemeljskega plina morajo pridobiti soglasje agencije v skladu z sedmim odstavkom 214. člena tega zakona v osemnajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Operater distribucijskega sistema sprejme enoten akt o določitvi tarifnih postavk omrežnine iz sedmega odstavka 214. člena tega zakona za regulativno obdobje, ki sledi regulativnemu obdobju na dan uveljavitve tega zakona.

525. člen

(uskladitev statusa obstoječih zaokroženih gospodarskih kompleksov)

Obstoječi zaokroženi gospodarski kompleksi iz 73. člena Energetskega zakona 27/07- uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11- odl. US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L) se morajo uskladiti z določbami od 224. do 231. člena tega zakona najkasneje v osemnajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

526. člen

(rok za izdajo splošnih aktov agencije na področju zemeljskega plina)

(1) Določbe 248., 249., 250., 251., 252., 254. in 255. člena tega zakona se za določitev regulativnega okvira in določitev tarife ter tarifnih postavk začnejo uporabljati 1. januarja prvega leta prvega regulativnega obdobja po izteku regulativnega obdobja, ki teče na dan uveljavitve tega zakona.

(2) Če je ob uveljavitvi tega zakona do konca regulativnega obdobja, ki teče na dan uveljavitve tega zakona, manj kot eno leto in operater sistema ni podal zahteve za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, se to regulativno obdobje podaljša za eno leto tako, da se za to leto podaljšanja uporabljajo upravičeni stroški in omrežnina, kot so bili določeni za zadnje leto tega regulativnega obdobja.

(3) Če je ob uveljavitvi tega zakona do konca regulativnega obdobja, ki teče na dan uveljavitve tega zakona, manj kot eno leto in je operater sistema podal zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, se za to regulativno obdobje za določitev regulativnega okvira in določitev tarife ter tarifnih postavk uporabljajo predpisi, določeni v četrtem odstavku tega člena.

(4) Do začetka uporabe določb iz prvega odstavka tega člena se glede omrežnine in odločanja o upravičenih stroških uporabljajo:

- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za prenosno omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 59/10, 109/10 in 7/11);
- Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12, 64/12 in 47/13);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12 in 64/12);
- Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12, 64/12 in 66/13).

(5) Agencija mora najkasneje do 31. marca 2015 sprejeti metodologijo za določitev regulativnega okvira iz 248. člena tega zakona in metodologijo za obračunavanje omrežnine iz 254. člena tega zakona, ki se nanašata na operaterja distribucijskega sistema z zemeljskim plinom. Splošna akta iz tega odstavka, ki se nanašata na operaterja prenosnega sistema z zemeljskim plinom mora agencija sprejeti najkasneje do 31. marca 2016.

527. člen

(prehodne določbe za zanesljivo oskrbo z zemeljskim plinom)

Do uveljavitve Načrta preventivnih ukrepov in Načrta za izredne razmere iz Uredbe (EU) 994/2010 se uporabljajo določbe četrtega in petega odstavka 32.č, 32.d člen, 32.e člen, 32.f člen ter tretja do osma alineja prvega odstavka 112. člena in drugi odstavek 112. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 – odl. US, 10/12 in 94/12 – ZDoh-2L) in Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07).

528. člen

(opravljanje tržne distribucije)

(1) Distributerji, ki ob uveljavitvi tega zakona opravljajo dejavnost daljinskega ogrevanja ali oskrbo z drugimi energetskimi plini iz distribucijskega omrežja kot tržno dejavnost na podlagi drugega odstavka 33. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 – odl. US, 10/12 in 94/12 – ZDoh-2L), nadaljujejo opravljanje te dejavnosti kot tržne distribucije skladno s tem zakonom.

(2) Distributerji, ki izvajajo distribucijo toplote ali drugih energetskih plinov ob uveljavitvi tega zakona in ne izvajajo gospodarske javne službe ali dejavnost daljinskega ogrevanja ali oskrbo z drugimi energetskimi plini iz distribucijskega omrežja po prejšnjem odstavku tega člena, nadaljujejo opravljanje distribucije kot tržne distribucije skladno s tem zakonom, če pridobijo soglasje lokalne skupnosti v 12 mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Distributerji prilagodijo izvajanje distribucije v roku dvanajstih mesecev od uveljavitve tega zakona in v roku 30 dni od uveljavitve tega zakona poročajo v skladu s 285. členom.

529. člen

(metodologija za oblikovanje cen za dobavo toplote)

(1) Za oblikovanje cen toplote za daljinsko ogrevanje se do uveljavitve splošnega akta agencije iz drugega odstavka 297. člena tega zakona uporabljajo določbe Uredbe o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 33/13)

(2) Če agencija v treh mesecih pred iztekom veljavnosti Uredbe o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 33/13) ne sprejme splošnega akta iz drugega odstavka 297. člena tega zakona, vlada regulira cene daljinskega ogrevanja na podlagi zakona, ki ureja kontrolo cen.

530. člen

(pogodba o dobavi in odjemu toplote in drugih energetskih plinov)

(1) Če pogodba o dobavi in odjemu toplote ali drugih energetskih plinov ni sklenjena v pisni obliki in odjemalec odjema toploto ali druge energetske pline, se šteje, da je pogodbeno razmerje med distributerjem toplote in odjemalcem nastalo z dnem dobave, oziroma z dnem, ko je odjemalec postal lastnik stavbe ali dela stavbe.

(2) Distributer in odjemalec morata urediti pogodbeno razmerje skladno z 286. členom tega zakona v enem letu po njegovi uveljavitvi.

531. člen

(uporaba Pravilnika o načinu ogrevanja na območju Mestne občine Ljubljana)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o načinu ogrevanja na območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 131/03 in 84/05), uporablja pa se do uveljavitve odloka lokalne skupnosti skladno z osmim odstavkom 27. člena tega zakona, vendar ne dalj kot 2 leti po uveljavitvi tega zakona.

532. člen

(celovita ocena možnosti za uporabo sproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje)

Ministrstvo, pristojno za energijo, mora do 31. decembra 2015 pripraviti celovito oceno možnosti za uporabo sproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje iz 359. člena ter o njej obvestiti Evropsko komisijo.

533. člen

(določitev normiranih faktorjev stroška priključitve na omrežje)

(1) Distribucijski operater mora v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejeti splošni akt iz tretjega odstavka 370. člena tega zakona.

(2) Sistemski operater mora v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejeti splošni akt iz petega odstavka 370. člena tega zakona.

534. člen

(sprejetje načrta za delovanje podporne sheme in prvi poziv k prijavi projektov za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom za vstop v podporno shemo)

(1) Vlada sprejme načrt za delovanje podporne sheme za električno energijo iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom in odločitev o dovoljenem povečanju obsega sredstev za zagotovitev podpor za leto 2014 iz 22. člena v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Agencija izvede prvi javni poziv za povabilo investitorjev k prijavi projektov proizvodnih naprav za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom za leto 2014 v roku petih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

535. člen

(vstop po dosedanji ureditvi in prehod pod nove pogoje za vstop v podporno shemo)

(1) Za proizvodne naprave, za katere je bila sklenjena pogodba o dostopu do elektroenergetskega omrežja v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona, izdaja agencija odločbe o dodelitvi podpore na način, ki je veljal pred uveljavitvijo tega zakona, in z upoštevanjem praga moči za zagotovljeni odkup električne energije, ki je veljal pred uveljavitvijo tega zakona.

(2) Za načrtovane proizvodne naprave na obnovljive vire energije, ki ne presegajo 125 MW nazivne električne moči, ter za proizvodne naprave s soproizvodnjo, ki ne presegajo 200 MW nazivne električne moči, za katere je bilo pred uveljavitvijo tega zakona že izdano energetska dovoljenje in za katere bo pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje najkasneje do 31. decembra 2015, se do 31. decembra 2015 na ministrstvo, pristojno za energijo, posreduje izjava investitorja z navedbo, v katerem letu bo izvedena prijava projekta na javni poziv agencije za vstop v podporno shemo.

(3) Prijavitelj proizvodne naprave iz prejšnjega odstavka tega člena, ki prejme sklep o potrditvi projekta, mora pridobiti deklaracijo za proizvodno napravo v petih letih po prejemu sklepa o potrditvi projekta, sicer ni upravičen do podpore za potrjen projekt.

536. člen

(sprejem uredbe za plačevanje prispevkov za spodbujanje proizvodnje električne

energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje z visokim izkoristkom in povečanje učinkovite rabe energije)

Vlada sprejme uredbo na podlagi prvega odstavka 377. člena tega zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

537. člen

(vpis v Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije)

(1) AJPES v soglasju z agencijo izda navodilo iz 378. člena v treh mesecih od uveljavitve tega zakona. Fizične osebe, ki so bile do uveljavitve tega zakona vpisane v Poslovni register Slovenije na podlagi 5.a člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07-uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 - odl.US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L), se po uradni dolžnosti in na podlagi podatkov agencije, vpišejo v register pri AJPES.

(2) Določbe 378. člena se začnejo uporabljati po izdaji navodila iz prejšnjega odstavka tega člena.

538. člen

(izdelava študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo)

Ne glede na določbe 330. člena tega zakona se za projekte, za katere je bila zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja vložena pred uveljavitvijo tega zakona, za obveznost in način izdelave študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo uporabljajo dosedanji predpisi.

539. člen

(energetska izkaznica, pregledi klimatskih in ogrevalnih sistemov)

Odločbe o izbiri za izvajalca usposabljanja ter odločbe o usposobljenosti za izdelavo in izdajo energetske izkaznice ter preglede klimatskih in ogrevalnih sistemov, ki so bile izdane izvajalcem usposabljanja, neodvisnim strokovnjakom in izdajateljem na podlagi Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07-uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 - odl.US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L), se štejejo za skladne s tem zakonom.

540. člen

(pridobitev in namestitvev energetske izkaznice)

(1) Do 1. januarja 2015 je meja uporabne tlorisne površine iz prvega odstavka 334. člena, nad katero mora upravljavec stavbe veljavno energetska izkaznico namestiti na vidno mesto, 500 m².

(2) Večstanovanjska stavba z najmanj štirimi posameznimi deli, ki je bila zgrajena pred 1. januarjem 1980, mora pridobiti energetska izkaznico najkasneje do 31.

decembra 2017. Večstanovanjska stavba z najmanj štirimi posameznimi deli, ki je bila zgrajena po 1. januarjem 1980, mora pridobiti energetska izkaznico najkasneje 31. decembra 2030.

541. člen

(obvezna uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

Distributerji toplote iz prvega odstavka 276. člena morajo obveznost iz prvega odstavka 316. člena izpolniti do 31. decembra 2020.

542. člen

(uporaba določb glede zahtev za skoraj nič energijske stavbe)

Določba 328. člena se začne uporabljati 31. decembra 2020. Za nove stavbe, ki so v lasti Republike Slovenije ali samoupravnih lokalnih skupnosti in jih uporabljajo osebe javnega sektorja, se določba 328. člena začne uporabljati 31. decembra 2018.

543. člen

(uporaba določb glede ocene možnosti za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje)

Določba prvega odstavka 363. člena zakona se začne uporabljati 5. junija 2014.

544. člen

(sprejem dolgoročne strategije za spodbujanje naložb prenove stavb)

Vlada Republike Slovenije v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejme dolgoročno strategijo iz 346. člena.

545. člen

(zahteve glede metodologije izračuna deleža prenove)

Do 9. julija 2015 je meja uporabne tlorisne površine za izračun skupne tlorisne površine stavb v lasti oseb javnega sektorja iz prvega odstavka 347. člena 500 m².

546. člen

(izvajalci energetskega svetovanja za občane)

Izvajalci energetskega svetovanja, ki na dan uveljavitve tega zakona izvajajo svetovanje za občane, morajo opraviti usposabljanje za neodvisne strokovnjake iz prve alineje prvega odstavka 351. člena zakona do 1. januarja 2016 ter pridobiti licenco neodvisnega strokovnjaka iz druge alineje prvega odstavka 351. člena tega zakona do 1. januarja 2024.

547. člen
(nadaljevanje dela agencije)

(1) Javna agencija Republike Slovenije za energijo, ki je bila ustanovljena s Sklepom o ustanovitvi Javne agencije Republike Slovenije za energijo (Uradni list RS, št. 63/04, 95/04 in 63/13) se preoblikuje v agencijo po tem zakonu. Do vpisa preoblikovanja v sodni register nadaljuje z delom na podlagi Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07-uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 - odl.US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L).

(2) Svet Javne agencije Republike Slovenije za energijo opravlja naloge sveta do imenovanja predsednika in članov sveta po tem zakonu.

(3) Državni zbor imenuje predsednika in člane sveta agencije skladno s tem zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi. Predsednik in dva člana sveta se imenujejo za šest let, trije člani sveta pa za tri leta.

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Sklep o ustanovitvi Javne agencije Republike Slovenije za energijo (Uradni list RS, št. 63/04, 95/04 in 63/13), ki se uporablja do uveljavitve poslovnika agencije, ki ga sprejme svet agencije v treh mesecih po konstituiranju.

(4) Direktorica Javne agencije Republike Slovenije za energijo nadaljuje delo kot direktorica agencije po tem zakonu do izteka mandatne dobe, za katero je bila imenovana.

(5) Prepoved več kot enkratnega ponovnega imenovanja predsednika oziroma člana sveta agencije iz tretjega odstavka 391. člena tega zakona in prepoved več kot enkratnega ponovnega imenovanja direktorja agencije iz drugega odstavka 395. člena tega zakona se začeta uporabljati s prvim imenovanjem predsednika oziroma člana sveta ali direktorja agencije po uveljavitvi tega zakona in se nanašata na mandate predsednika oziroma člana sveta ali direktorja agencije, ki tečejo po tem imenovanju.

(6) Sredstva za delo agencije iz nadomestil operaterjev prenosnih sistemov in sistemskih operaterjev iz prve alineje prvega odstavka 399. člena tega zakona se začnejo zagotavljati s prvim letom regulativnega obdobja, ki sledi regulativnemu obdobju, ki je v teku v času pričetka veljavnosti tega zakona, do takrat pa agencija pridobiva sredstva za delo po 82. členu Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07-uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 - odl.US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L) in tretjem odstavku 28. člena Sklepa o ustanovitvi Javne agencije Republike Slovenije za energijo (Uradni list RS, št. 63/04, 95/04 in 63/13).

(7) Upravni postopki agencije, ki so bili uvedeni pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

548. člen

(prenehanje veljavnosti in ustavitve postopkov za izdajo licence)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o pogojih in postopku za izdajo ter odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/01, 31/01 in 66/05).

(2) Postopki za pridobitev licence, uvedeni do uveljavitve tega zakona, se ustavijo.

549. člen

(prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)

Prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

550. člen

(služnost v javno korist na podlagi obstoječih prostorskih aktov in plačilo za služnost, ki do uveljavitve zakona še ni bilo določeno)

Če je ob uveljavitvi tega zakona že uveljavljen podroben občinski prostorski načrt, državni prostorski načrt ali načrt iz zakona, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, je na nepremičninah v lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti in na katerih je za namen iz prvega odstavka 472. člena tega zakona predvidena omejitev lastninske pravice s služnostjo v javno korist, pa ta služnost še ni bila ustanovljena z drugim pravnim aktom do uveljavitve tega zakona, se šteje, da je ustanovljena brezplačna služnost v javno korist za namen iz prvega odstavka 472. člena tega zakona na podlagi tega zakona z dnem njegove uveljavitve, razen za služnost na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, katere plačilo se določi skladno z določbami zakona, ki ureja vode in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

551. člen

(pridobitev služnosti v javno korist s priposestvom)

(1) Izvajalec gospodarske javne službe po tem zakonu, na nepremičninah, na katerih se na dan uveljavitve tega zakona že nahaja infrastruktura, kot je opredeljena v 461. členu tega zakona, pridobi z uveljavitvijo tega zakona služnost v javno korist, če so za to izpolnjeni vsi pogoji za priposestvom služnosti skladno z zakonom in če je za pridobitev take služnosti izkazana javna korist skladno z določbo 472. člena tega zakona.

(2) Izvajalec gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka lahko lastnikom nepremičnin iz prejšnjega odstavka posreduje ponudbo za sklenitev pogodbe o priznanju pridobitve služnosti (posadna listina). Če operater ali distributer v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o priznanju pridobitve služnosti take pogodbe ne uspe skleniti, lahko zoper lastnika nepremičnine vložijo tožbo na ugotovitev obstoja služnosti v javno korist.

(3) Ne glede na določbe 474. člena tega zakona se določbe tega člena uporabljajo tudi za pridobitev služnosti v javno korist na nepremičninah v lasti države ali lokalne skupnosti, na katerih se na dan uveljavitve tega zakona nahaja infrastruktura.

552. člen

(rok za izdajo predpisov in drugih splošnih aktov)

(1) Vlada in pristojni ministri v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona izdajo podzakonske predpise na podlagi določb tega zakona, razen v kolikor ni v določbah tega dela zakona drugače določeno.

(2) Agencija mora najkasneje v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejeti splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil iz tega zakona, razen v kolikor ni v določbah tega dela zakona drugače določeno.

(3) Operaterji sistema, elektrooperaterji, operater trga in distributerji toplote morajo najkasneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona sprejeti splošne akte skladno s tem zakonom in splošnimi akti agencije.

553. člen

(razveljavitev predpisov in začasna uporaba)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Energetski zakon (uradni list RS, št. 27/07- uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 - odl. US, 10/12 in 94/12-ZDoh-2L).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se uporabljajo do uveljavitve novih podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi tega zakona:

- Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Uradni list RS, št. 114/09 in 75/11);
- Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 2/09, 49/10, 61/13 in 64/13);
- Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 8/09, 22/10 – EZ-D in 45/12);
- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12 in 90/12);
- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10 in 81/10);

- Uredba o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s soproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo (Uradni list RS, št. 83/09 in 94/11);
- Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase (Uradni list RS, št. 37/09);
- Uredba o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore (Uradni list RS, št. 21/09, 33/10 in 45/12);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe organiziranje trga z električno energijo (Uradni list RS, št. 8/09);
- Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu (Uradni list RS, št. 42/95, 64/95 in 22/10-EZ-D);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 114/4, 52/06, 31/07 in 37/11 odl.US);
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije in gospodarske javne službe dobava električne energije tarifnim odjemalcem (Uradni list RS, št. 117/04 in 23/07);
- Uredba o koncesiji gospodarske javne službe dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 39/07);
- Uredba o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode, povezane z energijo (Uradni list RS, št. 50/12);
- Uredba o energetske infrastrukturi (Uradni list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10 in 53/11);
- Uredba o vzdrževalnih delih v javno korist na področju energetike (Uradni list RS, št. 125/04, 71/09 in 22/10-EZ-D)
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 97/04 in 8/05);
- Uredba o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 109/04, 73/08, 111/08);
- Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07);
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12);
- Uredba o delovanju trga z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 95/07);
- Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 50/12 in 69/13);
- Pravilnik o metodah za določanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Uradni list RS, št. 4/10 in 62/13);

- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za inštalaterje naprav na obnovljive vire energije (Uradni list RS, št. 20/13);
- Pravilnik o spodbujanju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 89/08, 25/09 in 58/12);
- Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli (Uradni list RS, št. 7/10);
- Pravilnik o metodologiji izdelave in vsebini študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo stavb z energijo (Uradni list RS, št. 35/08);
- Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za redne preglede klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 6/10);
- Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic (Uradni list RS, št. 6/10 in 23/13);
- Pravilnik o rednih pregledih klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 26/08);
- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Uradni list RS, št. 77/09 in 93/12);
- Pravilnik o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskih konceptov (Uradni list RS, št. 74/09 in 3/11);
- Pravilnik o vrstah podatkov, ki jih zagotavljajo izvajalci energetskih dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/12);
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav (Uradni list RS, št. 41/09, 49/10 in 3/11);
- Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom nad 16 barov ter o pogojih za posege v območjih njihovih varovalnih pasov (Uradni list RS, št. 12/10 in 45/11);
- Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z največjim delovnim tlakom do vključno 16 barov (Uradni list RS, št. 26/02 in 54/02);
- Pravilnik o utekočinjenem naftnem plinu (Uradni list RS, št. 22/91 in 114/04);
- Pravilnik o tehničnih zahtevah za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivi (Uradni list RS, št. 114/04);
- Pravilnik o tehničnih normativih za postavitev, nadzor in obratovanje parnih kotlov in naprav (Uradni list RS, št. 114/04);
- Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Uradni list RS, št. 101/10).

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi:

- Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/01 in 100/06);
- Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/01 in 100/06);
- Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/04);
- Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/03);

- Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/01);
- Pravilnik o zahtevanih izkoristkih za nove toplovodne ogrevalne kotle na tekoče in plinasto gorivo (Uradni list RS, št. 107/01, 20/02 in 63/07).

(4) Predpisi iz prejšnjega odstavka tega člena se uporabljajo do uveljavitve uredb Evropske komisije, ki urejajo energijsko označevanje in okoljsko primerno zasnovano za posamezne skupine proizvodov.

(5) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati

- Uredba o določitvi prekrškov in sankcij zanje za kršitve določb Uredbe 1228/2003/ES (Uradni list RS, št. 105/07);
- Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevka za zagotavljanje zanesljive oskrbe z električno energijo z uporabo domačih virov primarne energije (Uradni list RS, št. 8/09);
- Uredba o izvedbi javnega razpisa za zagotavljanje zanesljive oskrbe z električno energijo z uporabo domačih virov primarne energije (Uradni list RS, št. 19/09 in 49/09).

(6) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil, ki pa se uporabljajo do uveljavitve novih splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, izdanih na podlagi tega zakona:

- Akt o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo (Uradni list RS, št. 73/12);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja in metodologiji za obračunavanje omrežnine (Uradni list RS, št. 81/12 in 47/13);
- Akt o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov električne energije in načinu njihovega prikazovanja (Uradni list RS, št. 76/13);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za prenosno omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 59/10, 109/10, 7/11 in 47/13);
- Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12, 64/12 in 47/13);
- Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12 in 64/12);
- Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/12, 64/12 in 66/13);
- Akt o določitvi metodologije za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja (Uradni list RS, št. 87/05 in 102/05);
- Akt o določitvi metodologije za pripravo tarifnih sistemov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 87/05 in 102/05);
- Akt o določitvi metodologije za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja (Uradni list RS, št. 74/05 in 42/11);
- Akt o določitvi metodologije za pripravo tarifnih sistemov za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja (Uradni list RS, št. 74/05).

554. člen

(ustavitev postopkov za pridobitev energetskega dovoljenja)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o izdaji energetskega dovoljenja (Uradni list RS, št. 5/07 in 67/09).

(2) Postopki za pridobitev energetskega dovoljenja, uvedeni do uveljavitve tega zakona, se ustavijo.

(3) Minister, pristojen za energijo, izda predpis iz četrtega odstavka 50. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

555. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Pravilnik o racionalni rabi pri gretju in prezračevanju objektov ter pripravi tople vode (Uradni list SRS, št. 31/84 in 35/84).

556. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

I. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

1. člen

Člen opredeljuje vsebino zakona.

2. člen

Člen navaja 10 direktiv, ki se s tem zakonom prenašajo v pravni red Republike Slovenije, in pet uredb, za katere je potrebno določiti pravne podlage za izvrševanje in kazenske sankcije v primeru kršitve njihovih določb. Nekatere direktive so bile prenesene že s prejšnjimi novelami Energetskega zakona in so znova navedene, ker novi zakon razveljavlja obstoječega.

3. člen

Člen opredeljuje namen zakona.

4. člen

Člen opredeljuje pojme, ki se uporabljajo v celotnem besedilu zakona. Poleg teh še vsako posamično poglavje opredeljuje svoje specifične pojme.

V tem členu je definiranih šest vrst operaterjev, trije za elektriko in trije za zemeljski plin.

Operater na področju oskrbe z elektriko je elektrooperater, obstajata dve vrsti:

- sistemski operater in
- distribucijski operater.

Operater na področju oskrbe z elektriko je operater sistema, obstajata dve vrsti:

- operater distribucijskega sistema,
- operater prenosnega sistema.

Različni izrazi za operaterje so pojasnjeni že v prvem poglavju, saj se pojavljajo v celotnem besedilu zakona in ne le v delih o elektriki in zemeljskem plinu. Da bi se izognili dolgim izrazom kot je »sistemski operater prenosnega omrežja električne energije«, smo za elektriko uporabili kratka izraza, ki sta sprejeta že tudi v stroki (Slovar strokovnih izrazov za trg z električno energijo razlagami v slovenskem in angleškem jeziku, Ljubljana, Slovensko društvo elektroenergetikov CIGRE – CIREN, 2003), za zemeljski plin pa v stroki uveljavljena izraza, ki sta uporabljena tudi v slovenski verziji direktive.

Pri pojasnilih pojmov operaterjev je med ostalim zapisano, da so zadalženi za »...za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji/prenosu plina/električne energije.« Beseda »razumnih« v tem opisu dopušča možnost različnih razlag, a smo jo kljub temu uporabili. Pravica uporabnikov omrežja do priključitev ni neomejena pravica, ampak je odvisna od razpoložljivih sredstev za investicije, pa tudi od ekonomske smiselnosti. Posledično je tudi dolžnost operaterja v zvezi z razvojem omrežja dolžnost, ki je omejena na materialne zmožnosti. Podrobnejša razdelava primerov, ko je zahteva po prenosu ali distribuciji

razumna, je snov za podzakonske akte, za zakon je prepodrobna. Ker pa je eden osnovnih ciljev zakona prenos direktive in je tam uporabljen enak izraz, smo ga že zaradi izvedbe prenosa uporabili tudi v zakonu.

5. člen

Člen opredeljuje cilje zakona.

6. člen

Člen opredeljuje energetske dejavnosti, za katere velja ta zakon in pravne ter fizične osebe za katere se zakon uporablja.

7. člen

Načelo prioritete določa vrstni red ukrepov oziroma projektov, če so celotni stroški alternativnih variant primerljivi. Ob tem je pomembno, da se primerja celotne stroške v življenjski dobi projekta, ki vključujejo tudi stroške za energijo in ne samo stroškov investicije. Pri primerljivih stroških v življenjski dobi imajo absolutno prednost pred ukrepi za oskrbo z energijo ukrepi za povečanje energijske učinkovitosti, med ukrepi za oskrbo, pa je prednost dana ukrepom, ki uporabljajo obnovljive vire energije.

8. člen

Člen zapoveduje racionalno ravnanje države in lokalnih skupnosti pri vodenju energetske politike.

9. člen

Člen zapoveduje posebno skrb za revnejše skupine prebivalstva in gospodinjstva.

10. člen

Člen zapoveduje enakopravno obravnavanje vseh udeležencev v postopkih, ki jih na energetske področju vodijo država ali lokalne skupnosti.

11. člen

Člen zapoveduje pregledno vodenje postopkov in sprejemanja odločitev pri vseh energetskih vprašanjih, o katerih odloča država ali lokalna skupnost.

12. člen

Člen zapoveduje javno dostopnost energijskih podatkov, javno obravnavo energetskih dokumentov in aktov.

13. člen

Člen posebej izpostavlja zahtevo za spoštovanje pravic gospodinjskih odjemalcev energije.

14. člen

Člen zapoveduje državi in lokalnim skupnostim, da pri vsem svojem delovanju vedno proučijo tudi vpliv na energetske učinkovitost, rabo obnovljivih virov energije in okoljsko sprejemljivost.

15. člen

Načelo spodbujanja določa, da je potrebno spodbujati dejavnosti za povečanje energijske učinkovitosti in deleža obnovljivih virov energije. To velja tako za lokalne skupnosti, kot za državo. Načelo izhaja iz 176.a člena lizbonske pogodbe, ki določa, da je spodbujanje energetske učinkovitosti in varčevanja z energijo eden izmed ciljev energetske politike Unije. Ker so v praksi, tudi na energetske področju, uveljavljene tudi spodbude za spodbujanje drugih tehnologij je nadalje določeno, da morajo biti okolju prijaznejše naprave, tehnologije, oprema, proizvodi in storitve pri določanju spodbud obravnavani bolj ugodno od okolju manj prijaznih.

16. člen

Člen določa, da imajo odjemalci energije iz omrežij pravico oskrbe na pregleden in nepristranski način.

17. člen

Člen zapoveduje državi dolžnost skrbi za spodbujanje konkurence in nepristranskega obravnavanja posameznih proizvajalcev in dobaviteljev pri vseh njenih ravnanjih. To načelo je še posebej pomembno zato, ker so največji proizvajalci in dobavitelji v večinski državni lasti.

18. člen

Ta člen določa vsebino energetske politike. Cilji energetske politike države se izražajo prvenstveno v energetske konceptu Slovenije, ki se sprejema kot resolucija v Državnem zboru, ter v energetske bilancah. Ukrepi za vodenje energetske politike so določeni v energetske konceptu Slovenije, državnem razvojnem energetske načrtu, operativnih in akcijske programih. Ukrepi za doseganje ciljev energetske politike so v splošnem gospodarske interesu države. Člen v 5. odstavku že določa osnovne cilje energetske politike.

19. člen

Člen določa, da imajo pri oblikovanju in izvajanju energetske politike ob enakih specifičnih stroških za izrabo varčevalnih potencialov, le-ti prednost pred ukrepi za zagotavljanje novih zmogljivosti.

20. člen

Slovenija je pri svojem vodenju energetske politike dolžna upoštevati mednarodne obveznosti in usmeritve. Energetska politika je v EU namreč vse bolj koordinirana.

21. člen

EKS je sprejet kot resolucija Državnega zbora. Za razliko od dosedanjega NEP naj bi to postal v prihodnje krajši dokument s strateškimi usmeritvami. Časovni horizont EKS je dvajset leten, okvirno pa štirideset leten, vlada pa ga je dolžna novelirati vsake deset let. Razvojna projekcija se preveri in dopolni pri vsakokratnem novem EKS ali dopolnitvi EKS. EKS mora vsebovati tudi enake kazalnike kot jih vsebuje programski proračun (politika 07-Energetika). Vlada je dolžna vsake tri leta poročati Državnemu zboru o doseganju kazalnikov ter o poteku naložb v infrastrukturne objekte, ki so opredeljeni v državnem razvojnem energetske načrtu.

22. člen

Člen opredeljuje pojem in obvezne sestavine letne energetske bilance, ki jo vsakoletno v sprejem vladi predloži ministrstvo, pristojno za energijo. Glavni namen bilance je indikativen prikaz oskrbe in porabe vseh virov energije v naravnih količinah in v ekvivalentni energijski vrednosti, ki se koristijo v energetske in neenergetske namene. Namen letnega sprejemanja bilanc je, da se ovrednoti doseganje vmesnih ciljev, določenih v EKS in drugih dokumentih, akcijskih načrtih in operativnih programih. Na osnovi morebitnega odstopanja od vmesnih ciljev se lahko opredelijo novi ukrepi ali se spremeni že obstoječe ukrepe in mehanizme za doseganje ciljev.

23. člen

Državni razvojni energetski načrt predstavlja okvirni načrt pomembnejših naložb v energetske infrastrukturo, ki jih je potrebno zgraditi za doseganje v EKS zastavljenih ciljev. Za DREN se mora izvesti postopek CPVO, skladno z zakonodajo na področju varstva okolja. Naložbe v DREN-u so v splošnem gospodarskem interesu države, kar pomeni, da so opredeljene kot javni interes. Naložbe v DREN-u morajo izpolnjevati enake kriterije kot to velja za pobudo za objekte, ki se v prostor umeščajo s pomočjo državnega prostorskega načrta. Kriteriji se nanašajo na:

- vpliv objekta na varnost in zanesljivost elektroenergetskega sistema, naprav in pripadajoče opreme;
- zahtevano energetsko učinkovitost tehnologije ali upoštevanja zadnjega stanja tehnike;
- vrsto primarnih virov energije s poudarkom na obnovljivih virih in domačih virih energije;
- usklajenost objekta z usmeritvami in cilji energetske politike;
- prispevek proizvodne zmogljivosti k zmanjšanju emisij;
- usklajenost naložb z nacionalnimi programi, strategijami in drugimi razvojnimi akti in dokumenti.

24. člen

Različne direktive zahtevajo akcijske načrte in operativne programe, ki morajo biti prav tako v zakonu predvideni kot dokument za izvajanje energetske politike. Primeri so: akcijski načrt za obnovljive vire energije, za učinkovito rabo energije ter operativni program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.

25. člen

Člen daje pravno podlago za sprejetje nacionalnega akcijskega načrta energetske učinkovitosti. V skladu s 24. členom Direktive 2012/27/EU je treba vsake tri leta od 2014 dalje predložiti nacionalni akcijski načrt. Prvi, drugi in tretji odstavek prenašajo določbe drugega odstavka člena 24 Direktive 2012/27/EU. Četrti odstavek prenaša določbe prvega odstavka člena 24 Direktive 2012/27/EU.

26. člen

Kljub temu, da je že v 25. členu dana splošna podlaga za sprejem akcijskih načrtov na področju oskrbe in rabe energije, je potrebno za sprejem akcijskega načrta za obnovljive vire energije sprejeti svojo podlago.

Člen daje pravno podlago za pripravo nacionalnega akcijskega načrta za obnovljive vire energije. Obdobje za katerega je sprejet nacionalni akcijski načrt za obnovljive

vire energije je določeno v direktivi o spodbujanju obnovljivih virov energije. Člen določa tudi pripravjalca akcijskega načrta, ki je ministrstvo pristojno za energijo, nivo sprejemanja in postopek posredovanja akcijskega načrta Evropski komisiji. Člen prenaša določbi prvega in drugega odstavka člena 4 direktive o obnovljivih virih. Prvi odstavek člena bo v korelacijskih tabelah naveden kot člen, ki prenaša določbo prvega odstavka četrtega člena direktive 2009/28/ES, ki določa, da vsaka država sprejme akcijski načrt. Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje do 2020 je Vlada RS že sprejela, kar bo navedeno v opombah h korelacijski tabeli.

Določena je vsebina akcijskega načrta, pri čemer je poleg ciljev in ukrepov za doseganje ciljev, dodan tudi razvoj omrežne infrastrukture, ki brez izrecne navedbe ne bi sodil v tak načrt. Določba prenaša določbo prvega odstavka člena 16 direktive o obnovljivih virih. Podobno velja za določbe o infrastrukturi za daljinsko ogrevanje, ki prenaša določbo enajstega odstavka člena 16 Direktive 2009/28/ES. Člen določa obveznost poročanja o napredku pri doseganju ciljev s področja obnovljivih virov energije Evropski komisiji, s čemer prenaša tudi določbi prvega odstavka člena 22 direktive o obnovljivih virih. Četrti odstavek prenaša določbo člena 5 Direktive 2009/28/ES.

27. člen

Lokalni energetske koncept (LEK) se sprejema v obliki odloka po predhodnem soglasju ministra, pristojnega za energijo. V njem mora biti predstavljena obstoječa in načrtovana raba energije na območju lokalne skupnosti. LEK mora biti usklajen z državno oziroma evropsko energetske politiko glede ciljev (npr. delež obnovljivih virov energije v strukturi končne rabe, cilji v zvezi z energetske učinkovitostjo itd.). Raba energije je neločljivo povezana s prostorskimi ureditvami, zato odlok, s katerim se sprejme LEK lahko predpiše določene energetske rešitve, povezane z rabo prostora. LEK mora biti usklajen s prostorskim načrtom lokalne skupnosti, in sicer mora biti sestavni del občinskega prostorskega načrta. Lokalna skupnost lahko na podlagi usmeritev iz LEK predpiše prioriteto ali obvezno uporabo energentov.

28. člen

Razvojni načrti so dolgoletna praksa sistemskih operaterjev prenosnih sistemov in distribucije električne energije. Tako kot doslej, se bodo še naprej pripravljali za 10 let, k njim pa daje soglasje minister, pristojen za energijo. Novost je le zahteva po njihovi usklajenosti z DREN. Izhajati morajo iz veljavnega DREN in se usklajevati s spremenjenimi okoliščinami in podaljšati njihovo veljavnost za naslednjih deset let. Razvojne načrte lahko izdelujejo tudi operaterji distribucijskih sistemov zemeljskega plina, distributerji toplote, izvajalci dejavnosti proizvodnje ali predelave energije in goriv ter izvajalci oskrbe z naftnimi derivati, vendar njim ni potrebno pridobivati soglasja ministra.

29. člen

Člen določa strokovno usposobljenost za delavce, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskih naprav. Dana je podlaga za pravilnik, s katerim minister predpiše način izpolnjevanja pogoja strokovne usposobljenosti. Strokovna usposobljenost upravljavcev je potrebna zaradi varnega in zanesljivega obratovanja energetskih naprav. Člen povzema ureditev iz veljavnega energetskega zakona in v prakso ne prinaša nikakršnih sprememb.

30. člen

Člen opredeljuje naloge ministrstva, pristojnega za energijo v zvezi z energetskega načrtovanjem in spremljanjem izvajanja energetske politike in je podlaga za podzakonski akt, ki opredeljuje zbiranje za to potrebnih podatkov s strani izvajalcev energetske dejavnosti in drugih zavezancev (Pravilnik o vrstah podatkov, ki jih posredujejo izvajalci energetske dejavnosti in drugi zavezanci). Člen opredeljuje tudi možnost izdaje tehničnih predpisov za zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja oziroma uporabe energetskega naprav, postrojev, napeljav, omrežij, sistemov in energentov.

31. člen

Namen člena je zagotoviti zmanjšanje administrativnih ovir, izogibanje podvajanju zahtev po posredovanju podatkov od zavezancev za sporočanje podatkov in poenostavitev postopkov učinkovitega medsebojnega sodelovanja pri izmenjavi podatkov med pristojnimi organi oz. institucijami na najvišjem nivoju, ki zbirajo podatke po tem zakonu (Ministrstvo za gospodarstvo, Javna agencija RS za energijo, Statistični urad RS...).

32. člen

Člen določa subjekte, na katere se nanašajo določbe zakona na področju oskrbe z elektriko.

33. člen

Člen definira elektroenergetske dejavnosti, na katere se nanaša ta del zakona. Razdeli jih v regulirane in tržne dejavnosti in na splošno opiše osnovne odnose. V prvem členu ne loči med različnimi vrstami dobave, v drugem odstavku pa že uporablja podrobnejši pojem »dobavitelj uporabnikom iz poglavja o operaterju trga. Odnosi so v nadaljevanju zakona podrobno definirani. Določilo sledi načelu, da elektroenergetski sistem sestavljajo vsa omrežja na različnih napetostnih nivojih, kot tudi priključene proizvodne in porabniške naprave. Elektro operaterji imajo tako pooblastila tudi za dajanje navodila proizvajalcem in odjemalcem, tako glede obratovanja kot glede izvedbe naprav. Člen tudi določa, kateri deli elektroenergetskega sistema so prenosni sistem in kateri so distribucijski sistem. 110 kV omrežje je delno prenosnega, delno pa distribucijskega značaja. Delitev na tem področju bo zato določala vladna uredba, ki se bo lahko glede na spremenjene okoliščine tudi spreminjala. Pri tem je seveda potrebno upoštevati, da mora biti prenosno omrežje v lasti systemskega operaterja. Izhodiščno stanje je delitev po lastniškem kriteriju: 110 kV omrežje v lasti ELES-a je del prenosnega sistema, ostalo 110 kV omrežje je del distribucijskega sistema. Kriteriji delitev so grobo opredeljeni tako, da bodo vodi, ki so po funkcionalnosti prenosni, v lasti systemskega operaterja, v njegovi lasti pa bodo tudi stikališča, ki so sestavni del prenosnega sistema. Prevladujoče obstoječe stanje je tako, da je večina prenosnih vodov že v lasti ELES-a. Da prenosi ne bi predstavljali prevelikega bremena za podjetja, je predviden uravnotežen prenos v obe smeri: nuji prenosni elementi na ELES, elementi, ki niso prenosnega značaja pa na distribucijska podjetja. Posamezne funkcionalne zanke je smiselno lastniško zaokrožiti. Če so lastniki 110 kV omrežja elektrarne, lahko obdržijo v lasti dele, ki jih je mogoče funkcionalno opisati kot priključek, ne morejo pa obdržati vitalnih delov prenosnega omrežja. Če se določen element v lasti elektrarne

funkcionalno uvrsti v distribucijski sistem, ga lahko elektrarna obdrži v lasti, če ga odda v najem distribucijskemu operaterju. Najem ni mogoč za prenosno omrežje.

34. člen

Člen opredeljuje pojme, ki se uporabljajo v drugem delu zakona.

V predlogu zakona je uveden nov pojem rednega cenika, saj se več zakonskih določb nanaša, oziroma omejuje na izključno redne cenike in ne na vse cenike posameznega dobavitelja. Pri tem je najpomembnejša novost, da agencija primerjalnik cen vodi le za redne cenike. Razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti trga, ki bi omogočila gospodinjskim in malim poslovnim odjemalcem gospodarno izbiro dobavitelja, namreč zahtevajo postavitve jasne ločnice med rednimi in akcijskimi ceniki. Da se določen cenik dobavitelja elektrike opredeli kot redni cenik, mora kumulativno izpolnjevati tri pogoje. Mora veljati za določen tip odjemalca in sicer za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi za tip odjemalca, za katerega cenik velja (npr. velja za vse, ki izpolnjujejo pogoje za gospodinjske odjemalce, in sicer brez dodatnih pogojev, ki so navadno predmet akcijskih oziroma paketnih ponudb – kot so npr. sklenitev pogodbe s časovno vezavo, ugodnejša cena za imetnike toplotnih črpalk itd.). Temu je dodan pogoj, da cenik velja za najmanj 10 odstotkov odjemalcev pri posameznem dobavitelju. Namen tega pogoja zagotoviti, da je cenik, ki je označen kot redni, reprezentativen, to je da zajema količinsko pomemben del odjemalcev posameznega dobavitelja. Dodan je tudi pogoj najmanj 1000 odjemalcev, ki je posebno pomemben v primeru vstopa novih akterjev na trg. Le-ti ob vstopu na trg namreč pogosto objavijo zelo ugoden cenik, v katerega je – spričo dejstva, da odjemalce šele pridobivajo - vključenih več kot 10 % odjemalcev pri posameznem dobavitelju, vendar pa je število odjemalcev količinsko premajhno, da bi bil cenik dobavitelj uvrščen v primerjalnik cen na državni ravni. Drugače povedano, dokler dobavitelj ne pridobi večjega števila odjemalcev, kar ga uvrsti med aktivne in relevantne udeležence trga, njegov cenik ne bo prikazan na primerjalniku cen. S tem se preprečuje izkrivljanje slike o trgu, saj primerjalnik cen ne bi dosegel svojega namena, če bi z ostalimi dobavitelji, ki na trgu obstajajo že dalj časa, primerjal tudi cene dobavitelja, ki na trg šele vstopa in nima relevantnega števila odjemalcev.

35. člen

Člen implementira določbe 3/2 in 3/3 Direktive 2009/72/ES. Člen v prvem odstavku splošno govori o nalogah v javnem interesu, ki jih morajo izvajati elektroenergetska podjetja, v drugem odstavku pa na splošno našteje obveznosti gospodarske javne službe, ki jih poznejši členi definirajo bolj natančno.

36. člen

Člen implementira določbo 3/6 direktive 2009/72/ES v delu, ki govori o izključnih pravicah. Člen uvaja za posebne in izključne pravice za tri izvajalce gospodarskih javnih služb po tem zakonu.

37. člen

Člen implementira določbo 3/4 direktive 2009/72/ES. Člen daje končnim odjemalcem pravico do sklenitve pogodbe o dobavi s katerimkoli dobaviteljem in dobaviteljem dostop do odjemalcev ne glede na mesto registracije. Dobavitelj mora izpolnjevati zahteve predpisov glede izvajanje dobave v Republiki Sloveniji. Tako za dobavo

odjemalcem, kot tudi za nakup od proizvajalcev v Republiki Sloveniji veljajo določila tega zakona, tudi če je dobavitelj iz tujine ali če se elektrika prodaja v tujino.

38. člen

Člen implementira določbe četrtega odstavka, a točke petega odstavka 3. člena in Priloge I e in j direktive 2009/72/ES. Člen ureja način menjave dobavitelja. Zahtevo za menjavo izvrši elektrooperater v 21 dneh. Menjava dobavitelja je brezplačna. Novi dobavitelj mora biti izpolnjevati zahteve zakona in predpisov. Zaključni račun prejšnjega dobavitelja mora odjemalec prejeti najmanj šest tednov po menjavi. Odjemalci ne sodelujejo na trgu z energijo neposredno, saj kupujejo elektriko le na drobno. Odprt trg elektrike je za odjemalce pravica do izbire dobavitelja. Ta menjava mora biti hitra, učinkovita in brezplačna.

39. člen

Člen implementira določbo 3/5/b direktive 2009/72/ES in določila Priloge I h. Dobavitelj mora odjemalce periodično in obveščati o porabi. Operater mora odjemalcem in osebam, ki jih odjemalci pooblastijo, omogočiti dostop do podatkov o njihovi porabi. Za odjemalce je dostop do podatkov brezplačen, ostali plačajo le stroške, ki pokrijejo neposredne stroške operaterja. Določila so pomembna za doseganje ciljev energetske politike: odjemalci morajo biti natančno in sproti obveščeni o količinah porabljene elektrike. Pogostnost obveščanja mora omogočiti, da odjemalci opazijo spremembo pri porabi, če sprmenijo svoj običajen vzorec porabe. Najboljše bi bilo spretno obveščanje o trenutni porabi, ki bi jo bilo mogoče primerjati s preteklo in povprečno. Takšno obveščanje bo mogoče po uvedbi naprednih merilnih sistemov. Do te uvedbe pa je mogoče vsaj vsaj na podlagi odčitkov odjemalcev uvesti sistem, ki bo dejansko stanke števca obračunl več kot enkrat na leto, ali pa uvesti pogostejše odčitavanje s strani elektrooperaterja. Letni obračuni so glede nedvomno premalo pogosti, da bi zadoščai določilom tega člena, preiti bi morali najmanj na mesečne.e. A dejanka uvedba je odvisna predvsem od razpoložljivih sredstev, zato določba ne more biti bolj določna. Tretji strani je dostop do podatkov omogočen s soglasjem odjemalca, zaradi lažje izdelave konkurenčne ponudbe bodisi za oskrbo z elektriko bodisi za storitev učinkovite rabe energije.

40. člen

Člen implementira določbo 3/9 direktive 2009/72/ES. Člen določa obveznosti dobaviteljev glede informacij, ki jih morajo nuditi odjemalcem glede strukture proizvodnih virov dobavljene elektrike, emisij CO₂, radioaktivnih odpadkov, povezanih s proizvodnjo elektrike in pravic v zvezi z reševanjem sporov. Delež obnovljivih virov lahko dobavitelj dokazuje z uporabo potrdil o izvoru, katerih uporabo podrobneje predpiše agencija. Takšno nalogo je agencija izvajala že po dosedanjem zakonu, saj je naloga blizu drugim nalogam, ki jih izvaja agencija. Agencija je pristojna za nadzor izvajanja tega člena. Določila so pomembna za doseganje ciljev energetske politike: odjemalci morajo biti natančno obveščeni o posledicah rabe elektrike. Agenciji je kot najbolj kompetentnemu organu podeljena tudi pristojnost za izdajo splošnega akta o načinu posredovanja podatkov na državni ravni na način, ki omogoča enostavno primerjavo. Pri tem mora agencija najti pravo mero med razumljivostjo in enostavnostjo na eni ter natančnostjo na drugi strani.

41. člen

Člen implementira določbo 3/11 direktive 2009/72/ES. Člen napotuje vsa energetska podjetja na prizadevanje za energetska učinkovitost. Energetska učinkovitost je ena od glavnih prioritet evropske in slovenske energetske politike. Energetska podjetja pa doslej sama po sebi niso bila stimulirana za manjšo porabo, saj jim z večjo porabo promet raste. Z mešanico zakonskih obvez in spodbud se jih poskuša napotiti na novo področje: prodajo storitev za učinkovito rabo energije.

42. člen

Člen implementira določbo 3/3 direktive 2009/72/ES Zasilna oskrba je konkretizacija osnovne oskrbe (universal service) iz direktive. Omogoča samodejen prevzem oskrbe odjemalcev v primeru, ko operater trga dobavitelja odstrani s trga. Pri tem se omejuje na odjemalce na distribucijskem sistemu, odjemalci na prenosnem omrežju so preveliki in se morajo znati sami zavarovati. Člen omogoča tudi oskrbo gospodinskih in malih poslovnih odjemalcev na zahtevo, če iz kakršnegakoli razloga ne morejo najti dobavitelja. Direktiva glede malih poslovnih odjemalcev ne daje obveze, le priporočilo. Da ti vrsti oskrbe ne bi motili delovanja trga, je cena take oskrbe obvezno višja od tržne cene. Da pa odjemalci ne bi bili oškodovani, je povišanje omejeno na 25 % normalne tržne cene. Ta razpon omogoča zasilnemu dobavitelju, da pokrije nekoliko višje stroške, povezane z nenadnim nakupom. Zasilni dobavitelj je distribucijski operater. Zaradi obvezne višje cene in posledično začasnega značaja take oskrbe ne gre za motnjo trga niti za konkurenco rednim dobaviteljem, zato v tem primeru tudi ne gre za kršitev načela ločitve dejavnosti. O možnosti zasilne oskrbe morajo biti odjemalci obveščeni. (Operater lahko za izvajanje zasilne oskrbe na javnem razpisu izbere katerega od rednih dobaviteljev.)

43. člen

Gospodinski odjemalci so še posebej zaščitena kategorija, skladno z zahtevo direktive in dejstvom, da teže uveljavljajo svoje interese. Zato je njihovim pravicam posvečeno posebno poglavje. Nekatere določbe se uporabljajo tudi za male poslovne odjemalce, in sicer iz razlogov, ki so pojasnjeni v obrazložitvi k 46. členu. Če se te pravice razširijo tudi na druge kategorije odjemalcev, mora taka pravica veljati za enako vrsto odjemalcev enako.

44. člen

Člen implementira določbo 3/12 direktive 2009/72/ES. Ločenost dobaviteljev od operaterjev, obstoj Agencije in operaterja trga, lahko odjemalce zbegajo, da ne vedo, katero informacijo dobijo pri kom. Zato jim je na voljo ena točka z vsemi informacijami ali vsaj povezavami, ki jih zanimajo. Za to mora poskrbeti agencija. Abstraktna in rahlo zavajajoča določba direktive o »pravici do oskrbe z elektriko določene kakovosti po razumni ceni« je zamenjana s konkretnima pravicama zasilne in nujne oskrbe (ena je do 25 % dražja, druga je začasna, a v določenih primerih celo brezplačna oz. neizterljiva).

Določena je tudi obveznost agencije, da vodi primerjalnik cenikov, ki je za gospodinske odjemalce zelo uporaben pripomoček za identificiranje najugodnejšega dobavitelja. Namen primerjalnika je namreč nuditi objektivne informacije o veljavnih cenah na trgu na način, ki gospodinskim in malim poslovnim odjemalcem omogoča preprosto primerjavo cen različnih dobaviteljev. Vendar pa lahko primerjalnik cen doseže svoj namen le, če je odjemalcem zagotovljena primerjava rednih cenikov in

ne primerjava cenikov akcijskih ali paketnih ponudb. Agencija ne sme voditi primerjalnika cen za akcijske oziroma paketne ponudbe. Slednji namreč pogosto izstopajo z nizkimi cenami, vendar pogosto tudi vsebujejo pogodbena določila, ki lahko pomenijo za odjemalca veliko manj ugodno ponudbo, kot je na prvi pogled (npr. visoke pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe). Tudi sama primerjava akcijskih oziroma paketnih ponudb bi bila zavajajoča, saj so pogoji le-teh praviloma veliko bolj kompleksni kot to izhaja iz primerjalnika, in količina informacij, ki bi jo primerjalnik ponudil ne bi zadoščala za celotno sliko posamezne ponudbe. Nenazadnje so akcijske oziroma paketne ponudbe pogosto časovno omejene in njihova primerjava ne daje prave informacije o ugodnostih posameznega dobavitelja proti ostalim. Smotrna odločitev za posamezno akcijsko oziroma paketno ponudbo od odjemalca terja tehten premislek, zato se mora s pogoji le-te predhodno podrobno seznaniti, kar s primerjalnikom ni omogočeno v zadostni meri in je lahko celo zavajajoče.

Posebej je zapisana obveza agencije, da zagotavlja informacije o kakovosti napetosti in o zanesljivosti oskrbe, kar je informacija, o kateri bi odjemalci dejansko morali vedeti več, kot vedo zdaj. Določbe se uporablja tudi za male poslovne odjemalce, in sicer iz razlogov, ki so pojasnjeni v obrazložitvi k 46. členu.

45. člen

Člen implementira določbo 3/16 direktive 2009/72/ES. Gre za dodatno zaščito potrošnikov z namenom njihove popolne obveščenosti, in sicer s seznamom, ki ga sestavi Komisija.

46. člen

Člen implementira določbe člena 3 (3) in 3(7) in Priloge I direktive 2009/72/ES. V 43. členu se zaščita tega člena širi tudi na male poslovne odjemalce, razen določb o obravnavi pritožb, ki se uporabljajo zgolj za gospodinjske odjemalce. Ta širitev je utemeljena na dosedanjih izkušnjah, ki so pokazale, da je za pošteno konkurenco na trgu potrebno zaščititi tudi male poslovne odjemalce, kar bo podrobneje obrazloženo v nadaljevanju.

Ta člen določa elemente pogodbenega razmerja med dobaviteljem in gospodinjskim odjemalcem z namenom zaščite gospodinjskega odjemalca. Določa obvezno pisno ali elektronsko obliko pogodbe o dobavi in njeno obvezno vsebino. Skladno s splošnimi pravnimi načeli, dobavitelj odjemalcu ne more prepovedati odstopa od pogodbe. Lahko pa mu ob podpisu pogodbe ponudi določeno boniteto (plačilo prvega računa, energetske storitev, darilo, ...) v zameno za pristop ali za podpis za najmanj določen čas. V tem primeru je lahko v pogodbi predvidena tudi pogodbena kazen, sorazmerna tej boniteti. Z določbo tretjega odstavka se preprečuje nesorazmerno obremenjujoča vezava gospodinjskih odjemalcev, saj je enoletni rok vezave za dobavitelje stroškovno gledano primeren.

Skladno z ustaljeno sodno prakso je pogodbena kazen v pogodbah s potrošniki lahko dogovorjena le »v kolikor bi si s plačilom pogodbene kazni podjetje dejansko pokrilo protivrednost blaga, ki ga je prodalo kupcu (npr. odl. Višjega sodišča Celje, Cp 1418/2006 z dne 6.6.2007).« V citiranem primeru gre za razliko od električne energije za blago, ki ga kupec obdrži tudi za naprej (npr. mobilni aparat), medtem, ko pri električni energiji kupec od trenutka njegovega odstopa od pogodbe/aneksa dalje električne energije ne more »zadržati«, saj je zaradi njene lastnosti ne more kupiti

vnaprej (na zalogo). Trg električne energije je od trga s klasičnim blagom specifičen tudi v tem, da dobavitelj električne energije na veleprodajnem trgu zakupi električno energijo v trenutku sklenitve pogodbe o dobavi s kupcem. Če kupec odstopi od pogodbe, dobavitelj ta višek energije s t.i. kritno prodajo odproda na trgu (ureja 505. člen Obligacijskega zakonika). Višek energije lahko proda po višji ali nižji ceni od cene, ki jo ima dogovorjeno s kupcem. Če jo proda po višji ceni potem ustvari celo dobiček, če pa jo proda po nižji ceni, pa ustavi izgubo, ki zanj predstavlja dejansko škodo (dejanska škoda je le razlika v kupnini). Pri tem se ne sme spregledati (in to je tudi standardna poslovna praksa na trgu dobave električne energije), da dobavitelj ne prodaja viškov električne energije v primerih, kadar od pogodbe o dobavi odstopi posamezni gospodinjski odjemalec električne energije, saj gre za tako minimalne viške električne energije, ki jih je nemogoče prodati oziroma izpeljati postopek odprodaje električne energije na trgu.

Z določbo četrtega odstavka pa se preprečijo nepoštene poslovne prakse, s katerimi dobavitelji vežejo končne odjemalce z dolgimi odpovednimi roki (npr. ko lahko kupec le do določenega datuma odpove pogodbeno razmerje za naslednje koledarsko leto). Z določbo sedmega odstavka so onemogočene pogodbe o dobavi, ki bi dopuščale spremembo splošnih pogojev dobave, odjemalcu pa preprečevale odpoved pogodbe pred iztekom pogodbeno dogovorjenega roka.

Prepoveduje se zaračunavanje pavšalnih stroškov poslovanja dobavitelja (dobavitelji jih različno označujejo kot »manipulativne stroške«, »mesečno nadomestilo« oziroma »strošek podporenih storitev«), ki se odjemalcem zračunavajo neupravičeno in nimajo neposredne povezave z osnovno storitvijo. Na trgu morajo namreč biti jasno postavljane cene za jasno dogovorjene storitve. V primeru zaračunavanja pavšalnih stroškov dobaviteljevega poslovanja pa ne gre za takšno prakso, saj je posledično ponudba manj pregledna in dvoumna. Vendar ta prepoved velja le za redne cenike, v cenikih akcijskih oziroma paketnih ponudb jih je dovoljeno zaračunavati. Izrecno pa je poudarjeno, da stroški opomina, ki ga izda podjetje v primeru zamude plačila potrošnika kot pogodbene stranke ne štejejo za pavšalne stroške dobaviteljevega poslovanja, kar pomeni, da se za njihovo obračunavanje Energetski zakon ne uporablja, temveč se uporablja Zakon o varstvu potrošnikov.

Novost tega zakona je delna izenačitev malih poslovnih odjemalcev z gospodinjskimi odjemalci. Mali poslovni odjemalci so praviloma o pogojih, ki veljajo na trgu z električno energijo, strokovno slabo informirani in so pri zagotavljanju oskrbe z električno energijo prepuščeni pogajalskim sposobnostim dobaviteljev. Razmišljajo in delujejo na enak način kot potrošniki, kar kaže na to, da jih je potrebno zaščiti na enak način kot potrošnike. Uravnotežen strokoven pristop obeh pogodbenih strank bi od tovrstnega odjemalca terjal nesorazmeren denarni vložek, da bi lahko bil enakovreden sogovornik ter dogovoril ugodnejše pogoje dobave električne energije. Zato je to področje potrebno poenotiti in široki skupini energetske slabo poučenih malih podjetnikov omogoči lažje odločanje pri izbiri dobavitelja električne energije, saj bi bile objavljene cene posameznih dobaviteljev zadosten pogoj za primerjavo, ki bi od takega odjemalca terjal le razumne pripravljalne stroške pri izbiri dobavitelja in zagotavljanju oskrbe z električno energijo. Ravno tako na upoštevem trgu predmetne skupine odjemalcev ne obstaja prosta in učinkovita konkurenca, saj ni učinkovitega prehajanja teh odjemalcev med posameznimi dobavitelji električne energije. Vsebina pogodb o dobavi električne energije in tem pogodbam pripadajoči

splošni pogoji za to skupino odjemalcev ter dejstvo, da ceniki za električno energijo, ki se dobavlja tej skupini odjemalcev, niso javno objavljeni, so ključni razlogi, ki povzročajo omejevanje konkurence na tem upoštevnem trgu. Možnost izenačitve položaja malih poslovnih odjemalcev (definicija katerih sledi definiciji iz direktive) z gospodinjstvi odjemalci predvideva tudi sama direktiva, ki tudi za male poslovne odjemalce predvideva možnost oskrbe po jasno primerljivih ter preglednih in nediskriminatorskih cenah.

47. člen

Člen implementira določbo Priloge I/2 direktive 2009/72/ES, a jo razširja na vse uporabnike sistema. Takšna razširitev je smiselna, saj je število gospodinjstvih odjemalcev desetkrat večje od števila vseh ostalih uporabnikov omrežja, smiselnost naprednih merilnih sistemov pa je največja ravno pri velikih uporabnikih. Uvedba naprednih merilnih sistemov je pogoj za doseganje ciljev učinkovite rabe energije. Uvedba takšnih sistemov pa lahko veliko stane, če je izvedena prehitro in stroški take hitre uvedbe bi lahko presegali koristi. Zato je hitrost uvedbe potrebno natančno preučiti in utemeljiti s študijo.

48. člen

Člen implementira določbo 3/13 direktive 2009/72/ES. Ta člen v spore o dobavi uvaja neodvisno imenovano osebo. Dobavitelj mora imenovati in financirati neodvisno osebo, neodvisnost, informacije za odjemalce in postopki morajo biti v skladu s priporočilom 98/257/ES. Za standarde poslovne napake si lahko dobavitelj predpiše tudi standardne odškodnine. To lahko zelo poenostavi zahtevo za odškodnino, kar motivira odjemalce, da se pritožijo. Takšen sistem je veliko bolj učinkovit kot nadzor z inšpekcijo. Dobavitelji lahko izpolnitev tega člena zagotovijo preko združenja. Namen tega člena je, da se lahko na ekonomičen način rešujejo majhni spori, ki so neprimerni za sodno obravnavo, lahko pa nastopajo v zelo velikem številu. Spore med končnimi odjemalci in sistemskimi operaterji izvensodno rešuje agencija in so obdelani v poglavju o Regulatorni agenciji za energijo.

49. člen

Člen implementira določbo 3/7 direktive 2009/72/ES. Definiran je pojem ranljivega odjemalca. Ranljivi odjemalec je gospodinjstvi odjemalec elektrike, ki ob odklopu te elektrike ne more nadomestiti z drugim virom energije, kar je lahko povezano tako s tehničnimi kot socialnimi okoliščinami. V primeru, ko bi operater odjemalca po predhodnem obvestilu odklopil, ker mu je dobavitelj odpovedal pogodbo, ali pa ker ne plača omrežnine, lahko operater presodi, da gre za ranljivega odjemalca in ga oskrbuje, dokler so izpolnjene okoliščine, ki povzročajo ogrožanje življenja in zdravja. Pred odklopom mora odjemalca obvestiti o možnosti nujne oskrbe, kot tudi o pogojih, rokih in načinu za uveljavitev te pravice. Podrobneje so ti pogoji urejeni v sistemskih obratovalnih navodilih.

Ogrožanje življenja in zdravja je v večini primerov povezano z ogrevanjem v zimskem času. To je povezano s pojmom »odklop elektrike v kriznem času« iz 3/7 člena direktive. V večini primerov je za ogrevanje potrebna elektrika, tudi v primeru, da je glavni energent olje ali plin, je za delovanje peči elektrika nujna. Po drugi strani pa življenja in zdravja ne ogroža odklop elektrike socialno ogroženemu odjemalcu v bloku s centralnim ogrevanjem. Ravno tako tak odklop ne ogroža življenja in zdravja v poletnem času. Tako na primer je odklop v zimskem času zgolj odložen, spomladi

pa se odklop izvrši. V nobenem primeru odložitev odklopa ni upravičena v primeru, ko odjemalec ni socialno ogrožen in je sposoben problem ogrevanja rešiti bodisi z odpravo razlogov za odklop (plačilo zaostalih računov, odprava razlogov za tehnične motnje drugih odjemalcev, ...), bodisi zagotoviti drugačen način ogrevanja (plinski grelci, ki ne potrebujejo električne energije, drva, ...). Včasih je drugačen način ogrevanja tehnično mogoč, pa ga odjemalec zaradi revščine ne more izvesti (nakup peči na drva). V teoretičnem primeru bi do ogrožanja življenja in zdravja lahko prišlo tudi zaradi nujno potrebne medicinske opreme ali kakšnega drugega razloga, ki ni povezan z ogrevanjem. Mogoče je tudi zmanjšanje glavne varovalke na nivo, ki je potreben za neogrožanje življenja in zdravja. Ni pa mogoče vseh primerov popolnoma predvideti vnaprej, zato je odločitev o neodklopu prepuščena operaterju. Določilo je treba razumeti restriktivno: odjemalec je dolžan dokazati, da so izpolnjeni pogoji za neodklop, operater pa mora v največji možni meri vnaprej predpisati, kateri so ti pogoji in na kakšen način odjemalec dokaže njihovo izpolnjevanje. Gre za redko izjemo od pravila, da je elektrika tržno blago, ki ga je potrebno kupiti in plačati. Le v primeru, ko je ta izjema zelo redko uporabljena, je vpliv na omrežnino tako neznaten, da ne ogroža koncepta, po katerem je elektrika tržno blago in ne sredstvo za socialno pomoč.

Operater bo torej moral predpisati način, na katerega bo ranljivi odjemalec lahko dokazal svojo pravico do odloženega odklopa. Za to bo potrebno dokazati dvoje: da je zdravje in življenje po izklopu elektrike ogroženo in da je odjemalec nezmožen to ogrožanje odpraviti na drug način. Pri prvem pogoju gre v večini primerov za ogrevanje, pri drugem pa za socialno ogroženost. Dokazilo o prejemanju socialne podpore bi lahko bil dokaz o socialni ogroženosti, čeprav je socialna podpora namenjena pokrivanju osnovnih življenjskih potreb, kamor sodi tudi elektrika. Obstajajo pa tudi ljudje, ki so socialno ogroženi, pa podpore ne prejemajo.

Ukrep odloženega odklopa je namenjen res skrajnim primerom ogrožanja življenja in zdravja, uporaba bi morala biti zelo redka, nikakor ne bi smeli iz tega mehanizma uporabiti kot socialni korektiv, saj se stroški pokrivajo iz omrežnine.

50. člen

Člen implementira določbe 7. člena direktive 2009/72/ES, v kombinaciji z zakonodajo o prostorskem umeščanju in zakonodajo o gradnji objektov. Direktiva določa, kaj morajo države članice upoštevati pri izdajanju dovoljenj za nove proizvodne zmogljivosti (elektrarne). Nekatere od teh določb se upoštevajo pri umeščanju v prostor, nekatere pri izdaji gradbenega dovoljenja. Pomembno je, da so vsi pogoji znani, javno objavljeni in nediskriminatorni. Dana mora biti tudi možnost pritožbenega postopka v primeru zavrnitve dovoljenja.

V registru energetskih dovoljenj se za fizične osebe vodi tudi EMŠO, zaradi enoličnosti podatkov. Taka ureditev velja že sedaj in se ne spreminja.

Predvidena je možnost prenosa dovoljenja, saj v praksi investitorji pogosto za izvedbo investicije ustanovijo posebno družbo, a šele po pridobitvi nekaterih dovoljenj, ki jih običajno pridobiva še matična družba.

51. člen

Člen implementira določbe 8. člena direktive 2009/72/ES. Če objekti, ki se gradijo na osnovi postopka izdaje dovoljenja za nove zmogljivosti, ne zadoščajo za zanesljivo oskrbo, pa tudi zaradi zmanjševanja negativnih vplivov na okolje in promocije

komercialno neuveljavljenih novih tehnologij, in če ne pomagajo tudi ukrepi za učinkovito rabo energije, lahko ministrstvo, pristojno za energijo, ali po njegovem pooblastilu operater trga, izvede javni razpis. Operater trga je izbran, ker je že izvajalec GJS, ker se ukvarja z delovanjem trga, je nevtralna oseba in ker gre v primeru razpisa za korekcijo delovanja trga, ki bi v normalnih razmerah za vse potrebne zmogljivosti moral poskrbeti z načelom ponudbe in povpraševanja. V osnovi se za gradnjo novih proizvodnih zmogljivosti uporablja za vse potencialne investitorje enak postopek za umestitev v prostor, za katerega so v 50. členu tega zakona predvideni dodatni pogoji, kot jih podaja 7. člen direktive 2009/72/ES. Pred izvedbo razpisa je potrebno dati prednost možnim ukrepom za učinkovito rabo energije, če so na voljo, v razpisu pa dati prednost obstoječim virom, če je na ta način mogoče doseči enake učinke.

52. člen

Člen implementira določbe 12. in 15. člena direktive 2009/72/EC. Določa naloge sistemskega operaterja v okviru gospodarske javne službe. Naloge sistemskega operaterja so delno določene tudi v 35. členu in v nekaterih drugih členih.

53. člen

Člen ureja koncesijo za operaterja prenosnega omrežja električne energije. Dejavnost je obvezna in se izvaja za celotno državo. Koncesijska dajatev se ne plačuje, saj zakon določa način financiranja dejavnosti, ki bi se s koncesijsko dajatev le povečalo. Pogoji za izvajanje dejavnosti so lastništvo sistema, certifikat operaterja prenosnega sistema in imenovanje za operaterja.

54. člen

Člen ureja način podelitev koncesije za operaterja prenosnega sistema. Zakon se tu sklicuje na ZJZP na ZGJS. Če gre za družbo, ki je v 100% lasti RS, se koncesija podeli neposredno, sicer pa preko javnega razpisa, pri čemer lastništvo sistema, imenovanje ali koncesija ne morejo biti pogoji za dodelitev koncesije. V nasprotnem primeru razpis ne bi imel nobenega smisla, s temi pogoji bi že vnaprej izbrali izvajalca.

55. člen

Člen našteva vire za financiranje dejavnosti operaterja. Ti viri imajo lahko podlago tudi v evropskih uredbah, ki se spreminjajo. Dva že vira sta tako znana, zaradi posebnih določil je eden posebej obravnavan v drugem odstavku. Agencija pri določitvi omrežnine upošteva druge vire.

56. člen

Ta člen pooblašča operaterja prenosnega sistema, da izda pravila za dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti, v primeru ozkega grla na meji. Smernice za pravila so v prilogi Uredbe (ES) št. 714/2009.

Pravila sistemski operater objavlja na spletnih straneh, saj je mehanizem objave v uradnem listu prepočasen in neustrezen za potrebe mednarodnega trgovanja z elektriko. Takšno prakso je določala tudi dosedanja zakonodaja.

Operater sodeluje tudi v mehanizmu nadomestil med upravljavci prenosnih sistemov zaradi prenosa čezmejnih pretokov električne energije po njihovih sistemih v skladu s členom 13 Uredbe (ES) št. 714/2009. To je sistem, pri katerem vsi operaterji plačujejo v skupen fond po enem kriteriju, fond pa se razdeli operaterjem po drugem kriteriju, tako da so operaterji sistemov izvoznikov ali uvoznikov neto plačniki, operaterji preko katerih se energija pretežno prenaša, pa so neto prejemniki.

57. člen

Le operater prenosnega sistema je lahko nosilec gradbenega, obratovalnega ali uporabnega dovoljenja za objekte ali naprave, ki so del prenosnega sistema. Člen smiselno dopolnjuje določilo člena 9/1/a direktive 2009/72/EC: vsak lastnik prenosnega sistema mora biti operater sistema.

Izjema je predvidena za t.i. komercialne vode, kjer je investitorju podeljena posebna izjema ravno zato, ker taki vodi po običajnem principu ne bi mogli zgraditi.

58. člen

Ta člen implementira določilo člena 9/1/a in 9/5. Operater mora biti lastnik prenosnega sistema in kdor ima v lasti prenosni sistem, mora biti operater. Odstopanje od tega pravila je možno le v primeru skupnega podjetja za izvajanje nalog operaterja v dveh ali več državah članicah, a tudi v takem primeru je soudeležba v skupnem podjetju dovoljena le lastnikom prenosnih sistemov.

59. člen

Ta člen implementira določbe člena 9/1/b, 9/1/c in 9/3 direktive 2009/72/EC, v kombinaciji z definicijo besede »nadzor« iz 34. alineje 2. člena te direktive. Iste osebe ne smejo imeti hkrati nadzora v podjetjih za proizvodnjo ali dobavo in hkrati v sistemskih operaterjih ali lastnikih sistema, in obratno, pri čemer ta prepoved navzkrižno velja tudi za področji elektrike in plina

60. člen

Ta člen implementira določbe člena 9/2 direktive 2009/72/E in je povezan s prejšnjim členom.

61. člen

Ta člen implementira določbe 9/1/c in 9/3 člena direktive 2009/72/ES. Prepoveduje sočasno članstvo v organih podjetij za proizvodnjo ali prodajo in v sistemskih operaterjih ali lastnikih sistema, pri čemer ta prepoved navzkrižno velja tudi za področji elektrike in plina.

62. člen

Ta člen implementira določbe 9/6 člena direktive 2009/72/ES. Prepovedi iz 62. in 64. člena veljajo za izpolnjene, če je lastnik država ali lokalna skupnost in nadzor nad tržnimi in reguliranimi dejavnostmi izvajata dva ločena organa.

63. člen

Lastniki operaterjev, lastniki prenosnega sistema, operaterji sami in agencija morajo slediti, ali so omejitve iz prejšnjih členov izpolnjene. Vsako odstopanje so dolžne javiti

agenciji in ga odpraviti, odpravo neskladij lahko ugotovi tudi agencija sama in zahteva njihovo odpravo. Če po določenem času neskladja niso odpravljena, ukrepa agencija.

64. člen

Ta člen daje Agenciji na voljo ukrepe, da uveljavi spoštovanje določb o ločitvi. Če se odločbe agencije ne upoštevajo, jih lahko podpre z denarno kaznijo. Če vse to ne pomaga, se začne postopek preizkusa pogojev za certifikat. Člen je povezan z določili 37/1/b , 37/4 , 10/3 in 10/4 direktive 2009/72/EC.

65. člen

Ta člen uvaja postopek certificiranja za operaterje prenosnega sistema, kot nalaga direktiva 2009/72/ES v členu 10. Certificiranje operaterjev izvaja agencija.

66. člen

Člen uvaja postopek rednega certificiranja na zahtevo stranke. Člen postavlja agenciji rok za odločitev o certificiranju, kot tudi obvezo, da svojo odločitev posreduje Komisiji, skladno z določili 10. člena direktive 2009/72/ES. V primeru da agencija v roku ne izda certifikata, se šteje, da je certifikat izdala.

67. člen

Člen podrobneje določa postopek rednega certificiranja. Smiselno povzema načela splošnega upravnega postopka: preizkus popolnosti vloge, poziv za dopolnitev, pritožba.

68. člen

Člen ureja postopek preizkusa pogojev za certifikat, ki ga uvede agencija po uradni dolžnosti, če je o spremembi, ki zahteva preizkus, obveščena ali o taki potrebi presodi sama. Ker zakon natančno določa, katere pogoje mora podjetje izpolnjevati zaradi načel ločitve, je treba izpolnjevanje teh pogojev stalno spremljati in v primeru spremembe lastniških razmerij ali v primeru sprememb v upravah ali nadzornih svetih izpolnjevanje pogojev ponovno preizkusiti.

69. člen

Člen implementira določila 11. člena direktive 2009/72/ES v zvezi s certificiranjem operaterjev, ki jih nadzira oseba iz tretje države. Ta postopek je opredeljen posebej, ker v tretjih državah pravni red Skupnosti ne velja, zato osebe iz teh držav ne morejo nadzorovati operaterjev, če ne izpolnjujejo pogojev, ki jih določa pravo Skupnosti. Agencija pri tem postopku v čim večji meri upošteva mnenje Komisije.

70. člen

Člen določa postopek imenovanja operaterja, kot določa 10. člen direktive 2009/72/ES. Ta formalni akt sledi postopku certificiranja.

71. člen

Člen določa postopek agencije v primeru, ko operater ne izpolnjuje zakonskih zahtev za izvajanje te dejavnosti, pa ni mogoče pričakovati, da jih bo izpolnil v razumnem času. V tem primeru agencija z odločbo začasno določi drugega certificiranega

operaterja in določi tudi o vprašanih razmerja med lastnikom sistema in novim operaterjem. Če lastniki sistema v enem letu ne zagotovijo, da se zakonske zahteve izpolnijo, se lahko začne postopek razlastitve v javno korist.

72. člen

Sistemske storitve, ki jih sistemski operater kupuje na trgu, so: sekundarna regulacija s sekundarno rezervo, rezerva v višini največje proizvodne enote, zagon brez omrežnega napajanja in po potrebi regulacija napetosti. Te storitve ohranjajo uravnoteženost med porabljeno in proizvedeno energijo, ohranjajo napetosti na dogovorjenem nivoju in v primeru razpada omrežja omogočajo ponovno vzpostavitev napajanja. Sistemski operater je dožan ves čas skrbeti, da so te storitve zagotovljene v zadostni meri, da normalno delovanje sistema ni ogroženo. Količina sistemskih storitev je sicer zelo natančno določena v multilateralni pogodbi med vsemi operateji, ki so vključeni v UCTE interkonekcijo. Vsebina te pogodbe se bo v roku dveh let preselila v smernice k evropski uredbi. Vsebina teh določil je zelo tehnična in obvsježna, tako da je v zakonu natančneje ne določamo. Posledica neizvajanja sistemskih storitev je lahko ožji ali širši razpad elektroenergetskega sistema. V takem primeru lahko brez električne energije ostane del Slovenije, celotna Slovenija ali pa celo velik del Evrope. Gospodarska škoda je lahko ogromna, ogrožena pa sta tudi življenje in zdravje. Izključno od zasilnega napajanja ostanejo odvisne bolnišnice (sredi operacij!), regulacija prometa, letalska kontrola, dvigala, industrijski procesi, prezračevalni in klimatski sistemi, ... Ne zadostna dobava sistemskih storitev lahko ogrozi življenja, osebno varnost in zdravje celotnega ali dela prebivalstva. Zato v tem primeru javni interes prevlada nad pogodbeno svobodo.

Člen za proizvajalce, ki lahko glede na tehnična in ekonomska merila pod najugodnejšimi pogoji ponudijo ustrezne količine sistemskih storitev, uvaja obveznost sklenitve take pogodbe, če teh storitev operater ni mogel zagotoviti na trgu. Slovenija ima razmeroma majhen sistem in ponudnikov sistemskih storitev je malo, kar onemogoča uveljavitev trga sistemskih storitev. Dokler je trg nekaterih sistemskih storitev omejen samo na Slovenijo, bi utegnil biti ukrep pogodbene obveznosti potreben. Če se to zgodi, agencija določa ceno teh storitev skladno z načeli regulacije.

Sistemske storitve omogočajo stabilnost sistema in morajo biti zagotovljene neprekinjeno. Zato je v primeru nuje predvidena tudi začasna odločba Agencije, s katero se zagotovi sistemske storitve še pred končanim postopkom, ki ga sproži operater z zahtevo po obvezni ponudbi sistemskih storitev. Za prisilitev akterjev, ki ne bi hoteli izpolniti naložene obveze glede sistemskih storitev, je predviden kazen, naložena pa mu je še odškodninska odgovornost. Razlog je pomembnost sistemskih storitev, brez katerih lahko pride do razpada sistema, posledično do izpada napajanja, ki lahko zajame zelo veliko geografsko območje znotraj EU, lahko pa tudi traja sorazmerno dolgo. Vse to lahko ogrozi celo življenje in zdravje ljudi, poleg ogromne gospodarske škode. Pri tem je potrebno odstopanje od ZUP, saj so kazni po ZUP okrog 400€, kar je za tako pomembno kršitev veliko prenizka številka.

73. člen

Člen določa da se v primeru nakupa nekaterih sistemskih storitev lahko zahteva omejitev na rezervne zmogljivosti znotraj prenosnega sistema Republike Slovenije. in pri tem kot razlog primeroma navaja nekatere doslej v praksi izkazane razloge za takšno omejitev. Člen v nadaljevanju postavlja pogoje za nakup sistemskih storitev iz drugih regulacijskih območij, ki so logična glede na naravo takšnega nakupa. Nakup

iz sosednjih ali celo bolj oddaljenih območij postavlja pri aktivaciji rezerve dodatna tveganja, saj je manjkajočo energijo potrebno prenesti preko mej regulacijskega področja, kjer obstajajo omejitve. potencialni ponudnik mora izkazati, da razpolaga s čezmejnimi prenosnimi zmogljivostmi, ki mu omogočajo prenos v slovensko omrežje, kadarkoli bo to potrebno. Ravno tako mora ponudnik izkazati tehnično sposobnost za dobavo takšne rezervne moči, kot jo predpisujejo Sistemska obratovalna navodila. Ker je preverjanje teh zahtev v sosednjih državah nekoliko oteženo, je sistemskemu operaterju naloženo, da zahteve preveri s certifikati ali pa s preverjanjem pri drugih operaterjih. Člen za izjemne primere tudi izrecno dopušča dolgoročne pogodbe o zakupu rezervne moči iz enote, ki še ni zgrajena. Vsa ta določila zagotavljajo, da sistem ne bo ostal brez rezervne moči, ki je potrebna za zanesljivo delovanje sistema.

74. člen

Člen implementira določbe 16. člena direktive 2009/72/ES. Operater je dolžan varovati poslovno občutljive informacije, ki jih pridobi pri svojem delu

75. člen

Člen implementira določbe 16. člena direktive.

76. člen

Člen implementira 25. člen direktive. Člen našteva naloge GJS operater distribucijskega sistema. Daje možnost prenosa pooblastil na tretjo osebo, pri čemer ta oseba ne sme izvajati dejavnosti proizvodnje ali dobave elektrike, kar je skladno z določili 85. člena o ločitvi. Nalaga operaterju upoštevanje ukrepov energetske učinkovitosti, uravnavanje odjema in porazdeljeno proizvodnjo pri načrtovanju razvoja distribucijskega sistema, če ti ukrepi pomenijo da se prihrani pri razvoju zmogljivosti omrežja. Kadar se na prenesene naloge gospodarske javne službe navezuje tudi izvajanje javnih pooblastil distribucijskega operaterja, katerih predmet je odločanje o soglasjih za priključitev na sistem oziroma določanje smernic in dajanje soglasij pri posegih v prostor, lahko distribucijski operater za opravljanje strokovnih nalog v teh upravnih postopkih pooblasti tudi osebe, ki so zaposlene pri tretji pravni osebi, da vodijo in odločajo v teh postopkih v imenu distribucijskega operaterja.

77. člen

Financiranje GJS se zagotavlja z omrežnino in iz drugih prihodkov za storitve GJS. Vse cene določi agencija.

78. člen

GJS se lahko izvaja na celotnem ozemlju države ali po posameznih področjih. Dejansko je bila družbi SODO d.o.o. podeljena koncesija za celotno področje Slovenije že pod obstoječim zakonom. Koncesijska dajatve ni.

79. člen

Člen ureja podelitev koncesije za GJS operater distribucijskega omrežja, ki je lahko izključna ali pa podeljena po področjih. Neposredna podelitev, brez izvedbe razpisa, je možna v primeru popolnega neposrednega ali posrednega lastništva države, če družba ne opravlja drugih energetskih ali neenergetskih dejavnosti. Če koncesionar

nima sistema v lasti ali najemu, se v koncesijski pogodbi določi rok izpolnitve tega pogoja.

80. člen

Člen ureja najem distribucijskega omrežja, plačilo najemnine kot tudi morebitno plačilo storitev na takem omrežju. Vsebino pogodbe in višino plačil po tej pogodbi v celoti nadzira Agencija. Agencija z odločbo predpiše maksimalen obseg plačil po taki pogodbi. Na zahtevo operaterja lahko Agencija lastniku omrežja naloži, da še naprej izvaja storitve, ki so na tem omrežju potrebne za izvajanje javne službe, če je to izvajal doslej in če operater iz objektivnih razlogov teh nalog ne more prevzeti.

Člen je potreben zaradi dejstva, da družba SODO d.o.o., ki ji je bila podeljena koncesija za GJS SODO, nima v lasti distribucijskega sistema. Ta je večinoma v lasti petih distribucijskih podjetij, manjši deli pa so tudi v lasti drugih družb. Pogodbe o najemu in storitvah so že podpisane za omrežje v lasti elektrodistribucijskih družb. Za ostale dele omrežja pa take pogodbe še niso podpisane, z izjemo omrežja na območju TDR Ruše. Ukrepi prisilnitve so namenjeni predvsem tem manjšim delom distribucijskega omrežja. Teh delov doslej zaradi zelo nejasnega določila 73. člena dosedanjega EZ ni bilo mogoče v celoti vključiti v javno omrežje in v enoten sistem zbiranja in razdeljevanja omrežnine. V Sloveniji dejansko obstaja nekaj območij, kjer obstaja omrežje z javnim značajem (napaja več različnih pravnih oseb), pa distribucijski operater s temi omrežji ne upravlja. Večinoma gre za področja nekoč enotnih družb, ki so razpadle v skupke manjših družb (železarne, Ruše, Talum, TAM, Nafta Lendava, ...) ali pa področja kot sta BTC ali Luka Koper. V vseh primerih je nekoč enotno področje z internim omrežjem, ki ni imelo javnega značaja, postalo omrežje, ki napaja več ločenih pravnih oseb in s tem dobilo značaj javnega. Nekoč interna omrežja so prešla v last ene od družb s takega področja. Te družbe so delovale kot posredniki po 73. členu Energetskega zakona, a ta člen je bil zelo nejasen ter v nasprotju z ostalimi določili in s celotnim smislom zakona. Zato je bil v prejšnji zakon uveden člen 23.b, ki je zavezal operaterja, da dele omrežje, ki niso v njegovi lasti, od lastnikov pogodbeno najame. Člen je k najemni pogodbi zavezoval tudi lastnike omrežja. A do podpisa najemnih pogodb ni prišlo, ker je po drugi strani še vedno obstajal 73. člen.

V novem zakonu pojma »obstoječi zaokroženi gospodarski kompleksi« za električno energijo ni več. To določilo Energetskega zakona je imelo prehodni značaj, poskusilo je zajeti določeno stanje leta 1999. Ker ni nobenega razloga, da bi taka območja obravnavali drugače, kot ostalo omrežje z javnim značajem, je odnose potrebno urediti z najemno pogodbo, ki pa v primeru javnega značaja dela omrežja ni zgolj možnost, ampak tudi obveza, tako za lastnika tega dela omrežja, kot tudi za operaterja. Operater mora seveda lastniku plačevati najemnino, katere višino nadzira Agencija. Tudi višino za storitve, povezane s tem delom omrežja, omejuje agencija. Odločba agencije se za določitev višine plačil v zvezi z delom omrežja uporabi tudi v primeru, ko se lastnik in operater o pogodbi ne moreta sporazumeti. Čas, predviden za sklenitev te pogodbe, je tri mesece po pojavu takega sistema. Za zadevne dele sistema, ki obstajajo v času sprejema tega zakona, je v prehodnih določbah predvideno obdobje enega leta, v katerem morajo biti pogodba sklenjene.

Določena je tudi pravica agencija, da ugotovi in evidentira stanje omrežja, ki je v lasti lastnika omrežja, tudi z vstopom v prostore in na posest lastnika v spremstvu policije, če lastnik takega postopka ne dopusti.

Člen tudi določa, da je operater dolžan najeti sistem ali del sistema, ki ima javni značaj in nato definira, kaj je sistem z javnim značajem. Če je del sistema (priključni vod, transformator) namenjeno le enemu uporabniku, potem nima javnega značaja. Dodano je posebno določilo za večstanovanjske in druge stavbe z več posameznimi deli (več trgovin, poslovnih prostorov, kombinacija s stanovanji, ...), ki iz pojma javnega izloča priključne vode in notranjo instalacijo v takšnih stavbah. Na ta način se jasneje določi meja med distribucijskim sistemom, za katerega velja načelo reguliranega dostopa tretje osebe do omrežja in uporabniki tega sistema. Operater lahko v posameznih primerih predvidi, da bo nov priključek, ki bo v začetku namenjen le enemu uporabniku, pozneje uporabil tudi za druge uporabnike, in takšen priključek obravnava kot del sistema z javnim značajem. Od Agencije je odvisno, v kolikšni meri mu strošek takega priključka prizna.

Odstopanje od ZUP-a v 7. odstavku je potrebno zaradi učinkovitosti kazni, ki mora biti zadosti visoka, da zavezanca prisili k upoštevanju zakonskih določb, saj so kazni po ZUP okrog 400€, kar je za tako pomembno kršitev veliko prenizka številka.

81. člen

Člen določa postopek v primeru, da operater bodisi ne dobi koncesije bodisi nima v lasti ali najemu distribucijskega sistema. Agencija lahko v takem primeru začasno določi operaterja, ki naloge operaterja izvaja začasno, dokler se ne uredijo razmerja v zvezi s koncesijo in lastništvom oz. najemom distribucijskega sistema. Razmerja med lastniki in začasnim operaterjem določi agencija. Člen omogoča začetek postopka razlastitve lastnikov distribucijskega sistema, če se v enem letu razmerja glede lastništva oz. najema ne uredijo tako, kot določa zakon.

82. člen

Člen implementira zahteve 26/1 člena direktive 2009/72/ES. Je uvodni člen, naslednji člen podrobneje opiše način ločitve. Določila o ločevanju operaterja distribucijskega sistema se v novi direktivi ne razlikujejo bistveno od določil prejšnje direktive. Ker je način organizacije tega sektorja trenutno še nekoliko nejasen, se določila direktive v nezožani obliki preslikujejo v ta zakon, kar daje kar največ prostora pri ureditvi organizacije tega sektorja. Določilo o izjemi za majhne operaterje prenaša možnost, ki jo daje direktiva, a meja je zmanjšana iz 100.000 na 1000, saj je to v slovenskih razmerah smiselno.

83. člen

Člen implementira določila 26/2 člena direktive. Obvezna je pravna ločitev, v primeru vertikalne integracije pa so predpisane še določene prepovedi za odgovorne osebe operaterja ter pravica operaterja, da kljub vertikalni integraciji odloča in je tudi sposoben odločati o sredstvi, ki so potrebna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja. Predpisan je še program za doseganje skladnosti in nadzornik za skladnost, ki mora biti neodvisen od operaterja.

V Sloveniji je operater distribucijskega sistema, SODO, vertikalno integriran s podjetji, ki izvajajo tržne dejavnosti, preko državnega lastništva. Zato je koristno, če

tudi lastniško upravljanje družbe SODO preide z SDH na drug državni organ, skupaj z operaterjema prenosnih sistemov za elektriko in zemeljski plin. Na ta način država ostane lastnica delov tržnega in reguliranega dela elektroenergetskega sektorja, a z obema deloma upravljata dve ločeni javni telesu.

84. člen

Člen implementira 26/3 člen direktive. Nalaga agenciji nadzor nad dejavnostmi operaterja, tako da ne more vertikalne integracije izkoriščati za izkrivljanje konkurence. Določilo o blagovni znamki je v direktivi novo in je dobesedno preneseno v zakon.

85. člen

Člen implementira določbe 27. člena direktive 2009/72/ES. Operater pri izvajanju svojih nalog dobi podatke, ki bi lahko pomenili konkurenčno prednost, če bi jih razkril le nekaterim akterjem na trgu. To pomeni, da mora poslovno občutljive podatke skriti vsem ali pa jih razkriti vsem hkrati. Še posebej operater ne sme uporabiti podatkov za pridobivanje prednosti za podjetja, s katerimi je povezan.

86. člen

Člen implementira 29. člen direktive. Ne glede na vse dosedanje določbe o ločevanju, lahko ista pravna oseba opravlja dejavnosti operaterje prenosnega in distribucijskega operaterja, če izpolnjuje ostrejšše zahteve lastniške ločitve za operaterja prenosnega sistema.

87. člen

Zaprta distribucijski sistem predstavlja izdvojeno omrežje od javnega distribucijskega sistema in kot tak predstavlja izjemo od opravljanja dejavnosti systemskega operaterja v pogojih gospodarske javne službe. Kljub samostojnosti zaprtega distribucijskega sistema v razmerju do javnega distribucijskega omrežja ne gre za ločen sistem oskrbe, pač pa to predstavlja posebno podkategorijo javnega distribucijskega sistema. Iz tega vidika je razvidno, da tudi za zaprti distribucijski sistem, razen nekaterih izjem, katere posebej odobri nacionalni regulatorni organ, enaka pravila kot so določena za javno oskrbovalno omrežje.

88. člen

O podelitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema odloča nacionalni regulatorni organ, ki mora v posebnem postopku izdaje dovoljenja presoditi ali konkretno omrežje izpolnjuje v tem členu določene pogoje. Pogoji morajo biti izpolnjeni preden se izda dovoljenje o priznanju statusa zaprtega distribucijskega sistema. Osnovni pogoj najprej določa lokacijo, katero je mogoče ločiti od preostalega območja, kjer oskrba poteka preko javnega omrežja. Izključena mora biti možnost, da se porabnik izven zaključenega območja lahko priključi na omrežje zaprtega distribucijskega sistema. Osnovni pogoj za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema določa tudi, da mora biti zaprt distribucijski sistem priključen s skupnim prevzemno predajnim mestom na javno prenosno omrežje.

Za pridobitev statusa mora biti poleg osnovnega pogoja podan še eden odl. alternativno določenih dodatnih pogojev.

89. člen

Skladno z Direktivo 2009/73/ ES mora klasifikacijo zaprtega distribucijskega sistema odobriti pristojni nacionalni organ. Predlaga se ,da o tem odloča Agencija Republike Slovenije za energijo .

V tem členu je določen postopek za izdajo dovoljenja za status zaprtega distribucijskega sistema. Dovoljenje izda Agencija Republike Slovenije za energijo za obdobje 10 let. in ga na zahtevo imetnika dovoljenja ob izpolnjevanju pogojev podaljša še za 10 let. V dovoljenju se mora opredeliti zaokroženo gospodarsko območje, ki mora biti jasno ločeno od preostalega območja.

90. člen

Predlagani člen obravnava pravne posledice, ki nastopijo med različnimi subjekti kot posledica pridobitve statusa zaprtega distribucijskega sistema. Za systemskega operaterja prenosnega omrežja nastane obveznost zagotovitve dostopa operaterju zaprtega distribucijskega sistema pod pogoji zakona, torej pod enakimi pogoji kot za vse ostale končne odjemalce. Za operaterja zaprtega distribucijskega sistema veljajo enake pravice in obveznosti kot operater distribucijskega sistema, razen s strani agencije odobrenih izjem. Tako ima tudi operater zaprtega distribucijskega sistema enake dolžnosti skrbeti za varno in zanesljivo oskrbo z energijo, redno vzdrževati in razvijati omrežje, nediskriminatorno obravnavati uporabnike omrežja itd.

Nadalje pa končni odjemalci ni glede navedbo zaprtega distribucijskega sistema ohranijo pravico do dostopa do distribucijskega ali prenosnega sistema.

Člen tudi določa dolžnost operaterja prenosnega sistema, da operaterju zaprtega distribucijskega sistema omogoči dostop do prenosnega sistema.

91. člen

Člen določa pravice, obveznosti in odgovornosti operaterja zaprtega distribucijskega omrežja ter izjeme katere določi agencija. Ena takih izjem je ,da operaterju zaprtega distribucijskega sistema ni potrebno kupovati električne energije ,ki jo rabi za pokritje izgub in rezervne zmogljivosti po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih.

Člen obvezuje Agencijo, da potrjuje omrežnino šele na zahtevo uporabnika zaprtega distribucijskega sistema na osnovi kriterijev iz splošnega akta katerega pripravi Agencija.

92. člen

Člen omogoča prenos dovoljenja na drugega operaterja zaprtega distribucijskega sistema pod pogoji določenim v zakonu.

93. člen

Člen daje agenciji pooblastilo, da lahko z odločbo odvzame status operaterja zaprtega distribucijskega sistema na zahtevo operaterja ali pa po uradni dolžnosti. Razlog za odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti je neizpolnjevanje pogojev za priznanje statusa zaprtega distribucijskega sistema ali pa je operaterju zaprtega distribucijskega sistema prenehala veljati licenca za dejavnost systemskega operaterja.

94. člen

S tem členom se urejajo posledice prenehanja statusa zaprtega distribucijskega sistema. Oskrbo z energijo v tem primeru prevzame sistemski operater javnega distribucijskega omrežja, ki s tem oskrbo v zaprtem distribucijskem sistemu vključi v javni sistem oskrbe v okviru gospodarske javne službe.

Razmerja med obema operaterjema se bodo urejale skladno z določili tega zakona.

95. člen

Člen uvaja posebno GJS operater trga z električno energijo. Členi tega poglavja so povezani z določili 15/7 člena direktive, kot tudi z 32/1 členom direktive o načelu dostopa tretje strani do omrežja. Povezani so tudi z 41. členom direktive, ki govori o jasnih opredelitvah vlog akterjev na trgu. Operater trga izvaja dejavnosti, ki omogočajo dejansko delovanje trga z elektriko. To so vse dejavnosti, povezane z bilančnim obračunom. Poleg tega operater trga izvaja tudi naloge centra za podpore. V zvezi s temi nalogami izdaja tri akte po javnem pooblastilu: Pravila za delovanje trga, Pravila izravnalnega trga in Pravila centra za podpore. Na prvi dve daje soglasje Agencija, ki ji nova direktiva in posledično ta zakon namenja močno vlogo pri nadzoru delovanja trga. Na Pravila centra za podpore daje soglasje vlada, saj gre za izvrševanje politik vlade. Člen določa operaterju trga pravico dostopa do vseh podatkov, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog. Ker operater trga v okviru bilančnega obračuna izvaja tudi poravnavo poslov, sta dodana dva odstavka v zvezi s terjatvami v stečajnem postopku, ki sta prenesena iz starega zakona.

96. člen

Ta člen določa način financiranja GJS. Ker GJS obsega več različnih nalog, je tudi financiranje vzpostavljeno iz več virov. Za izvajanje nalog Centra za podpore je predvideno posebno financiranje, opredeljeno v 379. členu tega zakona. Za ostale naloge je predvideno sestavljeno financiranje, delno iz plačil končnih odjemalcev, delno od akterjev na trgu. Doslej so akterji na trgu plačevali poseben prispevek le na izvozne pogodbe. Na ta način se je za financiranje operaterja trga zajelo veletrgovce, ki niso bili končni odjemalci in brez tega posebnega prispevka ne bi za delovanje operaterja trga prispevali nič. Po novem se ta prispevek razširja na vse zaprte pogodbe na trgu, tudi na notranje. Iz tega so izvzeti izvajalci GJS, saj gre pri njih za naloge, ki jih nalaga zakon (prodaja elektrike kvalificiranih odjemalcev, sistemski operater v vlogi »shipping agenta« in pri kupovanju in prodaji izravnalne energije). Borza je izvzeta zato, da ne pride do dvojnega plačevanja oz. da sta sklepanje direktne pogodbe in poslovanja preko borze izenačena. Uvozne pogodbe so izvzete, ker pri njih na nabavni strani nastopa akter na trgu v sosednji državi. S tem se strošek delovanja operaterja trga nekoliko bolj razporedi na akterje na trgu in na končne odjemalce. Podrobneje bo način plačila in cene storitev določila vlada. Pri tem bo imela nekoliko lažje delo pri določanju prispevka za odjemalce, saj je obseg porabe razmeroma lahko napovedljiv. Obseg trgovanja po zaprtih pogodbah pa se lahko zelo spreminja, zato ga je težko napovedati in določiti primeren prispevek. Druga plačila uporabnikov so pri financiranju predvidena zaradi prožnosti, včasih je potrebno za določene storitve predvideti posebno plačilo, saj v nasprotnem primeru uporabniki teh storitev ne omejijo svojih potreb na razumno raven, to pa lahko pri operaterju povzroči nesorazmerne stroške.

97. člen

Člen določa izključnost GJS operater trga. V Sloveniji je lahko le en operater trga. Koncesijska dajatev se ne plačuje, saj se celotna dejavnost operaterja trga financira iz javnih dajatev, ki bi jih koncesijska dajatev zgolj povečala.

98. člen

Podelitev koncesije se, skladno z navedeno zakonodajo, lahko izvede z javnim razpisom, ali pa z neposredno podelitvijo v primeru družbe v državni lasti. Borzen ima dejansko koncesijo podeljeno na zadnji način in je v popolni državni lasti.

99. člen

Člen opredeljuje vrste vlog na trgu električne energije in način poslovanja v okviru posamezne vloge. Vsaka pravna ali fizična oseba lahko hkrati posluje v več različnih vlogah. Končni odjemalci, ki kupujejo elektriko zgolj za svojo lastno porabo, in proizvajalci, ki zgolj prodajajo svojo proizvodnjo, lahko elektriko kupujejo oz. prodajajo preko odprtih pogodb z enim od dobaviteljev po odprti pogodbi. Na ta način se jim ni potrebno ukvarjati z bilanco, ki je naloga akterjev na trgu na debelo, to so trgovci in dobavitelji po odprti pogodbi. Vse zaprte pogodbe se evidentirajo pri operaterju trga. Dejavnost dobave elektrike iz 33. člena se razdeli v dve vlogi: vlogo dobavitelja uporabnikom in vlogo trgovca. Obe vlogi sta precej različni, čeprav obe sodita v okvir pojma dobave, in zahtevata tudi zelo različne zakonske določbe.

100. člen

Člen določa osnovno nalogo operaterja trga, to je izvajanje bilančnega obračuna in s tem povezane finančne poravnave. Za vsako bilančno skupino je potrebno za vsako uro posebej izračunati bilanco. Količina kupljene energije mora biti enaka količini prodane energije. Pri tem je potrebno upoštevati tako nakupe in prodaje po zaprtih pogodbah, kot tudi prevzem in oddajo končnih odjemalcev in proizvajalcev, ki teče po odprtih pogodbah, zato je za vsako prevzemno predajno mesto potrebno izračunati ali izmeriti podatek o porabi v uri. Vsaka bilančna skupina ima za vsako uro izračunan presežek ali primanjkljaj, celotni sistem pa je dolžan izravnati operater prenosnega omrežja. Stroške, ki jih ima s tem, mora sporočiti operaterju trga, da ta lahko izvede bilančni obračun in stroške razporedi na bilančne skupine (akterje ne trgu). Natančno sistem bilančnega obračuna določajo Pravila trga, ki jih izdaja operater trga.

Člen ureja način vključitve v bilančno shemo in izstop iz nje. Vključitev je mogoča na dva načina: s sklenitvijo bilančne pogodbe z operaterjem trga ali pa s sklenitvijo izravnalne pogodbe z akterjem, ki je v bilančno shemo že vključen. Tudi operaterji sistemov imajo v okviru svoje GJS nalogo kupovanja energije (izgube, zasilna oskrba, nujna oskrba), podobno velja za center za podpore, ki prodaja elektriko, prevzeto od elektrarn, vključenih v podporno shemo. Zato imajo tudi izvajalci GJS svoje posebne bilančne skupine, predvidena je tudi možnost, da se za posamezne naloge GJS oblikujejo ločene bilančne skupine, saj zakon v nekaterih primerih nalag tudi ločene računovodske izkaze za različne dejavnosti. Člen določa tudi, katere pravne osebe smejo med seboj sklepati zaprte in katere odprte pogodbe. Šele vključitev v bilančno shemo omogoča sklepanje pogodb na trgu z elektriko, zato so postopki za vključitev oz. izstop določeni natančno in nediskriminatorno.

101. člen

Člen implementira določbe člena direktive 33/2 o vzajemnosti. Načeloma je trg že popolnoma odprt v vseh državah članicah, zato se člen nanaša le na tretje države ali države članice, ki bi kršile določila direktive iz člena 33 o odprtju trga. Ker je vključitev v bilančno shemo pogoj za sklepanje zaprtih ali odprtih pogodb v Republiki Sloveniji, je zavrnitev vključitve enaka prepovedi izvajanja dejavnosti trgovanja ali dobave končnim odjemalcev. Taka zavrnitev je možna za pravne osebe iz držav, kjer trg elektrike ni odprt enako kot v EU.

102. člen

Člen določa način izdelave tržnih in obratovalnih planov. Prvi se uporabijo pri bilančnem obračunu, drugi pa pri izdelavi končnega obratovalnega voznega reda za potrebe obratovanja prenosnega sistema. Člen je povezan z določili 15/1 člena direktive, saj je sistemski operater ne glede na sklenjene pogodbe med akterji na trgu odgovoren za končno razporeditev proizvodnje na proizvodne naprave, kot tudi za pretoke preko čezmejnih povezav.

103. člen

Člen določa obveznost sodelovanja proizvodnih in porabniških enot na izravnalnem trgu. Zaradi velikosti Slovenije je število primernih akterjev majhno, kar lahko izravnalni trg onemogoči, če se nekateri od akterjev odločijo, da na tem trgu ne bodo sodelovali. Zmožnost dobave izravnalne energije je odvisna od tehnoloških lastnosti elektrarne ali odjemalca, zato je treba način sodelovanja na izravnalnem trgu podrobneje določiti v podzakonskem aktu.

104. člen

Člen določa osnovno nalogo operaterja trga, to je izvajanje bilančnega obračuna in s tem povezane finančne poravnave. Vsaka bilančna skupina ima za vsako uro izračunan presežek ali primanjkljaj, celotni sistem pa je dolžan izravnati operater prenosnega omrežja. Stroške, ki jih ima s tem, mora sporočiti operaterju trga, da ta lahko izvede bilančni obračun in stroške razporedi na bilančne skupine (akterje na trgu). Eden od ciljev bilančnega obračuna je stimulacija akterjev na trgu, da svoja odstopanja omejijo na minimum, zato da OPS ne bi bil soočen z neobvladljivo visokimi skupnimi odstopanji sistema. V ta namen se lahko pri bilančnem obračunu uporabi različne mehanizme, kot sta različni ceni za primanjkljaj oz. presežek bilančne skupine ali pa penalizacija odstopanj, ki presežejo določeno mejo (toleranca). Ti mehanizmi lahko povzročijo, da pri bilančnem obračunu pride do majhnega presežka. Člen ureja uporabo teh presežkov. Del presežkov se tako lahko akumulira na računu operaterja trga za kritje tveganj operaterja pri izvajanju obračuna in poravnave poslov, preostanek pa agencija razporedi med udeležence bilančnega obračuna na način, da korigira urne cene pozitivnih in negativnih odstopanj do zneskov, ki zagotavljajo pokritje stroškov operaterju prenosnega sistema iz naslova izravnave.

105. člen

Operater trga ima v okviru svoje GJS vse sprotne podatke o transakcijah, ko tudi podatke o odjemu in proizvodnji. Ja tudi prvi, ki preko bilančnega obračuna zazna morebitno plačilno nesposobnost akterja na trgu, z analizo lahko vnaprej napove neizravnanoost akterjev, ki so lahko znanilec plačilne nesposobnosti. Operater trga je

že zaradi hitre zaznave plačilne nesposobnosti dolžan sproti analizirati transakcije tržnih akterjev. Smiselno je zato, da je operater trga hkrati analizira trg tudi z vidika preglednosti in učinkovitosti delovanja trga z elektriko ter restriktivnih pogodbenih praks pri veleprodaji in maloprodaji. Tovrstne ugotovitve posreduje agenciji, ki je skladno z direktivo, zadolžena za spremljanje trga in morebitno ukrepanje. Implementira točko k prvega odstavka 37. člena Direktive.

106. člen

Člen implementira 31. člen direktive, odstavke 1, 2 in 4. Ločevanje računovodskih izkazov omogoča nadzor nad posameznimi dejavnostmi v okviru vertikalno integriranih podjetij, da se prepreči diskriminatornost, navzkrižno subvencioniranje in izkrivljanje konkurence in je nujno potrebno za določanje regulativnega okvira. Zaradi določitve regulativnega okvira, ta zakon določa, da morajo elektrooperaterji in osebe iz prvega in drugega odstavka 121. člena tega zakona ne glede na velikost družbe, pripraviti letno poročilo, kot to zahteva zakon, ki ureja gospodarske družbe, za velike družbe.

Prvi odstavek člena za vsa elektroenergetska podjetja, velika, srednja in mala, določa da se morajo pri računovodskih izkazih držati ZGD-ja. To določilo je potrebno zaradi implemetacije direktive. Na koncu je dodano »če ta zakon ne določa drugače«. To se nanaša na nadaljevanje, kjer so za elektrooperaterje (ELES, SODO) in najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 119. člena (Elektro Ljubljana, Maribor, Primorska, Gorenjska in Celje) določene izjeme glede na določila ZGD. In sicer morajo ta podjetja pripraviti, revidirati in objaviti letne računovodske izkaze in letno poročilo na način, kot to ZGD določa za velike družbe, ne glede na velikost. Ta izjema za druga elektroenergetska podjetja ne velja.

Izjema za elektrooperaterje in najemodajalce in vzdrževalce iz prvega in tretjega odstavka 119. člena je tudi pri roku za predložitev revidiranega letnega poročila agenciji, saj določila ZGD določajo roke drugače oz. sploh ne omenjajo agencije.

Zadnji odstavek je na videz nepotreben, saj so po ZGD k javni objavi zavezana vsa podjetja. A če bi se ZGD glede tega kakorkoli spremenil, ta odstavek še vedno zagotavlja, da je zahteva direktive izpolnjena.

107. člen

Člen implementira 31. člen direktive, 3. odstavek. Ločevanje računovodskih izkazov omogoča nadzor nad posameznimi dejavnostmi v okviru vertikalno integriranih podjetij, da se prepreči diskriminatornost, navzkrižno subvencioniranje in izkrivljanje konkurence. Določila zahtevajo vodenje ločenih računovodskih evidenc in razkritja v pojasnilih k računovodskim izkazom prav tako za potrebe regulative, kar ni zahtevano z drugimi zakoni.

108. člen

Člen dopolnjuje prejšnji člen o računovodski ločitvi dejavnosti in dodatno zavezuje revizorja, da preverja tako ustreznost sodil, kakor tudi pravilnost njihove uporabe tako, kot je urejeno na področju preglednosti finančnih odnosov in ločenega evidentiranja dejavnosti.

109. člen

Člen implementira 30 člen direktive. Vpogled v računovodske izkaze je potreben zaradi procesa regulacije, kot tudi zaradi preprečevanja navzkrižnega subvencioniranja ali omejevanja konkurence.

110. člen

Člen implementira 32/1 člen direktive. Uvaja splošno načelo reguliranega dostopa tretje osebe do omrežja, v nadaljevanju pa to načelo konkretizira v pravico do priključitve in pravico do izbire dobavitelja. Pravica od priključitev ni neomejena, operater ob izdaji soglasja navede obratovalno omejitev priključka. Obratovalna omejitev je v večini primerov izražena v priključni moči, lahko pa je tudi bolj zapletena (primer CHE Avče). Pravila za izdajanje soglasij za priključitev so vnaprej, javno in nediskriminatorno urejena v sistemskih obratovalnih navodilih. Ob sklenitvi pogodbe o uporabi sistema je operater dolžan uporabnika seznaniti s popolnim seznamom dobaviteljev končnim odjemalcem.

111. člen

Obratovalna omejitev je v najenostavnejšem primeru omejitev priključne moči, navadno z določitvijo varovalk. Pri večjih uporabnikih pa so lahko obratovalne omejitve bolj zapletene, in določajo različne višine maksimalnega dovoljenega odjema ali oddaje v različnih časih ali v različnih obratovalnih stanjih omrežja. Če je obratovalna omejitev velika, to pomeni veliko omejevanja oddaje ali odjema. Če je obratovalna omejitev manjša, to pomeni, da je dovoljen večji maksimalni odjem ali oddaja v omrežje. Zmanjšanje obratovalne omejitve je torej dovolilo za večji odjem ali oddajo v omrežje.

Člen implementira 32/2 člen direktive. Pravica do priključitev na sistem ni neomejena, nediskriminatorna pravila v zvezi s tem mora operater objaviti vnaprej v sistemskih obratovalnih navodilih. Ob vsaki zavrnitvi soglasja za priključitev ali za zmanjšanje obratovalne omejitve mora operater razloge za tako zavrnitev ustrezno utemeljiti, ter to utemeljitev sporočiti zavrjnjeni osebi, ki ji mora omogočiti tudi vpogled v vso z zavrnitvijo povezano dokumentacijo. O sporih v zvezi s priključitvijo ali zmanjšanjem obratovalne omejitve odloča agencija. Operater mora izdati soglasje o priključitvi, če je vlagatelj pripravljen pokriti stroške, razširitve sistema, povezane z novo priključitvijo oz. z zmanjšanjem obratovalne omejitve.

Celoten koncept zavrnitve dostopa do omrežja se v dejanskem življenju skrči na zavrnitev priključitve oz. zmanjšanja obratovalne omejitve. Trgovci sklepajo zaprte pogodbe med seboj v okviru Slovenije neomejeno, tu ni niti omejitev niti plačila za uporabo omrežja. Omejitev pravice do sklepanja zaprtih pogodb se lahko pojavi na mejah sistema, če tam obstajajo ozka grla. Za te primere pa je bila sprejeta Uredba (ES) št. 714/2009, operater prenosnega omrežja v zvezi s to uredbo izdaja tudi podroben pravilnik o razdeljevanju čezmejnih prenosnih zmogljivosti. Edino področje, kjer je treba področje dostopa do omrežja urediti v tem zakonu, je torej področje izdajanja soglasij za priključevanje.

112. člen

Člen je povezan z 32. členom direktive. Omrežnino uporabnik sistema plačuje na podlagi pogodbe o uporabi omrežja. Višino omrežnine, tarifne postavke in vse ostalo

v zvezi s tem sicer predpiše agencija, tako da za pogodbo o uporabi ostane več ali manj zgolj navedba pogodbenih strank. Če je uporabnik omrežja druga oseba, kot imetnik soglasja o priključitvi, mora imetnik dati soglasje za odjem elektrike preko njegovega priključka. Tako razmerje se lahko pojavi v primeru najemništva nepremičnine. Člen omogoča tudi, da plačevanje omrežnine za posamezno prevzemno predajno mesto prevzame dobavitelj za to mesto, seveda v dogovoru z uporabnikom sistema in ob ustreznih zavarovanjih plačila v razmerju z elektro operaterjem.

Tretji odstavek je napisan za primere, ko je odjemalec najemnik, lastnik objekta pa je imetnik soglasja za priključitev. Nikakor to določilo ni mišljeno kot dovolilo za črno priključevanje dodatnih odjemalcev za priključnim mestom odjemalca s soglasjem.

113. člen

Člen implementira 41. člen direktive, še posebej njegov tretji odstavek. Člen ureja pogodbeni odnos med končnim odjemalcem in dobaviteljem končnim odjemalcem. Na vsako prevzemno predajno mesto na distribucijskem sistemu se mora nanašati ena odprta pogodba o dobavi, ki določa bilančno pripadnost tega mesta. Če te pogodbe ni, odjemalec ne more odjemati elektrike z omrežja, operater ga mora odklopiti. Za prevzemno predajna mesta na prenosnem sistemu velja, da imajo lahko hkrati več dobaviteljev po odprti pogodbi, a mora biti njihov delež dobave vnaprej določen in vsi deleži skupaj morajo sestavljati 100 odstotkov. Oseba, ki ni vključena v bilančno shemo kot dobavitelj končnim odjemalcem, ne more sklepati odprtih pogodb z dobavo oz. odjem prevzemno predajnih mest uporabnikov sistema. Evidenco prevzemno predajnih mest vodijo operaterji sistema, dostop do te evidenc imata operater trga in agencija.

114. člen

Nacionalni energetske regulator (agencija) je ustanovljena z namenom, da zagotovi pregledno in nepristransko delovanje trga z električno energijo in zemeljskim plinom v interesu vseh udeležencev.

Reguliranje je v strokovni literaturi opredeljeno kot vplivanje in usmerjanje dejavnosti s pravili in/ali z drugimi oblikami, npr. ekonomskimi spodbudami. Reguliranje je potrebno na področjih, na katerih trg ne deluje ali ne more delovati (naravni monopoli). Energetska omrežja so naravni monopoli in dejavnosti, ki jih opravljajo operaterji teh omrežij, so naravno monopolne. Za dejavnosti, ki so povezane z delovanjem omrežij na področju oskrbe z energijo je reguliranje potrebno zaradi cene naravno-monopolne dejavnosti, preprečevanja posrednega omejevanja konkurence z reguliranjem dostopa do omrežij, dostopnosti storitve, ki je v javnem interesu in kakovosti oskrbe oziroma storitev. Odločitev o uvedbi regulative sprejme država, ki tudi določi cilje, ki jih naj reguliranje na določenem področju doseže. V teoriji in praksi reguliranja obstaja več metod izmed katerih zakon določa uporabo metode reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin. Izbrana metoda elektrooperaterju z določitvijo omrežnine ob upoštevanju drugih prihodkov in presežka/primanjkljaja omrežnine iz preteklih let, glede na količinski obseg porabe zagotavlja pokritje vseh upravičenih stroškov, ki vključujejo tudi reguliran donos na sredstva. Izbrana metoda določa tudi vzročno posledično (namensko) povezavo upravičenih stroškov in prihodkov systemskega operaterja.

S tem členom je agenciji dano pooblastilo za sprejem splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, s katerim določi metodologijo za ugotavljanje upravičenih stroškov elektro operaterjev in določanje omrežnine, ki mora tem operaterjem zagotavljati pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, ki vključujejo tudi reguliran donos.

115. člen

Agencija določi regulativni okvir in tarifne postavke tako, da vsi prihodki operaterja skupaj, upoštevaje reguliran presežek ali primanjkljaj omrežnin preteklih let, pokrijejo načrtovane upravičene stroške operaterja v regulativnem obdobju. Namen določitve regulativnega okvira je zagotovitev pogojev za nemoteno delovanje elektro operaterja in zaščita odjemalcev z vidika oskrbe in cene storitev uporabe omrežja. Določila glede prihodkov iz upravljanja prezasedenosti določajo podrobnejše zahteve za systemskega operaterja glede na Uredbo (ES) št. 714/2009 iz razloga, ker predstavljajo prihodki iz upravljanja prezasedenosti bistveni vir pokrivanja upravičenih stroškov systemskega operaterja in ga je temu ustrezno potrebno obravnavati posebej.

Agencija izda odločbo o regulativnem okviru posebej systemskemu operaterju in posebej distribucijskemu operaterju. Odločba izdana distribucijskemu operaterju bo zaradi izvajanja regulacije s kakovostjo in ločenega lastništva infrastrukture razčlenjena po posameznih območjih distribucijskega sistema.

116. člen

Podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja v posameznem regulativnem obdobju je tudi naložbeni načrt, v katerem operater finančno ovrednoti naložbe, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju in so vsebovane v desetletnem razvojnem načrtu. Naložbeni načrt preveri in oceni agencija, pri tem pa ni vezana na morebitne vrednosti naložb iz nacionalnega energetskega koncepta in drugih morebitnih načrtov razvoja omrežja. Pri določitvi upravičenih stroškov agencija upošteva naložbene načrte na podlagi svoje ocenitve. Metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov določi agencija s splošnim aktom.

117. člen

Upravičeni stroški so tisti stroški, ki jih elektrooperaterju na podlagi metodologije določi agencija in so potrebni za izvajanje gospodarske javne službe. Upravičenih stroškov, ugotovljenih na podlagi metodologije, ni mogoče enačiti s stroški, ki jih elektro operater izkazuje v poslovnih knjigah. Med upravičene stroške se vključujejo stroški delovanja in vzdrževanja, stroški električne energije za izgube, stroški systemskih storitev, stroški amortizacije in reguliran donos na sredstva. Upravičene stroške elektro operaterja za vsako posamezno leto ugotavlja agencija, z metodologijo pa podrobneje določi vrste upravičenih stroškov, kriterije za njihovo ugotavljanje in na kakšen način se ti stroški določajo.

Del reguliranega donosa je lahko odvisen tudi od učinkovitosti uporabe sistema. To pomeni, da bi se npr. v primeru izgradnje novega voda, ki ni v uporabi, zmanjšal donos na ta sredstva, s čimer bi se lažje preprečevalo previsoke (nekonkurenčne) cene za omrežnino. V kasnejših letih uporabe sistema ob ustrezno visoki zasedenosti

(uporabi), se lahko prizna tudi večji donos na račun zmanjšanega v začetnih letih njegove uporabe.

Del reguliranega donosa, ki se nanaša na priznan delež lastniškega kapitala v okviru regulirane strukture virov financiranja, je lahko odvisen tudi od učinkovitosti uporabe sistema. To pomeni, da bi se npr. v primeru izgradnje novega voda, ki ni v uporabi, zmanjšal donos na ta sredstva, s čimer bi se lažje preprečevalo previsoke (nekonkurenčne) cene za omrežnino. V kasnejših letih uporabe sistema ob ustrezno visoki zasedenosti (uporabi), se lahko prizna tudi večji donos na račun zmanjšanega v začetnih letih njegove uporabe.

118. člen

V tem členu je določen način ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira oziroma ugotavljanja morebitnih presežkov oziroma primanjkljajev omrežnine glede na dejanske in načrtovane upravičene stroške. Na ta način je zagotovljen ekonomski nadzor regulatorja, ki pomeni stalno opazovanje reguliranih dejavnosti in nadzor, s katerim regulator preverja, da podjetja ne presežejo maksimalnih dovoljenih vrednosti določenih parametrov, ki jih je postavil regulator v regulativnem okviru.

Ekonomski nadzor mora lastnikom dopuščati razumno (primerljivo donosu podobno tveganih dejavnosti) stopnjo donosa. Strateške managerske odločitve, kot so investicije v reguliranih dejavnostih, so ocenjene podobno kot v industriji, ki je izpostavljena konkurenci. To pa pomeni, da regulator s svojim delovanjem skrbi, da prekomerni dobički niso dopuščeni in tudi vsa tveganja poslovnih odločitev (npr. investicij) ne nosijo uporabniki sistema. Donosnost reguliranih dejavnosti pa omogoča stimulatивно okolje za izvajanje teh dejavnosti, vključno s financiranjem investicij, da bo zagotovljena kvaliteta storitev.

Elektrooperater je dolžan sam ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira za posamezno leto, pri čemer mora presežek omrežnin upoštevati kot namenski vir za pokrivanje primanjkljajev omrežnin iz preteklih let oziroma upravičenih stroškov iz dejavnosti operaterja sistema v naslednjem regulativnem obdobju. Če agencija v postopku nadzora ugotovi drugačne presežke oziroma primanjkljaje omrežnin, kot jih je upošteval operater sistema, o tem izda posebno odločbo, s katero ugotovi višino presežka oziroma primanjkljaja.

Besedilo četrtega odstavka je jasen zapis, da je presežek tisti znesek omrežnin, ki je bil uporabnikom omrežja zaračunan vnaprej za izvajanje GJS v naslednjem obdobju in ne za tekoče leto. To pomeni, da je elektro operater vnaprej zaračunal storitve, ki jih bo uporabnikom opravil v naslednjem obdobju, kar omogoča, da se za znesek presežka prihodki v računovodskih izkazih ne pripoznajo, temveč se njihovo pripoznanje odloži do izvedbe storitev v naslednjem letu, kar utemeljuje odlog pripoznanja dela prihodkov ter izkazovanje obveznosti za prejeta preplačila.

Podlage za izkazovanje obveznosti za preplačila pri elektro operaterju so:

Elektro operater je v razmerju do uporabnikov zavezan, da ta presežek upošteva kot plačilo s strani uporabnikov za svoje storitve v naslednjem obračunskem obdobju. Uporabniki nimajo neposrednega zahtevka (terjatve) do elektro operaterja, temveč je

upoštevanje (in s tem uveljavitev) obravnavane obveze elektro operaterja pravno zavarovano preko zakonske regulacije financiranja dejavnosti elektro operaterja, ki daje agenciji pooblastilo, da presežek omrežnin upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem obdobju kot odbitno postavko.

Pri presežku omrežnin gre za primerljiv položaj kot pri prejetem predujmu (avansu) iz »klasičnega« obliigacijskega razmerja. Tudi v slednjem primeru namreč načeloma prejemnik predujma v pravnem smislu nima obveze do vračila predujma, temveč mora prvenstveno izpolniti tisto, kar se je s pogodbo zavezal (npr. opraviti neko storitev), predujem pa je zgolj vnaprej prejeta plačila za tovrstno izpolnitev. Prejeti avans bi se iz plačila za nasprotno izpolnitev »prelevil« v prejemnikovo obveznost do njegovega vračila šele v primeru, da bi obliigacijsko razmerje iz kateregakoli razloga prenehalo še pred njegovo izpolnitvijo.

Smiselno enako velja pri presežku omrežnin. Glede na pravila regulacije gre za vnaprej prejeti znesek plačila za izvajanje storitev elektro operaterja. Razlika v razmerju do klasičnega predujma je zgolj v tem, da upoštevajoč specifično naravo storitve (upravljanje omrežja kot celote; pravilo letnih obračunov; veliko število odjemalcev) morebitno prenehanje konkretnega pogodbenega razmerja (elektro operater / posamični uporabnik) nima za posledico obveznosti elektro operaterja do povrnitve presežka omrežnine ali njegovega sorazmernega dela posameznemu uporabniku omrežja.

V primeru presežkov gre torej za obveze do odjemalcev in posledično za začasni odlog pripoznanja prihodkov, ker presežek ni sestavni del kapitala lastnikov elektro operaterjev in korporacijskih upravičenj, ki gredo lastnikom kapitala.

Besedilo petega odstavka je namenjeno ureditvi obrnjene situacije, ko ima elektro operater pravno zavarovano upravičenje, da se mu pokrijejo vsi upravičeni stroški in je storitve opravil, vendar na podlagi vnaprej določenih cen za uporabnike (tarifnih postavk) celotnih prihodkov še ni mogel zaračunati. Ker se mu ti prihodki kljub temu po zakonu zagotavljajo kot upravičenje, ki jih bo lahko zaračunal v naslednjih obdobjih, je pripoznanje celotnega reguliranega prihodka upravičeno, če je verjetnost, da bo manjkajoči del zaračunal v prihodnosti, dovolj visoka, kar je temeljna predpostavka vsakega izkazovanja sredstva v poslovnih knjigah.

V pravnem smislu gre za pravno zavarovano upravičenje elektro operaterja, da se mu preko pravno reguliranih postopkov (zakonske določbe o financiranju dejavnosti elektro operaterja in določanju omrežnine) prizna in plača znesek primanjkljaja omrežnine v naslednjih obdobjih.

Način ugotavljanja presežkov določi agencija v splošnem aktu, izjemoma pa lahko elektro operater glede na ugotovljene presežke oziroma primanjkljaje že med tekom regulativnega okvira zaprosi za izdajo novega soglasja.

119. člen

1000 odjemalcev in hkrati 5% prenesene (porabljene) električne energije je kriterij, ki ločuje pet distribucijskih podjetij od ostalih lastnikov delov distribucijskega sistema. Enaka ločnica je bila v dosedanem EZ uporabljena za obvezo pravne ločitve. Distribucijski operater v Sloveniji trenutno ni lastnik distribucijskega sistema. Večina

tega sistema je v lasti petih distribucijskih podjetij, nekateri manjši deli pa še v lasti nekaterih drugih podjetij. Pet distribucijskih delov obravnavamo kot bistvene dele distribucijskega sistema in jih v teh členih posebej obravnavamo tudi z vidika regulacije.

120. člen

Za lastnike bistvenih delov distribucijskega sistema veljajo enake določbe o ločenem vodenju računovodskih izkazov, kot za distribucijskega operaterja. Ker agencija za regulativo potrebuje podatke tudi od lastnikov bistvenih delov distribucijskega sistema in izvajalcev bistvenih nalog distribucijskega operaterja, ki skladno s tem zakonom niso elektro operaterji niti elektroenergetska podjetja, zakon v tem členu posebej določai obvezo, da tudi zanje veljajo določbe o ločenem računovodskem spremljanju poslovanja.

121. člen

Namen člena je v določitvi maksimalne višine najemnine oziroma plačila bistvenih nalog v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema. Najemnina in plačilo za bistvene naloge v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema morajo biti določene tako, kot če bi bil distribucijski operater lastnik omrežja oziroma sam izvajal navadene naloge.

122. člen

Člen določa, da v primeru iz prvega in drugega odstavka 119. člena tega zakona agencija z odločbo določi tudi višino plačila za najem sistema ali plačila za izvajanje nalog v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem distribucijskega sistema za vsakega od najemodajalcev in vzdrževalcev iz prvega in tretjega odstavka 119. člena tega zakona.

Nadalje je določeno, da je to plačilo je upravičeni strošek distribucijskega operaterja.

123. člen

Lastniki bistvenih delov distribucijskega sistema, kot tudi izvajalci storitev na teh sistemih, so dolžni agenciji posredovati vse podatke, potrebne za nadzor.

124. člen

Obstaja precejšnje število manjših delov distribucijskega sistema, ki imajo javni značaj, in jih je distribucijski operater dolžan prevzeti v upravljanje. V večini primerov to pomeni sklenitev najemne pogodbe in pogodbe o izvajanju storitev. Reguliranje teh nebistvenih delov distribucijskega sistema bi bil za agencijo preveliko breme, zato je regulacija teh delov nekoliko poenostavljena.

125. člen

Reguliranje s kakovostjo je naprednejši način regulacije, ki pa ga ob uvedbi regulacije ni bilo mogoče takoj uvesti zaradi premajhne količine podatkov, potrebnih za tak način reguliranja. Pri regulaciji s kakovostjo se regulator ne ukvarja z ocenjevanjem potrebnosti ali nepotrebnosti posamičnih investicij in stroškov, ampak namesto tega ocenjuje zgolj kvalitativne pokazatelje kakovosti oskrbe, stvar operaterja pa je, s kakšnimi ukrepi in investicijami bo te pokazatelje izboljšal.

Agencija je že pred časom hkrati s klasično regulacijo uvedla tudi regulacijo s kakovostjo, ki je v nekaterih državah članicah pokazala zelo dobre rezultate.

126. člen

Operater je dolžan zagotoviti izvajanje meritev kakovosti glede na predhodno določene parametre dimenzij kakovosti. Rezultate monitoringa v predpisani obliki posreduje agenciji, ki opravi presojo in poda poročilo o ustreznosti monitoringa. Agencija lahko opravi tudi presojo monitoringa pri izvajalcu.

127. člen

Ob doseganju dobrih parametrov kakovosti se operaterju priznajo višji upravičeni stroški, kar mu viša dohodek in izboljšuje poslovni rezultat. Reguliranje s kakovostjo v kombinaciji s klasično regulacijo je oblikovano kot dodatna spodbuda.

128. člen

Regulacija s kakovostjo opazuje povprečne vrednosti parametrov za celotno omrežje ali za njegove posamezne dele. Če bi opazovali zgolj povprečne pokazatelje, bi lahko v primerih posameznih uporabnikov prišlo do izrazitega odstopanja od teh pokazateljev, ki pa na povprečje ne bi imeli velikega vpliva. Zato so uvedeni tudi minimalni standardi kakovosti, ki ne veljajo kot povprečje, ampak za vsako prevzemno predajno mesto posebej. Če operater sistema ne zagotavlja zjamčene kakovosti je na zahtevo odjemalca dolžan plačati nadomestilo, ki ga agencija določi s splošnim aktom, v katerem določi tudi minimalne standarde kakovosti različnih storitev operaterja sistema. Nadomestila so določana tako, da odvrča operaterje od ponavljanja teh kršitev. Izplačilo nadomestila ne nadomešča ali preprečuje možnosti terjanja odškodninske odgovornosti operaterja s strani odjemalca.

129. člen

Za systemskega operaterja se uporablja nekoliko okrnjena regulacija s kakovostjo v primerjavi z distribucijskim operaterjem, saj na prenosnem sistemu skoraj ni odjemalcev. Tudi nekateri parametri, na primer zanesljivost oskrbe, se na prenosnem sistemu ocenjujejo nekoliko drugače kot na distribucijskem.

130. člen

Člen konkretno uvaja zakonsko podlago za določanje metodologije obračunavanja omrežnine, posameznih tarifnih postavk in načina zaračunavanja omrežnine uporabnikom sistema. Pooblašča Agencijo, da odjemalce razporedi v kategorije in okvirno določa, na kakšen način. Posebna določba govori o uresničljivih koristih ki izhajajo iz vključitve elektrarne na OVE v sistem.

131. člen

Opredeljuje omrežnino za prenosni sistem, namen, plačnike, način obračunavanja.

132. člen

Opredeljuje omrežnino za distribucijski sistem, namen, plačnike, način obračunavanja.

133. člen

Opređeljuje omrežnino za priključno moč, plačnike, način obračunavanja.

134. člen

Opređeljuje omrežnino za prekomerno prevzeto jalovo energijo, namen, plačnike, način obračunavanja. Bolj kot pokritju stroškov operaterja je ta omrežnina namenjena spodbujanju uporabnikov k tehničnim ukrepom, ki zmanjšajo porabo jalove moči (kompensacija).

135. člen

Člen opređeljuje, da tudi plačilo za morebitne druge storitve za operaterja določi Agencija. Gre za storitve, ki so del GJS, a jih ni smotrno zaračunavati pavšalno, vendarle pa je treba ceno teh storitev regulirati. Če bi bile te storitve zajete v omrežnini, bi lahko prišlo do pretirane in nepotrebne uporabe na zahtevo uporabnikov, ki jih uporaba storitev ne bi nič stala. V končni posledici bi to lahko pomenilo povišanje stroškov in s tem omrežnine za vse uporabnike. Agencija cene določi tako, da upošteva stroške teh storitev, lahko pa zaradi enostavnosti cene normira, pri čemer mora skupni obseg plačil še vedno odražati skupni obseg stroškov.

136. člen

Člen določa način objave in obvezno uporabo tarifnih postavk. Metodologija je splošni akt in določa, kako se določijo tarifne postavke in kaj vse se pri tem upošteva. Konkretna določitev tarifnih postavk pa se izvede z odločbo, ki je posamični akt. Plačilo za druge storitve se določajo ločeno od tarifnih postavk za prenos, distribucijo, priključno moč in prekomerno odvzeto jalovo energijo, saj gre za popolnoma drugačno naravo zaračunavanja in izračunavanja. Pri storitvah gre za posamične storitve, ki jih uporabniki uporabijo ali ne, pri omrežnini za prenos, distribucijo, priključno moč in prekomerno odvzeto jalovo energijo pa gre za pavšalizirane stroške.

137. člen

Člen ureja pristojnosti agencije v zvezi z določili 17/1 člena Uredbe (ES) št. 714/2009. V odločbi o izvzetju so lahko tudi določbe, ki jih morajo vedeti akterji na trgu. Npr postopek dodeljevanja izvzetih zmogljivosti, trajanje izjeme itd. Zato mora biti objavljena tudi v Uradnem list RS.

138. člen

Člen ureja pristojnosti agencije v zvezi z določili 17/8 člena Uredbe (ES) št. 714/2009. Ker gre za postopek, ki ga določa čezmejna uredba, je potrebno urediti agencijski del postopka, ker se razlikuje od ZUP-a.

139. člen

Področje distribucijskih čezmejnih vodov je v direktivi popolnoma nepokrito, a takšni vodi v praksi obstajajo, so smiselni in jih je smiselno predvideti in dopustiti. Ker pa se v tem primeru srečata zakonodaji dveh držav članic, je potrebno določiti način plačevanja tako, da ni oškodovan niti operater, niti lastnik takšnega voda ali odjemalci na eni ali drugi strani. Ker tak vod obremenjuje omrežje na slovenski strani,

ga je smiselno obravnavati kot uporabnika omrežja in dobavitelja, ki preko tega voda prodaja elektriko preko meje, zahtevati plačilo omrežnine, ne pa dodatnih prispevkov, saj lahko v tem primeru pride do problemov dvojne obdavčitve. Ker tak čezmejni vod lahko vpliva tudi na prenosne čezmejne vode, mora lastnik takega voda za priključitev v vsakem primeru pridobiti tudi soglasje sistemskega operaterja, ne le distribucijskega operaterja.

140. člen

Člen implementira 1. in 3. odstavek 34. člena direktive 2009/72/ES. Dopušča oskrbo preko neposrednega voda, in sicer s strani oseb ki hkrati izvajajo tako dejavnost proizvodnje in dejavnost dobave končnim odjemalcem. Ker gre pri tem za povezavo med proizvajalci in končnimi odjemalci, ki imajo seveda priključna mesta, mora taka oseba imeti vlogo dobavitelja uporabnikom in proizvajalca hkrati. Taka oskrba je dopustna predvsem za oskrbo lastnih obratov, podružnic in odjemalcev, pa tudi za vse druge odjemalce na ozemlju RS. Dopustnost neposrednih vodov je po direktivi obvezna, v Sloveniji so v praksi malo verjetni.

141. člen

Člen implementira 34. člen direktive - 2., 4. in 5. odstavek. Dovoljenje za gradnjo neposrednega voda izda agencija, če je bila predhodno zavrnjena priključitev, in če se zaradi tega občutno ne poslabšajo pogoji za sistemskega operaterja.

142. člen

Člen implementira 5. člen direktive, povezan je tudi z 41. členom direktive. Sistemska obratovalna navodila so akt, ki ga po javnem pooblastilu izdaja sistemski operater, in v katerem pregledno in nediskriminatorno določi vsa pravila v zvezi z obratovanjem in priključevanjem na sistem, kot tudi podrobnosti v zvezi z obveščanjem o porabi, menjavo dobavitelja in drugimi nalogami, ki mu jih nalaga zakon.

143. člen

Člen implementira 5. člen direktive 2009/72/ES. Poleg sistemskih obratovalnih navodil, ki jih predpiše operater sistema, lahko za zagotavljanje tehnične varnosti predpise sprejema tudi minister, takšni predpisi pa morajo biti objektivni in nediskriminatorni.

144. člen

Člen implementira določila 41. člena direktive 2009/72/ES. Način izvajanja izrednih ukrepov in razloge za njihovo uvedbo določi vlada vnaprej z uredbo, podrobneje način izvajanja ukrepov v sistemskih obratovalnih navodilih določijo elektro operaterji. Ukrepe načeloma uvede sistemski operater, v izjemnih primerih tudi distribucijski operater, in o njih obvesti pristojno ministrstvo, to pa druge države članice Komisijo. Ker je pri izrednih ukrepih v večini primerov potrebno hitro in učinkovito ukrepanje, je za sprejem vladne uredbe običajno veliko premalo časa in vse morebitne izjemne razmere morajo biti predvidene vnaprej, tudi ukrepi morajo biti pripravljene vnaprej. V primeru posebnih, nepredvidenih oblik izrednih ukrepov, bi vlada še vedno lahko uvedla tudi drugačne ukrepe, s spremembo uredbe. V primeru uporabe izrednih ukrepov operater poseže neposredno v obratovanje proizvajalcev in odjemalcev in je ob tem razrešen morebitnih odškodninskih zahtevkov, saj interes vseh prevlada nad

interesi posameznikov. Ukrepe izvajajo operater prenosnega sistema in operaterji distribucijskih sistemov v sodelovanju.

145. člen

Člen podrobno ureja pravico do priključitve na sistem in je povezan z 32. in 41. členom direktive. Pravica do priključitve ni neomejena, ker niso neomejena sredstva, ki jih ima na razpolago operater. Posamezna priključitev včasih zahteva veliko investicijo v nove zmogljivosti omrežja. Včasih je potrebno izbrati med priključitvijo več novih uporabnikov z nižjimi stroški in priključitvijo enega z visokimi stroški. A pravila v zvezi z zavrnitvijo priključitve morajo biti že zaradi nediskriminatornosti in zaščite potrošnikov določena kolikor je le mogoče natančno. Zato je posebej opredeljen pojem nesorazmernih stroškov. V primeru zavrnitve soglasja za priključitev zaradi nesorazmernih stroškov, je operater dolžan izdati soglasje, če uporabnik nesorazmerne stroške povrne sam. Tu ne gre za plačilo vseh stroškov, ki so povezani s priključitvijo, uporabnik plača le nesorazmerne stroške. Operater tudi v primeru, da uporabnik sam plača nesorazmerne stroške, še vedno krije tisti del stroškov s priključitvijo, ki so »sorazmerni«.

146. člen

Člen ureja prenos soglasja za priključitev na drugo pravno ali fizično osebo.

147. člen

Člen nalaga uporabnikom sistema, da njihove naprave izpolnjujejo predpisane tehnične zahteve. V nasprotnem primeru operater uporabnike ne priključi ali jih odklopi. To lahko storiti tudi, če ugotovi, da gre za nedovoljeno gradnjo. S četrtem odstavkom je opredeljen tudi inšpekcijski nadzor nad skladnostjo uporabnikovih elektroenergetskih postrojev, naprav in električnih napeljav s tehničnimi predpisi in standardi. Nujen je tudi inšpekcijski nadzor pri uporabnikih, kot je to opredeljeno v sedaj veljavnem EZ.

148. člen

Člen ureja začasen odklop odjemalcev in obveščanje o tem. Pri obveščanju širšega kroga uporabnikov sta še vedno obvezna tako sredstvo javnega obveščanja kot tudi svetovni splet. Svetovni splet še vedno ne doseže velikega dela prebivalstva, poleg tega ljudje ne hodijo na spletne strani operaterjev in dobaviteljev, da bi vsak dan preverjali, ali oskrba bo. Podobno problematična so tudi sredstva javnega obveščanja, saj jih je dandanes že preveč in tudi dosežejo zelo omejeno število uporabnikov. So pa objave v sredstvih javnega obveščanja drage in je tak način obeščanja obvezen le, če je prizadet širši korg odjemalcev.

149. člen

Člen ureja odklop po predhodnem obvestilu v primeru, da odjemalci ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Odklop v primeru neplačila omrežnine oz. odpovedi pogodbe o dobavi ni mogoč, če gre za ranljivega odjemalca in če sta ogrožena življenje ali zdravje. Člen ureja tudi pravne posledice odstopa od pogodbe o dobavi (ki lahko vodi v odklop), saj le-te do sedaj niso bile urejene. Navedeno je v praksi povzročalo težave, predvsem vprašanje, kdo nosi stroške odklopa (npr. obiska monterja, odčitka zaključnega števnega stanja merilne naprave), do katerega je prišlo iz razloga odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja. Tako je določeno, da je zavezanec

za plačilo vseh stroškov distribucijskega operaterja, ki nastanejo v zvezi z odklopom, uporabnik sistema, ki je končni odjemalec, v primeru, da je dobavitelj odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca. Člen ureja tudi pogosto situacijo, ko končni odjemalci po prejemu odstopa od pogodbe s strani dobavitelja, svoje obveznosti poravnajo. Da bi se zmanjšalo administrativno in tehnično breme končnih odjemalcev in dobaviteljev, je v teh primerih določena možnost preklica odstopa od pogodbe s strani dobavitelja. Tako se razvezana pogodba ohrani v veljavi.

150. člen

Člen ureja odklop brez predhodnega obvestila. Takšen odklop je mogoč le v primeru, da gre za ogrožanje življenja in zdravja ali v primeru reševanja celovitega obratovanja celotnega sistema.

151. člen

Člen ureja odklop na zahtevo uporabnika. Takšen odklop in ponovne priklop se izvajata na stroške uporabnika. Ker vsak priključek pomeni tudi določeno rezervacijo moči v sistemu, se privzame, da ta rezervacija, ki je bila plačana ob priključitvi, ostaja na razpolago še tri leta, potem pa izdano soglasje za priključitev preneha veljati.

152. člen

Ponovni priklop v primeru neupravičenega odklopa se izvede nemudoma in na stroške operaterja.

153. člen

Člen ureja odškodninsko odgovornost elektro operaterja in uporabnika sistema v primeru upravičenih in neupravičenih odklopov.

154. člen

Člen implementira 40. člen direktive 2009/72/ES, prve tri odstavke. Določila o hranjenju evidenc so potrebna zaradi morebitnih preiskav o izkrivljanju konkurence.

155. člen

Člen implementira 40. člen direktive 2009/72/ES, zadnje tri odstavke. Posebna določila v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti so potrebna zato, ker to področje že ureja druga obstoječa zakonodaja.

156. člen

Tretji del zakona se nanaša na urejanje področja oskrbe z zemeljskim plinom in sicer za vse energetske dejavnosti na področju plinskega gospodarstva, kakor tudi za podjetja plinskega gospodarstva. Uporaba tega dela zakona se nanaša tudi na bioplin in druge vrste plinov, če jih je mogoče varno dodajati v sistem z zemeljskim plinom. Ker je zakon oblikovan tako, da je vsako vsebinsko poglavje v svojem delu, je potreben tudi sklic na določbe iz drugih delov Energetskega zakona, ki veljajo tudi za plinski del, v kolikor niso v njem drugače urejene.

Energetske dejavnosti na področju zemeljskega plina so definirane upoštevaje določbe člena 1(1) Direktive 2009/73/ES, pri čemer je dodano tudi pridobivanje zemeljskega plina. Uporaba za bioplin je določena skladno z členom 1(2) te direktive.

157. člen

Implementirani izrazi v EZ-1 so predvsem pojmi preneseni iz Direktive 73/2009/ES (v nadaljnjem besedilu: plinska direktiva), ki sledijo opredelitvam iz direktive, ki jim ta del zakona vsebinsko ustrezno sledi, razen v manjših odstopanjih vezanih na ustrezne izraze, ki se pojavljajo v praksi. Nekateri pomeni izrazov se razlikujejo oziroma so dopolnjeni glede na izraze določene s prejšnjo plinsko Direktivo 2003/55 (npr. prenos, vertikalno integrirano podjetje) in glede na opredelitve iz prejšnjega Energetskega zakona (npr. omrežnina), nekaj izrazov pa je tudi novih (npr. bioplin, virtualna točka).

V predlogu zakona je uveden nov pojem rednega cenika, saj se več zakonskih določb nanaša, oziroma omejuje na izključno redne cenike in ne na vse cenike posameznega dobavitelja. Pri tem je najpomembnejša novost, da agencija primerjalnik cen vodi le za redne cenike. Razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti trga, ki bi omogočila gospodinjskim in malim poslovnim odjemalcem gospodarno izbiro dobavitelja, namreč zahtevajo postavitve jasne ločnice med rednimi in akcijskimi ceniki. Da se določen cenik dobavitelja zemeljskega plina opredeli kot redni cenik, mora kumulativno izpolnjevati tri pogoje. Mora veljati za določen tip odjemalca in sicer za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi za tip odjemalca, za katerega cenik velja (npr. velja za vse, ki izpolnjujejo pogoje za gospodinjske odjemalce, in sicer brez dodatnih pogojev, ki so navadno predmet akcijskih oziroma paketnih ponudb – kot so npr. sklenitev pogodbe s časovno vezavo itd.). Temu je dodan pogoj, da cenik velja za najmanj 10 odstotkov odjemalcev pri posameznem dobavitelju. Namen tega pogoja zagotoviti, da je cenik, ki je označen kot redni, reprezentativen, to je da zajema količinsko pomemben del odjemalcev posameznega dobavitelja. Dodan je tudi pogoj najmanj 1000 odjemalcev, ki je posebno pomemben v primeru vstopa novih akterjev na trg. Le-ti ob vstopu na trg namreč pogosto objavijo zelo ugoden cenik, v katerega je – spričo dejstva, da odjemalce šele pridobivajo - vključenih več kot 10 % odjemalcev pri posameznem dobavitelju, vendar pa je število odjemalcev količinsko premajhno, da bi bil cenik dobavitelj uvrščen v primerjalnik cen na državni ravni. Drugače povedano, dokler dobavitelj ne pridobi večjega števila odjemalcev, kar ga uvrsti med aktivne in relevantne udeležence trga, njegov cenik ne bo prikazan na primerjalniku cen. S tem se preprečuje izkrivljanje slike o trgu, saj primerjalnik cen ne bi dosegel svojega namena, če bi z ostalimi dobavitelji, ki na trgu obstajajo že dalj časa, primerjal tudi cene dobavitelja, ki na trg šele vstopa in nima relevantnega števila odjemalcev.

158. člen

Obveznosti javne službe se izvajajo v javnem interesu, kjer je posebej poudarjena varnost, zanesljivost, kakovost, konkurenčnost in okoljska prijaznost (trajnostna naravnost) delovanja. Obveznosti javne službe so podrobneje določene s tem zakonom ter na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil, pa tudi z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe in na njegovi podlagi izdanimi predpisi. Ta določba prenaša v slovenski pravni red določbe člena 3(2) in 3(11) Direktive 2009/73/ES, ki urejata obveznosti javne službe, hkrati pa so podlaga za podelitev posebnih ali izključnih pravic na distribuciji.

159. člen

Plinska direktiva v 3. členu določa, da morajo imeti končni odjemalci pravico do dobave plina na podlagi pogodbe z vsakim dobaviteljem iz EU, če le ta izpolnjuje

pravila in zahteve za delovanje trga s plinom v Sloveniji. To tudi pomeni, da ni potrebna ustanovitev podjetja za dobavo v RS, je pa ključna ureditev odgovornosti glede izravnave odstopanj med napovedjo (dobavo) in odjemom, to je dejansko porabo zemeljskega plina.

160. člen

Možnost menjave dobavitelja je ena od ključni pravic za učinkovito delovanje trga z zemeljskim plinom. Zato je skrajšan celoten postopek menjave na največ tri tedne od vložitve popolne zahteve za menjavo pri operaterju sistema na katerega je priključen. Poleg tega tudi stroški menjave ne smejo ovirati tega procesa. Ker pa gospodinjiski odjemalci pogosto zelo zadržani pri menjavah dobavitelja, se jim te zamenjave sploh ne smejo posebej zaračunavati. Upravičeni stroški ki pri menjavi dobavitelja nastanejo pri operaterju sistema se zato priznavajo in pokrijejo v okviru omrežnine. Glede same menjave dobavitelja pa morajo biti izpolnjeni tudi določeni pogoji, ki jih določa zakonodaja in predpisi. Postopek menjave dobavitelja je potrebno podrobneje urediti v sistemskih obratovalnih navodilih, ki jih izda operater sistema s soglasjem regulatorne agencije za energijo.

161. člen

Podatek o porabi je eden ključnih podatkov za zamenjavo dobavitelja in pridobitev optimalne ponudbe za dobavo plina. Poleg tega je podatek o višini in dinamiki porabe, ki ga prejme odjemalec, ključen za izvajanje ukrepov učinkovite rabe energije.

162. člen

Gre za splošno določbo na podlagi določbe 8. člena plinske direktive, ki zahteva vključitev aktivnosti za učinkovito rabo energije v delovanje podjetjih plinskega gospodarstva. Konkretnije je ta določba implementirana v petem delu zakona, ki se nanaša na energijsko učinkovitost in po določbah katerega morajo dobavitelji plina zagotoviti konkretne prihranke energije pri končnih odjemalcih s pripravo in izvajanjem programov izboljšanja energijske učinkovitosti. Sredstva za ta namen zagotavljajo končni odjemalci.

163. člen

Potrošnikom morajo biti na voljo jasne in razumljive informacije o njihovih pravicah v zvezi z energetske sektorjem. Zato mora Komisija po posvetovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, vključno z državami članicami, nacionalnimi regulativnimi organi, potrošniškimi organizacijami in podjetji plinskega gospodarstva, vzpostaviti dostopen, uporabniku prijazen energetske kontrolni seznam, v katerem so navedene praktične informacije o pravicah potrošnikov. Ta energetske kontrolni mora biti tudi v fizični obliki posredovan vsem potrošnikom in javno dostopen.

164. člen

Za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom je bila sprejeta Uredba ES 994/2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom. Uredba sicer velja neposredno, vendar pa je potrebno nekatere določbe vseeno implementirati. To je npr. določitev pristojnega organa ter odločitev med različnimi možnostmi obsega zaščitenih odjemalcev. Uredba 994/2010 predpisuje doseganje

infrastrukturnega standarda N-1, ki zahteva nadomestitev izpada največje infrastrukture za dobavo plina v ekstremnih pogojih porabe plina vseh odjemalcev, ki se pojavi samo enkrat na 20 let. Ker se omenjeni skupni dogodek lahko pojavi le enkrat na 800 let in ker je izpolnjevanje omenjenega standarda še posebej zahtevno za majhne prenosne sisteme kot je slovenski (z majhnim številom povezovalnih – čezmejnih plinovodov, brez lastnih skladišč in terminalov za UZP), so Slovenija, Luksemburg in Švedska pridobile možnost izjeme za odstopanje od te zahteve pod določenimi pogoji. Za Slovenijo se zahteva, da ima v primeru izjeme zagotovljena vsaj dva povezovalna plinovoda z drugimi državami članicami (imamo ga z Avstrijo in Italijo) ter vsaj dva različna dobavna vira dokler nimamo skladišča za plin ali terminala za UZP. Ker se je ukrep zagotavljanja različnih dobavnih virov izkazal za primeren ukrep v dosednji praksi in tudi cenejši za končne odjemalce kot prazni rezervni plinovodi, je posebej določena zahteva po diverzifikaciji dobavnih virov. Ukrep zagotavljanja več dobavnih virov je vezan samo na količine za končne odjemalce v Sloveniji.

165. člen

Uredbe (EU) št. 994/2010 določa, da mora država članica imenovati pristojni organ, ki bo odgovoren za izvajanje Uredbe (EU) št. 994/2010 in s tem vseh ukrepov, ki jih je potrebno izvajati. Pristojni organ je lahko nacionalni vladni organ ali nacionalni regulativni organ. Odločitev za nacionalni regulativni organ temelji predvsem na tem, da je zagotavljanje zanesljivosti povezano z investicijami v energetske plinske infrastrukture, ki se financira predvsem skozi omrežnino, ki jo plačujejo uporabniki prenosnega in distribucijskega sistema, nad njeno določitvijo pa ima pristojnosti nacionalni regulativni organ, to je agencija. Agencija skupaj z operaterji sistemov ocenjuje in določala vpliv zagotavljanja zanesljivosti na omrežnino in določi ustrezno ravnotežje. Agencija ima tudi ustrezno zahtevano neodvisnost od države in dobaviteljev energije, ki ji zagotavlja tako neodvisnost odločitev glede zagotavljanja financiranja ukrepov in dejavnosti, kakor tudi možnost zagotavljanja potrebnih virov za izvajanje naloge.

Določen je tudi zadevni organ iz 7. člena Uredbe (EU) št. 994/2010, ki vodi postopek glede zagotavljanja povratnega plinskega pretoka na plinovodih ali za izvzetje od te obveznosti, ki se nanaša na operaterje prenosnega sistema. Edino smiselno je, da je zadevni organ isti organ kot pristojni organ, ker gre za celovito obravnavo zagotavljanja zanesljivosti, ki je povezana s stroški in omrežnino, ki jo odobri ali določa agencija.

166. člen

Na podlagi 2. člena Uredbe (EU) št. 994/2010 so zaščiteni odjemalci vsi gospodinjski odjemalci. Lahko pa se država članica odloči, da razširi obseg zaščitenih odjemalcev na mala in srednje velika podjetja, osnovne socialne službe in naprave za proizvodnjo toplote za daljinsko ogrevanje, kar ne sme presegati 20% končne porabe plina. Slovenija bi z njihovo vključitvijo dosegla omenjeno mejo. Ker je zagotavljanje visoke ravni zanesljivosti povezano z dodatnimi stroški, so kot zaščiteni odjemalci dodatno k gospodinjskim odjemalcem določeni samo izvajalci osnovnih socialnih služb, kot so domovi za ostarele, bolnice, vrtci, šole, dijaški domovi. V Sloveniji tudi v vsem času delovanja plinovodnega sistema od leta 1978 ni prišlo do večjih motenj oskrbe s plinom, ki bi prizadele zgoraj omenjene vrste bolj občutljivih odjemalcev.

167. člen

Zagotavljanje zanesljivosti oskrbe zemeljskega plina se s sprejemom Uredbe (EU) 994 /2010 delno ureja neposredno z evropsko uredbo, delno pa z določili energetskega zakona. Pristojni organ (agencija) skladno z uredbo sprejme dva načrta: Načrt preventivnih ukrepov in Načrt za izredne razmere. Načrt za izredne razmere glede na predidena kritična stanja dobave zemeljskega plina v Slovenijo predvideva naloge za podjetja plinskega gospodarstva v času zmanjšane oskrbe zemeljskega plina. Zakon v 167. členu določa naloge in postopke operaterja in odjemalcev zemeljskega plina, ki jih je potrebno upoštevati v primeru, da naloge zagotavljanja oskrbe na strani dobaviteljev ne bi bile zadostne. V ta namen zakon določa naloge operaterjem, da v naprej pripravijo načrt nujnih ukrepov (podoben načrt imajo pripravljen že po do sedaj veljavni ureditvi) in predvsem daje osnovo za posege operaterjev za zmanjšanje ali prekinitve porabe plina posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil. Pri tem vrstni red skupin odjemalcev za zmanjšanje oziroma prekinitve odjema zemeljskega plina določi agencija v načrtu za izredne razmere. Podoben načrt je bil v veljavi že sedaj, le da se z novo ureditvijo preko evropske uredbe seli v Načrt za izredne razmere. Zaradi nujnosti razmer in »višje sile« v tem pogledu se odgovornost za škodo porazdeli med akterje plinskega gospodarstva tako da vsak krije svojo škodo.

168. člen

Plinska direktiva daje velik poudarek zaščiti potrošnikov, ki so v tem zakonu opredeljeni kot gospodinjski odjemalci. Vsi potrošniki so gospodinjski odjemalci. V naslednjih členih je podrobneje urejeno varstvo gospodinjskih odjemalcev. Nekatere določbe se uporabljajo tudi za male poslovne odjemalce, in sicer iz razlogov, ki so pojasnjeni v obrazložitvi k 170. členu.

169. člen

Zaradi zaščite pravic gospodinjskih odjemalcev je potrebno, da le ti dobijo vse potrebne informacije glede njihovih pravic, veljavnih predpisov, načina reševanja sporov glede oskrbe s plinom na enem mestu. Te informacije bo enotno zagotavljala agencija, tudi na osnovi pridobljenih podatkov s strani dobaviteljev.

Določena je tudi obveznost agencije, da vodi primerjalnik cenikov, ki je za gospodinjske odjemalce zelo uporaben pripomoček za identificiranje najugodnejšega dobavitelja. Namen primerjalnika je namreč nuditi objektivne informacije o veljavnih cenah na trgu na način, ki gospodinjskim in malim poslovnim odjemalcem omogoča preprosto primerjavo cen različnih dobaviteljev. Vendar pa lahko primerjalnik cen doseže svoj namen le, če je odjemalcem zagotovljena primerjava rednih cenikov in ne primerjava cenikov akcijskih ali paketnih ponudb. Agencija ne sme voditi primerjalnika cen za akcijske oziroma paketne ponudbe. Slednji namreč pogosto izstopajo z nizkimi cenami, vendar pogosto tudi vsebujejo pogodbena določila, ki lahko pomenijo za odjemalca veliko manj ugodno ponudbo, kot je na prvi pogled (npr. visoke pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe). Tudi sama primerjava akcijskih oziroma paketnih ponudb bi bila zavajajoča, saj so pogoji le-teh praviloma veliko bolj kompleksni kot to izhaja iz primerjalnika, in količina informacij, ki bi jo primerjalnik ponudil ne bi zadoščala za celotno sliko posamezne ponudbe. Nenazadnje so akcijske oziroma paketne ponudbe pogosto časovno omejene in njihova primerjava ne daje prave informacije o ugodnostih posameznega dobavitelja proti ostalim. Smotrna odločitev za posamezno akcijsko oziroma paketno

ponudbo od odjemalca terja tehten premislek, zato se mora s pogoji le-te predhodno podrobno seznaniti, kar s primerjalnikom ni omogočeno v zadostni meri in je lahko celo zavajajoče.

Določba se uporablja tudi za male poslovne odjemalce, in sicer iz razlogov, ki so pojasnjeni v obrazložitvi k 170. členu.

170. člen

Zaradi občutljivosti gospodinjskih odjemalcev plinska direktiva zahteva tudi varstvo v razmerju do dobavitelja plina, ki se še posebej nanaša na pogoje in ceno plina oz. storitev, ki jih nudi, plačilne pogoje ter predhodno obveščanje o spremembah v določenem roku. V 168. členu se zaščita tega člena širi tudi na male poslovne odjemalce, razen določb o obravnavi pritožb, ki se uporabljajo zgolj za gospodinjske odjemalce. Ta širitev je utemeljena na dosedanjih izkušnjah, ki so pokazale, da je za pošteno konkurenco na trgu potrebno zaščititi tudi male poslovne odjemalce, kar bo podrobneje obrazloženo v nadaljevanju.

Ta člen določa elemente pogodbenega razmerja med dobaviteljem in gospodinjskim odjemalcem z namenom zaščite gospodinjskega odjemalca. Določa obvezno pisno ali elektronsko obliko pogodbe o dobavi in njeno obvezno vsebino. Skladno s splošnimi pravnimi načeli, dobavitelj odjemalcu ne more prepovedati odstopa od pogodbe. Lahko pa mu ob podpisu pogodbe ponudi določeno boniteto (plačilo prvega računa, energetske storitve, darilo, ...) v zameno za pristop ali za podpis za najmanj določen čas. V tem primeru je lahko v pogodbi predvidena tudi pogodbeni kazni, sorazmerna tej boniteti. Z določbo tretjega odstavka se preprečuje nesorazmerno obremenjujoča vezava gospodinjskih odjemalcev, saj je enoletni rok vezave za dobavitelje stroškovno gledano primeren.

Skladno z ustaljeno sodno prakso je pogodbeni kazni v pogodbah s potrošniki lahko dogovorjena le »v kolikor bi si s plačilom pogodbeni kazni podjetje dejansko pokrilo protivrednost blaga, ki ga je prodalo kupcu (npr. odl. Višjega sodišča Celje, Cp 1418/2006 z dne 6.6.2007).« V citiranem primeru gre za razliko od zemeljskega plina za blago, ki ga kupec obdrži tudi za naprej (npr. mobilni aparat), medtem, ko pri zemeljskem plinu kupec od trenutka njegovega odstopa od pogodbe/aneksa dalje zemeljskega plina ne more »zadržati«, saj ga zaradi njene lastnosti ne more kupiti vnaprej (na zalogo). Trg zemeljskega plina je od trga s klasičnim blagom specifičen tudi v tem, da dobavitelj na veleprodajnem trgu zakupi zemeljski plin v trenutku sklenitve pogodbe o dobavi s kupcem. Če kupec odstopi od pogodbe, dobavitelj ta višek s t.i. kritno prodajo odproda na trgu (ureja 505. člen Obligacijskega zakonika). Višek zemeljskega plina lahko proda po višji ali nižji ceni od cene, ki jo ima dogovorjeno s kupcem. Če ga proda po višji ceni potem ustvari celo dobiček, če pa jo proda po nižji ceni, pa ustavi izgubo, ki zanj predstavlja dejansko škodo (dejanska škoda je le razlika v kupnini). Pri tem se ne sme spregledati (in to je tudi standardna poslovna praksa na trgu dobave električne energije), da dobavitelj ne prodaja viškov zemeljskega plina v primerih, kadar od pogodbe o dobavi odstopi posamezni gospodinjski odjemalec, saj gre za tako minimalne viške zemeljskega plina, ki jih je nemogoče prodati oziroma izpeljati postopek odprodaje zemeljskega plina na trgu.

Z določbo četrtega odstavka pa se preprečijo nepoštenne poslovne prakse, s katerimi dobavitelji vežejo končne odjemalce z dolgimi odpovednimi roki (npr. ko lahko kupec le do določenega datuma odpove pogodbeno razmerje za naslednje koledarsko leto).

Z določno sedmega odstavka so onemogočene pogodbe o dobavi, ki bi dopuščale spremembo splošnih pogojev dobave, odjemalcu pa preprečevale odpoved pogodbe pred iztekom pogodbeno dogovorjenega roka.

Prepoveduje se zaračunavanje pavšalnih stroškov poslovanja dobavitelja (dobavitelji jih različno označujejo kot »manipulativne stroške«, »mesečno nadomestilo« oziroma »strošek podporenih storitev«), ki se odjemalcem zaračunavajo neupravičeno in nimajo neposredne povezave z osnovno storitvijo. Na trgu morajo namreč biti jasno postavljane cene za jasno dogovorjene storitve. V primeru zaračunavanja pavšalnih stroškov dobaviteljevega poslovanja pa ne gre za takšno prakso, saj je posledično ponudba manj pregledna in dvoumna. Vendar ta prepoved velja le za redne cenike, v cenikih akcijskih oziroma paketnih ponudb jih je dovoljeno zaračunavati. Izrecno pa je poudarjeno, da stroški opomina, ki ga izda podjetje v primeru zamude plačila potrošnika kot pogodbene stranke ne štejejo za pavšalne stroške dobaviteljevega poslovanja, kar pomeni, da se za njihovo obračunavanje Energetski zakon ne uporablja, temveč se uporablja Zakon o varstvu potrošnikov.

Novost tega zakona je delna izenačitev malih poslovnih odjemalcev z gospodinjskimi odjemalci. Mali poslovni odjemalci so praviloma o pogojih, ki veljajo na trgu z zemeljskim plinom, strokovno slabo informirani in so pri zagotavljanju oskrbe z prepuščeni pogajalskim sposobnostim dobaviteljev. Razmišljajo in delujejo na enak način kot potrošniki, kar kaže na to, da jih je potrebno zaščiti na enak način kot potrošnike. Uravnotežen strokoven pristop obeh pogodbenih strank bi od tovrstnega odjemalca terjal nesorazmeren denarni vložek, da bi lahko bil enakovreden sogovornik ter dogovoril ugodnejše pogoje dobave zemeljskega plina. Zato je to področje potrebno poenotiti in široki skupini energetsko slabo poučenih malih podjetnikov omogoči lažje odločanje pri izbiri dobavitelja, saj bi bile objavljene cene posameznih dobaviteljev zadosten pogoj za primerjavo, ki bi od takega odjemalca terjal le razumne pripravljalne stroške pri izbiri dobavitelja in zagotavljanju oskrbe z električno energijo. Ravno tako na upoštevem trgu predmetne skupine odjemalcev ne obstaja prosta in učinkovita konkurenca, saj ni učinkovitega prehajanja teh odjemalcev med posameznimi dobavitelji. Vsebina pogodb o dobavi in tem pogodbam pripadajoči splošni pogoji za to skupino odjemalcev ter dejstvo, da ceniki za zemeljski plin, ki se dobavlja tej skupini odjemalcev, niso javno objavljeni, so ključni razlogi, ki povzročajo omejevanje konkurence na tem upoštevem trgu.

171. člen

Obveščent odjemalcev je ključnega pomena tako za varno delovanje naprav in sistema zemeljskega plina kot za delovanje trga in uveljavljanje pravic odjemalcev na trgu zemeljskega plina. V ta namen direktiva in tudi zakon določata naloge operaterju distribucijskega sistema v zvezi s pojasnili glede pravic priskrbi z zemeljskim plinom in glede dostopa do podatkov o porabi določenega odjemalca. Slednje je pomembno predvesm pri menjavi dobavitelja, kjer novi dobavitelj sicer nima podatkov o pretekli porabi in je njegova napoved porabe odjemalca zato otežena, s tempa tudi vstop na trg.

Z namenom transparentnosti in nedikriminatornosti bo pripravljen pravilnik, ki bo določal nabor in obliko posredovanja potrebnih podatkov o porabi odjemalca.

Neglede na posamične zahteve odjemalca po informacijah o njegovi porabipa mora distributer vsaj enkrat letno obvestiti odjemalca o njegovi porabi in stroških.

172. člen

Napredni merilni sistemi spodbujajo dejavno sodelovanje odjemalcev pri učinkoviti rabi energije in na trgu zemeljskega plina. Zakon v tem členu implementira določbo Priloge I/2 direktive 2009/73/ES, in jo razširja na vse uporabnike sistema. Takšna razširitev je smiselna, saj je število gospodinjstskih odjemalcev desetkrat večje od števila vseh ostalih uporabnikov omrežja, smiselnost naprednih merilnih sistemov pa je največja ravno pri velikih uporabnikih.

Uvedba takšnih sistemov pa lahko veliko stane, če je izvedena prehitro in stroški take hitre uvedbe bi lahko presegali koristi. Zato je obseg in hitrost uvedbe potrebno natančno preučiti in utemeljiti s študijo.

Če bi študija / ocena pokazala, da je uvedba takšnih merilnih sistemov ekonomsko sprejemljiva in stroškovno učinkovita le za določene skupine odjemalcev (z določeno višino porabe plina), se to upošteva pri odločitvi vlade o uvajanju naprednih merilnih sistemov.

173. člen

Ta člen v spore o dobavi uvaja neodvisno imenovano osebo. Dobavitelj mora imenovati in financirati neodvisno osebo, neodvisnost, informacije za odjemalce in postopki morajo biti v skladu s priporočilom 98/257/ES. Za standarde poslovne napake si lahko dobavitelj predpiše tudi standardne odškodnine. To lahko zelo poenostavi zahtevo za odškodnino, kar motivira odjemalce, da se pritožijo. Takšen sistem je veliko bolj učinkovit kot nadzor z inšpekcijo. Dobavitelji lahko izpolnitev tega člena zagotovijo preko združenja. Namen tega člena je, da se lahko na ekonomičen način rešujejo majhni spori, ki so neprimerni za sodno obravnavo, lahko pa nastopajo v zelo velikem številu. Spore med končnimi odjemalci in sistemskimi operaterji izvensodno rešuje agencija in so obdelani v poglavju o Regulatorni agenciji za energijo.

174. člen

Člen implementira določbo 3/3 direktive 2009/73/ES. Ranljivi odjemalec je gospodinjstski odjemalec zemeljskega plina, ki ob odklopu ne more nadomestiti zemeljskega plina z drugim virom energije, kar je lahko povezano tako s tehničnimi kot socialnimi okoliščinami. V primeru, ko bi operater odjemalca po predhodnem obvestilu odklopil, ker mu je dobavitelj odpovedal pogodbo, ali pa ker ne plača omrežnine, lahko operater presodi, da gre za ranljivega odjemalca in ga oskrbuje, dokler so izpolnjene okoliščine, ki povzročajo ogrožanje življenja in zdravja. Pred odklopom mora odjemalca obvestiti o možnosti nujne oskrbe, kot tudi o pogojih, rokih in načinu za uveljavitev te pravice. Podrobneje so ti pogoji urejeni v sistemskih obratovalnih navodilih.

Ogrožanje življenja in zdravja je povezano z ogrevanjem v zimskem času, kar pa seveda ni primer v poletnem času. Tako na primer je odklop v zimskem času zgolj odložen, spomladi pa se odklop izvrši. V nobenem primeru odložitev odklopa ni upravičena v primeru, ko odjemalec ni socialno ogrožen in je sposoben problem ogrevanja rešiti bodisi z odpravo razlogov za odklop (plačilo zaostalih računov, odprava razlogov za tehnične motnje drugih odjemalcev, ...), bodisi zagotoviti drugačen način ogrevanja (električna energija, drva, ...). Včasih je drugačen način ogrevanja tehnično mogoč, pa ga odjemalec zaradi revščine ne more izvesti (nakup peči na drva).

Ni pa mogoče vseh primerov popolnoma predvideti vnaprej, zato je odločitev o neodklopu prepuščena operaterju. Določilo je treba razumeti restriktivno: odjemalec je dolžan dokazati, da so izpolnjeni pogoji za neodklop, operater pa mora v največji možni meri vnaprej predpisati, kateri so ti pogoji in na kakšen način odjemalec dokaže njihovo izpolnjevanje. Gre za redko izjemo od pravila, da je zemeljski plin tržno blago, ki ga je potrebno kupiti in plačati. Le v primeru, ko je ta izjema zelo redko uporabljena, je vpliv na omrežnino tako neznaten, da ne ogroža koncepta trga z zemeljskim plinom.

Operater bo torej moral predpisati način, na katerega bo ranljivi odjemalec lahko dokazal svojo pravico do odloženega odklopa. Za to bo potrebno dokazati dvoje: da je zdravje in življenje po izklopu zemeljskega plina ogroženo in da je odjemalec nezmožen to ogrožanje odpraviti na drug način. Pri prvem pogoju gre za ogrevanje, pri drugem pa za socialno ogroženost. Dokazilo o prejemanju socialne podpore bi lahko bil dokaz o socialni ogroženosti, čeprav je socialna podpora namenjena pokrivanju osnovnih življenjskih potreb, kamor sodi tudi ogrevanje. Obstajajo pa tudi ljudje, ki so socialno ogroženi, pa podpore ne prejemajo.

Ukrep odloženega odklopa je namenjen res skrajnim primerom ogrožanja življenja in zdravja, uporaba bi morala biti zelo redka.

175. člen

Dejavnost operaterja se izvaja kot gospodarska javna služba za katere izvajanje veljajo določila zakona, ki ureja izvajanje gospodarskih javnih služb. Določen je tudi nabor glavnih nalog operaterja prenosnega sistema.

176. člen

Ta člen določa, da se gospodarska javna služba dejavnost operaterja prenosnega sistema opravlja na podlagi koncesije, kar je skladno s členom 4(1) Direktive 2009/73/ES, ki med vrstami avtorizacij izrecno omenja koncesije, kateri število pa ne sme biti omejeno. Predlog zakona je utemeljen na naslednjem vrstnem redu pridobivanja različnih aktov v zvezi s to dejavnostjo: pridobitev koncesije, umeščanje prenosnega sistema v prostor, morebitna razlastitev (ta je mogoče le za infrastrukturo za javno službo), gradbeno dovoljenje, uporabno dovoljenje, certificiranje in na koncu imenovanje operaterja. Dejavnost operaterja prenosnega sistema izvaja tako le koncesionar, ki ima v lasti prenosni sistem in sklene koncesijsko pogodbo s koncedentom Republiko Slovenijo, ima veljaven certifikat in je imenovan za operaterja. Pri tem za svojo dejavnost ne pridobi izključne pravice.

177. člen

Koncesija za operaterja prenosnega sistema se ne podeli na podlagi razpisa, ampak na zahtevo potencialnega koncesionarja, ki zanjo zaprosi. Ker ne gre za postopek, v katerem bi več oseb konkuriralo za eno koncesijo, se ne uporabljajo pravila za sklepanje javno-zasebnih partnerstev. Za pridobitev koncesije se ne zahteva predhodno lastništvo prenosnega sistema. Vlada izda Uredbo o koncesijskem aktu, ki določa pogoje za pridobitev koncesije. Referenca na Zakon o storitvah na notranjem trgu omogoča upoštevanje potopokov, ki so določeni v tem zakonu glede čezmejnega izvajanja storitev na notranjem trgu. S tem se izognemo podvajanju zakonskih določb.

178. člen

Dejavnost operaterja prenosnega sistema se v principu financira iz omrežnine, ki jo skladno z metodologijo določi Agencija za energijo za regulatorno obdobje. Operater pa se financira tudi iz drugih prihodkov ki jih pridobi z opravljanjem storitev gospodarske javne službe. Med druge storitve se bo z uveljavitvijo omrežnega kodeksa o alokaciji kapacitet določila tudi možnost avkcij na mejnih točkah. V primeru prezasedenosti določene mejne točke, se bodo kot del financiranja operaterja izkazali prihodki iz avkcij na teh točkah.

179. člen

Dovoljenja za gradnjo in izdajo uporabnega dovoljenja je mogoče izdati le koncesionarju, ki se je resno odločil za izvajanje te dejavnosti s sklenitvijo koncesijske pogodbe. Vsaka zavrnitev izdaje pa mora biti utemeljena in jo ministrstvo sporoči Evropski komisiji skladno s členom 4(3) Direktive 2009/73/ES, da je s tem zagotovljena objektivnost in nediskriminatornost obravnave.

180. člen

Oseba, ki ima v lasti prenosni sistem je zavezana k temu, da izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema in obratno, operater mora imeti v lasti prenosni sistem. To pomeni, da se s tem zagotovi dejanska uporaba obstoječega prenosnega sistema. Če pa lastnik prenosnega sistema ne izpolni pogojev za izvajanje dejavnosti, dejavnost operaterja prevzame drug operater, ki izpolnjuje pogoje. Omogočeno je tudi, da več oseb, ki imajo v lasti posamezne prenosne sisteme, ustanovijo skupnega operaterja, ki deluje kot operater v več državah članicah (npr. regionalni operater). Vseeno pa morajo lastniki tega skupnega podjetja in prenosnih sistemov izpolnjevati določbe glede svojega lastniškega ločevanja. Določba prenaša v slovenski pravni red določbo člena 9(1)(a) Direktive 2009/73/ES.

181. člen

Podjetja za proizvodnjo in prodajo elektrike ali plina ne smejo imeti poleg večinskega deleža v operaterju prenosnega sistema niti nobenega vpliva na operaterja prenosnega sistema. Imajo le pravico do dividende v primeru manjšinskega lastništva. Oseba, ki izvaja vpliv ali nadzor nad operaterjem prenosnega sistema, ne sme imeti nobenega nadzora ali vpliva na podjetje, ki izvaja dejavnost proizvodnje ali prodaje elektrike oziroma plina. Določba prenaša v slovenski pravni red določbo b in c točke prvega odstavka 9. člena Direktive 2009/73/ES.

182. člen

Člen podrobneje določa pravice iz prejšnjega člena, ki se nanašajo tako na večinski delež kot tudi na izvrševanje vsakršnih glasovalnih pravic ter imenovanje članov nadzornega sveta, organov in uprave. Določba prenaša v slovenski pravni red določbo č točke drugega odstavka 9. člena Direktive 2009/73/ES.

183. člen

Določba se nanaša na osebe v povezavi s prepovedjo članstva v upravi, nadzornem svetu ali organu zastopanja operaterja prenosnega sistema in hkrati podjetja za proizvodnjo in prodajo elektrike oziroma plina, da se s tem prepreči medsebojni vpliv

in konflikt interesov. Določba prenaša v slovenski pravni red določbo d točke prvega odstavka 9. člena Direktive 2009/73/ES.

184. člen

Direktiva omogoča državi kot lastnici tako podjetja za proizvodnjo oz. prodajo elektrike oziroma plina, kot tudi operaterja prenosnega sistema, da izpolni pogoj lastniške ločitve že z upravljanjem nadzora nad obema vrstama podjetij preko dveh različnih javnih organov. Ta določba torej omogoča poenostavljeno izpolnjevanje lastniške ločitve za primer (so)lastništva države v podjetjih. Določba prenaša v slovenski pravni red določbo šestega odstavka 9. člena Direktive 2009/73/ES.

185. člen

V primeru kršitev določb glede lastniškega ločevanja, so osebe, pri katerih nastane razlog kršitve, dolžne ukrepati tako, da te kršitve odpravijo. O nastanku kršitev morajo obvestiti agencijo, ki nadzira izpolnjevanje prepovedi glede lastniške ločitve in ukrepa v primeru, da kršitve niso odpravljene.

186. člen

Nadzor nad izvajanjem lastniške ločitve operaterja prenosnega sistema izvaja agencija, ki ima v več segmentih pristojnosti ukrepanja. Člen skladno z direktivo določa ukrepe agencije v primeru neizpolnjevanja zahtev v primeru popolne lastniške ločitve. V primeru nespoštovanja in neizvedbe korektivnih ukrepov za izpolnitev pogojev lastniške ločitve iz zakona lahko agencija ukrep podkrepi z denarno kaznijo. V primeru nadaljnje kršitve pa se začne postopek za preizkus izpolnjevanja pogojev za certifikat, torej za imenovanje za operaterja prenosnega sistema.

187. člen

Plinska direktiva omogoča implementiranje izjeme od lastniškega ločevanja in sicer v obliki samostojnega operaterja sistema (ISO) in/ali neodvisnega operaterja sistema (ITO). Predlog zakona vključuje samo možnost neodvisnega operaterja sistema, ki ima v svoji lasti vsa sredstva za izvajanje dejavnosti (plinsko infrastrukturo – npr. plinovode in kompresorske postaje), ne izpolnjuje pa pogojev vertikalne ne-integriranosti, torej je v lasti ali delni lasti (z uveljavljanjem lastniških pravic) s strani podjetja za proizvodnjo in/ali prodajo elektrike oziroma plina (razmerje med Geoplinom in Plinovodi). Možnost samostojnega operaterja sistema (ISO) namreč zelo odstopa od dejanskega stanja in je ocenjena za regulacijo in nadzor v naših razmerah, in na podlagi izkušenj s sistemskim operaterjem distribucijskega sistema električne energije, kot neprimerna oblika vertikalne integriranosti, kjer operater sistema le izvaja dejavnost, nima pa v lasti infrastrukture. Če bi uvedli to izjemo bi pomenilo, da mora obstoječi operater ustanoviti še eno podjetje za operativno izvajanje svoje dejavnosti ali pa mora plinsko infrastrukturo prenesti nazaj na svojega lastnika (dobavitelja), kar bi pomenilo pomik nazaj od že doseženega stanja.

Izjemo v obliki neodvisnega operaterja sistema (ITO) pa lahko na podlagi določb plinske direktive uporabi le podjetje oziroma njegovi lastniki, če je na dan uveljavitve direktive, to je 3.9.2009, prenosni sistem bil v lasti vertikalno integriranega podjetja. Ker je edini operater prenosnega sistema v Sloveniji na dan 3.9.2011 imel v lasti prenosni sistem in je bil vertikalno integrirano podjetje, smo se odločili, da

omogočimo to obliko, ki ima nekatere prednosti in slabosti glede na obliko lastniško ločenega sistema operaterja.

Glavne prednosti lastniške ločitve:

- operater sistema je povsem samostojen in neodvisen od podjetja za proizvodnjo in dobavo plina in/ali elektrike,
- ločitev tržne, poslovno tvegane dejavnosti prodaje in regulirane dejavnosti operaterja sta ločeni, morebitne finančne težave dobavitelja na odprtem trgu (npr. stečaj ali prevzemi s strani drugim podjetij) nimajo vpliva na lastništvo in delovanje operaterja prenosnega sistema,
- možnost ločene privatizacije ali prodaje proizvodnjo-prodajnega podjetja in operaterja sistema,
- ni potreben dodaten zahteven nadzor s strani agencije in manjše tveganje tožbenih postopkov s strani Komisije in akterjev plinskega trga zaradi nedoseganja ali neizvajanja neodvisnega delovanja ITO,
- obstaja možnost, da ITO sistem ne bi ustrezno deloval in EU kasneje uzakoni samo lastniško ločitev, kar bi pomenilo nepotrebno vmesne spremembe in prilagajanje.

Glavne prednosti neodvisnega operaterja sistema:

- operater sistema je povsem samostojen in neodvisen od podjetja za proizvodnjo,
- podjetje za proizvodnjo in/ali prodajo plina, v katerega lasti je operaterja sistema, ima več kapitala in s tem večjo kapitalsko moč, boljši "rating" pri bankah, svojih dobaviteljih in kupcih s katerimi sklepa tudi finančno zahtevne dolgoročne pogodbe,
- država se lahko kasneje še vedno odloči, da uzakoni edino možnost lastniško ločenega podjetja. V primeru, da enkrat uzakonimo le lastniško ločitev, poti nazaj na možnost vertikalno integriranega neodvisnega operaterja sistema ni več,
- izognitev možnim pravnim sporom in presojam (ne)ustavnosti Energetskega zakona zaradi poseganja v lastniške pravice z obvezno lastniško ločitvijo (zavezujoča prodaja ali oddelitev podjetja v kratkem časovnem roku), ker direktiva omogoča tudi rešitve, ki ne posegajo v lastniške pravice,
- problematičnost časovno kratkih rokov za izpeljavo zahtevnih postopkov lastniškega ločevanja.

188. člen

Zakon določa pravno obliko za operaterja prenosnega sistema, ki deluje kot neodvisni operater prenosnega sistema, ker omogoča zahtevano transparentno delovanje podjetja, predvsem nadzornega organa. Za zagotavljanje zadostnega nadzora, zakon za primer neodvisnega operaterja določa prepoved enotirnega sistema upravljanja in izrecno prepoved neposrednega upravljanja družbe s strani družbenikov. Zaradi vertikalne povezave med operaterjem in prodajo ali proizvodnjo zemeljskega plina je taka prepoved oziroma so tako postavljene varovalke nujne zaradi zagotavljanja neodvisnega delovanja operaterja do vseh deležnikov na trgu, ki sicer konkurirajo lastniku neodvisnega operaterja.

Polega tega je za neodvisnega operaterja je poleg dejanske neodvisnosti delovnja pomembna tudi identifikacija podjetja navzven. Zato direktiva in zakon določata tako

ravnanje neodvisnega operaterja, ki ne ustvarja zmede glede identitete v primerjavi z vertikalno integriranim podjetjem (svojim lastnikom).

Določba prenaša v slovenski pravni red določbe drugega, tretjega in četrtega odstavka 17. člena Direktive 2009/73/ES.

189. člen

Člen določa izrecne pogoje delovanja podjetja, ki deluje kot neodvisni operater z namenom zagotavljanja neodvisnosti od vertikalne povezave podjetja. Direktiva in zakon določata neodvisnost podjetja tako pri virih, kot pri zaposlenih. Pomembne del implementacije direktive so določila lastniške ločitve tako sistema kot operaterja. Za sistem to izrecno pomeni, da je v lasti operaterja prenosnega sistema. In obratno: kdor ima v lasti prenosni sistem mora delovati kot operater prenosnega sistema po direktivi in tem zakonu.

Zaradi neodvisnega delovanja zakon določa tudi neodvisnost in ločenost pri informacijski tehnologiji, prostorih in dostopa do njih.

Določba prenaša v slovenski pravni red določbi prvega in petega odstavka 17. člena Direktive 2009/73/ES

190. člen

Finančna neodvisnost neodvisnega operaterja je nujna za neodvisno izvajanje naložb v razvoj omrežja in zagotavljanje zadostnih kapacitet in zanesljivega delovanja sistema. Še posebej pa je pomembno da so investicije usmerjene v odpravljanje ozkih grl tudi tam, kjer je morda na škodo vertikalnemu podjetju, v korist pa trgu zemeljskega plina. Zaradi takih primerov še posebej, mora biti finančna neodvisnost zagotovljena v veliki meri in odločanje o investicijah samostojno.

Neodvisni operater prenosnega sistema mora imeti tako široke finančne pristojnosti in možnosti za zagotavljanje potrebnih in ustreznih finančnih sredstev za opravljanje svoje dejavnosti, vključno z razvojem prenosnega sistema. Celo več, vertikalno integrirano podjetje (njegov lastnik) mora dati na voljo operaterju sistema finančne vire za naložbe in pooblastilo za pridobivanje finančnih sredstev na trgu kapitala. Določba prenaša v slovenski pravni red določbe šestega odstavka 17., ter prvega in drugega odstavka 18. člena Direktive 2009/73/ES.

191. člen

Zaradi potrebne neodvisnosti operaterja prenosnega sistema, direktiva in zakon določata pogoje poslovanja in odnosov v vertikalno integriranem podjetju do operaterja. Operater mora tudi v odnosu do svojega lastnika delovati kot v tržnem okolju, razen posojil, ki niso dovoljena. Nadzor nad komercialnimi in finančnimi pogodbami med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem izvaja agencija s soglasji, s čimer dodatno zagotavlja neodvisnost operaterja. Zakon zahteva tudi kapitalsko ločenosti med hčerinskimi podjetji vertikalno integriranega podjetja in operaterjem prenosnega sistema, pri čemer se ne smejo povezati s kapitalskimi deleži in posledičnih dividend.

192. člen

V okviru zagotavljanja neodvisnosti operaterja prenosnega sistema zakon določa omejitve ravnanja vertikalno integriranega podjetja v odnosu do operaterja sistema in njegove neodvisnosti odločanja. Struktura upravljanja in družbena pogodba oziroma statut operaterja prenosnega sistema morata zagotavljati dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema. Vertikalno integrirano podjetje ne sme vplivati na ali določati ravnanja operaterja prenosnega sistema pri njegovih vsakodnevnih dejavnostih in upravljanju sistema ali pri dejavnostih, potrebnih za pripravo desetletnega načrta za razvoj omrežja.

Neodvisnost in nepristranskost odločanja operaterja je ravno tako pomembna za delovanje plinskega trga zato zakon izrecno določa enako obravnavanje vseh subjektov in daje nalogo operaterju, da ne sme izkrivljati ali preprečevati konkurence na področju dobave ali proizvodnje zemeljskega plina.

193. člen

Posebno pomemben element zagotavljanja neodvisnosti operaterja prenosnega sistema je zagotavljanje neodvisnosti članov uprave. Najprej gre za neodvisnost od vpliva na upravo preko predhodnega dela za dobavitelja oziroma proizvajalca plina in/ali elektrike, kjer je za večino članov uprave določeno posebno prehodno obdobje pred (3 leta) in po (4 leta) prenehanju opravljanja funkcije člana uprave pri operaterju prenosnega sistema. Enake zahteve veljajo tudi za osebe, ki pri operaterju skrbijo za izvršno upravljanje in za tiste osebe, ki tem oseba neposredno poročajo.

Zakon določa nadzor in odločanje agencije glede imenovanja in predčasnega razreševanja ključnih oseb odgovornih za vodenje pri operaterju prenosnega sistema.

194. člen

Poleg uprave podjetja je za neodvisno ter tekoče in korektno poslovanje prav tako pomembna sestava in delovanje nadzornega sveta neodvisnega operaterja prenosnega sistema. Nadzorni svet ima tako omejene pristojnosti na točno določenih področjih, ki lahko vplivajo na nepristranskost delovanja operaterja.

Direktiva in zakon določata pravila neodvisnega delovanja za člane nadzornega sveta, podobno kot pri pogojih za člana uprave operaterja.

Odločitve nadzornega sveta tako lahko vključujejo le odločitve v zvezi z odobritvijo letnih in dolgoročnejših finančnih načrtov, v zvezi s stopnjo zadolževanja operaterja prenosnega sistema in določitvijo zneska dividend, ki se razdelijo delničarjem.

195. člen

Neodvisni operater prenosnega sistema mora zaradi lastniške povezanosti, poleg posbnih pogojev za sestavo uprave in nadzornega sveta ter drugih varovalk za neodvisno poslovanje, pripraviti poseben program za zagotavljanje svoje neodvisnosti od vertikalno integriranega podjetja in skladnosti z določili direktive ter zakona. Program za zagotavljanje skladnosti odobri agencija.

196. člen

Neodvisni operater prenosnega sistema mora zagotavljati izvajanje vseh zakonskih določil glede neodvisnosti in s tem tudi izvajanje programa za zagotavljanje

skladnosti. Nadzornik za skladnost, ki ga mora imenovati nadzorni svet na operaterja sistema, pa skrbi za neodvisno spremljanje programa za izvajanje skladnosti. Nadzornik za skladnost je tudi zavezan določbam zakona glede neodvisnosti in k soglasju agencije za njegovo imenovanje ter razrešitev.

197. člen

Nadzornik za skladnost je poseben varuh delovanja neodvisnega operaterja prenosnega sistema v kontekstu upoštevanja evropske energetske zakonodaje in energetskega zakona. Zaradi pomembnosti investicij v prenosni sistem za učinkovito delovanje prenosnega sistema in trga z zemeljskim plinom ima nadzornik za skladnosti posebno vlogo pri teh odločitvah. Operaterja sistema, njegovega nadzornega sveta in skupščine, še posebej tistih, ki se nanašajo na sprejemanje naložbenega načrta in odločitev glede naložb, kar mu omogoča sodelovanje na zasedanjih vseh treh organov, ko odločajo o naložbenih zadevah. Zagotovljen ima dostop do vseh potrebnih informacij za opravljanje svojega dela, o katerem poroča agenciji.

198. člen

10-letni razvojni načrt je poleg naložbenega načrta ključni usmerjevalni dokument razvoja prenosnega omrežja in kot tak neposredno vpliva na konkurenco in delovanje trga z zemeljskim plinom.

Plinska direktiva zahteva v primeru neodvisnega operaterja sistema vsakoletno pripravo 10-letnih razvojnih načrtov (drugače zakon predpisuje 2 letno pripravo za lastniško ločene operaterje), ki ga predloži agenciji, ki ga prouči, opravi javno razpravo in nato posreduje predloge dopolnitev operaterju, ki ga mora dopolniti in za njegovo veljavnost pridobiti soglasje agencije. Na ta način se zagotavlja ustrezen razvoj omrežja v odvisnosti od dejanskega in pričakovanega povpraševanja po plinu in po prenosnih zmogljivostih v EU.

199. člen

Načrtovanje in izvajanje 10-letnega razvojnega načrta je ključen element tudi v razvoju trga, saj razvojni načrt primarno zagotavlja odpravljanje ozkih grl in zagotavljanje zadostne kapacitete za zanesljivo oskrbo odjemalcev zemeljskega plina ter zadostno povezljivost prenosnih omrežij za delovanje trga ne le lokalno ampak regionalno in v celotni EU.

Agencija ima pristojnost, da na podlagi spremljanja izvajanja 10-letnega razvojnega načrta, v primeru neizvajanja le tega, s posebnimi ukrepi, ki jih predpiše operaterju, zagotovi, da se potrebne naložbe tudi izvedejo. V skrajnem primeru lahko celo sama agencija organizira razpis za financiranje in/ali izvedbo naložb v prenosni sistem če oceni, da so take naložbe pomembne. V primeru, če naložbe ne izvede operater prenosnega sistema, mora skladno z določili direktive in zakona o lastniški ločitvi investitor ali biti operater prenosnega sistema (nekega drugega) ali operater postati ali pa z ustrežno pravno podlago del prenosnega sistema predati v last (prodati) nekomu, ki je certificiran in izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema. Lahko seveda tudi operaterju, po čigar razvojnem načrtu se je izvedla investicije. Tak primer je zares skrajni primer posega agencije na področje izvedbe razvojnega načrta, vendar zaradi zavarovanja ciljev delovanja trga in odpravljanja ozkih grl ga je ujno predideti.

200. člen

Skladišča zemeljskega plina in obrati za utekočinjen zemeljski plin so zelo pomemben del plinskega sistema, saj (oboje v vlogi skladišča) omogočajo izravnavo nihajoče porabe zemeljskega plina tako redne oscilacije v toku dneva, tedna ali meseca, kot tudi sezonsko optimalno obratovanje plinovodov, kjer se poleti skladišča polnijo, pozimi pa praznijo in dopolnjujejo neposredni tok od proizvajalec. Na ta način je ugoden tudi za dobavitelje kot predvsem za operaterje in predvsem nujen za delovanje trga z zemeljskim plinom brez velikih sezonskih nihanj. Predvsem pozimi, ko bi cene plina brez skladišč lahko bile ekstremno visoke, saj ponudba ne bi mogla dosegati povpraševanja.

Zaradi razvoja notranjega trga s plinom je torej pomembno, da operater prenosnega sistema zagotavlja pregledne in deiskriminatorne postopke in tarife za priključevanje obratov za UZP, skladišč in industrijskih odjemalcev na prenosni sistem in je odgovoren za zadostno vstopno in izstopno zmogljivost.

201. člen

Z direktivo in posledično z zakonom je agenciji dodeljeno vrsto pristojnosti in odgovornosti za spremljanje in nadziranje trga z zemeljskim plinom. Tako ima agencija poleg postopkovnih ukrepov (odvzem certifikata za operaterja, podelitev soglasja k finančnim inkomercialnim sporazumom,...) tudi možnost ukrepanja kot prekrškovni organ.

Agencija tako izvaja nadzor nad izvajanjem določb (zahtev in nalog) glede izvajanja nalog neodvisnega operaterja prenosnega sistema in tudi vertikalno integriranega podjetja ter z njim povezanih družb. Naloži lahko celo kazen za kršitve teh določb in dodeli naloge drugemu operaterju prenosnega sistema in začne postopek za odvzem certifikata.

202. člen

Direktiva in zakon določata postopek certificiranja, ki ga mora opraviti vsak operater prenosnega sistema, da bi lahko bil imenovan za operaterja. V postopku certificiranja agencija preveri izpolnjevanje predvsem zahtev glede lastniške ločitve oziroma zahteve za učinkovito ločevanje delovanja operaterja od vertikalno integriranega podjetja.

Agencija v upravnem postopku ugotovi izpolnjevanje pogojev.

203. člen

Certificiranje sledi v zakonu določenemu postopku v katrem agencija ugotovi skladnost z zahtevami iz zakona in odloči z odločbo. Zaradi kontrole in zagotavljanja enotnih kriterijev za izdajo certifikata (ki velja na območju EU) je v postopek vključena tudi Evropska komisija. Odločba agencije tako začne pravno učinkovati šele po izdaji mnenja Evropske komisije (oziroma po preteku rokov, če odločba agencije ali mnenje komisije nista pravočasni).

204. člen

Postopek certificiranja je zaradi posebnosti vsebin in dokazil nekoliko drugačen od standardnega postopka po zakonu o upravnem postopku. Zakon v tem členu skladno z direktivo določa posebnosti postopka certificiranja operaterja prenosnega sistema z

namenom da je postopek izvedljiv in predvidljiv glede na potrebne vsebine in dokazila ter da se s postopkom ne vpliva negativno na delovanje trga z zemeljskim plinom in hkrati da je postopek obvladljiv za operaterja.

205. člen

Direktiva seveda velja za celotno Evropsko unijo. Določba direktive in zakona določa pogoje certificiranja za primer, ko lastnika prenosnega sistema ali operaterja nadzoruje oseba iz tretje države, v kateri direktiva ne velja. Na območju držav članic EU je treba izvajati učinkovito ločevanje dejavnosti dobave in proizvodnje od dejavnosti operaterja prenosnega sistema, tako za podjetja iz EU, kakor tudi za podjetja, ki niso iz EU. Da bi ohranili neodvisnost omrežnih dejavnosti od dejavnosti dobave in proizvodnje, morajo imeti regulativni organi pooblastilo, da zavrnejo certifikacijo operaterjev prenosnih sistemov, ki ne izpolnjujejo pravil o učinkovitem ločevanju, kar velja tudi za certificiranje podjetij ali sistemov, ki jih nadzirajo podjetja izven EU.

Člen določa bistveno drugačen postopek certificiranja takega operaterja, predvsem glede sprotnega poročanja Evropski komisiji o prejeti vlogi ali spremenjenih okoliščinah že obstoječih, certificiranih operaterjih. Postopek certificiranja v tem primeru tudi ne predvideva »tihe procedure« oziroma domneve o izdaji certifikata v preimeu neizdaje odločbe s strani agencije, ampak predvideva odobritev certificiranja s strani Evropske komisije na podlagi predloga, pripravljenega s strani agencije.

Zaradi različnih odnosov do tretjih držav in tudi različnih ureditev zadevnega področja tudi v odnosu do EU, direktiva in zakon določata potrebno dokazovanje izpolnjevanja pogojev lastniške ločitve in upoštevanje medsebojno določenih pravic in obveznosti.

206. člen

Poleg pogojev in postopkov za pridobitev certifikata, zakon v določbi opredeljuje potek in pogoje preizkusa izpolnjevanja pogojev za certifikat. Agencija pogoje preveri tudi po uradni dolžnosti kot je opisano v členu. V primeru neizpolnjevanja pogojev agencija določi rok za izpolnitev le teh, oziroma odvzame certifikat. Postopek tako omogoča nadzor nad stalnim izpolnjevanjem predpisanih pogojev predvsem glede lastniško ločenega ali neodvisnega operaterja prenosnega sistema.

207. člen

Operater sistema dejansko postane operater takrat, ko ga s sklepom imenuje Vlada RS. Vlada izda sklep na predlog agencije po tem, ko so poleg certifikata izpolnjeni tudi ostali pogoji iz zakona. Enak postopek je predviden za razveljavitev sklepa o imenovanju operaterja prenosnega sistema. V obeh primerih se sklep objavi v evropskem in slovenskem Uradnem listu

208. člen

Ko ni izpolnjen kateri od pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz tega zakona, in ni mogoče pričakovati, da bo ta pogoj v razumnem času izpolnjen, kot tudi če iz drugih razlogov operater prenosnega sistema dejansko preneha izvajati dejavnosti operaterja prenosnega sistema in ni pričakovati, da jo bo v razumnem času lahko nadaljeval, zakon predpisuje ustrezne rešitve. Ker je

regulator – agencija glavni in odgovorni akter v postopku preverjanja izpolnjevanja pogojev s strani operaterja prenosnega sistema, prevzema tudi naloge v zvezi z prenosom izvajanja na drugega operaterja, ki spolnjuje predpisane pogoje. Brez sankcije odvzema pravice izvajanja dejavnosti operaterja tudi pogoji za izvajanje ne bi imeli smisla. Z namenom zagotavljanja zanesljive oskrbe s plinom je kot skrajni ukrep predvidena možnost razlastitve takšnega operaterja, ki ne spolnjuje pogojev in ne zagotovi začasnega izvajanja dejavnosti na svojem prenosnem sistemu drugemu operaterju, ki spolnjuje pogoje in ga določi agencija.

209. člen

Operaterje skladiščnih sistemov in sistemov za utekočinjeni zemeljskim plin imenuje lastnik, pri čemer mora upoštevati obdobje za katero se operater imenuje, ki ga določi agencija z odločbo. Direktiva in zakon določata pritojnost agencije, da na osnovi učinkovitosti in gospodarskega ravnotežja.

210. člen

Tako kot za regulirano dejavnost operaterja prenosnega sistema zakon tudi za regulirano dejavnost operaterja skladiščnega sistema in operaterja sistema utekočinjenega zemeljskega plina določa naloge in načela, ki jih morata izvajati pri opravljanju svoje dejavnosti.

Ključna določila se nanašajo na enakopravno obravnavo uporabnikov sistema ter na zagotavljanje in posredovanje potrebnih podatkov tako uporabnikom sistema kot tudi operaterjem različnih sistemov z namenom učinkovitega dostopa do sistema ter varnega in zanesljivega obratovanja.

211. člen

Z namenom zagotavljanja nepristranskega delovanja in obravnave posameznih tržnih akterjev s strani vertikalno integriranih operaterjev skladiščnih sistemov direktiva in zakon določata pravno, organizacijsko in funkcionalno ločitev od vseh tržnih dejavnosti. (za razliko do prenosnega sistema, kjer je zahtevana lastniška delitev). Zakon določa načelne ukrepe, ki izpolnjujejo naveden pristop. Poleg tega zakon z namenom določanja podrobnejših in konkretnih ukrepov za posamezno podjetje določa obveznost oblikovanja programa za zagotovitev skladnosti ter zagotovitev ustreznega nadzora nad njegovim izvajanjem.

212. člen

Operaterji lahko razpolagajo s pomembnimi podatki tržnih akterjev, ki so vezani na zagotavljanje pogodbenih zmogljivosti prenosa, skladiščenja ali utekočinjanja plina. In ker tržni akterji delujejo na osnovi konkurence, lahko vsako razkrivanje poslovno občutljivih podatkov pomeni vpliv na konkurenčnost podjetja, še posebej tam, kjer nastopa manjše število tržnih akterjev. Zakon zato določa obveznost varovanja zaupnosti poslovno občutljivih podatkov.

Določba tudi določa da operater ne sme prikivati podatkov, ki se nanašajo na izvajanje gospodrske javne službe, agenciji, koncendentu ali pristojnim organom. Na ta način se zakonodajalec želi odvrniti od neželjenih praks operaterjev, ko z izgovorom zaupnosti ali poslovne skrivnosti koncesionar ne posreduje zahtevanih podatkov zgoraj omenjenim osebam.

213. člen

Zelo je pomembno varovanje podatkov med posameznimi deli vertikalno integriranih operaterjev skladiščnih sistemov in sistemov za UZP, kjer bi lahko prihajalo do načrtne zlorabe informacij za koristi drugih tržnih delov vertikalno integriranega podjetja. Zakon zato izrecno določa da se poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi operater ne sme zlorabiti, hkrati pa mora operater objaviti vse podatke, ki so potrebni za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga.

214. člen

Tudi dejavnost operaterja distribucijskega sistema se izvaja kot gospodarska javna služba. Distribucijski sistemi so omejeni na posamezno občino, ker vsaka občina samostojno izvaja svoje pravice. Ker je občina odgovorna za izvajanje gospodarske javne službe na svojem območju, mora biti samostojno priključen distribucijski sistem na prenosni sistem. Ker pa se zaradi razvejanosti distribucijskih sistemov lahko zgodi, da je neekonomična samostojna priključitev na prenosni sistem, je uvedena možnost povezave preko sosednjega distribucijskega sistema pod pogojem, da mora v tem primeru agencija izdati soglasje če so izpolnjeni ustrezni pogoji.

215. člen

Financiranje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina se financira iz omrežnine in iz drugih prihodkov operaterja.

216. člen

Na območju posamezne občine, kjer je podeljena izključna pravica za opravljanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema, lahko priključi končnega odjemalca le operater distribucijskega sistema. Operater prenosnega sistema ga lahko priključi le pod pogojem, da operater distribucijskega sistema zavrne priključitev ali dostop ali če ni podeljene izključne pravice.

217. člen

Operaterju distribucijskega sistema ni potrebno imeti v lasti distribucijskega sistema, lahko ga ima tudi samo v najemu, kar mora ustrezno urediti s pogodbo. Agencija nadzira vsebino takšne pogodbe in njeno izvajanje. Agencija tudi imenuje operaterja za določeno obdobje, pri čemer upošteva element gospodarnosti (npr. dobo amortizacije distribucijskega sistema) ali trajanje koncesijske pogodbe, ki jo je operater sklenil z občino.

218. člen

Regulirano je tudi obvladovanje stanja, ko operater distribucijskega sistema ne spolnjuje več katerega od pogojev za izvajanje dejavnosti in ni pričakovati, da ga bo uspel spolniti v primernem času, ali enostavno preneha z izvajanjem dejavnosti. V teh primerih Agencija imenuje drugega začasnega operaterja dokler se stanje ustrezno ne uredi. Če v roku enega leta lastniki distribucijskega sistema ne zagotovijo, da operater spolnjuje pogoje za izvajanje dejavnosti, občina lahko začne s postopkom razlastitve v javno korist.

219. člen

Za operaterja distribucijskega sistema se ne zahteva lastniška ločitev v primeru vertikalno integriranega podjetja kot za operaterja prenosnega sistema. Zadošča pravna in funkcionalna ločitev za distribucijske sisteme z večjim številom končnih odjemalcev (izjema od te zahteve za manjše sisteme z manj kot 100.000 končnih odjemalcev je urejena v enem od naslednjih členov). Omogočeno je tudi delovanje kombiniranega sistema reguliranih dejavnosti prenosa, distribucije, skladiščenja in UZP, pod pogojem, da gre za ustrezno lastniško ločenega operaterja prenosnega sistema.

220. člen

Za operaterja distribucijskega sistema se zaradi doseganja neodvisnosti delovanja zahteva njegova pravna in funkcionalna ločitev od tržnih dejavnosti oskrbe s plinom. Potrebno je imeti program za doseganje skladnosti, katerega izvajanje nadzira neodvisni nadzornik.

221. člen

V primeru pravno in funkcionalno ločenega operaterja distribucijskega sistema, ki je še vedno del vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja tudi s proizvodnjo oziroma prodajo zemeljskega plina, agencija še dodatno spremlja dejavnost operaterja tako, da ne pride do zlorabe vertikalne integracije.

222. člen

Zaradi ekonomije obsega Direktiva 2009/73 dovoljuje izjemo od obvezne pravne in funkcionalne ločitve v primeru, da je na distribucijski sistem priključenih manj kot 100.000 končnih odjemalcev plina, kar pomeni trenutno velja za vse operaterje distribucijskih sistemov v Sloveniji. Vseeno pa agencija spremlja dejavnost vertikalno integriranega operaterja distribucijskega sistema tako, da ne pride do izkrivljanja konkurence.

223. člen

Tudi za operaterja distribucijskega sistema velja dolžnost varovanja poslovno občutljivih podatkov in prepoved njihove zlorabe za namene prodaje ali nabave plina, še toliko bolj ker je dovoljena njihova vertikalna integracija.

224. člen

Na podlagi prakse v EU nova plinska direktiva uvaja možnost regulativno poenostavljenih, to je zaprtih distribucijskih sistemov, ki je le deloma podobna dosedanji ureditvi v Energetskem zakonu imenovani zaokroženi gospodarski kompleksi (73. čl) in uvaja strožje pogoje za njihovo uvedbo.

225. člen

Kadar se zaprt distribucijski sistem uporabi za zagotovitev optimalne učinkovitosti oskrbe z energijo ali kadar je namenjen predvsem distribuciji plina za končne odjemalce v lasti lastnika sistema, je omogočena možnost, da je operater distribucijskega sistema oproščen obveznosti, ki bi pomenile nepotrebno upravno in regulativno breme. Industrijska in poslovna območja ter območja za skupne storitve, kot so stavbe na železniški postaji, letališča, bolnišnice, večji kampi z integriranimi

zmogljivostmi ali območja kemične industrije lahko vključujejo zaprte distribucijske sisteme zaradi posebnega značaja svojih dejavnosti.

226. člen

Status zaprtega distribucijskega sistema lahko pridobi njegov lastnik ali oseba ki ga upravlja za omejen čas trajanja z možnostjo podaljšanja, pri čemer mora biti jasno opredeljeno geografsko območje na katerem se izvaja ta dejavnost. Agencija preveri izpolnjevanje pogojev in izda dovoljenje za obdobje 10 let, ki ga lahko podaljšuje za nadaljnjih 10 let, če so izpolnjeni predpisani pogoji.

227. člen

Operater zaprtega distribucijskega sistema ima določene izjeme od pravic in obveznosti operaterja distribucijskega sistema. Končni odjemalec na zaprtem distribucijskem sistemu ima možnost tudi samostojnega dostopa do distribucijskega ali prenosnega sistema, kar zagotavlja konkurenčnost zaprtih distribucijskih sistemov.

228. člen

Glavna izjema operaterja zaprtega distribucijskega sistema se nanaša na nepotrebnost pridobitve soglasja agencije k omrežnini in tarifi pred začetkom uporabe, če je doseženo dovolj visoko soglasje končnih odjemalcev.

229. člen

Prenos dovoljenja o pridobitvi statusa za zaprti distribucijski sistem na drugo osebo je omogočen, če prevzemnik izpolnjuje določene pogoje, ki jih preverja agencija.

230. člen

Varovalka za ustrezno izvajanje nalog operaterja zaprtega distribucijskega sistema je odvzem statusa v primeru neizpolnjevanja ali kršenja pogojev.

231. člen

V primeru, da lastnik zaprtega distribucijskega sistema po prenehanju ali odvzemu statusa zaprtega distribucijskega sistema ni tudi njegov operater, se uporabijo določbe o obvezni oddaji v najem distribucijskega sistema drugemu operaterju.

232. člen

Člen implementira 31. člen direktive, odstavke 1, 2 in 4. Ločevanje računovodskih izkazov omogoča nadzor nad posameznimi dejavnostmi v okviru vertikalno integriranih podjetij, da se prepreči diskriminatornost, navzkrižno subvencioniranje in izkrivljanje konkurence in je nujno potrebno za določanje regulativnega okvira. Zaradi določitve regulativnega okvira, ta zakon določa, da morajo operaterji sistema ne glede na velikost družbe, pripraviti letno poročilo, kot to zahteva zakon, ki ureja gospodarske družbe, za velike družbe.

Prvi odstavek člena določa za vsa podjetja plinskega gospodarstva, velika, srednja in mala, da se morajo pri računovodskih izkazih držati ZGD-ja. To določilo je potrebno zaradi implemetacije direktive. Na koncu je dodano »če ta zakon ne določa drugače«. To se nanaša na nadaljevanje, kjer so za operaterje sistema (Plinovodi) določene izjeme glede na določila ZGD. In sicer morajo ta podjetja pripraviti, revidirati in objaviti letne računovodske izkaze in letno poročilo na način, kot to ZGD določa za

velike družbe, ne glede na velikost. Ta izjema za druga podjetja plinskega gospodarstva ne velja.

Izjema za sistemske operaterje je tudi pri roku za predložitev revidiranega letnega poročila agenciji, saj določila ZGD določajo roke drugače oz. sploh ne omenjajo agencije.

Zadnji odstavek je na videz nepotreben, saj so po ZGD k javni objavi zavezana vsa podjetja. A če bi se ZGD glede tega kakorkoli spremenil, ta odstavek še vedno zagotavlja, da je zahteva direktive izpolnjena.

233. člen

Člen implementira 31. člen direktive, 3. odstavek. Ločevanje računovodskih izkazov omogoča nadzor nad posameznimi dejavnostmi v okviru vertikalno integriranih podjetij, da se prepreči diskriminatornost, navzkrižno subvencioniranje in izkrivljanje konkurence. Določila zahtevajo vodenje ločenih računovodskih evidenc in razkritja v pojasnilih k računovodskim izkazom prav tako za potrebe regulative, kar ni zahtevano z drugimi zakoni.

234. člen

Člen dopolnjuje prejšnji člen o računovodski ločitvi dejavnosti in dodatno zavezuje revizorja, da preverja tako ustreznost sodil, kakor tudi pravilnost njihove uporabe tako, kot je urejeno na področju preglednosti finančnih odnosov in ločenega evidentiranja dejavnosti.

235. člen

Člen implementira 30. člen direktive. Vpogled v računovodske izkaze je potreben zaradi procesa regulative, kot tudi zaradi preprečevanja navzkrižnega subvencioniranja ali omejevanja konkurence.

236. člen

Eno od ključnih in temeljnih osnovnih pravil delovanja notranjega trga s plinom in elektriko je načelo reguliranega dostopa tretjih strani do prenosnega in distribucijskega sistema ter sistema za UZP na podlagi tarifnih postavk omrežnine, predhodno objavljenih. Vsi odjemalci, skupaj z dobavitelji, imajo pravico dostopa tretjih strani do prenosnega in distribucijskega sistema zemeljskega plina ter sistema za UZP (v nadaljevanju: dostop do sistema). Dostop do sistema povezujemo v plinskem sistemu s pravico do uporabe prenosnih in distribucijskih zmogljivosti z namenom prenosa plina za realizacijo dobavnih pogodb, za kar se plačuje tarifa za uporabo omrežja, to je omrežnina. Pravica dostopa do sistema pa ne pomeni tudi pravice priključitve na sistem, ki je odvisna tudi od mnogih tehničnih zahtev in pogojev. Ta določba prenaša v slovenski pravni red določbe členov 32 in 34 Direktive 2009/73/ES.

237. člen

Zavrnitev dostopa do sistema je strogo omejena na fizične omejitve zmogljivosti prenosnega oz. distribucijskega sistema, onemogočenje izvajanja nalog gospodarske javne službe operaterja sistema ali na posledični nastop resnih ekonomskih ali finančnih težav dobavitelja s pogodbami "vzemi ali plačaj". V primeru, da je uporabnik omrežja pripravljen plačati stroške povečanja zmogljivosti sistema, ki niso ekonomsko upravičeni, je operater sistema dolžan izvesti razširitve sistema. V sporih

glede zavrnitve dostopa ali določitve pogojev razširitve odloča agencija kot neodvisen in nepristranski organ.

238. člen

Uporabniki sistema lahko prosto izberejo dobavitelja zemeljskega plina in z njim sklenejo pogodbo o dobavi. Vsak odjemalec mora imeti podpisano odprto pogodbo o dobavi, kar pomeni, da njegovo odjemno mesto pripada bilančni skupini dobavitelja za katero bodo skupaj obračunana odstopanja od napovedanega prenosa po plinovodnem omrežju. V primeru velikih, negospodinjskih odjemalcev, ki so določeni z nivojem 20mio Sm³ zemeljskega plina na leto, pa lahko imajo odjemalci sklenjeno tudi več kot eno odprto pogodbo, pri čemer morajo v naprej jasno določiti razmerje med bilančnimi skupinami. Ta del člena prenaša 41. člen (točka k prvega odstavka) Direktive 2009/73/ES.

Zaprte pogodbe o dobavi zemeljskega plina pa se sklepajo med uporabniki sistema, ki imajo sklenjeno bilančno pogodbo z operaterjem prenosnega sistema (oziroma pogodbo o izravnavi z vodjo bilančne skupine) in s tem oblikujejo bilančno skupino (oziroma bilančno podskupino).

239. člen

Uredba ES 715/2009 eksplicitno predpisuje sistem ločene uporabe vstopnih in izstopnih točk prenosnega sistema zaradi povečanje likvidnosti in konkurenčnosti na veleprodajnih trgih s plinom, kjer je ključnega pomena, da se s plinom lahko trguje neodvisno od njegove lokacije v sistemu. To je mogoče doseči le tako, da se uporabnikom omrežja omogoči, da neodvisno sklenejo pogodbo o prenosu za vhodno in izhodno zmogljivost in s tem prenašajo plin po območjih namesto po pogodbenih poteh. Kot posledica tega pa je potrebno uvesti znotraj prenosnega sistema neko virtualno točko, kjer lahko pride do transakcij s plinom (trgovanja) med vsemi akterji plinskega trga, vendar pod določenimi pogoji, ki so kasneje določeni v zakonu. Tarife postavke za prenosno zmogljivost ne smejo biti odvisne od prenosnih poti. Uveden je tudi pojem virtualne točke, ki je potreben zaradi prenosa plina preko vstopne točke do virtualne točke in potem od virtualne točke do izstopne točke znotraj prenosnega sistema v Republiki Sloveniji ali do izstopne točke na meji s prenosnimi sistemi sosednjih držav.

240. člen

Za posamezne vstopne in izstopne točke uporabniki sistema lahko sklepajo z operaterjem prenosnega sistema ločene pogodbe o prenosu za različne zmogljivosti in časovna obdobja. Z namenom zagotavljanja enostavnega (v primeru menjave dobavitelja) in učinkovitega delovanja trga z zemeljskim plinom za končne odjemalce na distribucijskem sistemu, ohranjamo sistem v katerem samo operater distribucijskega sistema sklene pogodbo o prenosu na izstopni točki prenosnega sistema, kjer je nanj povezan zadevni distribucijski sistem. Sklepanje pogodb o prenosu omejujejo le tehnične zmogljivosti prenosnega sistema in njihove omejitve.

Zaradi zagotavljanja optimalne izrabe prenosne zmogljivosti med prenosnim in distribucijskim sistemom ter omogočanja preproste zamenjave dobavitelja brez posebnega urejanja dostopa na teh točkah, ima distribucijski operater izključno

pravico, da sklene pogodbo o prenosu na izstopnih točkah prenosnega sistema, na katere je priključen.

Pravila za trgovanje s prenosnimi zmogljivostmi določa Uredba ES št. 715/2009 h kateri bodo sprejete še dodatne zavezujoče in neposredno uporabljive smernice v obliki kodeksov omrežij (sistemskih obratovalnih navodil) ali smernic s sprejemanjem po postopku komitologije (sprejemata Svet in Parlament).

241. člen

Eden od ključnih elementov delovanja odprtega trga s plinom je, da mora vsak uporabnik sistema imeti urejeno odgovornost za količinska odstopanja odjema od oddaje zemeljskega plina (s pozicije operaterja, ki za odjemalca odjema zemeljski plin na vstopni ali v virtualni točki in mu ga odda v virtualni ali izstopni točki prenosnega sistema) na prenosnem sistemu v Sloveniji. V večini primerov kar dobavitelj poskrbi za izravnavo odstopanj in sam prevzame odgovornost za katero se zaveže z bilančno pogodbo z operaterjem prenosnega sistema. Večja kot je namreč skupina odjemalcev pri nekem dobavitelju, lažje je obvladovanje napovedi odjema in oddaje plina v obračunskem obdobju (npr. na nivoju plinskega dneva). Le za nekatere večje odjemalce, ki lahko točno napovedujejo svoj odjem in se mu ustrezno napovedi prilagajajo znotraj plinskega dneva, je prevzemanje samostojne bilančne odgovornosti lahko smiselno in ekonomsko bolj uspešno kot v okviru neke bilančne skupine. Odjem plina nosilec bilančne skupine napoveduje za vse svoje člane skupaj, vendar ločeno po posameznih vstopnih točkah. Za posamezne večje končne odjemalce ali za prenos v sisteme sosednjih držav, mora nosilec bilančne skupine še posebej ločeno napovedati prenos na izstopni točki. Napovedi odjema in oddaje morajo biti usklajene zaradi zagotavljanja stabilnosti sistema.

Nosilec bilančne skupine mora voditi evidenco članov na prenosnem sistemu in jo ažurirano sporočati operaterju prenosnega sistema, da lahko pripravi obračun odstopanj. Evidenco članstva in pripravo podatkov za obračun odstopanj po posameznih bilančnih skupinah in podskupinah na svojem distribucijskem sistemu vodijo operaterji zadevnih distribucijskih sistemov. Dobavitelj pa so jim dolžni sproti pošiljati podatke o odjemnih mestih odjemalcev, ki jim dobavljajo plin po odprtih pogodbah.

242. člen

Z uvedbo sistema vstopnih in izstopnih točk na prenosnem sistemu v skladu z zahtevami Uredbe ES št. 715/2009, je potrebno določiti tudi točko, kjer se nahaja plin po vstopu v sistem ali pred izstopom iz prenosnega sistema. Smiselno in uporabniku omrežja ter tržnim akterjem prijazen je sistem virtualne točke v posameznem vstopno-izstopnem območju. Slovenija je zaradi svoje majhnosti in predvidenega dokončanja izvedbe okrepitve prenosnega sistema brez notranjih ozkih grl, zastavljena kot enotni sistem z eno virtualno točko. V tej virtualni točki lahko tudi prihaja do sprememb lastništva plina na podlagi ustrezno prijavljenih in zaključenih transakcij, kjer je urejena dobava plina v sistem in istočasni odjem enake količine plina iz sistema. Sistem namreč ne omogoča notranjega skladiščenja plina za potrebe trgovanja. Sedanji postopek in vsebina predlaganih osnutkov kodeksov omrežij za alokacijo prenosnih zmogljivosti predvideva samo še možnost transakcij oziroma trgovanja s plinom znotraj sistema (v virtualnih točkah ali plinskih vozliščih – "hubih") in ne več na meji posameznih izstopno-izstopnih točk, kar pomeni, da bo

virtualna točka poleg vozlišč edina možna točka za transakcije plina, zato so njena pravila del sistemskih obratovalnih navodil.

243. člen

Glede na to, da se za vse transakcije šteje, da so opravljene v virtualni točki, je pomembno, da je obravnava vseh udeležencev na trgu transparentna in nediskriminatorna. Storitve virtualne točke so povezane z določenimi dejavnostmi operaterja in vzpostavitev ustrezne informacijskega sistema, torej s stroški, ki naj jih krijejo le tisti uporabniki sistema, ki bodo virtualno točko in njene storitve dejansko uporabljali. Storitve virtualne točke bodo uporabljali tudi udeleženci trga, ki nimajo s operaterjem prenosnega sistema urejenega dostopa do omrežja in torej ne plačujejo omrežnino, zato je pomembno, da stroške povezane z vzpostavitev in delovanjem virtualne točke krijejo tisti, ki to storitev uporabljajo. Cena za storitev bo določena kot plačilo za registracijo uporabnika virtualne točka (torej ob prijavi) in kot plačilo ob vsakršni transakciji. Plačilo ob vsaki transakciji se bo nanašalo na v transakciji dogovorjeno količino zemeljskega plina.

244. člen

Načelo reguliranega dostopa tretje strani do sistema na podlagi v naprej znanih in javno objavljenih tarif se uporablja tudi za uporabo sistema za UZP, pridobivalna plinovodna omrežja in skladišča plina. Sicer v Sloveniji (še) nimamo teh sistemov, je pa smiselno, da se v primeru, če se takšni sistemi pojavijo, zagotovi enakopraven dostop vsem uporabnikom teh sistemov.

245. člen

Dostop do prenosnega sistema na izstopnih točkah prenosnega sistema, kjer je nanj priključen distribucijski sistem, izvaja operater in samo operater distribucijskega sistema za vse uporabnike sistema. To zagotavlja učinkovito uporabo prenosnega sistema za potrebe končnih odjemalcev na distribucijskih sistemih, predvsem v primerih menjave dobavitelja in zagotavljanje ustrezne prenosne zmogljivosti za vse uporabnike distribucijskega sistema skupaj. To zagotavlja upoštevanje ustreznega faktorja istočasnosti za vse uporabnike sistema in optimalno uporabo sistema, nad katero bedi regulator.

246. člen

Dostop do distribucijskega sistema je poenostavljen do te mere, da je že z sklenitvijo pogodbe o priključitvi zagotovljen dostop do sistema. Končni odjemalci lahko sklenejo pogodbe o dostopu z zmogljivostjo, ki je manjša od zmogljivosti priključka. Dodana je tudi določba, ki omogoča enostavno menjavo dobavitelja z avtomatskim prenosom dostopa na novega dobavitelja, kadar je le ta nosilec pravice o dostopu za posamezno odjemno mesto končnega odjemalca.

247. člen

Enotni račun je pomemben element pristopa k končnemu odjemalcu, s čimer je odjemalcu omogočeno plačevanje celotne storitve oskrbe z zemeljskim plinom z enim računom, čeprav sta oskrbo izvedli dve podjetji: distributer plina in dobavitelj. Distributer in dobavitelj se o podrobnostih načina izvajanja računa in posredovanja podatkov dogovorita v sporazumu, katerega vzorec je pripravila Agencija za energijo in ga objavila na svoji spletni strani.

248. člen

Nacionalni energetska regulator (agencija) je ustanovljena z namenom, da zagotovi pregledno in nepristransko delovanje trga z električno energijo in zemeljskim plinom v interesu vseh udeležencev.

Reguliranje je v strokovni literaturi opredeljeno kot vplivanje in usmerjanje dejavnosti s pravili in/ali z drugimi oblikami, npr. ekonomskimi spodbudami. Reguliranje je potrebno na področjih, na katerih trg ne deluje ali ne more delovati (naravni monopoli). Energetska omrežja so naravni monopoli in dejavnosti, ki jih opravljajo operaterji teh omrežij, so naravno monopolne. Za dejavnosti, ki so povezane z delovanjem omrežij na področju oskrbe z energijo je reguliranje potrebno zaradi cene naravno-monopolne dejavnosti, preprečevanja posrednega omejevanja konkurence z reguliranjem dostopa do omrežij, dostopnosti storitve, ki je v javnem interesu in kakovosti oskrbe oziroma storitev. Odločitev o uvedbi regulative sprejme država, ki tudi določi cilje, ki jih naj reguliranje na določenem področju doseže. Institucija, ki v državi izvaja dejavnost reguliranja določenega segmenta trga (v konkretnem primeru agencija), pa mora izbrati primerno strategijo, način in metodo reguliranja, s katero bodo doseženi glavni cilji reguliranja. V teoriji in praksi reguliranja obstaja več metod izmed katerih zakon določa uporabo metode reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin. Izbrana metoda operaterju sistema z določitvijo omrežnine ob upoštevanju drugih prihodkov in presežka/primanjkljaja omrežnine iz preteklih let, glede na količinski obseg porabe zagotavlja pokritje vseh upravičenih stroškov, ki vključujejo tudi reguliran donos na sredstva. Izbrana metoda določa tudi vzročno posledično (namensko) povezavo upravičenih stroškov in prihodkov operaterja sistema.

S tem členom je agenciji dano pooblastilo za sprejem splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, s katerim določi metodologijo za ugotavljanje upravičenih stroškov operaterjev sistema in določanje omrežnine, ki mora tem operaterjem zagotavljati pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, ki vključujejo tudi reguliran donos.

249. člen

Upravičeni stroški so tisti stroški, ki jih določi operater sistema ob soglasju agencije na podlagi metodologije in so potrebni za izvajanje gospodarske javne službe. Upravičenih stroškov, ugotovljenih na podlagi metodologije ni mogoče enačiti s stroški, ki jih operater sistema izkazuje v poslovnih knjigah. Med upravičene stroške se vključujejo stroški delovanja in vzdrževanja, stroški amortizacije in reguliran donos na sredstva. Upravičene stroške operaterja sistema za vsako posamezno leto določi operater sistema ob soglasju agencije, na podlagi metodologije, ki podrobneje določi vrste upravičenih stroškov, kriterije za njihovo ugotavljanje in na kakšen način se ti stroški določajo.

Del reguliranega donosa je lahko odvisen tudi od učinkovitosti uporabe sistema. To pomeni, da bi se npr. v primeru izgradnje novega plinovoda, ki ni v uporabi, zmanjšal donos na ta sredstva, s čimer bi se lažje preprečevalo previsoke (nekonkurenčne) cene za omrežnino. V kasnejših letih uporabe sistema ob ustrezno visoki zasedenosti (uporabi), se lahko prizna tudi večji donos na račun zmanjšanega v začetnih letih njegove uporabe.

V še bolj izrazitem primeru neuporabe sistema in doseganja previsokih – podobnim sistemom neprimerljivih stroškov omrežnine, pa je možen ukrep, ki poseže na poračunavanje stroška amortizacije v naslednjih regulativnih obdobjih, ko je dosežena učinkovitejša uporaba sistema. S tem se prepreči visoko nihanje omrežnine in ohranja konkurenčnost.

250. člen

Podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja sistema v posameznem regulativnem obdobju je tudi naložbeni načrt, v katerem operater sistema finančno ovrednoti naložbe, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju in so vsebovane v desetletnem razvojnem načrtu. Naložbeni načrt preveri in oceni agencija, pri tem pa ni vezana na morebitne vrednosti naložb iz nacionalnega energetskega koncepta in drugih morebitnih načrtov razvoja omrežja. Metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov določi agencija s splošnim aktom. Agencija ima možnost tudi izvzeti določene naložbe iz načrta (glede na podano prioriteto), če bi izvedba vseh naložb imela prevelik vpliv na omrežnino.

251. člen

Operater prenosnega ali distribucijskega sistema zemeljskega plina določi regulativni okvir in tarifne postavke po predhodnem soglasju agencije. Regulativni okvir se določi tako, da vsi prihodki operaterja sistema skupaj, upošteva je reguliran presežek ali primanjkljaj omrežnin preteklih let, pokrijejo načrtovane upravičene stroške operaterja sistema v regulativnem obdobju.

252. člen

Operater sistema mora pri agenciji vložiti zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru in tarifnim postavkam, zahtevi pa mora priložiti tudi naložbeni načrt. Določitev upravičenih stroškov pa ne sme biti prepuščena le odločitvi operaterja sistema, saj se na ta način določi cena, ki jo morajo odjemalci plačati za uporabo omrežja. Če torej operater sistema zahteve ne vloži do 15. julija v letu pred začetkom regulativnega okvira, ga agencija pozove, da zahtevo predloži najkasneje v roku 30 dni. Če operater sistema zahteve kljub pozivu ne vloži, izda odločbo o regulativnem okviru in tarifnih postavkah agencija in sicer najkasneje do 15. novembra v letu pred prvim letom novega regulativnega obdobja. Na ta način je zagotovljeno, da bodo cene za uporabo omrežij določene pravočasno in hkrati preprečimo, da za neko obdobje cene ne bi bile določene.

253. člen

V tem členu je določen način ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira oziroma ugotavljanja morebitnih presežkov oziroma primanjkljajev omrežnine glede na dejanske in načrtovane upravičene stroške. Na ta način je zagotovljen ekonomski nadzor regulatorja, ki pomeni stalno opazovanje reguliranih dejavnosti in nadzor, s katerim regulator preverja, da podjetja ne presežejo maksimalnih dovoljenih vrednosti določenih parametrov, ki jih je postavil regulator v regulativnem okviru.

Ekonomski nadzor mora lastnikom dopuščati razumno (primerljivo donosu podobno tveganih dejavnosti) stopnjo donosa. Strateške managerske odločitve, kot so investicije v reguliranih dejavnostih, so ocenjene podobno kot v industriji, ki je

izpostavljena konkurenci. To pa pomeni, da regulator s svojim delovanjem skrbi, da prekomerni dobički niso dopuščeni in tudi vsa tveganja poslovnih odločitev (npr. investicij) ne nosijo uporabniki sistema. Donosnost reguliranih dejavnosti pa omogoča stimulatивно okolje za izvajanje teh dejavnosti, vključno s financiranjem investicij, da bo zagotovljena kvaliteta storitev.

Operater sistema je dolžan sam ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira za posamezno leto, pri čemer mora presežek omrežnin upoštevati kot namenski vir za pokrivanje primanjkljajev omrežnin iz preteklih let oziroma upravičenih stroškov iz dejavnosti operaterja sistema v naslednjem regulativnem obdobju. Če agencija v postopku nadzora ugotovi drugačne presežke oziroma primanjkljaje omrežnin, kot jih je upošteval operater sistema, o tem izda posebno odločbo, s katero ugotovi višino presežka oziroma primanjkljaja.

Besedilo četrtega odstavka je jasen zapis, da je presežek tisti znesek omrežnin, ki je bil uporabnikom omrežja zaračunan vnaprej za izvajanje GJS v naslednjem obdobju in ne za tekoče leto. To pomeni da je operater sistema vnaprej zaračunal storitve, ki jih bo uporabnikom opravil v naslednjem obdobju, kar omogoča, da se za znesek presežka prihodki v računovodskih izkazih ne pripoznajo, temveč se njihovo pripoznanje odloži do izvedbe storitev v naslednjem letu, kar utemeljuje odlog pripoznanja dela prihodkov ter izkazovanje obveznosti za prejeta preplačila.

Podlage za izkazovanje obveznosti za preplačila pri operaterju sistema so:

Operater sistema je v razmerju do uporabnikov zavezan, da ta presežek upošteva kot plačilo s strani uporabnikov za svoje storitve v naslednjem obračunskem obdobju. Uporabniki nimajo neposrednega zahtevka (terjatve) do operaterja sistema, temveč je upoštevanje (in s tem uveljavitev) obravnavane obveze operaterja sistema pravno zavarovano preko zakonske regulacije financiranja dejavnosti operaterja sistema, ki daje agenciji pooblastilo, da presežek omrežnin upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem obdobju kot odbitno postavko.

Pri presežku omrežnin gre za primerljiv položaj kot pri prejetem predujmu (avansu) iz »klasičnega« obliigacijskega razmerja. Tudi v slednjem primeru namreč načeloma prejemnik predujma v pravnem smislu nima obveze do vračila predujma, temveč mora prvenstveno izpolniti tisto, kar se je s pogodbo zavezal (npr. opraviti neko storitev), predujem pa je zgolj vnaprej prejeta plačilo za tovrstno izpolnitev. Prejeti avans bi se iz plačila za nasprotno izpolnitev »prelevil« v prejemnikovo obveznost do njegovega vračila šele v primeru, da bi obliigacijsko razmerje iz kateregakoli razloga prenehalo še pred njegovo izpolnitvijo.

Smiselno enako velja pri presežku omrežnin. Glede na pravila regulacije gre za vnaprej prejeti znesek plačila za izvajanje storitev operaterja sistema. Razlika v razmerju do klasičnega predujma je zgolj v tem, da upoštevajoč specifično naravo storitve (upravljanje omrežja kot celote; pravilo letnih obračunov; veliko število odjemalcev) morebitno prenehanje konkretnega pogodbenega razmerja (operater sistema/ posamični uporabnik) nima za posledico obveznosti operaterja sistema do povrnitve presežka omrežnine ali njegovega sorazmernega dela posameznemu uporabniku omrežja.

V primeru presežkov gre torej za obveze do odjemalcev in posledično za začasni odlog pripoznanja prihodkov, ker presežek ni sestavni del kapitala lastnikov operaterjev sistema in korporacijskih upravičenj, ki gredo lastnikom kapitala.

Besedilo petega odstavka je namenjeno ureditvi obrnjene situacije, ko ima operater sistema pravno zavarovano upravičenje, da se mu pokrijejo vsi upravičeni stroški in je storitve opravil, vendar na podlagi vnaprej določenih cen za uporabnike (tarifnih postavk) celotnih prihodkov še ni mogel zaračunati. Ker se mu ti prihodki kljub temu po zakonu zagotavljajo kot upravičenje, ki jih bo lahko zaračunal v naslednjih obdobjih, je pripoznanje celotnega reguliranega prihodka upravičeno, če je verjetnost, da bo manjkajoči del zaračunal v prihodnosti, dovolj visoka, kar je temeljna predpostavka vsakega izkazovanja sredstva v poslovnih knjigah.

V pravnem smislu gre za pravno zavarovano upravičenje operaterja sistema, da se mu preko pravno reguliranih postopkov (zakonske določbe o financiranju dejavnosti elektro operaterja in določanju omrežnine) prizna in plača znesek primanjkljaja omrežnine v naslednjih obdobjih.

Način ugotavljanja presežkov določi agencija v splošnem aktu, izjemoma pa lahko operater sistema glede na ugotovljene presežke oziroma primanjkljaje že med tekom regulativnega okvira zaprosi za izdajo novega soglasja.

254. člen

S tem členom je agenciji dano pooblastilo za sprejem splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, s katerim določi metodologijo za določitev tarif in način obračunavanja, določi tarife, tarifne elemente in storitve, ki jih lahko operater sistema zaračunava v okviru izvajanja gospodarske javne službe.

255. člen

Operater sistema na podlagi splošnega akta agencije o metodologiji za določitev tarif iz prejšnjega člena, določi tarifne postavke, nadzor nad določanjem tarifnih postavk pa izvaja agencija. Za določitev tarifnih postavk za ostale storitve mora operater sistema pridobiti soglasje agencije. Tarifne postavke se morajo objaviti v Uradnem listu in so za operaterja sistema zavezujoče. Če bi bile te storitve zajete v omrežnini, bi lahko prišlo do prtetirane in nepotrebne uporabe na zahtevo uporabnikov, ki jih uporaba storitev ne bi nič stala. V končni posledici bi to lahko pomenilo povišanje stroškov in s tem omrežnine za vse uporabnike. Operater cene določi tako, da upošteva stroške teh storitev, lahko pa zaradi enostavnosti cene normira, pri čemer mora skupni obseg plačil še vedno odražati skupni obseg stroškov.

256. člen

Reguliranje s kakovostjo je naprednejši način regulacije, ki pa ga ob uvedbi regulacije ni bilo mogoče takoj uvesti zaradi premajhne količine podatkov, potrebnih za tak način reguliranja. Pri regulaciji s kakovostjo se regulator ne ukvarja z ocenjevanjem potrebnosti ali nepotrebnosti posamičnih investicij in stroškov, ampak namesto tega ocenjuje zgolj kvalitativne pokazatelje kakovosti oskrbe, stvar operaterja pa je, s kakšnimi ukrepi in investicijami bo te pokazatelje izboljšal. Agencija je že pred časom hkrati s klasično regulacijo uvedla tudi regulacijo s kakovostjo, ki je v nekaterih državah članicah pokazala zelo dobre rezultate.

257. člen

Operater sistema je dolžan zagotoviti izvajanje meritev kakovosti glede na predhodno določene parametre dimenzij kakovosti. Monitoring mora izvajati tako, da ne moti procesa dela. Rezultate monitoringa v predpisani obliki posreduje agenciji, ki opravi presojo in poda poročilo o ustreznosti monitoringa. Agencija lahko opravi tudi presojo monitoringa pri izvajalcu.

258. člen

Namen monitoringa je zagotavljati minimalno zajamčeno kakovost storitev operaterja za vsako prevzemno predajno mesto. Če operater sistema ne zagotavlja zajamčene kakovosti je na zahtevo odjemalca dolžan plačati nadomestilo, ki ga agencija določi s splošnim aktom, v katerem določi tudi minimalne standarde kakovosti različnih storitev operaterja sistema. Nadomestila so določana tako, da odvrča operaterje od ponavljanja teh kršitev. Izplačilo nadomestila ne nadomešča ali preprečuje možnosti terjanja odškodninske odgovornosti operaterja s strani odjemalca.

259. člen

Za potrebe spodbujanja in omogočanja gradnje nove energetske infrastrukture je omogočeno izvzetje plinske infrastrukture, ki zapada pod regulirane dejavnosti, od določb glede reguliranega dostopa tretje strani (enakopravno dodeljevanje zmogljivosti in regulirane tarife za uporabo), kakor tudi od lastniške ločitve v primeru novih prenosnih plinovodov oz. prenosnih sistemov. Do podelitve časovno omejene izjeme lahko pride le v primeru in obsegu, ki je potreben, da bi do realizacije investicij lahko prišlo predvsem iz obvladovanja ekonomski tveganj in ob ugotovljenem spolnjevanju predpisanih pogojev, kot je povečanje konkurence na strani dobave in zanesljivosti oskrbe.

260. člen

O dovolitvi izvzetja in pogojih zanj odloča agencija na podlagi zahteve stranke, to je praviloma investitorja. Agencija je namreč neodvisni organ, ki spremlja stroške izvajanja reguliranih dejavnosti in razmere na trgu. Pred dovolitvijo izvzetja je potrebno vsem tržnim akterjem dati možnost, da izrazijo interes do uporabe novih zmogljivosti (obvezni "Open season" za zmogljivosti). Agencija še posebej upošteva pogoje glede trajanja izjeme in nediskriminatornega dostopa do infrastrukture.

261. člen

V postopek dovolitve izvzetja je vključena tudi Komisija, ki ji agencija posreduje vse potrebne informacije tako na začetku postopka, kot takoj po sami odločitvi agencije, ki ji omogočajo utemeljitev svoje odločitve. Dvomesečni rok za odločitev Komisije se lahko podaljša še za dva meseca.

262. člen

Če Komisija od agencije zahteva, da spremeni ali odpravi svojo odločitev glede dovolitve izvzetja, agencija uvede obnovo postopka izdaje odločbe. Agencija spremeni ali odpravi odločbo v roku enega meseca in o tem ponovno obvesti Komisijo.

263. člen

Kadar gre za gradnjo nove infrastrukture, ki je na območju več držav članic, se lahko vsi nacionalni regulativni organi skupaj odločijo, da postopek obravnave in podelitve izvzetja zaupajo Agenciji za sodelovanje energetskih regulatorjev. To lahko pospeši postopek v primeru, da sami nacionalni regulatorji ne dosežejo skupne usklajene odobritve izjeme v šestih mescih in ga potem avtomatsko prevzame Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev.

264. člen

Direktiva 2009/73/ES omogoča gradnjo neposrednih plinovodov za oskrbo s plinom kot pravico podjetij in (končnega) odjemalca na območju države članice.

265. člen

Oskrba preko neposrednega plinovoda je mogoča le v primeru zavrnitve dostopa ali če potrebni sistem ne obstoji, kar preveri in za ta namen izda dovoljenje agencija.

266. člen

S sistemskimi obratovalnimi navodili oziroma kodeksi omrežij, kot jih imenuje Uredba (ES) št. 715/2009, se praktično ureja vse vsebine s področja uporabe in delovanja sistema, izvajanja dostopa do sistema, zagotavljanja storitev, priključevanje na sistem, splošnih pogojev za odjem, tehničnih pogojev, pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 715/2009 in drugih vsebin pomembnih za učinkovito delovanje sistema. Izda jih po javnem pooblastilu operater sistema s soglasjem agencije.

267. člen

Za zagotavljanje tehnične varnosti obratovanja energetskih postrojev na področju zemeljskega plina izdaja minister tehnične predpise, s katerimi se lahko vzpostavi domneva, da je obratovanje varno, če ustreza zahtevam standardov, na katere se sklicuje tehnični predpis. Na podlagi zahteve plinske direktive pa lahko agencija zahteva uskladitev predpisov za interoperabilnost sistemov.

268. člen

Možnost priključitve na sistem ni univerzalna storitev, ampak se zagotavlja na transparenten in nediskriminatoren način v skladu s pogoji iz sistemskih obratovalnih navodil. Soglasje o priključitvi ali zavrnitvi priključitve izda operater sistema z odločbo v upravnem postopku, kar omogoča ustrezno pravno sredstvo v primeru pritožbe zoper odločbo, o kateri odloča agencija.

Soglasje za priključitev ima veljavnost dve leti, z možnostjo podaljšanja za še dve leti. Na ta način se omeji rezervacija kapacitet omrežja v realne okvire.

Opredeljen je tudi pojem nesorazmernih stroškov, ki jih mora plačati uporabnik sistema, če se odloči za priključitev v primeru njihovega nastanka.

269. člen

Prenos soglasja za priključitev je omogočen, če pride do spremembe pravne ali fizične osebe na katero ime se glasi, če novi uporabnik oz. lastnik objektov, naprav

ali napeljav, ki so predmet priključitve na sistem, o nastali spremembi v 30 dneh obvesti operaterja sistema in predloži ustrezne dokaze.

270. člen

Zaradi varnosti in zanesljivosti obratovanja sistema in objektov, naprav in napeljav končnega odjemalca, lahko operater odkloni priključitev ali prenos oziroma distribucijo plina in jo omogoči, ko so odpravljene predmetne pomanjkljivosti, za kar obstajajo ustrezni potrdila, dokazi ali pisne izjave pristojnih ali odgovornih oseb.

271. člen

Operaterju sistema mora biti omogočeno, da zaradi vzdrževanja sistema, remontov, preskusov in širitev omrežja začasno prekini prenos ali distribucijo plina na način, ki najmanj moti končne odjemalce.

272. člen

Zakon mora omogočiti tudi odklop končnega odjemalca od sistema, če moti ali ogroža dobavo drugim ali izvede katero drugo dejanje, ki ni dovoljeno oziroma je izrecno prepovedano. Prav tako odjemalec, ki nima dobavitelja oziroma urejene izravnave odstopanj, ne more odjemati plina, razen če gre za ranljivega odjemalca, ki plina ne more plačati in bi bilo v primeru prekinitve ogroženo njegovo zdravje ali celo življenje. Člen ureja tudi pravne posledice odstopa od pogodbe o dobavi (ki lahko vodi v odklop), saj le-te do sedaj niso bile urejene. Navedeno je v praksi povzročalo težave, predvsem vprašanje, kdo nosi stroške odklopa (npr. obiska monterja, odčitka zaključnega števnega stanja merilne naprave), do katerega je prišlo iz razloga odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja. Tako je določeno, da je zavezanec za plačilo vseh stroškov operaterja distribucijskega sistema, ki nastanejo v zvezi z odklopom, uporabnik sistema, ki je končni odjemalec, v primeru, da je dobavitelj odstopil od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca. Člen ureja tudi pogosto situacijo, ko končni odjemalci po prejemu odstopa od pogodbe s strani dobavitelja, svoje obveznosti poravnajo. Da bi se zmanjšalo administrativno in tehnično breme končnih odjemalcev in dobaviteljev, je v teh primerih določena možnost preklica odstopa od pogodbe s strani dobavitelja. Tako se razvezana pogodba ohrani v veljavi.

273. člen

Odklop končnega odjemalca od sistema je možen brez predhodnega obvestila le v izjemnih primerih ogrožanja življenja, zdravja ali premoženja.

274. člen

Urejeno je tudi ponovno priključevanje na sistem tako v primeru krivde uporabnika sistema, ki v tem primeru plača stroške ponovne priključitve, kot tudi v primeru neutemeljenega odklopa na stroške operaterja sistema.

275. člen

Uporabnik sistema se lahko odloči za odklop njegovega odjemnega mesta iz sistema. Člen določa odnose v takem primeru. Operater mu še tri leta po odklopu »rezervira« kapaciteto, po tem času pa je potrebno preveriti možnost priklopa po normalnem postopku preko soglasja za priključitev.

276. člen

Agencija lahko npr. dobavitelju plina dovoli začasno odstopanja od določb reguliranega dostopa do sistema, ki se nanašajo predvsem na dodeljene prenosne zmogljivosti. V primeru da pride do prezasedenosti sistema in bi na podlagi dodeljenih zmogljivosti v skladu z določbami in predpisi o dodeljevanju prenosnih zmogljivosti (avkcije, proporcionalno), dobavitelj ne uspel zagotavljati prevzema minimalnih količin plina (predmet "take or pay" pogodbene določbe), ki so opredeljene z dolgoročno pogodbo sklenjeno pred 4.8.2004, lahko zahteva izjemo, ki mu zagotavlja minimalne potrebne zmogljivosti za prenos minimalnih količin plina, za katere velja pogodbeno določba "vzemi ali plačaj".

277. člen

Ker gre v primeru odstopanja od reguliranega dostopa do sistema zaradi nezmožnosti prevzeta minimalnih količin plina po "vzemi ali plačaj" določbah dobavne pogodbe, za odstopanje od bistvenega elementa učinkovitega in nediskriminatornega delovanja notranjega trga s plinom, je v postopek odobritve izjeme vključena tudi Komisija, ki lahko zahteva spremembo ali odpravo odločbe agencije o dovolitvi odstopanja.

278. člen

Zaradi zagotavljanja možnosti kontrole delovanja trga s plinom je za dobavitelje plina predpisana nova zahteva za hranjenje podatkov v zvezi s posli oskrbe s plinom in finančnimi instrumenti, in sicer za obdobje zadnjih pet let. Za nekatere informacije lahko agencija predpiše, da se dajo na razpolago udeležencem trga, seveda ob strogem upoštevanju poslovno občutljivih podatkov.

279. člen

Obveza hranjenja podatkov o poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje s plinom se začne izvajati šele takrat, ko Komisija sprejme posebne smernice, ki podrobneje določajo omenjeno vsebino.

280. člen

Določbe tega dela zakona urejajo pogoje za zagotavljanje oskrbe s toploto in drugimi energetskimi plini iz zaključenih distribucijskih sistemov, pri čemer je določena spodnja meja za omejitev veljavnosti določb tega dela zakona na sisteme z najmanj 300 kW priključene moči in za lastniške distribucijske sisteme, za katere pa velja obveznost poročanja agenciji.

281. člen

V definicijah so zbrani pojmi, ki so nujni za razumevanje tega dela zakona. Pri tem je potrebno poudariti, da je distributer v tem primeru tudi dobavitelj energije oziroma energenta končnemu odjemalcu. Pojem »distribucija« in »distributer« se nanaša tako na področje oskrbe s toploto kot tudi oskrbe z drugimi energetskimi plini

282. člen

Zakon v tem členu določa načine izvajanja distribucije toplote in drugih energetskih plinov iz zaključenih distribucijskih sistemov kot izbirne lokalne gospodarske javne službe ali kot tržne distribucije. Zaradi pristojnosti občine pri načrtovanju energetskih

sistemov na njenem območju in hkrati z namenom spodbujanja malih distribucijskih sistemov je bilo potrebno nekoliko spremeniti določila do sedaj veljavnega energetskega zakona glede druge opcije izvajanja distribucije po zaključenih omrežjih. V ta namen je uvedena opcija "tržne distribucije" za območja, kjer se občina ne odloči izvajati gospodarske javne službe. Posledično je zelo pomembno, da občina tudi prostorsko določi obseg izvajanja distribucije. Člen določa mejo, do katere lahko seže tržni sistem in od katere naprej mora biti gospodarska javna služba.

283. člen

Člen določa pogoje in postopke, ki morajo biti izpolnjeni za izvajanje gospodarske javne službe. Distribucija toplote in distribucija drugih energetskih se lahko izvaja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba, za kar lokalna skupnost podeli izključno pravico. Pri tem mora biti natančno določeno območje izvajanja dejavnosti distribucije. Z namenom točne in pravočasne evidence izvajalcev distribucije v obliki gospodarske javne službe, lokalna skupnost o sprejetju odloka obvesti tudi agencijo .

284. člen

Člen podrobno določa postopek, ki ga morata izpeljati lokalna skupnost in predlagatelj izvajanja distribucije v obliki tržne distribucije za pridobitev soglasja občine. Soglasje mora vsebovati tudi prostorsko opredelitev območja izvajanja distribucije.

Lokalna skupnost se tudi na podlagi lokalnega energetskega koncepta odloči ali in na katerem območju bo uvedla izbirno gospodarsko javno službo distribucije toplote oziroma drugih energetskih plinov.

V primeru pobude za tržno distribucijo po zakonu, občina izda soglasje v primeru če se za predlagano območje ali za območje katrega del je predlagano območje, občina ne odloči ali ni že odločila izvajati gospodarsko javno službo. Predlog oskrbe v okviru tržne distribucije mora biti tudi v skladu z usmeritvami glede rabe energentov iz LEK, saj mora lokalna skupnost izpolniti določene cilje iz energetske in okoljske politike, ki jih uresničuje tudi skozi uporabo energentov.

Gospodarska javna služba je sicer primarno namenjena zagotavljanju dobrin v primeru, ko jih trg ne zagotavlja ali jih ne zagotavlja v zadostnem obsegu. V primeru gospodarske javne službe se obseg oziroma območje zagotavljanja gospodarke javne službe prilagaja usmeritvam iz LEK in ne zgolj ekonomsko najznimejšemu delu pozidave.

Hkrati je oločitev lokalne skupnosti pomembna tudi z vidika regulacije cene, saj zakon določa regulirano oblikovanje cene v primeru izvajanja GJS, ne pa v primeru izvajanja tržne distribucije.

.. V primeru negativnega soglasja in v primeru da se na predlaganem območju ne izvaja gospodarska javna služba distribucije toplote mora lokalna skupnost v treh mesecih po zavrnitvi pričeti postopke za izvajanje gospodarske javne službe, pri

čemer se pobudnik seveda lahko prijavi na razpis, če se lokalna skupnost odloči za razpis koncesije za izvajalca gospodarske javne službe.

285. člen

Zakon ukinja licence za energetske dejavnosti. Na področju distribucije toplote, kjer je evidenca bila do sedaj pomanjkljiva zaradi delne reguliranosti področja, zakon uvaja prigrasitev dejavnosti (poročanje) agenciji s podatki, ki jih agencija določi s splošnim aktom o poročanju. Na ta način je v povezavi z obveznim poročanjem zagotovljena evidenca dejansko aktivnih distributerjev.

Ker je distributer načeloma lahko tudi fizična oseba, za katero pa je potrebno pridobiti osnovne podatke za komunikacijo z distributerjem, določba v drugem odstavku določa minimalne osebne podatke, ki jih agencija zbira zaradi urejanja evidence distributerjev.

286. člen

Z namenom zagotovitve večjega varstva odjemalcev, predvsem v primeru manjših in tržnih distributerjev, zakon predpisuje obvezno obliko pogodbe med odjemalcem in distributerjem ter njeno minimalno vsebino. Ker so splošni pogodbeni pogoji povezani s pogodbo o dobavi, morajo biti le ti znani vnaprej in odjemalcu dostopni, tudi v primeru spremembe le teh.

287. člen

Zakon določa, da mora distributer odjemalcem zagotoviti primerno informiranost za odločanje v zvezi z dobavo in porabo energije. V ta namen mora distributer vzpostaviti kontaktno točko z navedenimi informacijami za odjemalce

288. člen

Zakon določa obveznost distributerjev, da najmanj enkrat letno informirajo odjemalce o njihovi porabi energije in primerjavi s podobnimi odjemalci ter o cenah energije, kakor tudi o podjetjih in kontaktih, na podlagi katerih se lahko uporabnik nadalje informira in ukrepa v zvezi z učinkovito rabo energije..

289. člen

Zakon določa obvezno merjenje porabe energije in energenta za distributerja. V primeru skupnega odjemnega mesta se poraba meri za več odjemalcev skupaj, saj je to tehnično najbolj smiselno ob tem, da je odjemno mesto predajna točka.

Podatki o proizvedeni in prodani toploti iz distribucijskih sistemov omogočajo vpogled v izgube teh sistemov oziroma razvodov. Poznavanje izgub je predpogoj za zmanjšanja izgub in s tem nepotrebnih stroškov obratovanja sistemov ogrevanja. Drugi odstavek tega člena zato določa obvezno merjenje količine proizvedene toplote, ne glede na vrsto naprave za proizvodnjo toplote in ne glede na pravno obliko organiziranosti proizvajalca toplote.

290. člen

Zaradi zagotavljanja varnosti in zanesljivosti obratovanja sistema si mora distributer zagotoviti potrebne podatke o končnem odjemalcu, še posebej v večstanovanjski stavbi, kjer ni mogoče ločiti posameznega odjemalca iz skupnega sistema oskrbe objekta. V izogib anomalijam, ki se v takem primeru pojavljajo zakon določa obvezo posredovanja nujnih podatkov distributerju. Na ta način je zagotovljen postopek pridobivanja podatkov v primeru, ko odjemalec ne sporoči podatkov in distributer do sedaj ni imel možnosti pridobiti jih, kakor tudi ne odklopiti odjemalca ki lahko v tem primeru ne plačuje računov.

291. člen

Člen določa obveznosti distributerjev, ki so ne glede na način izvajanja distribucije v javnem interesu: zanesljiva in varna oskrba, nediskriminatorna obravnava odjemalcev in nujna oskrba.

Člen prav tako določa, da je cena toplote iz distribucijskega omrežja za izvajalce gospodarske javne službe regulirana v skladu z določili tega dela zakona.

292. člen

Člen distributerjem nalaga obveznost izvajanja ustreznih ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti obratovanja distribucijskega sistema. V ta namen lahko minister pristojen za energijo predpiše obvezne minimalne zaloge primarnih goriv, obveznost sklenitve dolgoročnih pogodb ali druge ukrepe ali kriterije za zagotovitev zanesljivosti oskrbe.

V smislu zagotavljanja zanesljivosti oskrbe, morajo distributerji zagotoviti sistem stalnega sprejemanja informacij uporabnikov o motnjah pri delovanju sistema, ter motnje odpravijo takoj, ko je to mogoče.

293. člen

Zakon določa, da so morajo razlike v pogojih uporabe omrežja biti v naprej jasne in temeljiti na objektivnih in preglednih merilih. V tem pogledu je lahko odjemalec, ki s količino odjema ali kakšno drugo lastnostjo ugodno vpliva na delovanje distribucijskega sistema, deležen ugodnejših pogojev oskrbe. V obeh primerih morajo biti razlogi in kriteriji v naprej opredeljeni.

294. člen

Člen določa zahteve in način obravnavanja nujne oskrbe odjemalca. Distributer ne sme ustaviti odjema toplote pod količino, ki je nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja. Stroške takega odjema nosi distributer do takrat ko jih plača odjemalec. Stroške, ki jih ne more izterjati od odjemalca so upravičeni stroški distributerja in se upoštevajo pri regulaciji cene.

295. člen

Člen določa, da morajo distributerji pred pričetkom izvajanja distribucije pripraviti in sprejeti sistemska obratovalna navodila, ki določajo pogoje poslovanja in obratovanja z namenom, da je le to transparentno in nediskriminatorno. Naveden akt morajo izdati distributerji, ki dejavnost izvajajo kot gospodarsko javno službo, ne pa tudi izvajalci tržne dejavnosti. Metodologijo za pripravo sistemskih obratovalnih navodil pripravi Agencija, kjer opredeli njihovo obvezno vsebino.

Distributerji, ki izvajajo tržno dejavnost morajo pripraviti podobne vsebine v splošnih pogodbenih pogojih.

296. člen

Člen za večje distribucijske sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja (nad 10 MW) predvideva obvezen sistem nadzora obratovanja s ciljem zmanjšanja toplotnih izgub in optimalnega obratovanja omrežja.

297. člen

Že deset in več let se cene toplote regulirajo na osnovi metodologije, ki je izdana na osnovi Zakona o kontroli cen. Glede na pozitivne izkušnje, dobro sprejetost urejanja tako med distributerji kot med odjemalci in glede na to, da je distribucija toplote praktično naravni monopol, je smiselno urejanje regulacije cen toplote preseliti iz interventnega v sistemski zakon, kar bo tudi pozitivno prispevalo k učinkovitosti nadzor cen in hkrati se področje nadzora cen pri daljinskem ogrevanju vsebinsko dopolnjuje z drugimi regulacijami cen, ki jih agencija za energijo izvaja na področju plina in elektrike, in si je v zadnjih letih ustvarila primerno polje znanja in izkušenj, kijih bo na novem področju s pridom uporabila.

Člen tako prenaša zakonsko osnovo določanja cen toplote za ogrevanje iz sistema daljinskega ogrevanja iz Zakona o kontroli cen v Energetski zakon. Nacionalni energetski regulator – Agencija za energijo dobi tako zakonsko podlago za izdajo metodologije za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje in postane pristojni in samostojni organ na tem področju.

Člen določa osnovne elemente in usmeritve metodologije, ki jo pripravi in sprejme agencija. Agencija v metodologiji določi tudi način in obseg poročanja v zvezi d določanjem cene za toploto.

Zakon jasno določa obseg reguliranih distributerjev in zaradi povezanega monopolnega položaja določa regulacijo cen toplote tudi za t.i. regulirane proizvajalce. Le ti so bili po sedANJI ureditvi nezadostno določno opredeljeni, kar energetski zakon sedaj popravlja.

298. člen

Izhodiščna cena je osnovna cena, ki se oblikuje na začetku regulacije in nad katero se na osnovi spremenljivih parametrov izvajajo spremembe cene. V primeru večjih rekonstrukcija ali gradenj, se lahko spremeni tudi izhodiščna cena. Agencija bo z metodologijo predpisala natančne pogoje za izračun obeh cen.

299. člen

Člen določa pomemben element pri določanju izhodiščne cene za toploto: upravičene stroške. Pri tem je pomembno, da so le ti določeni po enakih kriterijih in transparentno. V primeru nakupa toplote člen določa določanje cen toplote tudi pri reguliranem proizvajalcu toplote.

Upravičen stroški morajo zagotavljati razvoj in zanesljivo obratovanje omrežja. Agencija v metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje določi tudi vrsto upravičenih stroškov, kriterije in način določanja.

300. člen

Člen določa postopek za pridobitev soglasja agencije k izhodiščni ceni za toploto in k njeni spremembi. V postopku obravnave vloge lahko agencija zahteva dodatne podatke tako od distributerja, kakor tudi od proizvajalca.

Člen določa, da mora distributer obvestiti občino o vlogi za izdajo soglasja k izhodiščni ceni oziroma njeni spremembi in sicer tako, da ji pošlje kopijo vloge. Občina ima 15 dni časa, da, če tako želi, poda agenciji mnenje o predlogu iz vloge. Agencija o soglasju sicer odloči samostojno, lahko pa pri tem upošteva tudi mnenje občine.

Občina je po sedanji ureditvi po zakonu o kontroli cen podala soglasje na izhodiščno ceno, kot tudi na tekoče spremembe cene. Pri tem se je večkrat dogajalo, da je občina iz nevsebinskih razlogov zavlačevala s soglasjem, ali ga ni izdala, tudi leto in več. Glede na to, da je regulacija cen praktično tehnični postopek, ki temelji na dejstvih, je neprimerno v regulacijo cene vmešati politično komponento, zato se ukinja soglasje občine, ohranja pa možnost, da občina agenciji poda mnenje v zvezi z določanjem izhodiščne cene. Na ta način se ohranja ravnotežje med vplivom občine in vpogledom v lokalna razmerja na nevtralen in nepristranski način.

301. člen

Tarifne postavke predstavljajo cenik za posamezne tarife, ki se izračuna upoštevajoč z reguliracijo določeno ceno. Po določitvi izhodiščne cene, distributer samostojno preračuna spremembe cen in jih objavi. Pri tem pa ga nadzira agencija, tudi preko obveznega obvestila.

302. člen

Člen določa način obračuna energije iz zaključenih omrežij. Distributer prodaja energijo na osnovi pogodbenega odnosa. Obračun energije se izvede najmanj enkrat letno. Akontacije, ki se plačujejo mesečno v obdobju med obračunoma pa so oblikovane na osnovi ocene porabe energije ali odčitane mesečne vrednosti. Za dodatni obračun na željo odjemalca, lahko distributer zaračuna stroške po ceniku.

303. člen

Člen določa obvezo ločenega vodenja računovodskih izkazov za distributerje z namenom jasne delitve stroškov po posamezni dejavnosti z namenom lažje in pravilne opredelitve stroškov v postopku regulacije cene.

304. člen

Člen določa pogoje in način priključevanja na distribucijski sistem. Pri tem distributer za vsako priključitev ali spremembo parametrov priključitve izda soglasje. V primeru pritožbe na izdano soglasje odloča v primeru gospodarske javne službe župan občine, ki enkrat letno o tem poroča agenciji.

Člen določa tudi razloge za zavrnitev priključitve na omrežje in možnost lastnega financiranja nesorazmernih stroškov priključevanja na omrežje.

Medsebojna razmerja tako v zvezi s priključkom kot v zvezi z dobavo, vzdrževanjem in drugo, distributer in odjemalec urejata s pogodbo o priključitvi in pogodbo o dobavi, ki pa je lahko tudi v obliki ene pogodbe. Enako velja tudi v primeru, ko se novi odjemalec priključuje na obstoječ priključek in je za njegovo uporabo pridobil soglasje lastnika priključka.

Člen določa tudi nujni postopek sporočanja podatkov v primeru spremembe lastništva objekta, ki je priključen na distribucijski sistem.

305. člen

Člen določa razloge, ko lahko distributer načrtovano začasne prekine dobavo energije. Pri taki načrtovani prekinitvi, mora izbrati primeren čas prekinitve in primerno obvestiti odjemalce.

306. člen

Člen določa razloge, ob nastopu katerih lahko distributer ustavi dobavo odjemalcu po predhodnem obvestilu. Ustavitev dobave je pomembno orodje distributerja, ki pa se običajno ne uporabi. Vendar če ne obstaja, se poveča nespoštovanje določil pogodb in pravil uporabe distribucijskega sistema.

V primeru ogrožanja življenja in zdravja oziroma premoženja je distributer upravičen tudi do ustavitve dobave brez predhodnega obvestila.

307. člen

Člen določa pravila za ponovno priključitev odjemalca, ko preneha razlog za ustavitve dobave ter pokrivanje stroškov takega priključevanja. Člen prav tako določa pravico do povrnitve škode zaradi ravnanj uporabnika oziroma neutemeljene ustavitve dobave s strani distributerja.

308. člen

Člen določa pravila priključevanja nelastnikov na lastniške distribucijske sisteme. Pri tem je določeno, da mora soglasje k priključitvi dati občina, pri čemer upošteva postopek kot je predviden za regulirano dejavnost. Glede na konkretno situacijo lahko znotraj predpisanega postopka občina izbere enostavnejšo in hitrejšo pot.

309. člen

Člen določa obveznost poročanja za distributerje, pa tudi za upravljavce lastniških distribucijskih sistemov in proizvajalcev energije za prodajo iz zaključenih omrežij. Način in vsebino poročanja določi agencija za energijo s splošnim aktom.

Ker je distributer načeloma lahko tudi fizična oseba, za katero pa je potrebno pridobiti osnovne podatke za komunikacijo, določba v drugem odstavku določa minimalne osebne podatke, ki jih agencija zbira zaradi urejanja evidence distributerjev.

310. člen

Zakon je zaradi obsežnosti razdeljen na dele. Ta člen določa uporabo tega dela zakona.

311. člen

Člen določa izraze s področja energijske učinkovitosti in obnovljivih virov energije, ki se uporabljajo v tem delu zakona, v uvodnem delu ter v prehodnih in kazenskih določbah.

312. člen

Člen določa naloge s področja učinkovite rabe in obnovljivih virov energije in razmejuje pristojnost različnih akterjev na področju. Izrecno je določeno, kaj dela ministrstvo in Eko sklad.

313. člen

Člen določa osnovni namen spodbujanja ukrepov učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije. Osnovni namen je izboljšanje parametrov oziroma kazalcev oskrbe in rabe z energijo v državi. Ti kazalci so raba oziroma zmanjšanje rabe energije, povečanja količine in deleža obnovljivih virov energije, povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo, zmanjšanja uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo in drugih energetskih razlogov, ki so določeni v nacionalnem energetskem konceptu. Kljub temu, da je osnovni namen spodbujanja ukrepov učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije energetski, so v členu določeni tudi drugi vidiki, ki so pri oblikovanju spodbud lahko upoštevani.

314. člen

Člen Daje pravno podlago za podzakonski akt, v katerem so določene vrste spodbud, prejemniki spodbud in pogoji ter merila.

Člen določa tudi, da je potrebno objaviti vse prejemnike kreditov in subvencij, njihov naslov ter vrsto in velikost financiranega projekta.

Člen daje pravno podlago za določitev minimalnih tehničnih specifikacij, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, da bi bili deležni podpor iz programov podpor. Člen dodatno določa, da se pri določitvi tehničnih specifikacij uporabijo evropski standardi, s čemer je zagotovljeno nemoteno delovanje enotnega trga.

Določba prenaša določbo drugega in šestega odstavka člen 13 Direktive 2009/28/ES.

315. člen

Člen določa vir sredstev za izvajanje programa Eko sklada iz tretjega odstavka prejšnjega člena. Sredstva se zagotavljajo s plačilom prispevka k ceni električne energije, toplote in goriv za povečanje energetske učinkovitosti, ki so ga dolžni plačevati vsi končni odjemalci dobavitelju energije oziroma goriv. Končni odjemalci sredstva v obliki prispevka k ceni energije oziroma goriv plačujejo operaterju, kjer ta obstaja, pri drugih energentih pa dobavitelju energije oziroma goriv, le ta pa jih nakazuje Eko skladu.

Višina prispevka je določena tako, da je vsaka kilovatna ure energije, ne glede na to v kakšni obliki je, enakomerno obremenjena. Skupna zbrana sredstva na letnem nivoju morajo zadoščati za izvajanje programa Eko sklada. Ta sredstva vključujejo

del sredstev, ki so prihodek Eko sklada in so namenjena pokritju stroškov izvajanja programa (plače, materialni stroški).

Prispevek načelom plačujejo končni odjemalci energije. V primeru, ko je količina goriva ali energije, ki jo proda posamezni dobavitelj zelo majhna je smiselno, da se prispevek obračuna že prej. Določene vrste energije oziroma goriv se predno so dobavljene končnim odjemalcem večkrat prodajo. Tak primer predstavlja prodaja plina v jeklenkah na različnih prodajnih mestih. V tem primeru je smiselno, da se prispevek obračuna že v polnilnici jeklenk.

V členu je tudi določba, da Eko sklad v okviru poročila o izvedenem programu objavi tudi specifične stroške doseganaj prihrankov. To so skupni stroški vseh ukrepov (spodbuda Eko sklada, brez stroškov izvajanja programa), ki jih je v okviru svojega programa za povečanje energetske učinkovitosti izvajal Eko sklad, deljeni s skupnimi prihranki doseženimi z izvedbo programa. Specifični stroški doseganaj prihrankov pomenijo »ceno« doseganja ene kilovatne ure prihrankov. Pri tem se upošteva le sredstva Eko sklada, ne pa tudi lastnih sredstev investitorjev.

316. člen

Člen prenaša določbe člena 7 Direktive 2012/27/EU.

Vsi dobavitelji energije končnim odjemalcem (v nadaljevanju: zavezanci) morajo zagotavljati prihranke energije pri končnih odjemalcih. Dan je nastavek za uredbo vlade, ki bo določila višino prihrankov za posamezne zavezanca.

Navedena je podlaga za upoštevanje ukrepov, ki ne zmanjšajo končne porabe energije, ugodno pa vplivajo na primarno porabo energije, ker povečujejo izkoristek v sektorjih pretvorbe in transporta energije. To je podlaga za vključitev učinkovite soproizvodnje in sistemov daljinskega ogrevanja med ukrepe za doseganje cilja s strani zavezancev.

Dopuščena je tudi izjema za način izpolnjevanja obveznosti doseganja prihrankov energije pri končnih odjemalcih in sicer z vplačilom v nacionalni sklad za energetske učinkovitost, to je Eko sklad. Ta izjema je dopuščena v 20. členu Direktive 2012/27/EU. Določen je tudi način po katerem se določi višina vplačila: to je zmnožek prihrankov, ki jih mora zavezanec doseči in specifičnih stroškov doseganja prihrankov, po katerih bo te prihranke namesto zavezanca dosegel Eko sklad. Na ta način bodo prihranki na nacionalnem nivoju doseženi.

317. člen

Člen določa vrste energetske storitve in ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti za doseganje prihrankov energije, ki jih v svoje programe lahko vključijo zavezanci.

Člen daje tudi pravno podlago, da bo Vlada sprejela podrobnejši seznam ukrepov.

318. člen

Metode za določanje prihrankov energije, doseženih s posameznimi ukrepi oziroma programi za izboljšanje energijske učinkovitosti in uvedbo obnovljivih virov predpiše

minister za energijo. Enotna metodologija za vrednotenje vseh programov in ukrepov, ki jih izvajajo različni akterji je potreben pogoj za preverjanje doseganja nacionalnih ciljev.

Člen prenaša oziroma daje podlago za sprejem metodologije, v kateri bodo prenesene določbe prve in druge točke Priloge V in pretvorbeni faktorji iz Priloge IV Direktive 2012/27/EU.

319. člen

Člen prenaša določbe šestega in osmega odstavka člena 7 Direktive 2012/27/EU. Države članice morajo vzpostaviti sistem poročanja o doseganju prihrankov in preverjanja. Direktiva določa, da se to merjenje, nadzor in preverjanje izvaja neodvisno od zavezanih strani. Člen določa tudi način poročanja zavezancev. Člen prenaša tudi 13. člen Direktive 2012/27/EU, po katerem je treba v nacionalni predpis prenesti kazni, ki morajo biti učinkovite, sorazmerne in povračilne.

320. člen

Člen določa delež toplote na letnem nivoju proizvedene obnovljivih virov, ki ga mora doseči vsak sistem daljinskega ogrevanja in sicer mora biti vsaj 50 % toplote proizvedene energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 75 % kombinacije takšne toplote. S tem so prenesene zahteve o energetske učinkovitih sistemih daljinskega ogrevanja, kot so določene v točki 41 člena 2 Direktive 2012/27/EU.

Dana je izjema in sicer v primeru več sistemov na območju iste lokalne skupnosti. Obvezni deleži se lahko dosežejo tudi v več omrežjih na območju iste lokalne skupnosti. Pogoj za to je določba lokalnega energetskega koncepta.

Nadalje je določen obvezen priklop neodvisnih proizvajalcev toplote iz obnovljivih virov in odkup toplote, ki jo le ti proizvedejo.

Člen določa tudi organ za preverjanje obveznosti, ki je AE.

321. člen

Člen določa, da vsi končni odjemalci toplote in goriv plačujejo prispevek za povečanje količine toplote iz obnovljivih virov. Prispevek se ne plačuje za obnovljive vire.

Način plačevanja prispevka določi vlada, prav tako tudi višino in sicer tako, da zbrana sredstva zadoščajo za izvedbo investicij, ki zagotavlja doseganje ciljev iz AN OVE. Vlada določi tudi način porabe sredstev, ki se porabijo za gradnjo naprav za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov ter za plačilo stroškov Eko sklada pri upravljanju teh sredstev. Sredstva za spodbujanje investicij dodeljuje Eko sklad. Člen prenaša določbe šestega odstavka člena 13 Direktive 2009/28/ES.

322. člen

Člen določa, da morajo organi javnega sektorja vzpostaviti sistem upravljanja z energijo. Člen daje pravno podlago, da vlada določi zavezance, obvezne minimalne vsebine sistema upravljanja z energijo, odgovorne osebe, to bodo energetske

menedžerji, za izvajanje sistema upravljanja in način spremljanja doseganja zastavljenih ciljev. Zastavljeni cilji bodo spremljani preko energetskega knjigovodstva.

Člen prenaša določbe sedmega odstavka Člena 5 Direktive 2012/27/EU.

Tretji odstavek daje podlago, da vlada v uredbi določi tudi obvezne ukrepe za povečanje energetske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije v stavbah, ki jih uporabljajo osebe javnega sektorja. To se nanaša tako na obvezen energetski pregled, kot na investicijske ukrepe (npr. obvezna uporaba termostatskih ventilov pri obstoječih stavbah in način ogrevanja s pomočjo obnovljivih virov energije pri novih stavbah). To je nastavek za določbe, ki bodo prenesle določbe petega odstavka člena 13 Direktive 28/2009/ES.

323. člen

Člen določa, da lokalne energetske agencije, ki jih lahko ustanovi oziroma pooblasti ena ali več lokalnih skupnosti, določene naloge, ki so v pristojnosti lokalnih skupnosti, izvajajo v javnem interesu so. Za izvedbo teh nalog lokalna skupnost lahko izbere lokalno energetsko agencijo brez postopkov javnega naročanja. Ker lokalne energetske agencije lahko izvajajo tudi druge projekte, ki so načeloma tržni, morajo voditi ločene računovodske evidence za sredstva namenjena opravljanju nalog v javnem interesu.

324. člen

Člen določa, da morajo vsi odjemalci energije, ki so locirani na območju posamezne lokalne skupnosti, tej lokalni skupnosti na zahtevo posredovati vse podatke o porabi energentov in o proizvodnji ter porabi toplote ter podatke o odvečni toploti. To so podatki, ki so potrebni za pripravo in izvajanje lokalnega energetskega koncepta. Lokalni energetski koncept je osnovni dokument na podlagi katerega lokalne skupnosti sprejemajo odločitve o oskrbi s toploto. Pri tem je pomembno da imajo podatke o potrebah po toploti in o morebitni odvečni toploti gospodarskih subjektov ki so locirani na območju lokalne skupnosti. Lokalne skupnosti so načeloma odgovorne za planiranje oskrbe in porabe energije in deleža energije iz obnovljivih virov na svojem območju.

325. člen

Proizvod povezan z energijo ni le tisti proizvod, ki uporablja, proizvaja, prenaša ali meri energijo, temveč so vključeni vsi proizvodi, ki pri uporabi lahko prispevajo k bistvenim prihrankom energije. Zato v to skupino sodijo tudi proizvodi, ki se uporabljajo pri gradnji, kot so okna, izolacijski materiali in nekateri proizvodi, ki se uporabljajo v povezavi z vodo, kot so ročne prhe in pipe.

Tehnične zahteve za okoljsko primerno zasnovo proizvodov povezanih z energijo, predpisujejo Uredbe Evropske komisije, ki so v celoti zavezujoče in se neposredno uporabljajo v vseh državah članicah.

Da se proizvodi povezani z energijo, ki izpolnjujejo zahteve po okoljsko primerni zasnovi, lahko dajo na notranji trg oziroma uporabo in se prosto gibajo po državah EU, morajo biti označeni z znakom skladnosti CE in opremljeni z dodatnimi informacijami. Da pa se proizvod povezan z energijo lahko označi z znakom CE, mora biti predhodno narejena ocena skladnosti proizvoda v skladu z zahtevami Uredbe Evropske komisije za posamezen proizvod, izdana izjava EU o skladnosti, ki

je lahko v enem od jezikov držav članic EU, izdelana mora biti tehnična dokumentacija. Za trženje v R Sloveniji mora biti proizvod opremljen oziroma ga morajo spremljati informacije za potrošnike v slovenskem jeziku, kot je to predpisano v posamezni Uredbi. Prepovedano je označevanje proizvoda povezanega z energijo z znakom skladnosti CE, če ta ne izpolnjuje zahtev Uredbe, in se s tem zavaja potrošnike glede lastnosti proizvoda. Izjemoma je dovoljeno na sejnih, razstavah, demonstracijah ali podobnih dogodkih prikazovati proizvode, ki ne izpolnjujejo zahtev tega zakona in ustrezne Uredbe. Tak proizvod mora biti vidno označen, da ni namenjen za dajanje na trg ali v uporabo.

Vlada RS, bo najkasneje v roku 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona sprejela tudi Uredbo o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov povezanih z energijo. S to uredbo bodo povzeta določila Pravilnika o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov povezanih z energijo, s katerim je bila direktiva 2009/125/ES v celoti prenesena v slovenski pravni red, pravilnik pa bo razveljavljen.

Prenaša Direktivo 2009/125/ES: Člen 4

Člen 5, odstavek 1, 4, 5

Člen 6, odstavek 3

Člen 8, odstavek 1,3,4

326. člen

Proizvodi povezani z energijo, ki so skladni z zahtevami glede energijskega označevanja, se lahko dajo na notranji trg in prosto gibajo po tržiščih držav EU, če so opremljeni z nalepko o energijski učinkovitosti in podatkovno kartico proizvoda. Ker morajo biti podatki na nalepki oziroma podatkovni kartici proizvoda pravilni, je pred tem potrebno izvesti merilne postopke in izdelati tehnično dokumentacijo, iz katere je razvidna točnost podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in podatkovna kartica. Nalepka in podatkovna kartica proizvoda morata biti v jeziku države, kjer se proizvod trži. Za izdelavo tehnične dokumentacije sta v prvi vrsti odgovorna proizvajalec oziroma njegov pooblaščen zastopnik. V kolikor teh dveh ni v EU, prevzame njuno odgovornost glede zagotavljanja informacij v povezavi z nadzorom uvoznik oziroma vsaka pravna ali fizična oseba, ki je dala proizvod, povezan z energijo na trg, v uporabo ali omogočila njegovo dostopnost na trgu. Dostop do tehnične dokumentacije mora biti omogočen še pet let po tem, ko je bil izdelan zadnji proizvod. Potrošniki oziroma kupci proizvoda, povezanega z energijo morajo pred nakupom imeti možnost seznaniti se z lastnostmi proizvoda glede energijske učinkovitosti. Zato morajo trgovci, ki prodajajo te proizvode zagotoviti te informacije. To velja ne glede na vrsto prodaje: v primeru klasične prodajalne, mora biti energijska nalepka nameščena na razstavljenem proizvodu, pri prodaji preko spleta ali kataloški prodaji mora biti ta podatek napisan pri tehničnih podatkih proizvoda. Tudi proizvodi, ki se oddajajo v najem, morajo biti opremljeni z energijsko nalepko (npr. nalepljena na sam proizvod ali pa priložena navodilom za uporabo). Prav tako pa mora biti opremljen s podatki o energijski učinkovitosti ves promocijski material in oglasi (ne glede ali gre za elektronsko ali tiskano obliko). Ker imajo ti podatki ključno vlogo pri delovanju tržnih sil, bodo uvedene enotne nalepke za vse proizvode istega tipa. Obliko in vsebino nalepke predpisujejo Uredbe Evropske komisije, ki so v celoti zavezujoče in se neposredno uporabljajo v vseh državah članicah. Zaradi tega je tudi prepovedano nameščanje nalepk, ki niso skladne z uredbami, na proizvode, saj bi lahko zavajale kupce glede svojih lastnosti. Vlada je že leta 2012 sprejela Uredbo o navajanju

porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode povezane z energijo (Uradni list RS, št. 50/2012), ki je prenesla direktivo 2010/30/EU v slovenski pravni red. S tem zakonom bo veljavnost te Uredbe podaljšana.

Prenaša Direktivo 2010/30/EU: Člen 3, odstavek 1, točka a,b
Člen 4, točka a,c,d
Člen 5, točka a,b,c,d,e,g
Člen 6

327. člen

Države članice EU morajo poročati Komisiji EU o učinkovitem izvajanju in pozitivnih učinkih Direktive 2009/125/ES in Direktive 2010/30/EU. Da bi lahko pravilno ovrednotili stanje učinkovitih proizvodov na tržišču Republike Slovenije in posledično v gospodinjstvih, bi potrebovali podatke o količini in energijskih razredih proizvodov prodanih v RS, kar lahko pridobimo samo s pomočjo proizvajalcev, njihovih pooblaščenih zastopnikov, uvoznikov oziroma distributerjev. Predvidoma bi se podatke zajemalo enkrat letno.

Prenaša Direktivo 2010/30/EU: Člen 14
Direktivo 2009/125/ES: člen 21, točka c

328. člen

Ta člen, skladno z 9. členom Direktive 2010/31/ES, uvaja obveznost, da bodo po določenem zakonsko predpisanem roku vse nove stavbe skoraj nič-energijske. Pri tem veljajo posebni pogoji za javni sektor.

329. člen

Vlada mora sprejeti nacionalni akcijski načrt za povečanje števila skoraj nič-energijskih stavb, ki mora skladno z direktivo vključevati cilje ter programe in ukrepe za doseganje teh ciljev, pa tudi kadrovske in finančne vire za izvedbo teh programov in ukrepov. Akcijski načrt skladno z zahtevami direktive mora jasno opredeliti prenos opredelitev skoraj nič-energijskih stavb v prakso z upoštevanjem nacionalnih, regionalnih ali lokalnih pogojev, izraženim skupaj z numeričnim indikatorjem porabe primarne energije. Prav tako mora akcijski načrt vsebovati vmesne cilje za izboljšanje energetske učinkovitosti novih stavb do leta 2015.

330. člen

Ta člen, skladno s 7. členom Direktive 2010/31/ES, uvaja obveznost izdelave študije alternativnih sistemov ogrevanja in hlajenja pri gradnji novih stavb. Pri tem izvzema določene kategorije stavb, kjer bi bila taka študija nesmiselna.

331. člen

Ta člen ureja energetske izkaznice. Najprej določa, skladno s prvim odstavkom 11. člena Direktive 2010/31/ES, obveznost lastnika stavbe ali njenega posameznega dela, da ob prodaji ali oddaji v najem te stavbe predloži kupcu oziroma najemniku energetska izkaznico, pri čemer so opredeljene tudi izjeme, ko pri prodaji in oddaji v najem izkaznice ni treba predložiti. Člen nadalje določa obveznost investitorja novozgrajene stavbe, da energetska izkaznico pridobi pred vložitvijo zahteve za

izdajo uporabnega dovoljenja. Poleg tega predvideva tudi možnost uporabe začasnih izkazov energetske učinkovitosti, saj energetske izkaznice ni mogoče izdati za še neobstoječo stavbo, čeprav so tudi že take v pravnem prometu.

Nadalje je navedeno, da mora vsebovati energetska izkaznica referenčne vrednosti, kot so trenutni veljavni standardi in primerjalni podatki, ki omogočajo primerjavo in oceno energetske učinkovitosti stavbe. Del energetske izkaznice morajo biti priložena priporočila za stroškovno učinkovite izboljšave energetske učinkovitosti, razen v primeru novozgrajenih stavb.

Poleg tega določa, da energetske izkaznice po javnem pooblastilu izdajajo neodvisni strokovnjaki, ki pridobijo potrebno licenco, kar je urejeno v x in x členu predlaganega zakona. Energetska izkaznica mora vsebovati podatke o energetske učinkovitosti stavbe kakor tudi predloge za njeno izboljšavo.

V nadaljevanju določa najdaljšo z direktivo dopustno veljavnost energetske izkaznice 10 let, hkrati pa določa zahtevo, da ima lahko stavba le eno veljavno energetske izkaznico, kar nujno izhaja iz njene narave javne listine.

Ta člen ureja tudi register energetske izkaznic, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za energijo. Določa vrste podatkov, ki se v njem vodijo ter osebne podatke izdajatelja energetske izkaznic v njem, nalaga pa tudi njegovo povezovanje s katastrom stavb. V nadaljevanju je določena obveznost izdajatelja energetske izkaznic, da prijavi vsak izdano energetske izkaznico ali njeno razveljavitev ministrstvu za vpis v register.

Na koncu ta člen še določa pooblastilo ministru, pristojnemu za energijo, za podrobnejšo ureditev energetske izkaznice in registra energetske izkaznic s pravilnikom. S predpisom, ki bo podrobneje uredil energetske izkaznice bodo uvedene tudi poenostavitve za izdelavo izkaznic obstoječih stavb, s čimer bo zagotovljena primerno nizka cena izdelave izkaznic.

332. člen

Prvi del tega člena definira obveznost lastnika stavbe ali njenega posameznega dela, da mora poskrbeti in predložiti kupcu ustrezno energetske izkaznico.

Prav tako mora investitor novozgrajene stavbe energetske izkaznico pridobiti pred vložitvijo zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja.

Člen ureja tudi primer, če se stavba ali njen del prodaja ali oddaja v najem še pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja.

Posebej je opredeljena zakonska obveznost, kako je potrebno zagotoviti oglaševanje energetske izkaznice.

Ta člen, skladno s tretjim odstavkom 11. člena Direktive 2010/31/ES, izvzema določene kategorije stavb iz obveznosti v zvezi z energetske izkaznico. Po tem zakonu so iz obveznosti predložitve energetske izkaznic izvzete stavbe zaščitene s predpisi o varstvu kulturne dediščine, stavbe za verske dejavnosti, začasne stavbe in stavbe, ki se uporabljajo manj kot 4 mesece letno ter manjše samostojne stavbe in

posamezni deli stavb z manjšo uporabno tlorisno površino. Na ta način bodo izločeni primeri, ko bi bilo izdajanje energetskih izkaznic stroškovno nesprejemljivo.

333. člen

Člen določa, da stroški izdelave energetske izkaznice bremenijo lastnike. Člen prav tako določa način delitve stroškov v večstanovanjskih stavbah. Ministrstvo bo za potrebe učinkovitejšega in prijaznejšega sistema do državljanov predpisalo merila za določitev cene po katerih morajo neodvisni strokovnjaki pripraviti ponudbo za izdelavo in izdajo energetske izkaznice oziroma poročila.

334. člen

Ta člen, skladno s tretjim odstavkom 12. člena Direktive 2010/31/EU, določa obveznost lastnikov in upravljavcev izbranih večjih javnih stavb, da na vidnem mestu namestijo energetske izkaznice. Poleg tega ta člen še določa pooblastilo ministru, pristojnemu za energijo, za podrobnejšo določitev vrste stavb, na katere se nanaša ta zahteva.

335. člen

Ta člen ureja redne preglede klimatskih sistemov, skladno z 15. členom Direktive 2010/31/EU. Podrobneje te redne preglede uredi minister, pristojen za energijo, s podzakonskim predpisom.

336. člen

Direktiva 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb predpisuje v 14. členu obvezen pregled ogrevalnih sistemov. Predpisuje, da je potrebno zagotoviti redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje, kot so kurilne naprave, nadzorni sistemi in obtočne črpalke, s kotli z nazivno močjo za ogrevanje prostorov nad 20 kW. Kot razumemo, se je Slovenija odločila skladno z 14(2) točko člena, kjer je možno sprejeti alternativne ukrepe, s katerimi se zagotovijo svetovanje uporabnikov glede zamenjave kotlov in drugih sprememb ogrevalnega sistema. Za večje naprave vseeno potrebujemo obvezni redni sistem za preglede ogrevanih sistemov in zato je predlagana zgornja rešitev.

337. člen

Ta člen definira, kdo lahko izdaja energetske izkaznice in poročila o pregledih klimatskih sistemov in predpisuje točne pogoje za izdajanje.

Ta člen, skladno z 17. členom Direktive 2010/31/EU, definira neodvisnega strokovnjaka.

V tretjem odstavku tega člena so definirani pogoji, kako lahko tuji ponudniki s sedežem v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije izdajajo energetske izkaznice in poročila o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov.

338. člen

Ta člen ureja neodvisne strokovnjake za izvajanje rednih pregledov klimatskih in ogrevanih sistemov in za izdajo energetskih izkaznic stavbe ali dela stavbe, skladno

z 17. členom Direktive 2010/31/EU. Najprej določa, da morajo ti strokovnjaki imeti veljavno licenco, hkrati pa določa, da morajo neodvisni strokovnjaki izvesti postopek izdaje energetske izkaznice po vsaki zahtevi za njeno izdajo in izvesti vsak naročeni redni pregled klimatske in ogrevalne naprave, pri čemer mora naročnik strokovnjaku dati na razpolago vso dokumentacijo in mu omogočiti pregled. Pri obveznosti izvedbe pregleda so seveda izjeme, ko zaradi zagotovitve neodvisnosti ti strokovnjaki ne smejo izdati energetske izkaznice oziroma opraviti pregled klimatskega in ogrevalnega sistema.

Ta člen določa pogoje za neodvisnost teh strokovnjakov, za kar določa najprej splošno zahtevo, da morajo ravnati v skladu s predpisi in pravili stroke ter neodvisno od vpliva strank ali drugih oseb. Še posebej določa izločitvene razloge, ki se nanašajo na razmerje do stranke. Stranki oziroma naročniku pregleda mora neodvisni strokovnjak izročiti pisno izjavo, da ne obstoji kateri od izločitvenih razlogov.

Pristojbino za izdajo energetske izkaznice oziroma poročila plača izdajatelj pred vpisom v register energetskih izkaznic na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

339. člen

Ta člen ureja tri vrste licenc neodvisnega strokovnjaka. Razlika je potrebna zaradi različnih strokovnih znanj, ki so potrebna za pridobitev licence. Ta člen zato podrobno določa pogoje za pridobitev posamezne vrste licence, ki so treh vrst: določena izobrazba, delovne izkušnje in uspešno opravljen poseben program usposabljanja. Licenco lahko dobi le fizična oseba. O izdaji licence odloča na zahtevo stranke ministrstvo, pristojno za energijo.

V nadaljevanju ta člen ureja register licenc, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za energijo, in v katerem se vodijo podatki o imetniku licence, izdaji licence in njenem prenehanju in potrebni osebni podatki imetnika licence. Imetnik licence se je dolžan vsakih pet let redno usposablјati. Register je javen.

Ta člen vsebuje še pooblastilo ministru, pristojnemu za energijo, da predpiše program usposabljanja za neodvisne strokovnjake, pogoje za izvajanje usposabljanja in podrobnejšo vsebino ter način vodenja registra licenc.

340. člen

Člen določa, da je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor pristojni organ v skladu s predpisi, ki urejajo postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij.

341. člen

Ta člen ureja postopke z državami pogodbenicami, ki želijo stalno opravljati regulirani poklic po tem zakonu.

342. člen

Ta člen ureja postopke glede občasnega opravljanja reguliranih poklicev po tem zakonu. Med drugim člen definira tudi potrebna dokazila v ta namen.

343. člen

Ta člen ureja tudi podelitev pooblastila za usposabljanje neodvisnih strokovnjakov in izvedbo potrebnih preizkusov znanja. Ker ni videti utemeljenih razlogov za določitev omejenega števila izvajalcev tega usposabljanja, torej skladno s pravom Evropske skupnosti za določitev posebnih ali izključnih pravic, lahko to usposabljanje izvaja vsaka organizacija, ki izpolnjuje določene pogoje, kar se presodi pri izdaji dovoljenja za opravljanje tega usposabljanja.

344. člen

Ta člen predvideva tudi odvzem licence, in sicer na željo imetnika licence, po uradni dolžni pa, če niso več izpolnjeni pogoji za njeno izdajo ter če krši svoje obveznosti v zvezi z izvajanjem pregledov oziroma izdajanjem energetskega izkaznika.

345. člen

Ta člen ureja neodvisni nadzor energetskega izkaznika in poročil o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov skladno z 18. členom Direktive 2002/91/EU.

Člen predpisuje način in delovanje neodvisnega nadzornega organa in kdo lahko izvaja neodvisni nadzor. Posebej so opredeljena pooblastila, ki jih lahko koristi pooblaščen osebja za nadzor pri izvajanju pooblastil. Ta člen ureja delovanje institucije, ki je pristojna za nadzor skladno z 18. členom Direktive 2010/31/EU.

Za preverjanje strokovnega nadzora bo ministrstvo naročilo strokovne podlage. Ker so za ustrezno delovanje celotnega sistema energetskega izkaznika, poročil klimatskih in ogrevalnih sistemov potrebno zagotoviti dodatna finančna sredstva, je predvidena pristojbina za izdajo energetskega izkaznika oziroma poročil. Osnovo in višino pristojbine za izdajo energetskega izkaznika in poročil o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov bo podrobneje določila vlada, upoštevajoč stroške nadzora in stroške vodenja registrov, povezanih z energetskimi izkazniki, in poročil o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov. Nadzor se bo financiral iz te pristojbine iz 338. člena tega zakona.

346. člen

Vlada sprejme dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb v prenovi nacionalnega fonda tako javnih kot zasebnih stanovanjskih in poslovnih stavb.

347. člen

Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti predpisuje v 4. členu obvezen delež sprejem dolgoročne strategije za spodbujanje naložb v prenovi nacionalnega fonda tako javnih kot zasebnih stanovanjskih in poslovnih stavb. Strategija mora vključevati pregled nacionalnega stavbnega fonda, opredelitev stroškovno učinkovitih pristopov prenove za različne vrste stavb, ukrepe za spodbujanje stroškovno učinkovite temeljite prenove stavb, ukrepe za usmerjanje naložbenih odločitev posameznikov, gradbene industrije in finančnih institucij. Strategija mora pri prijavi upoštevati vse programe in akcijske načrte povezane s tem področje. Vsake tri leta se bo strategija posodobila.

348. člen

Člen prenaša določbe členov 4 in 5 Direktive 2010/31/EU, kjer je predpisano, da je za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb na nacionalni ravni potrebno upoštevati stroškovno optimalne ravni, ki morajo biti določene za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti elementov stavb..

349. člen

Člen določa naloge na področju informiranja in ozaveščanja ter usposabljanja različnih ciljnih skupin o učinkoviti rabi energije in obnovljivih virih energije. Člen za izvajanje teh nalog določa center za podpore, ki je notranja organizacijska enota Borzen-a.

Člen prenaša določbe člena 14 Direktive 2009/28/ES in prvega odstavka člena 17 direktive 2012/27/EU.

Drugi odstavek prenaša določbe četrtega odstavka člena 17 direktive 2012/27/EU.

Šesti odstavek prenaša določbe drugega odstavka člena 17 direktive 2012/27/EU.

350. člen

Člen določa način organiziranja, izvajanja in financiranja energetskega svetovanja za občane, ki ga izvaja Eko sklad. Člen prenaša določbe tretjega odstavka člena 8 Direktive 2012/27/ES.

351. člen

Člen določa da morajo imeti neodvisni strokovnjaki, posamezniki, ki opravljajo dejavnost informiranja in svetovanja za področje stavb in gospodinjstev, veljavno licenco za izdelavo energetskih izkaznic.

Drugi odstavek člena prenaša določbe drugega pododstavka tretjega odstavka člena 8 Direktive 2012/27/EU.

352. člen

Člen določa da ministrstvo za energijo spodbuja izdelavo in izvajanje energetskih pregledov. Dana je pravna podlaga za pravilnik, ki bo predpisal metodologijo za izdelavo in obvezno vsebino energetskih pregledov. Člen prenaša določbe prvega, četrtega, petega in šestega odstavka člena 8 Direktive 2012/27/ES.

353. člen

Člen določa obvezno merjenje dobavljene energije vsakemu odjemalcu. Ta obveznost je v primeru zemeljskega plina in elektrike na operaterju, pri toploti iz omrežja pa zavezuje distributerja.

Nadalje je določeno, da mora biti obračunana dejanska porabe energije v jasni in razumljivi obliki in to dovolj pogosto, da odjemalci lahko uravnavajo svojo porabo energije. Ne glede na siceršnji rok obračuna, mora dobavitelj na zahtevo odjemalca v vsakem trenutku obračunati dobavljeno energijo po dejanski porabi.

Določbe člena prenašajo določbe točke 1.1 priloge VII direktive 2012/27/EU.

354. člen

Ta člen določa, da morajo lastniki stavb, ki jim dobavitelj iz omrežja meri količino dobavljene toplote v skupni podpostaji oziroma, če se te stavbe ogrevajo iz skupne kotlovnice, zagotoviti merjenje porabe toplote vsake stavbe posebej. Določen je tudi ključ delitve stroškov med stavbe in sicer tako, da stroške za porabo toplote posamezne stavbe določi na osnovi stroškov za toploto, ugotovljenih na osnovi meritev v skupni podpostaji, oziroma stroškov za gorivo v skupni kotlovnici, in sicer v razmerju izmerjenih porab toplote posameznih stavb.

Člen prenaša določbo tretjega odstavka člena 9 direktive 2012/27/EU.

Člen povzema določbo veljavnega EZ.

355. člen

Člen določa da se v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli stroške za ogrevanje in toplo vodo obračunava v pretežnem delu na osnovi dejanske porabe toplote. To velja tako v primeru daljinskega ogrevanja, kot skupne kotlovnice za eno ali več večstanovanjskih stavb.

Podlaga za obračun so stroški, ki so določeni na podlagi merjenja porabe toplote celotne stavbe skladno s prejšnjim členom.

Tretji odstavek jasno določa, da se lastnikom posameznih delov, ki merilnih naprav ne vgradijo ali ne omogočijo njihovega delovanja oziroma odčitavanja, onemogoči, da bi bili udeleženi na prihrankih toplote celotne stavbe.

Člen daje pravno podlago za podzakonski predpis o načinu merjenja, delitve ter obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli.

356. člen

Člen podaja obveznosti sistemskih operaterjev in dobaviteljev energije glede informiranja končnih odjemalcev.

Sistemski operaterji in dobavitelji energije končnim odjemalcem morajo vsaj enkrat letno skupaj z računi, pogodbami ali drugimi dokumenti končnim odjemalcem podati informacije o: veljavnih cenah, porabi energije in primerjavi porabe energije odjemalcev z drugimi porabniki.

Poleg teh informacij končnim odjemalcem posredujejo tudi informacije o ukrepih učinkovite rabe energije, soproizvodnji toplote in električne energije ter uporabi obnovljivih virov energije.

Določba v osnovi povzema ureditev iz veljavnega EZ, a jo vsebinsko razširi tako, da je skladna z določbo 10. člena Direktive 2013/27/EUS in prilogo VII iste direktive.

357. člen

Člen določa, da inštalaterji naprav na obnovljive vire energije lahko opravijo strokovno usposabljanje in izpit. Določeno je tudi za inštalaterje katerih naprav ta

možnost velja. Člen dodatno določa podrobnosti o izboru izvajalcev usposabljanja in o samem usposabljanju; dana je tudi podlaga za predpis ministra, kjer bo podrobneje določeno vse v zvezi z usposabljanjem in izpitom.

S tem je prenesena določba tretjega odstavka člena 14. direktive 2009/28/ES, ki določa, da morajo biti vzpostavljeni sistemi certificiranja inštalaterjev majhnih kotlov in peči na biomaso, solarnih fotovoltaičnih in solarnih termalnih sistemov, plitvih geotermalnih sistemov ter toplotnih črpalk. Direktiva jasno določa, da mora biti sistem inštalaterjem »na voljo«, torej za inštalaterje ni obvezen, nasprotno pa država sistem mora zagotoviti. Pri sprejemu pravilnika, ki bo med drugim določal tudi vsebino izobraževanja za inštalaterje, se določa soglasje ministra, pristojnega za okolje, saj so tehnične lastnosti naprav na obnovljive vire energije neločljivo povezane z okoljskimi zahtevami za te naprave.

358. člen

Člen prenaša določbe člena 16 Direktive 2012/27/EU.

Izdelovalci energetske pregledov in energetski managerji lahko pridobijo certifikat o nacionalni poklicnih kvalifikaciji.

359. člen

Eden od temeljnih ciljev energetske politike za katero mora poskrbeti država je učinkovita raba energije, pri čemer se zelo računa na prihranke primarne energije, ki jih omogoča večanje deleža soproizvodnje z visokim izkoristkom in izvajanje ukrepov za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, ki jih predvideva nova Direktiva o energetske učinkovitosti 2012/27/EU. Skladno s to direktivo je potrebno vsakih pet let pripraviti celovito oceno možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje.

Nova direktiva državam članicam nalaga, da se s predvideno celovito oceno zagotovi opis potreb po ogrevanju in hlajenju ter analizirajo potrebe po ogrevanju in hlajenju v stavbah in različnih sektorjih industrije, kjer je zaradi potreb po procesni toploti ali hladu to smiselno in ki jih je mogoče zadovoljiti s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, vključno s hišno mikro soproizvodnjo, ter daljinskim ogrevanjem in hlajenjem. Ugotoviti je treba tudi možnosti za dodatno soproizvodnjo z visokim izkoristkom, med drugim zaradi prenove obstoječih in gradnje novih elektrarn in industrijskih obratov ali drugih objektov in naprav, ki proizvajajo odvečno toploto, ter opredeliti možnosti za povečanje energetske učinkovitosti infrastrukture za daljinsko ogrevanje in hlajenje. Identificirati je treba potrebne in možne strategije, politike in ukrepe.

Člen določa, da je mora celovita ocena možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje vključevati analizo stroškov in koristi, ki mora za različne scenarije potreb in oskrbe s toplotno in hladilno energijo pokazati skupne dolgoročne stroške in skupne dolgoročne koristi.

Člen daje tudi pravno podlago za pravilnik, s katerim bo minister predpisal podrobnejšo vsebino analize stroškov in koristi.

360. člen

22 člen Direktive 2009/28/ES o spodbujanju OVE nalaga državam članicam, da na vsaki dve leti Komisiji predložijo poročila, v katerih analizirajo uspehe pri doseganju zastavljenih ciljev. Tudi zaradi določb nove direktive o energetske učinkovitosti 2012/27/EU morajo države članice ocenjevati napredek pri povečanju deleža soproizvodnje, ugotavljati ovire ter spremljati izvajanje ukrepov za odpravljanje ovir. Glede na to, da ukrepe za realizacijo ciljev pripravljajo vlada ali resorna ministrstva v akcijskih načrtih za obnovljivo energijo in energetske učinkovitost, je primerno, da oceno uspeha v zvezi z doseganjem zastavljenih sektorskih ciljev za električno energijo iz obnovljivih virov opravi organ, ki pri postavljanju ciljev in izvajanju ukrepov ni neposredno sodeloval. Za te naloge je predvidena agencija.

361. člen

Države članice morajo Evropski komisiji letno poročati o proizvodni električne energije v kogeneracijskih elektrarnah, instaliranih zmogljivostih ter uporabljenih energenti. Proizvedena količina električne energije ter prihranki morajo biti določeni skladno s predpisom, ki ureja način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom, način izračunavanja količine električne energije iz soproizvodnje, ki se šteje za električno energijo proizvedeno v soproizvodnji z visokim izkoristkom ter način izračunavanja prihranka primarne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom. Poročanje že do sedaj opravlja Statistični urad Republike Slovenije, s členom pa je podrobneje definiran način določanje statistični vrednosti, o kateri poroča.

362. člen

Direktiva o energetske učinkovitosti 2012/27/EU v Prilogi I. določa tehnologije za soproizvodnjo, na katere se uporablja direktiva, zahteve po celotnem izkoristku in zahtevanem prihranku primarne energije (Priloga II. Direktive) ter način izračuna v soproizvodnji proizvedene elektrike z visokim izkoristkom za posamezne tehnologije ter velikosti proizvodnih naprav.

Tehnologije ter načini za izračunavanje prej naštetih veličin in vrednosti se določajo v podzakonskih aktih. Harmonizirano matriko referenčnih vrednost določa Evropska komisija z odločbo.

363. člen

Investitor mora pri načrtovanju novih gradenj in obsežne prenove v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja, ob upoštevanju celovite ocene možnosti iz 358. člena tega zakona zagotoviti analizo stroškov in koristi za možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje v določenih primerih investicij.

364. člen

Izdajanje potrdil o izvoru zahtevata tako Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti v členu 14/10, kot tudi Direktiva 2009/28/ES o spodbujanju rabe OVE v 15. členu. Namen izdanih potrdil o izvoru je razviden iz samega besedila predlaganega člena. Potrdila o izvoru lahko izdaja le organ, ki je neodvisen od proizvodnih, distribucijskih in prenosnih dejavnosti. Že po obstoječem EZ so te

naloge naložene agenciji. Predlagani člani v poglavju o potrdilih o izvoru podrobneje opredeljujejo postopek izdaje ter pristojnosti izdajatelja.

Postopek izdaje potrdil o izvoru se prične z vložitvijo zahteve za odprtje deklaracije za proizvodno napravo.

Podrobnejše zahteve in obliko vloge za pridobitev deklaracije se določa v podzakonskem aktu. Proizvodne naprave, ki jim je izdana deklaracija za proizvodne naprave so vnesene v register proizvodnih naprav. Za proizvedeno električno energijo, ki izpolnjuje pogoje iz deklaracije proizvodnih naprav se izdajo potrdila o izvoru. Le električna energija iz soproizvodnje, ki ustreza kriteriju za visoko učinkovitost, je upravičena do potrdil o izvoru, druga električna energija proizvedena v kondenzaciji ali brez soproizvodnje koristne toplote, ni upravičena do potrdil o izvoru. Ravno tako je le električna energija iz obnovljivih virov energije upravičena do potrdil. Del električne energije, eventualno v kombiniranih napravah proizveden iz fosilnih energentov, ni upravičen do potrdil.

Ker so potrdila o izvoru dokaz porabnikom kakšno energijo porabljajo in ker so mednarodno izmenljiv dokument, v Republiki Sloveniji pa so tudi obvezna podlaga za dodeljevanje finančne podpore proizvajalcem, so izdajatelju potrdil naložene obveze nadzora in kontrole nad pravilnostjo podatkov za pridobitev deklaracije in podatkov, na podlagi katerih so izdana potrdila o izvoru.

Poleg registra deklaracij agencija vodi tudi register potrdil o izvoru.

365. člen

Predlog besedila člena podrobneje obravnava potrdila o izvoru glede zahtev za izdajo, načina izdajanja potrdil o izvoru, njegove standardne velikosti, njihove veljavnosti in možnosti v zvezi z njihovo uporabo za proizvajalce električne energije. Ta člen nalaga Vladi, da z uredbo podrobneje uredi pogoje, način in postopek izdajanja potrdil o izvoru. Bistvena novost zaradi implementiranja določb nove direktive o spodbujanju izrabe obnovljive energije Direktiva 2009/28/ES in njenega člena 15/3 je določba, da je mogoče potrdila o izvoru uporabiti le v 12 mesecih od zadnjega dneva proizvodnje zadevne enote energije. S tem členom se določa, da se morajo prenesti na center za podpore vsa potrdila o izvoru, za električno energijo, ki ji je bila zagotovljena katera od podpor, ki se izvaja na osnovi pogodbe s centrom za podpore. Določeno je tudi, da se potrdila o izvoru ne morejo uporabljati za izračunanje in dokazovanje deleža obnovljive energije bruto v končni porabi v Sloveniji, za kar se uporabljajo statistični podatki. Če se bo Slovenija odločila za sodelovanje z drugimi državami v skupnih projektih za povečanje izrabe obnovljive energije, se bodo rezultati dokazovali s statističnimi prenosi, ki jih bodo prej morale vse države, ki bi v takih projektih sodelovale, prijaviti Evropski komisiji. Na te odločitve pa ne morejo vplivati tržni interesi posameznih proizvajalcev ali dobaviteljev, ki bi električno energijo iz obnovljivih virov prodajali v druge države članice in bi se s tem zniževal delež obnovljive energije v končni porabi v Republiki Sloveniji.

366. člen

Predlagano besedilo člena podrobno določa vsebino potrdil o izvoru. Poleg splošnih podatkov o proizvodni napravi so zahteve po ostalih podatkih na potrdilih določene v

skladu s Prilogo X. Direktive 2012/27/EU in 6. Odstavkom 15 člena Direktive 2009/28/ES.

Ravno tako so na podlagi teh direktiv v naš pravni red prenesene zahteve po medsebojnem priznavanju izdanih potrdil o izvoru med državami članicami ter spoštovanje odločitev Komisije Evropskih skupnosti o priznavanju potrdil v primeru sporov.

367. člen

Predlagani člena določa podrobno da agencija vodi in kako vodi register potrdil o izvoru. Določeno je, da mora register vsebovati tudi račun za vsakega imetnika potrdil o izvoru, preko katerega lahko imetnik opravlja prenose in unovčenja. V tem členu je določen tudi potreben obseg podatkov, način vpogleda. Ta člen daje agenciji pooblastilo za pripravo pravil za vodenje in poslovanje registra.

368. člen

Energetski zakon daje določene prednosti priključevanju proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom na omrežje. Energetski zakon nalaga elektro operaterju, da takim proizvajalcev izdelajo celovito in podrobno oceno stroškov priključitve. Zakon določa, da investitorji v elektrarne na obnovljive vire energije in v soproizvodnjo z visokim izkoristkom krijejo stroške svojega priključka na omrežje, ne krijejo pa stroškov morebitnih potrebnih ojačitev obstoječega prenosnega in distribucijskega omrežja zaradi njihove priključitve.

Ker Direktiva 2009/28/ES, podobno tudi Direktiva 2012/27/ES, dopušča državam članicam dodatne ugodnosti glede priklopov na omrežje, so te možnosti vključene v Energetski zakon.

Ti direktivi spodbujata, da naj države članice zagotovijo:

- standardna pravila za pokrivanje stroškov priključitve na omrežje elektrarn na obnovljive vire energije in soproizvodnjo;
- zahtevo do elektro operaterjev, da sami nosijo celotne ali del stroškov potrebnih ojačitev omrežja,
- da morajo upravljavci omrežij zagotoviti celovite preglede in ocene stroškov priključitve proizvodnih naprav na omrežje,
- da morajo upravljavci objaviti standardna pravila za delitev stroškov za širitev in ojačitev omrežja in sistema med vsemi proizvajalci, ki imajo od tega koristi.

Ker se priključitev na omrežje izvaja pred pridobitvijo deklaracije, je zahtevano, da si investitorji po dokončanju izgradnje to deklaracijo pridobijo v 6 mesecih s čimer elektro operaterju dokažejo, da je bil opravičen do oprostitve morebitnih stroškov zaradi potrebnih ojačitev obstoječega omrežja.

Elektro operater mora v okviru sistemskih obratovalnih navodil sprejeti pravila, s katerimi podrobneje uredi metodologijo ocenjevanja stroškov, ki so potrebni zaradi priključitve na omrežje novih proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije na obnovljive vire oziroma s soproizvodnjo z visokim izkoristkom.

Ta člen določa, da mora elektro operater upoštevati namene investorjev proizvodnih naprav na obnovljive vire in soproizvodnje z visokim izkoristkom in to upoštevati pri pripravi svojih razvojnih načrtov.

Zakon daje možnost elektro operaterju, da zahteva od investitorja tudi ustrezna zavarovanja, ker lahko tako zniža tveganje, da do investicije, zaradi katere bi lahko imel določene stroške, kasneje zaradi razlogov na strani investitorja ne bo prišlo.

Iz prvih odstavkov člena je razvidno da je predlagan t.i. »plitvi« pristop k priključevanju za elektrarne na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo, ki ga Zakon daje možnost elektro operaterju, da zahteva od investitorja tudi določena poroštva, ker lahko tako zniža tveganje, da do investicije, zaradi katere je imel določene stroške, kasneje zaradi razlogov na strani investitorja ne bo prišlo.

369. člen

Predlog tega člena za električno energijo iz proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in iz soproizvodnje temelji na določbah drugega odstavka 16. člena Direktive 2009/28/ES in 14. Člena Direktive 2012/27/ES, ki zahtevata, da morajo države članice vzpostaviti ukrepe s katerimi jamčijo prenos električne energije iz elektrarn na obnovljive vire energije in iz soproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom, ter dajati prednost obratovanju in proizvodnji v teh elektrarnah, kjer je to le možno. Določeno je tudi, da mora elektro operater poročati agenciji v primeru, da je bilo v kriznih stanjih potrebno zaradi zagotavljanja stabilnosti elektroenergetskega omrežja in zanesljivosti oskrbe izvesti ukrepe, zaradi katerih se je zmanjšala poraba obnovljive energije.

370. člen

Predlog besedila člena temelji na določbah petega odstavka 16. Člena Direktive 2009/28/ES, na enem mestu pa se hkrati ureja problematika urejanja pogojev za priključevanje proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s soproizvodnjo toplote in električne energije.

Sistemeski operater mora v okviru sistemskih obratovalnih navodil določiti zahteve o tehnični opremljenosti (zaščita, meritve ipd.), ki jim morajo ustrezati elektrarne do 10MW zaradi varnega delovanja omrežja. Za večje enote se te zahteve določijo v postopku pred izdajo gradbenega dovoljenja.

Poleg tega mora sistemeski operater omrežja določiti v sistemskih navodilih smernice za fizično izgradnjo priključkov na omrežje ter določiti, katere stroške je dolžan nositi investitor ter katere stroške bo nosil sistem. Smernice morajo temeljiti na enakih kriterijih kot se uporabljajo ali se bodo uporabljali za priklop odjemalcev do moči 10 MW.

Ker gre s strani sistema za prevzemanje dela stroškov, ki izhajajo iz priključevanja elektrarn na obnovljive vire energije in soproizvodnjo, mora sistemeski operater omrežja pripraviti metodologijo za delitev teh stroškov med vsemi udeleženci na distribucijskem omrežju. Za priključevanje malih proizvodnih naprav z močjo do 1 MW je predvidel Akcijski načrt za obnovljivo energijo 2010-2020 ukrep št. 44, ki nalaga elektro operaterjem, da normirajo stroške priključevanja.

Sistemske operater mora v skladu z določbami petega odstavka 16. člena investitorju pripraviti oceno možnosti in roka priključevanja. Če investitor meni, da so stroški in termini za priklop nerealni in nesprejemljivi, se lahko pritoži na ministrstvo, pristojno za energijo.

371. člen

Ureditev podpor je ključno poglavje ureditve položaja elektrarn na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom. Dejstvo je, da pri veliki večini elektrarn na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo, proizvodni stroški presegajo ceno električne energije na trgu z električno energijo. Razlogov za to dejstvo je veliko:

- v večini primerov gre za nove objekte, ki morajo povrniti naložbene stroške, na trgu pa se soočajo s konkurenco v obliki že v celoti ali pretežno že amortiziranimi objekti, ki ne pokrivajo vseh svojih eksternih stroškov;
- gre za manjše proizvodne naprave, ki so specifično dražje;
- v nekaterih primerih gre za tehnologije na začetku komercializacije, ki so drage in so obratovalno manj zanesljive;
- naravni primarni viri, ki jih elektrarne izkoriščajo (veter, hidrološka situacija, osončenost) ali trajanje ogrevalne sezone, bistveno vplivajo na obratovanje teh elektrarn, kar se seveda odraža v nižji ceni, ki jo električna energija iz teh objektov lahko doseže na trgu.

Ker je proizvodnja električne energije iz obnovljive energije in z visokim izkoristkom v sproizvodnji koristna za varovanje okolja, je državna pomoč oziroma podpora skladna s členi Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ki govorijo o konkurenci na skupnem trgu. Podpore se morajo izvajati skladno s Smernicami za državne pomoči za varstvo okolja 2008/C82/01 in so namenjene prvenstveno kot pomoč za amortizacijo energetskih objektov, katerih izgradnja je sicer v javnem v javnem interesu, se pa v pogojih prostega trga, ne bi realizirali. Iz tega izhaja pomembno določilo predloga zakona, da se podpora lahko nameni le novim ali pretežno novim objektom. Podpore električni energiji, ki se v enaki obliki izvajajo po obstoječem EZ, se štejejo za državne pomoči. Država članica ima glede na svoje specifične okoliščine kot so potenciali virov in trenutni ekonomski položaj vse pristojnosti, da se odloči katere vire in tehnologije bo spodbujala in v kakšnem obsegu. Podporna shema se lahko izvaja, ko poda k njej soglasje Komisija Evropskih skupnosti.

Zakon določa, da se podpore izvajajo kot zagotovljen odkup po cenah, ki pokrivajo povprečne proizvodne stroške, vključno s pričakovanimi donosi za obdobje 10 let za sproizvodnjo oziroma 15 let za obnovljive vire energije ter kot, za večje enote z močjo na 1MW, finančna podpora za tekoče poslovanje. Tudi ta oblika podpore je vezana na trajanje največ 10 let oziroma 15 let, je pa odvisna tudi od razmer na trgu za električno energijo. Če bo cena električne energije na trgu v državi narasla, se bo višina obratovalnih podpor znižala in v določenih primerih tudi ukinila.

Po zakonu določi Vlada pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodne naprave, da so lahko upravičene do podpor. Vlada pri določanju tehnologij in energetskih virov, ki jih bo podpirala. Če se tako odloči Vlada, so lahko do podpor upravičene tudi proizvodne naprave, ki niso posebej zajete v uredbi o podporah, če izkoriščajo energetske vire, ki ustrezajo opredelitvi obnovljivih virov energije, ali energetske tehnologije in njihove kombinacije, ki ustrezajo opredelitvi sproizvodnje z visokim

izkoristkom. V tem primeru lahko Vlada določi letne kvote za dodeljevanje teh podpor in/ali druge pogoje za pridobitev podpore. Zakon omogoča pridobitev podpore tudi proizvodnim napravam, ki otočno obratujejo, kadar je zagotovljeno, da se proizvedena energija lahko koristno porabi.

Pomembno je, da pri odločanju o vrsti podpore, ki jo bo zagotovila, vlada postavi takšne pogoje in omejitve za podpiranje novih proizvodnih naprav, da se zagotovi skladnost politike podpor proizvodnji električne energije s cilji na drugih področjih kot so npr. okoljska, prostorska in kmetijska politika. Zato lahko določi tudi, da se pri izrabi istega energetskega vira ali tehnologije daje prednost takim rešitvam ali se podpiranje omogoči le v določenem obsegu naložb, ki ne motijo izvajanja drugih politik, kot so kmetijska, okoljska ali nanje manj vplivajo.

Zakon rešuje vprašanje malih elektrarn s soproizvodnjo in elektrarn iz obnovljivih virov energije do 1 MW, ki jim preneha dodeljevanje podpor. Po 10 letih oziroma 15 letih se predpostavlja, da bi te elektrarne morale biti v dobri meri že amortizirane in bi lahko tekmovala na trgu z električno energijo. Ker pa gre za relativno majhne objekte, ki običajno ne razpolagajo z ustreznimi kadri za trgovanje z elektriko, je predvidena možnost, da po izteku obdobja podpiranja, električno energijo od njih odkupuje po veljavnih tržnih cenah center za podpore s tem, da te elektrarne nosijo svoj delež stroškov za pokrivanje odstopanj in stroškov prodaje. Prav tako na osnovi določb tega člena center za podpore omogoča novim proizvajalcem prodajo električne energije, ko še niso prejeli odločbe o dodelitvi podpore in še niso upravičeni do podpor.

Zakon omogoča Vladi, da zagotovi obratovalna podpora za proizvodne naprave na lesno biomaso tudi po preteku 15 let, če bo cena električne energije na trgu prenizka, da bi glede na ceno lesne biomase zagotavljala ekonomičnost obratovanja starejših proizvodnih naprav na lesno biomaso in bi bilo v javnem interesu, da elektrarne obratujejo še naprej.

Vlada dobi z zakonom tudi pristojnost, da lahko zaradi potrebe po ohranitvi vzdržnosti financiranja podporne sheme zaradi omejenih virov sredstev za izplačevanje podpor z uredbo določi, da se omeji letna instalirana moč novih proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom po posamezni tehnologiji in viru energije, ki ji je lahko podeljena podpora, če naložbe v te tehnologije presegajo načrtovano instalirano električno moč proizvodnih naprav, ki je bila načrtovana v sprejetih akcijskih načrtih.

372. člen

Po veljavnem Energetskem zakonu je vsakdo, ki je zgradil proizvodno napravo lahko zaprosil za podporo in jo je tudi lahko dobil, ne glede na to ali so bila sredstva za izplačevanje podpor zagotovljena. Prav tako se do sedaj ni upoštevalo ali je taka gradnja v skladu s sprejetim akcijskim načrtom za obnovljivo energijo 2010-2020, ki ga je sprejela Vlada leta 2010. Po novem ne bo prejela podpore vsaka novozgrajena proizvodna naprava ampak le tista, ki jo bo predhodno na izbirnem postopku na osnovi javnega poziva izbrala agencija za energijo. Agencija pa bo pri obsegu za nove vstopne vezana na vsakoletno odločitev vlade, ki bo odločala o zagotovljenih virih sredstev za širjenje obveznosti podporne sheme.

Merila, ki jih bo agencija pri tem upoštevala bodo objavljena z javnim pozivom, v katerem bo upoštevano koliko sredstev je ob sprejemu letnih energetskih bilanc za podporno shemo namenila vlada, za katere tehnologije in obnovljive vire je v določenem letu vlada ocenila, da jim mora dati prednost pri podpiranju, ker je to boljše glede na razpoložljive slovenske potencialne ali za slovensko gospodarstvo ter za katere tehnologije predvidene z akcijskim načrtom vmesni cilji niso bili doseženi. Pri tem bo morala agencija pri izbiranju projektov dati prednost projektom, ki so del sredstev prejeli na drugih razpisih za evropska sredstva, da se zagotovi črpanje iz evropskih blagajn. Investitorji bodo morali pri predloženih projektih navesti tudi v katerem letu bo proizvodna naprava zgrajena in bo lahko vstopila v podporno shemo. S tem bomo na podlagi javnih razpisov prišli tudi do seznama načrtovanih (realnih) projektov za daljši čas, ki bo osnova za bolj realno planiranje potrebnih sredstev za podporno shemo in bo mogoče spremljati približevanje ciljem iz akcijskega načrta v naslednjih obdobjih ter tudi razmišljati ali so potrebni še kakšni dodatni ukrepi, če bi kazalo, da kljub podporni shemi ni za pričakovati potrebnega obsega novih investicij pri določenih tehnologijah in virih.

Novost je, da bo omogočena prednost projektom, ki bodo zgrajeni ceneje od referenčnih stroškov, ki jih priznavajo uredbe o podporah, da se zagotavlja stroškovno učinkovito izvajanje podporne sheme in dobi informacija o dejanskih investicijskih stroških za tehnologije OVE in SPTTE proizvodnih naprav na trgu.

Tako bodo za izbrane projekte izbrani investitorji vedeli v naprej, da bodo podporo dobili in bodo po realizaciji naložbe bodo lahko podali vlogo za podelitev podpore.

373. člen

O upravičenosti do podpore, kot v dosedanji utečeni ureditvi odloča agencija, ki izda upravičencu odločbo o upravičenosti do podpor. Elektrarna lahko prejme le tolikšen obseg podpor za električno energijo, kolikor jih lahko pokrije s potrdili o izvoru.

Zakon daje agenciji pooblastilo, da po uradni dolžnosti ali na pobudo centra za podporo izda odločbo, s katero odpravi, razveljavi ali spremeni odločbo o dodelitvi podpore, če zaradi spremenjenih okoliščin v zvezi z delovanjem proizvodne naprave, ki odstopa od navedb iz vloge za deklaracijo ali zaradi novih ugotovitev dejanskega stanja kot so starost proizvodne naprave, druga državna pomoč za naložbo itd., prejemnik ni upravičen do podpore ali je upravičen v drugačni višini ali drugačnem trajanju. Zakon določa še, da odločba o dodelitvi podpore preneha veljati, če iz kateregakoli razloga preneha veljati deklaracija za proizvodno napravo.

374. člen

Ta člen nalaga upravičencem do podpor obveznost, da agenciji sporočajo vsa dejstva, zaradi katerih je potrebno podporo drugače določiti. Agenciji daje ta člen pooblastila za uvedbo postopkov po uradni dolžnosti, če se ugotovi, da je bila kakšna odločba o dodelitvi podpore izdana na podlagi neresničnih navedb in podatkov prejemnika ali na podlagi ponarejene listine ali krive izpovedbe priče ali izvedenca ali kot posledica kakšnega dejanja, ki je kaznivo po kazenskem zakoniku. Določeno je še kako se ugotavlja neupravičeno izplačana podpora in kako je potrebno ta sredstva vračati, v kakšnih rokih in kako se določijo zamudne obresti.

375. člen

Izvajanje navedenih nalog, ki jih opravlja center za podpore, je v javnem interesu in je opredeljeno kot del nalog gospodarske javne službe organizatorja trga z električno energijo- Borzen d.o.o. Poleg izvajanja zagotovljenega odkupa za mikro in male OVE in SPTE elektrarne center za podpore ter zagotavljanja obratovalne podpore izvaja tudi pogodbe z elektrarnami, izbranimi na razpisu za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z energijo, izvaja dodeljevanje sredstev izvajalcem programov varčevanja in učinkovite rabe z električno energijo. Izvajalec dejavnosti centra za podpore prejema zbrana finančna sredstva iz prispevkov ki jih plačujejo končni porabniki električne energije od sistemskih operaterjev in trgovcev z električno energijo. Električno energijo iz zagotovljenega odkupa prodaja na trgu z električno energijo. Ta člen nalaga centru za podpore, da če agencija prejemniku podpore z odločbo ukine podporo, da mora prenehati izplačevati podporo z dnem, ko je obveščen o opravljeni vročitvi odločbe, s katero je bila podpora ukinjena. Center za podpore vodi register prejemnikov podpor in je dolžan podatke o izvajanju podporne sheme posredovati v rednih poročilih pristojnim organom.

376. člen

Poleg edinega virov sredstev za podporno shemo, ki je bil po starem zakonu prispevek končnih odjemalcev, daje zakon možnost vladi, da zagotovi dodatne vire, če je potrebno še spodbujati gradnjo novih proizvodnih naprav, končni odjemalci pa ne morejo več nositi celega bremena podporne sheme. Pri uvajanju novih virov je upoštevano dejstvo, da v sektorju električne energije nastopajo poleg končnih uporabnikov električne energije tudi proizvajalci, ki do sedaj niso čutili vplivov obveznosti zagotavljanja večje izrabe obnovljivih virov pri proizvodnji električne energije. Zato Energetski zakon tudi slednjim nalaga sodelovanje pri naporih za izpolnjevanje cilja za povečanje deleža električne energije iz OVE in SPTE, ki je bil določen za izpolnjevanje mednarodnih podnebno energetskih zavez. Ti proizvajalci električne energije iz fosilnih energetskih virov morali sedaj prevzeti del bremena, verjetno pa bodo s tem dodatno motivirani za investiranje v bolj trajnostno proizvodnjo električne energije. Zakon nalaga po novem plačevanje prispevka za podpiranje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in v soproizvodnji z visokim izkoristkom tudi končnim odjemalcem fosilnih trdnih, tekočih in plinastih goriv in toplote. Kot dodatni vir je na podlagi zakona možno uporabiti še sredstva podnebnega sklada in v skrajni sili še sredstva proračuna.

377. člen

Vladi daje Energetski zakon v tem členu pooblastilo, da podrobno predpiše način določanja in obračunavanja prispevka za izvajanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom. Višino prispevka je potrebno določiti v višini, ki zagotavlja zbiranje sredstev na letni ravni v višini, da se skupaj z ostalimi sredstvi, ki jih je zagotovila v načrtovanem obdobju vlada iz prispevka proizvajalcev električne energije, podnebnega sklada in integralnega proračuna zagotovi obseg, ki je načrtovan in sprejet ob sprejemu letnih energetskih bilanc. Center za podpore s prispevkom zbrana sredstva lahko uporabi samo za namene določene v šestem odstavku tega člena.

378. člen

Ta člen je podlaga, da lahko tudi fizična oseba, ki je investirala v mikro proizvodna napravo opravlja dejavnost, ne da bi ustanovila podjetje, če tako želi. V ta namen je predvidena vzpostavitev posebne evidence teh oseb pri AJPES, po zgledu drugih javnih evidenc, ki jih po javnem pooblastilu upravlja AJPES (npr. po določbah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih, Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih ipd.). Za uvrstitev v bilančno skupino je potrebno skleniti pogodbo, za katero pa mora proizvajalec imeti nek status, drugače se kršijo določbe zakona, ki ureja preprečevanje opravljanja dejavnosti na črno. Fizična oseba pridobi ustrezeni status z vpisom v Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije.

379. člen

Člen določa, da morajo Distributerji plinastih in tekočih goriv za transport dosegati delež obnovljivih virov v količini goriv, ki jo prodajo in sicer v višini, kot je določena v akcijskem načrtu za obnovljive vire energije. To je osnovna obveznost; mehanizmi in ukrepi za doseganje bodo določeni v vladni uredbi. Prav tako bodo v vladni uredbi določen tudi način spremljanja izvajanja te obveznosti.

Dodani sta še dve določbi in sicer o trajnostnih merilih in o načinu izračuna v primeru biogoriv iz odpadkov. Določeno je, da se za izpolnjevanje obveznosti štejejo le biogoriva, ki izpolnjujejo trajnostna merila skladno s predpisi s področja varstva okolja, ki urejajo trajnostna merila za biogoriva. Določba se nanaša na Uredbo o trajnostnih merilih za biogoriva in emisiji toplogrednih plinov v življenjskem ciklu goriva, ki je v pripravi. Uredba bo izdana na podlagi Zakona o varstvu okolja.

Določeno je tudi, da se količina na podlagi biogoriv, proizvedenih iz odpadkov, ostankov, neživilske celuloze in lesne celuloze upošteva kot dvakratnik prispevka drugih biogoriv. Ta določba prenaša določbo drugega odstavka člena 21 Direktive 2009/28/ES.

380. člen

Člen prenaša določbo drugega dela prvega odstavka člena 21 Direktive 2009/28/ES, ki določa, da morajo biti goriva, ki vsebujejo primešana biogoriv v deležu večjem od 10% posebej označena.

381. člen

Člen določa obveznost poročanja o obnovljivih virih in biogorivih za prodajalce tekočih goriv in upravljavce oziroma lastnike javnih parkirišč in parkirišč, ki so dostopna javnosti ter parkirišč stavb organov javnega sektorja.

382. člen

Agencija za energijo je s tem zakonom imenovana kot edini nacionalni regulator na področju reguliranja trga z električno energijo in zemeljskim plinom v Republiki Sloveniji. S tem zakonom država prenaša na agencijo dodatne naloge na področju reguliranja cen daljinskega ogrevanja in toplote. Država se je odločila za prenos nalog na agencijo, ker jih bo agencija zaradi usposobljenosti in strokovnosti njenih kadrov lažje izvajala nepristransko, pregledno in pravočasno, predvsem pa učinkovitejše in smotrnejše kot v okviru državne uprave, v okvirih, ki ji ga dajejo ta

zakon in podzakonski predpisi sprejeti na podlagi tega zakona. Na ta način bodo naloge izvedene v skladu z zahtevami 121. člena Ustave s podelitvijo javnih pooblastil. Po določilu 121. člena Ustave lahko pravne in fizične osebe z zakonom ali na njegovi podlagi dobijo javno pooblastilo za opravljanje določenih nalog državne uprave. Na podlagi dosedanjega dela je JARSE dokazala, da je naloge, ki jih ji je podelil Energetski zakon in podzakonski predpisi sprejeti na njegovi podlagi, izvajala nepristransko in pregledno predvsem pa z nižjimi stroški, kot bi te naloge opravljala državna uprava. Agencija ni predlagala povečanja sredstev za svoje delovanje od leta 2009. To pa se je v letu 2013 spremenilo zaradi določil Zakona o uravnoveženju javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 104/12-ZIPRS in 105/12), ki zahteva uravnovežen proračun posrednih in neposrednih uporabnikov proračuna, posledica tega pa je, da je morala agencija iz programa dela in finančnega načrta črtati nekatere naloge, ki bi jih sicer morala narediti, ampak bi zaradi tega morala začasno povečati odhodke nad prihodki agencije. Tega za ZUJF ne omogoča.

Ta člen uveljavlja zahtevo člena 35(1) Direktive 2009/72/ES in 39(1) Direktive 2009/73/ES, da država članica določi en nacionalni regulativni organ na področju električne energije in zemeljskega plina. Poudariti je potrebno, da izvaja svoje naloge na podlagi zakona, neposredno uporabljivega predpisa EU s področja reguliranja trga z električno energijo in zemeljskega plina (uredbe EU in tistih določb direktive, ki imajo neposreden pravni učinek) in splošnih aktov agencije.

Določba predloga zakona uvaja bistveno spremembo sedanje ureditve, po kateri je bila Javna agencija Republike Slovenije za energijo javna agencija ustanovljena v skladu z Energetskim zakonom in Zakonom o javnih agencijah. Ker status javne agencije v smislu tega zakona tako glede razmerja z ustanoviteljem, načinom financiranja, sestavo organov in vezanosti na akte vlade ter ministrstva ne zagotavlja samostojnosti in neodvisnosti agencije v obsegu, kot jo zahtevata direktivi 2009/72/ES in 2009/73/ES, predlog zakona posebej poudarja v 547. členu, da se s preoblikovanjem agencije iz javne agencije v agencijo, ki je subjekt javnega prava ustanovljena s tem zakonom, preneha uporabljati zakon o javnih agencijah. Samo na tak način lahko agencija samostojno določa o zadostnih finančnih sredstvih in zadostnih človeških virih oziroma zadostnem številu zaposlenih za izvajanje svojih nalog. Zaradi te bistvene spremembe statusa predlog zakona v tem členu ustanavlja agencijo kot nacionalni regulativni organ, ki je pravna oseba sui generis, v prehodnih in končnih določbah pa predpisuje pravno kontinuiteto med dosedanjo javno agencijo in novo agencijo.

383. člen

Ta člen vključuje splošne in načelne določbe o samostojnosti in neodvisnosti agencije, ki so podrobneje urejene v nadaljevanju. Posebej poudarja funkcionalno neodvisnost agencije, torej neodvisnost pri odločanju agencije, saj noben državni organ, organ lokalne skupnosti ali katerikoli drug organ, pravna oseba ali posameznik ne sme vplivati na odločitve agencije niti ne sme agencija zahtevati navodila od navedenih subjektov. S tem Drugi odstavek prenaša v slovenski pravni red določbi člena 35(4)(b)(ii) Direktive 2009/72/ES in člena 39(4)(b)(ii) Direktive 2009/73/ES.

Potrebno pa je omeniti, da se ta prepoved ne nanaša na splošne smernice vlade, ki jih sprejema za izvajanje energetske politike, ki niso povezane z regulativnimi pooblastili agencije. Agencija kot nacionalni regulativni organ ima regulativna

pooblastila v skladu s tem zakonom in uredbami ali drugimi predpisi Evropske unije, ter opravlja tudi druge upravne naloge, ki sico povezane z regulativnimi postopki (npr. vodenje registrio, izdaja odločb o podporah električni energiji proizvedeni iz OVE in SPTE, ...).

Glede na zahteve člena 35(5)(a)(i) Direktive 2009/72/ES in 39(5)(a)(i) Direktive 2009/73/ES agencija po preoblikovanju po tem zakonu ne bo uvrščena v zbirni kadrovski načrt vlade, saj mora samostojno odločati o potrebnih kadrih za opravljanje svojih nalog, to samostojnost pri odločanju pa urejata tretji in četrti odstavek tega člena.

384. člen

Agencija kot regulator mora zasledovati splošne cilje regulatornega organa za zagotavljanje transparentnega trga z električno energijo in zemeljskim plinom. Ta člen predstavlja prenos 36. člena Direktive 2009/72/ES in 40. člena Direktive 2009/73/ES in navaja temeljne cilje delovanja agencije tako na področju električne energije kot tudi zemeljskega plina. Na kakšen način se zagotavljajo ti cilji pa je navedeno v nadaljnjih določbah tega poglavja.

385. člen

Agencija sodeluje z ACER na podlagi Uredbe (ES) št. 713/2009, v nadaljevanju pa ureja nekatera vprašanja imenovanja visokega predstavnika agencije in njegovega namestnika v odboru regulatorjev. V tem členu agencijo predlog zakona tudi zavezuje k sodelovanju z drugimi nacionalnimi regulatornimi organi, po potrebi pa tudi z drugimi organi držav članic. Še posebej je opredeljena tudi obveznost sodelovanje na regionalni ravni, kot zahteva direktiva. Visokega predstavnika agencije in njegovega namestnika v odbor regulatorjev imenuje svet v skladu s prvim odstavkom 14. člena Uredbe (ES) št 713/2009. Po vzoru iz Uredbe se določajo tudi pogoji za imenovanje in razrešitev visokega predstavnika agencije in njegovega namestnika ter mandat. Vloga visokega predstavnika agencije je zelo pomembna in je vezana na mandat direktorja agencije, saj gre za zastopanje in interesov agencije v posameznem mandatu direktorja. Naloge agencije pri delovanju v okviru ACER so predvsem pri spodbujanju za vzpostavljanje konkurenčnega notranjega trga z energijo..

386. člen

Ta člen ureja obveznost sodelovanja agencije z organom za varstvo konkurence, ki je potrebno za preverjanje delovanja trgov z električno energijo in zemeljskim plinom, kot to zahtevata, člen 37(4)(b) Direktive 2009/72/ES in člen 41(4)(b) Direktive 2009/73/ES. Pri tem mora biti ohranjena samostojnost odločanja agencije in zaupnost podatkov, hkrati pa mora sodelovanje biti sorazmerno, glede na namen izmenjave teh podatkov.

387. člen

Ker predlog zakona uvaja bistveno spremembo sedanje ureditve agencije ki je bila do sedaj ustanovljena kot javna agencija, je potrebno urediti številna statusna vprašanja agencije posebej.

Ta člen ureja nekatere statusne določbe o agenciji, lasti njeno ime in sedež, posebej pa poudarja, da je agencija pravna oseba javnega prava, kot to izhaja iz zahtev direktiv. Predlog zakona določa, da izvršuje ustanoviteljske pravice za Republiko Slovenijo vlada, ki pa ne sme dajati navodil glede izvajanja regulatornih nalog, ki so v izključni pristojnosti agencije. Določilo 34. točke preambule Direktive 2009/72/ES in 30. točke preambule Direktive 2009/32/ES, ki identično med drugim določata, da bo »notranji trg z električno energijo (oziroma zemeljskim plinom) pravilno deloval le, če bodo lahko energetske regulatorji odločali o vseh ustreznih regulativnih vprašanjih in če bodo popolnoma neodvisni od kakršnih koli drugih javnih ali zasebnih interesov. To pa ne preprečuje niti sodnega niti parlamentarnega nadzora nad agencijo v skladu z ustavnim pravom držav članic«.

388. člen

Agencija s poslovnikom podrobneje uredi poslovanje agencije in njenih organov, kot so način delovanja sveta in način sprejemanja odločitev, način imenovanja in pogoje za imenovanje direktorja agencije, vprašanja poslovanja agencije in njene organizacije in druga vprašanja, določena z zakonom.. Poslovník sprejeme svet v zvečino glasov.

389. člen

Ta člen določa, da sta organa agencije poslovodni organ – direktor in svet agencije, kar je skladno s primerljivimi ureditvami drugih agencij.

390. člen

Ta člen ureja naloge sveta, ki so zlasti odločanje o sprejetju splošnih aktov agencije, sprejetje nekaterih drugih najbolj pomembnih odločitev v agenciji in nadzor direktorja agencije.

391. člen

Ta člen ureja sestavo sveta agencije in njegovo imenovanje. Predsednika in člane sveta imenuje Državni zbor na predlog vlade, ki ga oblikuje na podlagi liste kandidatov po izvedenem pozivu za zbiranje predlogov možnih kandidatov, ki ga opravi minister, pristojen za energijo. Člani sveta pa potem imenujejo namestnika, kar bo uredil poslovnik. Državni zbor razreši člane sveta in predsednika v skladu z določilom 393. člena predloga zakona. Zaradi zahtev direktive po rotaciji (člen 35(5)(b) Direktive 2009/72/ES in člen 39(5)(b) Direktive 2009/73/ES) je število članov sveta sodo, tako da polovici članov, preneha mandat vsaka tri leta. Skupen mandat je 6 let in se lahko enkrat ponovi, kot dopušča direktiva, pri čemer bo vprašanje, kaj v primeru nadomestnega imenovanja do poteka mandata člana, ki mu je mandat predčasno prenehal, urejeno v poslovniku. Urejena bo tudi funkcija namestnika predsednika sveta. Zaradi sodega števila članov bo v poslovniku urejeno vprašanje sklepčnosti in načina odločanja sveta.

392. člen

Ta določba ureja personalno neodvisnost članov sveta (člen 35(4)(b) Direktive 2009/72/ES in člen 39(4)(b) Direktive 2009/73/ES) in način njihovega imenovanja. Najprej določa splošne pogoje za imenovanje predsednika in članov sveta, v nadaljevanju pa najprej nezdržljivosti, ki naj omogočijo neodvisnost od navodil kateregakoli političnega organa, kot zahtevata direktivi. V nadaljevanju so določbe, ki

naj zagotovijo interesno neodvisnost od tržnih interesov na področju električne energije in zemeljskega plina. Tržna neodvisnost se mora nanašati tudi na povezane osebe, ki so dveh skupin: določeno družinsko ali sorodstveno razmerje, in povezana pravna oseba. Peti odstavek daje predsedniku ali članu sveta prilagoditveni čas dveh mesecev, v katerem mora razrešiti morebitno odvisnost od tržnih interesov ali izkazati glede tržne neodvisnosti povezane osebe, da zaradi okoliščin to ne vpliva na neodvisnost njegovega odločanja. Tako predsednik kot člani sveta so dolžni sami poskubeti za izpolnjevanje pogojev. Če vlada ugotovi, da teh pogojev ne izpolnjujejo, takega predsednika oziroma člana sveta razreši na predlog sveta.

393. člen

Ta člen ureja razloge za prenehanje funkcije predsednika ali člana sveta. V prvem odstavku so navedeni razlogi, pri čemer je poleg odstopa in smrti urejen tudi primer odvzema opravilne sposobnosti. V vseh ostalih primerih mora vlada predsednika ali člana sveta razrešiti. Razrešitveni razlogi so navedeni v drugem odstavku, pri čemer so deloma krivdni (kršitve predpisov, obsodba za kaznivo dejanje), deloma se sklicujejo na pogoje iz prejšnjega člena in urejajo posledice, če kateri od različnih pogojev ni več izpolnjen ali se ugotovi da sploh ni bil izpolnjen, poleg tega pa ta člen predvideva tudi razrešitev iz zdravstvenih razlogov.

394. člen

Ta člen določa, da je poslovodni organ direktor agencije in določa njegove naloge ter odgovornost. Glede odškodninske odgovornosti ureja njegov položaj enako kot je položaj predsednika ali člana uprave gospodarske družbe.

395. člen

Ta člen najprej ureja pogoje, ki jih mora izpolnjevati direktor agencije. Poleg državljanstva RS zahteva še izobrazbo druge stopnje (bolonjskega) visokošolskega izobraževanja, pri čemer mora biti strokovnjak za ekonomska, tehnična ali pravna vprašanja (tu zakon navaja področja, ki jih v svojem interpretativnem sporočilu navaja tudi Komisija, ko govori o ekonomistih, pravniki in inženirjih) s področja energetike, dokaj obsežne delovne izkušnje, znanje angleškega jezika in seveda nekaznovanost. Poleg tega je zaradi zagotovitve neodvisnosti od vseh političnih organov, ki jo zahtevata direktivi, poudarjena tudi zahteva, da ne sme biti poslanec, član vlade, državni sekretar ali član organa politične stranke.

V nadaljevanju ta člen ureja postopek imenovanja, ki je posebna oblika javnega natečaja, ki ga izvede svet. Direktorja imenuje in razrešuje svet da se v čim večji meri zmanjša politični vpliv na agencijo skladno s členom 35(5)(a) Direktive 2009/72/ES in členom 39(5)(a) Direktive 2009/73/ES. Poudarjeno tudi je, da direktor opravlja svojo funkcijo v zaposlitvenem razmerju z agencijo, pri čemer je njegov mandat po trajanju enak mandatu predsednika ali člana sveta. Za razliko od predsednika ali člana sveta je lahko direktor agencije večkrat imenovan, s čimer se krepi strokovnost in politična neodvisnost njegove funkcije.

396. člen

Ta člen določa nezdržljivosti direktorja agencije in ovire za opravljanje funkcije. V prvi vrsti je njegova funkcija nezdržljiva s funkcijo predsednika ali člana sveta, pa tudi s katerokoli funkcijo v državnem organu ali organu lokalne skupnost.

Nepoklicnost je navedena pri funkciji zato, ker direktor agencije tako ali tako ne sme biti zaposlen pri drugem delodajalcu kot agenciji niti za krajši čas od polnega. Poleg tega je navedenih več nezdružljivosti z upravljanjem ali nadziranjem energetskih podjetij, pa tudi za opravljanjem dela zanje oziroma na kakršnikoli podlagi pridobivanjem plačila od njih. Kot pri predsedniku in članu sveta se ta tržna nezdružljivost nanaša tudi na povezane osebe. Tudi tu četrti odstavek daje predsedniku ali članu sveta prilagoditveni čas dveh mesecev, v katerem mora razrešiti morebitno odvisnost od tržnih interesov ali izkazati glede tržne neodvisnosti povezane osebe, da zaradi okoliščin to ne vpliva na neodvisnost njegovega odločanja.

397. člen

Prenehanje funkcije direktorja je urejeno podobno, kot prenehanje funkcije predsednika ali člana sveta. Tudi tu je poleg odstopa in smrti urejen primer odvzema pravilne sposobnosti. V vseh ostalih primerih mora usvet direktorja razrešiti. Razrešitveni razlogi so navedeni v drugem odstavku, pri čemer so podobno kot to velja za predsednika ali člana sveta deloma krivdni (kršitve predpisov, obsodba za kaznivo dejanje)i, deloma se sklicujejo na pogoje iz prejšnjega člena in urejajo posledice, če kateri od različnih pogojev ni več izpolnjen ali se ugotovi da sploh ni bil izpolnjen, poleg tega pa ta člen predvideva tudi razrešitev iz zdravstvenih razlogov. Posebej je treba opozoriti, da z razrešitvijo preneha tudi delovno razmerje direktorju agencije, saj opravlja svojo funkcijo v zaposlitvenem razmerju.

398. člen

Ta člen ureja vodenje računovodstva, letno poročilo in letni finančni načrt agencije. Agencija je pravna oseba javnega prava in vodi svoje poslovne knjige po Zakonu o računovodstvu. Letno poročilo mora pregledati pooblaščen revizor, sprejme pa ga svet in ga pošlje vladi. Urejeno je tudi sprejemanje programa dela in finančnega načrta agencije, ki ju do 30.9. za prihodnje leto sprejme svet agencije. K finančnemu načrtu mora dati soglasje vlada, pri čemer je vezana na zahteve direktiv o zagotavljanju ustreznih sredstev za izvajanje nalog, predvidenih v programu dela. Ta člen ureja tudi položaj, ki nastane, če je zavrnjeno soglasje k finančnemu načrtu, pri čemer se agencija financira na podlagi sklepa o začasnem financiranju, ki ga sprejme svet, saj je treba zagotoviti nemoteno delo in financiranje agencije.

399. člen

Ta člen ureja finančne vire agencije, to je nadomestilo operaterjev prenosnih sistemov. Predlog zakona dopušča tudi druge prihodke, ki jih pridobiva agencija, vendar izrecno določa, da za opravljanje svojih nalog, torej z zakonom določenih javnih pooblastil, agencija ne sme prejemati nobenih drugih plačil, niti donacij ne.

400. člen

Osrednji finančni vir za delo agencije je nadomestilo, ki ga plačujejo operaterji prenosnih sistemov električne energije in zemeljskega plina. Agencija ima številne naloge: izdaja številnih splošnih aktov, kot so različne metodologije za omrežnine in tarife, nadzor na operaterji sistemov, nadzor in monitoring trga, sodelovanje z ACER in tujimi energetskimi regulatorji, zagotavljanje in nadzor nad ločevanjem dejavnosti, varstvo uporabnikov, in številne druge. Sredstva za izvajanje teh nalog morajo

zagotavljati vsi udeleženci na energetskih trgih, saj imajo vsi od teh nalog koristi. Najustreznejši način, ki tudi primerno razdeli breme financiranja agencije med različne udeležence na energetskih trgih, je določitev nadomestila za operaterje prenosnih sistemov, saj omrežnino za uporabo prenosnih sistemov plača vsak uporabnik sistema, ki uporablja omrežje za prenos električne energije ali zemeljskega plina. Ker mora vsa porabljena električna energija ali zemeljski plin preko prenosnega omrežja, je s tem zagotovljeno, da nosijo ustrezen del tega nadomestila posredno vsi udeleženci na trgu, čeprav ga neposredno plačuje le operater prenosnega sistema. Nadomestilo je namreč upravičen strošek operaterja sistema, ki ga pokriva iz omrežnine, to pa plačujejo vsi uporabniki. To nadomestilo tako nadomešča sedanji dodatek k omrežnini kot vir financiranja agencije, o njegovi višini pa še vedno odloča za vsako posamezno leto vlada, in sicer skupaj z odločanjem o programu dela in finančnem načrtu agencije.

Ta člen ureja še način plačevanja nadomestila in temeljno načelo določitve njegove višine.

401. člen

Temeljni namen tega člena je zagotoviti namensko uporabo morebitnih presežkov sredstev za financiranje agencije, pa tudi oblikovanje minimalnih rezerv. Morebitni presežek v posameznem letu se nameni za oblikovanje minimalnih potrebnih rezerv, ki jih določi svet v višini, ki mora biti trajno zagotovljena. Večji presežek se nameni za financiranje nalog agencije v naslednjem letu, kar pomeni, da mora agencija določiti ustrezno nižje nadomestilo operaterjev prenosnega sistema. Morebiten primanjkljaj se pokrije iz presežkov preteklih let, pa tudi iz sredstev minimalnih rezerv, če presežki ne zadoščajo. Predvidena je tudi skrajna rezervna možnost financiranja iz proračuna, ki pa je začasna in se nanaša na financiranje nujnih nalog agencije.

402. člen

Za zaposlene v agenciji se uporabljajo splošni predpisi o delovnih razmerjih, ki se sicer uporabljajo tudi za pravne osebe javnega prava. Čeprav agencija ni javna agencija v smislu Zakona o javnih agencijah, pa je treba poudariti, da bi uporaba tistih določb Zakona o javnih uslužbencih, ki se uporabljajo za javne agencije ne ustrezala v celoti zahtevam direktiv o personalni neodvisnosti agencije (člen 35(4)(b) in (5)(a) Direktive 2009/72/ES in člen 39(4)(b) in (5)(a) Direktive 2009/73/ES). Gre zlasti za uvrščanje agencijev kadrovski načrt vlade, iz česar je agencija glede na predlagano ureditev v EZ-1 izrecno izvzeta.

Plače zaposlenih se urejajo po predpisih o plačnem sistemu v javnem sektorju. Upoštevati pa je treba posebno naravo nalog agencije, ki pogosto zahtevajo izvedbo posebnih projektov analize trga in varstva odjemalcev, te naloge pa morajo izvesti zaposleni v agenciji, je predvidena možnost, da se za te posebne projekte zagotovi sredstva za povečan obseg dela, seveda iz virov, ki so namenjeni za te projekte.

403. člen

Ta člen ureja letno poročilo o stanju na področju energetike, ki ga je treba razlikovati od letnega poročila o delu agencije. Tako letno poročilo zahtevata določbi člena 37(1)(e) in (g) Direktive 2009/72/ES in člena 41(1)(e) in (g) Direktive 2009/73/ES.

Urejena je podrobnejša vsebina poročila, način njegovega sprejetja in obveznost, da se predloži vladi. Obveznost predložitve ACER in Komisiji urejata že direktivi.

404. člen

Ta člen še posebej poudarja pristojnost Računskega sodišča RS za nadzor na zakonitostjo in gospodarnostjo porabe sredstev agencije, kar sicer že izhaja iz predpisov, ki urejajo pristojnosti Računskega sodišča.

405. člen

Ker agencija ni sestavni del državnega upravnega aparata, pač pa samostojna oseba javnega prava, v skladu s 121. členom Ustave opravlja upravne naloge na podlagi javnega pooblastila. Zakon v tem členu posebej določa, da agencija kot javno pooblastilo opravlja tudi tiste upravne naloge, ki jih nacionalnim regulatornim organom nalagajo neposredno uporabljivi predpisi EU oziroma ta zakon ali podzakonski predpisi. Agencija po tem zakonu izvršuje javna pooblastila na različne načine: 1) izdaja splošne pravne akte, 2) odloča v posamičnih zadevah in opravlja materialna dejanja (n.pr. vodenje evidenc). Podrobneje je vsebina javnega pooblastila, ki ga izvaja agencija, urejena na tistih mestih v zakonu, ki določajo posamezno upravno nalogo. Ta člen tudi prenaša v slovenski pravni red določbe člena 37(1)(b), (d) in (f) Direktive 2009/72/ES in 41(1)(b), (d) in (f) Direktive 2009/73/ES.

406. člen

Ta določba prenaša v slovenski pravni red zahteve iz člena 37(4)(c) in (d) Direktive 2009/72/ES in člena 41(4)(c) in (d) Direktive 2009/73/ES, da ima agencija pooblastila za pridobivanje podatkov in za nalaganje učinkovitih, sorazmernih in odvrčilnih kazni. Zaradi učinkovitega izvajanja javnih pooblastil agencije se s tem členom daje agenciji splošno pooblastilo za zbiranje podatkov od katerekoli osebe, ki razpolaga s podatki, pomembnimi za odločanje agencije pri izvajanju upravnih nalog, za katere je pooblaščen. Agencija tako lahko naslovi zahtevo za posredovanje podatkov na nosilce javnih pooblastil, na vsako podjetje, družbenike, člane organov vodenja ali nadzora, prav tako tudi na osebe, zaposlene pri podjetju. Splošno pooblastilo za zbiranje podatkov lahko agencija uporabi pri izvajanju katere koli upravne naloge, ki jo izvaja po tem zakonu ali drugem predpisu. Agencija tako na podlagi tega pooblastila pridobi informacije, ki so potrebne na primer za izvedbo postopka nadzora nad izvajanjem določb predpisov, ki jih nadzira, za izvedbo postopka odločanja o regulaciji omrežnine, za izvajanje monitoringa trga, za opravljanje raziskav trga in za izvedbo drugih nalog po tem zakonu.

Agencija lahko na podlagi splošnega pooblastila pridobiva podatke v neformalnem postopku, ki je za zavezance prostovoljne narave, lahko pa tudi na formalen način in sicer na podlagi zavezujočega sklepa, nespoštovanje katerega ima tudi za posledico v tem členu navedene sankcije zoper zavezance za posredovanje podatkov.

Osebe, na katera agencija naslovi zavezujoč sklep za posredovanje podatkov, so dolžne odgovoriti na konkretna vprašanja agencije in zagotoviti dokumente tudi v primeru, da je dokumente mogoče uporabiti proti njim kot dokaz za ugotavljanje kršitve. Kljub temu pa niso dolžna priznati kršitve (gre za t.i. privilegij zoper samoobtožbo). Zavezanci za posredovanje podatkov so dolžni aktivno sodelovati z

agencijo. Predložiti morajo zahtevane podatke v določenem roku, hkrati pa ne smejo predložiti nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov. V kolikor zavezanci omenjenih dolžnosti ne izpolnijo, lahko agencija s sklepom naloži denarno kazen do 50.000 evrov.

407. člen

Izdajanje splošnih aktov je ena izmed oblik javnega pooblastila, ki jih izvaja agencija. Ta oblika javnega pooblastila obsega pravico in dolžnost agencije, da s svojim splošnim pravnim aktom na obvezen način, kot obvezno javno pravo, ureja določena vprašanja oziroma razmerja. Katera so ta vprašanja oziroma razmerja je posebej določeno v tem zakonu in je tudi odkazano, da jih uredi agencija s splošnim aktom.

408. člen

V tem členu se določa splošno pravilo o sodelovanju javnosti v postopku sprejemanja splošnih aktov agencije, kolikor se z njimi ureja metodologija za ugotavljanje upravičenih stroškov operaterjev sistema in za določanja višine omrežnine in metodologije za obračun tarife za uporabo sistema.

409. člen

Ta člen prenaša v slovenski pravni red določbo člena 37(12) Direktive 2009/72/ES in člena 41(12) Direktive 2009/73/ES. Zahteva za ponovni pregled splošnega akta je pravica osebe, ki izkaže, da je zaradi splošnega akta utrpela škodo, s katero se posamezniku daje kontradiktorna pravica, da z agencijo kot izdajateljem splošnega akta, ki naj bi posegel v individualni pravni položaj, razčisti sporna dejstva glede zakonitosti sprejeta akta. Ta pravica se izrecno omejuje zgolj na splošne akte, s katerim se ureja metodologija za ugotavljanje upravičenih stroškov operaterjev sistema in za določanja višine omrežnine in metodologije za obračun tarife za uporabo sistema.

410. člen

Agencija je dolžna uskladiti svoje splošne akte s pravom EU in je glede ugotovljene neskladnosti vezana tudi na odločitve Komisije EU v zvezi z odpravo neskladnosti. Če bi morala agencija zaradi odprave ugotovljene neskladnosti odpraviti svoj splošni akt, predlog zakona določa, da odprava velja za nazaj in da je agencija dolžna po uradni dolžnosti obnoviti postopek odločanja o posamičnih aktih, ki jih je izdala, pri čemer se odpravljeni splošni akt v obnovljenem postopku ne uporablja. Ta rešitev je potrebna, da lahko agencija odpravi nezakonite posledice, ki so nastale zaradi odpravljenega splošnega akta.

411. člen

Agenciji se s tem členom daje posebno pooblastilo, ki ga lahko uporabi, kadar nosilec javnega pooblastila, ki ga agencija nadzira, ne želi uskladiti svojega splošnega akta s tem zakonom ali splošnim aktom agencije. Na podlagi tega pooblastila lahko agencija s svojim splošnim aktom nadomesti splošni akt operaterja sistema ali druge osebe, ki je nosilec javnega pooblastila, v delu, kjer je ta splošni akt nasprotju s tem zakonom ali splošnim aktom agencije. Ko operater sprejme svoj akt, agencija predhodno objavljeni akt razveljavi.

412. člen

S tem členom se določa stvarna pristojnost agencije za odločanje v zasebnopravnih sporih med strankami, ki se rešujejo v upravnem postopku. Zakon posebej določa katera vrsta sporov sodi v pristojnost agencije, pri čemer je tudi za te vrste sporov potrebno upoštevati še dodatni kriterij, da se sporni predmet iz teh sporov nanaša na pravice in obveznosti, ki izvirajo iz neposredno uporabljivega predpisa Evropske unije, tega zakona ali na njegovi podlagi izdanega podzakonskega akta ali akta za izvrševanje javnih pooblastil.

413. člen

Odločanje v posamičnih zadevah je posebna oblika javnega pooblastila agencije, v okviru katerega agencija s posamičnim aktom odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristi posameznikov. Agencija v teh postopkih odloča v upravnem postopku, pri čemer pa ta zakon v nadaljevanju določa nekatere posebnosti tega upravnega postopka.

414. člen

Ker o tem, ali obstoji spor odločajo stranke, je možnost, da bi se postopek odločanja o sporu začel po uradni dolžnosti, logično izključena. Preden pa stranke predložijo spor v odločitev agenciji, mora stranka, ki želi sprožiti postopek, izkazati, da je pred tem neuspešno poskusila doseči rešitev spora pri drugi stranki. Za izkaz te predpostavke zadošča, da nasprotna stranka na pisno zahtevo v odrejenem roku ne odgovori ali pa njeno zahtevo delno ali v celoti zavrne.

415. člen

Zaradi kompleksnosti zadev, ki jih obravnava agencija, stroga obličnost vodenja ustnih obravnav v upravnem postopku v določenih primerih lahko predstavlja resno oviro za učinkovito reševanje zadev. S tem členom se agenciji zato olajšuje vodenje upravnih postopkov, ko je potrebno neposredno komuniciranje s stranko postopka z namenom, da se razčistijo sporna in kompleksna dejanska vprašanja, od katerih je odvisna odločitev v zadevi. Manj stroga obličnost pri pisanju zapisnikov, večja možnost, da se v postopek vključijo na strani upravnega organa poleg uradnih oseb, ki vodijo postopek, tudi drugi zaposleni v agenciji, bo po oceni predlagatelja pripomoglo k bolj učinkovitemu odločanju agencije v postopkih, kjer niso udeležene stranke z nasprotujočimi si interesi. Kadar bo agencija potrebovala zaradi zahtevnih strokovnih vprašanj tudi ekspertna znanja (napr. na področju ugotavljanja kakovosti, razvoja tehnike, računovodskih znanj...), bo na podlagi zakona lahko tak ekspert sodeloval v usklajevalnih postopkih po tem zakonu.

416. člen

Agencija lahko za potrebe dokazovanja v upravnem postopku poleg določil ZUP, ki urejajo zbiranje listinskih dokazov, uporabi tudi pooblastila iz tega zakona, ki omogočajo zbiranje podatkov v postopku nadzora oziroma poročanja. Posebej je v tem členu določeno tudi, da sme agencija svojo odločitev v upravnem postopku opreti tudi na dejstva, ki so bila ugotovljena v drugih postopkih zoper stranko. Tretji odstavek izrecno določa, da odločbo agencije lahko izreče za nično le agencija pod pogoji in po postopku, določenem v zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. To je izjema od tretjega odstavka 280. člena ZUP, ki določa, da lahko izreče ničnost organ prve stopnje, druge stopnje oziroma organ, ki je pristojen za nadzor nad organom, ki

je odločbo izdal. Z navedeno določbo se prenaša zahteva iz 35. člena direktive 72/2009 in 39. Člena direktive 73/2009 o neodvisnosti in samostojnosti agencije.

417. člen

S tem členom se določa posebna ureditev uporabe pravnih sredstev zoper odločbe agencije, ki odstopa od splošnih pravil po ZUP. Takšna ureditev je logična posledica evropske pravne ureditve, po kateri mora biti nacionalni regulatorni organ pri svojem delu neodvisen od izvršilne oblasti, kar velja tudi za postopke sprejemanja posamičnih odločitev. Seveda pa so odločitve agencije v posamičnih zadevah podvržene sodni kontroli v upravnem sporu.

418. člen

Roki za izdajo odločbe v upravnem postopku pred agencijo se s tem zakonom podaljšujejo glede na splošni rok po ZUP, kar bolj ustreza naravi in zahtevnosti upravnih zadev, ki jih obravnava agencija. Z zakonom se posebej določa tudi vrsto odločitev v upravnem postopku, ki jih v izreku odločbe lahko izreče agencija. Zakon določa tudi civilnopravno sankcijo ničnosti kot oblike neveljavnosti za tiste pogodbe, ki bi bile sklenjene v nasprotju z vsebino odločbe agencije. Ničnost lahko zainteresirane osebe uveljavljajo v skladu s splošnimi pravili obligacijskega prava v pravnem postopku.

419. člen

V tem členu so naštet primeri, v katerih je upravni spor zoper odločitve agencije nujen, kar pomeni, da se ti spori obravnavajo pred sodiščem prednostno.

Drugi odstavek ureja položaj, ki nastane zaradi potrebe po stalnosti omrežnine znotraj regulativnega obdobja in verižne povezanosti odločb, ki se nanašajo na posamezna regulativna obdobja. Ker v ponovljenem postopku agencija ne bo mogla spremeniti omrežnine za nazaj za celotno regulativno obdobje (to omrežnino so uporabniki sistema že plačevali), določa predlog zakona, da se razlika poravna v naslednjem regulativnem obdobju.

420. člen

Zakon v tem členu določa, da je agencija pristojna za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov, povezanih z izvajanjem nadzora nad trgov električne energije in zemeljskega plina, razen izvajanja tistih delov zakona, ki po tem zakonu izrecno spadajo v pristojnost drugih inšpekcijskih organov.

421. člen

V postopku inšpekcijskega nadzora agencija postopa po določilih tega zakona o nadzoru agencije oziroma tudi po posebnih določilih, če jih ta zakon predvideva v okviru posamezne vrste nadzora na drugih mestih zakona, glede vprašanj, ki s tem zakonom niso posebej urejena, pa agencija postopa po določilih Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 56/02 in 26/07).

422. člen

Kot to na splošno velja za inšpekcijske postopke, ki se izvajajo v javnem interesu, je tudi v tem zakonu določeno, da ima položaj stranke v postopku nadzora agencije zgolj oseba, nad katero se izvaja nadzor. Položaj stranke v postopku pomeni, da se mora ta oseba ravnati v skladu z obveznostmi, ki jih nalaga zakon in v skladu s sprejetimi odločitvami agencije, hkrati pa taki osebi pripadajo določene pravice v postopku, ki jih drugi morebitni udeleženci postopka niso deležni (npr. pravica da se izjavi, pravica pregledati dokumente agencije itd.). kolikor bi imel položaj stranke v postopku pred agencijo tudi vlagatelj, bi to pomenilo, da ima v skladu z ZUP enake pravice v postopku kot stranka, proti kateri se vodi postopek. Imel bi možnost vpogleda v spis, pravico da se izjavi itd. Ker se postopki nadzora pred agencijo vodijo v javnem interesu, vlagatelj pobude, prijave, sporočila ali druge vloge ne more imeti položaja stranke. Zaradi navedenega je v drugem odstavku izrecno navedeno, da vlagatelj nima položaja stranke.

423. člen

Člen ureja dolžnost agencije, da varuje prijavitelje kršitev pred razkritjem njihove identitete zavezancem v postopku nadzora, če se pričakuje, da bi jim razkritje njihove identitete lahko občutno škodovalo. Postopki, ki jih vodi agencija, imajo lahko hude posledice za zavezance v smislu izreka visokih glob in drugih ukrepov v skladu z zakonom. Zato bi bilo vsakršno posredovanje informacij, ki se nanašajo na tajnost vira podatkov v nasprotju z varstvom pravic strank in drugih oseb, ki agenciji posredujejo podatke. Varovanje tajnosti vira podatkov je tudi izjema od Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006- u.p.b.), zato mora agencija ne glede na določbe navedenega zakona zavrniti zahtevo prosilca za dostop do informacij javnega značaja, če se zahteva nanaša na podatke, ki bi omogočali razkritje vira.

424. člen

S tem členom se določa, katere uradne osebe so pooblaščene za vodenje in odločanje v inšpekcijskem postopku nadzora agencije.

425. člen

Postopek nadzora se praviloma opravi brez ustne obravnave, razen če uradna oseba agencije oceni, da je to koristno zaradi ugotavljanja dejanskega stanja. V tem primeru se ustna obravnava opravi v skladu z določbami ZUP-a o ustni obravnavi.

426. člen

Če agencija v inšpekcijskem nadzoru zazna tudi elemente prekrška, v tem delu začne preiskovati dejanski stan prekrška v okviru prekrškovnega postopka, ki ga vodi v skladu z Zakonom o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11).

427. člen

V tem členu so definirana inšpekcijska pooblastila, ki jih lahko v postopku nadzora opravljajo pooblaščene osebe agencije, t.j. osebe, zaposlene na agenciji, pri čemer lahko posamezna strokovna dela opravljajo specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki, katerim pisno pooblastilo z obsegom pooblastil izda direktor agencije. Agencija lahko opravi nadzor na samem sedežu podjetja, kot tudi na drugi lokaciji,

kjer zavezanec, ali drugo podjetje po njegovem pooblastilu, opravlja dejavnost in posle, iz katerih izhaja verjetnost kršitve predpisov, ki jih agencija nadzira. Med izvajanjem nadzora lahko pooblaščen osebe agencije vstopijo in pregledajo prostore, zemljišča in prevozna sredstva, pregledujejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo, odvzamejo ali pridobijo kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig ali druge dokumentacije, zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo, zasežejo predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo (o zasegu mora agencija napraviti poročilo in v njem navesti, kje so bili predmeti najdeni, jih opisati ter izdati potrdilo o zaseženih predmetih), zahtevajo od katerega koli predstavnika ali zaposlenega v podjetju ustno ali pisno pojasnilo dejstev ali dokumentov ali opravijo druga dejanja, ki so v skladu z namenom nadzora.

V tem členu se zaradi večje jasnosti podrobno razčlenjuje tudi definicija pojma poslovne dokumentacije, tako da se natančneje našteva pojavne oblike poslovne dokumentacije, ki jo pooblaščen osebe agencije lahko pregledujejo v času izvajanja nadzora. Navedeni člen daje tudi pooblastilo pooblaščenim osebam, ki izvajajo nadzor, da opravijo tudi pregled listin, s katerimi lahko ugotovijo identifikacijo oseb, prisotnih v podjetju v času izvajanja nadzora. Navedeno pooblastilo je pomembno zlasti v primeru, ko pride do oviranja nadzora, da lahko agencija ugotovi, katera oseba dejansko ovira preiskavo in posledično podjetje oziroma fizične osebe sankcionira in na ta način omogoči učinkovito izvedbo nadzora.

428. člen

Za učinkovito opravljanje nalog nadzora in sankcioniranje kršitev tega zakona agencija potrebuje preiskovalna pooblastila, s katerimi lahko tudi proti volji osebe opravi podroben pregled nejavnih poslovnih prostorov podjetja (pooblaščen osebe lahko aktivno pregledujejo npr. vsebino zaprtih in skritih prostorov, odpirajo omare, predale, škatle, preiščejo vsebino računalnikov, telefonov itd.) z namenom, da bi se pridobili podatki, zasegle listine in drugi nosilci podatkov, na podlagi katerih lahko pristojne osebe ocenijo, ali podjetje spoštuje pravila, ki jih je zakonodajalec s tem zakonom uzakonil ravno z namenom preprečevanja in prepovedi opravljanja gospodarske dejavnosti v škodo javnega interesa.

Agencija je po tem zakonu zadolžena za nadzor nad izpolnjevanjem vrste zakonskih določb in določb neposredno uporabljivih predpisov EU, ki zaradi varstva javnih koristi zapovedujejo oziroma prepovedujejo določena ravnanja podjetij, ki poslujejo na energetske trgu. Večina teh kršitev bo po naravi takih, da bodo navzven vidni le njihovi posamezni učinki ne pa tudi konkretna dejanja, ki so jih povzročila (na primer kršitve prepovedi diskriminacije med uporabniki sistema, prepovedi glede trgovanja z notranjimi informacijami na trgu energetskih produktov). Kar pomeni, da bo potrebno za uspešno dokazovanje pregledati zlasti poslovne listine (pogodbe, zapisnike sestankov, itd) in vsebino komunikacije na elektronskih nosilcih podatkov, ki jo bo mogoče praviloma zaseči samo v za javnost zaprtih poslovnih prostorih podjetja.

Dokaze, ki se zberejo na podlagi podrobne preiskave poslovnih prostorov, lahko agencija uporabi v postopku nadzora, ki se zaključi z upravno odločbo in izrekom nadzorstvenega ukrepa, če pa ima ugotovljena kršitev hkrati tudi znake prekrška, pa agencija, ki je hkrati prekrškovni organ, izvede tudi prekrškovni postopek in kršitelju naloži v plačilo globo.

Ker pa se s temi preiskovalnimi pooblastili posega v ustavno varovani prostorski in komunikacijski krog zasebnosti pravnih oseb, mora takšen poseg v skladu z Ustavo predhodno odobriti sodišče. V skladu s stališčem Ustavnega sodišča v odločbi U-I-40/12 namreč takšna preiskovalna pooblastila pristojnih državnih organov, četudi ne gre za organe kazenskega pregona, zaradi intenzivnosti posega v zasebnost pravnih oseb ustrezajo vsebini pojma preiskava v smislu 36. člena Ustave.

Glede na pooblastilo agencije, da preiskuje tudi vse nosilce podatkov in komunikacijo, zabeleženo na njih, ki jih najde med preiskavo prostorov, pa pomeni preiskava tudi poseg v pravico podjetij, ki jo zagotavlja prvi odstavek 37. člena Ustave. V skladu z ustavno zahtevo, da je poseg v vsebino komunikacije pravne osebe dovoljeno samo zaradi interesov kazenskega postopka, se s tem členom poseg tudi dovoljuje le v primeru ugotavljanja najhujših kršitev tega zakona in za katere je v prekrškovnem postopku mogoče izreči globo, ki je po svoji teži primerljiva kaznim, ki se lahko izrečejo v kazenskem postopku.

Za odločanje o preiskavi po tem členu bodo pristojna okrožna sodišča, ki so v skladu z Zakonom o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 - ZJNepS, 33/11, 75/12 in 63/13) pristojna za odločanje o dovolitvi posegov v človekove pravice in temeljne svoboščine.

429. člen

Zakon v tem členu nalaga predstavnikom podjetij, zoper katere se izvaja nadzor, sodelovalno dolžnost. Pooblaščenim osebam agencije morajo namreč omogočiti izvajanje nadzora (dostop do prosto dostopnih prostorov, zemljišč in prevoznih sredstev, do poslovnih knjig in druge dokumentacije). V kolikor tega ne storijo, lahko pooblaščen osebe agencije opravijo preiskavo tudi proti njihovi volji. V primeru, da podjetje nadzor ovira, pa agenciji nudi pomoč tudi policija.

Ta člen opredeljuje tudi možnost sankcioniranja podjetja in pa tudi fizičnih oseb, ki ovirajo nadzor in za katere se ne domneva, da preiskavo ovira podjetje. Agencija lahko tudi tem osebam s sklepom naloži denarno kazen v višini do 50.000 evrov. S tem se zagotovi, da ne bo prišlo do oviranja nadzora po naročilu podjetja s strani fizičnih oseb. Člen se nanaša na možnost kaznovanja fizičnih oseb, ki ovirajo preiskavo, le v času in na kraju izvajanja nadzora. Nadalje ta člen določa, kdaj se šteje, da podjetje ovira izvajanje nadzora. To velja v primeru, če nadzor ovirajo člani organov vodenja ali nadzora podjetja, zaposleni v podjetju ali pogodbeni sodelavci podjetja (kot na primer varnostne službe, ki opravljajo dejavnost varovanja za podjetje).

430. člen

V tem členu so na splošno naštet vsi ukrepi, ki jih je dolžna izvesti agencija v primeru, da v postopku nadzora ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa, ki ga nadzira. Med temi ukrepi so naštet nekateri ukrepi, ki jih agencija izreče po ZIN. Gre za preventivne ukrepe in izrek opozorila po 33. členu ZIN ter ukrepe za varovanje pravic drugih oseb po 36. členu ZIN. Ostale ukrepe, ki so usmerjeni v odpravo kršitev, pa agencija izreče skladno s 440. in 441. členom tega zakona. Če agencija v postopku nadzora ugotovi kršitve predpisov, ki jih nadzirajo drugi organi, je dolžna tem organom to naznaniti.

431. člen

Agencija v primeru ugotovljene kršitve v postopku nadzora odredi ukrep za odpravo ugotovljene kršitve v skladu s tem členom, razen če ni s tem zakonom ali drugim predpisom ukrep za odpravo posameznih kršitev drugače določen. Na podlagi tega člena agencija zavezancu odredi, naj spremeni svoje ravnanje tako, da ne bo več predstavljalo kršitev tega zakona in odpravi učinke, ki so zaradi kršitve že nastali. Če EZ-1 za posamezno kršitev izrecno določa vrsto ukrepa, mora agencija izreči ta ukrep, šele če poseben ukrep ne odpravi kršitve pa lahko agencija subsidiarno izreče tudi primeren ukrep po tem členu.

Pred odreditvijo ukrepa za odpravo kršitev po tem členu mora agencija, razen če ni z EZ-1 drugače določeno, zavezance o kršitvi pisno obvesti in jim dati primerno možnost, da se o zadevi izrečejo ali kršitve in njihove posledice tudi same odpravijo v roku, ki ga določi agencija.

Agencija ima med samim postopkom nadzora (t.j. pred izdajo končne odločbe) možnost sprejeti začasne ukrepe. Agencija lahko začasne ukrepe sprejme v nujnih primerih in pod pogojem, da je izkazan utemeljen razlog iz petega odstavka tega člena, pri čemer zadošča že, če je podana verjetnost kršitve. Ali so podane okoliščine, ki opravičujejo izrek začasnih ukrepov, presoja agencija v posameznem primeru. Začasni ukrepi se sprejmejo po uradni dolžnosti in le za določen čas, kolikor je pač v konkretnem primeru potrebno.

432. člen

V tem členu so določene sestavine odločbe, s katero agencija zavezancu v postopku nadzora naloži ukrep za odpravo ugotovljenih kršitev zakona.

433. člen

Monitoring delovanja trgov je prvi korak preverjanja ali je v določenem segmentu trga električne energije in zemeljskega plina vzpostavljena učinkovita konkurenca. Namenjen je temu, da agencija na sistematični in na redni osnovi spremlja dogajanje v energetskega sektorju, kar ji nato omogoča tudi bolj učinkovito in usmerjeno reagiranje na različne pojavne oblike škodljivih praks in drugih dejavnikov, ki zavirajo učinkovito delovanje konkurence in njen razvoj. Gre za nalogo, ki jo nacionalnemu energetskega regulatorju nalagata Direktiva 2009/72/ES v prvem odstavku 37. člena, zlasti točke (i), (j) in (k), in Direktiva 2009/73/ES v prvem odstavku 41. člena, zlasti točke (i), (j) in (k).

Informacije, ki jih agencija zbere v okviru monitoringa, bodo podlaga za odločitve agencije o tem, katere upravne naloge (na primer izvedba postopka nadzora ali raziskava trga, sprejem ustreznih splošnih aktov itd.) bo izvedla v nadaljevanju. Prav tako bodo okrepljena informacijska pooblastila agencije olajšala delo drugih organov pri odkrivanju kršitev z njihovega delovnega področja (na primer Agencije za varstvo konkurence). Po drugi strani pa lahko v okviru monitoringa zbrane podatke (na primer primerjalnike cen) agencija uporabi tudi pri spodbujanju večje transparentnosti trga in ozaveščanju potrošnikov.

434. člen

V tem členu so definirani podatki in njihovi zavezanci za poročanje, ki jih agencija zbira v okviru monitoringa trga. Osebe, ki so zavezane za posredovanje v tem členu določenih podatkov, so dolžne razkriti te podatke agenciji tudi, če gre za poslovno skrivnost. Seveda pa je agencija dolžna varovati zaupnost tako razkritih podatkov skladno s 435. členom tega zakona. Glede samega načina zbiranja podatkov se zakon v tem členu sklicuje na splošno pooblastilo agencije za zbiranje podatkov iz 406. člena tega zakona, pri čemer je v četrtem odstavku agenciji omogočeno, da prilagodi zahtevo za posredovanje podatkov tako, da uvede obveznost periodičnega poročanja in na informatiziran način, s čimer se poenostavi postopek zbiranja podatkov.

435. člen

Vsi podatki, ki so pridobljeni v skladu z določbami tega zakona, se smejo uporabljati zgolj za namene, določene s tem zakonom. V tem členu se določa tudi pogoje, pod katerimi lahko agencija javno objavi podatke in pogoje pod katerimi lahko razkrije ter posreduje podatke, s katerimi razpolaga, v okviru sodelovanja z drugimi organi. Podatki se v skladu s tem členom lahko razkrijejo upravnim organom, drugim državnim organom in nosilcem javnih pooblastil, vendar le, če je to potrebno za izvajanje njihovih z zakonom predpisanih pristojnosti. Pri tem lahko agencija razkrije podatke zgolj na podlagi obrazloženega pisnega zahtevka zgoraj navedenih organov, iz zahtevka pa mora biti jasno razviden namen, zaradi katerega se zahtevajo podatki. Podatki se razkrijejo tudi tujim pooblaščenim organom, Evropski komisiji in organom v drugih državah članicah Evropske unije.

436. člen

Zaupni podatki so poslovne skrivnosti, osebni podatki in vsi drugi podatki, za katere je s predpisi določeno, da gre za tajne podatke. Zaupni podatki niso tisti podatki, ki so javno dostopni. Vsi uslužbenci agencije, kot tudi vse druge osebe, ki sodelujejo ali so sodelovale z agencijo pri izvajanju nalog po tem zakonu, morajo kot zaupne varovati vse podatke, s katerimi se seznanijo pri izvajanju nalog. Pri tem morajo vse naštete osebe varovati zaupne podatke v skladu z vsemi predpisi, ki določajo poseben režim varstva teh podatkov. Navedena obveznost velja tudi po prenehanju delovnega ali drugega razmerja.

437. člen

Raziskava posameznih segmentov trga je sredstvo, s katerim lahko agencija pridobi poglobljene informacije o tem segmentu trga, da bi tako prepoznala ovire za učinkovito delovanje oziroma razvoj konkurence na tem trgu. Ker gre v primeru raziskave trga za enak postopek pridobivanja podatkov in dokumentov, kot ga agencija izvaja v primeru postopka inšpekcijskega nadzora, se tudi v tem postopku za pridobivanje podatkov in dokumentov, vključno s poslovnimi skrivnostmi in drugimi zaupnimi podatki, smiselno uporabljajo določbe 406., 435. in 436. člena tega zakona. Zato lahko agencija uporabi podatke, ki jih je pridobila v raziskavi tudi v postopkih nadzora oziroma ugotavljanja kršitev določb tega zakona.

438. člen

Po izvedeni raziskavi trga agencija izdela poročilo o izsledkih raziskave, v katerem mora pojasniti tudi ukrepe in predloge za odpravo dejavnikov, za katere je bilo v

raziskavi ugotovljeno, da omejujejo konkurenco na zadevnem trgu. Poročilo lahko tudi objavi, vendar brez podatkov, ki so poslovna skrivnost, in zaupnih podatkov).

439. člen

Za bolj učinkovito izvajanje preiskav, ki jih izvaja organ, pristojen za konkurenco oziroma za regulacijo trga finančnih instrumentov, ali Komisija EU, lahko uradne osebe agencije na zaprosilo teh organov sodelujejo pri preiskavah.

440. člen

Predmet nadzora, ki ga izvaja agencija po tem zakonu zlasti nad reguliranimi energetske dejavnostmi se s tem členom širi tudi na tržni segment elektroenergetskega in plinskega sektorja. Agencija s tem prevzema tudi vlogo spremljanja konkurence na trgu, ki pa je vendarle omejen le na veleprodajno stopnjo trga z električnim plinom in zemeljskim plinom ter na izrekanje korektivnih ukrepov.

Po ugotovitvah Komisije EU notranji trg z električno energijo in zemeljskim plinom trpi zaradi pomanjkanja likvidnosti in preglednosti, ki ovira zlasti vstop novih akterjev na trg. Po mnenju Komisije EU bi bilo potrebno povečati zaupanje v trg, njegovo likvidnost in število udeležencev, zato je med drugim tudi zapisano v uvodni izjavi (33) Direktive 2009/72/ES, da je treba okrepiti regulativni nadzor nad podjetji, ki se ukvarjajo z dobavo električne energije. Smiselno enaka zahteva velja tudi za področje zemeljskega plina, kar izhaja iz uvodne izjave (33) Direktive 2009/73/ES. Tudi v normativnem delu obeh navedenih direktiv pa je državam članicam naloženo, da zagotovijo, da bodo njihovi energetski regulativni organi imeli na voljo kakršne koli ukrepe, ki so potrebni in sorazmerni za spodbujanje učinkovite konkurence in zagotavljanje pravilnega delovanja trga (4. odstavek, točka b. 37. člena Direktive 2009/72/ES in enako tudi 4. odstavek, točka b. 41. člena Direktive 2009/73/ES). Predlagatelju pa je bil v pomoč pri implementaciji navedenih zahtev direktive tudi Interpretativno poročilo Komisije EU, s katerim je Komisija dodatno pojasnila pomen navedenih določil direktive (Interpretativnem sporočilu (Interpretative note on Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in electricity and Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas, the regulatory authorities, str. 17).

S tem členom se daje agenciji pooblastilo, da kot sektorski regulator trga, naloži podjetjem obvezno sprostitev ustreznih količin ponudbe in to količino ponudi zainteresiranim tržnim subjektom pod nediskriminatornimi pogoji. Gre za korektivni ukrep, ki je poznan v konkurenčnem pravu, in je usmerjen k odpravljanju negativnih učinkov obstoječe tržne strukture tam kjer je koncentriranost trga velika; s tem namenom, da se poveča možnost po nastanku novega tržnega subjekta oziroma krepitvi obstoječih tržnih subjektov in njihove tržne moči z namenom povečati konkurenco na trgu. Kot eden od možnih je ta ukrep izrecno omenjen tudi v uvodni izjavi (37) Direktive 2009/72/ES in uvodni izjavi (33) Direktive 2009/72/ES. Pomembno je, da se s tem zakonom navedeni korektivni ukrep izrecno ureja (pogoji in način njegove izvedbe), pristojnost za njegovo odrejanje pa se s tem zakonom daje agenciji kot sektorskemu regulatorju. Agencija samostojno odredi korektivni ukrep pri tem pa sodeluje z organom, pristojnim za varstvo konkurence, s katerim se predhodno posvetuje o izvedbi postopka.

441. člen

S tem členom se kot možen korektivni ukrep uzakonja program sprostitve električne energije ali zemeljskega plina. Gre za ukrep, ki ga v svoji praksi v konkurenčnih postopkih nadzora koncentracij med velikimi energetske podjetji upošteva tudi Komisija EU. Agencija lahko sprejme korektivni ukrep iz tega člena le pod pogojem, če v skladu z načelom sorazmernosti presodi, da se lahko glede na naravo, obseg in verjetnost uspešne in pravočasne izvedbe korektivnega ukrepa odpravi negativen učinek obstoječe tržne strukture na konkurenco. Osnovni cilj korektivnega ukrepa mora biti torej zagotovitev konkurenčne tržne strukture. Ta izhodišča mora agencija zato upoštevati pri določitvi pogojev, pod katerimi je zavezanec dolžan izvesti program obvezne sprostitve električne energije oziroma zemeljskega plina.

Cilj programa sprostitve energije je doseči, da podjetje s prevladujočim položajem ponudi določeno količino energije iz lastnega portfelja svojim konkurentom na veleprodajni stopnji trga pod nediskriminatornimi pogoji. Do obvezne »sprostitve« energije pride na podlagi sklenitve dobavnih pogodb, ki se sklenejo v za to predvidenem postopku, ki ga vodi operater trga z električno energijo oziroma energetska borza, na kateri se trguje z električno energijo ali zemeljskim plinom. Poleg tega lahko program sprostitve zemeljskega plina preko avkcij organizira zavezanec, če tako odloči agencija. Program sprostitve obveznih količin energije se bo na ta način praviloma vodil več let, ki so potrebna za to, da se vzpostavi željena stopnja konkurence na veleprodajnem trgu. Trajanje programa mora biti torej dovolj dolgo, da se spremeni struktura na trgu, ki omogoča večjo konkurenčnost, pri čemer mora biti ta sprememba dovolj trdna, da se bo ohranila tudi po prenehanju programa.

Obvezne količine, na katere se ukrep nanaša morajo biti določene v takšnem obsegu, da bodo zadoščale za odpravo konkurenčnih pomislekov agencije. Odvisne bodo seveda od velikosti trga in števila konkurentov na njem. Seveda pa mora biti v postopku zagotovljeno, da bo cena energije, ki bo predmet obvezne sprostitve, takšna da bo kupcem te energije omogočeno učinkovito konkurirati s ceno, ki jo svojim strankam ponuja podjetje s prevladujočim položajem. Pravilom bo borzna cena ali avkcijska cena, primere mehanizem za alokacijo količin energije po programu. Poleg tega bo treba oblikovati produkte energije iz obveznega programa tako, da bo ponudba prilagojena različnim kategorijam ponudnikov na relevantnem trgu, kar pomeni, da bo treba pri oblikovanju produktov energije upoštevati tudi razumne zahteve zainteresiranih kupcev, da se struktura obveznih količin prilagodi njihovim potrebam oziroma potrebam njihovih odjemalcev.

Postopek prodaje obveznih količin ponudnikom ne sme nalagati nesorazmernih pogojev za udeležbo v postopku. Prav tako mora biti postopek zasnovan tako, da podjetje s prevladujočim položajem ne pridobi informacij o konkurentih, ki pomenijo njihovo poslovno skrivnost. Mehanizem plačila za nakup energije mora ustrezati običajni poslovni praksi pri primerljivih poslih.

Kadar bo zaradi omejenih prenosnih zmogljivosti nakup energije iz obveznega programa po drugi strani pogojen z zakupom prostih zmogljivosti na prenosnem sistemu, je v tem členu predvideno, da je podjetje s prevladujočim položajem odgovarjajoči del prenosnih zmogljivosti dolžno prenesti na systemskega operaterja.

442. člen

Obvezna dodelitev pogodbenih pravic je druga oblika korektivnega ukrepa po tem zakonu, katerega cilj je povečanje likvidnosti veleprodajnega trga, vendar pa se zaradi specifičnosti tega sektorja ta oblika ukrepa nanaša samo na zemeljski plin. Od programa sprostitev obveznih količin energije se razlikuje po tem, da je v tem primeru podjetje s prevladujočim položajem dolžno prenesti pogodbene pravice do dobave uvoženega plina na svoje konkurente. S tem ukrepom se zagotovi, da konkurenčna podjetja s tem, ko prevzamejo pogodbene pravice do uvoza zemeljskega plina od podjetja s prevladujočim položajem, pridobijo neposreden pogodbeni dostop do proizvajalca zemeljskega plina oziroma veletrgovca, ki dobavlja plin v Slovenijo. Za razliko od programa sprostitev energije, ki se praviloma izvaja več let, je za obvezen prenos pogodbenih pravic značilno, da gre za enkraten ukrep. Prevladujoče podjetje s tem izgubi del svojega portfelja in ga na drugi strani trajno prevzame njegov konkurent.

Ker gre po naravi stvari za podoben ukrep, se zakon glede vsebinskih pogojev za izvedbo ukrepa sklicuje na določila, ki urejajo pogoje za izvedbo programa sprostitev obveznih količine energije.

443. člen

V odločbi, s katero agencija odredi korektivni ukrep, določi rok za njeno izpolnitev ter določi obveznosti, s katerimi zagotovi izpolnjevanje korektivnega ukrepa in nadzor nad njim. Z naložitvijo obveznosti agencija zagotovi, da podjetja pravočasno in uspešno izpolnijo korektivni ukrep.

Kadar bo v izreku odločbe določeno, da mora podjetje pridobiti soglasje agencije, ali da mora agencija opraviti kakšno drugo dejanje (npr. postavitve osebe, ki bo nadzirala prodajo sproščenih količin energije) ga bo agencija podala s pisnim sklepom. Zoper ta sklep ni sodnega varstva. Da bi se omogočilo agenciji, da je seznanjena z izvrševanjem korektivnih ukrepov, lahko agencija z zahtevo za posredovanje podatkov od zavezanca zahteva poročilo o izpolnjevanju korektivnih ukrepov, ki so mu bili naloženi z odločbo.

444. člen

Ker obstaja nevarnost, da se po izdaji odločbe, s katero je agencija odredila korektivni ukrep, spremenijo dejanske okoliščine, ki so narekovale izdajo odločbe, se s tem členom odstavku podeljuje agenciji pristojnost, da v teh primerih, izdano odločbo, po uradni dolžnosti, tudi odpravi oziroma razveljavi in izda novo odločbo.

445. člen

Agencija se je pred sprejetjem ali preklicem korektivnega ukrepa dolžna posvetovati tudi z regulatornimi organi iz drugih držav članic EU, če ima ukrep lahko tudi čezmejne učinke na trgovanje z električno energijo ali zemeljskim plinom.

446. člen

Agencija je dolžna pred sprejetjem korektivnega ukrepa iz 441. in 442. člena tega zakona omogočiti zainteresirani javnosti, da se seznanijo z nameranim ukrepom, vključno z vsemi pogoji njegove izvedbe, in razlogi zanj. Pravica sodelovanja javnosti

pa se ne nanaša na zaupne podatke. Agencija se je dolžna argumentirano opredeliti do pripomb javnosti in to tudi javno objaviti.

447. člen

Člen predpisuje uporabo standardiziranih identifikacijskih entitet s strani izvajalcev energetskih dejavnosti pri elektronski izmenjavi podatkov med udeleženci na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom. Entitete lahko predstavljajo tako virtualne kot tudi fizične objekte, storitve in produkte. Na ta način dodeljeni identifikatorji nastopajo kot enolični kazalniki na podatke, ki se navezujejo na označeno entiteto in omogočajo hitro, kakovostno in avtomatsko izmenjavo podatkov med udeleženci. Za določitev entitet morajo izvajalci energetskih dejavnosti uporabiti odprte standarde, ki določajo ustrezne standardizirane sisteme identificiranja in obliko identifikatorjev. Clj teh določil je zagotavljanje- enoličnost dodeljenih identifikatorjev na ravni Evropske unije ali širše.

448. člen

Člen predpisuje obveznost izvajalcev energetskih dejavnosti po izmenjavi podatkov v okviru opravljanja svoje dejavnosti z drugimi udeleženci na trgu električne energije in zemeljskega plina, ki te podatke potrebujejo za nemoteno poslovanje na trgu. Pri izmenjavi podatkov je predpisana uporaba razpoložljivih odprtih standardov in ustrezna dokumentiranost podatkov.

449. člen

Člen opredeljuje odgovornost zavezancev za izmenjavo podatkov glede pravilnosti in pravočasnosti podatkov, zahtevo po ustrezni hrampi, varnosti in kakovosti podatkov. Predpisana je določitev odgovornih oseb ter ustreznih postopkov in ukrepov za zagotovitev učinkovite izmenjave podatkov s strani zavezancev.

450. člen

Z navedeno določbo se določa, da je za izvajanje določb tega zakona, ki se nanašajo na tehnične zahteve ter na tehnične predpise (podzakonski predpisi) pristojna energetska inšpekcija

451. člen

Z navedeno določbo se določa, da je za izvajanje določb ki so navedene v tem členu, pristojna energetska inšpekcija

452. člen

Določba določa pogoje za imenovanje inšpektorja, ki so usklajeni z novo zakonodajo na področju izobraževanja.

453. člen

S to določbo se določa, katera pooblastila imajo energetska inšpektorji v skladu s pooblastili, ki jim jih daje Zakon o inšpekcijskem nadzoru in dodatne pooblastila po tem zakonu.

454. člen

Določba se glede na veljavni zakon ni bistveno vsebinsko spremenila in opredeljuje dolžnosti zavezancev pri opravljanju inšpekcijskega nadzora.

455. člen

Določba določa dolžnost zavezancev, da energetska inšpekcijo obvesti o izvršitvi naloženih ukrepov iz odločbe najkasneje v osmih dneh po preteku roka, določenega za odpravo pomanjkljivosti.

456. člen

Določba se glede na veljavni zakon ni bistveno vsebinsko spremenila in nalaga zavezancev, da sporočijo okoliščine, ki imajo za posledico prekinitvev ali omejitev dobave energije ali če obstoji nevarnost za zdravje ljudi ali utegne nastati večja materialna škoda.

457. člen

Določba se glede na veljavni zakon ni bistveno vsebinsko spremenila in nalaga zavezancem, da javijo začetek gradnje in preizkusov na energetskih napravah, napeljavah, omrežjih, postrojih in objektih in sicer ločeno za začetek gradnje in ločeno za začetek funkcionalnih in zagonskih preizkusov.

458. člen

Določba se glede na veljavni zakon ni bistveno vsebinsko spremenila. Člen določa, da morajo odgovorne osebe zagotoviti izvedbo periodičnih pregledov, ki jih določajo predpisi iz tretjega odstavka 30 člena.

459. člen

Novi člen določa upravne ukrepe v primeru neizpolnjevanja zahtev glede okoljsko primerne zasnove in energijske učinkovitosti proizvodov povezanih z energijo, kot je zahtevano v direktivah 2009/125/ES in 2010/30/EU.

Prenaša Direktivo 2009/125/EC: Člen 3, odstavek 1,4

Člen 7, odstavek 7.1, 7.7

Prenaša Direktivo 2010/30/EU: Člen 3, odstavek 2

Določba se glede na veljavni zakon ni bistveno vsebinsko spremenila.

Dodan je nadzor za proizvode, povezane z energijo, ki se nahajajo na tržišču, ki ga bo glede okoljsko primerne zasnove ter prisotnosti in pravilnosti energijskih nalepk nadzorovala inšpekcija pristojna za trg, zahteve glede okoljsko primerne zasnove za proizvode, ki pa pridejo na področje R Slovenije direktno v uporabo (npr. direktno v proizvodni proces, ali k uporabniku) pa bo nadzorovala inšpekcija, pristojna za energijo.

Prenaša Direktivo 2009/125/EC: Člen 3, odstavek 2

Prenaša Direktivo 2010/30/EU: Člen 3, odstavek 1, točka a

460. člen

Člen ureja nadzor nad energetske izkaznicami in nad poročili o pregledu. Nadzor nad izkaznicami izvaja inšpektorat, pristojen za graditev, nad poročili o pregledu pa energetske inšpektorat.

Člen določa postopke in ravnanja pristojnih inšpektoratov in resornega ministrstva, kar vključuje letno poročanje.

461. člen

Ta člen opredeljuje objekte, naprave in omrežja, ki sestavljajo infrastrukturo. V členu navedena opredelitev infrastrukture je v bistvenih sestavinah enaka, kot je bila v dosedanem Energetskem zakonu. Treba je opozoriti, da je opredelitev infrastrukture širša, kot je opredelitev gospodarske javne infrastrukture v 20. točki prvega odstavka 2. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03-popr., 58/03-ZZK-1, 33/07-ZPNačrt in 108/09-ZGO-1C), saj vključuje tudi objekte in naprave, potrebne za izvajanje dejavnosti, ki ni gospodarska javna služba (=proizvodnja električne energije, v določenem obsegu proizvodnja toplote, obratovanje sistema za utekočinjen zemeljski plin, obratovanje sistema za skladišče plina).

Stvarne in druge pravice na nepremičninah, ki so potrebne za gradnjo, rekonstrukcijo, obratovanje, nadzor in vzdrževanje objektov, naprav in omrežij morajo v pravnem smislu biti povezane z infrastrukturo. Zato predlog zakona določa, da se določbe o infrastrukturi uporabljajo tudi za te pravice. Ta določba je potrebna zaradi tesne povezanosti infrastrukture z zemljiščem, v oziroma na katerem stoji. V stvarnopravnem smislu so infrastruktura zgolj naprave za izvajanje služnosti ali drugih stvarnih pravic na zemljiščih, v oziroma na katerih so. Omenjena določba je vključena v zakon tudi z namenom, da bi ta zemljišča oziroma z njimi zvezane stvarne pravice imele enak pravni položaj glede izvršbe in stečaja, kot to velja za infrastrukturne naprave.

Zakon določa omejitve glede možnosti poseganja z izvršbo na infrastrukturo in določa poseben pravni položaj infrastrukture v stečaju. Ni sprejemljivo, da zemljišča oziroma stvarne pravice na njem (lastninska pravica, stavbna pravica, služnost v javno korist), ki so potrebne za gradnjo, rekonstrukcijo, obratovanje, nadzor in vzdrževanje objektov, naprav in omrežij infrastrukture ne bi tudi bila v pravnem smislu sestavni del infrastrukture.

Stvarne in druge pravice na nepremičninah, ki so potrebne za gradnjo, rekonstrukcijo, obratovanje, nadzor in vzdrževanje objektov, naprav in omrežij morajo biti sestavni del infrastrukture tudi zaradi tega, da se zagotovi, da v primeru prenosa izvajanja dejavnosti operaterja ustreznega sistema iz kateregakoli razloga (kot npr. odvzem koncesije, potek koncesije, izvršba, stečaj) lahko le te preidejo na novega izvajalca dejavnosti operaterja posameznega sistema. V kolikor le te niso sestavni del infrastrukture, jih bo moral novi izvajalec dejavnosti operaterja sistema na novo pridobivati oz. odkupiti od dosedanjega izvajalca, kar pa bi se v končni posledici odrazilo na višini omrežnine (cene). Infrastruktura brez ustreznih pravic graditi oz. obratovati predstavlja zgolj niz strojnih oz. tehničnih naprav, ki v obratovalnem smislu nima svoje ekonomske vrednosti. Ekonomsko vrednost tej infrastrukturi zagotavljajo prav ustrezne pravice graditi.

S 3. odstavkom se določa, katera infrastruktura je gospodarska javna infrastruktura po zakonu, ki ureja področje graditve objektov (ZGO-1). To je potrebno zaradi inštituta uveljavljanja določenih izjem oziroma olajšav pri dovoljevanju (pridobitvi gradbenega dovoljenja) za infrastrukturne energetske objekte. Po ZGO-1 je objekt gospodarske javne infrastrukture tisti gradbeni inženirski objekt, ki tvori omrežje, ki

služi določeni vrsti gospodarske javne službe državnega ali lokalnega pomena ali tvori omrežje, ki je v javno korist. ZGO-1 v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za tovrstne objekte predvideva določene izjeme oziroma olajšave kot je npr. dokazovanje pravice graditi (v tretjem odstavku 56. člena ZGO-1 je predvideno, da pri nameravanih gradnjah gospodarske javne infrastrukture notarsko overjeni pogodbi, s katero se izkazuje pravica graditi, ni treba priložiti dokazila o vložitvi predloga za vpis v zemljiško knjigo), Zaradi narave gospodarske javne infrastrukture (daljši longitudinalni objekti) pa omogoča delno izdajo gradbenega dovoljenja, tudi če se del objekta, za katero se izdaja gradbeno dovoljenje, ne more samostojno uporabljati (drugi odstavek 67. člena omogoča izdajo gradbenega dovoljenja tudi za del objekta oziroma za izvedbo posameznih gradbenih in inštalacijskih del oziroma tehnoloških naprav, če gre za gradnjo gospodarske javne infrastrukture). Ker se pri izdaji gradbenih dovoljenj zaradi široke definicije gospodarske javne infrastrukture v ZGO-1 pojavljajo dvomi glede tolmačenja, kateri objekti, ki so z energetskim zakonom sicer opredeljeni kot infrastruktura, štejejo za gospodarsko javno infrastrukturo po ZGO-1, je to v tem členu jasneje opredeljeno in bo omogočilo nedvoumno uporabo opisanih olajšav oziroma izjem po ZGO-1.

462. člen

Ta člen zavezuje, da se mora infrastruktura načrtovati in graditi zanesljivo in visoko energetsko, in sicer na način, da ustreza zadnjemu stanju tehnike ter je ekonomsko učinkovita, vzdrževati pa na način, ki zagotavlja optimalno tehnično delovanje in je ekonomsko učinkovit. Zadnje stanje tehnike pomeni veljavne standarde, kjer so poleg najnaprednejših uporabljene tudi uveljavljene rešitve, z upoštevanjem njihove ekonomske učinkovitosti. Za tekoče in investicijsko vzdrževanje ter ustrezno škodno zavarovanje dolžan lastnik infrastrukture. V primeru izvajanja del na objektu ali območju kulturne dediščine se dela, z namenom ohranitve kulturne dediščine, izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine. S tem členom je določeno tudi pooblastilo vladi, da z uredbo naloži vrste vzdrževalnih del v javno korist, skladni z določbami zakona, ki ureja področje graditve objektov.

463. člen

Zaradi izvajanja nujnih in hitro potrebnih del pri nesreči, poškodbi ali drugem podobnem dogodku je treba zagotoviti hiter dostop do infrastrukture. Če obstoječe služnosti ne omogočajo potrebnega dostopa, mora lastnik ali posestnik nepremičnine, preko katere je potreben nujen začasen dostop do infrastrukture oziroma na kateri se nahaja infrastruktura, proti pravični odškodnini dovoliti tak začasni dostop. Pravična odškodnina se lastniku zemljišča nameni tudi zato, ker mu je onemogočeno gibanje po njegovi nepremičnini zaradi začasne omejitve lastninske pravice zaradi izvajanja del na infrastrukturi. Treba je poudariti, da ne gre za služnost v javno korist, saj gre za nujen začasni dostop, torej za uporabo infrastrukture za potrebe zavarovanja, vzdrževanja, nadzora ali zagotovitve obratovanja infrastrukture. Do omenjenega problema, in sicer omejitve dostopa do infrastrukture s strani lastnikov ali posestnikov v praksi pogosto prihaja. Nujno potreben začasni dostop je treba zagotoviti hitro, saj gre praviloma za vzdrževalna dela ali nadzor omrežja, ki zahteva takojšen dostop do omrežja, zato je potrebno predvideti ureditev, kjer v primeru nasprotovanja lastnika inšpektor z odločbo, zoper katero po 30. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru pritožba ne zadrži izvršitve. Zato tudi ni sprejemljivo, da bi o tem začasnem dostopu operater sklepal z lastnikom pogodbo. Seveda lahko lastnik sporazumno dovoli dostop, če pa nasprotuje, pa ni mogoče

začeti o tem pogajanja, pač pa mora o začasnem dostopu takoj odločiti inšpektor. Nujno potreben začasni dostop je treba izvesti na način, ki čim manj obremenjuje lastnika nepremičnine in povzroča najmanjšo škodo. V členu posebej izpostavljamo, da pravica začasnega dostopa ni pravica graditi na tujem zemljišču po predpisih o graditvi objektov. V primeru, če ne pride do sporazuma o odškodnini za začasni dostop do infrastrukture med lastnikom ali posestnikom nepremičnine ter investitorjem, odškodnino določi sodišče v pravdi.

464. člen

V tem členu je določena vsebina pobude za pripravo prostorskih aktov za prostorske ureditve državnega pomena na področju energetske infrastrukture. Vsebina pobude za prostorske akte državnega pomena je sicer opredeljena s predpisi, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena, medtem ko mora pobuda za prostorske akte, ki urejajo načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena na področju energetske infrastrukture za oskrbo z elektriko in zemeljskim plinom ter nafto ustrezati še v 1. odstavku predmetnega člena naštetim zahtevam. Omenjena dopolnitev je potrebna z vidika obveščanja javnosti o energetskih vsebinah pobude.

465. člen

Ta člen določa vlogo operaterjev prenosnih sistemov zemeljskega plina in elektrooperaterjev v postopkih prostorskega načrtovanja in graditve objektov. Operaterji prenosnih sistemov zemeljskega plina in elektrooperater sodelujejo z ministrstvom, pristojnim za energijo pri pripravi smernic in mnenj k načrtovanim prostorskim ureditvam in določajo projektne pogoje za pridobitev gradbenega dovoljenja, v kolikor so zanje zaproseni in izdajajo soglasja k projektnim rešitvam za načrtovane posege v območje varovalnih pasov prenosnih in distribucijskih omrežij. V kolikor se projekti nanašajo na objekte s priključno električno močjo, večjo od 10 MW ali letni porabo zemeljskega plina večjo od 5 milijonov Sm³, so operaterji prenosnih sistemov zemeljskega plina in elektrooperaterja dolžni o projektnih pogojih obveščati ministrstvo.

466. člen

Obvezno vsebino smernic za občinske prostorske načrte, ki se nanaša na področje načrtovanja učinkovitega ogrevanja in hlajenja v naseljih in za določitev območja naselij, glede na faktor pozidanosti, kjer je načrtovanje ogrevanja in hlajenja obvezno, predpiše minister.

467. člen

Distributer, ki opravlja lokalno gospodarsko službo na področju distribucije zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov, lahko po javnem pooblastilu lokalne skupnosti sodeluje v postopku priprave prostorskih aktov s smernicami/mnenji k načrtovanim prostorskim ureditvam in s projektnimi pogoji za pridobitev gradbenega dovoljenja in izdajanjem soglasja k projektnim rešitvam za načrtovane posege v območje varovalnih pasov omrežij. Skladno s predpisi urejanja prostora lokalna skupnost v postopku priprave prostorskega akta skrbi za enotno zastopanje interesov omenjenih distributerjev.

468. člen

Ta člen ureja varovalne pasove za sisteme električne energije ter način izdajanja projektnih pogojev in soglasij k projektnim rešitvam za elektrooperaterja.

469. člen

S tem členom se urejajo varovalni pasovi prenosnih sistemov zemeljskega plina in distribucijskih sistemov zemeljskega plina. Prav tako se ureja tudi režim gradnje drugih objektov, naprav in napeljav ter izvajanje del v varovalnih pasovih. Določen je tudi varnostni pas prenosnega sistema zemeljskega plina, v katerem se ne smejo graditi drugi objekti, naprave in napeljave ter izvajati dela, razen če je to nujno potrebno za gradnjo, obratovanje, nadzor in/ali vzdrževanje drugih infrastrukturnih objektov, oziroma če investitor oziroma izvajalec del pridobi vnaprejšnje soglasje operaterja tega prenosnega sistema.

Operater prenosnega sistema mora pred izdajo soglasja za poseg v varovalni pas prenosnega sistema zemeljskega plina ugotoviti ali bo po izdaji soglasja za poseg v varovalni pas oz. po dokončani gradnji v varovalnem pasu raven tveganja za ljudi in objekte, še sprejemljiva oz. dopustna. Pogoji za posege v varovalnem pasu so določeni s predpisom iz šestega odstavka tega člena. Ta predpis tudi določa kdaj se šteje, da je raven tveganja še sprejemljiva, kakor tudi v katerih primerih je potrebno izdelati analizo tveganja. Ob tem lahko operater sistema ugotovi, da je raven tveganja še sprejemljiva, lahko pa tudi ugotovi, da je potrebno na prenosnem sistemu zemeljskega plina izvesti določene varnostne ukrepe s katerimi se bo zagotovilo, da bo raven tveganja še sprejemljiva, kljub nameravanemu posegu investitorja v prostor. V tem primeru mora operater sistema te varnostne ukrepe nemudoma izvesti.

Prenosni plinovod je objekt, ki zaradi visoko tlačne stopnje in velikih količin zemeljskega plina v njem predstavlja povečano tveganje vse do razdalje 100 m od njegove osi. S predlaganim zakonom je varovalni pas prenosnega sistema zmanjšan s 100 na 65 m, razen okoli kompresorskih postaj. Ker pa je pogosto zaradi posegov, ki presegajo 65 m potrebno izvesti za sprejemljivo raven tveganja, kot izhaja iz analize tveganja, dodatne varovalne posege na plinovodnem sistemu, zakon zavezuje operaterja, da te posege izvede v okviru izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema.

S podzakonskim predpisom iz sedmega odstavka se določi tudi pogoje za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov in objektov sistema zemeljskega plina ter posebne varnostne ukrepe, s katerimi se zagotovi povečana stopnja varnosti obratovanja tega omrežja.

470. člen

S tem členom so določene dolžnosti za operaterje ter za distributerja zemeljskega plina, toplote in drugih energetskih plinov v zvezi z evidentiranjem infrastrukture, in sicer obseg, vsebina in potrebna ažurnost tehnične evidence infrastrukture. Navedeno je potrebno zaradi podpore za varno in zanesljivo obratovanje sistema ter omogoča izpolnjevanje obveznosti poročanja po tem zakonu in obveznosti poročanja v zbirni kataster komunalne infrastrukture. Poročanje koncendentu in v zbirni kataster komunalne infrastrukture se izvede najmanj v obliki, ki je določena s predpisom, ki ureja zbirni kataster komunalne infrastrukture.

471. člen

Ta člen glede razlastitve in ustanovitve služnosti v javno korist napotuje na subsidiarno uporabo zakona, ki ureja razlastitev in omejitev lastninske pravice v javno korist (Zakona o urejanju prostora) in zakona, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor), razen v kolikor se s tem zakonom posamezna vprašanja ureja drugače. Z navedenim členom se po oceni pripravljavca zakona zagotavlja tako gradnja nove energetske infrastrukture kakor tudi njena rekonstrukcija, obratovanje, nadzor in vzdrževanje.

472. člen

Ta člen določa, da je gradnja energetske infrastrukture v javno korist. Pri tem upošteva, da ZUreP-1 v 93. členu določa dva načina ugotavljanja javne koristi. V skladu s prvim in tretjim odstavkom tega člena se šteje, da je javna korist za gradnjo, rekonstrukcijo ali rušitev gospodarske javne infrastrukture izkazana, če so ti posegi predvideni v državnem ali občinskem podrobnem prostorskem načrtu. V skladu s četrtem odstavkom tega člena pa je za nekatere druge gradnje (objekti negospodarskih javnih služb, socialna stanovanja) potrebno, da mora javno korist poleg tega, da mora biti gradnja predvidena v prostorskem načrtu, ugotoviti še vlada oziroma občinski svet s posebnim sklepom. Namen je namreč, da se v teh primerih konkretno ugotovi, da je določena gradnja v javno korist.

Tej razdelitvi sledi tudi predlog zakona v tem členu. Kolikor gre za energetske infrastrukturo, ki je potrebna za objekte gospodarske javne infrastrukture (gre torej za javne službe - prenos in distribucija elektrike in zemeljskega plina, distribucija toplote in oskrba z drugimi energetskimi plini), se javna korist ugotovi na prvi način, torej skladno s prvim in tretjim odstavkom 93. člena ZUreP-1. Kadar pa gre za druge objekte energetske infrastrukture, ki niso namenjeni izvajanju javne službe (proizvodnja električne energije, skladišče zemeljskega plina, terminal za utekočinjen zemeljski plin, transport tekočih goriv po vodih), pa se javna korist ugotovi dodatno še s sklepom vlade ali občinskega sveta, kot to določa četrti odstavek ZUreP-1.

473. člen

Člen določa posebne določbe o razlastitvi in ustanovitvi služnosti v javno korist. Omenjenega področja ne ureja drugače, kot je to urejeno s 59. členom obstoječega energetskega zakona. Namen omenjene ureditve je v tem, da s predlagano rešitvijo sistemskim operaterjem, ki izvajajo obvezne gospodarske javne službe po tem zakonu, omogočimo skrajšanje potrebnega časa za izvedbo oziroma sprožitve postopkov razlastitev. Obenem z omenjenim členom vsaj deloma razbremenjemo pravobranilstvo, ki se je v postopke razlastitve vključevalo v primerih, ko ni bilo mogoče skleniti z lastnikom zemljišča ustrezne pogodbe o pridobitvi lastninske pravice v javno korist. Do sedaj uveljavljeni postopki so v praksi delovali in jih zato želimo z omenjenim členom ohraniti tudi v bodoče.

Določba, da je operater tudi razlastitveni upravičenec, je glede na potrebo po hitrem in učinkovitem izvajanju gradnje infrastrukture bistvena. To ne velja le za pridobitev služnost v javno korist, kjer je že po splošnih predpisih sicer ne povsem jasno določbo drugega odstavka 110. člena ZUreP-1 razlastitveni upravičenec izvajalec javne službe, pač pa tudi za odvzem lastninske pravice. Nesmiselno je, da se najprej izvede razlastitev v korist upravičenca državi ali občine, nato pa jo mora ta še prenesti na operaterja. Upoštevati je treba, da prenosna energetska infrastruktura

glede na direktivi EU ne sme biti v lasti države ali katerekoli druge osebe, razen operaterja, ampak mora biti v lasti operaterja, smiselno pa je to tudi za distribucijsko infrastrukturo. Isto velja tudi za druge stvarne pravice, ki so potrebne za gradnjo, obratovanje in vzdrževanje infrastrukture. Ni mogoče upoštevati pripombe, da Zakon o urejanju prostora ne predvideva, da bi poseben zakon lahko določil druge razlastitvene upravičence, saj specialni zakon lahko katerokoli vprašanje zakonskega urejanja uredi posebej, ne da bi bilo to posebej predvideno v splošnem zakonu. Določba drugega odstavka je že v veljavnem EZ zaradi preprečitve morebitne zlorabe ureditve, po kateri je operater razlastitveni upravičenec. Ničnost je omejena le na pogodbe, ki bi jih sklepal operater kot razlastitveni upravičenec, medtem ko za državo oziroma občino velja le splošna ureditev pravice do vrnitve nepremičnine v primeru, da namen razlastitve ni uresničen. Te pravice ima razlaščenec seveda tudi v razmerju do operaterja. Posebej pa je treba poudariti, da je poenostavljena ureditev nujnega postopka izjemno pomembna za učinkovito gradnjo infrastrukture. Nujnost postopka je v ZUreP-1 določena kot izjema, za katero je treba izkazovati posebne okoliščine prav konkretnega primera, ki se razlikuje od sicer splošnega javnega interesa za hitro in učinkovito gradnjo infrastrukture. To je v večini primerov težko ali nemogoče, saj je učinkovita gradnja infrastrukture potreba v vseh primerih, ne da bi obstajale še posebne okoliščine za posamezen primer razlastitve. Skladno z že sedaj uveljavljeno ureditvijo zato predlog zakona ohranja nujnost postopka v vsakem primeru, ko je operater pripravljen položiti celoten znesek ocenjene odškodnine in še dodatnih 50% za varščino za škodo, in v tem primeru drugih okoliščin nujnosti postopka razlastitve ni potrebno dokazovati.

Objekti energetske infrastrukture se umeščajo v prostor na podlagi ustreznih prostorskih načrtov. Zemljišča, ki so potrebna za gradnjo, se pridobivajo po sprejemu teh prostorskih načrtov in je zato nerelevantno dejstvo ali država ali lokalna skupnost razpolaga z nadomestno nepremičnino, kajti le ta ne more služiti za namen gradnje po prostorskem načrtu, ki je ne zajema. Opozoriti je tudi, da so to običajno linijski objekti, ki jih ni mogoče – dopustno prosto spreminjati, prilagajati glede na to kje ima država ali lokalna skupnost nadomestna zemljišča.

Prostorsko načrtovanje je tudi razlog, da se predlaga, da se postopek začne s sklepom in ne z odločbo. Linijski objekt, ki bi se naj zgradil preko predmetnega zemljišča, je potrebno zgraditi v optimalnem roku, v nasprotnem primeru lahko pride do situacije, da pride do večletnih zamud iz razloga, ker samo ena stranka na celotni trasi nasprotuje gradnji in uporablja vsa pravna sredstva za namene zadrževanja gradnje, kar postavlja investitorja gradnje v popolnoma neenakopraven položaj proti lastniku zemljišča, investitorju pa to povzroči nesorazmerno velike stroške, ki jih posledično morajo plačati vsi uporabniki kasneje zgrajenega linijskega objekta.

Predlagatelj služnosti v javno korist mora v vlogi začetek postopka pred upravnim organom dokazati s procesno predpostavko, torej dejstvo, da ni uspel skleniti ustrezne pogodbe, kar je razvidno iz besedne zveze 7. odstavka »po prejemu popolne zahteve za razlastitev...«.

(V delu o pravih in nepravih stvarnih služnostih je pripomba SVZ upoštevana in je odstavek črtan).

474. člen

Lastnina države in lokalne skupnosti je javna lastnina in namenjena zadovoljevanju javne koristi. 33. člen Ustave varuje zasebno lastnino in ne javne lastnine, torej lastnine države ali občine, posledično pa to velja tudi za 69. člen Ustave, ki govori o

razlastitvi, saj sta glede na prakso Ustavnega sodišča ta dva člena med seboj povezana.

Predlagatelj zakona zato meni, da ni v neskladju z Ustavo, da predlog zakona v prvem in drugem odstavku tega člena predpisuje ureditev, v kateri se za namen energetske infrastrukture z dnem sprejema prostorskega akta vzpostavi služnost v javno korist brez izvedbe postopka razlastitve na nepremičninah v lasti države ali lokalne skupnosti. V prvem odstavku je določena tudi posebna ureditev glede odplačnosti služnosti v javno korist na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode. Razlogi za omenjeno posebno ureditev so v izvajanju načela povrnitve stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda in predstavlja izpeljavo 9. člena Direktive 2000/60/ES – načelo povračila stroškov storitev za rabo vode. Prav tako je bila za področje služnosti na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode sprejeta novela pravilnika o metodologiji za določanje nadomestil za služnosti na vodnih in priobalnih zemljiščih v lasti RS (Ur.l. RS, št. 18/13), ki uvaja številne novosti, ki finančno močno razbremenjujejo služnostnega upravičenca. Javna korist je ugotovljena s sprejemom prostorskega akta in nikakor ni videti, zakaj bi bilo treba še izvesti postopek razlastitve oziroma pridobitve služnosti v javno korist na nepremičnini, ki je namenjena zadovoljevanju javne koristi. Pri tem tudi ni mogoče spregledati, da je razlastitveni upravičenec primarno država oziroma lokalna skupnost.

Ker služnost v javno korist nastane po samem zakonu z dnem sprejema prostorskega načrta, predlog zakona v tretjem in četrtem odstavku določa obseg te služnosti, in sicer ločeno za čas za čas obratovanja infrastrukture, torej trajno, in za čas gradnje.

Predlog zakona, z izjemo področja služnosti v javno korist na vodnih in priobalnih zemljiščih v upravljanju ministrstva, pristojnega za vode, ohranja sedanjo ureditev, po kateri je služnost na zemljiščih v lasti države ali lokalne skupnosti za namene energetske infrastrukture iz prvega odstavka 472. člena (gre za infrastrukturo, ki je namenjena izvajanju javne službe - prenos in distribucija električne energije, distribucija toplote in oskrba z drugimi energetske plini) brezplačna, in sicer z namenom, da se ne zvišujejo stroški iz omrežnine, ki bi v nasprotnem primeru lahko bili v breme odjemalcev energije oziroma uporabnikov omrežij. Ker v zvezi s tem nastane vprašanje razlage razmerja te določbe z drugimi zakoni, ki izrecno določajo plačilo za služnost v javno korist na določenih vrstah nepremičnin, je v petem odstavku izrecno določeno, da se odškodnina za to služnost v javno korist na nepremičninah v lasti države ali lokalne skupnosti ne plačuje ne glede na določbe tam navedenih drugih zakonov. Odškodnina za služnost v javno korist se na nepremičninah, ki so v lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti potemtakem ne plačuje tudi v primerih poseganj na zemljiščih cestnega sveta in na nepremičninah, ki so v gospodarjenju sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Služnost v javno korist se prav tako ustanovi ex lege v primeru, če pridobi lastninsko pravico na nepremičnini Republika Slovenija ali lokalna skupnost po uveljavitvi prostorskega akta. Obseg služnosti v času obratovanja in v času gradnje sta urejena v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

Določba šestega odstavka o vpisu v zemljiško knjigo je potrebna zato, da zakon jasno določi, da je vpis v primeru služnosti v javno korist, ki je nastala neposredno na podlagi zakona s sprejemom prostorskega akta, zgolj deklarativen. Po 7. členu Zakona o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 58/03, 45/08, 37/08 - ZST-1, 28/09, 25/11; ZZK-1) imajo namreč vpisi v zemljiško knjigo oblikovalen učinek, torej da se

stvarne pravice na nepremičninah pridobijo oziroma prenehajo s trenutkom začetka učinkovanja vpisa v zemljiško knjigo, če zakon ne določa drugače. Če naj ima vpis zgolj učinek poočitve (deklarativni učinek), mora to poseben zakon posebej urediti. Poseben zakon mora določiti, da ima vpis deklaratoren značaj, če pravica nastane neposredno na podlagi zakona. Predlog zakona tudi zahteva, da je investitor dolžan vložiti predlog za vpis služnosti na takšnih nepremičninah v 24- mesecih od uveljavitve prostorskega akta ali od pridobitve lastninske pravice.

475. člen

S členom se urejajo dokazila pravice graditi energetske infrastrukturne objekte. Kot dokazilo pravice graditi se poleg dokazil po Zakonu o graditvi objektov štejejo tudi listine, navedene v tem členu. Predlagana zakonska ureditev je podobna, kot je bila v že do sedaj veljavnem Energetskem zakonu. Namen te ureditve je predvsem v tem, da se zaradi pomembnosti gradnje energetskih infrastrukturnih objektov zagotovi zveznost in hitrost te gradnje. Pri gradnji energetskih infrastrukturnih objektov gre namreč praviloma za gradnjo linijskih objektov, ki lahko izpolnjujejo svoj namen, zaradi katerega se gradijo, le ob pogoju, da so zgrajeni od začetne do končne točke. S predlaganim členom se želi preprečiti, da zaradi drugih nedokončanih postopkov ne bi prišlo do večletnih zamud pri gradnji energetskih objektov. Nedokončani postopki denacionalizacije, zapuščinski postopki, postopki vračanja premoženja agrarnim skupnostim in drugi postopki lahko za nedoločen čas zaustavijo – preprečijo gradnjo kateregakoli linijskega objekta in to kljub temu, da je objekt na podlagi ustreznega prostorskega akta (primeroma: Državnega prostorskega načrta) pravilno in zakonito umeščen v prostor in je zanj pridobljeno tudi ustrezno okoljevarstveno soglasje. V primeru zavrnitve tovrstne ali podobne rešitve se bo z veliko mero verjetnosti gradnja linijskih objektov zelo upočasnila ali celo zaustavila. S tem v zvezi bodo nastali tudi nepotrebni nesorazmerni stroški, pri objektih za katera pa so pridobljena evropska sredstva pa lahko pride do situacij, ko bo potrebno zaradi njihove nedokončanosti ali zamud pri gradnji ta sredstva tudi vračati (deloma ali v celoti).

Poudariti je tudi potrebno obveznost investitorja, ki izhaja iz zadnjega odstavka tega člena, da mora po dokončanju vsakega izmed v tem členu navedenih postopkov pridobiti ustrezno služnost ali lastninsko pravico ter s tem zvezano »pravega« lastnika tudi odškodovati.

V primerih iz 478. člena se služnost v javno korist na zemljiščih v lasti države ali lokalne skupnosti pridobi po samem zakonu s sprejemom prostorskega načrta oziroma s pridobitvijo nepremičnine v last države oziroma občine, in vpis v zemljiško knjigo nima oblikovalnega učinka. Ker na ta način ni listine ali drugega dokaznega sredstva za pravico graditi, določa predlog zakona v tretjem odstavku, da je v postopku izdaje gradbenega dovoljenja pravica graditi izkazana že z dnem uveljavitve ustreznega prostorskega načrta, t.j. državnega prostorskega načrta oziroma občinskega podrobnega prostorskega načrta. Na ta način bo pri izdaji gradbenega dovoljenja jasneje določeno, da se pravica graditi izkazuje z že s samo uveljavitvijo državnega prostorskega načrta oziroma občinskega podrobnega prostorskega načrta in da ne bo potrebno izkazovanje te pravice posebej še z vpisom v zemljiško knjigo.

476. člen

Tako kot v dosedanji zakonski ureditvi se tudi s predlaganim členom določa, da je investitor ali lastnik infrastrukture državnega pomena oziroma operater, kadar ni

lastnik infrastrukture, stranka v postopku agrarnih operacij. Položaj stranke mora biti operaterju zagotovljen, da lahko v postopku uveljavlja pravico graditi na zemljiščih, ki so vključena v agrarno operacijo. Predlog predvideva, da o tem odloči upravni organ v postopku odločanja o agrarni operaciji. Ker so postopki agrarnih operacij dolgotrajni (v določenih primerih tečejo tudi dlje kot 10 let) se predlaga, da se že v postopku te agrarne operacije z upravno odločbo vzpostavi pravica graditi v javno korist, ki je potrebna za gradnjo energetske infrastrukture. S tem upravni organ zagotovi, da bodo po končanem postopku agrarne operacije rešena vsa pravna razmerja v območju agrarne operacije, zagotovi pa se tudi pravilno in pravično vrednotenje zemljišč, ki so predmet agrarne operacije. Bodoči lastniki zemljišč preko katerih poteka posamezna infrastruktura v območju agrarne operacije bodo prejeli namreč zemljišča obremenjena s služnostjo te infrastrukture za česar so upravičeni do nadomestila. Obliko in vrsto nadomestila se določi v postopku agrarne operacije. V kolikor je služnost v javno korist že bila vzpostavljena pred začetkom postopka posamezne agrarne operacije, je določeno, da se ta služnost vzpostavi na istem fizičnem mestu in v istem obsegu, kot je bila vzpostavljena pred začetkom postopka agrarne operacije, tudi po končanem postopku. Posebne potrebnosti te služnosti v postopku ni potrebno ugotavljati, kot je to potrebno za druge služnosti v postopku agrarne operacije po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča (ZKZ). Agrarne operacije so dolgotrajne in lahko za več let zadržijo gradnjo infrastrukture. Določba šestega odstavka je zato nujna za učinkovito gradnjo infrastrukture. Tudi na tem mestu je potrebno izpostaviti, da so linijski objekti predmetne infrastrukture umeščeni v prostor na podlagi ustreznega prostorskega načrta. Nedopustna bi bila rešitev, da gradnjo posameznega linijskega infrastrukturnega objekta, ki je umeščen v prostor na podlagi Uredbe o državnem prostorskem načrtu, zaustavi ali prepreči izdaja upravne odločbe o izvedbi agrarne operacije (npr. komasacije).

477. člen

Predlagana zakonska ureditev postavitve skrbnika za poseben primer v primeru, ko investitor ne uspe pridobiti podatkov iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo, oziroma organi, ki jih vodijo s temi podatki ne razpolagajo, ni novost in je v celoti povzeta do sedaj veljavna zakonska ureditev, ki se je izkazala za praktično in učinkovito.

478. člen

V prvem odstavku je najprej potrjena splošna omejitev izvršbe na osnovna sredstva izvajalca javne službe. Poleg tega pa je ta omejitev izvršbe v prvem odstavku širša od splošne omejitve, ki velja za podjetja po izvršilnem pravu, saj se nanaša tudi na energetska infrastrukturo, ki je sicer v lasti tretjih oseb, vendar pa jo ima izvajalec javne službe v uporabi zaradi izvajanja obveznosti gospodarske javne službe na podlagi najemne pravice ali drugem pravnem temelju. Določba drugega odstavka je specialna določba glede na pravila izvršilnega prava, saj ni mogoče dopustiti, da bi energetska infrastruktura na ta način prešla v last tretjih oseb, ki nimajo obveznosti izvajanja javne službe. Skupen namen teh določb je v zagotavljanju nemotenega nadaljevanja izvajanja javne službe.

479. člen

S to določbo se ohranja dosedanja zakonska ureditev. V kolikor država ali lokalna skupnost organizira izvajanje gospodarskih javnih služb po tem zakonu, je dolžna zagotoviti tudi pogoje za trajno delovanje izvajalcev gospodarskih javnih služb, v kolikor se le-ti znajdejo v težavah zaradi stečaja. Ker država ali lokalna skupnost kot ustanovitelj prevzame solidarno jamstvo za njihove obveznosti, je izključen stečaj nad koncesionarjem ali nad javnimi podjetji po tem členu.

480. člen

Gre za specialno določbo v razmerju do pravil stečajnega postopka, katere namen je zagotoviti nemoteno nadaljevanje izvajanje gospodarskih javnih služb, kar bi bilo onemogočeno, če bi dopustili, da se energetska infrastruktura v stečaju prodaja po ločenih delih različnim kupcem. S to določbo se zagotovi, da celoten premoženjski sklop stvari, ki je potreben za izvajanje javnih služb po tem zakonu, preide na novega izvajalca javne službe.

481. člen

V prvem odstavku je urejena zakonita predkupna pravica, ki jo zakon daje izvajalcu gospodarske javne službe v zvezi z nakupom premoženja stečajnega dolžnika, ki sestavlja energetska infrastrukturo. Predkupna pravica bo tako prišla v poštev v tistih primerih, ko bo lastnik infrastrukture tretja oseba (v stečaju). V skladu z drugim odstavkom se predkupna pravica razširja tudi na zemljišča, na katerih stojijo objekti ali naprave, ki sestavljajo infrastrukturo.

V tretjem odstavku je urejena kolizija med različnimi pravicami v zvezi s premoženjem v stečaju, do katere lahko pride zaradi uporabe različnih predpisov, ki urejajo to področje. Kadar bo stečajni dolžnik opravljal gospodarsko javno službo na podlagi koncesije gradnje ali storitev, zakon izrecno določa v tem odstavku, da ima izločitvena pravica koncedenta, če bi jo ta seveda uveljavil, prednost pred pravicami drugih do nakupa premoženja stečajnega dolžnika, ki je v skladu s predpisi o javno-zasebnem partnerstvu lahko predmet izločitvene pravice.

482. člen

Gre za specialno določbo v razmerju do pravil stečajnega postopka, katere namen je zagotoviti nemoteno nadaljevanje izvajanja gospodarske javne službe po tem zakonu tudi v primeru, če je nad subjektom, ki izvaja naloge javne službe, začel stečajni postopek. Stečajni dolžnik mora nadaljevati s poslovanjem javne službe vse dokler upravljanje z energetska infrastrukturo v stečaju ne prevzame novi kupec. Glede ostalih vprašanj, ki se nanašajo na posledice nadaljevanja dejavnosti v stečaju, se uporabljajo pravila stečajnega postopka, pri čemer je treba upoštevati, da je predmet prodaje v stečajnem postopku lahko v skladu s tem zakonom le premoženje kot poslovna celota.

483. člen

Člen omejuje pravico do stavke in določa način njene najave, kar vse je pomembno za nemoteno delovanje elektroenergetskega sistema, ki mora delovati zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja državljanov in državljanek ter v izogib povzročanju hujše škode gospodarstvu in državi. Nemoteno delovanje elektroenergetskega sistema je tudi mednarodna obveznost Republike Slovenije.

484. člen

Člen je povzet že iz sedanjega zakona. Določa obveznosti delavcev med stavko pri delodajalcu, ki opravlja gospodarsko javno službo po tem zakonu (SODO d.o.o., Eles d.o.o., Plinovodi d.o.o., izvajalci gospodarskih javnih služb v lokalnih skupnostih).

485. člen

Člen določa obveznost delavcev pri delodajalcih, ki operaterju zagotavlja opravljanje sistemskih storitev. Tudi ti morajo opravljati dela in naloge, ki so nujno potrebne za to, da je zagotovljena takšna obratovalna pripravljenost objektov, omrežij in naprav, ki omogoča vnaprej s pogodbo določeno nemoteno delovanje sistema operaterja čeprav neposredno ne izvajajo javne službe, je pa operater prenosnega sistema (predvsem je to Eles d.o.o.) odvisen od njih. Eles d.o.o. npr. pred začetkom leta zakupi sekundarno pri različnih ponudnikih na območju Republike Slovenije in nedelovanje takšnega ponudnika sistemske rezerve prav tako prepreči stabilno obratovanje elektroenergetskega sistema kot morebitno nedelovanje zaposlenih pri operaterju.

Ustava v 77. členu določa, da imajo delavci pravico do stavke, pri čemer je to pravico mogoče omejiti le z zakonom in le toliko, kolikor je nujno potrebno. Ustava v drugem odstavku 77. člena omejitve pravice do stavke veže na javno korist, upoštevajoč vrsto in naravo dejavnosti.

Omejitve stavke v zvezi z zagotavljanjem sistemskih storitev je omejitev na nujno potrebno, neposredno je povezana tudi z javno koristjo.

Zakon o stavki sicer nekoliko zastarelo določa, da se lahko pravica do stavke omeji le delavcem v organizacijah in pri delodajalcih, ki opravljajo dejavnost ali dela posebnega družbenega pomena, ki so določena z zakonom ali na zakonu temelječem odloku skupščine družbenopolitične skupnosti. Zakon o stavki je splošen zakon, Energetski pa to vprašanje ureja specialno za energetski sektor in se pri omejitvi stavke, ki je v tem sektorju nujno potrebna, ne omejuje na določbe splošnega zakona.

Ne glede na to, da pogodbeni dobavitelji sistemskih storitev niso izvajalci gospodarske javne službe, pa je stabilnost elektroenergetskega sistema, potem ko so na javnem razpisu izbrani, od njih odvisna. Posledica neizvajanja sistemskih storitev je lahko ožji ali širši razpad elektroenergetskega sistema. V takem primeru lahko brez električne energije ostane del Slovenije, celoten Slovenija ali pa celo velik del Evrope. Gospodarska škoda je lahko ogromna, ogrožena pa sta tudi življenje in zdravje. Izključno od zasilnega napajanja ostanejo odvisne bolnišnice (sredi operacij!), regulacija prometa, letalska kontrola, dvigala, industrijski procesi, prezračevalni in klimatski sistemi, ... Neomejena stavka v pri dobaviteljnih sistemskih storitev lahko ogrozi življenja, osebno varnost in zdravje celotnega ali dela prebivalstva.

Sistemske storitve torej so dejavnosti oz. dela posebnega družbenega pomena, ki se izvajajo v javnem interesu. Opredeljene so kot del obvezne državne GJS. Sistemski operater jih pridobiva na trgu, a v primeru stavke ni mogoče zagotoviti, da bo operater v desetih dneh lahko te storitve zagotovil drugje. Razlogov je več:

1. Nekatere od sistemskih storitev je potrebno zagotoviti znotraj države, v Sloveniji pa je na razpolago zelo malo ponudnikov takšnih storitev. Poleg tega so delavci v energetskih dejavnostih povezani v zvezo, zelo verjetna je skupna stavka. Zato v primeru stavke storitev ni mogoče nadomestiti in na trgu dobiti novih izvajalcev.

2. Potem ko je dobavitelj ene od sistemskih storitev, sekundarne regulacije, izbran na razpisu med drugimi ponudniki, je za dejansko izvajanje storitve potrebno povezati tehnične sisteme dobaviteljev in sistemskega operaterja. To se ne da izvesti v desetih dnevih.

3. Pri zagotavljanju npr. terciarne rezerve je potrebno vnaprej zagotoviti proizvodni agregat, ki bo stal v pripravljenosti, da bo nekaj sto megavatov začel proizvajati na poziv v roku pol ure. Taka rezerva je namenjena ravno kritičnim razmeram, ko prostih agregatov v sistemu ni. V takih razmerah je navadno energija na trgu zelo draga, zato se vsi prosti agregati zaženejo, ne glede na morebitno visoko lastno ceno. V takih razmerah prostih agregatov na trgu ni, če tisti, ki si ga pogodbeno vnaprej zagotovil, odpove, ga ni mogoče nadomestiti.

Da bi stavko omejevali šele v primeru, ko sistemski operater ne bi mogel sistemskih storitev zagotoviti pravočasno, bi bilo neučinkovito in prepozno. Zanesljivosti elektroenergetskega sistema ni mogoče zagotavljati sproti, vse storitve in tehnične sisteme za njihovo izvajanje je potrebno zagotoviti vnaprej, saj je čas za reakcijo mnogokrat odmerjen v minutah, včasih celo v desetinkah. Vsi postopki morajo biti znani in uigrani vnaprej, velikokrat je le računalnik dovolj hiter za njihovo aktivacijo.

Zaposleni še vedno lahko zmanjšajo proizvodnjo elektrike, ne sme pa se ustaviti izvajanje sistemskih storitev. Takšna stavka lahko povzroči lastniku ogromno gospodarsko škodo, ne more pa ogroziti delovanja celotne evropske interkonekcije in s tem življenja in zdravja ljudi. S tem je ustavna pravica do stavke zagotovljena, ni pa ogroženo delovanje vseh tehničnih sistemov, ki jih poganja elektrika, kar bi ogrozilo življenja, osebno varnost in zdravje celotnega ali dela prebivalstva, v Sloveniji ali celo širše.

Kaj so sistemske storitve je tematika, ki je daleč prepodrobna za zakon. V slovenski zakonodaji so podrobneje določene v sistemskih obratovalnih navodilih, ki jih po javnem pooblastilu, s soglasjem vlade in agencije, izdaja sistemski operater. Ker slovenski elektroenergetski sistem obratuje v vseevropski interkonekciji, so te storitve določene tudi na evropskem nivoju. Trenutno so določene v večstranski pogodbi med sistemskimi operaterji (Operational Handbook), v postopku sprejema pa je devet smernic k evropski uredbi, ki bodo opredelitev teh storitev uvedle v evropski pravni red.

486. člen

Slovenija na svojem ozemlju sicer ne predvideva skladišč ogljikovega dioksida na , vendar je skladno z direktivo 2009/31/ES potrebno omogočiti transport ogljikovega dioksida. Člen določa, da je transport zajetega ogljikovega dioksida na območju Republike Slovenije dovoljen prek cevni prenosnih transportnih omrežij. Takšna transportna omrežja so sicer podobna prenosnemu sistemu zemeljskega plina in se ravno tako vkopljejo v zemljo.

487. člen

Skladno z določili direktive zakon določa pogoje, ki jih mora izpolniti izvajalec transporta ogljikovega dioksida preko cevnih transportnih omrežij. Področje ni posebej regulirano v energtskem zakonu razen v segmentu evidence in dostopa do omrežja, kjer ima podobno kot na področju zemeljskega plina ključno vlogo Agencija za energijo. Ob morebitni gradnji je potrebno seveda upoštevati vse pogoje in postopke umeščanja v prostor. Člen prav tako določa razloge in postopek v primeru zavrnitve transporta po transportnem omrežju ogljikovega dioksida. V primeru prezasedenosti transportnega omrežja ima zainteresirana stanak možnost sofinanciranja za povečanje kapacitet.

488. člen

Zakon določa pristojnost agencije za odločanje v primeru spora glede dostopa do transportnega omrežja ogljikovega dioksida. Ker bi tako omrežje potekalo seveda preko več držav članic EU in bi se podobno obravnaval tudi morebiten spor, zakon določa sodelovanje agencije s pristojnimi organi v drugih državah članicah.

489. člen

Člen določa globo in prekrške za kršitve določb prvega dela zakona.

490. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb drugega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

491. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tretjega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

492. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb četrtega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

493. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb petega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

494. člen

Členi določajo kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Sankcije so diferencirane glede na obliko gospodarskih družb: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

Sankcije se po teži in obveznostih razlikujejo glede na nivo odgovornosti. Proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik proizvodov imajo glede skladnosti proizvodov vsekakor večjo odgovornost kot distributer, ki omogoča dostopnost proizvoda, ki se je že nahajal na tržišču EU, v Republiki Sloveniji.

Prenaša Direktivo 2009/125/EC: Člen 20

Členi določajo kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Sankcije se po teži in obveznostih razlikujejo glede na nivo odgovornosti. Proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik imajo glede skladnosti proizvodov vsekakor večjo odgovornost kot distributer, ki omogoča dostopnost proizvoda, ki se je že nahajal na tržišču EU, v R Sloveniji.

Prenaša Direktivo 2010/30/EU: Člen 15

495. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb šestega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

496. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb sedmega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

497. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb desetega dela tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

498. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb in Uredbe (ES) št. 714/2009. Kazenske sankcije v zvezi z neizpolnjevanjem uredb mora določiti vsaka članica sama, medtem ko se uredbe same v pravni red ne prenaša.

499. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb in Uredbe (ES) št. 715/2009. Kazenske sankcije v zvezi z neizpolnjevanjem uredb mora določiti vsaka članica sama, medtem ko se uredbe same v pravni red ne prenaša.

500. člen

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb Uredbe (EU) št. 994/2010. Kazenske sankcije v zvezi z neizpolnjevanjem uredb mora določiti vsaka članica sama, medtem ko se uredbe same v pravni red ne prenaša.

501. člen

S tem členom se določajo prekrškovne določbe, ki so potrebne zaradi sankcioniranja kršitev Uredbe (EU) št. 1227/2011. V 18. členu te Uredbe je državam članicam izrecno naloženo, da določijo pravila o kaznih. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, odvračilne in sorazmerne ter morajo odražati vrsto, trajanje in resnost kršitev, škodo, povzročeno potrošnikom, ter možne dobičke od trgovanja na podlagi notranjih informacij in tržne manipulacije.

502. člen

S tem členom se določa, da se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

503. člen

Besedilo člena posega v veljavne občinske prostorske akte, ki v mnogih primerih še vedno predpisujejo obvezno ogrevanje s fosilnimi energenti. Občine sicer sprejemajo nove lokalne energetske koncepte, vendar je z njimi usklajenih šele zelo malo občinskih prostorskih aktov, saj je zanje procedura spreminjanja bistveno daljša. Skladno s tem členom bo poslej moč pridobiti gradbeno dovoljenje za gradnjo tudi takrat, kadar bo sicer občinski prostorski akt še vedno zapovedoval ogrevanje npr. na kurilno olje, investitor pa bo želel za ogrevanje uporabljati obnovljiv vir energije oz. drug energent ali toploto, ki je v skladu z določbami občin prioriteten oziroma obvezen.

504. člen

Člen določa rok za izdajo prvega Nacionalnega akcijskega načrta energetske učinkovitosti za obdobje do leta 2020, kot je določen v drugem odstavku člena 24 direktive 2012/27/EU.

505. člen

Člen določa da je veljavni Nacionalni akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020, ki je bil sprejet pred uveljavitvijo tega zakona, ustrezen tudi po tem zakonu.

506. člen

Gospodinjskih in malih poslovnih odjemalcev v Sloveniji je preko 700.000 in toliko je potrebno skleniti tudi pogodb o dobavi po novem zakonu. Zato prehodna določba vzpostavi predpostavko sklenjene dobavne pogodbe za nedoločen čas za odjemalce, ki take pogodbe nimajo sklenjene. Pogodbo je treba skleniti na zahtevo odjemalca oziroma ob vsaki spremembi (menjava dobavitelja). Tudi že sklenjenih pogodb ni treba usklajevati z novim zakonom, razen na izredno zahtevo odjemalca. Takšen pristop je uporabljen zato, ker spremembe zakonodaje (uvedba obveze pogodbe v letu 2004, nov zakon v letu 2013) ne smejo ovirati oskrbe z elektriko. Že ob uvedbi teh pogodb je bil uporabljen enak pristop. Če bi zahtevali takojšnjo sklenitev vseh pogodb, bi zaradi različnih zapletov precejšen odstotek odjemalcev ostal brez nje, posledično bi jim morali operaterji poslati opomin pred izklopom in jih v naslednjem koraku odklopiti. Obveza hkratnega sklepanja vseh pogodb je tudi ogromen

administrativni zaplet in strošek. Zato ju uporabljen pristop s postopnim sklepanjem pogodb, predvsem ob spremembah dobavitelja.

507. člen

Podobno kot za pogodbe o dostopu v prejšnjem členu je v tem členu določeno za pogodbe o uporabi sistema, ki se je v pršenjem zakonu imenovala pogodba o dostopu. Po zakonu bi odjemalce brez sklenjenih pogodb operater moral odklopiti od omrežja. V praksi se izkaže, da bi dejansko iz različnih razlogov brez sklenjene pogodbe ostalo zelo veliko odjemalcev in v izogib odklapanju se predpostavka obstoja pogodbe ob spremembi zakona vzpostavi s prehodnim členom.

508. člen

Vsi trije operaterji obstajajo že pred sprejemom tega zakona, in to s skoraj identičnimi pooblastili. Po dosedanji zakonodaji so imeli zgolj nekoliko drugačna imena: sistemski operater prenosnega omrežja električne energije, sistemski operater distribucijskega omrežja električne energije in organizator trga. Izrazi so bili v prejšnjem zakonu vsebinsko nekoliko napačni in predolgi. Organizator trga je vsebinsko napačen izraz, saj je to sinonim za borzo, kar pa ni funkcija, ki sodi pod GJS operater trga oz. po starem organizator trga. Sistemski operater prenosnega (ali distribucijskega) omrežja električne energije je nekoliko napačen prevod angleškega »transmission system operator«, predvsem pa bistveno predolg izraz za praktično uporabo.

509. člen

Oba druga operaterja, operater trga in distribucijski operater, že imata koncesiji, podeljeni skladno z določili zakona o GJS. Le ELES je svojo GJS doslej izvajal na drugi podlagi, ki jo je določal zakon, in sicer kot podjetje, ustanovljeno v ta namen. Zato je prehodni rok za podelitev koncesije potreben le pri sistemskem operaterju. Koncept koncesije je sodobnejši od koncepta javnega podjetja.

510. člen

Člen implementira določbo 9/6 člena direktive 2009/72/ES. Direktiva in ta zakon jasno določata, da v primeru, ko je lastnik systemskega operaterja država članica, čista lastniška ločitev ni potrebna. V takem primeru direktiva določa, da je dovolj, če lastniško upravljanje z operaterji in tržnimi podjetji izvajata dva ločena javna organa. Poleg ELES-a je v to izvzetje zajet tudi Borzen. Borzen izvaja funkcije, ki jih v večjem delu EU izvajajo kar sistemski operaterji. Borzen med drugim določa pravila za delovanje trga in ta morajo biti nediskriminatorna. Zato je ločeno lastniško upravljanje, kot za ELES, upravičeno tudi za Borzen.

Nekaj težav je pri izbiri ločenega javnega organa, saj po ZSDH družba SDH ni javni organ, ampak gospodarska družba. Kljub temu menimo, da ima glede na pooblastila takšne pristojnosti, da zadosti določilu direktive o ločenem javnem organu. Ker je za ZSDH pristojno ministrstvo za finance, je dodana še določba o pristojnosti ministrstva, pristojnega za energijo, da se vladna gradiva ne bi pripravljala v okviru istega ministrstva za SDH na eni in za ELES; SODO in Borzen na drugi strani.

Za vse druge lastnike velja, da morajo izbrati bodisi med lastništvom operaterja bodisi med lastništvom družbe ki izvaja dejavnost proizvodnje ali dobave.

Poleg systemskega operaterja, ELES d.o.o., je enaka obravnava smiselna tudi za distribucijskega operaterja, SODO d.o.o. Za slednjega sicer lastniška ločitev ni predpisana, predpisane pa so pravna in funkcionalna ločitev. Funkcionalna ločitev zaobjema računovodsko, upravljavsko, informacijsko in odločitveno ločitev. Tudi pri distribucijskem operaterju so v primeru vertikalne integracije predpisani posebni programi za doseganje skladnosti, kot tudi nadzornik za skladnost. V Sloveniji je SODO vertikalno integriran s celotnim elektroenergetskim sektorjem preko državnega lastništva. Določilo o dveh ločenih državnih organih v direktivi sicer izrecno velja le za člen 9, ki ureja ločevanje prenosnih sistemov in sistemskih operaterjev. A ker je ta člen nastal na podlagi določil Pogodbe o evropski skupnosti, ki prepoveduje skupnosti, da bi državam članicam nalagala privatizacijo državne lastnine, bi se ga dalo smiselno uporabiti tudi za dokazovanje ustrezne ločenosti distribucijskega operaterja. To je še posebej pomembno ob dejstvu, da SODO ni lastnik distribucijskega sistema. Zato je tudi za SODO d.o.o. predlagano izvzetje iz ZSDH in prenos lastniških pristojnosti na drug javni organ, vlado RS.

Poseganje v drug zakon je sicer zakonodajno nezaželeno, to izjemo bi bilo bolj pravilno urediti v ZSDH. A pri zadnji spremembi ZSDH je bilo dogovorjeno, da se bo izjema uredila pri sprejemu novega Energetskega zakona.

511. člen

V Sloveniji je nekaj delov 110 kV prenosnega omrežja, ki je v lasti proizvajalcev, distributerjev ali drugih družb. Doslej je bila možna sklenitev najemne pogodbe za te dele omrežja, po uzakonitvi lastniške ločitve pa mora biti operater prenosnega sistema tudi lastnik tega sistema. Nujen je torej prenos takih delov na operaterja prenosnega sistema.

512. člen

Člen določa prehodne čase za začetek uporabe novih določil o določanju omrežnine.

513. člen

Člen določa obveznosti ter roke tako lastnikom distribucijskih omrežij glede kot tudi Agenciji pridobitev dovoljenja za zaprti distribucijski sistem. Po izteku teh rokov pa začnejo teči roki iz 83. člena zakona.

514. člen

Sklenitev pogodb o najemu terja nekaj časa. Po sprejemu zakona bo potrebno skleniti večje število takih pogodb in zato prehodno obdobje enega leta.

515. člen

Člen ureja financiranje Operaterja trga, dokler Vlada na novo ne določi višine virov financiranja.

516. člen

Člen določa rok za vzpostavitev skupne kontaktne točke na področju elektrike in zemeljskega plina.

517. člen

Člen posebej določa razveljavitev in podaljšanje veljavnosti splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil na področju elektrike.

518. člen

Člen posebej določa razveljavitev in podaljšanje veljavnosti splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil na področju zemeljskega plina in toplote.

519. člen

Člen določa ravnanje v primeru, če odjemalci ob uveljavitvi zakona nimajo sklenjene pogodbe o dobavi plina. Pri tem se sklicuje na pogoje iz 170. člena zakona. Gospodinjskih in malih poslovnih odjemalcev v Sloveniji je več deset tisoč in toliko je potrebno skleniti tudi pogodb o dobavi po novem zakonu. Zato prehodna določba vzpostavi predpostavko sklenjene dobavne pogodbe za nedoločen čas za odjemalce, ki take pogodbe nimajo sklenjene. Pogodbo je treba skleniti na zahtevo odjemalca oziroma ob vsaki spremembi (menjava dobavitelja). Tudi že sklenjenih pogodb ni treba usklajevati z novim zakonom, razen na izredno zahtevo odjemalca. Takšen pristop je uporabljen zato, ker spremembe zakonodaje (uvedba obveze pogodbe v letu 2004, nov zakon v letu 2013) ne smejo ovirati oskrbe zemeljskim plinom. Že ob uvedbi teh pogodb je bil uporabljen enak pristop. Če bi zahtevali takojšnjo sklenitev vseh pogodb, bi zaradi različnih zapletov precejšen odstotek odjemalcev ostal brez nje, posledično bi jim morali operaterji poslati opomin pred izklopom in jih v naslednjem koraku odklopiti. Obveza hkratnega sklepanja vseh pogodb je tudi ogromen administrativni zaplet in strošek. Zato ju uporabljen pristop s postopnim sklepanjem pogodb, predvsem ob spremembah dobavitelja.

520. člen

Zaradi zagotavlja možne neustavnosti zakona z vidika njegove retroaktivnosti, ki se nanašajo na že sprejete in izvajane finančne aktivnosti oziroma obveznosti za naložbene aktivnosti iz zadnjega 10-letnega načrta razvoja omrežja, ki je bil potrjen pred uveljavitvijo tega zakona, se ne uporabljajo določbe tega zakona glede zmanjšane pokritja celotnega upravičenega stroška amortizacije v regulativnem obdobju.

521. člen

S tem členom prevedemo dosedanji sistem pogodbe o dostopu za vstopne in izstopne zmogljivosti, na sistem ločene pogodbe za vstopne in izstopne zmogljivosti na posameznih vstopnih in izstopnih točkah, s katerimi se lahko potem tudi ločeno trguje.

522. člen

Zaradi nove definicije prenosnega sistema je urejeno zatečeno stanje prenosnega in distribucijskega sistema, ki ne predvideva retroaktivnosti novega zakona.

523. člen

Za uvajanje naprednih merilnih sistemov je potrebno določiti rok za izvedbo ekonomske ocene, ki jo izvede agencija, kot ga določa plinska direktiva.

524. člen

Člen ureja obstoječe distribucijske sisteme, ki so priključeni na drug distribucijski sistem.

525. člen

Določen je tudi dovolj dolg rok za vzpostavitev ustreznega stanja za obstoječe zaokrožene gospodarske komplekse iz 73. člena Energetskega zakona skladno s tem zakonom. To pomeni, da bodisi pridobijo status zaprtih distribucijskih sistemov ali pa postanejo del obstoječih distribucijskih sistemov. Lahko pa tudi postanejo samostojni distribucijski sistemi v skladu s tem zakonom.

526. člen

Posamezne določbe plinskega dela tega zakona, ki se nanašajo na omrežnino, se zaradi strokovno in časovno zahtevnih postopkov izpeljave prehodov iz enega na drug sistem ob prehodu koledarskega leta začnejo izvajati kasneje kot je rok za uveljavitev tega zakona.

527. člen

Člen določa prehodne določbe za zanesljivo oskrbo z zemeljskim plinom in podaljšuje uporabo Uredbe o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07), ki je bila že razveljavljena z Uredbo o izvajanju (EU) 994/2010 do sprejema Načrta preventivnih ukrepov in Načrta za izredne razmere.

528. člen

Zakon predvideva novo ureditev za nekatere sisteme daljinskega ogrevanja, ki do sedaj niso bili zajeti v energetskega zakonu neposredno. Da obstoječi sistemi ne iskali novih soglasij za delovanje pri lokalni skupnosti se privzame, da delujejo v obliki tržne dejavnosti, pri čemer morajo svoje poslovanje prilagoditi določbam zakona v roku 6 mesecev. Pred tem, v roku 30 dni, pa se morajo »priglasiti« agenciji.

529. člen

Oblikovanje cen daljinskega ogrevanja se z EZ-1 prenaša iz Zakona o kontroli cen, na čigar osnovi je izdana letna Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in toplote za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce. Po EZ-1 naloge oblikovanja cen prevzema Agencija za energijo, ki pa mora za izvajanje le teh izdati metodologijo. Iz tega razloga bo v prehodnem obdobju še vedno v uporabi obstoječa uredba. Zaradi tveganja prekrivanja rokov veljavnosti uredbe in uveljavitve nove metodologije je dodana možnost podaljšanja veljavnosti uredbe.

530. člen

Člen določa ravnanje v primerih, ko pogodbe o dobavi toplote niso sklenjene.

531. člen

Člen določa rok za prenehanje veljavnosti pravilnika o načinu ogrevanje v Ljubljani.

532. člen

Prehodna določba je potrebna, da se zagotovi izpolnitev obveznost prvega odstavka 14. člena Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, kjer je določen rok, ko je potrebno uradno obvestiti Evropsko komisijo o sprejeti celoviti oceni možnosti.

533. člen

Člen določa elektro operaterjem rok za določitev normiranih stroškov priključitve na omrežje za OVE in SPTE kar je izpolnitev obveznosti iz Direktive 2009/28/ES o spodbujanju OVE in Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti v zvezi z odpravljanjem ovir za investitorje za priključevanje proizvodnih naprav na omrežje, da se zagotovi transparentnost postopkov in nediskriminatornost glede na vrsto proizvodnih naprav.

534. člen

S temi prehodnimi določbami se zagotavlja, da bo po sprejemu novega Energetskega zakona takoj sprejeta odločitev o možnostih za nadaljnje spodbujanje investicij v proizvodne naprave OVE in SPTE za leto 2014.

535. člen

S prehodnimi določbami je poskrbljeno, da se za proizvodne naprav, ki so bile v izgradnji v času sprejemanja zakona zagotovi možnost, da vstopijo v podporno shemo pod pogoji, ki so veljali v času, ko so investitorji sprejeli odločitev o naložbi. Še posebej je določeno obdobje za največje proizvodne naprave, za katere so investitorji od ministrstva pristojnega za energijo že predhodno pridobili energetske dovoljenje, ker gre v teh primerih za velike proizvodne naprave, za katere je potrebno več časa za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj.

536. člen

Nov energetske zakon predvideva dodatne vire sredstev za podporno shemo, to je od končnih porabnikov trdnih, tekočih in plinskih goriv in toplote, ki bodo morali začeti plačevati prispevek po sprejemu uredbe, ki bo urejala način določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor električni energiji iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom. Dokler tega predpisa ne bo, bodo plačevali prispevek še naprej le končni odjemalci električne energije v skladu z uredbo, ki je bila sprejeta za izvajanje določb starega energetskega zakona. Prehodna določba omogoča zakonsko podlago, da se do sprejema nove uredbe zbiranje sredstev za podporno shemo nadaljuje nemoteno na način, ki je veljal pred sprejetjem novega Energetskega zakona.

537. člen

Prehodna določba določa prehod s sistema, za vse proizvajalce električne energije, ki so fizične osebe, ki so bile vpisane v Poslovni register Slovenije na podlagi 5a. člena prej veljavnega Energetskega zakona v posebno evidenco teh oseb pri AJPES - Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije.

538. člen

Prehodna določba je potrebna, ker je bilo študijo izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo potrebno izdelati le za nove stavbe, po novem zakonu pa se ta obveznost širi tudi na rekonstruirane stavbe. Člen določa, da v primeru rekonstrukcije stavb, za katere je bila vloga za izdajo gradbenega dovoljenja vložena pred uveljavitvijo zakona, študije ni potrebno izdelati.

539. člen

Energetske izkaznice morajo zagotoviti vsi lastniki stavb, ki se oddajajo ali prodajajo. Da ne bi prišlo do zastojev pri izdelavi energetskih izkaznic člen določa različne roke za različne tipe stavb in glede na to ali se le te oddajajo ali prodajajo. Roki so enakomerno razporejeni v naslednjih treh letih.

540. člen

Vsi upravljavci javnih stavb, katerih površina presega 250 kvadratnih metrov, morajo na vidno mesto namestiti veljavno energetsko izkaznico. Za stavbe s površino med 250 in 500 kvadratnih metrov je ta obveznost odložena do konca leta 2014. Na ta način je zagotovljena postopnost nameščanja energetskih izkaznic.

541. člen

Člen določa rok do konca 2020, v katerem morajo distributerji toplote zagotoviti, da so njihovi distribucijski sistemi učinkoviti.

542. člen

Člen določa roke za izpolnjevanje zahtev za skoraj nič energijske stavbe.

543. člen

Člen določa začetek uporabe člena o zahtevah glede ocene možnosti za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje.

544. člen

Člen določa rok za sprejetje dolgoročne strategije za spodbujanje naložb prenove stavb in sicer do 5. junija 2014.

545. člen

Člen določa rok za zahteve glede uporabe metodologije izračuna deleža prenove stavb.

546. člen

Člen določa rok za izpolnjevanje zahtev za izvajalce energetskega svetovanja.

547. člen

Določba predloga zakona uvaja bistveno spremembo sedanje ureditve, po kateri je bila Javna agencija Republike Slovenije za energijo javna agencija ustanovljena v skladu z Energetskim zakonom in Zakonom o javnih agencijah. Ker status javne agencije v smislu tega zakona tako glede razmerja z ustanoviteljem, načinom financiranja, sestavo organov in vezanosti na akte vlade ter ministrstva ne zagotavlja

samostojnosti in neodvisnosti agencije v obsegu, kot jo zahtevata direktivi 2009/72/ES in 2009/73/ES, predlog zakona posebej poudarja, da se s preoblikovanjem agencije iz javne agencije v agencijo, ki je subjekt javnega prava ustanovljena s tem zakonom, preneha uporabljati zakon o javnih agencijah., Samo na tak način lahko agencija samostojno določa o zadostnih finančnih sredstvih in zadostnih človeških virih oziroma zadostnem številu zaposlenih za izvajanje svojih nalog. Zaradi te bistvene spremembe statusa predlog zakona v tem členu ustanavlja agencijo kot nacionalni regulativni organ, ki je pravna oseba sui generis, v prehodnih in končnih določbah pa predpisuje pravno kontinuiteto med dosedanjo javno agencijo in novo agencijo.

Prehodna določba ureja nadaljevanje dela Javne agencije RS za energijo kot agencije po tem zakonu, kot tudi način preoblikovanja sveta, nadaljevanje mandata direktorice do izteka in roke za izdajo splošnih predpisov. Z EZ-1 je določen nov način financiranja agencije, za katerega pa je treba nujno določiti prehodno obdobje. Skladno z določili druge alineje prvega odstavka 399. člena bo agencija pridobivala sredstva za delo iz nadomestil operaterjev, kar pa bo možno izvajati šele z uveljavitvijo določil tega zakona o omrežnini, saj bo agencija šele takrat v upravičene stroške operaterjev vključila tudi nadomestilo za agencijo. Do takrat se financiranje agencije izvaja po dosedanjih predpisih.

548. člen

Določbe tega člena se nanašajo na izdane licence za opravljanje energetskih dejavnosti po veljavnem Energetskem zakonu in na postopke v zvezi z izdajo le teh, ki so v teku.

549. člen

Člen določa, da se prekrškovni postopki, inšpekcijski postopki in upravni postopki, ki so v teku, končajo v skladu s predpisi, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona.

550. člen

Določbe tega člena so povezane s posebno ureditvijo pridobitve brezplačne služnosti v javno korist v primeru, da je lastnik zemljišča Republika Slovenija ali lokalna skupnost. Ta člen predvideva ustanovitev služnosti v javno korist s sprejemom prostorskega načrta, ki predvideva gradnjo energetske infrastrukture. Ta člen ureja položaj, ko je bil prostorski akt sprejet pred uveljavitvijo zakona, pa na teh zemljiščih operater ali distributer še ni pridobil služnosti v javno korist na drugi podlagi.

551. člen

Člen predstavlja ustrežnejšo rešitev za vse primere, kjer je javna infrastruktura že postavljena (navadno že več desetletij), iz različnih razlogov pa stvarnopravna razmerja z lastniki zemljišč do danes še niso zemljiškoknjižno urejena.

V večini tovrstnih primerov so sicer izpolnjeni pogoji za priposestvanje ustrezne pravice služnosti (ob upoštevanju določb Zakona o temeljnih lastninskopravnih razmerjih oziroma Stvarnopravnega zakonika), vendar pa taka ureditev ni v celoti ustrezna. Pri tovrstnih služnostih namreč gre za t.i. nepravne stvarne služnosti, kot jih določa 226. člen SPZ, ta določba pa glede ustanovitve in prenehanja pravic in

napotuje na določbe SPZ glede osebnih služnosti (užitek), ki možnosti priposestevovanja take služnosti ne pozna. Po našem prepričanju je tako služnost mogoče priposestevovati in tako je tudi stališče sodne prakse, ki pa glede tega ni ustaljena oziroma odločb na to temo ni veliko. Tako vedno obstoji tveganje, da v posameznem postopku sodišče zahtevku na odstranitev daljnovoda ugodí, čeprav le ta brez nasprotovanja lastnika na istem mestu stoji že 20, 30 ali več let. Prav tako se v mnogih primerih zaradi velike časovne oddaljenosti pojavlja problem dokazovanja obstoja soglasja, ki je bilo sicer dano, vendar pa služnostni upravičenec ne razpolaga več z ustreznimi dokazili. Dodatna težava pri tem je, da v času gradnje posameznega daljnovoda zemljiška knjiga ni imela istega pomena, kot ga ima danes, in tudi iz tega razloga se vanjo niso vpisovala vsa upravičenja, čeprav so lastniki podali ustrezna soglasja. Ravno to je razlog za to, da je trenutni položaj potrebno urediti še na zakonski ravni.

Težava takega urejanja je v tem, ker se z njo posega v ustavno varovane kategorije, zlasti lastninsko pravico. Zgornji predlog ta poseg utemeljuje prav s tem, da se omejuje na že obstoječe objekte, ki so v svoji funkciji že daljše časovno obdobje, brez nasprotovanja lastnika zemljišča in pogosto celo na podlagi njegovega soglasja, ki pa ga je zaradi časovne oddaljenosti zelo težko dokazovati. Predlog ne uvaja novih razmerij ampak zgolj varuje obstoječo ureditev in zgolj izrecno uzakonja le-to, kar že dejansko velja (bi moralo veljati).

Določba torej v največji možni meri sledi oziroma povzema že veljavno ureditev, da se s tem izogne kakršnim koli nedopustnim retroaktivnim učinkom.

Predlog EZ-1 glede novih služnosti v javno korist sicer predvideva natančno določitev njihovega obsega (3. in 4. odstavek 474. člena predloga EZ-1), a take ureditve zaradi preprečitve kakršnih koli retroaktivnih posegov za potrebe tega člena ni mogoče uporabiti. V praksi namreč ni nujno, da je operater ali distributer upravičenja pri posameznem objektu nujno izvrševal na tak način.

Določba tretjega odstavka je potrebna zaradi jasne določitve, da se 474. člen, ki ureja služnost v javno korist na nepremičninah v lasti države ali lokalne skupnosti po samem zakonu, uporablja le za služnosti, ki bodo nastale po uveljavitvi tega zakona, torej kjer bo državni prostorski načrt ali občinski podrobni prostorski načrt sprejet po uveljavitvi tega zakona. Za obstoječo infrastrukturo na državnih oziroma občinskih zemljiščih ta odstavek določa, da se uporabljajo pravila tega o priposestevovanju, ki veljajo tudi za drugo obstoječo infrastrukturo.

552. člen

Člen določa roke v katerih morajo pristojni izdajtelji izdati podzakonske akte.

553. člen

S sprejemom novega zakona bo prenehal veljati veljavni energetski zakon in posledično vsi na njegovi podlagi izdani podzakonski akti.

Člen določa, da se podzakonski akti, ki urejajo področje energetske učinkovitosti obnovljivih virov energije in podporno shemo za proizvodne naprave na obnovljivo energijo in za soproizvodnjo z visokim izkoristkom uporabljajo do sprejetja novih aktov, ki jih nadomestijo.

Člen določa, da se pravilniki o energijskem označevanju uporabljajo do sprejetja novih aktov, ki jih nadomestijo.

V primeru energijskega označevanja bodo skladno z direktivo 2010/30/EU izdane uredbe Evropske Komisije, ki bodo nadomestile pravilnike za posamezno napravo.

554. člen

Ker 50. člen tega zakona določa bistveno drugačno vsebino od vsebine, ki jo je do sedaj urejal Pravilnik o izdaji energetskega dovoljenja, se ta pravilnik razveljavlja, vsi postopki v teku se ustavijo, kar pomeni, da bo potrebno na podlagi sprejetega EZ-1 in novega pravilnika vložiti nove vloge za pridobitev energetskega dovoljenja.

555. člen

Člen določa prenehanje uporabe Pravilnika o racionalni rabi pri gretju in prezračevanju objektov ter pripravi tople vode.

556. člen

Člen določa rok za uveljavitev zakona.

V. PRILOGE

Podzakonski predpisi

1. Akti, ki jih bo potrebno prilagoditi po sprejemu EZ-1:

V nadaljevanju je seznam aktov, ki se bodo z novim Energetskim zakonom razveljavili, vendar se bodo uporabljali do sprejema novih aktov. Namesto njih bodo sprejeti novi akti z enakimi oziroma podobnimi naslovi in vsebino, ki bodo imeli pravno podlago v novem EZ-1. To so naslednji akti:

- Uredba o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode, povezane z energijo Ur.l. RS, št. 50/2012
- Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih Ur.l. RS, št. 114/2009
- Uredba o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo Ur.l. RS, št. 83/2009
- Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase Ur.l. RS, št. 37/2009
- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije Ur.l. RS, št. 37/2009
- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom Ur.l. RS, št. 37/2009
- Uredba o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore Ur.l. RS, št. 21/2009
- Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije Ur.l. RS, št. 8/2009
- Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije Ur.l. RS, št. 2/2009
- Uredba o delovanju trga z zemeljskim plinom Ur.l. RS, št. 95/2007
- Uredba o vzdrževalnih delih v javno korist na področju energetike Ur.l. RS, št. 125/2004
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za inštalaterje naprav na obnovljive vire energije Ur.l. RS, št. 20/2013
- Pravila za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo Ur.l. RS, št. 73/2012
- Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo Ur.l. RS, št. 50/2012
- Pravilnik o vrstah podatkov, ki jih zagotavljajo izvajalci energetskih dejavnosti Ur.l. RS, št. 4/2012
- Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij Ur.l. RS, št. 101/2010
- Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom nad 16 barov ter o pogojih za posege v območjih njihovih varovalnih pasov Ur.l. RS, št. 12/2010
- Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli Ur.l. RS, št. 7/2010
- Pravilnik o rednih pregledih klimatskih sistemov (Ur.l. RS, št. 26/2007)
- Pravilnik o metodologiji izdelave in vsebini študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo stavb z energijo (Ur.l. RS, št. 35/2007)

- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Ur.l. RS, št. 77/2009, spremembe: Ur.l. RS, št. 93/2011)
- Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za preglede klimatskih sistemov (Ur.l. RS, št. 6/2009)
- Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic (Ur.l. RS, št. 6/2010, spremembe: Ur.l. RS, št. 23/2012)
- Pravilnik o metodah za določanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Ur. l. RS, št. 4/10 in 62/13)
- Pravilnik o tehničnih zahtevah za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivi Ur.l. RS, št. 111/2009
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav Ur.l. RS, št. 41/2009
- Pravilnik o spodbujanju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije Ur.l. RS, št. 89/2008
- Pravilnik o izdaji energetskega dovoljenja Ur.l. RS, št. 5/2007
- Pravilnik o načinu ogrevanja na območju Mestne občine Ljubljana Ur.l. RS, št. 131/2003
- Pravila za delovanje Centra za podpore Ur.l. RS, št. 86/2009
- Pravilnik o tehničnih normativih za postavitve, nadzor in obratovanje parnih kotlov in naprav Ur.l. RS, št. 114/2003
- Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z največjim delovnim tlakom do vključno 16 barov Ur.l. RS, št. 26/2002, 54/2002
- Uredba o splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije Ur.l. RS, št. 117/2002 (21/2003 popr.), 51/2004-EZ-A, 126/2007 (1/2008 popr.)
- Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije Ur.l. RS, št. 41/2011
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe organiziranja trga z električno energijo Ur.l. RS, št. 8/2009
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije in gospodarske javne službe dobava električne energije tarifnim odjemalcem Ur.l. RS, št. 117/2004, 23/2007
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja električne energije Ur.l. RS, št. 114/2004, 52/2006, 31/2007
- Uredba o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina Ur.l. RS, št. 109/2004, 73/2008, 111/2008
- Uredba o pogojih in postopku za izdajo ter odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti Ur.l. RS, št. 21/2001, 31/2001, 66/2005
- Uredba o koncesiji gospodarske javne službe dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije Ur.l. RS, št. 39/2007
- Uredba o energetski infrastrukturi Ur.l. RS, št. 62/2003, 88/2003, 75/2010, 53/2011
- Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu Ur.l. RS, št. 42/1995
- Pravilnik o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskih konceptov Ur.l. RS, št. 74/2009
- Pravilnik o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti Ur.l. RS, št. 107/2008
- Pravilnik o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-avstrijski meji Ur.l. RS, št. 111/2008

2. Novi podzakonski akti, ki bodo pripravljene na podlagi sprejetega Energetskega zakona:

PRAVILNIK o metodologiji izdelave in izdaji poročila za redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje

Ta pravilnik določa podrobnejšo vsebino in obliko za redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje, metodologijo za izdajo poročila ter vsebino podatkov, način vodenja registra izdanih poročil in način vpisa poročila v register za vpis v register. Ta pravilnik določa tudi vrste stavb in moči ogrevalnih sistemov, za katere velja obveznost izdelave poročila za redne preglede dostopnih delov sistemov za ogrevanje v skladu z Direktive 2031/10/EU Evropskega parlamenta in Sveta

Ta pravilnik predpisuje program usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic, podrobnejše pogoje za organizacije, ki opravljajo usposabljanje neodvisnih strokovnjakov, obliko in vsebino licence neodvisnega strokovnjaka ter podrobnejšo vsebino in način vodenja registra licenc neodvisnih strokovnjakov.

Vsebina je sledeča:

- izrazi
- vsebina in oblika energetske izkaznice ter metodologija in postopki
- izdaja poročil
- register poročil
- prehodne in končna določbe
- usposabljanje za neodvisne strokovnjake
- preizkus znanja za neodvisne strokovnjake
- licenca neodvisnega strokovnjaka
- register licenc neodvisnih strokovnjakov

PRAVILNIK o analizi stroškov in koristi

Predvidena vsebina je sledeča:

- Zavezanci za izdelavo analize stroškov in koristi za možnosti za uporabo soprodukcije z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje
- Vsebina analize stroškov in koristi za možnosti za uporabo soprodukcije z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje
- Časovni okvir izdelave analiza stroškov in koristi.

PRAVILNIK o energetskih pregledih

Predvidena vsebina je sledeča:

- Vsebina energetskega pregleda,
- vrste energetskih pregledov (osnovni, razširjeni, sektorski),
- postopek izdelave energetskega pregleda,
- podatki o porabi energije in diagrami porabe; za izdelavo energetskega pregleda,
- analiza diagrama porabe energije za stavbe ali skupine stavb, tehnološke procese ali industrijske obrate, vključno s prevozom,
- metode za določanje možnosti za izboljšanje,
- način prikaza predlaganih ukrepov
- shranjevanje podatkov, uporabljenih v energetskih pregledih, zaradi opravljanja analiz za preteklo porabo in spremljanje učinkovitosti.

UREDBA o spodbujanju toplote iz obnovljivih virov energije

Predvidena vsebina je sledeča:

- zavezanci za plačilo prispevka
- vrste goriv za katere se prispevek plačuje

- višina prispevka glede na vrsto goriva za posamezna leta do 2020
- določitev izjem za plačilo prispevka pred mestom prodaje energije končnim odjemalcem
- način nakazovanja sredstev
- način porabe sredstev iz prvega odstavka tega člena
- upravičeni ukrepi za spodbude ali subvencije
- plačilo stroškov Eko sklada pri upravljanju teh sredstev.

UREDBA o sistemu upravljanja z energijo v javnem sektorju

Predvidena vsebina je sledeča:

- Določitev oseb javnega sektorja za katere velja uredba – to so organi, ki morajo vzpostaviti sistem upravljanja z energijo - načeloma
- Določitev /definicija sistema upravljanja z energijo (osnovna definicija iz direktive 2012/27/EU je v EZ-1; razširjena definicija lahko vključuje spisek nalog).
- »Veliki organi« vzpostavijo svoj sistem upravljanja z energijo.
- »Mali« organi lahko vzpostavijo skupen sistem:
  - Določitev »malih« organov
  - Samoupravna lokalna skupnost lahko sprejme en sistem upravljanja z energijo za vse stavbe v svoji lasti.
- Sistem upravljanje je sestavljen iz nalog:
  - postavitve cilja
  - določitev ukrepov
  - določitev odgovornih oseb – energetskega menedžerja
  - stalno preverjanje izpolnjevanja cilja – energetske knjigovodstvo na nivoju zavezanca
- Vsebina energetskega knjigovodstva (zajema podatke o vrstah, cenah in količini porabljene energije ter stroškov zanjo, časovna dinamika podatkov, čas hranjenja...).
- Obvezne meritve energije za energetske knjigovodstvo.
- Zbirno energetske knjigovodstvo
  - Samoupravne lokalne skupnosti vodijo zbirno energetske knjigovodstvo za vse zavezance, ki so v njihovi lasti.
  - Ministrstva vodijo zbirno energetske knjigovodstvo za vse stavbe, ki so v njihovi pristojnosti.
  - Organ pristojen za sistem ravnanja s stvarnim premoženjem države vodi zbirno energetske knjigovodstvo za vse stavbe, ki so v njegovi lasti oziroma jih upravlja.
- Obvezen energetske pregled - organizacije javnega sektorja morajo za vse stavbe z uporabno površino nad 250 m², ki jih uporabljajo, zagotoviti energetske pregled, ki vključuje predloge ukrepov za povečanje energijske učinkovitosti in roke za njihovo izvedbo.
- določitev obveznih ukrepov na nivoju uredbe za vse organe (npr. termostatski ventili) za obstoječe stavbe
- Določitev obveznih ukrepov za nove in prenovljene stavbe: vse nove stavbe, ki jih uporabljajo osebe javnega sektorja, na katerih je izvedena večja prenova, ki predstavlja rekonstrukcijo, morajo imeti ogrevalni sistem projektiran in izveden tako, da se vsa končna energija proizvede iz obnovljivih virov energije ali v učinkoviti soproizvodnji ali pa iz učinkovitega daljinskega ogrevanja.

UREDBA o deležu biogoriv in drugih obnovljivih virov energije v transportu

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina uredbe)

Ta uredba določa obveznosti distributerjev plinastih in tekočih goriv glede dajanja biogoriv in drugih obnovljivih virov energije za transport na trg ter način preverjanja in izpolnjevanja teh obveznosti v skladu z Direktivo 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L št. 140 z dne 5.6.2009, str. 16; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/28/ES).

2. člen (izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:

1. pogonsko biogorivo (v nadaljevanju: biogorivo) je tekoče ali plinasto biogorivo za pogon motornih vozil, proizvedeno iz biomase;
2. dajanje na trg je dobava goriva ali biogoriva ali mešanice obeh odplačno ali neodplačno končnemu uporabniku, ki ga uporabi za pogon motornih vozil;
3. distributer je pravna ali fizična oseba, ki daje gorivo na trg kot gorivo, biogorivo ali mešanico obeh vrst goriv. Za distributerja se štejejo tudi proizvajalec goriva, biogoriva ali mešanice obeh vrst goriv, njihov uvoznik iz tretjih držav ali njihov pridobitelj v državah članicah Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države EU), če ga uporabi sam kot končni uporabnik;
4. gorivo je tekoče ali plinasto gorivo fosilnega izvora namenjeno za pogon motornih vozil.

3. člen (uporaba)

Ta uredba se ne uporablja za gorivo, ki se uvaža, pridobiva v drugih državah EU ali proizvaja v Republiki Sloveniji za obvezne državne rezerve nafte in naftnih derivatov Republike Slovenije, in za gorivo, ki se zaradi praznjenja teh rezerv daje na trg.

II. CILJNE VREDNOSTI DAJANJA BIOGORIV IN DRUGIH OBNOVLJIVIH VIROV NA TRG

4. člen (letna količina biogoriv in drugih obnovljivih virov, dana na trg)

(1) Delež letne količine biogoriv in drugih obnovljivih virov, ki jo morajo distributerji dati na trg v Republiki Sloveniji za pogon motornih vozil, je v letu:

- 2013 najmanj 2,98 %,
- 2014 najmanj 3,58 %,
- 2015 najmanj 4,30 %,
- 2016 najmanj 5,16 %,
- 2017 najmanj 6,20 %,
- 2018 najmanj 7,00 %,
- 2019 najmanj 8,40 %,
- 2020 najmanj 10,00 %.

(2) Delež iz prejšnjega odstavka mora biti izražen kot energijski delež. Pri izračunu se uporabljajo vrednosti, ki jih določa predpis o trajnostnih merilih za biogoriva.

(3) Za določitev deležev iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo naslednje določbe:

- pri izračunu imenovalca, to je skupne porabe energije v transportu, se upoštevajo samo bencin, dizelsko gorivo in biogoriva, porabljeni v cestnem in železniškem transportu ter električna energija;
- pri izračunu števca, to je porabe energije iz obnovljivih virov v transportu, se upoštevajo vse vrste energije iz obnovljivih virov, porabljene v vseh vrstah transporta;
- pri izračunu prispevka električne energije iz obnovljivih virov in porabljene v vseh vrstah električnih vozil za namene iz prve in druge alineje se uporabi povprečni delež porabljene električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji, ki je bil izmerjen zadnji dve leti pred letom za katerega se delež določa. Poleg tega za izračun porabe električne energije iz obnovljivih virov v vseh vrstah električnih vozil ta poraba šteje za 2,5-kratno energijsko vsebnost dovedene električne energije iz obnovljivih virov.

(4) Delež iz prvega odstavka distributer lahko doseže z biogorivi, ki so primešana gorivom, čistimi biogorivi, z električno energijo ali s kombinacijo le teh.

III. OBVEZNOST DISTRIBUTERJEV

5. člen

(obveznost distributerjev glede letne količine biogoriv)

(1) Distributer mora zagotoviti minimalne letne količine biogoriv, ki jih mora dati na trg na območju Republike Slovenije, skladno s 4. členom te uredbe

(2) Za izpolnjevanje obveznosti po tej uredbi se štejejo le biogoriva, ki izpolnjujejo trajnostna merila skladno s predpisom, ki ureja trajnostna merila za biogoriva.

(3) Biogoriva, ki ne izpolnjujejo trajnostnim meril iz prejšnjega odstavka, niso upravičena do finančne podpore.

(4) Pri izpolnjevanju obveznosti se količina na podlagi biogoriv, proizvedenih iz odpadkov, ostankov, neživilske celuloze in lesne celuloze, upošteva kot dvakratnik prispevka drugih biogoriv.

6. člen

(poročanje)

Distributer je dolžan letno, najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, poročati ministrstvu, pristojnemu za energijo, glede letnih količin biogoriv danih na trg, skladno s predpisom o vrstah podatkov, ki jih zagotavljajo izvajalci energetskih dejavnosti.

IV. NADZOR IN KAZENSKA DOLOČBA

7. člen

(nadzor)

Nadzor nad izvajanjem te uredbe opravljajo inšpektorji, pristojni za energijo.

8. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 evrov se za prekršek kaznuje distributer, če:

- da na trg biogoriva, ki ne izpolnjujejo trajnostnih meril skladno z drugim odstavkom 5. člena,
- ne poroča v skladu s 6. členom te uredbe.

(2) Z globo 600 evrov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba distributerja.

V. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

9. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o pospeševanju uporabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv za pogon motornih vozil (Uradni list RS, št. 103/07, 92/10 in 74/11).